

Robert Bosch GmbH
Power Tools Division
70745 Leinfelden-Echterdingen
Germany

www.bosch-pt.com

1 619 929 E56 (2009.04) PS / 320 **UNI**

GBH Professional

3-28 DRE | 3-28 DFR

de Originalbetriebsanleitung	el Πρωτότυπο οδηγιών χρήσης	sr Originalno uputstvo za rad
en Original instructions	tr Orijinal işletme talimatı	sl Izvirna navodila
fr Notice originale	pl Instrukcja oryginalna	hr Originalne upute za rad
es Manual original	cs Původní návod k používání	et Algupärane kasutusjuhend
pt Manual original	sk Pôvodný návod na použitie	lv Instrukcijas oriģinālvalodā
it Istruzioni originali	hu Eredeti használati utasítás	lt Originali instrukcija
nl Oorspronkelijke gebruiksaanwijzing	ru Оригинальное руководство по эксплуатации	
da Original brugsanvisning	uk Оригінальна інструкція з експлуатації	
sv Bruksanvisning i original	ro Instrucțiuni originale	
no Original driftsinstruks	bg Оригинална инструкция	
fi Alkuperäiset ohjeet		

Robert Bosch GmbH
Power Tools Division
70745 Leinfelden-Echterdingen
Germany

www.bosch-pt.com

1 619 929 E56 (2009.04) PS / 320 UNI

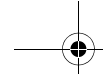
GBH Professional

3-28 DRE | 3-28 DFR

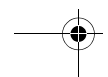
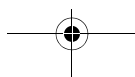
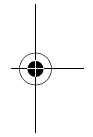
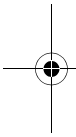

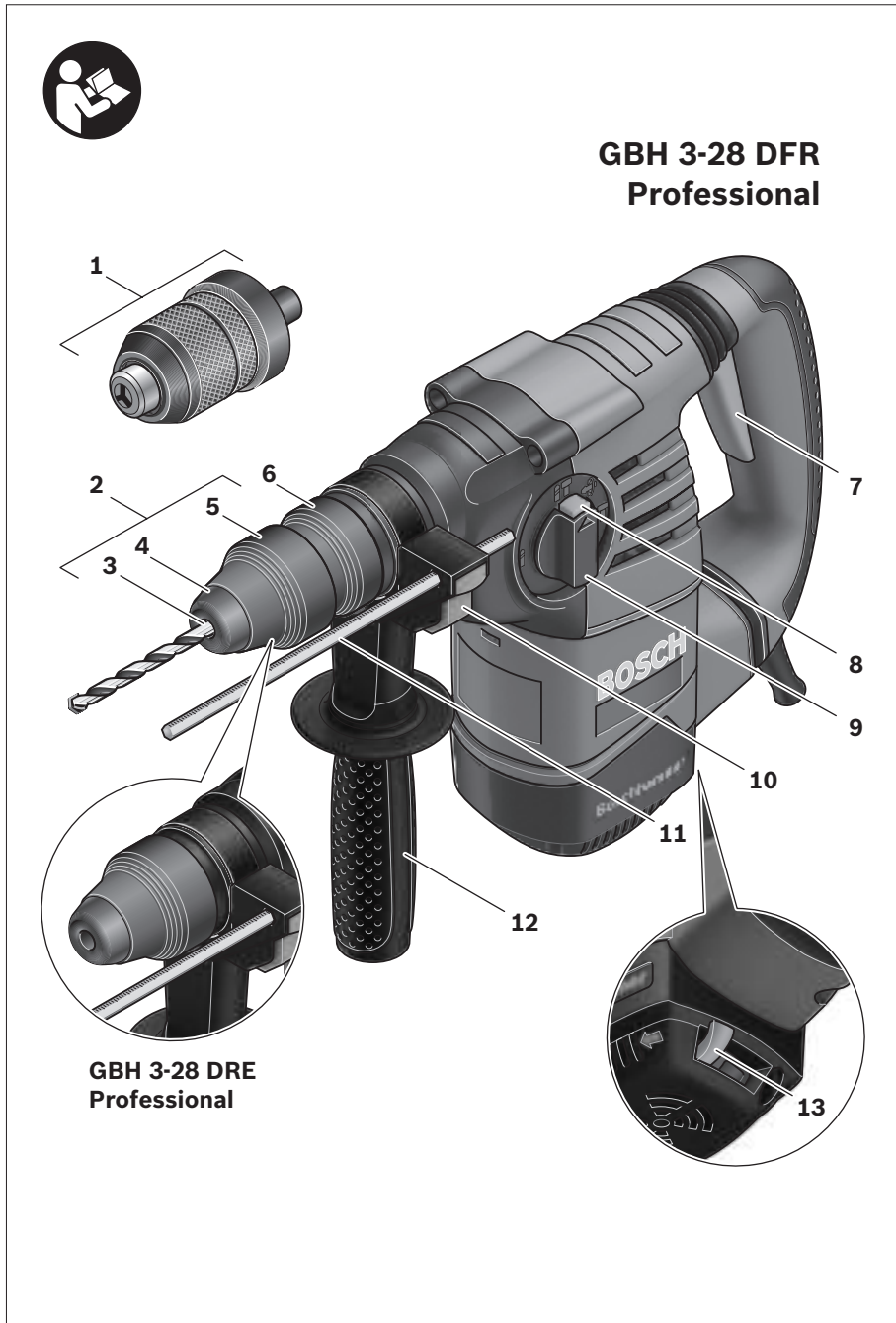
de Originalbetriebsanleitung	el Πρωτότυπο οδηγιών χρήσης	sr Originalno uputstvo za rad
en Original instructions	tr Orijinal işletme talimatı	sl Izvirna navodila
fr Notice originale	pl Instrukcja oryginalna	hr Originalne upute za rad
es Manual original	cs Původní návod k používání	et Algupärane kasutusjuhend
pt Manual original	sk Pôvodný návod na použitie	lv Instrukcijas oriģinālvalodā
it Istruzioni originali	hu Eredeti használati utasítás	lt Originali instrukcija
nl Oorspronkelijke gebruiksaanwijzing	ru Оригинальное руководство по эксплуатации	
da Original brugsanvisning	uk Оригінальна інструкція з експлуатації	
sv Bruksanvisning i original	ro Instrucțiuni originale	
no Original driftsinstruks	bg Оригинална инструкция	
fi Alkuperäiset ohjeet		

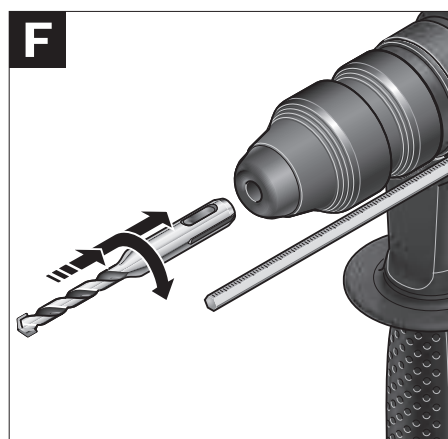
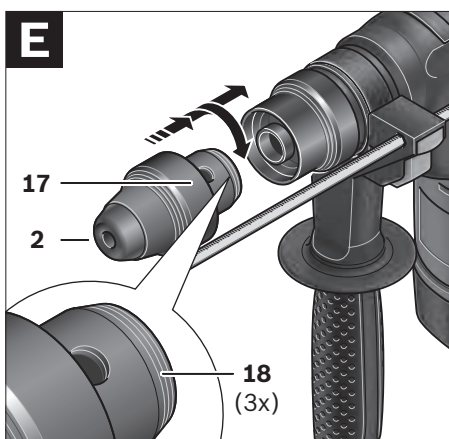
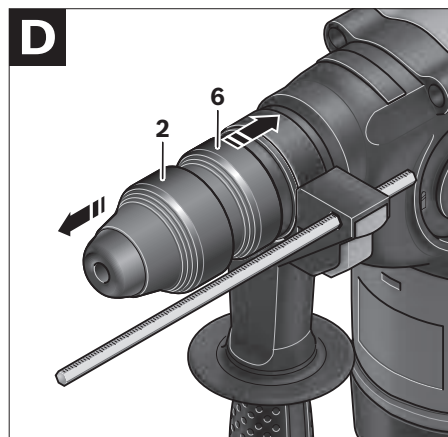
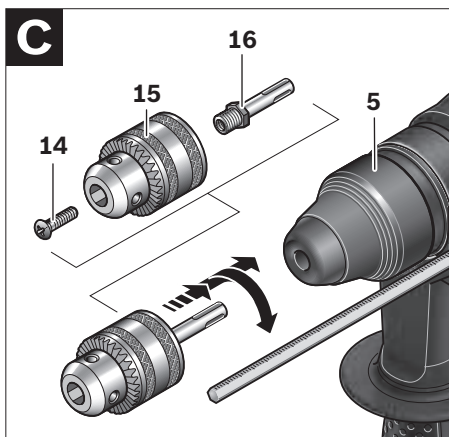
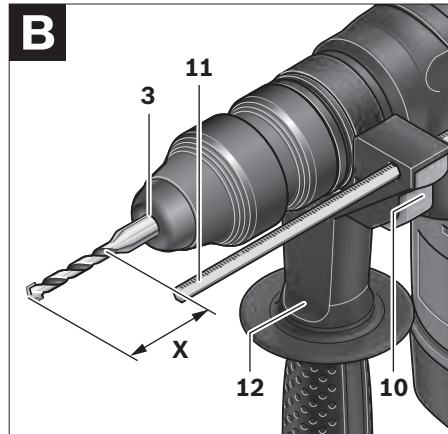
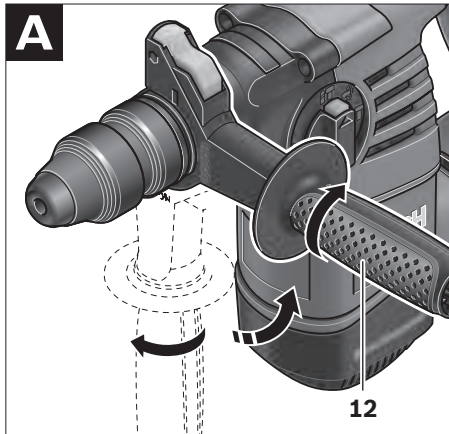

Deutsch	Seite	6
English	Page	18
Français	Page	30
Español	Página	42
Português	Página	54
Italiano	Pagina	65
Nederlands	Pagina	77
Dansk	Side	88
Svenska	Sida	99
Norsk	Side	110
Suomi	Sivu	120
Ελληνικά	Σελίδα	131
Türkçe	Sayfa	144
Polski	Strona	155
Česky	Strana	168
Slovensky	Strana	179
Magyar	Oldal	191
Русский	Страница	202
Українська	Сторінка	215
Română	Pagina	226
Български	Страница	238
Srpski	Strana	251
Slovensko	Stran	262
Hrvatski	Stranica	273
Eesti	Lehekülg	284
Latviešu	Lappuse	295
Lietuviškai	Puslapis	306

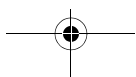
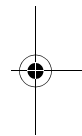
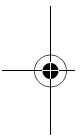
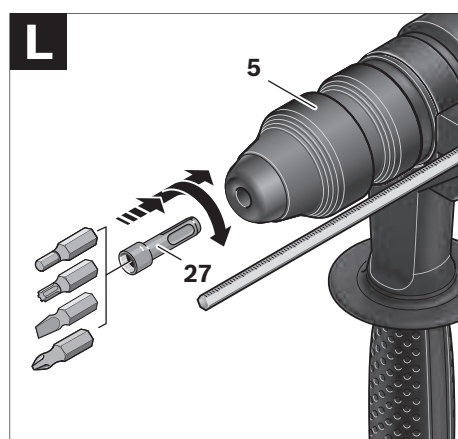
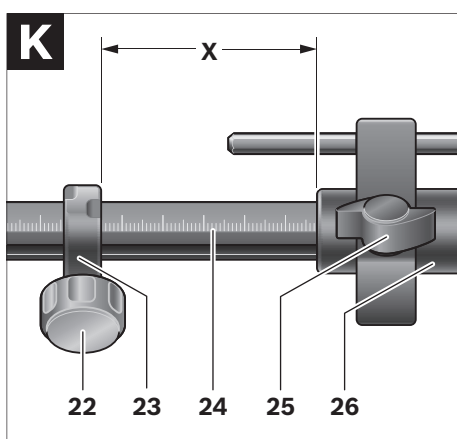
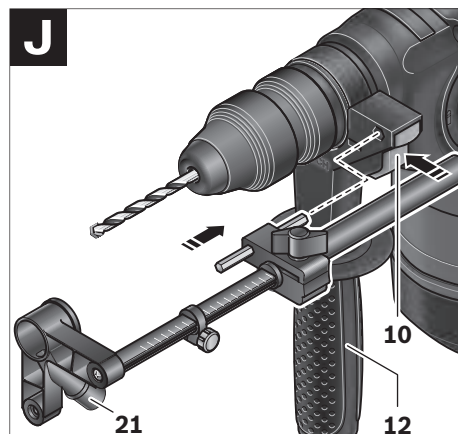
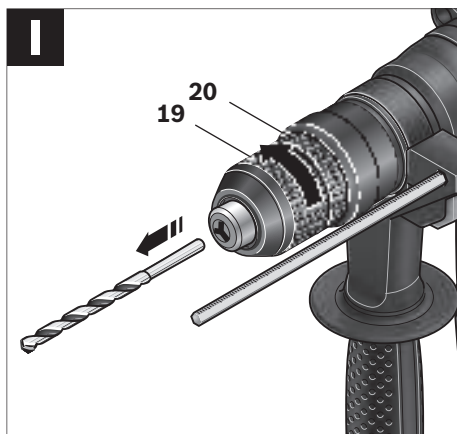
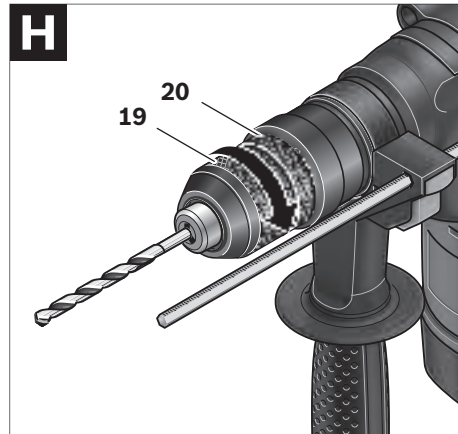
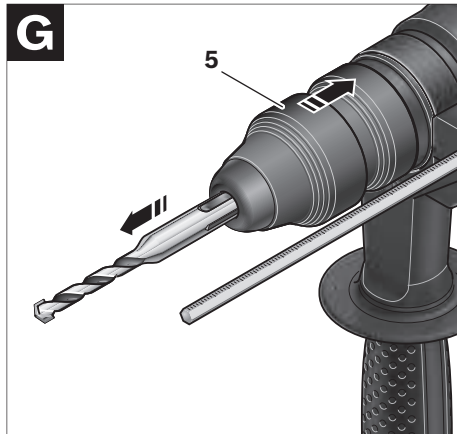

5 |

Sicherheitshinweise

Allgemeine Sicherheitshinweise für Elektrowerkzeuge

⚠️ WARNUNG Lesen Sie alle Sicherheitshinweise und Anweisungen. Verstöße bei der Einhaltung der Sicherheitshinweise und Anweisungen können elektrischen Schlag, Brand und/oder schwere Verletzungen verursachen.

Bewahren Sie alle Sicherheitshinweise und Anweisungen für die Zukunft auf.

Der in den Sicherheitshinweisen verwendete Begriff „Elektrowerkzeug“ bezieht sich auf netzbetriebene Elektrowerkzeuge (mit Netzkabel) und auf akkubetriebene Elektrowerkzeuge (ohne Netzkabel).

1) Arbeitsplatzsicherheit

- a) **Halten Sie Ihren Arbeitsbereich sauber und gut beleuchtet.** Unordnung oder unbeluchtete Arbeitsbereiche können zu Unfällen führen.
- b) **Arbeiten Sie mit dem Elektrowerkzeug nicht in explosionsgefährdeter Umgebung, in der sich brennbare Flüssigkeiten, Gase oder Stäube befinden.** Elektrowerkzeuge erzeugen Funken, die den Staub oder die Dämpfe entzünden können.
- c) **Halten Sie Kinder und andere Personen während der Benutzung des Elektrowerkzeugs fern.** Bei Ablenkung können Sie die Kontrolle über das Gerät verlieren.

2) Elektrische Sicherheit

- a) **Der Anschlussstecker des Elektrowerkzeuges muss in die Steckdose passen. Der Stecker darf in keiner Weise verändert werden. Verwenden Sie keine Adapterstecker gemeinsam mit Schutzgeerdeten Elektrowerkzeugen.** Unveränderte Stecker und passende Steckdosen verringern das Risiko eines elektrischen Schlages.
- b) **Vermeiden Sie Körperkontakt mit geerdeten Oberflächen wie von Rohren, Heizungen, Herden und Kühlschränken.** Es besteht ein erhöhtes Risiko durch elektrischen Schlag, wenn Ihr Körper geerdet ist.

c) **Halten Sie Elektrowerkzeuge von Regen oder Nässe fern.** Das Eindringen von Wasser in ein Elektrowerkzeug erhöht das Risiko eines elektrischen Schlages.

d) **Zweckentfremden Sie das Kabel nicht, um das Elektrowerkzeug zu tragen, aufzuhängen oder um den Stecker aus der Steckdose zu ziehen. Halten Sie das Kabel fern von Hitze, Öl, scharfen Kanten oder sich bewegenden Geräteteilen.** Beschädigte oder verwickelte Kabel erhöhen das Risiko eines elektrischen Schlages.

e) **Wenn Sie mit einem Elektrowerkzeug im Freien arbeiten, verwenden Sie nur Verlängerungskabel, die auch für den Außenbereich geeignet sind.** Die Anwendung eines für den Außenbereich geeigneten Verlängerungskabels verringert das Risiko eines elektrischen Schlages.

f) **Wenn der Betrieb des Elektrowerkzeuges in feuchter Umgebung nicht vermeidbar ist, verwenden Sie einen Fehlerstromschutzschalter.** Der Einsatz eines Fehlerstromschutzschalters vermindert das Risiko eines elektrischen Schlages.

3) Sicherheit von Personen

- a) **Seien Sie aufmerksam, achten Sie darauf, was Sie tun, und gehen Sie mit Vernunft an die Arbeit mit einem Elektrowerkzeug. Benutzen Sie kein Elektrowerkzeug, wenn Sie müde sind oder unter dem Einfluss von Drogen, Alkohol oder Medikamenten stehen.** Ein Moment der Unachtsamkeit beim Gebrauch des Elektrowerkzeuges kann zu ernsthaften Verletzungen führen.
- b) **Tragen Sie persönliche Schutzausrüstung und immer eine Schutzbrille.** Das Tragen persönlicher Schutzausrüstung, wie Staubmaske, rutschfeste Sicherheitsschuhe, Schutzhelm oder Gehörschutz, je nach Art und Einsatz des Elektrowerkzeuges, verringert das Risiko von Verletzungen.
- c) **Vermeiden Sie eine unbeabsichtigte Inbetriebnahme. Vergewissern Sie sich, dass das Elektrowerkzeug ausgeschaltet ist, bevor Sie es an die Stromversorgung und/oder den Akku anschließen, es**

- aufnehmen oder tragen.** Wenn Sie beim Tragen des Elektrowerkzeuges den Finger am Schalter haben oder das Gerät eingeschaltet an die Stromversorgung anschließen, kann dies zu Unfällen führen.
- d) Entfernen Sie Einstellwerkzeuge oder Schraubenschlüssel, bevor Sie das Elektrowerkzeug einschalten.** Ein Werkzeug oder Schlüssel, der sich in einem drehenden Geräteteil befindet, kann zu Verletzungen führen.
- e) Vermeiden Sie eine abnormale Körperhaltung. Sorgen Sie für einen sicheren Stand und halten Sie jederzeit das Gleichgewicht.** Dadurch können Sie das Elektrowerkzeug in unerwarteten Situationen besser kontrollieren.
- f) Tragen Sie geeignete Kleidung. Tragen Sie keine weite Kleidung oder Schmuck. Halten Sie Haare, Kleidung und Handschuhe fern von sich bewegenden Teilen.** Lockere Kleidung, Schmuck oder lange Haare können von sich bewegenden Teilen erfasst werden.
- g) Wenn Staubabsaug- und -auffangeinrichtungen montiert werden können, vergewissern Sie sich, dass diese geschlossen sind und richtig verwendet werden.** Verwendung einer Staubabsaugung kann Gefährdungen durch Staub verringern.
- 4) Verwendung und Behandlung des Elektrowerkzeuges**
- a) Überlasten Sie das Gerät nicht. Verwenden Sie für Ihre Arbeit das dafür bestimmte Elektrowerkzeug.** Mit dem passenden Elektrowerkzeug arbeiten Sie besser und sicherer im angegebenen Leistungsbereich.
- b) Benutzen Sie kein Elektrowerkzeug, dessen Schalter defekt ist.** Ein Elektrowerkzeug, das sich nicht mehr ein- oder ausschalten lässt, ist gefährlich und muss repariert werden.
- c) Ziehen Sie den Stecker aus der Steckdose und/oder entfernen Sie den Akku, bevor Sie Geräteeinstellungen vornehmen, Zubehörteile wechseln oder das Gerät weglegen.** Diese Vorsichtsmaßnahme verhindert den unbeabsichtigten Start des Elektrowerkzeuges.
- d) Bewahren Sie unbenutzte Elektrowerkzeuge außerhalb der Reichweite von Kindern auf. Lassen Sie Personen das Gerät nicht benutzen, die mit diesem nicht vertraut sind oder diese Anweisungen nicht gelesen haben.** Elektrowerkzeuge sind gefährlich, wenn sie von unerfahrenen Personen benutzt werden.
- e) Pflegen Sie Elektrowerkzeuge mit Sorgfalt. Kontrollieren Sie, ob bewegliche Teile einwandfrei funktionieren und nicht klemmen, ob Teile gebrochen oder so beschädigt sind, dass die Funktion des Elektrowerkzeuges beeinträchtigt ist. Lassen Sie beschädigte Teile vor dem Einsatz des Gerätes reparieren.** Viele Unfälle haben ihre Ursache in schlecht gewarteten Elektrowerkzeugen.
- f) Halten Sie Schneidwerkzeuge scharf und sauber.** Sorgfältig gepflegte Schneidwerkzeuge mit scharfen Schneidkanten verklemmen sich weniger und sind leichter zu führen.
- g) Verwenden Sie Elektrowerkzeug, Zubehör, Einsatzwerkzeuge usw. entsprechend diesen Anweisungen. Berücksichtigen Sie dabei die Arbeitsbedingungen und die auszuführende Tätigkeit.** Der Gebrauch von Elektrowerkzeugen für andere als die vorgesehenen Anwendungen kann zu gefährlichen Situationen führen.
- 5) Service**
- a) Lassen Sie Ihr Elektrowerkzeug nur von qualifiziertem Fachpersonal und nur mit Original-Ersatzteilen reparieren.** Damit wird sichergestellt, dass die Sicherheit des Elektrowerkzeuges erhalten bleibt.

Sicherheitshinweise für Hämmer

- ▶ **Tragen Sie Gehörschutz.** Die Einwirkung von Lärm kann Hörverlust bewirken.
- ▶ **Benutzen Sie mit dem Gerät gelieferte Zusatzhandgriffe.** Der Verlust der Kontrolle kann zu Verletzungen führen.
- ▶ **Halten Sie das Gerät an den isolierten Griffflächen, wenn Sie Arbeiten ausführen, bei denen das Einsatzwerkzeug verborgene Stromleitungen oder das eigene Netzkabel treffen kann.** Der Kontakt mit einer spannungsführenden Leitung kann auch metallene Geräteteile unter Spannung setzen und zu einem elektrischen Schlag führen.
- ▶ **Verwenden Sie geeignete Suchgeräte, um verborgene Versorgungsleitungen aufzuspüren, oder ziehen Sie die örtliche Versorgungsgesellschaft hinzu.** Kontakt mit Elektroleitungen kann zu Feuer und elektrischem Schlag führen. Beschädigung einer Gasleitung kann zur Explosion führen. Eindringen in eine Wasserleitung verursacht Sachbeschädigung oder kann einen elektrischen Schlag verursachen.
- ▶ **Halten Sie das Elektrowerkzeug beim Arbeiten fest mit beiden Händen und sorgen Sie für einen sicheren Stand.** Das Elektrowerkzeug wird mit zwei Händen sicherer geführt.
- ▶ **Sichern Sie das Werkstück.** Ein mit Spannvorrichtungen oder Schraubstock festgehaltenes Werkstück ist sicherer gehalten als mit Ihrer Hand.
- ▶ **Halten Sie Ihren Arbeitsplatz sauber.** Materialmischungen sind besonders gefährlich. Leichtmetallstaub kann brennen oder explodieren.
- ▶ **Warten Sie, bis das Elektrowerkzeug zum Stillstand gekommen ist, bevor Sie es ablegen.** Das Einsatzwerkzeug kann sich verhaken und zum Verlust der Kontrolle über das Elektrowerkzeug führen.
- ▶ **Benutzen Sie das Elektrowerkzeug nicht mit beschädigtem Kabel. Berühren Sie das beschädigte Kabel nicht und ziehen Sie den Netzstecker, wenn das Kabel während des Arbeitens beschädigt wird.** Beschädigte Kabel erhöhen das Risiko eines elektrischen Schlages.

Funktionsbeschreibung

Lesen Sie alle Sicherheitshinweise und Anweisungen. Versäumnisse bei der Einhaltung der Sicherheitshinweise und Anweisungen können elektrischen Schlag, Brand und/oder schwere Verletzungen verursachen.

Bitte klappen Sie die Aufklappseite mit der Darstellung des Elektrowerkzeugs auf, und lassen Sie diese Seite aufgeklappt, während Sie die Betriebsanleitung lesen.

Bestimmungsgemäßer Gebrauch

Das Elektrowerkzeug ist bestimmt zum Hammerbohren in Beton, Ziegel und Gestein sowie für leichte Meißelarbeiten. Es ist ebenso geeignet zum Bohren ohne Schlag in Holz, Metall, Keramik und Kunststoff. Elektrowerkzeuge mit elektronischer Regelung und Rechts-/Linkslauf sind auch geeignet zum Schrauben.

Abgebildete Komponenten

Die Nummerierung der abgebildeten Komponenten bezieht sich auf die Darstellung des Elektrowerkzeuges auf der Grafikkarte.

- 1 Schnellspann-Wechselbohrfutter (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus-Wechselbohrfutter (GBH 3-28 DFR)
- 3 Werkzeugaufnahme SDS-plus
- 4 Staubschutzkappe
- 5 Verriegelungshülse
- 6 Wechselbohrfutter-Verriegelungsring (GBH 3-28 DFR)
- 7 Ein-/Ausschalter
- 8 Entriegelungstaste für Schlag-/Drehstopp-Schalter
- 9 Schlag-/Drehstopp-Schalter
- 10 Taste für Tiefenanschlageinstellung
- 11 Tiefenanschlag
- 12 Zusatzgriff
- 13 Drehrichtungsumschalter
- 14 Sicherungsschraube für Zahnkranzbohrfutter*

- 15 Zahnkranzbohrfutter*
- 16 SDS-plus-Aufnahmeschaft für Bohrfutter*
- 17 Bohrfutteraufnahme (GBH 3-28 DFR)
- 18 Kennrillen
- 19 Vordere Hülse des Schnellspann-Wechselbohrfutters (GBH 3-28 DFR)
- 20 Haltering des Schnellspann-Wechselbohrfutters (GBH 3-28 DFR)
- 21 Absaugöffnung Saugfix*
- 22 Klemmschraube Saugfix*

- 23 Tiefenanschlag Saugfix*
- 24 Teleskoprohr Saugfix*
- 25 Flügelschraube Saugfix*
- 26 Führungsrohr Saugfix*
- 27 Universalhalter mit SDS-plus-Aufnahmeschaft*

*Abgebildetes oder beschriebenes Zubehör gehört nicht zum Standard-Lieferumfang. Das vollständige Zubehör finden Sie in unserem Zubehörprogramm.

Technische Daten

Bohrhammer		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Sachnummer		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Drehzahlsteuerung		●	●
Drehstopp		●	●
Rechts-/Linkslauf		●	●
Wechselbohrfutter		–	●
Nennaufnahmeleistung	W	800	800
Schlagzahl bei Nenndrehzahl	min ⁻¹	0–4000	0–4000
Einzel Schlagstärke	J	0–3,5	0–3,5
Nenndrehzahl	min ⁻¹	0–900	0–900
Werkzeugaufnahme		SDS-plus	SDS-plus
Durchmesser Spindelhal	mm	50	50
zulässiger Bohrdurchmesser max.: (siehe auch Seite 11)			
– Beton*	mm	28	28
– Mauerwerk (mit Hohlbohrkrone)	mm	82	82
– Stahl	mm	13	13
– Holz	mm	30	30
Gewicht entsprechend EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Schutzklasse		□/II	□/II

* mit Hohlbohrkrone nicht geeignet

Angaben gelten für Nennspannungen [U] 230/240 V. Bei niedrigeren Spannungen und in länderspezifischen Ausführungen können diese Angaben variieren.

Bitte beachten Sie die Sachnummer auf dem Typenschild Ihres Elektrowerkzeugs. Die Handelsbezeichnungen einzelner Elektrowerkzeuge können variieren.

Geräusch-/Vibrationsinformation

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Messwerte ermittelt entsprechend EN 60745.			
Der A-bewertete Geräuschpegel des Elektrowerkzeugs beträgt typischerweise			
Schalldruckpegel	dB(A)	91	91
Schallleistungspegel	dB(A)	102	102
Unsicherheit K=	dB	3	3
Gehörschutz tragen!			
Schwingungsgesamtwerte (Vektorsumme dreier Richtungen) ermittelt entsprechend EN 60745:			
Hammerbohren in Beton:			
Schwingungsemissionswert a_h	m/s^2	13	12
Unsicherheit K	m/s^2	1,5	1,5
Meißeln:			
Schwingungsemissionswert a_h	m/s^2	11	11
Unsicherheit K	m/s^2	1,5	1,5
Bohren in Metall:			
Schwingungsemissionswert a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Unsicherheit K	m/s^2	1,5	1,5
Schrauben:			
Schwingungsemissionswert a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Unsicherheit K	m/s^2	1,5	1,5

Der in diesen Anweisungen angegebene Schwingungspegel ist entsprechend einem in EN 60745 genormten Messverfahren gemessen worden und kann für den Vergleich von Elektrowerkzeugen miteinander verwendet werden. Er eignet sich auch für eine vorläufige Einschätzung der Schwingungsbelastung.

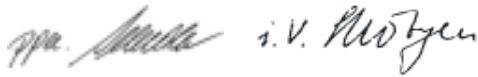
Der angegebene Schwingungspegel repräsentiert die hauptsächlichsten Anwendungen des Elektrowerkzeugs. Wenn allerdings das Elektrowerkzeug für andere Anwendungen, mit abweichenden Einsatzwerkzeugen oder ungenügender Wartung eingesetzt wird, kann der Schwingungspegel abweichen. Dies kann die Schwingungsbelastung über den gesamten Arbeitszeitraum deutlich erhöhen. Für eine genaue Abschätzung der Schwingungsbelastung sollten auch die Zeiten berücksichtigt werden, in denen das Gerät abgeschaltet ist oder zwar läuft, aber nicht tatsächlich im Einsatz ist. Dies kann die Schwingungsbelastung über den gesamten Arbeitszeitraum deutlich reduzieren. Legen Sie zusätzliche Sicherheitsmaßnahmen zum Schutz des Bedieners vor der Wirkung von Schwingungen fest wie zum Beispiel: Wartung von Elektrowerkzeug und Einsatzwerkzeugen, Warmhalten der Hände, Organisation der Arbeitsabläufe.

Konformitätserklärung

Wir erklären in alleiniger Verantwortung, dass das unter „Technische Daten“ beschriebene Produkt mit den folgenden Normen oder normativen Dokumenten übereinstimmt: EN 60745 gemäß den Bestimmungen der Richtlinien 2004/108/EG, 98/37/EG (bis 28.12.2009), 2006/42/EG (ab 29.12.2009).

Technische Unterlagen bei:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

 i. V. Strötgen

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montage

- ▶ Ziehen Sie vor allen Arbeiten am Elektrowerkzeug den Netzstecker aus der Steckdose.

Zusatzgriff

- ▶ Verwenden Sie Ihr Elektrowerkzeug nur mit dem Zusatzgriff 12.

Zusatzgriff schwenken (siehe Bild A)

Sie können den Zusatzgriff 12 beliebig schwenken, um eine sichere und ermüdungsarme Arbeitshaltung zu erreichen.

Drehen Sie das untere Griffstück des Zusatzgriffs 12 entgegen dem Uhrzeigersinn und schwenken Sie den Zusatzgriff 12 in die gewünschte Position. Danach drehen Sie das untere Griffstück des Zusatzgriffs 12 im Uhrzeigersinn wieder fest.

Achten Sie darauf, dass das Spannband des Zusatzgriffs in der dafür vorgesehenen Nut am Gehäuse liegt.

Bohrtiefe einstellen (siehe Bild B)

Mit dem Tiefenanschlag 11 kann die gewünschte Bohrtiefe X festgelegt werden.

Drücken Sie die Taste für die Tiefenanschlageinstellung 10 und setzen Sie den Tiefenanschlag in den Zusatzgriff 12 ein.

Die Riffelung am Tiefenanschlag 11 muss nach unten zeigen.

Schieben Sie das SDS-plus-Einsatzwerkzeug bis zum Anschlag in die Werkzeugaufnahme SDS-plus 3. Die Beweglichkeit des SDS-plus-Werkzeugs kann sonst zu einer falschen Einstellung der Bohrtiefe führen.

Ziehen Sie den Tiefenanschlag so weit heraus, dass der Abstand zwischen der Spitze des Bohrers und der Spitze des Tiefenanschlages der gewünschten Bohrtiefe X entspricht.

Bohrfutter und Werkzeuge auswählen

Material	Betriebsart		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Mauerwerk 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Stahl 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Holz 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Zum Hammerbohren und Meißeln benötigen Sie SDS-plus-Werkzeuge, die in das SDS-plus-Bohrfutter eingesetzt werden.

Zum Bohren ohne Schlag in Holz, Metall, Keramik und Kunststoff sowie zum Schrauben werden Werkzeuge ohne SDS-plus (z. B. Bohrer mit zylindrischem Schaft) verwendet. Für diese Werkzeuge benötigen Sie ein Schnellspannbohrfutter bzw. Zahnkranzbohrfutter.

GBH 3-28 DFR: Das SDS-plus-Wechselbohrfutter **2** kann leicht gegen das mitgelieferte Schnellspann-Wechselbohrfutter **1** ausgetauscht werden.

Zahnkranzbohrfutter wechseln (GBH 3-28 DRE)

Um mit Werkzeugen ohne SDS-plus (z. B. Bohrer mit zylindrischem Schaft) arbeiten zu können, müssen Sie ein geeignetes Bohrfutter montieren (Zahnkranz- oder Schnellspannbohrfutter, Zubehör).

Zahnkranzbohrfutter montieren (siehe Bild C)

Schrauben Sie den SDS-plus-Aufnahmeschaft **16** in ein Zahnkranzbohrfutter **15**. Sichern Sie das Zahnkranzbohrfutter **15** mit der Sicherungsschraube **14**. **Beachten Sie, dass die Sicherungsschraube ein Linksgewinde hat.**

Zahnkranzbohrfutter einsetzen (siehe Bild C)

Reinigen Sie das Einsteckende des Aufnahmeschaftes und fetten Sie es leicht ein.

Setzen Sie das Zahnkranzbohrfutter mit dem Aufnahmeschaft drehend in die Werkzeugaufnahme ein, bis es selbsttätig verriegelt wird. Prüfen Sie die Verriegelung durch Ziehen am Zahnkranzbohrfutter.

Zahnkranzbohrfutter entnehmen

Schieben Sie die Verriegelungshülse **5** nach hinten und nehmen Sie das Zahnkranzbohrfutter **15** ab.

Wechselbohrfutter entnehmen/ einsetzen (GBH 3-28 DFR)

Wechselbohrfutter entnehmen (siehe Bild D)

Ziehen Sie den Wechselbohrfutter-Verriegelungsring **6** nach hinten, halten Sie ihn in dieser Position fest und ziehen Sie das SDS-plus-Wechselbohrfutter **2** bzw. das Schnellspann-Wechselbohrfutter **1** nach vorn ab.

Schützen Sie das Wechselbohrfutter nach dem Abnehmen vor Verschmutzung.

Wechselbohrfutter einsetzen (siehe Bild E)

► **Verwenden Sie nur modellspezifische Originalausstattung und achten Sie dabei auf die Anzahl der Kennrillen 18. Es sind nur Wechselbohrfutter mit zwei oder drei Kennrillen zulässig.** Wird ein für dieses Elektrowerkzeug nicht geeignetes Wechselbohrfutter verwendet, kann das Einsatzwerkzeug während des Betriebs herausfallen.

Reinigen Sie das Wechselbohrfutter vor dem Einsetzen und fetten Sie das Einsteckende leicht ein.

Umgreifen Sie das SDS-plus-Wechselbohrfutter **2** bzw. das Schnellspann-Wechselbohrfutter **1** mit der ganzen Hand. Schieben Sie das Wechselbohrfutter drehend auf die Bohrfutteraufnahme **17**, bis Sie ein deutliches Einrastgeräusch hören.

Das Wechselbohrfutter verriegelt sich selbsttätig. Überprüfen Sie die Verriegelung durch Ziehen am Wechselbohrfutter.

Werkzeugwechsel

Die Staubschutzkappe **4** verhindert weitgehend das Eindringen von Bohrstaub in die Werkzeugaufnahme während des Betriebes. Achten Sie beim Einsetzen des Werkzeuges darauf, dass die Staubschutzkappe **4** nicht beschädigt wird.

► **Eine beschädigte Staubschutzkappe ist sofort zu ersetzen. Es wird empfohlen, dies von einem Kundendienst vornehmen zu lassen.**

SDS-plus-Einsatzwerkzeug einsetzen (siehe Bild F)

Mit dem SDS-plus-Bohrfutter können Sie das Einsatzwerkzeug einfach und bequem ohne Verwendung zusätzlicher Werkzeuge wechseln.

GBH 3-28 DFR: Setzen Sie das SDS-plus-Wechselbohrfutter **2** ein.

Reinigen Sie das Einsteckende des Einsatzwerkzeuges und fetten Sie es leicht ein.

Setzen Sie das Einsatzwerkzeug drehend in die Werkzeugaufnahme ein, bis es selbsttätig verriegelt wird.

Überprüfen Sie die Verriegelung durch Ziehen am Werkzeug.

Das SDS-plus-Einsatzwerkzeug ist systembedingt frei beweglich. Dadurch entsteht beim Leerlauf eine Rundlaufabweichung. Dies hat keine Auswirkungen auf die Genauigkeit des Bohrlochs, da sich der Bohrer beim Bohren selbst zentriert.

SDS-plus-Einsatzwerkzeug entnehmen (siehe Bild G)

Schieben Sie die Verriegelungshülse **5** nach hinten und entnehmen Sie das Einsatzwerkzeug.

Einsatzwerkzeuge ohne SDS-plus einsetzen (GBH 3-28 DRE)

Hinweis: Verwenden Sie Werkzeuge ohne SDS-plus nicht zum Hammerbohren oder Meißeln! Werkzeuge ohne SDS-plus und ihr Bohrfutter werden beim Hammerbohren und Meißeln beschädigt.

Setzen Sie ein Zahnkranzbohrfutter **15** ein (siehe „Zahnkranzbohrfutter wechseln“, Seite 12).

Öffnen Sie das Zahnkranzbohrfutter **15** durch Drehen, bis das Werkzeug eingesetzt werden kann. Setzen Sie das Werkzeug ein.

Stecken Sie den Bohrfutterschlüssel in die entsprechenden Bohrungen des Zahnkranzbohrfutters **15** und spannen Sie das Werkzeug gleichmäßig fest.

Drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die Position „Bohren“.

Einsatzwerkzeuge ohne SDS-plus entnehmen (GBH 3-28 DRE)

Drehen Sie die Hülse des Zahnkranzbohrfutters **15** mit Hilfe des Bohrfutterschlüssels entgegen dem Uhrzeigersinn, bis das Einsatzwerkzeug entnommen werden kann.

Einsatzwerkzeuge ohne SDS-plus einsetzen (GBH 3-28 DFR) (siehe Bild H)

Hinweis: Verwenden Sie Werkzeuge ohne SDS-plus nicht zum Hammerbohren oder Meißeln! Werkzeuge ohne SDS-plus und ihr Bohrfutter werden beim Hammerbohren und Meißeln beschädigt.

Setzen Sie das Schnellspann-Wechselbohrfutter **1** ein.

Halten Sie den Haltering **20** des Schnellspann-Wechselbohrfutters fest. Öffnen Sie die Werkzeugaufnahme durch Drehen der vorderen Hülse **19** so weit, bis das Werkzeug eingesetzt werden kann. Halten Sie den Haltering **20** fest und drehen Sie die vordere Hülse **19** kräftig in Pfeilrichtung, bis deutliche Ratschengeräusche zu hören sind.

Prüfen Sie den festen Sitz durch Ziehen am Werkzeug.

Hinweis: Wurde die Werkzeugaufnahme bis zum Anschlag geöffnet, kann beim Zudrehen der Werkzeugaufnahme das Ratschengeräusch zu hören sein und die Werkzeugaufnahme schließt sich nicht.

Drehen Sie in diesem Fall die vordere Hülse **19** einmal entgegen der Pfeilrichtung. Danach kann die Werkzeugaufnahme geschlossen werden.

Drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die Position „Bohren“.

Einsatzwerkzeuge ohne SDS-plus entnehmen (GBH 3-28 DFR) (siehe Bild I)

Halten Sie den Haltering **20** des Schnellspann-Wechselbohrfutters fest. Öffnen Sie die Werkzeugaufnahme durch Drehen der vorderen Hülse **19** in Pfeilrichtung, bis das Werkzeug entnommen werden kann.

Staubabsaugung mit Saugfix (Zubehör)

- ▶ Stäube von Materialien wie bleihaltigem Anstrich, einigen Holzarten, Mineralien und Metall können gesundheitsschädlich sein. Berühren oder Einatmen der Stäube können allergische Reaktionen und/oder Atemwegserkrankungen des Benutzers oder in der Nähe befindlicher Personen hervorrufen. Bestimmte Stäube wie Eichen- oder Buchenstaub gelten als krebserzeugend, besonders in Verbindung mit Zusatzstoffen zur Holzbehandlung (Chromat, Holzschutzmittel). Asbesthaltiges Material darf nur von Fachleuten bearbeitet werden.
  - Benutzen Sie möglichst eine Staubabsaugung.
  - Sorgen Sie für gute Belüftung des Arbeitsplatzes.
  - Es wird empfohlen, eine Atemschutzmaske mit Filterklasse P2 zu tragen.

Beachten Sie in Ihrem Land gültige Vorschriften für die zu bearbeitenden Materialien.

Saugfix montieren (siehe Bild J)

Für die Staubabsaugung wird ein Saugfix (Zubehör) benötigt. Beim Bohren federt der Saugfix zurück, sodass der Saugfix-Kopf immer dicht am Untergrund gehalten wird.

Drücken Sie die Taste für die Tiefenanschlag-einstellung **10** und entnehmen Sie den Tiefenanschlag **11**. Drücken Sie die Taste **10** erneut und setzen Sie den Saugfix von vorn in den Zusatzgriff **12** ein.

Schließen Sie einen Absaugschlauch (Durchmesser 19 mm, Zubehör) an die Absaugöffnung **21** des Saugfix an.

Der Staubsauger muss für den zu bearbeitenden Werkstoff geeignet sein.

Verwenden Sie beim Absaugen von besonders gesundheitsgefährdenden, krebserzeugenden oder trockenen Stäuben einen Spezialsauger.

In Deutschland werden für Holzstäube auf Grund TRGS 553 geprüfte Absaugeinrichtungen gefordert, die Eigenabsaugung darf im gewerblichen Bereich nicht verwendet werden. Für andere Materialien muss der gewerbliche Betreiber die speziellen Anforderungen mit der zuständigen Berufsgenossenschaft klären.

Bohrtiefe am Saugfix einstellen (siehe Bild K)

Sie können die gewünschte Bohrtiefe **X** auch bei montiertem Saugfix festlegen.

Schieben Sie das SDS-plus-Einsatzwerkzeug bis zum Anschlag in die Werkzeugaufnahme SDS-plus **3**. Die Beweglichkeit des SDS-plus-Werkzeugs kann sonst zu einer falschen Einstellung der Bohrtiefe führen.

Lösen Sie die Flügelschraube **25** am Saugfix.

Setzen Sie das Elektrowerkzeug ohne es einzuschalten fest auf die zu bohrende Stelle auf. Das SDS-plus-Einsatzwerkzeug muss dabei auf der Fläche aufsetzen.

Verschieben Sie das Führungsrohr **26** des Saugfix so in seiner Halterung, dass der Saugfix-Kopf auf der zu bohrenden Fläche aufliegt. Schieben Sie das Führungsrohr **26** nicht weiter über das Teleskoprohr **24** als nötig, sodass ein möglichst großer Teil der Skala auf dem Teleskoprohr **24** sichtbar bleibt.

Ziehen Sie die Flügelschraube **25** wieder fest. Lösen Sie die Klemmschraube **22** am Tiefenanschlag des Saugfix.

Verschieben Sie den Tiefenanschlag **23** so auf dem Teleskoprohr **24**, dass der im Bild gezeigte Abstand **X** Ihrer gewünschten Bohrtiefe entspricht.

Ziehen Sie die Klemmschraube **22** in dieser Position fest.

Betrieb

Inbetriebnahme

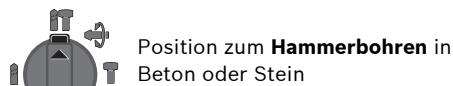
- ▶ **Beachten Sie die Netzspannung!** Die Spannung der Stromquelle muss mit den Angaben auf dem Typenschild des Elektrowerkzeuges übereinstimmen.

Betriebsart einstellen

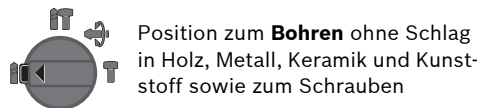
Mit dem Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** wählen Sie die Betriebsart des Elektrowerkzeuges.

Hinweis: Ändern Sie die Betriebsart nur bei ausgeschaltetem Elektrowerkzeug! Das Elektrowerkzeug kann sonst beschädigt werden.

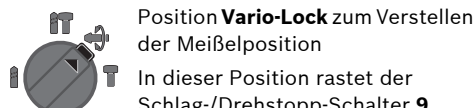
Drücken Sie zum Wechsel der Betriebsart die Entriegelungstaste **8** und drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die gewünschte Position, bis er hörbar einrastet.

Position zum **Hammerbohren** in Beton oder Stein

Position zum **Bohren** ohne Schlag in Holz, Metall, Keramik und Kunststoff sowie zum Schrauben

Position **Vario-Lock** zum Verstellen der Meißelposition
In dieser Position rastet der Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** nicht ein.

Position zum **Meißeln**

Drehrichtung einstellen

Mit dem Drehrichtungsumschalter **13** können Sie die Drehrichtung des Elektrowerkzeuges ändern.

- ▶ **Betätigen Sie den Drehrichtungsumschalter 13 nur bei Stillstand des Elektrowerkzeuges.**

⌚ **Rechtslauf:** Drücken Sie den Drehrichtungsumschalter **13** bis zum Anschlag in Position .

⌚ **Linkslauf:** Drücken Sie den Drehrichtungsumschalter **13** bis zum Anschlag in Position .

Stellen Sie die Drehrichtung zum Hammerbohren, Bohren und Meißeln immer auf Rechtslauf.

Ein-/Ausschalten

Zum **Einschalten** des Elektrowerkzeuges drücken Sie den Ein-/Ausschalter **7**.

Zum **Ausschalten** lassen Sie den Ein-/Ausschalter **7** los.

Drehzahl/Schlagzahl einstellen

Sie können die Drehzahl/Schlagzahl des eingeschalteten Elektrowerkzeuges stufenlos regulieren, je nachdem, wie weit Sie den Ein-/Ausschalter **7** eindrücken.

Leichter Druck auf den Ein-/Ausschalter **7** bewirkt eine niedrige Drehzahl/Schlagzahl. Mit zunehmendem Druck erhöht sich die Drehzahl/Schlagzahl.

Überlastkupplung

- ▶ **Klemmt oder hakt das Einsatzwerkzeug, wird der Antrieb zur Bohrspindel unterbrochen. Halten Sie, wegen der dabei auftretenden Kräfte, das Elektrowerkzeug immer mit beiden Händen gut fest und nehmen Sie einen festen Stand ein.**
- ▶ **Schalten Sie das Elektrowerkzeug aus und lösen Sie das Einsatzwerkzeug, wenn das Elektrowerkzeug blockiert. Beim Einschalten mit einem blockierten Bohrwerkzeug entstehen hohe Reaktionsmomente.**

Arbeitshinweise

Verändern der Meißelstellung (Vario-Lock)

Sie können den Meißel in 36 Stellungen arretieren. Dadurch können Sie die jeweils optimale Arbeitsposition einnehmen.

Setzen Sie den Meißel in die Werkzeugaufnahme ein.

Drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die Position „Vario-Lock“ (siehe „Betriebsart einstellen“, Seite 15).

Drehen Sie das Einsatzwerkzeug in die gewünschte Meißelstellung.

Drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die Position „Meißeln“. Die Werkzeugaufnahme ist damit arretiert.

Stellen Sie die Drehrichtung zum Meißeln auf Rechtslauf.

Schrauberbits einsetzen (siehe Bild L)

- ▶ **Setzen Sie das Elektrowerkzeug nur ausgeschaltet auf die Mutter/Schraube auf.** Sich drehende Einsatzwerkzeuge können abrutschen.

Zur Verwendung von Schrauberbits benötigen Sie einen Universalhalter **27** mit SDS-plus-Aufnahmeschaft (Zubehör).

Reinigen Sie das Einsteckende des Aufnahme-schaftes und fetten Sie es leicht ein.

Setzen Sie den Universalhalter drehend in die Werkzeugaufnahme ein, bis er selbsttätig verriegelt wird.

Prüfen Sie die Verriegelung durch Ziehen am Universalhalter.

Setzen Sie einen Schrauberbit in den Universalhalter. Verwenden Sie nur zum Schraubenkopf passende Schrauberbits.

Drehen Sie den Schlag-/Drehstopp-Schalter **9** in die Position „Bohren“.

Zum Entnehmen des Universalhalters schieben Sie die Verriegelungshülse **5** nach hinten und entnehmen den Universalhalter **27** aus der Werkzeugaufnahme.

Wartung und Service

Wartung und Reinigung

- ▶ **Ziehen Sie vor allen Arbeiten am Elektrowerkzeug den Netzstecker aus der Steckdose.**
- ▶ **Halten Sie das Elektrowerkzeug und die Lüftungsschlitze sauber, um gut und sicher zu arbeiten.**
- ▶ **Eine beschädigte Staubschutzkappe ist sofort zu ersetzen. Es wird empfohlen, dies von einem Kundendienst vornehmen zu lassen.**

Säubern Sie die Werkzeugaufnahme **3** nach jedem Gebrauch.

Sollte das Elektrowerkzeug trotz sorgfältiger Herstellungs- und Prüfverfahren einmal ausfallen, ist die Reparatur von einer autorisierten Kundendienststelle für Bosch-Elektrowerkzeuge ausführen zu lassen.

Geben Sie bei allen Rückfragen und Ersatzteilbestellungen bitte unbedingt die 10-stellige Sachnummer laut Typenschild des Elektrowerkzeuges an.

Kundendienst und Kundenberatung

Der Kundendienst beantwortet Ihre Fragen zu Reparatur und Wartung Ihres Produkts sowie zu Ersatzteilen. Explosionszeichnungen und Informationen zu Ersatzteilen finden Sie auch unter: **www.bosch-pt.com**

Das Bosch-Kundenberater-Team hilft Ihnen gerne bei Fragen zu Kauf, Anwendung und Einstellung von Produkten und Zubehören.

www.powertool-portal.de, das Internetportal für Handwerker und Heimwerker.

www.ewbc.de, der Informations-Pool für Handwerk und Ausbildung.

Deutschland

Robert Bosch GmbH
Servicezentrum Elektrowerkzeuge
Zur Luhne 2
37589 Kalefeld – Willershausen
Tel. Kundendienst: +49 (1805) 70 74 10
Fax: +49 (1805) 70 74 11
E-Mail: Servicezentrum.Elektrowerkzeuge@de.bosch.com
Tel. Kundenberatung: +49 (1803) 33 57 99
Fax: +49 (711) 7 58 19 30
E-Mail: kundenberatung.ew@de.bosch.com

Österreich

Tel.: +43 (01) 7 97 22 20 10
Fax: +43 (01) 7 97 22 20 11
E-Mail:
service.elektrowerkzeuge@at.bosch.com

Schweiz

Tel.: +41 (044) 8 47 15 11
Fax: +41 (044) 8 47 15 51

Luxemburg

Tel.: +32 (070) 22 55 65
Fax: +32 (070) 22 55 75
E-Mail: outillage.gereedschap@be.bosch.com

Entsorgung

Elektrowerkzeuge, Zubehör und Verpackungen sollen einer umweltgerechten Wiederverwertung zugeführt werden.

Nur für EU-Länder:

Werfen Sie Elektrowerkzeuge nicht in den Hausmüll!
Gemäß der Europäischen Richtlinie 2002/96/EG über Elektro- und Elektronik-Altgeräte und ihrer Umsetzung in nationales Recht müssen nicht mehr gebrauchsfähige Elektrowerkzeuge getrennt gesammelt und einer umweltgerechten Wiederverwertung zugeführt werden.

Änderungen vorbehalten.

Safety Notes

General Power Tool Safety Warnings

⚠ WARNING Read all safety warnings and all instructions. Failure to follow the warnings and instructions may result in electric shock, fire and/or serious injury.

Save all warnings and instructions for future reference.

The term “power tool” in the warnings refers to your mains-operated (corded) power tool or battery-operated (cordless) power tool.

1) Work area safety

- a) **Keep work area clean and well lit.** Cluttered or dark areas invite accidents.
- b) **Do not operate power tools in explosive atmospheres, such as in the presence of flammable liquids, gases or dust.** Power tools create sparks which may ignite the dust or fumes.
- c) **Keep children and bystanders away while operating a power tool.** Distractions can cause you to lose control.

2) Electrical safety

- a) **Power tool plugs must match the outlet. Never modify the plug in any way. Do not use any adapter plugs with earthed (grounded) power tools.** Unmodified plugs and matching outlets will reduce risk of electric shock.
- b) **Avoid body contact with earthed or grounded surfaces, such as pipes, radiators, ranges and refrigerators.** There is an increased risk of electric shock if your body is earthed or grounded.
- c) **Do not expose power tools to rain or wet conditions.** Water entering a power tool will increase the risk of electric shock.
- d) **Do not abuse the cord. Never use the cord for carrying, pulling or unplugging the power tool. Keep cord away from heat, oil, sharp edges and moving parts.** Damaged or entangled cords increase the risk of electric shock.

e) **When operating a power tool outdoors, use an extension cord suitable for outdoor use.** Use of a cord suitable for outdoor use reduces the risk of electric shock.

f) **If operating a power tool in a damp location is unavoidable, use a residual current device (RCD) protected supply.** Use of an RCD reduces the risk of electric shock.

3) Personal safety

- a) **Stay alert, watch what you are doing and use common sense when operating a power tool. Do not use a power tool while you are tired or under the influence of drugs, alcohol or medication.** A moment of inattention while operating power tools may result in serious personal injury.
- b) **Use personal protective equipment. Always wear eye protection.** Protective equipment such as dust mask, non-skid safety shoes, hard hat, or hearing protection used for appropriate conditions will reduce personal injuries.
- c) **Prevent unintentional starting. Ensure the switch is in the off-position before connecting to power source and/or battery pack, picking up or carrying the tool.** Carrying power tools with your finger on the switch or energising power tools that have the switch on invites accidents.
- d) **Remove any adjusting key or wrench before turning the power tool on.** A wrench or a key left attached to a rotating part of the power tool may result in personal injury.
- e) **Do not overreach. Keep proper footing and balance at all times.** This enables better control of the power tool in unexpected situations.
- f) **Dress properly. Do not wear loose clothing or jewellery. Keep your hair, clothing and gloves away from moving parts.** Loose clothes, jewellery or long hair can be caught in moving parts.

g) If devices are provided for the connection of dust extraction and collection facilities, ensure these are connected and properly used. Use of dust collection can reduce dust-related hazards.

4) Power tool use and care

a) Do not force the power tool. Use the correct power tool for your application. The correct power tool will do the job better and safer at the rate for which it was designed.

b) Do not use the power tool if the switch does not turn it on and off. Any power tool that cannot be controlled with the switch is dangerous and must be repaired.

c) Disconnect the plug from the power source and/or the battery pack from the power tool before making any adjustments, changing accessories, or storing power tools. Such preventive safety measures reduce the risk of starting the power tool accidentally.

d) Store idle power tools out of the reach of children and do not allow persons unfamiliar with the power tool or these instructions to operate the power tool. Power tools are dangerous in the hands of untrained users.

e) Maintain power tools. Check for misalignment or binding of moving parts, breakage of parts and any other condition that may affect the power tool's operation. If damaged, have the power tool repaired before use. Many accidents are caused by poorly maintained power tools.

f) Keep cutting tools sharp and clean. Properly maintained cutting tools with sharp cutting edges are less likely to bind and are easier to control.

g) Use the power tool, accessories and tool bits etc. in accordance with these instructions, taking into account the working conditions and the work to be performed. Use of the power tool for operations different from those intended could result in a hazardous situation.

5) Service

a) Have your power tool serviced by a qualified repair person using only identical replacement parts. This will ensure that the safety of the power tool is maintained.

Hammer Safety Warnings

- ▶ **Wear ear protectors.** Exposure to noise can cause hearing loss.
- ▶ **Use auxiliary handle(s), if supplied with the tool.** Loss of control can cause personal injury.
- ▶ **Hold power tool by insulated gripping surfaces, when performing an operation where the cutting accessory may contact hidden wiring or its own cord.** Cutting accessory contacting a "live" wire may make exposed metal parts of the power tool "live" and could give the operator an electric shock.
- ▶ **Use suitable detectors to determine if utility lines are hidden in the work area or call the local utility company for assistance.** Contact with electric lines can lead to fire and electric shock. Damaging a gas line can lead to explosion. Penetrating a water line causes property damage or may cause an electric shock.
- ▶ **When working with the machine, always hold it firmly with both hands and provide for a secure stance.** The power tool is guided more secure with both hands.
- ▶ **Secure the workpiece.** A workpiece clamped with clamping devices or in a vice is held more secure than by hand.
- ▶ **Keep your workplace clean.** Blends of materials are particularly dangerous. Dust from light alloys can burn or explode.
- ▶ **Always wait until the machine has come to a complete stop before placing it down.** The tool insert can jam and lead to loss of control over the power tool.
- ▶ **Never use the machine with a damaged cable. Do not touch the damaged cable and pull the mains plug when the cable is damaged while working.** Damaged cables increase the risk of an electric shock.

Products sold in GB only: Your product is fitted with an BS 1363/A approved electric plug with internal fuse (ASTA approved to BS 1362).

If the plug is not suitable for your socket outlets, it should be cut off and an appropriate plug fitted in its place by an authorised customer service agent. The replacement plug should have the same fuse rating as the original plug.

The severed plug must be disposed of to avoid a possible shock hazard and should never be inserted into a mains socket elsewhere.

Products sold in AUS and NZ only: Use a residual current device (RCD) with a rated residual current of 30 mA or less.

Functional Description

Read all safety warnings and all instructions. Failure to follow the warnings and instructions may result in electric shock, fire and/or serious injury.

While reading the operating instructions, unfold the graphics page for the machine and leave it open.

Intended Use

The machine is intended for hammer drilling in concrete, brick and stone, as well as for light chiselling work. It is also suitable for drilling without impact in wood, metal, ceramic and plastic. Machines with electronic control and right/left rotation are also suitable for screwdriving.

Product Features

The numbering of the product features refers to the illustration of the machine on the graphics page.

- 1 Quick change keyless chuck (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus quick change chuck (GBH 3-28 DFR)
- 3 SDS-plus tool holder
- 4 Dust protection cap
- 5 Locking sleeve

- 6 Lock ring for rapid-change chuck (GBH 3-28 DFR)
- 7 On/Off switch
- 8 Release button for mode selector switch
- 9 Mode selector switch
- 10 Button for depth stop adjustment
- 11 Depth stop
- 12 Auxiliary handle
- 13 Rotational direction switch
- 14 Securing screw for key type drill chuck*
- 15 Key type drill chuck*
- 16 SDS-plus adapter shank for drill chuck*
- 17 Drill chuck mounting (GBH 3-28 DFR)
- 18 Identification grooves
- 19 Front sleeve of the quick change keyless chuck (GBH 3-28 DFR)
- 20 Retaining ring of the quick change keyless chuck (GBH 3-28 DFR)
- 21 Extraction sleeve of the dust extraction attachment*
- 22 Clamping screw for the dust extraction attachment*
- 23 Depth stop of the dust extraction attachment*
- 24 Telescopic pipe of the dust extraction attachment*
- 25 Wing bolt of the dust extraction attachment*
- 26 Guide pipe of the dust extraction attachment*
- 27 Universal bit holder with SDS-plus shank*

*Accessories shown or described are not part of the standard delivery scope of the product. A complete overview of accessories can be found in our accessories program.

Technical Data

Rotary Hammer		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Article number		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Speed control		●	●
Stop rotation		●	●
Right/left rotation		●	●
Quick change chuck		-	●
Rated power input	W	800	800
Impact frequency at rated speed	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Impact energy per stroke	J	0-3.5	0-3.5
Rated speed	min ⁻¹	0-900	0-900
Tool holder		SDS-plus	SDS-plus
Spindle collar diameter	mm	50	50
Permissible drilling diameter, max.: (also see page 23)			
- Concrete*	mm	28	28
- Brickwork (with core bit)	mm	82	82
- Steel	mm	13	13
- Wood	mm	30	30
Weight according to EPTA-Procedure 01/2003	kg	3.5	3.6
Protection class		□/II	□/II

* not suitable with core bit

The values given are valid for nominal voltages [U] of 230/240 V. For lower voltage and models for specific countries, these values can vary.

Please observe the article number on the type plate of your machine. The trade names of the individual machines may vary.

Noise/Vibration Information

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Measured values determined according to EN 60745.			
Typically the A-weighted noise levels of the product are:			
Sound pressure level	dB(A)	91	91
Sound power level	dB(A)	102	102
Uncertainty K =	dB	3	3
Wear hearing protection!			
Vibration total values (triax vector sum) determined according to EN 60745:			
Hammer drilling into concrete:			
Vibrational emission value a_h	m/s^2	13	12
Uncertainty K	m/s^2	1.5	1.5
Chiselling:			
Vibrational emission value a_h	m/s^2	11	11
Uncertainty K	m/s^2	1.5	1.5
Drilling in metal:			
Vibrational emission value a_h	m/s^2	<2.5	<2.5
Uncertainty K	m/s^2	1.5	1.5
Screwdriving without impact:			
Vibrational emission value a_h	m/s^2	<2.5	<2.5
Uncertainty K	m/s^2	1.5	1.5

The vibration emission level given in this information sheet has been measured in accordance with a standardised test given in EN 60745 and may be used to compare one tool with another. It may be used for a preliminary assessment of exposure.

The declared vibration emission level represents the main applications of the tool. However if the tool is used for different applications, with different accessories or poorly maintained, the vibration emission may differ. This may significantly increase the exposure level over the total working period. An estimation of the level of exposure to vibration should also take into account the times when the tool is switched off or when it is running but not actually doing the job. This may significantly reduce the exposure level over the total working period.

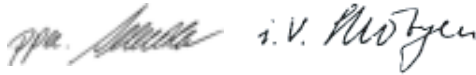
Identify additional safety measures to protect the operator from the effects of vibration such as: maintain the tool and the accessories, keep the hands warm, organisation of work patterns.

Declaration of Conformity

We declare under our sole responsibility that the product described under "Technical Data" is in conformity with the following standards or standardization documents: EN 60745 according to the provisions of the directives 2004/108/EC, 98/37/EC (until 28 Dec 2009), 2006/42/EC (from 29 Dec 2009).

Technical file at:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Assembly

- ▶ Before any work on the machine itself, pull the mains plug.

Auxiliary Handle

- ▶ Operate your machine only with the auxiliary handle 12.

Rotating the Auxiliary Handle (see figure A)

The auxiliary handle 12 can be set to any position for a secure and low-fatigue working posture.

Turn the bottom part of the auxiliary handle 12 in counterclockwise direction and swivel the auxiliary handle 12 to the desired position. Then retighten the bottom part of the auxiliary handle 12 by turning in clockwise direction.

Pay attention that the clamping band of the auxiliary handle is positioned in the groove on the housing as intended for.

Adjusting the Drilling Depth (see figure B)

The required drilling depth X can be set with the depth stop 11.

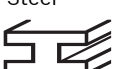

Press the button for the depth stop adjustment 10 and insert the depth stop into the auxiliary handle 12.

The knurled surface of the depth stop 11 must face downward.

Insert the SDS-plus drilling tool to the stop into the SDS-plus tool holder 3. Otherwise, the movability of the SDS-plus drilling tool can lead to incorrect adjustment of the drilling depth.

Pull out the depth stop until the distance between the tip of the drill bit and the tip of the depth stop correspond with the desired drilling depth X.

Selecting Drill Chucks and Tools

Material	Operating Mode		
			
Concrete 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Brickwork 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Steel 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Wood 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

For hammer drilling and chiselling, SDS-plus tools are required that are inserted in the SDS-plus drill chuck.

For drilling without impact in wood, metal, ceramic and plastic as well as for screwdriving, tools without SDS-plus are used (e.g., drills with cylindrical shank). For these tools, a keyless chuck or a key type drill chuck are required.

GBH 3-28 DFR: The SDS-plus quick change chuck **2** can easily be replaced against the quick change keyless chuck **1** provided.

Changing the Key Type Drill Chuck (GBH 3-28 DRE)

To work with tools without SDS-plus (e.g., drills with cylindrical shank), a suitable drill chuck must be mounted (key type drill chuck or keyless chuck, accessories).

Mounting the Key Type Drill Chuck (see figure C)

Screw the SDS-plus adapter shank **16** into a key type drill chuck **15**. Secure the key type drill chuck **15** with the securing screw **14**. **Please observe that the securing screw has a left-hand thread.**

Inserting the Key Type Drill Chuck (see figure C)

Clean the shank end of the adapter shank and apply a light coat of grease.

Insert the key type drill chuck with the adapter shank into the tool holder with a turning motion until it automatically locks.

Check the locking effect by pulling the key type drill chuck.

Removing the Key Type Drill Chuck

Push the locking sleeve **5** toward the rear and pull out the key type drill chuck **15**.

Removing/Inserting the Quick Change Chuck (GBH 3-28 DFR)

Removing the Quick Change Chuck (see figure D)

Pull the lock ring for the quick change chuck **6** toward the rear, hold it in this position and pull off the SDS-plus quick change chuck **2** or the quick change keyless chuck **1** toward the front. After removing, protect the replacement chuck against contamination.

Inserting the Quick Change Chuck (see figure E)

- **Use only model-specific original equipment and pay attention to the number of identification grooves 18. Only quick-change chucks with two or three identification grooves are permitted.** When an unsuitable quick-change chuck is used, the application tool could fall out during operation.

Before inserting, clean the quick change chuck and apply a light coat of grease to the shank end.

Grasp the SDS-plus quick change chuck **2** or the quick change keyless chuck **1** completely with your hand. Slide the quick change chuck with a turning motion onto the drill chuck mounting **17** until a distinct latching noise is heard.

The quick change chuck is automatically locked. Check the locking effect by pulling the quick change chuck.

Changing the Tool

The dust protection cap **4** largely prevents the entry of drilling dust into the tool holder during operation. When inserting the tool, take care that the dust protection cap **4** is not damaged.

- ▶ **A damaged dust protection cap should be changed immediately. We recommend having this carried out by an after-sales service.**

Inserting SDS-plus Drilling Tools (see figure F)

The SDS-plus drill chuck allows for simple and convenient changing of drilling tools without the use of additional tools.

GBH 3-28 DFR: Insert the SDS-plus quick change chuck **2**.

Clean and lightly grease the shank end of the tool.

Insert the tool in a twisting manner into the tool holder until it latches itself.

Check the latching by pulling the tool.

As a requirement of the system, the SDS-plus drilling tool can move freely. This causes a certain radial run-out at no-load, which has no effect on the accuracy of the drill hole, as the drill bit centres itself upon drilling.

Removing SDS-plus Drilling Tools (see figure G)

Push back the locking sleeve **5** and remove the tool.

Inserting Drilling Tools without SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Note: Do not use tools without SDS-plus for hammer drilling or chiselling! Tools without SDS-plus and their drill chucks are damaged by hammer drilling or chiselling.

Insert a key type drill chuck **15** (see "Changing the Key Type Drill Chuck", page 24).

Open the key type drill chuck **15** by turning until the tool can be inserted. Insert the tool.

Insert the chuck key into the corresponding holes of the key type drill chuck **15** and clamp the tool uniformly.

Turn the mode selector switch **9** to the "drilling" position.

Removing Drilling Tools without SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Turn the sleeve of the key type drill chuck **15** with the drill chuck key in anticlockwise direction until the drilling tool can be removed.

Inserting Drilling Tools without SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (see figure H)

Note: Do not use tools without SDS-plus for hammer drilling or chiselling! Tools without SDS-plus and their drill chucks are damaged by hammer drilling or chiselling.

Insert the quick change keyless chuck **1**.

Firmly hold the retaining ring **20** of the quick change chuck. Open the tool holder by turning the front sleeve **19** until the tool can be inserted. Tightly hold the retaining ring **20** and firmly turn the front sleeve **19** in the direction of the arrow until a distinct latching noise can be heard.

Check the tight seating by pulling the tool.

Note: If the tool holder was opened to the stop, then the latching noise possibly may be heard while closing the tool holder and the tool holder will not close.

In this case, turn the front sleeve **19** once in the opposite direction of the arrow. Afterwards, the tool holder can be closed (tightened) again.

Turn the mode selector switch **9** to the "drilling" position.

Removing Drilling Tools without SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (see figure I)

Firmly hold the retaining ring **20** of the quick change chuck. Open the tool holder by turning the front sleeve **19** in the direction of the arrow until the tool can be removed.

Dust Extraction with the Dust Extraction Attachment (Accessory)

- ▶ Dusts from materials such as lead-containing coatings, some wood types, minerals and metal can be harmful to one's health. Touching or breathing-in the dusts can cause allergic reactions and/or lead to respiratory infections of the user or bystanders. Certain dusts, such as oak or beech dust, are considered as carcinogenic, especially in connection with wood-treatment additives (chromate, wood preservative). Materials containing asbestos may only be worked by specialists.
  - Use dust extraction whenever possible.
  - Provide for good ventilation of the working place.
  - It is recommended to wear a P2 filter-class respirator.

Observe the relevant regulations in your country for the materials to be worked.

Mounting the Dust Extraction Attachment (see figure J)

For dust extraction, the dust extraction attachment (accessory) is required. When drilling, the dust extraction attachment retracts so that the attachment head is always close to the surface at the drill hole.

Press the button for depth stop adjustment **10** and remove the depth stop **11**. Press button **10** again and insert the dust extraction attachment into the auxiliary handle **12** from the front.

Connect an extraction hose (diameter 19 mm, accessory) to the extraction sleeve **21** of the dust extraction attachment.

The vacuum cleaner must be suitable for the material being worked.

When vacuuming dry dust that is especially detrimental to health or carcinogenic, use a special vacuum cleaner.

Adjusting the Drilling Depth on the Dust Extraction Attachment (see figure K)

The required drilling depth **X** can also be adjusted when the dust extraction attachment is mounted.

Insert the SDS-plus drilling tool to the stop into the SDS-plus tool holder **3**. Otherwise, the movability of the SDS-plus drilling tool can lead to incorrect adjustment of the drilling depth.

Loosen the wing bolt **25** on the dust extraction attachment.

Without switching the power tool on, apply it firmly to the drilling location. The SDS-plus drilling tool must face against the surface.

Position the the guide pipe **26** of the dust extraction attachment in its holding fixture in such a manner that the head of the dust extraction attachment faces against the surface to be drilled. Do not slide the guide pipe **26** further over the telescopic pipe **24** of the dust extraction attachment than required, so that as much as possible of the scale **24** on the telescopic pipe remains visible.

Retighten the wing bolt **25** again. Loosen the clamping screw **22** on the depth stop of the dust extraction attachment.

Move the depth stop **23** on the telescopic pipe **24** in such a manner that the clearance **X** shown in the figure corresponds with the required drilling depth.

Tighten the clamping screw **22** in this position.

Operation

Starting Operation

- **Observe the mains voltage!** The voltage of the power source must correspond with the data on the type plate of the machine.

Setting the Operating Mode

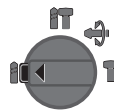
The operating mode of the power tool is selected with the mode selector switch **9**.

Note: Change the operating mode only when the machine is switched off! Otherwise, the machine can be damaged.

To change the operating mode, push the release button **8** and turn the mode selector switch **9** to the requested position until it can be heard to latch.

Position for **hammer drilling** in concrete or stone

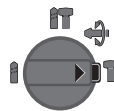

Position for **drilling** without impact in wood, metal, ceramic and plastic as well as for screwdriving

Vario-Lock position for adjustment of the chiselling position

The mode selector switch **9** does not latch in this position.

Position for **chiselling**

Reversing the Rotational Direction

The rotational direction switch **13** is used to reverse the rotational direction of the machine.

- **Actuate the rotational direction switch 13 only when the machine is at a standstill.**
- ⌚ **Right rotation:** Turn the rotational direction switch **13** to the stop in position .
- ⌚ **Left rotation:** Turn the rotational direction switch **13** to the stop in position .

Set the direction of rotation for hammer drilling, drilling and chiselling always to right rotation.

Switching On and Off

To **start** the machine, press the On/Off switch **7**.
To **switch off** the machine, release the On/Off switch **7**.

Setting the Speed/Impact Rate

The speed/impact rate of the switched on power tool can be variably adjusted, depending on how far the On/Off switch **7** is pressed.

Light pressure on the On/Off switch **7** results in low speed/impact rate. Further pressure on the switch increases the speed/impact rate.

Safety Clutch

- **If the tool insert becomes caught or jammed, the drive to the drill spindle is interrupted. Because of the forces that occur, always hold the power tool firmly with both hands and provide for a secure stance.**
- **If the power tool jams, switch the machine off and loosen the tool insert. When switching the machine on with the drilling tool jammed, high reaction torques can occur.**

Working Advice

Changing the Chiselling Position (Vario-Lock)

The chisel can be locked in 36 positions. In this manner, the optimum working position can be set for each application.

Insert the chisel into the tool holder.

Turn the mode selector switch **9** to the “Vario-Lock” position (see “Setting the Operating Mode”, page 27).

Turn the tool holder to the desired chiselling position.

Turn the mode selector switch **9** to the “chiselling” position. The tool holder is now locked.

For chiselling, set the rotation direction to right rotation.

Inserting Screwdriver Bits (see figure L)

- ▶ **Apply the power tool to the screw/nut only when it is switched off.** Rotating tool inserts can slip off.

To work with screwdriver bits, a universal bit holder **27** with SDS-plus shank (accessory) is required.

Clean the shank end of the adapter shank and apply a light coat of grease.

Insert the universal bit holder with a turning motion into the tool holder until it automatically locks.

Check the locking effect by pulling the universal bit holder.

Insert a screwdriver bit into the universal bit holder. Use only screwdriver bits that match the screw head.

Turn the mode selector switch **9** to the "drilling" position.

To remove the universal bit holder, pull the locking sleeve **5** toward the rear and remove the universal bit holder **27** out of the tool holder.

Maintenance and Service**Maintenance and Cleaning**

- ▶ **Before any work on the machine itself, pull the mains plug.**
- ▶ **For safe and proper working, always keep the machine and ventilation slots clean.**
- ▶ **A damaged dust protection cap should be changed immediately. We recommend having this carried out by an after-sales service.**

Clean the tool holder **3** each time after using.

If the machine should fail despite the care taken in manufacturing and testing procedures, repair should be carried out by an after-sales service centre for Bosch power tools.

In all correspondence and spare parts order, please always include the 10-digit article number given on the type plate of the machine.

After-sales Service and Customer Assistance

Our after-sales service responds to your questions concerning maintenance and repair of your product as well as spare parts. Exploded views and information on spare parts can also be found under:

www.bosch-pt.com

Our customer consultants answer your questions concerning best buy, application and adjustment of products and accessories.

Great Britain

Robert Bosch Ltd. (B.S.C.)
P.O. Box 98
Broadwater Park
North Orbital Road
Denham
Uxbridge
UB 9 5HJ
Tel. Service: +44 (0844) 736 0109
Fax: +44 (0844) 736 0146
E-Mail: SPT-Technical.de@de.bosch.com

Ireland

Origo Ltd.
Unit 23 Magna Drive
Magna Business Park
City West
Dublin 24
Tel. Service: +353 (01) 4 66 67 00
Fax: +353 (01) 4 66 68 88

Australia, New Zealand and Pacific Islands

Robert Bosch Australia Pty. Ltd.
Power Tools
Locked Bag 66
Clayton South VIC 3169
Customer Contact Center
Inside Australia:
Phone: +61 (01300) 307 044
Fax: +61 (01300) 307 045
Inside New Zealand:
Phone: +64 (0800) 543 353
Fax: +64 (0800) 428 570
Outside AU and NZ:
Phone: +61 (03) 9541 5555
www.bosch.com.au

Republic of South Africa

Customer service

Hotline: +27 (011) 6 51 96 00

Gauteng – BSC Service Centre

35 Roper Street, New Centre

Johannesburg

Tel.: +27 (011) 4 93 93 75

Fax: +27 (011) 4 93 01 26

E-Mail: bsctools@icon.co.za

KZN – BSC Service Centre

Unit E, Almar Centre

143 Crompton Street

Pinetown

Tel.: +27 (031) 7 01 21 20

Fax: +27 (031) 7 01 24 46

E-Mail: bsc.dur@za.bosch.com

Western Cape – BSC Service Centre

Democracy Way, Prosperity Park

Milnerton

Tel.: +27 (021) 5 51 25 77

Fax: +27 (021) 5 51 32 23

E-Mail: bsc@zsd.co.za

Bosch Headquarters

Midrand, Gauteng

Tel.: +27 (011) 6 51 96 00

Fax: +27 (011) 6 51 98 80

E-Mail: rbsa-hq.pts@za.bosch.com

Disposal

The machine, accessories and packaging should be sorted for environmental-friendly recycling.

Only for EC countries:

Do not dispose of power tools into household waste! According the European Guideline 2002/96/EC for Waste Electrical and Electronic Equipment and its implementation into national

right, power tools that are no longer usable must be collected separately and disposed of in an environmentally correct manner.

Subject to change without notice.

Consignes de sécurité

Avertissements de sécurité généraux pour l'outil

⚠ AVERTISSEMENT Lire tous les avertissements de sécurité et toutes les instructions. Ne pas suivre les avertissements et instructions peut donner lieu à un choc électrique, un incendie et/ou une blessure sérieuse.

Conserver tous les avertissements et toutes les instructions pour pouvoir s'y reporter ultérieurement.

Le terme « outil » dans les avertissements fait référence à votre outil électrique alimenté par le secteur (avec cordon d'alimentation) ou votre outil fonctionnant sur batterie (sans cordon d'alimentation).

1) Sécurité de la zone de travail

a) Conserver la zone de travail propre et bien éclairée. Les zones en désordre ou sombres sont propices aux accidents.

b) Ne pas faire fonctionner les outils électriques en atmosphère explosive, par exemple en présence de liquides inflammables, de gaz ou de poussières.

Les outils électriques produisent des étincelles qui peuvent enflammer les poussières ou les fumées.

c) Maintenir les enfants et les personnes présentes à l'écart pendant l'utilisation de l'outil. Les distractions peuvent vous faire perdre le contrôle de l'outil.

2) Sécurité électrique

a) Il faut que les fiches de l'outil électrique soient adaptées au socle. Ne jamais modifier la fiche de quelque façon que ce soit. Ne pas utiliser d'adaptateurs avec des outils à branchement de terre. Des fiches non modifiées et des socles adaptés réduiront le risque de choc électrique.

b) Eviter tout contact du corps avec des surfaces reliées à la terre telles que les tuyaux, les radiateurs, les cuisinières et les réfrigérateurs. Il existe un risque accru de choc électrique si votre corps est relié à la terre.

c) Ne pas exposer les outils à la pluie ou à des conditions humides. La pénétration d'eau à l'intérieur d'un outil augmentera le risque de choc électrique.

d) Ne pas maltraiter le cordon. Ne jamais utiliser le cordon pour porter, tirer ou débrancher l'outil. Maintenir le cordon à l'écart de la chaleur, du lubrifiant, des arêtes ou des parties en mouvement. Les cordons endommagés ou emmêlés augmentent le risque de choc électrique.

e) Lorsqu'on utilise un outil à l'extérieur, utiliser un prolongateur adapté à l'utilisation extérieure. L'utilisation d'un cordon adapté à l'utilisation extérieure réduit le risque de choc électrique.

f) Si l'usage d'un outil dans un emplacement humide est inévitable, utiliser une alimentation protégée par un dispositif à courant différentiel résiduel (RCD). L'usage d'un RCD réduit le risque de choc électrique.

3) Sécurité des personnes

a) Rester vigilant, regarder ce que vous êtes en train de faire et faire preuve de bon sens dans votre utilisation de l'outil. Ne pas utiliser un outil lorsque vous êtes fatigué ou sous l'emprise de drogues, d'alcool ou de médicaments. Un moment d'inattention en cours d'utilisation d'un outil peut entraîner des blessures graves des personnes.

b) Utiliser un équipement de sécurité. Toujours porter une protection pour les yeux. Les équipements de sécurité tels que les masques contre les poussières, les chaussures de sécurité antidérapantes, les casques ou les protections acoustiques utilisés pour les conditions appropriées réduiront les blessures de personnes.

- c) Eviter tout démarrage intempestif. S'assurer que l'interrupteur est en position arrêt avant de brancher l'outil au secteur et/ou au bloc de batteries, de le ramasser ou de le porter.** Porter les outils en ayant le doigt sur l'interrupteur ou brancher des outils dont l'interrupteur est en position marche est source d'accidents.
- d) Retirer toute clé de réglage avant de mettre l'outil en marche.** Une clé laissée fixée sur une partie tournante de l'outil peut donner lieu à des blessures de personnes.
- e) Ne pas se précipiter. Garder une position et un équilibre adaptés à tout moment.** Cela permet un meilleur contrôle de l'outil dans des situations inattendues.
- f) S'habiller de manière adaptée. Ne pas porter de vêtements amples ou de bijoux. Garder les cheveux, les vêtements et les gants à distance des parties en mouvement.** Des vêtements amples, des bijoux ou les cheveux longs peuvent être pris dans des parties en mouvement.
- g) Si des dispositifs sont fournis pour le raccordement d'équipements pour l'extraction et la récupération des poussières, s'assurer qu'ils sont connectés et correctement utilisés.** Utiliser des collecteurs de poussière peut réduire les risques dus aux poussières.
- 4) Utilisation et entretien de l'outil**
- a) Ne pas forcer l'outil. Utiliser l'outil adapté à votre application.** L'outil adapté réalisera mieux le travail et de manière plus sûre au régime pour lequel il a été construit.
- b) Ne pas utiliser l'outil si l'interrupteur ne permet pas de passer de l'état de marche à arrêt et vice versa.** Tout outil qui ne peut pas être commandé par l'interrupteur est dangereux et il faut le réparer.
- c) Débrancher la fiche de la source d'alimentation en courant et/ou le bloc de batteries de l'outil avant tout réglage, changement d'accessoires ou avant de ranger l'outil.** De telles mesures de sécurité préventives réduisent le risque de démarrage accidentel de l'outil.
- d) Conserver les outils à l'arrêt hors de la portée des enfants et ne pas permettre à des personnes ne connaissant pas l'outil ou les présentes instructions de le faire fonctionner.** Les outils sont dangereux entre les mains d'utilisateurs novices.
- e) Observer la maintenance de l'outil. Vérifier qu'il n'y a pas de mauvais alignement ou de blocage des parties mobiles, des pièces cassées ou toute autre condition pouvant affecter le fonctionnement de l'outil. En cas de dommages, faire réparer l'outil avant de l'utiliser.** De nombreux accidents sont dus à des outils mal entretenus.
- f) Garder affûtés et propres les outils permettant de couper.** Des outils destinés à couper correctement entretenus avec des pièces coupantes tranchantes sont moins susceptibles de bloquer et sont plus faciles à contrôler.
- g) Utiliser l'outil, les accessoires et les lames etc., conformément à ces instructions, en tenant compte des conditions de travail et du travail à réaliser.** L'utilisation de l'outil pour des opérations différentes de celles prévues pourrait donner lieu à des situations dangereuses.
- 5) Maintenance et entretien**
- a) Faire entretenir l'outil par un réparateur qualifié utilisant uniquement des pièces de rechange identiques.** Cela assurera que la sécurité de l'outil est maintenue.

Avertissements de sécurité pour les marteaux

- ▶ **Porter des protections auditives.** L'exposition aux bruits peut provoquer une perte de l'audition.
- ▶ **Utiliser la(les) poignée(s) auxiliaire(s) fournie(s) avec l'outil.** La perte de contrôle peut provoquer des blessures.
- ▶ **Tenir l'outil par les surfaces de préhension isolées, lors de la réalisation d'une opération au cours de laquelle l'organe de coupe peut entrer en contact avec un câblage non apparent ou son propre cordon d'alimentation.** Le contact avec un fil « sous tension » peut également mettre « sous tension » les parties métalliques exposées de l'outil électrique et provoquer un choc électrique sur l'opérateur.
- ▶ **Utiliser des détecteurs appropriés afin de déceler des conduites cachées ou consulter les entreprises d'approvisionnement locales.** Un contact avec des lignes électriques peut provoquer un incendie ou un choc électrique. Un endommagement d'une conduite de gaz peut provoquer une explosion. La perforation d'une conduite d'eau provoque des dégâts matériels et peut provoquer un choc électrique.
- ▶ **Toujours bien tenir l'outil électroportatif des deux mains et veiller à toujours garder une position de travail stable.** Avec les deux mains, l'outil électroportatif est guidé de manière plus sûre.
- ▶ **Bloquer la pièce à travailler.** Une pièce à travailler serrée par des dispositifs de serrage ou dans un étau est fixée de manière plus sûre que tenue dans les mains.
- ▶ **Tenir propre la place de travail.** Les mélanges de matériaux sont particulièrement dangereux. Les poussières de métaux légers peuvent être explosives ou inflammables.
- ▶ **Avant de déposer l'outil électroportatif, attendre que celui-ci soit complètement à l'arrêt.** L'outil risque de se coincer, ce qui entraîne une perte de contrôle de l'outil électroportatif.

- ▶ **Ne jamais utiliser un outil électroportatif dont le câble est endommagé. Ne pas toucher à un câble endommagé et retirer la fiche du câble d'alimentation de la prise du courant, au cas où le câble serait endommagé lors du travail.** Un câble endommagé augmente le risque d'un choc électrique.

Description du fonctionnement

Lire tous les avertissements et indications. Le non-respect des avertissements et instructions indiqués ci-après peut entraîner un choc électrique, un incendie et/ou de graves blessures sur les personnes.

Déplier le volet sur lequel l'appareil est représenté de manière graphique. Laisser le volet déplié pendant la lecture de la présente notice d'utilisation.

Utilisation conforme

Cet outil électroportatif est destiné au perçage en frappe dans le béton, la brique et dans la pierre naturelle ainsi qu'à des travaux de burlage légers. Il est également approprié au perçage sans frappe du bois, du métal, de la céramique ou de matières plastiques. Les outils électroportatifs avec réglage électronique et rotation à droite/à gauche sont également appropriés pour le vissage.

Éléments de l'appareil

La numérotation des éléments de l'appareil se réfère à la représentation de l'outil électroportatif sur la page graphique.

- 1 Mandrin à serrage rapide (GBH 3-28 DFR)
- 2 Mandrin interchangeable SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Porte-outil SDS-plus
- 4 Capuchon anti-poussière
- 5 Douille de verrouillage
- 6 Bague de verrouillage du mandrin interchangeable (GBH 3-28 DFR)
- 7 Interrupteur Marche/Arrêt

- 8 Touche de déverrouillage pour le stop de rotation/de frappe
  - 9 Stop de rotation/de frappe
  - 10 Touche pour réglage de la butée de profondeur
  - 11 Butée de profondeur
  - 12 Poignée supplémentaire
  - 13 Commutateur du sens de rotation
  - 14 Vis de blocage du mandrin à couronne dentée*
  - 15 Mandrin à couronne dentée*
  - 16 Dispositif de fixation SDS-plus pour mandrin porte-foret*
  - 17 Fixation du mandrin de perçage (GBH 3-28 DFR)
  - 18 Rainures code
  - 19 Douille de devant du mandrin à serrage rapide (GBH 3-28 DFR)
  - 20 Anneau de retenue du mandrin à serrage rapide (GBH 3-28 DFR)
  - 21 Ouverture d'aspiration Saugfix*
  - 22 Borne à vis Saugfix*
  - 23 Butée de profondeur Saugfix*
  - 24 Tube télescopique Saugfix*
  - 25 Vis papillon Saugfix*
  - 26 Tuyau de guidage Saugfix*
  - 27 Porte-outil universel avec dispositif de fixation SDS-plus*
- *Les accessoires décrits ou montrés ne sont pas compris dans l'emballage standard. Vous trouverez les accessoires complets dans notre programme d'accessoires.**

Caractéristiques techniques

Marteau perforateur		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
N° d'article		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Réglage de la vitesse de rotation		●	●
Stop de rotation		●	●
Rotation à droite/à gauche		●	●
Mandrin interchangeable		–	●
Puissance absorbée nominale	W	800	800
Fréquence de frappe à la vitesse de rotation nominale	tr/min	0–4000	0–4000
Puissance de frappe individuelle	J	0–3,5	0–3,5
Vitesse de rotation nominale	tr/min	0–900	0–900
Porte-outil		SDS-plus	SDS-plus
Diamètre du col de la broche	mm	50	50
Diamètre max. de perçage admissible : (voir également, page 35)			
– Béton*	mm	28	28
– Maçonnerie (avec foret creux à couronne)	mm	82	82
– Acier	mm	13	13
– Bois	mm	30	30
Poids suivant EPTA-Procédure 01/2003	kg	3,5	3,6
Classe de protection		□/II	□/II

* ne pas approprié avec foret creux à couronne

Ces indications sont valables pour des tensions nominales de [U] 230/240 V. Ces indications peuvent varier pour des tensions plus basses ainsi que pour des versions spécifiques à certains pays.

Respectez impérativement le numéro d'article se trouvant sur la plaque signalétique de l'outil électroportatif. Les désignations commerciales des différents outils électroportatifs peuvent varier.

Bruits et vibrations

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Valeurs de mesure déterminées conformément à EN 60745.			
Les mesures réelles (A) des niveaux sonores de l'appareil sont			
Niveau de pression acoustique	dB(A)	91	91
Niveau d'intensité acoustique	dB(A)	102	102
Incertitude K=	dB	3	3
Porter und protection acoustique !			
Valeurs totales des vibrations (somme vectorielle de trois sens) relevée conformément à EN 60745 :			
Perçage à percussion du béton :			
Valeur d'émission vibratoire a_h	m/s ²	13	12
Incertitude K	m/s ²	1,5	1,5
Burinage :			
Valeur d'émission vibratoire a_h	m/s ²	11	11
Incertitude K	m/s ²	1,5	1,5
Perçage du métal :			
Valeur d'émission vibratoire a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
Incertitude K	m/s ²	1,5	1,5
Visser :			
Valeur d'émission vibratoire a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
Incertitude K	m/s ²	1,5	1,5

L'amplitude d'oscillation indiquée dans ces instructions d'utilisation a été mesurée conformément à la norme EN 60745 et peut être utilisée pour une comparaison d'outils électroportatifs. Elle est également appropriée pour une estimation préliminaire de la sollicitation vibratoire.

L'amplitude d'oscillation représente les utilisations principales de l'outil électroportatif. Si l'outil électroportatif est cependant utilisé pour d'autres applications, avec d'autres outils de travail ou avec un entretien non approprié, l'amplitude d'oscillation peut être différente. Ceci peut augmenter considérablement la sollicitation vibratoire pendant toute la durée de travail.

Pour une estimation précise de la sollicitation vibratoire, il est recommandé de prendre aussi en considération les espaces de temps pendant lesquels l'appareil est éteint ou en fonctionnement, mais pas vraiment utilisé. Ceci peut réduire considérablement la sollicitation vibratoire pendant toute la durée de travail.

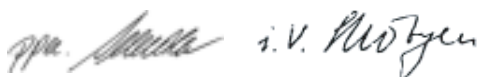
Déterminez des mesures de protection supplémentaires pour protéger l'utilisateur des effets de vibrations, telles que par exemple : Entretien de l'outil électroportatif et des outils de travail, maintenir les mains chaudes, organisation des opérations de travail.

Déclaration de conformité

Nous déclarons sous notre propre responsabilité que le produit décrit sous « Caractéristiques techniques » est en conformité avec les normes ou documents normatifs suivants : EN 60745 conformément aux termes des réglementations 2004/108/CE, 98/37/CE (jusqu'au 28.12.2009), 2006/42/CE (à partir du 29.12.2009).

Dossier technique auprès de :
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montage

- ▶ **Avant d'effectuer des travaux sur l'outil électroportatif, retirez la fiche de la prise de courant.**

Poignée supplémentaire

- ▶ **N'utilisez l'outil électroportatif qu'avec la poignée supplémentaire 12.**

Faire basculer la poignée supplémentaire (voir figure A)

La poignée supplémentaire **12** peut être basculée dans n'importe quelle position, afin d'obtenir une position de travail sûre et peu fatigante.

Tournez la pièce inférieure de la poignée supplémentaire **12** dans le sens inverse des aiguilles d'une montre et orientez la poignée supplémentaire **12** vers la position souhaitée. Ensuite, resserrez la pièce inférieure de la poignée supplémentaire **12** en la tournant dans le sens des aiguilles d'une montre.

Veiller à ce que la bande de serrage de la poignée supplémentaire se trouve bien dans la rainure du carter prévue à cet effet.

Réglage de la profondeur de perçage (voir figure B)

Avec la butée de profondeur **11** la profondeur de perçage souhaitée **X** peut être déterminée.

Appuyez sur la touche pour le réglage de la butée de profondeur **10** et placez la butée de profondeur dans la poignée supplémentaire **12**.

Le striage de la butée de profondeur **11** doit être orienté vers le bas.

Poussez à fond l'outil de travail SDS-plus dans le porte-outil SDS-plus **3**. Sinon, la mobilité de l'outil SDS-plus pourrait conduire à un réglage erroné de la profondeur de perçage.

Sortez la butée de profondeur jusqu'à ce que la distance entre la pointe du foret et la pointe de la butée de profondeur corresponde à la profondeur de perçage souhaitée **X**.

Choisir mandrin porte-foret et outils

Matériau	Mode de service		
			
Béton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Maçonnerie 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Acier 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Bois 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Pour le perçage en frappe et le burinage, des outils SDS-plus sont nécessaires qui sont mis en place dans le porte-foret SDS-plus.

Pour le perçage sans frappe du bois, du métal, de la céramique ou de matières plastiques ainsi que pour le vissage, des outils sans SDS-plus (par ex. forets à queue cylindrique) sont utilisés. Pour ce type d'outil, vous avez besoin d'un mandrin à serrage rapide ou d'un mandrin à couronne dentée.

GBH 3-28 DFR: Le mandrin interchangeable SDS-plus **2** peut facilement être remplacé par le mandrin interchangeable à serrage rapide **1** fourni avec l'appareil.

Changer de mandrin à couronne dentée (GBH 3-28 DRE)

Afin de pouvoir travailler avec des outils sans SDS-plus (par ex. mèches à queue cylindrique), vous devez monter un mandrin porte-foret approprié (mandrin à couronne dentée ou de serrage rapide, accessoires).

Monter un mandrin à couronne dentée (voir figure C)

Vissez le dispositif de fixation SDS-plus **16** dans un mandrin à couronne dentée **15**. Fixez le mandrin à couronne dentée **15** au moyen de la vis de fixation **14**. **Attention, la vis de fixation a un filet à gauche.**

Insérer un mandrin à couronne dentée (voir figure C)

Nettoyez l'emmanchement du dispositif de fixation et graissez-le légèrement.

Enfoncez le mandrin à couronne dentée par le dispositif de fixation en le tournant dans le porte-outil jusqu'à ce qu'il verrouille automatiquement. Contrôlez qu'il est bien verrouillé en tirant sur le mandrin à couronne dentée.

Retirer un mandrin à couronne dentée

Poussez la douille de verrouillage **5** vers l'arrière et retirez le mandrin à couronne dentée **15**.

Enlever/mettre en place le mandrin interchangeable (GBH 3-28 DFR)

Enlever le mandrin interchangeable (voir figure D)

Tirez fermement la bague de verrouillage du mandrin interchangeable **6** vers l'arrière, la maintenir dans cette position et sortir le mandrin interchangeable SDS-plus **2** ou le mandrin interchangeable à serrage rapide **1** vers l'avant. Après avoir extrait le mandrin interchangeable, éviter tout encrassement.

Mettre en place le mandrin interchangeable (voir figure E)

- **N'utiliser qu'un équipement d'origine spécifique au modèle et respecter le nombre des rainures code 18. Seuls des mandrins interchangeables avec deux ou trois rainures code sont admissibles.** Au cas où un mandrin interchangeable inapproprié pour cet outil électroportatif serait utilisé, l'outil électroportatif peut tomber pendant le service.

Avant sa mise en place, nettoyez le mandrin interchangeable et graissez légèrement l'extrémité.

Prendre le mandrin interchangeables SDS-plus **2** ou le mandrin interchangeable à serrage rapide **1** à pleine main. Engager le mandrin interchangeable dans la fixation du mandrin **17** par un léger mouvement de rotation, jusqu'à ce qu'il s'encliquette de manière audible.

Le mandrin interchangeable s'encliquette de lui-même. Contrôler que l'outil soit bien encliqueté en tirant sur le mandrin interchangeable.

Changement de l'outil

Le capuchon anti-poussière **4** empêche dans une large mesure la poussière d'entrer dans le porte-outil pendant le service de l'appareil. Lors du montage de l'outil, veillez à ne pas endommager le capuchon anti-poussière **4**.

- **Remplacez immédiatement un capuchon anti-poussière endommagé. Il est recommandé de faire effectuer ce travail par un service après-vente.**

Mettre un outil de travail SDS-plus en place (voir figure F)

Grâce au mandrin de perçage SDS-plus, il est possible de remplacer l'outil de travail facilement et confortablement sans avoir à utiliser d'outil supplémentaire.

GBH 3-28 DFR: Mettre le mandrin interchangeable SDS-plus **2** en place.

Nettoyez l'extrémité de l'outil, et graissez-le légèrement.

Introduisez l'outil de travail dans le porte-outil en le tournant jusqu'à ce qu'il s'encliquette automatiquement.

Contrôlez que l'outil soit bien encliqueté en tirant sur l'outil.

Les outils de travail SDS-plus utilisés dans ce système ne sont pas rigidement fixés, ils peuvent être librement bougés. Ceci provoque un faux-ronflement au fonctionnement à vide qui n'a cependant aucun effet sur l'exactitude du perçage puisque le foret se centre automatiquement pendant le perçage.

Retirer un outil de travail SDS-plus (voir figure G)

Poussez la douille de verrouillage **5** vers l'arrière et sortir l'outil de travail.

Mettre un outil de travail sans SDS-plus en place (GBH 3-28 DRE)

Note : N'utilisez pas d'outils sans SDS-plus pour le perçage en frappe ou le burinage ! Les outils sans SDS-plus et leurs mandrins seront endommagés lors du perçage en frappe ou du burinage.

Mettez un mandrin à couronne dentée **15** en place (voir « Changer de mandrin à couronne dentée », page 36).

Ouvrez le mandrin à couronne dentée **15** par un mouvement de rotation jusqu'à ce que l'outil puisse être monté. Montez l'outil.

Enfoncez la clé de mandrin dans les alésages correspondants du mandrin à couronne dentée **15** et serrez fermement l'outil de manière régulière.

Tournez le stop de rotation/de frappe **9** pour le mettre dans la position « perçage ».

Retirer un outil de travail sans SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Tournez la douille du mandrin à couronne dentée **15** à l'aide de la clé de mandrin dans le sens des aiguilles d'une montre jusqu'à ce que l'outil de travail puisse être retiré.

Mettre un outil de travail sans SDS-plus en place (GBH 3-28 DFR) (voir figure H)

Note : N'utilisez pas d'outils sans SDS-plus pour le perçage en frappe ou le burinage ! Les outils sans SDS-plus et leurs mandrins seront endommagés lors du perçage en frappe ou du burinage.

Mettez le mandrin à serrage rapide **1** en place.

Tenir fermement l'anneau de retenue du mandrin interchangeable à serrage rapide **20**. Ouvrir le porte-outil en tournant la douille avant **19** jusqu'à ce que l'outil puisse être monté. Bien tenir l'anneau de retenue **20** et tourner la douille avant **19** avec force en direction de la flèche jusqu'à ce que des grincements soient distinctement audibles.

Contrôler que l'outil soit bien fixé en tirant dessus.

Note : Si le porte-outil a été ouvert à fond, il est possible que des grincements se font entendre lorsque le porte-outil est vissé et que le porte-outil ne se ferme pas.

Dans un tel cas, tourner la douille avant **19** une fois dans le sens inverse de la flèche. Ensuite, il est possible de fermer le porte-outil.

Tournez le stop de rotation/de frappe **9** pour le mettre dans la position « perçage ».

Retirer un outil de travail sans SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (voir figure I)

Tenir fermement l'anneau de retenue du mandrin interchangeable à serrage rapide **20**. Ouvrir le porte-outil en tournant la douille avant **19** dans le sens de la flèche jusqu'à ce que l'outil puisse en être extrait.

Aspiration des poussières avec Saugfix (accessoire)

- ▶ Les poussières de matériaux tels que peintures contenant du plomb, certains bois, minéraux ou métaux, peuvent être nuisibles à la santé. Toucher ou aspirer les poussières peut entraîner des réactions allergiques et/ou des maladies respiratoires auprès de l'utilisateur ou de personnes se trouvant à proximité.

Certaines poussières telles que les poussières de chêne ou de hêtre sont considérées cancérigènes, surtout en connexion avec des additifs pour le traitement de bois (chromate, lazure). Les matériaux contenant de l'amiante ne doivent être travaillés que par des personnes qualifiées.

- Si possible, utilisez une aspiration des poussières.
- Veillez à bien aérer la zone de travail.
- Il est recommandé de porter un masque respiratoire de la classe de filtre P2.

Respectez les règlements en vigueur dans votre pays spécifiques aux matériaux à traiter.

Monter le Saugfix (voir figure J)

Pour l'aspiration des poussières, un Saugfix (accessoire) est nécessaire. Pendant le perçage, le Saugfix s'écarte automatiquement de manière à ce que la tête du Saugfix soit toujours très près de la surface usinée.

Appuyez sur la touche de réglage de la butée de profondeur **10** et retirez la butée de profondeur **11**. Appuyez à nouveau sur la touche **10** et positionnez le Saugfix par devant sur la poignée supplémentaire **12**.

Branchez un tuyau d'aspiration (diamètre 19 mm, accessoire) à la bouche d'aspiration **21** du Saugfix.

L'aspirateur doit être approprié au matériau à travailler.

Pour l'aspiration de poussières particulièrement nuisibles à la santé, cancérigènes ou sèches, utilisez des aspirateurs spéciaux.

Régler la profondeur de perçage sur le Saugfix (voir figure K)

Vous pouvez aussi régler la profondeur de perçage **X** quand le Saugfix est déjà monté.

Poussez à fond l'outil de travail SDS-plus dans le porte-outil SDS-plus **3**. Sinon, la mobilité de l'outil SDS-plus pourrait conduire à un réglage erroné de la profondeur de perçage.

Dévissez la vis papillon **25** du Saugfix.

Appuyez fermement l'outil électroportatif éteint sur le point à percer. L'outil de travail SDS-plus doit toucher la surface.

Poussez le tuyau de guidage **26** du Saugfix dans sa fixation de manière à ce que la tête du Saugfix soit posée sur la surface à percer. Ne poussez pas le tuyau de guidage **26** plus que nécessaire par dessus le tube télescopique **24**, de manière à ce que la plus grande partie possible de la graduation sur le tube télescopique **24** reste visible.

Resserrez fermement la vis papillon **25**. Dévissez la borne à vis **22** de la butée de profondeur du Saugfix.

Poussez la butée de profondeur **23** sur le tube télescopique **24** de manière à ce que l'écart **X** montré sur la figure corresponde à la profondeur de perçage souhaitée.

Resserrez fermement la borne à vis **22** dans cette position.

Mise en marche

Mise en service

- **Tenez compte de la tension du réseau !** La tension de la source de courant doit coïncider avec les indications se trouvant sur la plaque signalétique de l'outil électroportatif.

Régler le mode de service

Au moyen du stop de rotation/de frappe **9**, sélectionnez le mode d'exploitation souhaité de l'outil électroportatif.

Note : Ne changez le mode d'exploitation que quand l'outil électroportatif est éteint ! Sinon, l'outil électroportatif pourrait être endommagé.

Pour changer de mode d'exploitation, appuyer sur la touche de déverrouillage **8** et tourner le stop de rotation/de frappe **9** dans la position souhaitée jusqu'à ce qu'il s'encliquette de façon perceptible.

Position pour le **perçage en frappe** dans le béton et dans la pierre naturelle

Position pour le **perçage** sans frappe du bois, du métal, de la céramique ou de matières plastiques ainsi que pour le vissage

Position **Vario-Lock** pour le réglage de la position du burin
Dans cette position, le stop de rotation/de frappe **9** ne s'encliquette pas.

Position pour le **burinage**

Régler le sens de rotation

A l'aide du commutateur du sens de rotation **13**, il est possible de modifier le sens de rotation de l'outil électroportatif.

- **N'actionnez le commutateur du sens de rotation 13 qu'à l'arrêt total de l'appareil électroportatif.**

⤿ **Rotation à droite :** Tournez le commutateur du sens de rotation **13** jusqu'à la butée en position .

⤿ **Rotation à gauche :** Tournez le commutateur du sens de rotation **13** jusqu'à la butée en position .

Mettez toujours le sens de rotation sur la droite pour le perçage en frappe, le perçage et le burinage.

Mise en Marche/Arrêt

Pour **mettre en fonctionnement** l'outil électroportatif, vous appuyez sur l'interrupteur Marche/Arrêt **7**.

Pour **éteindre** l'outil électroportatif, relâcher l'interrupteur Marche/Arrêt **7**.

Réglage de la vitesse de rotation/de la fréquence de frappe

Vous pouvez régler en continu la vitesse de rotation/la fréquence de frappe pendant que l'outil électroportatif est en marche, en appuyant plus ou moins sur l'interrupteur de Marche/Arrêt **7**.

Une légère pression sur l'interrupteur Marche/Arrêt **7** entraîne une vitesse de rotation/une fréquence de frappe basse. Plus la pression augmente, plus la vitesse de rotation/la fréquence de frappe est élevée.

Accouplement de surcharge

- **Dès que l'outil de travail se coince ou qu'il s'accroche, l'entraînement de la broche de perçage est interrompu. En raison des forces pouvant en résulter, tenez toujours bien l'outil électroportatif des deux mains et veillez à garder une position stable et équilibrée.**
- **Arrêtez immédiatement l'outil électroportatif et débloquent l'outil de travail lorsque l'appareil électroportatif coince. Lorsqu'on met l'appareil en marche, l'outil de travail étant bloqué, il peut y avoir de fortes réactions.**

Instructions d'utilisation

Modification de la position du burin (Vario-Lock)

Il est possible d'arrêter le burin dans 36 positions. Ceci permet de se mettre dans la position de travail optimale souhaitée.

Montez le burin dans le porte-outil.

Tournez le stop de rotation/de frappe **9** pour le mettre dans la position « Vario-Lock » (voir « Régler le mode de service », page 39).

Tournez le porte-outil dans la position du burin souhaitée.

Tournez le stop de rotation/de frappe **9** pour le mettre dans la position « burinage ». Le porte-outil est ainsi arrêté.

Mettez le sens de rotation sur la droite pour le burinage.

Mettre des embouts de vissage en place (voir figure L)

- **Posez l'outil électroportatif sur la vis/sur l'écrou seulement lorsque l'appareil est éteint.** Les outils de travail en rotation peuvent glisser.

Pour pouvoir utiliser des embouts de vissage, vous avez besoin d'un porte-outil universel **27** avec dispositif de fixation SDS-plus (accessoire).

Nettoyez l'emmanchement du dispositif de fixation et graissez-le légèrement.

Enfoncez le porte-outil universel en le tournant dans le porte-outil jusqu'à ce qu'il verrouille automatiquement.

Contrôlez qu'il est bien verrouillé en tirant sur le porte-outil universel.

Mettez un embout de vissage dans le porte-outil universel. N'utilisez que des embouts de vissage appropriés à la tête de vis que vous voulez utiliser.

Tournez le stop de rotation/de frappe **9** pour le mettre dans la position « perçage ».

Pour enlever le porte-outil universel, poussez la douille de verrouillage **5** vers l'arrière et sortez le porte-outil universel **27** du porte-outil.

Entretien et service après-vente

Nettoyage et entretien

- **Avant d'effectuer des travaux sur l'outil électroportatif, retirez la fiche de la prise de courant.**
- **Tenez toujours propres l'outil électroportatif ainsi que les ouïes de ventilation afin d'obtenir un travail impeccable et sûr.**
- **Remplacez immédiatement un capuchon anti-poussière endommagé. Il est recommandé de faire effectuer ce travail par un service après-vente.**

Nettoyez le porte-outil **3** après chaque utilisation.

Si, malgré tous les soins apportés à la fabrication et au contrôle de l'appareil, celui-ci devait avoir un défaut, la réparation ne doit être confiée qu'à une station de service après-vente agréée pour outillage Bosch.

Pour toute demande de renseignement ou commande de pièces de rechange, précisez-nous impérativement le numéro d'article à dix chiffres de l'outil électroportatif indiqué sur la plaque signalétique.

Service après-vente et assistance des clients

Notre service après-vente répond à vos questions concernant la réparation et l'entretien de votre produit et les pièces de rechange. Vous trouverez des vues éclatées ainsi que des informations concernant les pièces de rechange également sous :

www.bosch-pt.com

Les conseillers techniques Bosch sont à votre disposition pour répondre à vos questions concernant l'achat, l'utilisation et le réglage de vos produits et leurs accessoires.

France

Robert Bosch (France) S.A.S.
Service Après-Vente Electroportatif
126, rue de Stalingrad
93705 DRANCY Cédex
Tel. : +33 (0143) 11 90 06
Fax : +33 (0143) 11 90 33
E-Mail :
sav.outillage-electroportatif@fr.bosch.com
N° Vert : +33 (0800) 05 50 51
www.bosch.fr

Belgique, Luxembourg

Tel. : +32 (070) 22 55 65
Fax : +32 (070) 22 55 75
E-Mail : outillage.gereedschap@be.bosch.com

Suisse

Tel. : +41 (044) 8 47 15 12
Fax : +41 (044) 8 47 15 52

Elimination des déchets

Les outils électroportatifs, ainsi que leurs accessoires et emballages, doivent pouvoir suivre chacun une voie de recyclage appropriée.

Seulement pour les pays de l'Union Européenne :

Ne jetez pas votre appareil électroportatif avec les ordures ménagères !

Conformément à la directive européenne 2002/96/CE relative aux déchets d'équipements électriques et électroniques et sa réalisation dans les lois nationales, les outils électroportatifs dont on ne peut plus se servir doivent être séparés et suivre une voie de recyclage appropriée.

Sous réserve de modifications.

Instrucciones de seguridad

Advertencias de peligro generales para herramientas eléctricas

⚠ ADVERTENCIA Lea íntegramente estas advertencias de peligro e instrucciones. En caso de no atenerse a las advertencias de peligro e instrucciones siguientes, ello puede ocasionar una descarga eléctrica, un incendio y/o lesión grave.

Guardar todas las advertencias de peligro e instrucciones para futuras consultas.

El término herramienta eléctrica empleado en las siguientes advertencias de peligro se refiere a herramientas eléctricas de conexión a la red (con cable de red) y a herramientas eléctricas accionadas por acumulador (o sea, sin cable de red).

1) Seguridad del puesto de trabajo

- a) **Mantenga limpio y bien iluminado su puesto de trabajo.** El desorden o una iluminación deficiente en las áreas de trabajo pueden provocar accidentes.
- b) **No utilice la herramienta eléctrica en un entorno con peligro de explosión, en el que se encuentren combustibles líquidos, gases o material en polvo.** Las herramientas eléctricas producen chispas que pueden llegar a inflamar los materiales en polvo o vapores.
- c) **Mantenga alejados a los niños y otras personas de su puesto de trabajo al emplear la herramienta eléctrica.** Una distracción le puede hacer perder el control sobre la herramienta eléctrica.

2) Seguridad eléctrica

- a) **El enchufe de la herramienta eléctrica debe corresponder a la toma de corriente utilizada. No es admisible modificar el enchufe en forma alguna. No emplear adaptadores en herramientas eléctricas dotadas con una toma de tierra.** Los enchufes sin modificar adecuados a las respectivas tomas de corriente reducen el riesgo de una descarga eléctrica.

b) **Evite que su cuerpo toque partes conectadas a tierra como tuberías, radiadores, cocinas y refrigeradores.** El riesgo a quedar expuesto a una sacudida eléctrica es mayor si su cuerpo tiene contacto con tierra.

c) **No exponga la herramienta eléctrica a la lluvia y evite que penetren líquidos en su interior.** Existe el peligro de recibir una descarga eléctrica si penetran ciertos líquidos en la herramienta eléctrica.

d) **No utilice el cable de red para transportar o colgar la herramienta eléctrica, ni tire de él para sacar el enchufe de la toma de corriente. Mantenga el cable de red alejado del calor, aceite, esquinas cortantes o piezas móviles.** Los cables de red dañados o enredados pueden provocar una descarga eléctrica.

e) **Al trabajar con la herramienta eléctrica a la intemperie utilice solamente cables de prolongación apropiados para su uso en exteriores.** La utilización de un cable de prolongación adecuado para su uso en exteriores reduce el riesgo de una descarga eléctrica.

f) **Si fuese imprescindible utilizar la herramienta eléctrica en un entorno húmedo, es necesario conectarla a través de un fusible diferencial.** La aplicación de un fusible diferencial reduce el riesgo a exponerse a una descarga eléctrica.

3) Seguridad de personas

- a) **Esté atento a lo que hace y emplee la herramienta eléctrica con prudencia. No utilice la herramienta eléctrica si estuviese cansado, ni tampoco después de haber consumido alcohol, drogas o medicamentos.** El no estar atento durante el uso de la herramienta eléctrica puede provocarle serias lesiones.
- b) **Utilice un equipo de protección personal y en todo caso unas gafas de protección.** El riesgo a lesionarse se reduce considerablemente si, dependiendo del tipo y la aplicación de la herramienta eléctrica empleada, se utiliza un equipo de protección adecuado como una mascarilla antipolvo, zapatos de seguridad con suela antideslizante, casco, o protectores auditivos.

- c) Evite una puesta en marcha fortuita. Asegurarse de que la herramienta eléctrica esté desconectada antes de conectarla a la toma de corriente y/o al montar el acumulador, al recogerla, y al transportarla.** Si transporta la herramienta eléctrica sujetándola por el interruptor de conexión/desconexión, o si alimenta la herramienta eléctrica estando ésta conectada, ello puede dar lugar a un accidente.
- d) Retire las herramientas de ajuste o llaves fijas antes de conectar la herramienta eléctrica.** Una herramienta de ajuste o llave fija colocada en una pieza rotante puede producir lesiones al poner a funcionar la herramienta eléctrica.
- e) Evite posturas arriesgadas. Trabaje sobre una base firme y mantenga el equilibrio en todo momento.** Ello le permitirá controlar mejor la herramienta eléctrica en caso de presentarse una situación inesperada.
- f) Lleve puesta una vestimenta de trabajo adecuada. No utilice vestimenta amplia ni joyas. Mantenga su pelo, vestimenta y guantes alejados de las piezas móviles.** La vestimenta suelta, el pelo largo y las joyas se pueden enganchar con las piezas en movimiento.
- g) Siempre que sea posible utilizar unos equipos de aspiración o captación de polvo, asegúrese que éstos estén montados y que sean utilizados correctamente.** El empleo de estos equipos reduce los riesgos derivados del polvo.
- 4) Uso y trato cuidadoso de herramientas eléctricas**
- a) No sobrecargue la herramienta eléctrica. Use la herramienta eléctrica prevista para el trabajo a realizar.** Con la herramienta adecuada podrá trabajar mejor y más seguro dentro del margen de potencia indicado.
- b) No utilice herramientas eléctricas con un interruptor defectuoso.** Las herramientas eléctricas que no se puedan conectar o desconectar son peligrosas y deben hacerse reparar.
- c) Saque el enchufe de la red y/o desmonte el acumulador antes de realizar un ajuste en la herramienta eléctrica, cambiar de accesorio o al guardar la herramienta eléctrica.** Esta medida preventiva reduce el riesgo a conectar accidentalmente la herramienta eléctrica.
- d) Guarde las herramientas eléctricas fuera del alcance de los niños. No permita la utilización de la herramienta eléctrica a aquellas personas que no estén familiarizadas con su uso o que no hayan leído estas instrucciones.** Las herramientas eléctricas utilizadas por personas inexpertas son peligrosas.
- e) Cuide la herramienta eléctrica con esmero. Controle si funcionan correctamente, sin atascarse, las partes móviles de la herramienta eléctrica, y si existen partes rotas o deterioradas que pudieran afectar al funcionamiento de la herramienta eléctrica. Haga reparar estas piezas defectuosas antes de volver a utilizar la herramienta eléctrica.** Muchos de los accidentes se deben a herramientas eléctricas con un mantenimiento deficiente.
- f) Mantenga los útiles limpios y afilados.** Los útiles mantenidos correctamente se dejan guiar y controlar mejor.
- g) Utilice la herramienta eléctrica, accesorios, útiles, etc. de acuerdo a estas instrucciones, considerando en ello las condiciones de trabajo y la tarea a realizar.** El uso de herramientas eléctricas para trabajos diferentes de aquellos para los que han sido concebidas puede resultar peligroso.
- 5) Servicio**
- a) Únicamente haga reparar su herramienta eléctrica por un profesional, empleando exclusivamente piezas de repuesto originales.** Solamente así se mantiene la seguridad de la herramienta eléctrica.

Instrucciones de seguridad para martillos

- ▶ **Utilice unos protectores auditivos.** El ruido intenso puede provocar sordera.
- ▶ **Emplee las empuñaduras adicionales suministradas con la herramienta eléctrica.** La pérdida de control sobre la herramienta eléctrica puede provocar un accidente.
- ▶ **Sujete la herramienta eléctrica por las empuñaduras aisladas al realizar trabajos en los que el útil pueda tocar conductores eléctricos ocultos o el propio cable de la herramienta eléctrica.** El contacto con conductores bajo tensión puede hacer que las partes metálicas de la herramienta eléctrica le provoquen una descarga eléctrica.
- ▶ **Utilice unos aparatos de exploración adecuados para detectar posibles tuberías de agua y gas o cables eléctricos ocultos, o consulte a la compañía local que le abastece con energía.** El contacto con cables eléctricos puede electrocutarle o causar un incendio. Al dañar las tuberías de gas, ello puede dar lugar a una explosión. La perforación de una tubería de agua puede redundar en daños materiales o provocar una electrocución.
- ▶ **Trabajar sobre una base firme sujetando la herramienta eléctrica con ambas manos.** La herramienta eléctrica es guiada de forma más segura con ambas manos.
- ▶ **Asegure la pieza de trabajo.** Una pieza de trabajo fijada con unos dispositivos de sujeción, o en un tornillo de banco, se mantiene sujeta de forma mucho más segura que con la mano.
- ▶ **Mantenga limpio su puesto de trabajo.** La mezcla de diversos materiales es especialmente peligrosa. Las aleaciones ligeras en polvo pueden arder o explotar.
- ▶ **Antes de depositarla, esperar a que se haya detenido la herramienta eléctrica.** El útil puede engancharse y hacerle perder el control sobre la herramienta eléctrica.
- ▶ **No utilice la herramienta eléctrica si el cable está dañado. No toque un cable dañado, y desconecte el enchufe de la red, si el cable se daña durante el trabajo.** Un cable dañado comporta un mayor riesgo de electrocución.

Descripción del funcionamiento

Lea íntegramente estas advertencias de peligro e instrucciones. En caso de no atenerse a las advertencias de peligro e instrucciones siguientes, ello puede ocasionar una descarga eléctrica, un incendio y/o lesión grave.

Despliegue y mantenga abierta la solapa con la imagen del aparato mientras lee las instrucciones de manejo.

Utilización reglamentaria

La herramienta eléctrica ha sido diseñada para taladrar con percusión en hormigón, ladrillo y piedra, así como para realizar ligeros trabajos de cincelado. Además, es adecuada también para taladrar sin percusión en madera, metal, cerámica y plástico. Las herramientas eléctricas con regulador electrónico e inversor del sentido de giro son apropiadas también para atornillar.

Componentes principales

La numeración de los componentes está referida a la imagen de la herramienta eléctrica en la página ilustrada.

- 1 Portabrocas intercambiable de cierre rápido (GBH 3-28 DFR)
- 2 Portabrocas intercambiable SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Portaútiles SDS-plus
- 4 Caperuza antipolvo
- 5 Casquillo de enclavamiento
- 6 Anillo de enclavamiento de portabrocas intercambiable (GBH 3-28 DFR)
- 7 Interruptor de conexión/desconexión
- 8 Botón de desenclavamiento del mando desactivador de percusión y giro
- 9 Mando desactivador de percusión y giro
- 10 Botón de ajuste del tope de profundidad
- 11 Tope de profundidad
- 12 Empuñadura adicional
- 13 Selector de sentido de giro

- 14** Tornillo de seguridad para portabrocas de corona dentada*
- 15** Portabrocas de corona dentada*
- 16** Adaptador SDS-plus para portabrocas*
- 17** Alojamiento del portabrocas (GBH 3-28 DFR)
- 18** Ranuras de identificación
- 19** Casquillo delantero del portabrocas intercambiable de cierre rápido (GBH 3-28 DFR)
- 20** Anillo de retención del portabrocas intercambiable de cierre rápido (GBH 3-28 DFR)
- 21** Boquilla de aspiración del Saugfix*
- 22** Tornillo de fijación del Saugfix*
- 23** Tope de profundidad del Saugfix*
- 24** Tubo telescópico del Saugfix*
- 25** Tornillo de mariposa del Saugfix*
- 26** Tubo de guía del Saugfix*
- 27** Soporte universal con vástago de inserción SDS-plus*
- *Los accesorios descritos e ilustrados no corresponden al material que se adjunta de serie. La gama completa de accesorios opcionales se detalla en nuestro programa de accesorios.**

Datos técnicos

Martillo perforador		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Nº de artículo		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Control de revoluciones		●	●
Desactivador de giro		●	●
Giro a derechas/izquierdas		●	●
Portabrocas intercambiable		–	●
Potencia absorbida nominal	W	800	800
Nº de impactos a revoluciones nominales	min ⁻¹	0–4000	0–4000
Energía por percusión	J	0–3,5	0–3,5
Revoluciones nominales	min ⁻¹	0–900	0–900
Alojamiento del útil		SDS-plus	SDS-plus
Diámetro del cuello del husillo	mm	50	50
Diámetro máx. admisible de taladro en: (ver también página 47)			
– Hormigón*	mm	28	28
– Ladrillo (con corona perforadora hueca)	mm	82	82
– Acero	mm	13	13
– Madera	mm	30	30
Peso según EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Clase de protección		□/II	□/II

* no apto para corona perforadora hueca

Estos datos son válidos para tensiones nominales de [U] 230/240 V. Los valores pueden variar si la tensión fuese inferior, y en las ejecuciones específicas para ciertos países.

Preste atención al nº de artículo en la placa de características de su aparato, ya que las denominaciones comerciales de algunos aparatos pueden variar.

Información sobre ruidos y vibraciones

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Determinación de los valores de medición según EN 60745.			
El nivel de presión sonora típico del aparato, determinado con un filtro A, asciende a			
Nivel de presión sonora	dB(A)	91	91
Nivel de potencia acústica	dB(A)	102	102
Tolerancia K=	dB	3	3
¡Colocarse un protector de oídos!			
Nivel total de vibraciones (suma vectorial de tres direcciones) determinado según EN 60745:			
Taladrado con percusión en hormigón:			
Valor de vibraciones generadas a_h	m/s^2	13	12
tolerancia K	m/s^2	1,5	1,5
Cincelado:			
Valor de vibraciones generadas a_h	m/s^2	11	11
tolerancia K	m/s^2	1,5	1,5
Taladrado en metal:			
Valor de vibraciones generadas a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
tolerancia K	m/s^2	1,5	1,5
Atornillado:			
Valor de vibraciones generadas a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
tolerancia K	m/s^2	1,5	1,5

El nivel de vibraciones indicado en estas instrucciones ha sido determinado según el procedimiento de medición fijado en la norma EN 60745 y puede servir como base de comparación con otras herramientas eléctricas. También es adecuado para estimar provisionalmente la sollicitación experimentada por las vibraciones.

El nivel de vibraciones indicado ha sido determinado para las aplicaciones principales de la herramienta eléctrica. Por ello, el nivel de vibraciones puede ser diferente si la herramienta eléctrica se utiliza para otras aplicaciones, con útiles diferentes, o si el mantenimiento de la misma fuese deficiente. Ello puede suponer un aumento drástico de la sollicitación por vibraciones durante el tiempo total de trabajo.

Para determinar con exactitud la sollicitación experimentada por las vibraciones, es necesario considerar también aquellos tiempos en los que el aparato esté desconectado, o bien, esté en funcionamiento, pero sin ser utilizado realmente. Ello puede suponer una disminución drástica de la sollicitación por vibraciones durante el tiempo total de trabajo.

Fije unas medidas de seguridad adicionales para proteger al usuario de los efectos por vibraciones, como por ejemplo: Mantenimiento de la herramienta eléctrica y de los útiles, conservar calientes las manos, organización de las secuencias de trabajo.

Declaración de conformidad

Declaramos bajo nuestra responsabilidad, que el producto descrito bajo "Datos técnicos" está en conformidad con las normas o documentos normalizados siguientes: EN 60745 de acuerdo con las regulaciones 2004/108/CE, 98/37/CE (hasta el 28.12.2009), 2006/42/CE (a partir del 29.12.2009).

Expediente técnico en:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaje

- ▶ **Antes de cualquier manipulación en la herramienta eléctrica, sacar el enchufe de red de la toma de corriente.**

Empuñadura adicional

- ▶ **Solamente utilice la herramienta eléctrica con la empuñadura adicional 12 montada.**

Giro de la empuñadura adicional (ver figura A)

La empuñadura adicional **12** puede girarse a cualquier posición para permitirle trabajar manteniendo una postura firme y cómoda.

Afloje en sentido contrario a las agujas del reloj el mango de la empuñadura adicional **12** y gire ésta a la posición deseada. Seguidamente, apriete el mango en el sentido de las agujas del reloj para sujetar la empuñadura adicional **12**.

Observe que la abrazadera de la empuñadura adicional quede alojada en la ranura de la carcasa prevista para tal fin.

Ajuste de la profundidad de perforación (ver figura B)

El tope de profundidad **11** permite ajustar la profundidad de perforación **X** deseada.

Presione el botón de ajuste de profundidad **10** e introduzca el tope de profundidad en la empuñadura adicional **12**.

La cara estriada del tope de profundidad **11** deberá quedar hacia abajo.

Inserte hasta el tope el útil SDS-plus en el portaherramientas SDS-plus **3**. De no proceder así, el ajuste de la profundidad de perforación es incorrecto debido a la movilidad que tiene el útil SDS-plus.

Saque el tope de profundidad de manera que la medida entre la punta de la broca y del tope de profundidad corresponda a la profundidad de perforación **X**.

Selección del portabrocas y de los útiles

Material	Modo de operación		
			
Hormigón 	Ø 4-28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	-
Ladrillo 	Ø 40-82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	-
Acero 	-	-	Ø -13 mm SDS-plus
Madera 	-	-	Ø -30 mm SDS-plus

Para taladrar con percusión y para cincelar se precisan útiles SDS-plus, que se montan en el portabrocas SDS-plus.

Para taladrar sin percusión en madera, metal, cerámica y plástico, así como para atornillar se utilizan útiles sin vástago SDS-plus (p.ej. brocas de vástago cilíndrico). Para estos útiles se precisa un portabrocas de sujeción rápida o un portabrocas de corona dentada.

GBH 3-28 DFR: El portabrocas intercambiable SDS-plus **2** puede sustituirse fácilmente por el portabrocas intercambiable de cierre rápido **1** que se adjunta.

Cambio del portabrocas de corona dentada (GBH 3-28 DRE)

Para poder trabajar con útiles sin SDS-plus (p.ej. brocas de vástago cilíndrico) es necesario montar un portabrocas adecuado (portabrocas de corona dentada o de sujeción rápida, ambos, accesorios especiales).

Montaje del portabrocas de corona dentada (ver figura C)

Enrosque el adaptador SDS-plus **16** en el portabrocas de corona dentada **15**. Asegure el portabrocas de corona dentada **15** con el tornillo de seguridad **14**. **Tenga en cuenta que el tornillo de seguridad es de rosca a izquierdas.**

Montaje del portabrocas de corona dentada (ver figura C)

Limpie primero, y aplique a continuación una capa ligera de grasa al extremo del vástago de inserción.

Inserte girando el portabrocas de corona dentada con el adaptador hasta conseguir que éste quede sujeto automáticamente.

Tire del portabrocas de corona dentada para cerciorarse de que ha quedado correctamente sujeto.

Desmontaje del portabrocas de corona dentada

Empuje hacia atrás el casquillo de enclavamiento **5** y retire el portabrocas de corona dentada **15**.

Montaje/desmontaje del portabrocas intercambiable (GBH 3-28 DFR)

Desmontaje del portabrocas intercambiable (ver figura D)

Empuje hacia atrás el anillo de enclavamiento del portabrocas intercambiable **6**, manténgalo en esa posición, y saque hacia delante el portabrocas intercambiable SDS-plus **2** o bien el portabrocas intercambiable de cierre rápido **1**. Proteja convenientemente el portabrocas intercambiable desmontado para evitar que se ensucie.

Montaje del portabrocas intercambiable (ver figura E)

► **Únicamente utilice el equipamiento original específico para cada modelo y observe en ello el número de ranuras de identificación 18. Únicamente está permitido utilizar portabrocas intercambiables con dos o tres ranuras de identificación.** Si el portabrocas intercambiable aplicado no es el apropiado para esta herramienta eléctrica, puede que el útil se salga durante el funcionamiento.

Limpie el portabrocas intercambiable antes de montarlo y engrase ligeramente el extremo de inserción.

Sujete el portabrocas intercambiable SDS-plus **2** o el portabrocas intercambiable de cierre rápido **1** abarcándolo con toda la mano. Inserte girándolo el portabrocas intercambiable **17** en el alojamiento del portabrocas hasta percibir claramente su enclavamiento.

El portabrocas intercambiable se enclava automáticamente. Tire del portabrocas intercambiable para asegurarse de que ha quedado correctamente sujeto.

Cambio de útil

La caperuza antipolvo **4** evita en gran medida que el polvo que se va produciendo al trabajar no logre penetrar en el portaútiles. Al montar el útil, preste atención a no dañar la caperuza antipolvo **4**.

- **Haga sustituir de inmediato una caperuza antipolvo deteriorada. Se recomienda que este trabajo sea realizado por un servicio técnico.**

Montaje del útil SDS-plus (ver figura F)

El portaútiles SDS-plus le permite cambiar el útil de forma sencilla y cómoda sin precisar para ello una herramienta.

GBH 3-28 DFR: Monte el portabrocas intercambiable SDS-plus **2**.

Limpie primero y aplique a continuación una capa ligera de grasa al extremo de inserción del útil.

Inserte girando el útil en el portaútiles hasta conseguir que éste quede sujeto automáticamente.

Tire del útil para cerciorarse de que ha quedado correctamente sujeto.

Condicionado por el sistema, el útil SDS-plus puede moverse libremente. A ello se debe que se presente un error de redondez al girar en vacío. Esto no afecta para nada a la precisión del taladro realizado, ya que la broca se autocentra al taladrar.

Desmontaje del útil SDS-plus (ver figura G)

Empuje hacia atrás el casquillo de enclavamiento **5** y retire el útil.

Aplicación de útiles sin SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Observación: ¡No utilice útiles sin SDS-plus ni para taladrar con percusión ni para cincelar! Al taladrar con percusión o cincelar ello perjudicaría a los útiles sin SDS-plus y al portabrocas.

Monte un portabrocas de corona dentada **15** (ver "Cambio del portabrocas de corona dentada", página 48).

Gire el portabrocas de corona dentada **15** lo suficiente para poder alojar el útil. Inserte el útil.

Introduzca la llave del portabrocas en cada uno de los taladros del portabrocas de corona dentada **15** y apriete uniformemente el útil.

Gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición "Taladrar".

Desmontaje de útiles sin SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Gire en sentido contrario a las agujas del reloj el casquillo del portabrocas de corona dentada **15** con la llave del portabrocas, de manera que pueda retirar el útil.

Aplicación de útiles sin SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (ver figura H)

Observación: ¡No utilice útiles sin SDS-plus ni para taladrar con percusión ni para cincelar! Al taladrar con percusión o cincelar ello perjudicaría a los útiles sin SDS-plus y al portabrocas.

Monte el portabrocas intercambiable de cierre rápido **1**.

Sujete firmemente el anillo de retención **20** del portabrocas intercambiable de cierre rápido. Abra el portabrocas girando el casquillo anterior **19** lo suficiente para poder insertar el útil. Sujete firmemente el anillo de retención **20** y gire con fuerza el casquillo anterior **19**, en dirección de la flecha, hasta percibir claramente un ruido de carraca.

Verifique la sujeción firme del útil tirando del mismo.

Observación: En caso de haber abierto hasta el tope el portabrocas, puede ocurrir que al intentar cerrar éste se perciba un ruido de carraca y que no se consiga cerrar el portabrocas.

En este caso, gire una vez el casquillo anterior **19** en sentido contrario a la dirección de la flecha. A continuación es posible cerrar el portaútiles.

Gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición "Taladrar".

Desmontaje de útiles sin SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (ver figura I)

Sujete firmemente el anillo de retención **20** del portabrocas intercambiable de cierre rápido. Abra el portaútiles girando el casquillo anterior **19** en dirección de la flecha, lo suficiente para poder extraer el útil.

Aspiración de polvo con el Saugfix (accesorio especial)

- ▶ El polvo de ciertos materiales como, pinturas que contengan plomo, ciertos tipos de madera y algunos minerales y metales, puede ser nocivo para la salud. El contacto y la inspiración de estos polvos pueden provocar en el usuario o en las personas circundantes reacciones alérgicas y/o enfermedades respiratorias.

Ciertos polvos como los de roble, encina y haya son considerados como cancerígenos, especialmente en combinación con los aditivos para el tratamiento de la madera (cromatos, conservantes de la madera). Los materiales que contengan amianto solamente deberán ser procesados por especialistas.

- A ser posible utilice un equipo para aspiración de polvo.
- Observe que esté bien ventilado el puesto de trabajo.
- Se recomienda una mascarilla protectora con un filtro de la clase P2.

Observe las prescripciones vigentes en su país sobre los materiales a trabajar.

Montaje del Saugfix (ver figura J)

Para la aspiración de polvo se precisa un Saugfix (accesorio especial). Al taladrar, el cabezal Saugfix es presionado continuamente contra la base por la fuerza de un resorte, consiguiéndose así que éste asiente continuamente contra la misma.

Pulse la tecla de ajuste del tope de profundidad **10** y retire el tope de profundidad **11**. Vuelva a presionar la tecla **10** y monte por el frente el Saugfix en la empuñadura adicional **12**.

Conecte una manguera de aspiración (diámetro 19 mm, accesorio especial) a la boquilla de aspiración **21** del Saugfix.

El aspirador debe ser adecuado para el material a trabajar.

Para aspirar polvo especialmente nocivo para la salud, cancerígeno, o polvo seco utilice un aspirador especial.

Ajuste de la profundidad de perforación en el Saugfix (ver figura K)

Ud. puede fijar también la profundidad de perforación **X** deseada estando montado el Saugfix. Inserte hasta el tope el útil SDS-plus en el portátiles SDS-plus **3**. De no proceder así, el ajuste de la profundidad de perforación es incorrecto debido a la movilidad que tiene el útil SDS-plus. Afloje el tornillo de mariposa **25** del Saugfix.

Asiente firmemente el útil, estando éste detenido, contra el punto a taladrar. Al realizar esto, el útil SDS-plus deberá asentar contra la superficie. Desplace el tubo de guía **26** del Saugfix en el soporte de forma que el cabezal de Saugfix asiente contra la base a taladrar. No desplace el tubo de guía **26** más de lo necesario sobre el tubo telescópico **24** con el fin de que sea visible la mayor parte posible de la escala del tubo telescópico **24**.

Apriete nuevamente el tornillo de mariposa **25**. Afloje el tornillo de fijación **22** del tope de profundidad del Saugfix.

Desplace el tope de profundidad **23** sobre el tubo telescópico **24** de manera que la distancia **X** mostrada en la figura corresponda a la profundidad de perforación deseada.

Apriete el tornillo de fijación **22** en esa posición.

Operación

Puesta en marcha

- ▶ **¡Observe la tensión de red!** La tensión de alimentación deberá coincidir con las indicaciones en la placa de características de la herramienta eléctrica.

Ajuste del modo de operación

Con el mando desactivador de percusión y giro **9** puede Ud. ajustar el modo de operación de la herramienta eléctrica.

Observación: ¡Únicamente cambie el modo de operación estando desconectada la herramienta eléctrica! En caso contrario podría dañarse la herramienta eléctrica.

Para modificar el modo de operación, accione el botón de desenclavamiento **8** y gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición deseada, hasta enclavarlo de manera perceptible.

Posición para **Taladrar con percusión** en hormigón o piedra

Posición para **Taladrar**, sin percudir, en madera, metal, cerámica y plástico, así como para atornillar

Posición **Vario-Lock** para modificar la posición del cincel

En esta posición no se enclava el mando desactivador de percusión y giro **9**.

Posición para **Cincelar**

Ajuste del sentido de giro

El selector de sentido de giro **13** le permite modificar el sentido de giro de la herramienta eléctrica.

- ▶ **Solamente accione el selector de sentido de giro 13 con la herramienta eléctrica detenida.**

🌀 **Giro a derechas:** Gire hasta el tope el selector de sentido de giro **13** a la posición ◀.

🌀 **Giro a izquierdas:** Gire hasta el tope el selector de sentido de giro **13** a la posición ▶.

Al taladrar con o sin percusión, y al cincelar, ajuste siempre el sentido de giro a derechas.

Conexión/desconexión

Para **conectar** la herramienta eléctrica presionar el interruptor de conexión/desconexión **7**.

Para la **desconexión** suelte el interruptor de conexión/desconexión **7**.

Ajuste del nº de revoluciones/frecuencia de percusión

Variando la presión ejercida sobre el interruptor de conexión/desconexión **7** puede Ud. regular de forma continua las revoluciones/nº de impactos de la herramienta eléctrica.

Accionando ligeramente el interruptor de conexión/desconexión **7** se obtienen unas revoluciones/frecuencia de percusión reducida. Aumentando paulatinamente la presión se van aumentando en igual medida las revoluciones/frecuencia de percusión.

Embrague limitador de par

- ▶ **En caso de engancharse o bloquearse el útil se desacopla el husillo de la unidad de accionamiento. Debido a la elevada fuerza de reacción resultante, siempre sujete la herramienta eléctrica con ambas manos y trabaje sobre una base firme.**
- ▶ **En caso de bloquearse el útil, desconectar la herramienta eléctrica y liberar el útil. Si el aparato se conecta estando bloqueado el útil de taladrar se producen unos pares de reacción muy elevados.**

Instrucciones para la operación

Modificación de la posición para cincelar (Vario-Lock)

El cincel puede sujetarse en 36 posiciones diferentes. Ello le permite adoptar en cada caso una posición de trabajo óptima.

Monte el cincel en el portaútiles.

Gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición "Vario-Lock" (ver "Ajuste del modo de operación", página 50).

Gire el portaútiles hasta conseguir la posición del cincel deseada.

Gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición "Cincelar". El portaútiles queda retenido entonces en esa posición.

Para cincelar ajuste el sentido de giro a derechas.

Montaje de las puntas de atornillar (ver figura L)

► **Solamente aplique la herramienta eléctrica desconectada contra la tuerca o tornillo.**

Los útiles en rotación pueden resbalar.

Para montar puntas de atornillar deberá utilizar un soporte universal **27** dotado con un vástago de inserción SDS-plus (accesorio especial).

Limpie primero, y aplique a continuación una capa ligera de grasa al extremo del vástago de inserción.

Inserte girando el soporte universal en el porta-útiles hasta conseguir que éste quede sujeto automáticamente.

Tire del soporte universal para asegurarse de que ha quedado correctamente sujeto.

Inserte una punta de atornillar en el soporte universal. Únicamente utilice puntas de atornillar que ajusten correctamente en la cabeza del tornillo.

Gire el mando desactivador de percusión y giro **9** a la posición "Taladrar".

Para desmontar el soporte universal, empuje hacia atrás el casquillo de enclavamiento **5** y retire entonces el soporte universal **27** del portaútiles.

Mantenimiento y servicio

Mantenimiento y limpieza

► **Antes de cualquier manipulación en la herramienta eléctrica, sacar el enchufe de red de la toma de corriente.**

► **Mantenga limpia la herramienta eléctrica y las rejillas de refrigeración para trabajar con eficacia y seguridad.**

► **Haga sustituir de inmediato una caperuza antipolvo deteriorada. Se recomienda que este trabajo sea realizado por un servicio técnico.**

Limpie el portaútiles **3** después cada uso.

Si a pesar de los esmerados procesos de fabricación y control, la herramienta eléctrica llegase a averiarse, la reparación deberá encargarse a un servicio técnico autorizado para herramientas eléctricas Bosch.

Para cualquier consulta o pedido de piezas de repuesto es imprescindible indicar el n.º de artículo de 10 dígitos que figura en la placa de características de la herramienta eléctrica.

Servicio técnico y atención al cliente

El servicio técnico le asesorará en las consultas que pueda Ud. tener sobre la reparación y mantenimiento de su producto, así como sobre piezas de recambio. Los dibujos de despiece e informaciones sobre las piezas de recambio las podrá obtener también en internet bajo:

www.bosch-pt.com

Nuestro equipo de asesores técnicos le orientará gustosamente en cuanto a la adquisición, aplicación y ajuste de los productos y accesorios.

España

Robert Bosch España, S.A.
Departamento de ventas
Herramientas Eléctricas
C/Hermanos García Noblejas, 19
28037 Madrid
Tel. Asesoramiento al cliente:
+34 (0901) 11 66 97
Fax: +34 (091) 327 98 63

Venezuela

Robert Bosch S.A.
Final Calle Vargas. Edf. Centro Berimer P.B.
Boleíta Norte
Caracas 107
Tel.: +58 (02) 207 45 11

México

Robert Bosch S.A. de C.V.
Tel. Interior: +52 (01) 800 627 1286
Tel. D.F.: +52 (01) 52 84 30 62
E-Mail: arturo.fernandez@mx.bosch.com

Argentina

Robert Bosch Argentina S.A.
Av. Córdoba 5160
C1414BAW Ciudad Autónoma de Buenos Aires
Atención al Cliente
Tel.: +54 (0810) 555 2020
E-Mail: herramientas.bosch@ar.bosch.com

Perú

Autorex Peruana S.A.
República de Panamá 4045,
Lima 34
Tel.: +51 (01) 475-5453
E-Mail: vhe@autorex.com.pe

Chile

EMASA S.A.
Irarrázaval 259 – Ñuñoa
Santiago
Tel.: +56 (02) 520 3100
E-Mail: emasa@emasa.cl

Eliminación

Recomendamos que las herramientas eléctricas, accesorios y embalajes sean sometidos a un proceso de recuperación que respete el medio ambiente.

Sólo para los países de la UE:

¡No arroje las herramientas eléctricas a la basura!
Conforme a la Directiva Europea 2002/96/CE sobre aparatos eléctricos y electrónicos inservibles, tras su transposición en ley nacional, deberán acumularse por separado las herramientas eléctricas para ser sometidas a un reciclaje ecológico.

Reservado el derecho de modificación.

Indicações de segurança

Indicações gerais de advertência para ferramentas eléctricas

⚠ ATENÇÃO Devem ser lidas todas as indicações de advertência e todas as instruções. O desrespeito das advertências e instruções apresentadas abaixo pode causar choque eléctrico, incêndio e/ou graves lesões.

Guarde bem todas as advertências e instruções para futura referência.

O termo "Ferramenta eléctrica" utilizado a seguir nas indicações de advertência, refere-se a ferramentas eléctricas operadas com corrente de rede (com cabo de rede) e a ferramentas eléctricas operadas com acumulador (sem cabo de rede).

1) Segurança da área de trabalho

- a) **Mantenha a sua área de trabalho sempre limpa e bem iluminada.** Desordem ou áreas de trabalho insuficientemente iluminadas podem levar a acidentes.
- b) **Não trabalhar com a ferramenta eléctrica em áreas com risco de explosão, nas quais se encontrem líquidos, gases ou pós inflamáveis.** Ferramentas eléctricas produzem faíscas, que podem inflamar pós ou vapores.
- c) **Manter crianças e outras pessoas afastadas da ferramenta eléctrica durante a utilização.** No caso de distração é possível que perca o controlo sobre o aparelho.

2) Segurança eléctrica

- a) **A ficha de conexão da ferramenta eléctrica deve caber na tomada. A ficha não deve ser modificada de maneira alguma. Não utilizar uma ficha de adaptação junto com ferramentas eléctricas protegidas por ligação à terra.** Fichas não modificadas e tomadas apropriadas reduzem o risco de um choque eléctrico.

- b) **Evitar que o corpo possa entrar em contacto com superfícies ligadas à terra, como tubos, aquecimentos, fogões e frigoríficos.** Há um risco elevado devido a choque eléctrico, se o corpo estiver ligado à terra.

- c) **Manter o aparelho afastado de chuva ou humidade.** A infiltração de água numa ferramenta eléctrica aumenta o risco de choque eléctrico.

- d) **Não deverá utilizar o cabo para outras finalidades. Jamais utilizar o cabo para transportar a ferramenta eléctrica, para pendurá-la, nem para puxar a ficha da tomada. Manter o cabo afastado de calor, óleo, cantos afiados ou partes do aparelho em movimento.** Cabos danificados ou emaranhados aumentam o risco de um choque eléctrico.

- e) **Se trabalhar com uma ferramenta eléctrica ao ar livre, só deverá utilizar cabos de extensão apropriados para áreas exteriores.** A utilização de um cabo de extensão apropriado para áreas exteriores reduz o risco de um choque eléctrico.

- f) **Se não for possível evitar o funcionamento da ferramenta eléctrica em áreas húmidas, deverá ser utilizado um disjuntor de corrente de avaria.** A utilização de um disjuntor de corrente de avaria reduz o risco de um choque eléctrico.

3) Segurança de pessoas

- a) **Esteja atento, observe o que está a fazer e tenha prudência ao trabalhar com a ferramenta eléctrica. Não utilizar uma ferramenta eléctrica quando estiver fatigado ou sob a influência de drogas, álcool ou medicamentos.** Um momento de descuido ao utilizar a ferramenta eléctrica, pode levar a lesões graves.

- b) **Utilizar equipamento de protecção pessoal e sempre óculos de protecção.** A utilização de equipamento de protecção pessoal, como máscara de protecção contra pó, sapatos de segurança antiderapantes, capacete de segurança ou pro-

tecção auricular, de acordo com o tipo e aplicação da ferramenta eléctrica, reduz o risco de lesões.

c) Evitar uma colocação em funcionamento involuntária. Assegure-se de que a ferramenta eléctrica esteja desligada, antes de conectá-la à alimentação de rede e/ou ao acumulador, antes de levantá-la ou de transportá-la. Se tiver o dedo no interruptor ao transportar a ferramenta eléctrica ou se o aparelho for conectado à alimentação de rede enquanto estiver ligado, poderão ocorrer acidentes.

d) Remover ferramentas de ajuste ou chaves de boca antes de ligar a ferramenta eléctrica. Uma ferramenta ou chave que se encontre numa parte do aparelho em movimento pode levar a lesões.

e) Evite uma posição anormal. Mantenha uma posição firme e mantenha sempre o equilíbrio. Desta forma é mais fácil controlar a ferramenta eléctrica em situações inesperadas.

f) Usar roupa apropriada. Não usar roupa larga nem jóias. Mantenha os cabelos, roupas e luvas afastadas de partes em movimento. Roupas frouxas, cabelos longos ou jóias podem ser agarrados por peças em movimento.

g) Se for possível montar dispositivos de aspiração ou de recolha, assegure-se de que estejam conectados e utilizados correctamente. A utilização de uma aspiração de pó pode reduzir o perigo devido ao pó.

4) Utilização e manuseio cuidadoso de ferramentas eléctricas

a) Não sobrecarregue o aparelho. Utilize a ferramenta eléctrica apropriada para o seu trabalho. É melhor e mais seguro trabalhar com a ferramenta eléctrica apropriada na área de potência indicada.

b) Não utilizar uma ferramenta eléctrica com um interruptor defeituoso. Uma ferramenta eléctrica que não pode mais ser ligada nem desligada, é perigosa e deve ser reparada.

c) Puxar a ficha da tomada e/ou remover o acumulador antes de executar ajustes no aparelho, de substituir acessórios ou de guardar o aparelho. Esta medida de segurança evita o arranque involuntário da ferramenta eléctrica.

d) Guardar ferramentas eléctricas não utilizadas fora do alcance de crianças. Não permita que pessoas que não estejam familiarizadas com o aparelho ou que não tenham lido estas instruções, utilizem o aparelho. Ferramentas eléctricas são perigosas se forem utilizadas por pessoas inespertas.

e) Tratar a ferramenta eléctrica com cuidado. Controlar se as partes móveis do aparelho funcionam perfeitamente e não emperram, e se há peças quebradas ou danificadas que possam prejudicar o funcionamento da ferramenta eléctrica. Permitir que peças danificadas sejam reparadas antes da utilização. Muitos acidentes têm como causa, a manutenção insuficiente de ferramentas eléctricas.

f) Manter as ferramentas de corte afiadas e limpas. Ferramentas de corte cuidadosamente tratadas e com cantos de corte afiados emperram com menos frequência e podem ser conduzidas com maior facilidade.

g) Utilizar a ferramenta eléctrica, acessórios, ferramentas de aplicação, etc. conforme estas instruções. Considerar as condições de trabalho e a tarefa a ser executada. A utilização de ferramentas eléctricas para outras tarefas a não ser as aplicações previstas, pode levar a situações perigosas.

5) Serviço

a) Só permita que o seu aparelho seja reparado por pessoal especializado e qualificado e só com peças de reposição originais. Desta forma é assegurado o funcionamento seguro do aparelho.

Indicações de segurança para martelos

- ▶ **Usar protecção auricular.** Ruídos podem provocar a surdez.
- ▶ **Utilizar os punhos adicionais fornecidos com a ferramenta eléctrica.** A perda de controlo pode provocar lesões.
- ▶ **Ao executar trabalhos durante os quais podem ser atingidos cabos eléctricos ou o próprio cabo de rede só deverá segurar a ferramenta eléctrica pelas superfícies de punho isoladas.** O contacto com um cabo sob tensão também pode colocar sob tensão as peças metálicas do aparelho e levar a um choque eléctrico.
- ▶ **Utilizar detectores apropriados, para encontrar cabos escondidos, ou consulte a companhia eléctrica local.** O contacto com cabos eléctricos pode provocar fogo e choques eléctricos. Danos em tubos de gás podem levar à explosão. A penetração num cano de água causa danos materiais ou pode provocar um choque eléctrico.
- ▶ **Segurar a ferramenta eléctrica firmemente com ambas as mãos durante o trabalho e manter uma posição firme.** A ferramenta eléctrica é conduzida com segurança com ambas as mãos.
- ▶ **Fixar a peça a ser trabalhada.** Uma peça a ser trabalhada fixa com dispositivos de aperto ou com torno de bancada está mais firme do que segurada com a mão.
- ▶ **Manter o seu local de trabalho limpo.** Misturas de material são especialmente perigosas. Pó de metal leve pode queimar ou explodir.
- ▶ **Esperar a ferramenta eléctrica parar completamente, antes de depositá-la.** A ferramenta de aplicação pode emperrar e levar à perda de controlo sobre a ferramenta eléctrica.
- ▶ **Não utilizar a ferramenta eléctrica com um cabo danificado. Não tocar no cabo danificado nem puxar a ficha da tomada, se o cabo for danificado durante o trabalho.** Cabos danificados aumentam o risco de um choque eléctrico.

Descrição de funções

Devem ser lidas todas as indicações de advertência e todas as instruções. O desrespeito das advertências e instruções apresentadas abaixo pode causar choque eléctrico, incêndio e/ou graves lesões.

Abrir a página basculante contendo a apresentação do aparelho, e deixar esta página aberta enquanto estiver lendo a instrução de serviço.

Utilização conforme as disposições

A ferramenta eléctrica é destinada para furar com percussão em betão, tijolos e pedras, assim como para cinzelar. Ela também é apropriada para furar sem percussão em madeira, metal, cerâmica e plástico. Ferramentas eléctricas com regulação electrónica e marcha à direita/à esquerda também são apropriadas para aparafusar.

Componentes ilustrados

A numeração dos componentes ilustrados refere-se à apresentação da ferramenta eléctrica na página de esquemas.

- 1 Mandril de substituição de aperto rápido (GBH 3-28 DFR)
- 2 Mandril de substituição SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Fixação da ferramenta SDS-plus
- 4 Capa para protecção contra pó
- 5 Bucha de travamento
- 6 Anel de travamento do mandril de substituição (GBH 3-28 DFR)
- 7 Interruptor de ligar-desligar
- 8 Tecla de destravamento para comutador de percussão/paragem de rotação
- 9 Comutador de percussão/paragem de rotação
- 10 Tecla para ajuste do esbarro de profundidade
- 11 Esbarro de profundidade
- 12 Punho adicional

13 Comutador do sentido de rotação	21 Abertura de aspiração Saugfix*
14 Parafuso de segurança para mandril brocas de coroa dentada*	22 Parafuso de aperto Saugfix*
15 Mandril de brocas de coroa dentada*	23 Limitador de profundidade Saugfix*
16 Fixação para brocas SDS-plus*	24 Tubo telescópico Saugfix*
17 Fixação do mandril de brocas (GBH 3-28 DFR)	25 Parafuso de orelhas Saugfix*
18 Ranhuras características	26 Tubo de guia Saugfix*
19 Luva dianteira do mandril de substituição de aperto rápido (GBH 3-28 DFR)	27 Porta-bits universal com admissão SDS-plus*
20 Anel de fixação do mandril de substituição de aperto rápido (GBH 3-28 DFR)	

***Accesórios apresentados ou descritos não pertencem ao volume de fornecimento padrão. Todos os acessórios encontram-se no nosso programa de acessórios.**

Dados técnicos

Martelo perfurador		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Nº do produto		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Comando do nº de rotações		●	●
Parada de rotação		●	●
Marcha à direita/à esquerda		●	●
Mandril de substituição		-	●
Potência nominal consumida	W	800	800
Nº de percussões com nº de rotações nominal	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Força de impactos individuais	J	0-3,5	0-3,5
Número de rotações nominal	min ⁻¹	0-900	0-900
Fixação da ferramenta		SDS-plus	SDS-plus
Diâmetro da gola do veio	mm	50	50
Máx. diâmetro de perfuração admissível: (veja também página 59)			
- Betão*	mm	28	28
- Alvenaria (com brocas de coroa oca)	mm	82	82
- Aço	mm	13	13
- Madeira	mm	30	30
Peso conforme EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Classe de protecção		□/II	□/II

* não apropriado para o uso com brocas de coroa oca

As indicações só valem para tensões nominais [U] 230/240 V. Estas indicações podem variar no caso de tensões inferiores e em modelos específicos dos países.

Observar o número de produto na placa de características da sua ferramenta eléctrica. A designação comercial das ferramentas eléctricas individuais pode variar.

Informação sobre ruídos/vibrações

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Valores de medição averiguados conforme EN 60745.			
O nível de ruído avaliado como A do aparelho é tipicamente:			
Nível de pressão acústica	dB(A)	91	91
Nível de potência acústica	dB(A)	102	102
Incerteza K =	dB	3	3
Usar protecção auricular!			
Valores totais de vibração (soma dos vectores das três direcções) determinados conforme EN 60745:			
Furar com percussão em betão:			
Valor de emissão de vibrações a_h	m/s ²	13	12
incerteza K	m/s ²	1,5	1,5
Cinzelar:			
Valor de emissão de vibrações a_h	m/s ²	11	11
incerteza K	m/s ²	1,5	1,5
Furar em metal:			
Valor de emissão de vibrações a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
incerteza K	m/s ²	1,5	1,5
Aparafusar:			
Valor de emissão de vibrações a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
incerteza K	m/s ²	1,5	1,5

O nível de oscilações indicado nestas instruções de serviço foi medido de acordo com um processo de medição normalizado pela norma EN 60745 e pode ser utilizado para a comparação de aparelhos. Ele também é apropriado para uma avaliação provisória da carga de vibrações.

O nível de vibrações indicado representa as aplicações principais da ferramenta eléctrica. Se a ferramenta eléctrica for utilizada para outras aplicações, com outras ferramentas de trabalho ou com manutenção insuficiente, é possível que o nível de vibrações seja diferente. Isto pode aumentar sensivelmente a carga de vibrações para o período completo de trabalho.

Para uma estimação exacta da carga de vibrações, também deveriam ser considerados os períodos nos quais o aparelho está desligado ou funciona, mas não está sendo utilizado. Isto pode reduzir a carga de vibrações durante o completo período de trabalho.

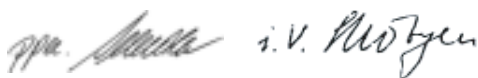
Além disso também deverão ser estipuladas medidas de segurança para proteger o operador contra o efeito de vibrações, como por exemplo: Manutenção de ferramentas eléctricas e de ferramentas de trabalho, manter as mãos quentes e organização dos processos de trabalho.

Declaração de conformidade

Declaramos sob nossa exclusiva responsabilidade de que o produto descrito em "Dados técnicos" cumpre as seguintes normas ou documentos normativos: EN 60745 conforme as disposições das directivas 2004/108/CE, 98/37/CE (até 28.12.2009), 2006/42/CE (a partir de 29.12.2009).

Processo técnico em:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montagem

- ▶ **Antes de todos trabalhos na ferramenta eléctrica deverá puxar a ficha de rede da tomada.**

Punho adicional

- ▶ **Só utilizar a sua ferramenta eléctrica com o punho adicional 12.**

Virar o punho adicional (veja figura A)

O punho adicional **12** pode ser movimentado como desejar, para alcançar uma posição de trabalho segura e livre de fadiga.

Girar a parte inferior do punho adicional **12** no sentido contrário dos ponteiros do relógio e deslocar o punho adicional **12** para a posição desejada. Em seguida girar a parte inferior do punho adicional **12** no sentido dos ponteiros do relógio para reapertar.

Observe que a cinta de aperto do punho adicional esteja na ranhura prevista para tal, que se encontra na carcaça da ferramenta.

Ajustar a profundidade de perfuração (veja figura B)

Com o esbarro de profundidade **11** é possível determinar a profundidade de perfuração **X** desejada.

Pressionar a tecla para o ajuste do esbarro de profundidade **10** e colocar o esbarro de profundidade no punho adicional **12**.

O estriamento no esbarro de profundidade **11** deve mostrar para baixo.

Introduzir a ferramenta de trabalho SDS-plus completamente na fixação da ferramenta SDS-plus **3**. Caso contrário a mobilidade da ferramenta SDS-plus pode levar a um ajuste incorrecto da profundidade de perfuração.

Puxar o esbarro de profundidade para fora, de modo que a distância entre a ponta da broca e a ponta do esbarro de profundidade corresponda à profundidade de perfuração desejada **X**.

Seleccionar o mandril de brocas e as ferramentas

Material	Tipo de funcionamento		
			
Betão 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Muramentos 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Aço 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Madeira 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Para furar com percussão e para cinzelar, são necessárias ferramentas SDS-plus, que são encaixadas no mandril de brocas SDS-plus.

Para furar, sem percussão, em madeira, metal, cerâmica e plástico, assim como para furar são usadas ferramentas sem SDS-plus (p.ex. brocas com encabadouro cilíndrico). Para estas ferramentas são necessários um mandril de brocas de aperto rápido ou um mandril de brocas de coroa dentada.

GBH 3-28 DFR: O mandril de substituição SDS-plus **2** pode ser facilmente substituído pelo mandril de brocas de aperto rápido **1**.

Substituir o mandril de brocas de coroa dentada (GBH 3-28 DRE)

Para poder trabalhar com ferramentas sem SDS-plus (p.ex. brocas com haste cilíndrica), é necessário montar um mandril de brocas apropriado (mandril de coroa dentada ou mandril de aperto rápido, acessório).

Montar o mandril de brocas de coroa dentada (veja figura C)

Aparafusar o encabadouro SDS-plus **16** num mandril de coroa dentada **15**. Fixar o mandril de coroa dentada **15** com um parafuso de fixação **14**. **O parafuso de segurança tem uma rosca à esquerda.**

Introduzir o mandril de coroa dentada (veja figura C)

Limpar a extremidade de encaixe do encabadouro e lubrificá-la levemente.

Introduzir o mandril de coroa dentada, com o encabadouro, na fixação da ferramenta, girando até travar automaticamente.

Puxar pelo mandril de brocas de coroa dentada para controlar o travamento.

Retirar o mandril de coroa dentada

Empurrar a bucha de travamento **5** para trás e retirar o mandril de brocas de coroa dentada **15**.

Retirar/colocar o mandril de brocas (GBH 3-28 DFR)

Retirar o mandril de brocas (veja figura D)

Puxar o anel de travamento do mandril de brocas **6** para trás, e mantê-lo nesta posição e puxar o mandril de brocas de substituição SDS-plus **2** ou o mandril de brocas de aperto rápido **1** para frente.

Após ser retirado, o mandril de brocas deve ser protegido contra sujidade.

Introduzir o mandril de brocas (veja figura E)

► **Só utilize equipamento original específico do modelo e observe o número de ranhuras características 18. Só são admissíveis mandris de substituição com duas ou três ranhuras características.** Se for utilizado um mandril de substituição desapropriado para esta ferramenta eléctrica, é possível que a ferramenta eléctrica caia para fora durante o funcionamento.

Limpar o mandril de brocas antes de introduzi-lo, e lubrificar levemente a extremidade de encaixe.

Segurar o mandril de brocas SDS-plus **2** ou o mandril de brocas de aperto rápido **1** com a mão toda. Atarraxar o mandril de brocas na fixação do mandril de brocas **17**, até escutar um nítido ruído de engate.

O mandril de brocas trava-se automaticamente. Puxar o mandril de brocas para controlar o travamento.

Troca de ferramenta

A capa de protecção contra pó **4** evita, consideravelmente, que penetre pó de perfuração no encabadouro durante o funcionamento. Ao introduzir a ferramenta deverá assegurar-se de que a capa de protecção contra pó **4** não seja danificada.

► **Uma capa de protecção contra pó deve ser substituída imediatamente. Recomendamos que esta tarefa seja efectuada por uma oficina de serviço pós-venda.**

Introduzir a ferramenta de trabalho SDS-plus (veja figura F)

Com o mandril de brocas SDS-plus é possível trocar fácil e confortavelmente as ferramentas de trabalho, sem ter que utilizar outras ferramentas.

GBH 3-28 DFR: Introduzir o mandril de brocas SDS-plus **2**.

Limpar a extremidade de encaixe da ferramenta de trabalho e lubrificá-la levemente.

Introduzir a ferramenta de trabalho no encabudo, girando até travar-se automaticamente.

Puxar a ferramenta para controlar o travamento.

O sistema prevê que a ferramenta de trabalho SDS-plus possa se movimentar livremente. Com isto há uma excentricidade na marcha em vazio. Esta excentricidade não tem qualquer efeito sobre a exactidão do orifício, porque a broca é automaticamente centrada durante a perfuração.

Retirar a ferramenta de trabalho SDS-plus (veja figura G)

Empurrar a bucha de travamento **5** para trás e retirar a ferramenta de trabalho.

Introduzir ferramentas de trabalho sem SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Nota: Não utilizar ferramentas sem SDS-plus para furar com percussão ou para cinzelar! Ferramentas sem SDS-plus e o seus mandris de broca são danificados ao furar com percussão ou ao cinzelar.

Colocar um mandril de brocas de coroa dentada **15** (veja "Substituir o mandril de brocas de coroa dentada", página 60).

Abrir o mandril de brocas de coroa dentada **15** girando, até ser possível introduzir a ferramenta. Introduzir a ferramenta.

Introduzir a chave de mandril de brocas **15** nos respectivos orifícios do mandril de coroa dentada e fixar uniformemente a ferramenta.

Girar o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** para a posição "Furar".

Retirar ferramentas de trabalho sem SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Girar a luva do mandril de coroa dentada **15** com a chave de mandril de brocas, no sentido contrário dos ponteiros do relógio, até poder retirar a ferramenta de trabalho.

Introduzir ferramentas de trabalho sem SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (veja figura H)

Nota: Não utilizar ferramentas sem SDS-plus para furar com percussão ou para cinzelar! Ferramentas sem SDS-plus e o seus mandris de broca são danificados ao furar com percussão ou ao cinzelar.

Introduzir o mandril de brocas de aperto rápido **1**.

Segurar o anel de fixação **20** do mandril de brocas de aperto rápido. Abrir a fixação da ferramenta girando a bucha dianteira **19**, até poder introduzir a ferramenta. Segurar o anel de fixação **20** e girar a bucha dianteira **19** firmemente no sentido da seta, até escutar nitidamente ruídos de engate.

Puxar a ferramenta para verificar se está firme.

Nota: Se a fixação da ferramenta estiver completamente aberta, é possível que ao fechar a fixação da ferramenta seja escutado o ruído de engate, mas que a fixação da ferramenta não se feche. Neste caso, a bucha dianteira **19** deve ser girada uma vez no sentido contrário da seta. Em seguida será possível fechar a fixação da ferramenta.

Girar o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** para a posição "Furar".

Retirar ferramentas de trabalho sem SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (veja figura I)

Segurar o anel de fixação **20** do mandril de brocas de aperto rápido. Abrir a fixação da ferramenta girando a bucha dianteira **19** no sentido da seta, até ser possível retirar a ferramenta.

Aspiração de pó com Saugfix (acessório)

- ▶ Pós de materiais como por exemplo, tintas que contém chumbo, alguns tipos de madeira, minerais e metais, podem ser nocivos à saúde. O contacto ou a inalação dos pós pode provocar reações alérgicas e/ou doenças nas vias respiratórias do utilizador ou das pessoas que se encontrem por perto. Certos pós, como por exemplo pó de carvalho e faia são considerados como sendo cancerígenos, especialmente quando juntos com substâncias para o tratamento de madeiras (cromato, preservadores de madeira). Material que contém asbesto só deve ser processado por pessoal especializado.
  - Se possível, utilizar uma aspiração de pó.
  - Assegurar uma boa ventilação do local de trabalho.
  - É recomendável usar uma máscara de protecção respiratória com filtro da classe P2.

Observe as directivas para os materiais a serem trabalhados, vigentes no seu país.

Montar Saugfix (veja figura J)

Para a aspiração de pó é necessário um Saugfix (acessório). Ao furar, o Saugfix é retraído por uma mola, de modo que a ponta do Saugfix é mantida sempre rente à superfície.

Premir a tecla para o ajuste do limitador de profundidade **10** e retirar o limitador de profundidade **11**. Premir novamente a tecla **10** e colocar o Saugfix, pela frente, no punho adicional **12**.

Conectar uma mangueira de aspiração (diâmetro de 19 mm, acessório) à abertura de aspiração **21** do Saugfix.

O aspirador de pó deve ser apropriado para o material a ser trabalhado.

Utilizar um aspirador especial para aspirar pó que seja extremamente nocivo à saúde, cancerígeno ou seco.

Ajustar a profundidade de perfuração no Saugfix (veja figura K)

A profundidade de perfuração **X** desejada, também pode ser determinada com o Saugfix montado.

Introduzir a ferramenta de trabalho SDS-plus completamente na fixação da ferramenta SDS-plus **3**. Caso contrário a mobilidade da ferramenta SDS-plus pode levar a um ajuste incorrecto da profundidade de perfuração.

Soltar o parafuso de orelhas **25** do Saugfix.

Apoiar a ferramenta eléctrica, desligada, firmemente sobre o local a ser furado. A ferramenta de trabalho SDS-plus deve estar apoiada sobre a superfície.

Deslocar o tubo de guia **26** do Saugfix em seu dispositivo de fixação, de modo que a ponta do Saugfix esteja apoiada sobre a superfície a ser furada. Não deslocar o tubo de guia **26** mais do que necessário sobre o tubo telescópico **24**, de modo que a maior parte possível da escala do tubo telescópico **24** permaneça visível.

Reapertar a porca de orelhas **25**. Soltar o parafuso de aperto **22** no limitador de profundidade do Saugfix.

Deslocar o limitador de profundidade **23** sobre o tubo telescópico **24**, de modo que a distância **X**, indicada na figura, corresponda à profundidade de perfuração desejada.

Apertar o parafuso de aperto **22** nesta posição.

Funcionamento

Colocação em funcionamento

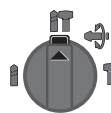
- ▶ **Observar a tensão de rede!** A tensão da fonte de corrente deve coincidir com a chapa de identificação da ferramenta eléctrica.

Ajustar o tipo de funcionamento

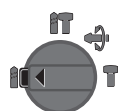
Com o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** é possível seleccionar o tipo de funcionamento.

Nota: Só mudar de tipo de funcionamento com a ferramenta eléctrica desligada! Caso contrário, é possível que a ferramenta eléctrica seja danificada.

Para comutar de tipo de funcionamento é necessário premir a tecla de desbloqueio **8** e girar o interruptor de percussão/de paragem de rotação **9** para a posição desejada, até ele engatar perceptivelmente.

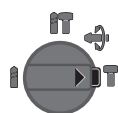
Posição para **furar com percussão** em betão ou pedra

Posição para **furar** sem percussão, em madeira, metal, cerâmica e plástico, assim como para aparafusar

Posição **Vario-Lock** para mudar a posição de cinzelar
O interruptor de percussão/paragem de rotação **9** não engata nesta posição.

Posição para **cinzelar**

Ajustar o sentido de rotação

Com o comutador do sentido de rotação **13** é possível mudar o sentido de rotação da ferramenta eléctrica.

- ▶ **Só accionar o comutador de sentido de rotação 13 com a ferramenta eléctrica parada.**

🔄 **Rotação à direita:** Premir o comutador do sentido de rotação **13** completamente para a posição ←.

🔄 **Rotação à esquerda:** Premir o comutador do sentido de rotação **13** completamente para a posição →.

Ajustar o sentido de rotação para furar com percussão, furar e cinzelar sempre na marcha à direita.

Ligar e desligar

Para **ligar** a ferramenta eléctrica, deverá pressionar o interruptor de ligar-desligar **7**.

Para **desligar**, deverá soltar o interruptor de ligar-desligar **7**.

Ajustar o n° de rotações/de percussões

O número de rotações/de percussões da ferramenta eléctrica ligada pode ser regulado sem escalonamento, dependendo de quanto premir o interruptor de ligar-desligar **7**.

Uma leve pressão sobre o interruptor de ligar-desligar **7** provoca um baixo n° de rotações/n° de percussões. Aumentando a pressão, é aumentado o n° de rotações/n° de percussões.

Acoplamento de sobrecarga

- ▶ **O accionamento do veio de perfuração é interrompido se a ferramenta de trabalho emperrar ou enganchar. Sempre segurar, devido às forças produzidas, a ferramenta eléctrica firmemente com ambas as mãos e manter uma posição firme.**
- ▶ **Desligar a ferramenta eléctrica e soltar a ferramenta de trabalho, se a ferramenta eléctrica bloquear. Ao ligar o aparelho com uma broca bloqueada são produzidos altos momentos de reacção.**

Indicações de trabalho

Alterar a posição do cinzel (Vario-Lock)

O cinzel pode ser travado em 36 posições. Desta forma é possível colocá-lo na posição otimizada para o respectivo trabalho.

Introduzir o cinzel no encabadouro.

Girar o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** para a posição "Vario-Lock" (veja "Ajustar o tipo de funcionamento", página 62).

Girar o encabadouro para a posição do cinzel desejada.

Girar o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** para a posição "cinzelar". Desta forma a fixação da ferramenta é travada.

Para cinzelar, o sentido de rotação deve ser colocado na marcha à direita.

Introduzir bits de aparafusamento (veja figura L)

- ▶ **Utilizar os punhos adicionais fornecidos com a ferramenta eléctrica.** A perda de controle sobre a ferramenta eléctrica pode levar a lesões.

Para os bits de aparafusamento é necessário um porta-bits universal **27** com admissão SDS-plus (acessório).

Limpar a extremidade de encaixe do encabadouro e lubrificá-la levemente.

Introduzir a ferramenta de trabalho no porta-bits universal, girando até travar-se automaticamente.

Puxar pelo porta-bits universal para controlar o travamento.

Introduzir um bit de aparafusamento no porta-bits universal. Só utilizar bits de aparafusamento apropriados para o cabeçote de aparafusamento.

Girar o interruptor de percussão/paragem de rotação **9** para a posição "Furar".

Para retirar o porta-bits universal e empurrar a bucha de travamento **5** para trás e retirar o porta-bits universal **27** da admissão de ferramentas.

Manutenção e serviço

Manutenção e limpeza

- ▶ **Antes de todos trabalhos na ferramenta eléctrica deverá puxar a ficha de rede da tomada.**
- ▶ **Manter a ferramenta eléctrica e as aberturas de ventilação sempre limpas, para trabalhar bem e de forma segura.**
- ▶ **Uma capa de protecção contra pó deve ser substituída imediatamente. Recomendamos que esta tarefa seja efectuada por uma oficina de serviço pós-venda.**

Limpar a admissão de ferramentas **3** após cada utilização.

Se a ferramenta eléctrica falhar apesar de cuidadosos processos de fabricação e de teste, a reparação deverá ser executada por uma oficina de serviço autorizada para ferramentas eléctricas Bosch.

Para todas as questões e encomendas de peças sobressalentes é imprescindível indicar o número de produto de 10 dígitos como consta na placa de características da ferramenta eléctrica.

Serviço pós-venda e assistência ao cliente

O serviço pós-venda responde às suas perguntas a respeito de serviços de reparação e de manutenção do seu produto, assim como das peças sobressalentes. Desenhos explodidos e informações sobre peças sobressalentes encontram-se em:

www.bosch-pt.com

A nossa equipa de consultores Bosch esclarece com prazer todas as suas dúvidas a respeito da compra, aplicação e ajuste dos produtos e acessórios.

Portugal

Robert Bosch LDA
Avenida Infante D. Henrique
Lotes 2E – 3E
1800 Lisboa
Tel.: +351 (021) 8 50 00 00
Fax: +351 (021) 8 51 10 96

Brasil

Robert Bosch Ltda.
Caixa postal 1195
13065-900 Campinas
Tel.: +55 (0800) 70 45446
E-Mail: sac@bosch-sac.com.br

Eliminação

Ferramentas eléctricas, acessórios e embalagens devem ser enviados a uma reciclagem ecológica de matérias primas.

Apenas países da União Europeia:

Não deitar ferramentas eléctricas no lixo doméstico!

De acordo com a directiva europeia 2002/96/CE para aparelhos eléctricos e electrónicos velhos, e com as respectivas realizações

nas leis nacionais, as ferramentas eléctricas que não servem mais para a utilização, devem ser enviadas separadamente a uma reciclagem ecológica.

Sob reserva de alterações.

Norme di sicurezza

Avvertenze generali di pericolo per elettroutensili

⚠ AVVERTENZA Leggere tutte le avvertenze di pericolo e le istruzioni operative. In caso di mancato rispetto delle avvertenze di pericolo e delle istruzioni operative si potrà creare il pericolo di scosse elettriche, incendi e/o incidenti gravi.

Conservare tutte le avvertenze di pericolo e le istruzioni operative per ogni esigenza futura.

Il termine «elettrotensile» utilizzato nelle avvertenze di pericolo si riferisce ad utensili elettrici alimentati dalla rete (con linea di allacciamento) ed ad utensili elettrici alimentati a batteria (senza linea di allacciamento).

1) Sicurezza della postazione di lavoro

- a) **Tenere la postazione di lavoro sempre pulita e ben illuminata.** Il disordine oppure zone della postazione di lavoro non illuminate possono essere causa di incidenti.
- b) **Evitare d'impiegare l'elettrotensile in ambienti soggetti al rischio di esplosioni nei quali si abbia presenza di liquidi, gas o polveri infiammabili.** Gli elettrotensili producono scintille che possono far infiammare la polvere o i gas.
- c) **Tenere lontani i bambini ed altre persone durante l'impiego dell'elettrotensile.** Eventuali distrazioni potranno comportare la perdita del controllo sull'elettrotensile.

2) Sicurezza elettrica

- a) **La spina di allacciamento alla rete dell'elettrotensile deve essere adatta alla presa. Evitare assolutamente di apportare modifiche alla spina. Non impiegare spine adattatrici assieme ad elettrotensili dotati di collegamento a terra.** Le spine non modificate e le prese adatte allo scopo riducono il rischio di scosse elettriche.

b) **Evitare il contatto fisico con superfici collegate a terra, come tubi, riscaldamenti, cucine elettriche e frigoriferi.** Sussiste un maggior rischio di scosse elettriche nel momento in cui il corpo è messo a massa.

c) **Custodire l'elettrotensile al riparo dalla pioggia o dall'umidità.** La penetrazione dell'acqua in un elettrotensile aumenta il rischio di una scossa elettrica.

d) **Non usare il cavo per scopi diversi da quelli previsti ed, in particolare, non usarlo per trasportare o per appendere l'elettrotensile oppure per estrarre la spina dalla presa di corrente. Non avvicinare il cavo a fonti di calore, olio, spigoli taglienti e neppure a parti della macchina che siano in movimento.** I cavi danneggiati o aggrovigliati aumentano il rischio d'insorgenza di scosse elettriche.

e) **Qualora si voglia usare l'elettrotensile all'aperto, impiegare solo ed esclusivamente cavi di prolunga che siano adatti per l'impiego all'esterno.** L'uso di un cavo di prolunga omologato per l'impiego all'esterno riduce il rischio d'insorgenza di scosse elettriche.

f) **Qualora non fosse possibile evitare di utilizzare l'elettrotensile in ambiente umido, utilizzare un interruttore di sicurezza.** L'uso di un interruttore di sicurezza riduce il rischio di una scossa elettrica.

3) Sicurezza delle persone

a) **È importante concentrarsi su ciò che si sta facendo e maneggiare con giudizio l'elettrotensile durante le operazioni di lavoro. Non utilizzare mai l'elettrotensile in caso di stanchezza oppure quando ci si trovi sotto l'effetto di droghe, bevande alcoliche e medicinali.** Un attimo di distrazione durante l'uso dell'elettrotensile può essere causa di gravi incidenti.

b) **Indossare sempre equipaggiamento protettivo individuale, nonché guanti protettivi.** Indossando abbigliamento di protezione personale come la maschera per polveri, scarpe di sicurezza che non scivolino, elmetto di protezione oppure

protezione acustica a seconda del tipo e dell'applicazione dell'elettrotrattensile, si riduce il rischio di incidenti.

- c) Evitare l'accensione involontaria dell'elettrotrattensile. Prima di collegarlo alla rete di alimentazione elettrica e/o alla batteria ricaricabile, prima di prenderlo oppure prima di iniziare a trasportarlo, assicurarsi che l'elettrotrattensile sia spento.** Tenendo il dito sopra l'interruttore mentre si trasporta l'elettrotrattensile oppure collegandolo all'alimentazione di corrente con l'interruttore inserito, si vengono a creare situazioni pericolose in cui possono verificarsi seri incidenti.
- d) Prima di accendere l'elettrotrattensile togliere gli attrezzi di regolazione o la chiave inglese.** Un accessorio oppure una chiave che si trovi in una parte rotante della macchina può provocare seri incidenti.
- e) Evitare una posizione anomala del corpo. Avere cura di mettersi in posizione sicura e di mantenere l'equilibrio in ogni situazione.** In questo modo è possibile controllare meglio l'elettrotrattensile in caso di situazioni inaspettate.
- f) Indossare vestiti adeguati. Non indossare vestiti larghi, né portare bracciali e catenine. Tenere i capelli, i vestiti ed i guanti lontani da pezzi in movimento.** Vestiti lenti, gioielli o capelli lunghi potranno impigliarsi in pezzi in movimento.
- g) In caso fosse previsto il montaggio di dispositivi di aspirazione della polvere e di raccolta, assicurarsi che gli stessi siano collegati e che vengano utilizzati correttamente.** L'utilizzo di un'aspirazione polvere può ridurre lo svilupparsi di situazioni pericolose dovute alla polvere.
- 4) Trattamento accurato ed uso corretto degli elettrotrattensili**
- a) Non sottoporre la macchina a sovraccarico. Per il proprio lavoro, utilizzare esclusivamente l'elettrotrattensile esplicitamente previsto per il caso.** Con un elettrotrattensile adatto si lavora in modo migliore e più sicuro nell'ambito della sua potenza di prestazione.
- b) Non utilizzare mai elettrotrattensili con interruttori difettosi.** Un elettrotrattensile con l'interruttore rotto è pericoloso e deve essere aggiustato.
- c) Prima di procedere ad operazioni di regolazione sulla macchina, prima di sostituire parti accessorie oppure prima di posare la macchina al termine di un lavoro, estrarre sempre la spina dalla presa della corrente e/o estrarre la batteria ricaricabile.** Tale precauzione eviterà che l'elettrotrattensile possa essere messo in funzione involontariamente.
- d) Quando gli elettrotrattensili non vengono utilizzati, conservarli al di fuori del raggio di accesso di bambini. Non fare usare l'elettrotrattensile a persone che non siano abituate ad usarlo o che non abbiano letto le presenti istruzioni.** Gli elettrotrattensili sono macchine pericolose quando vengono utilizzati da persone non dotate di sufficiente esperienza.
- e) Eseguire la manutenzione dell'elettrotrattensile operando con la dovuta diligenza. Accertarsi che le parti mobili della macchina funzionino perfettamente, che non s'inzeppino e che non ci siano pezzi rotti o danneggiati al punto da limitare la funzione dell'elettrotrattensile stesso. Prima di iniziare l'impiego, far riparare le parti danneggiate.** Numerosi incidenti vengono causati da elettrotrattensili la cui manutenzione è stata effettuata poco accuratamente.
- f) Mantenere gli utensili da taglio sempre affilati e puliti.** Gli utensili da taglio curati con particolare attenzione e con taglianti affilati s'inzeppano meno frequentemente e sono più facili da condurre.
- g) Utilizzare l'elettrotrattensile, gli accessori opzionali, gli utensili per applicazioni specifiche ecc., sempre attenendosi alle presenti istruzioni. Così facendo, tenere sempre presente le condizioni di lavoro e le operazioni da eseguire.** L'impiego di elettrotrattensili per usi diversi da quelli consentiti potrà dar luogo a situazioni di pericolo.

5) Assistenza

- a) **Fare riparare l'elettrotroutensile solo ed esclusivamente da personale specializzato e solo impiegando pezzi di ricambio originali.** In tale maniera potrà essere salvaguardata la sicurezza dell'elettrotroutensile.

Indicazioni di sicurezza per martelli

- ▶ **Portare cuffie di protezione.** L'effetto del rumore può provocare la perdita dell'udito.
- ▶ **Utilizzare le impugnature supplementari fornite insieme all'elettrotroutensile.** La perdita di controllo sull'elettrotroutensile può comportare il pericolo di incidenti.
- ▶ **Tenere l'apparecchio per le superfici isolate dell'impugnatura qualora venissero effettuati lavori durante i quali l'accessorio potrebbe venire a contatto con cavi elettrici nascosti oppure con il proprio cavo di rete.** Il contatto con un cavo sotto tensione può mettere sotto tensione anche parti metalliche dell'apparecchio, causando una scossa elettrica.
- ▶ **Al fine di rilevare linee di alimentazione nascoste, utilizzare adatte apparecchiature di ricerca oppure rivolgersi alla locale società erogatrice.** Un contatto con linee elettriche può provocare lo sviluppo di incendi e di scosse elettriche. Danneggiando linee del gas si può creare il pericolo di esplosioni. Penetrando una tubazione dell'acqua si provocano seri danni materiali oppure vi è il pericolo di provocare una scossa elettrica.
- ▶ **Durante le operazioni di lavoro è necessario tenere l'elettrotroutensile sempre con entrambe le mani ed adottare una posizione di lavoro sicura.** Utilizzare con sicurezza l'elettrotroutensile tenendolo sempre con entrambe le mani.
- ▶ **Assicurare il pezzo in lavorazione.** Un pezzo in lavorazione può essere bloccato con sicurezza in posizione solo utilizzando un apposito dispositivo di serraggio oppure una morsa a vite e non tenendolo con la semplice mano.
- ▶ **Mantenere pulita la propria zona di lavoro.** Miscele di materiali di diverso tipo possono risultare particolarmente pericolose. La polvere di metalli leggeri può essere infiammabile ed esplosiva.

- ▶ **Prima di posare l'elettrotroutensile, attendere sempre fino a quando si sarà fermato completamente.** L'accessorio può incepparsi e comportare la perdita di controllo dell'elettrotroutensile.
- ▶ **Mai utilizzare l'elettrotroutensile con un cavo danneggiato. Non toccare il cavo danneggiato ed estrarre la spina di rete in caso che si dovesse danneggiare il cavo mentre si lavora.** Cavi danneggiati aumentano il rischio di una scossa di corrente elettrica.

Descrizione del funzionamento

Leggere tutte le avvertenze di pericolo e le istruzioni operative. In caso di mancato rispetto delle avvertenze di pericolo e delle istruzioni operative si potrà creare il pericolo di scosse elettriche, incendi e/o incidenti gravi.

Si prega di aprire la pagina ribaltabile su cui si trova raffigurata schematicamente la macchina e lasciarla aperta mentre si legge il manuale delle Istruzioni per l'uso.

Uso conforme alle norme

L'elettrotroutensile è idoneo per forature battenti in calcestruzzo, in mattoni ed in roccia ed è adatto anche per leggeri lavori di scalpellatura. Lo stesso è inoltre adatto per forature non battenti nel legno, nel metallo, nella ceramica ed in materiali sintetici. Elettrotroutensili con regolazione elettronica e rotazione destrorsa/sinistrorsa sono adatti anche per avvitare.

Componenti illustrati

La numerazione dei componenti illustrati si riferisce all'illustrazione dell'elettrotroutensile che si trova sulla pagina con la rappresentazione grafica.

- 1 Mandrino autoserrante a serraggio rapido (GBH 3-28 DFR)
- 2 Mandrino autoserrante SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Portautensili SDS-plus
- 4 Protezione antipolvere
- 5 Mandrino di serraggio
- 6 Anello di bloccaggio del mandrino autoserrante (GBH 3-28 DFR)

68 | Italiano

7 Interruttore di avvio/arresto 8 Tasto di sbloccaggio per interruttore arresto rotazione/percussione 9 Interruttore arresto rotazione/percussione 10 Tasto per la regolazione dell'asta di profondità 11 Guida di profondità 12 Impugnatura supplementare 13 Commutatore del senso di rotazione 14 Vite di sicurezza per mandrino autoserrante* 15 Mandrino a cremagliera* 16 Gambo di alloggiamento SDS-plus per mandrino portapunta* 17 Alloggiamento per mandrino portapunta (GBH 3-28 DFR)	18 Scanalature di identificazione 19 Boccola anteriore del mandrino autoserrante a serraggio rapido (GBH 3-28 DFR) 20 Anello di tenuta del mandrino autoserrante a serraggio rapido (GBH 3-28 DFR) 21 Apertura di aspirazione per Saugfix* 22 Vite di bloccaggio aspiratore Saugfix* 23 Boccola di profondità Saugfix* 24 Tubo telescopico Saugfix* 25 Vite ad alette Saugfix* 26 Tubo di guida Saugfix* 27 Supporto universale con gambo di alloggiamento SDS-plus*
- *L'accessorio illustrato oppure descritto non è compreso nel volume di fornitura standard. L'accessorio completo è contenuto nel nostro programma accessori.**

Dati tecnici

Martello perforatore		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Codice prodotto		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Regolazione del numero di giri		●	●
Arresto della rotazione		●	●
Rotazione destrorsa/sinistrorsa		●	●
Mandrino autoserrante		-	●
Potenza nominale assorbita	W	800	800
Numero di colpi a numero giri nominale	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Forza colpo singolo	J	0-3,5	0-3,5
Numero giri nominale	min ⁻¹	0-900	0-900
Mandrino portautensile		SDS-plus	SDS-plus
Diametro collare alberino	mm	50	50
Diametro di foratura ammissibile max.: (vedi anche pagina 70)			
- Calcestruzzo*	mm	28	28
- Muratura (con corona a punta cava)	mm	82	82
- Acciaio	mm	13	13
- Legname	mm	30	30
Peso in funzione della EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Classe di sicurezza		□/II	□/II

* non adatto con corona a punta cava

Le caratteristiche si riferiscono a tensioni nominali [U] 230/240 V. In caso di tensioni minori ed in caso di modelli speciali a seconda dei Paesi, le caratteristiche riportate possono essere divergenti.

Si prega di tenere presente il codice prodotto applicato sulla targhetta di costruzione del Vostro elettrotensile. Le descrizioni commerciali di singoli elettrotensili possono variare.

Informazioni sulla rumorosità e sulla vibrazione

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Valori misurati conformemente alla norma EN 60745.			
Il livello di rumore stimato A dell'apparecchio ammonta normalmente a			
Livello di pressione acustica	dB(A)	91	91
Livello di potenza sonora	dB(A)	102	102
Incertezza della misura K=	dB	3	3
Usare la protezione acustica!			
Valori complessivi di oscillazione (somma vettoriale delle tre direzioni) misurati conformemente alla norma EN 60745:			
Forature battenti nel calcestruzzo:			
Valore di emissione oscillazioni a_h	m/s^2	13	12
Incertezza della misura K	m/s^2	1,5	1,5
Scalpellatura:			
Valore di emissione oscillazioni a_h	m/s^2	11	11
Incertezza della misura K	m/s^2	1,5	1,5
Forature nel metallo:			
Valore di emissione oscillazioni a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Incertezza della misura K	m/s^2	1,5	1,5
Avvitamento:			
Valore di emissione oscillazioni a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Incertezza della misura K	m/s^2	1,5	1,5

Il livello di vibrazioni indicato nelle presenti istruzioni è stato rilevato seguendo una procedura di misurazione conforme alla norma EN 60745 e può essere utilizzato per confrontare gli elettroutensili. Lo stesso è idoneo anche per una valutazione temporanea della sollecitazione da vibrazioni. Il livello di vibrazioni indicato rappresenta gli impieghi principali dell'elettroutensile. Qualora l'elettroutensile venisse utilizzato tuttavia per altri impieghi, con accessori differenti oppure con manutenzione insufficiente, il livello di vibrazioni può differire. Questo può aumentare sensibilmente la sollecitazione da vibrazioni per l'intero periodo di tempo operativo.

Per una valutazione precisa della sollecitazione da vibrazioni bisognerebbe considerare anche i tempi in cui l'apparecchio è spento oppure è acceso ma non è utilizzato effettivamente. Questo può ridurre chiaramente la sollecitazione da vibrazioni per l'intero periodo operativo.

Adottare misure di sicurezza supplementari per la protezione dell'operatore dall'effetto delle vibrazioni come p. es.: manutenzione dell'elettroutensile e degli accessori, mani calde, organizzazione dello svolgimento del lavoro.

Dichiarazione di conformità

Assumendone la piena responsabilità, dichiariamo che il prodotto descritto nei «Dati tecnici» è conforme alle seguenti normative ed ai relativi documenti: EN 60745 in base alle prescrizioni delle direttive 2004/108/CE, 98/37/CE (fino al 28.12.2009), 2006/42/CE (a partire dal 29.12.2009).

Fascicolo tecnico presso:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaggio

- **Prima di qualunque intervento sull'elettro-utensile estrarre la spina di rete dalla presa.**

Impugnatura supplementare

- **Utilizzare il Vostro elettro-utensile soltanto con l'impugnatura supplementare 12.**

Regolazione dell'impugnatura supplementare (vedi figura A)

L'impugnatura supplementare **12** può essere spostata liberamente e regolata in modo da permettere di prendere una posizione di lavoro di assoluta maneggevolezza.

Girare la maniglia inferiore dell'impugnatura supplementare **12** in senso antiorario e spostare l'impugnatura supplementare **12** alla posizione richiesta. Avvitare dunque la maniglia inferiore dell'impugnatura supplementare **12** di nuovo bene in senso orario.

Prestare attenzione affinché il nastro di serraggio dell'impugnatura supplementare si trovi nella scanalatura prevista allo scopo sulla carcassa.

Regolazione della profondità di foratura (vedi figura B)

Tramite l'asta di profondità **11** è possibile determinare la profondità della foratura richiesta **X**.

Premere il pulsante per la regolazione dell'asta di profondità **10** ed applicare l'asta di profondità nell'impugnatura supplementare **12**.

La scanalatura all'asta di profondità **11** deve indicare verso il basso.

Spingere l'utensile accessorio SDS-plus fino alla battuta nell'attacco dell'utensile SDS-plus **3**. In caso contrario la mobilità dell'utensile accessorio SDS-plus può impedire che la profondità della foratura possa essere regolata correttamente.

Estrarre l'asta di profondità fino a quando la distanza tra l'estremità della punta e l'estremità della guida profondità corrisponde alla richiesta profondità della foratura **X**.

Scelta del mandrino portapunta e degli utensili

Materiale	Modalità di esercizio		
			
Calce-struzzo 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Muratura 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Acciaio 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Legname 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Per eseguire forature battenti e per lavori di scalpellatura sono necessari utensili SDS-plus che vengono applicati nel mandrino portapunta SDS-plus.

Per forature non battenti nel legname, nel metallo, nella ceramica e nei materiali sintetici nonché per l'avvitamento vengono utilizzati utensili senza SDS-plus (p.es. punta con gambo cilindrico). Per questi utensili è necessario un mandrino autoserrante oppure un mandrino a cremagliera.

GBH 3-28 DFR: Il mandrino autoserrante SDS-plus **2** può essere sostituito facilmente con il mandrino autoserrante a serraggio rapido **1** fornito in dotazione.

Sostituzione del mandrino a cremagliera (GBH 3-28 DRE)

Per poter lavorare con utensili senza SDS-plus (p.es. punte con bussola cilindrica) si deve montare un mandrino portapunta apposito (mandrino a cremagliera oppure autoserrante, accessori opzionali).

Montaggio di mandrino a cremagliera (vedi figura C)

Avvitare il gambo di alloggiamento SDS-plus **16** in un mandrino a cremagliera **15**. Assicurare il mandrino a cremagliera **15** tramite la vite di sicurezza **14**. **Tenere presente che la vite di sicurezza è dotata di una filettatura sinistrorsa.**

Inserimento del mandrino a cremagliera (vedi figura C)

Pulire l'estremità del gambo di alloggiamento dell'accessorio ed applicarvi un leggero strato di grasso.

Inserire il mandrino a cremagliera con il gambo di alloggiamento ruotandolo nel mandrino portautensile fino a farlo bloccare autonomamente. Controllare il bloccaggio tirando il mandrino a cremagliera.

Estrazione del mandrino a cremagliera

Spingere il mandrino di serraggio **5** all'indietro ed estrarre il mandrino a cremagliera **15**.

Rimozione/inserimento del mandrino autoserrante (GBH 3-28 DFR)

Rimozione del mandrino autoserrante (vedi figura D)

Tirare indietro l'anello di bloccaggio del mandrino autoserrante **6**, tenendolo saldamente in questa posizione rimuovere in avanti il mandrino autoserrante SDS-plus **2** ovvero il mandrino autoserrante a serraggio rapido **1**.

Dopo la rimozione proteggere il mandrino autoserrante da imbrattamento.

Inserimento del mandrino autoserrante (vedi figura E)

- **Utilizzare esclusivamente dotazione originale specifica del modello, prestando attenzione al numero delle scanalature di identificazione 18. Sono ammissibili esclusivamente mandrini autoserranti con due o tre scanalature di identificazione.** Se per questo elettro utensile venisse impiegato un mandrino autoserrante non adatto, è possibile che durante il funzionamento l'accessorio fuoriesca.

Prima dell'inserimento pulire il mandrino autoserrante ed applicare un leggero strato di grasso sull'estremità da inserire.

Afferrare con tutta la mano il mandrino autoserrante SDS-plus **2** ovvero il mandrino autoserrante a serraggio rapido **1**. Inserire il mandrino autoserrante ruotandolo nell'alloggiamento per mandrino portapunta **17** fino a quando non si sente un chiaro rumore di scatto in posizione.

Il mandrino autoserrante si blocca automaticamente. Controllare il bloccaggio tirando al mandrino autoserrante.

Cambio degli utensili

La protezione antipolvere **4** ha la funzione di impedire in larga misura che la polvere provocata forando possa arrivare a penetrare nel mandrino portautensile durante la fase di funzionamento. Applicando l'accessorio, attenzione a non danneggiare la protezione antipolvere **4**.

- ▶ **Una protezione antipolvere danneggiata deve essere sostituita immediatamente. Si consiglia di affidare l'operazione ad un Centro di Assistenza Clienti.**

Montaggio dell'utensile accessorio SDS-plus (vedi figura F)

Con il mandrino portapunta SDS-plus è possibile sostituire l'utensile accessorio in modo facile e comodo senza l'impiego di ulteriori attrezzi.

GBH 3-28 DFR: Inserire il mandrino autoserrante SDS-plus **2**.

Pulire il gambo dell'utensile accessorio ed applicarvi un leggero strato di grasso.

Applicare l'accessorio nel mandrino portautensile ruotandolo fino a farlo arrivare a bloccarsi autonomamente.

Controllare il bloccaggio tirando l'accessorio.

Il sistema dell'accessorio SDS-plus è un sistema mobile. In questo modo si ha una deviazione della rotazione nel corso del funzionamento a vuoto. Questo fatto non ha nessun effetto sulla precisione della foratura perché la centratura del foro avviene automaticamente nel corso della foratura.

Smontaggio dell'utensile accessorio SDS-plus (vedi figura G)

Spingere il mandrino di serraggio **5** all'indietro ed estrarre l'accessorio.

Inserimento di accessori senza SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Nota bene: Per eseguire forature battenti oppure lavori di scalpellatura non utilizzare mai utensili senza SDS-plus! Utensili non dotati del sistema SDS-plus ed i mandrini portapunta vengono danneggiati nel corso di lavori di foratura a martello e di scalpellatura.

Inserire un mandrino a cremagliera **15** (vedi «Sostituzione del mandrino a cremagliera», pagina 71).

Aprire il mandrino a cremagliera **15** ruotandolo fino a quando diventerà possibile applicarvi l'utensile. Inserire l'accessorio.

Inserire la chiave per mandrino nelle rispettive forature del mandrino a cremagliera **15** e stringere bene in modo uniforme l'accessorio.

Ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione «Foratura».

Estrazione di accessori senza SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Utilizzando la chiave per mandrino, ruotare la boccia del mandrino a cremagliera **15** in senso antiorario fino a poter estrarre l'accessorio.

Inserimento di accessori senza SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vedi figura H)

Nota bene: Per eseguire forature battenti oppure lavori di scalpellatura non utilizzare mai utensili senza SDS-plus! Utensili non dotati del sistema SDS-plus ed i mandrini portapunta vengono danneggiati nel corso di lavori di foratura a martello e di scalpellatura.

Inserire il mandrino autoserrante a serraggio rapido **1**.

Tenere saldamente l'anello di tenuta **20** del mandrino autoserrante a serraggio rapido. Aprire il portautensile ruotando la boccia anteriore **19** fino a quando l'utensile può essere inserito. Tenendo saldamente l'anello di tenuta **20** ruotare con forza la boccia anteriore **19** in direzione della freccia fino a quando sono udibili chiari rumori di grattamento.

Controllare la sede fissa tirando sull'utensile.

Nota bene: Qualora il portautensile fosse stato aperto fino alla battuta è possibile che chiudendo il portautensile sia udibile il rumore di grattamento e che il portautensile non si chiuda.

In questo caso ruotare una volta la boccia anteriore **19** in senso contrario alla direzione della freccia. Successivamente sarà possibile chiudere il portautensile.

Ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione «Foratura».

Estrazione di accessori senza SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vedi figura I)

Tenere saldamente l'anello di tenuta **20** del mandrino autoserrante a serraggio rapido. Aprire il portautensili ruotando la boccola anteriore **19** in direzione della freccia fino a quando l'utensile può essere rimosso.

Aspirazione polvere con aspiratore Saugfix (accessori)

► Polveri e materiali come vernici contenenti piombo, alcuni tipi di legname, minerali e metalli possono essere dannosi per la salute. Il contatto oppure l'inalazione delle polveri possono causare reazioni allergiche e/o malattie delle vie respiratorie dell'operatore oppure delle persone che si trovano nelle vicinanze.

Determinate polveri come polvere da legname di faggio o di quercia sono considerate cancerogene, in modo particolare insieme ad additivi per il trattamento del legname (cromato, protezione per legno). Materiale contenente amianto deve essere lavorato esclusivamente da personale specializzato.

- Utilizzate, se possibile, un sistema di aspirazione delle polveri.
- Provvedere per una buona aerazione del posto di lavoro.
- Si consiglia di portare una mascherina protettiva con classe di filtraggio P2.

Osservare le norme in vigore nel Vostro paese per i materiali da lavorare.

Montaggio dell'aspiratore Saugfix (vedi figura J)

Per l'aspirazione polvere è necessario un aspiratore Saugfix (accessorio opzionale). Quando si eseguono forature il dispositivo di aspirazione Saugfix si sposta all'indietro in modo che la testina del Saugfix possa essere tenuta sempre vicina alla base.

Premere il tasto per la regolazione della battuta in profondità **10** ed estrarre la guida di profondità **11**. Premere di nuovo il tasto **10** ed inserire dalla parte anteriore l'aspiratore Saugfix nell'impugnatura supplementare **12**.

Collegare un tubo di aspirazione (diametro 19 mm, accessorio opzionale) all'apertura di aspirazione **21** dell'aspiratore Saugfix.

L'aspirapolvere deve essere adatto per il materiale da lavorare.

Utilizzare un aspiratore speciale per l'aspirazione di polveri particolarmente nocive per la salute, cancerogene oppure polveri asciutte.

Regolazione della profondità della foratura al Saugfix (vedi figura K)

È possibile determinare la profondità della foratura **X** richiesta anche con aspiratore Saugfix montato.

Spingere l'utensile accessorio SDS-plus fino alla battuta nell'attacco dell'utensile SDS-plus **3**. In caso contrario la mobilità dell'utensile accessorio SDS-plus può impedire che la profondità della foratura possa essere regolata correttamente.

Allentare la vite ad alette **25** all'aspiratore Saugfix.

Applicare l'elettrotroutensile sul punto di foratura poggiandolo bene e senza accenderlo. Così facendo, l'accessorio SDS-plus deve poggiare sulla superficie.

Spingere il tubo di guida **26** dell'aspiratore Saugfix nel suo supporto in modo tale che la testina del Saugfix poggi sulla superficie da forare. Non spingere il tubo di guida **26** più del necessario oltre il tubo telescopico **24** in modo che resti visibile la maggior parte possibile della scala graduata del tubo telescopico **24**.

Stringere di nuovo bene la vite ad alette **25**. Allentare la vite di bloccaggio **22** alla boccola di profondità dell'aspiratore Saugfix.

Spostare la boccola di profondità **23** sul tubo telescopico **24** in modo tale che la distanza **X** rappresentata nella figura corrisponda alla profondità di foratura richiesta.

Avvitare forte la vite di bloccaggio **22** in questa posizione.

Uso

Messa in funzione

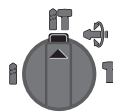
- **Osservare la tensione di rete!** La tensione riportata sulla targhetta di identificazione dell'elettro utensile deve corrispondere alla tensione della rete elettrica di alimentazione.

Regolazione del modo operativo

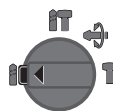
Con l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** scegliere il modo operativo dell'elettro utensile.

Nota bene: Modificare il modo operativo solo quando l'elettro utensile è spento! In caso contrario l'elettro utensile può subire dei danni.

Per modificare il modo operativo premere il tasto di sbloccaggio **8** e ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione desiderata fino a quando lo stesso non scatta in posizione in modo percettibile.

Posizione per **forature battenti** nel calcestruzzo oppure materiale pietroso

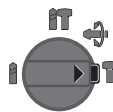

Posizione per **forature non battenti** nel legno, nel metallo, nella ceramica e nella plastica nonché per l'avvitamento

Posizione **Vario-Lock** per correggere la posizione di scalpellatura

In questa posizione l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** non scatta in posizione.

Posizione per **scalpellatura**

Impostazione del senso di rotazione

Con il commutatore del senso di rotazione **13** è possibile commutare il senso di rotazione dell'elettro utensile.

- **Azionare il commutatore del senso di rotazione 13 soltanto quando l'elettro utensile si trova in posizione di fermo.**

🔄 **Rotazione destrorsa:** Premere il commutatore del senso di rotazione **13** fino all'arresto in posizione ◀.

🔄 **Rotazione sinistrorsa:** Premere il commutatore del senso di rotazione **13** fino all'arresto in posizione ▶.

Per operazioni di foratura e scalpellatura, regolare il senso di rotazione sempre su rotazione destrorsa.

Accendere/spegnere

Per **accendere** l'elettro utensile premere l'interruttore di avvio/arresto **7**.

Per **spegnere** rilasciare l'interruttore di avvio/arresto **7**.

Regolazione del numero di giri/numero di colpi

È possibile regolare a variazione continua la velocità/frequenza di colpi dell'elettro utensile in funzione operando con la pressione che si esercita sull'interruttore avvio/arresto **7**.

Esercitando una leggera pressione sull'interruttore di avvio/arresto **7** si ha una riduzione della velocità/numero frequenza colpi. Aumentando la pressione si aumenta la velocità/numero frequenza colpi.

Frizione di sicurezza contro il sovraccarico

- **La trasmissione all'alberino filettato si blocca se l'accessorio si inceppa oppure resta bloccato. Per via delle rilevanti forze che si sviluppano mentre si opera in questo modo, afferrare sempre l'elettro utensile con entrambe le mani ed assicurarsi una sicura posizione operativa.**
- **Se l'elettro utensile si blocca, spegnere l'elettro utensile e sbloccare l'accessorio impiegato. Avviando la macchina con la punta utensile bloccata si provocano alti momenti di reazione!**

Indicazioni operative

Cambio della posizione scalpellatura (Vario-Lock)

Si ha la possibilità di bloccare lo scalpello in 36 posizioni. In questo modo è possibile prendere rispettivamente la posizione di lavoro ottimale.

Applicare lo scalpello nel mandrino portautensile.

Ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione «Vario-Lock» (vedi «Regolazione del modo operativo», pagina 74).

Ruotare il mandrino portautensile sulla posizione di scalpellatura richiesta.

Ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione «Scalpellatura». In questo modo il portautensile è bloccato.

Per lavori di scalpellatura regolare il senso di rotazione su rotazione destrorsa.

Utilizzo di bit cacciavite (vedi figura L)

- ▶ **Applicare l'elettrotensile sul dado/vite solo quando è spento.** Utensili accessori in rotazione possono scivolare.

Per poter utilizzare bit cacciavite è necessario un supporto universale **27** con gambo di alloggiamento SDS-plus (accessorio opzionale).

Pulire l'estremità del gambo di alloggiamento dell'accessorio ed applicarvi un leggero strato di grasso.

Applicare il supporto universale nel mandrino portautensile ruotandolo fino a farlo bloccare autonomamente.

Controllare il bloccaggio tirando il supporto universale.

Applicare un bit cacciavite nel supporto universale. Usare esclusivamente bit cacciavite che siano adatti alla testa della vite.

Ruotare l'interruttore arresto rotazione/percussione **9** nella posizione «Foratura».

Per estrarre il supporto universale, spingere il mandrino di serraggio **5** all'indietro ed estrarre il supporto universale **27** dal mandrino portautensile.

Manutenzione ed assistenza

Manutenzione e pulizia

- ▶ **Prima di qualunque intervento sull'elettrotensile estrarre la spina di rete dalla presa.**
- ▶ **Per poter garantire buone e sicure operazioni di lavoro, tenere sempre puliti l'elettrotensile e le prese di ventilazione.**
- ▶ **Una protezione antipolvere danneggiata deve essere sostituita immediatamente. Si consiglia di affidare l'operazione ad un Centro di Assistenza Clienti.**

Pulire il portautensile **3** dopo ogni utilizzo.

Se nonostante gli accurati procedimenti di produzione e di controllo l'elettrotensile dovesse guastarsi, la riparazione va fatta effettuare da un punto di assistenza autorizzato per gli elettrotensili Bosch.

In caso di richieste o di ordinazione di pezzi di ricambio, comunicare sempre il codice prodotto a 10 cifre riportato sulla targhetta di fabbricazione dell'elettrotensile!

Servizio di assistenza ed assistenza clienti

Il servizio di assistenza risponde alle Vostre domande relative alla riparazione ed alla manutenzione del Vostro prodotto nonché concernenti le parti di ricambio. Disegni in vista esplosa ed informazioni relative alle parti di ricambio sono consultabili anche sul sito:

www.bosch-pt.com

Il team assistenza clienti Bosch è a Vostra disposizione per rispondere alle domande relative all'acquisto, impiego e regolazione di apparecchi ed accessori.

Italia

Officina Elettroutensili
Robert Bosch S.p.A. c/o GEODIS
Viale Lombardia 18
20010 Arluno
Tel.: +39 (02) 36 96 26 63
Fax: +39 (02) 36 96 26 62
Fax: +39 (02) 36 96 86 77
E-Mail: officina.elettroutensili@it.bosch.com

Svizzera

Tel.: +41 (044) 8 47 15 13
Fax: +41 (044) 8 47 15 53

Smaltimento

Avviare ad un riciclaggio rispettoso dell'ambiente gli imballaggi, gli elettroutensili e gli accessori dismessi.

Solo per i Paesi della CE:

Non gettare elettroutensili dismessi tra i rifiuti domestici! Conformemente alla norma della direttiva 2002/96/CE sui rifiuti di apparecchiature elettriche ed elettroniche (RAEE) ed all'attuazione del recepimento nel diritto nazionale, gli elettroutensili diventati inservibili devono essere raccolti separatamente ed essere inviati ad una riutilizzazione ecologica.

Con ogni riserva di modifiche tecniche.

Veiligheidsvoorschriften

Algemene veiligheidswaarschuwingen voor elektrische gereedschappen

⚠ WAARSCHUWING Lees alle veiligheids-
waarschuwingen en
alle voorschriften. Als de waarschuwingen en
voorschriften niet worden opgevolgd, kan dit
een elektrische schok, brand of ernstig letsel tot
gevolg hebben.

**Bewaar alle waarschuwingen en voorschriften
voor toekomstig gebruik.**

Het in de waarschuwingen gebruikte begrip
„elektrisch gereedschap” heeft betrekking op
elektrische gereedschappen voor gebruik op het
stroomnet (met netsnoer) en op elektrische
gereedschappen voor gebruik met een accu
(zonder netsnoer).

1) Veiligheid van de werkomgeving

- a) **Houd uw werkomgeving schoon en goed
verlicht.** Een rommelige of onverlichte
werkomgeving kan tot ongevallen leiden.
- b) **Werk met het elektrische gereedschap
niet in een omgeving met explosiegevaar
waarin zich brandbare vloeistoffen,
brandbare gassen of brandbaar stof
bevinden.** Elektrische gereedschappen
veroorzaken vonken die het stof of de
dampen tot ontsteking kunnen brengen.
- c) **Houd kinderen en andere personen tij-
dens het gebruik van het elektrische ge-
reedschap uit de buurt.** Wanneer u wordt
afgeleid, kunt u de controle over het
gereedschap verliezen.

2) Elektrische veiligheid

- a) **De aansluitstekker van het elektrische
gereedschap moet in het stopcontact
passen. De stekker mag in geen geval
worden veranderd. Gebruik geen adap-
terstekkers in combinatie met geaarde
elektrische gereedschappen.** Onveran-
derde stekkers en passende stopcontac-
ten beperken het risico van een elektri-
sche schok.

- b) **Voorkom aanraking van het lichaam met
geaarde oppervlakken, bijvoorbeeld van
buizen, verwarmingen, fornuizen en
koelkasten.** Er bestaat een verhoogd risi-
co door een elektrische schok wanneer
uw lichaam geaard is.

- c) **Houd het gereedschap uit de buurt van
regen en vocht.** Het binnendringen van
water in het elektrische gereedschap ver-
groot het risico van een elektrische schok.

- d) **Gebruik de kabel niet voor een verkeerd
doel, om het elektrische gereedschap te
dragen of op te hangen of om de stekker
uit het stopcontact te trekken. Houd de
kabel uit de buurt van hitte, olie, scherpe
randen en bewegende gereedschappede-
len.** Beschadigde of in de war geraakte
kabels vergroten het risico van een elek-
trische schok.

- e) **Wanneer u buitenshuis met elektrisch
gereedschap werkt, dient u alleen ver-
lengkabels te gebruiken die voor gebruik
buitenshuis zijn goedgekeurd.** Het ge-
bruik van een voor gebruik buitenshuis
geschikte verlengkabel beperkt het risico
van een elektrische schok.

- f) **Als het gebruik van het elektrische ge-
reedschap in een vochtige omgeving
onvermijdelijk is, dient u een aardlek-
schakelaar te gebruiken.** Het gebruik van
een aardlekschakelaar vermindert het
risico van een elektrische schok.

3) Veiligheid van personen

- a) **Wees alert, let goed op wat u doet en ga
met verstand te werk bij het gebruik van
het elektrische gereedschap. Gebruik
geen elektrisch gereedschap wanneer
u moe bent of onder invloed staat van
drugs, alcohol of medicijnen.** Een mo-
ment van onoplettendheid bij het gebruik
van het elektrische gereedschap kan tot
ernstige verwondingen leiden.

- b) **Draag persoonlijke beschermende uit-
rusting. Draag altijd een veiligheidsbril.**
Het dragen van persoonlijke beschermen-
de uitrusting zoals een stofmasker, slip-
vaste werkschoenen, een veiligheidshelm

of gehoorbescherming, afhankelijk van de aard en het gebruik van het elektrische gereedschap, vermindert het risico van verwondingen.

- c) Voorkom per ongeluk inschakelen. Controleer dat het elektrische gereedschap uitgeschakeld is voordat u de stekker in het stopcontact steekt of de accu aansluit en voordat u het gereedschap oppakt of draagt.** Wanneer u bij het dragen van het elektrische gereedschap uw vinger aan de schakelaar hebt of wanneer u het gereedschap ingeschakeld op de stroomvoorziening aansluit, kan dit tot ongevallen leiden.
- d) Verwijder instelgereedschappen of schroef sleutels voordat u het elektrische gereedschap inschakelt.** Een instelgereedschap of sleutel in een draaiend deel van het gereedschap kan tot verwondingen leiden.
- e) Voorkom een onevenwichtige lichaamshouding. Zorg ervoor dat u stevig staat en steeds in evenwicht blijft.** Daardoor kunt u het elektrische gereedschap in onverwachte situaties beter onder controle houden.
- f) Draag geschikte kleding. Draag geen loshangende kleding of sieraden. Houd haren, kleding en handschoenen uit de buurt van bewegende delen.** Loshangende kleding, lange haren en sieraden kunnen door bewegende delen worden meegenomen.
- g) Wanneer stofafzuigings- of stofopvangvoorzieningen kunnen worden gemonteerd, dient u zich ervan te verzekeren dat deze zijn aangesloten en juist worden gebruikt.** Het gebruik van een stofafzuiging beperkt het gevaar door stof.
- 4) Zorgvuldige omgang met en zorgvuldig gebruik van elektrische gereedschappen**
- a) Overbelast het gereedschap niet. Gebruik voor uw werkzaamheden het daarvoor bestemde elektrische gereedschap.** Met het passende elektrische gereedschap werkt u beter en veiliger binnen het aangegeven capaciteitsbereik.
- b) Gebruik geen elektrisch gereedschap waarvan de schakelaar defect is.** Elektrisch gereedschap dat niet meer kan worden in- of uitgeschakeld, is gevaarlijk en moet worden gerepareerd.
- c) Trek de stekker uit het stopcontact of neem de accu uit het elektrische gereedschap voordat u het gereedschap instelt, toebehoren wisselt of het gereedschap weglegt.** Deze voorzorgsmaatregel voorkomt onbedoeld starten van het elektrische gereedschap.
- d) Bewaar niet-gebruikte elektrische gereedschappen buiten bereik van kinderen. Laat het gereedschap niet gebruiken door personen die er niet mee vertrouwd zijn en deze aanwijzingen niet hebben gelezen.** Elektrische gereedschappen zijn gevaarlijk wanneer deze door onervaren personen worden gebruikt.
- e) Verzorg het elektrische gereedschap zorgvuldig. Controleer of bewegende delen van het gereedschap correct functioneren en niet vastklemmen en of onderdelen zodanig gebroken of beschadigd zijn dat de werking van het elektrische gereedschap nadelig wordt beïnvloed. Laat deze beschadigde onderdelen voor het gebruik repareren.** Veel ongevallen hebben hun oorzaak in slecht onderhouden elektrische gereedschappen.
- f) Houd snijdende inzetgereedschappen scherp en schoon.** Zorgvuldig onderhouden snijdende inzetgereedschappen met scherpe snijkanten klemmen minder snel vast en zijn gemakkelijker te geleiden.
- g) Gebruik elektrisch gereedschap, toebehoren, inzetgereedschappen en dergelijke volgens deze aanwijzingen. Let daarbij op de arbeidsomstandigheden en de uit te voeren werkzaamheden.** Het gebruik van elektrische gereedschappen voor andere dan de voorziene toepassingen kan tot gevaarlijke situaties leiden.

5) Service

- a) **Laat het elektrische gereedschap alleen repareren door gekwalificeerd en vakkundig personeel en alleen met originele vervangingsonderdelen.** Daarmee wordt gewaarborgd dat de veiligheid van het gereedschap in stand blijft.

- **Gebruik het elektrische gereedschap niet met een beschadigde kabel. Raak de beschadigde kabel niet aan en trek de stekker uit het stopcontact als de kabel tijdens de werkzaamheden wordt beschadigd.** Beschadigde kabels vergroten het risico van een elektrische schok.

Veiligheidsvoorschriften voor hamers

- **Draag een gehoorbescherming.** De blootstelling aan lawaai kan gehoorverlies tot gevolg hebben.
- **Gebruik de bij het gereedschap geleverde extra handgrepen.** Het verlies van de controle kan tot verwondingen leiden.
- **Houd het gereedschap aan de geïsoleerde greepvlakken vast als u werkzaamheden uitvoert waarbij het inzetgereedschap verborgen stroomleidingen of de eigen stroomkabel kan raken.** Contact met een onder spanning staande leiding kan ook metalen delen van het gereedschap onder spanning zetten en tot een elektrische schok leiden.
- **Gebruik een geschikt detectieapparaat om verborgen stroom-, gas- of waterleidingen op te sporen of raadpleeg het plaatselijke energie- of waterleidingbedrijf.** Contact met elektrische leidingen kan tot brand of een elektrische schok leiden. Beschadiging van een gasleiding kan tot een explosie leiden. Breuk van een waterleiding veroorzaakt materiële schade en kan een elektrische schok veroorzaken.
- **Houd het elektrische gereedschap tijdens de werkzaamheden stevig met beide handen vast en zorg ervoor dat u stevig staat.** Het elektrische gereedschap wordt met twee handen veiliger geleid.
- **Zet het werkstuk vast.** Een met spanvoorzieningen of een bankschroef vastgehouden werkstuk wordt beter vastgehouden dan u met uw hand kunt doen.
- **Houd uw werkplek schoon.** Materiaalmengsels zijn bijzonder gevaarlijk. Stof van lichte metalen kan ontvlammen of exploderen.
- **Wacht tot het elektrische gereedschap tot stilstand is gekomen voordat u het neerlegt.** Het inzetgereedschap kan vasthaken en dit kan tot het verlies van de controle over het elektrische gereedschap leiden.

Functiebeschrijving

Lees alle veiligheidswaarschuwingen en alle voorschriften. Als de waarschuwingen en voorschriften niet worden opgevolgd, kan dit een elektrische schok, brand of ernstig letsel tot gevolg hebben.

Vouw de uitvouwbare pagina met de afbeelding van het gereedschap open en laat deze pagina opgevouwen terwijl u de gebruiksaanwijzing leest.

Gebruik volgens bestemming

Het elektrische gereedschap is bestemd om te hameren in beton, baksteen en steen en voor lichte hakwerkzaamheden. Het is eveneens geschikt voor boorwerkzaamheden zonder slag in hout, metaal, keramiek en kunststof. Elektrische gereedschappen met elektronische regeling en rechts-/linksdraaien zijn ook geschikt voor het in- en uitdraaien van schroeven.

Afgebeelde componenten

De componenten zijn genummerd zoals op de afbeelding van het elektrische gereedschap op de pagina met afbeeldingen.

- 1 Snelspanboorhouder (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus wisselboorhouder (GBH 3-28 DFR)
- 3 SDS-plus gereedschapopname
- 4 Stofbeschermkap
- 5 Vergrendelingshuls
- 6 Vergrendelingsring wisselboorhouder (GBH 3-28 DFR)
- 7 Aan/uit-schakelaar
- 8 Ontgrendelingsknop voor slagstop-/draai-stop-schakelaar

80 | Nederlands

9 Slagstop-/draaistopschakelaar 10 Knop voor instelling van de diepteanslag 11 Diepteanslag 12 Extra handgreep 13 Draairichtingschakelaar 14 Borgschroef voor tandkransboorhouder* 15 Tandkransboorhouder* 16 SDS-plus opnameschacht voor boorhouder* 17 Boorhouderopname (GBH 3-28 DFR) 18 Kengroeven 19 Voorste huls van de snelspanboorhouder (GBH 3-28 DFR)	20 Vasthoudring van de snelspanboorhouder (GBH 3-28 DFR) 21 Afzuigopening zuigmond* 22 Klemschroef zuigmond* 23 Diepteanslag zuigmond* 24 Telescoopbuis zuigmond* 25 Vleugelschroef zuigmond* 26 Geleidingsbuis zuigmond* 27 Betonboor met SDS-plus opnameschacht* * Niet elk afgebeeld en beschreven toebehoren wordt standaard meegeleverd. Het volledige toebehoren vindt u in ons toebehorenprogramma.

Technische gegevens

Boorhamer		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Zaaknummer		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Toerentalregeling		●	●
Draaistop		●	●
Rechts- en linksdraaien		●	●
Wisselboorhouder		-	●
Opgenomen vermogen	W	800	800
Aantal slagen bij nominaal toerental	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Slagkracht	J	0-3,5	0-3,5
Nominaal toerental	min ⁻¹	0-900	0-900
Gereedschapopname		SDS-plus	SDS-plus
Diameter ashals	mm	50	50
Toegestane boordiameter max.: (zie ook pagina 82)			
- Beton*	mm	28	28
- Metselwerk (met holle boorkroon)	mm	82	82
- Staal	mm	13	13
- Hout	mm	30	30
Gewicht volgens EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Isolatieklasse		□/II	□/II

* met holle boorkroon niet geschikt

Gegevens gelden voor nominale spanningen [U] 230/240 V. Bij lagere spanningen en bij per land verschillende uitvoeringen kunnen deze gegevens afwijken.

Let op het zaaknummer op het typeplaatje van het elektrische gereedschap. De handelsbenamingen van sommige elektrische gereedschappen kunnen afwijken.

Informatie over geluid en trillingen

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Meetwaarden bepaald volgens EN 60745.			
Het A-gewogen geluidsniveau van het gereedschap bedraagt kenmerkend			
Geluidsdrukniveau	dB(A)	91	91
Geluidsvermogeniveau	dB(A)	102	102
Onzekerheid K=	dB	3	3
Drag een gehoorbescherming.			
Totale trillingswaarden (vectorsom van drie richtingen) bepaald volgens EN 60745:			
Hamers in beton:			
Trillingsemissiewaarde a_h	m/s^2	13	12
Onzekerheid K	m/s^2	1,5	1,5
Hakken:			
Trillingsemissiewaarde a_h	m/s^2	11	11
Onzekerheid K	m/s^2	1,5	1,5
Boren in metaal:			
Trillingsemissiewaarde a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Onzekerheid K	m/s^2	1,5	1,5
Schroeven in- en uitdraaien:			
Trillingsemissiewaarde a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Onzekerheid K	m/s^2	1,5	1,5

Het in deze gebruiksaanwijzing vermelde trillingsniveau is gemeten met een volgens EN 60745 genormeerde meetmethode en kan worden gebruikt om elektrische gereedschappen met elkaar te vergelijken. Het is ook geschikt voor een voorlopige inschatting van de trillingsbelasting. Het aangegeven trillingsniveau representeert de voornaamste toepassingen van het elektrische gereedschap. Als echter het elektrische gereedschap wordt gebruikt voor andere toepassingen, met afwijkende inzetgereedschappen of onvoldoende onderhoud, kan het trillingsniveau afwijken. Dit kan de trillingsbelasting gedurende de gehele arbeidsperiode duidelijk verhogen. Voor een nauwkeurige schatting van de trillingsbelasting moet ook rekening worden gehouden met de tijd waarin het gereedschap uitgeschakeld is, of waarin het gereedschap wel loopt, maar niet werkelijk wordt gebruikt. Dit kan de trillingsbelasting gedurende de gehele arbeidsperiode duidelijk verminderen.

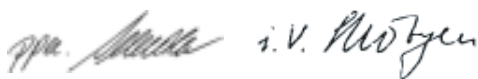
Leg aanvullende veiligheidsmaatregelen ter bescherming van de bediener tegen het effect van trillingen vast, zoals: Onderhoud van elektrische gereedschappen en inzetgereedschappen, warm houden van de handen, organisatie van het arbeidsproces.

Conformiteitsverklaring

Wij verklaren als alleen verantwoordelijke dat het onder „Technische gegevens” beschreven product voldoet aan de volgende normen en normatieve documenten: EN 60745 volgens de bepalingen van de richtlijnen 2004/108/EG, 98/37/EG (tot 28-12-2009) en 2006/42/EG (vanaf 29-12-2009).

Technisch dossier bij:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montage

- **Trek altijd voor werkzaamheden aan het elektrische gereedschap de stekker uit het stopcontact.**

Extra handgreep

- **Gebruik het elektrische gereedschap alleen met de extra handgreep 12.**

Extra handgreep draaien (zie afbeelding A)

U kunt de extra handgreep **12** naar wens draaien voor een veilige houding tijdens de werkzaamheden zonder vermoeidheid.

Draai het onderste greepstuk van de extra handgreep **12** tegen de wijzers van de klok in en zet de extra handgreep **12** in de gewenste stand. Vervolgens draait u het onderste greepstuk van de extra handgreep **12** met de wijzers van de klok mee weer vast.

Let erop dat de spanband van de extra handgreep in de daarvoor bedoelde groef op het machinehuis ligt.

Boordiepte instellen (zie afbeelding B)

Met de diepteanslag **11** kan de gewenste boordiepte **X** worden vastgelegd.

Druk op de knop voor de instelling van de diepteanslag **10** en zet de diepteanslag in de extra handgreep **12**.

De ribbels op de diepteanslag **11** moeten naar onderen wijzen.

Duw het SDS-plus inzetgereedschap tot aan de aanslag in de SDS-plus gereedschapopname **3**. De beweegbaarheid van het SDS-plus gereedschap kan anders tot een verkeerde instelling van de boordiepte leiden.

Trek de diepteanslag zo ver naar buiten dat de afstand tussen de punt van de boor en de punt van de diepteanslag overeenkomt met de gewenste boordiepte **X**.

Boorhouder en inzetgereedschap kiezen

Materiaal	Functie		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Metselwerk 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Staal 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Hout 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Voor hamerboor- en hakwerkzaamheden heeft u SDS-plus inzetgereedschappen nodig, die in de SDS-plus boorhouder worden geplaatst.

Voor boorwerkzaamheden zonder slag in hout, metaal, keramiek en kunststof en voor het in- en uitdraaien van schroeven worden inzetgereedschappen zonder SDS-plus (bijv. boren met cilindrische schacht) gebruikt. Voor deze inzetgereedschappen heeft u een snelspanboorhouder of tandkransboorhouder nodig.

GBH 3-28 DFR: De SDS-plus boorhouder **2** kunt u gemakkelijk vervangen door de meegeleverde snelspanboorhouder **1**.

Tandkransboorhouder vervangen (GBH 3-28 DRE)

Voor werkzaamheden met inzetgereedschap zonder SDS-plus (bijvoorbeeld boren met cilindrische schacht) moet u een geschikte boorhouder monteren (tandkrans- of snelspanboorhouder, toebehoren).

Tandkransboorhouder monteren (zie afbeelding C)

Schroef de SDS-plus opnameschacht **16** in een tandkransboorhouder **15**. Borg de tandkransboorhouder **15** met de borgschroef **14**. **Let erop dat de borgschroef een linkse schroefdraad heeft.**

Tandkransboorhouder inzetten (zie afbeelding C)

Reinig het insteekende van de opnameschacht en smeet het licht met vet.

Zet de tandkransboorhouder met de opnameschacht draaiend in de gereedschapopname tot deze automatisch wordt vergrendeld.

Controleer de vergrendeling door aan de tandkransboorhouder te trekken.

Tandkransboorhouder verwijderen

Duw de vergrendelingshuls **5** naar achteren en verwijder de tandkransboorhouder **15**.

Wisselboorhouder verwijderen of inzetten (GBH 3-28 DFR)

Wisselboorhouder verwijderen (zie afbeelding D)

Trek de vergrendelingsring **6** van de wisselboorhouder naar achteren, houd de ring in deze stand vast en trek de SDS-plus wisselboorhouder **2** of de snelspanboorhouder **1** naar voren los.

Bescherm de wisselboorhouder tegen vuil worden nadat u deze hebt verwijderd.

Wisselboorhouder inzetten (zie afbeelding E)

- **Gebruik alleen de modelspecifieke originele uitvoering en let daarbij op het aantal kengroeven 18. Alleen boorhouders met twee of drie kengroeven zijn toegestaan.**

Als een voor dit elektrische gereedschap ongeschikte boorhouder wordt gebruikt, kan het inzetgereedschap tijdens het gebruik uit de boorhouder vallen.

Reinig de wisselboorhouder voor het inzetten en smeet de schacht licht met vet.

Grijp de SDS-plus wisselboorhouder **2** of de snelspanboorhouder **1** met uw hele hand vast. Duw de wisselboorhouder draaiend op de boorhouderopname **17** tot u een duidelijk klikgeluid hoort.

De wisselboorhouder wordt automatisch vergrendeld. Controleer de vergrendeling door aan de wisselboorhouder te trekken.

Inzetgereedschap wisselen

De stofbeschermkap **4** voorkomt zoveel mogelijk het binnendringen van boorstof in de gereedschapopname tijdens het gebruik. Let er bij het inzetten van het inzetgereedschap op dat de stofbeschermkap **4** niet wordt beschadigd.

- **Een beschadigde stofbeschermkap moet onmiddellijk worden vervangen. Geadviseerd wordt, dit door een klantenservice te laten doen.**

SDS-plus inzetgereedschap inzetten (zie afbeelding F)

Met de SDS-plus boorhouder kunt u het inzetgereedschap eenvoudig en gemakkelijk zonder hulpgereedschap wisselen.

GBH 3-28 DFR: Zet de SDS-plus wisselboorhouder **2** in.

Reinig de schacht van het inzetgereedschap en smeer het licht met vet.

Zet het inzetgereedschap draaiend in de gereedschapopname tot het automatisch wordt vergrendeld.

Controleer de vergrendeling door aan het inzetgereedschap te trekken.

Het SDS-plus inzetgereedschap is systeemafhankelijk vrij beweegbaar. Daardoor ontstaat bij onbelast lopen een rondloopafwijking. Dit heeft geen effect op de nauwkeurigheid van het boorgat, omdat de boor zich bij het boren zelf centreert.

SDS-plus inzetgereedschap verwijderen (zie afbeelding G)

Duw de vergrendelingshuls **5** naar achteren en verwijder het inzetgereedschap.

Inzetgereedschappen zonder SDS-plus inzetten (GBH 3-28 DRE)

Opmerking: Gebruik inzetgereedschap zonder SDS-plus niet voor hamerboor- of hakwerkzaamheden. Inzetgereedschap zonder SDS-plus en uw boorhouder worden anders bij hamerboor- of hakwerkzaamheden beschadigd.

Zet een tandkransboorhouder **15** in (zie „Tandkransboorhouder vervangen”, pagina 83).

Open de tandkransboorhouder **15** door deze te draaien, totdat het gereedschap kan worden ingezet. Zet het gereedschap in.

Steek de boorhoudersleutel in de daarvoor bedoelde boorgaten van de tandkransboorhouder **15** en span het ingezetgereedschap gelijkmatig vast.

Draai de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de stand „Boren”.

Inzetgereedschappen zonder SDS-plus verwijderen (GBH 3-28 DRE)

Draai de huls van de tandkransboorhouder **15** met behulp van de boorhoudersleutel tegen de wijzers van de klok in tot het inzetgereedschap kan worden verwijderd.

Inzetgereedschappen zonder SDS-plus inzetten (GBH 3-28 DFR) (zie afbeelding H)

Opmerking: Gebruik inzetgereedschap zonder SDS-plus niet voor hamerboor- of hakwerkzaamheden. Inzetgereedschap zonder SDS-plus en uw boorhouder worden anders bij hamerboor- of hakwerkzaamheden beschadigd.

Zet de snelspanboorhouder **1** in.

Houd de vasthoudring **20** van de snelspanboorhouder vast. Open de gereedschapopname door aan de voorste huls **19** te draaien tot het gereedschap kan worden ingezet. Houd de vasthoudring **20** vast en draai de voorste huls **19** stevig in de richting van de pijl tot een duidelijk ratelgeluid te horen is.

Controleer of het inzetgereedschap stevig vastzit door eraan te trekken.

Opmerking: Als de gereedschapopname tot aan de aanslag geopend is, kan bij het dichtdraaien van de gereedschapopname het ratelgeluid te horen zijn en sluit de gereedschapopname niet. Draai in dit geval de voorste huls **19** eenmaal tegen de richting van de pijl in. Vervolgens kan de gereedschapopname worden gesloten.

Draai de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de stand „Boren”.

Inzetgereedschappen zonder SDS-plus verwijderen (GBH 3-28 DFR) (zie afbeelding I)

Houd de vasthoudring **20** van de snelspanboorhouder vast. Open de gereedschapopname door aan de voorste huls **19** in de richting van de pijl te draaien tot het gereedschap kan worden verwijderd.

Stofafzuiging met zuigmond (toebehoeren)

- ▶ Stof van materialen zoals loodhoudende verf, enkele houtsoorten, mineralen en metaal kunnen schadelijk voor de gezondheid zijn. Aanraking of inademing van stof kan leiden tot allergische reacties en/of ziekten van de ademwegen van de gebruiker of personen die zich in de omgeving bevinden. Bepaalde soorten stof, bijvoorbeeld van eiken- en beukenhout, gelden als kankerverwekkend, in het bijzonder in combinatie met toevoegingsstoffen voor houtbehandeling (chromaat en houtbeschermingsmiddelen). Asbesthoudend materiaal mag alleen door bepaalde vakmensen worden bewerkt.
  - Gebruik indien mogelijk een stofafzuiging.
  - Zorg voor een goede ventilatie van de werkplek.
  - Er wordt geadviseerd om een ademmasker met filterklasse P2 te dragen.

Neem de in uw land geldende voorschriften voor de te bewerken materialen in acht.

Zuigmond monteren (zie afbeelding J)

Voor de stofafzuiging is een zuigmond (toebehoeren) nodig. Bij het boren veert de zuigmond terug, zodat de kop van de zuigmond altijd dicht tegen de ondergrond wordt gehouden.

Druk op de knop voor de diepteaanslaginstelling **10** en verwijder de diepteaanslag **11**. Druk opnieuw op de knop **10** en zet de zuigmond van voren in de extra handgreep **12**.

Sluit een afzuigslang (diameter 19 mm, toebehoeren) aan op de afzuigopening **21** van de zuigmond.

De stofzuiger moet geschikt zijn voor het te bewerken materiaal.

Gebruik bij het afzuigen van voor de gezondheid bijzonder gevaarlijk, kankerverwekkend of droog stof een speciale zuiger.

Boordiepte op zuigmond instellen (zie afbeelding K)

U kunt de gewenste boordiepte **X** ook instellen als de zuigmond gemonteerd is.

Duw het SDS-plus inzetgereedschap tot aan de aanslag in de SDS-plus gereedschapopname **3**. De beweegbaarheid van het SDS-plus gereedschap kan anders tot een verkeerde instelling van de boordiepte leiden.

Draai de vleugelschroef **25** op de zuigmond los.

Plaats het elektrische gereedschap zonder het in te schakelen stevig op de plaats waar moet worden geboord. Het SDS-plus inzetgereedschap moet daarbij het oppervlak raken.

Verschuif de geleidingsbuis **26** van de zuigmond zo in zijn houder dat de zuigmondkop het oppervlak waarin moet worden geboord raakt. Schuif de geleidingsbuis **26** niet verder over de telescoopbuis **24** dan nodig, zodat een zo groot mogelijk gedeelte van de schaalverdeling op de telescoopbuis **24** zichtbaar blijft.

Draai de vleugelschroef **25** weer vast. Draai de klemschroef **22** op de diepteaanslag van de zuigmond los.

Verschuif de diepteaanslag **23** zodanig op de telescoopbuis **24**, dat de in de afbeelding getoonde afstand **X** met de door u gewenste boordiepte overeenkomt.

Draai de klemschroef **22** in deze stand vast.

Gebruik

Ingebruikneming

- ▶ **Let op de netspanning!** De spanning van de stroombron moet overeenkomen met de gegevens op het typeplaatje van het elektrische gereedschap.

Functie instellen

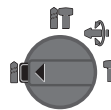
Met de slagstop-/draaistopschakelaar **9** kiest u de functie van het elektrische gereedschap.

Opmerking: Wijzig de functie alleen wanneer het elektrische gereedschap uitgeschakeld is. Anders kan het elektrische gereedschap beschadigd raken.

Als u de functie wilt veranderen, drukt u op de ontgrendelingsknop **8** en draait u de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de gewenste stand tot deze hoorbaar vastklikt.

Positie voor **hamerboorwerkzaamheden** in beton of steen

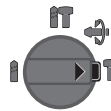

Positie voor **boorwerkzaamheden** zonder slag in hout, metaal, keramiek en kunststof en voor het in- en losdraaien van schroeven

Positie **Vario-Lock** voor het verstellen van de hakpositie

In deze stand klikt de slagstop-/draaistopschakelaar **9** niet vast.

Positie voor **hakwerkzaamheden**

Draairichting instellen

Met de draairichtingomschakelaar **13** kunt u de draairichting van het elektrische gereedschap wijzigen.

- **Bedien de draairichtingomschakelaar 13 alleen als het elektrische gereedschap stilstaat.**

⚙️ **Rechtsdraaien:** Duw de draairichtingomschakelaar **13** tot deze niet meer verder kan in stand **←**.

⚙️ **Linksdraaien:** Duw de draairichtingomschakelaar **13** tot deze niet meer verder kan in stand **→**.

Zet de draairichting voor hamerboor-, boor- en hakwerkzaamheden altijd op rechtsdraaien.

In- en uitschakelen

Als u het elektrische gereedschap wilt **inschakelen** drukt u op de aan/uit-schakelaar **7**.

Als u het gereedschap wilt **uitschakelen** laat u de aan/uit-schakelaar **7** los.

Toerental of aantal slagen instellen

U kunt het toerental of aantal slagen van het ingeschakelde elektrische gereedschap traploos regelen naarmate u de aan/uit-schakelaar **7** indrukt.

Lichte druk op de aan/uit-schakelaar **7** heeft een lager toerental of aantal slagen tot gevolg. Met toenemende druk wordt het toerental of het aantal slagen hoger.

Overbelastingskoppeling

- **Als het inzetgereedschap vastklemt of vasthaakt, wordt de aandrijving van de uitgaande as onderbroken. Houd, vanwege de daarbij optredende krachten, het elektrische gereedschap altijd met beide handen goed vast en zorg ervoor dat u stevig staat.**
- **Schakel het elektrische gereedschap uit en maak het inzetgereedschap los als het elektrische gereedschap blokkeert. Er ontstaan grote reactiemomenten als u de machine inschakelt terwijl het boorgereedschap geblokkeerd is.**

Tips voor de werkzaamheden

Hakstand veranderen (Vario-Lock)

U kunt de beitel in 36 standen vergrendelen. Daardoor kunt u telkens de optimale werkstand innemen.

Zet de beitel in de gereedschapopname.

Draai de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de stand „Vario-Lock” (zie „Functie instellen”, pagina 85).

Draai de gereedschapopname in de gewenste hakstand.

Draai de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de stand „Hakken”. De gereedschapopname is daarmee vergrendeld.

Stel de draairichting voor hakwerkzaamheden in op rechtsdraaien.

Bits inzetten (zie afbeelding L)

- **Plaats het elektrische gereedschap alleen uitgeschakeld op de moer of schroef.** Draaiende inzetgereedschappen kunnen uitglijden.

Voor het gebruik van bits heeft u een universele houder **27** met SDS-plus opnameschacht (toebehoren) nodig.

Reinig het insteekende van de opnameschacht en smeet het licht met vet.

Zet de universele houder draaiend in de gereedschapopname tot deze automatisch wordt vergrendeld.

Controleer de vergrendeling door aan de universele houder te trekken.

Plaats een bit in de universele houder. Gebruik alleen bits die bij de schroefkop passen.

Draai de slagstop-/draaistopschakelaar **9** in de stand „Boren”.

Als u de universele houder wilt verwijderen, duwt u de vergrendelingshuls **5** naar achteren en neemt u de universele houder **27** uit de gereedschapopname.

Onderhoud en service

Onderhoud en reiniging

- ▶ **Trek altijd voor werkzaamheden aan het elektrische gereedschap de stekker uit het stopcontact.**
- ▶ **Houd het elektrische gereedschap en de ventilatieopeningen altijd schoon om goed en veilig te werken.**
- ▶ **Een beschadigde stofbeschermer moet onmiddellijk worden vervangen. Geadviseerd wordt, dit door een klantenservice te laten doen.**

Maak de gereedschapopname **3** na elk gebruik schoon.

Mocht het elektrische gereedschap ondanks zorgvuldige fabricage- en testmethoden toch defect raken, dient de reparatie te worden uitgevoerd door een erkende klantenservice voor Bosch elektrische gereedschappen.

Vermeld bij vragen en bestellingen van vervangingsonderdelen altijd het uit tien cijfers bestaande zaaknummer volgens het typeplaatje van het elektrische gereedschap.

Klantenservice en advies

Onze klantenservice beantwoordt uw vragen over reparatie en onderhoud van uw product en over vervangingsonderdelen. Explosietekeningen en informatie over vervangingsonderdelen vindt u ook op:

www.bosch-pt.com

De medewerkers van onze klantenservice adviseren u graag bij vragen over de aankoop, het gebruik en de instelling van producten en toebehoren.

Nederland

Tel.: +31 (0)76 579 54 54

Fax: +31 (0)76 579 54 94

E-mail: gereedschappen@nl.bosch.com

België en Luxemburg

Tel.: +32 (0)70 22 55 65

Fax: +32 (0)70 22 55 75

E-mail: outillage.gereedschap@be.bosch.com

Afvalverwijdering

Elektrische gereedschappen, toebehoren en verpakkingen moeten op een voor het milieu verantwoorde wijze worden hergebruikt.

Alleen voor landen van de EU:

Gooi elektrische gereedschappen niet bij het huisvuil.

Volgens de Europese richtlijn 2002/96/EG over elektrische en elektronische oude apparaten en de omzetting van de richtlijn in nationaal recht moeten niet meer bruikbare elektrische gereedschappen apart worden ingezameld en op een voor het milieu verantwoorde wijze worden hergebruikt.

Wijzigingen voorbehouden.

Sikkerhedsinstrukser

Generelle advarselshenvisninger for el-værktøj

⚠ ADVARSEL Læs alle advarselshenvisninger og instrukser. I tilfælde af manglende overholdelse af advarselshenvisningerne og instrukserne er der risiko for elektrisk stød, brand og/eller alvorlige kvæstelser.

Opbevar alle advarselshenvisninger og instrukser til senere brug.

Det i advarselshenvisningerne benyttede begreb „el-værktøj“ refererer til netdrevet el-værktøj (med netkabel) og akkudrevet el-værktøj (uden netkabel).

1) Sikkerhed på arbejdspladsen

- a) Sørg for, at arbejdsområdet er rent og rigtigt belyst. Uorden eller uoplyste arbejdsområder øger faren for uheld.
- b) Brug ikke el-værktøjet i eksplosionsfarlige omgivelser, hvor der findes brændbare væsker, gasser eller støv. El-værktøj kan slå gnister, der kan antænde støv eller dampe.
- c) Sørg for, at andre personer og ikke mindst børn holdes væk fra arbejdsområdet, når maskinen er i brug. Hvis man distraheres, kan man miste kontrollen over maskinen.

2) Elektrisk sikkerhed

- a) El-værktøjets stik skal passe til kontakten. Stikket må under ingen omstændigheder ændres. Brug ikke adapterstik sammen med jordforbundet el-værktøj. Uændrede stik, der passer til kontakterne, nedsætter risikoen for elektrisk stød.
- b) Undgå kropskontakt med jordforbundne overflader som f.eks. rør, radiatorer, komfurer og køleskabe. Hvis din krop er jordforbundet, øges risikoen for elektrisk stød.
- c) Maskinen må ikke udsættes for regn eller fugt. Indtrængning af vand i et el-værktøj øger risikoen for elektrisk stød.

d) Brug ikke ledningen til formål, den ikke er beregnet til (f.eks. må man aldrig bære el-værktøjet i ledningen, hænge el-værktøjet op i ledningen eller rykke i ledningen for at trække stikket ud af kontakten). Beskyt ledningen mod varme, olie, skarpe kanter eller maskindele, der er i bevægelse. Beskadigede eller indviklede ledninger øger risikoen for elektrisk stød.

e) Hvis el-værktøjet benyttes i det fri, må der kun benyttes en forlængerledning, der er egnet til udendørs brug. Brug af forlængerledning til udendørs brug nedsætter risikoen for elektrisk stød.

f) Hvis det ikke kan undgås at bruge el-værktøjet i fugtige omgivelser, skal der bruges et HFI-relæ. Brug af et HFI-relæ reducerer risikoen for at få elektrisk stød.

3) Personlig sikkerhed

- a) Det er vigtigt at være opmærksom, se, hvad man laver, og bruge el-værktøjet fornuftigt. Brug ikke noget el-værktøj, hvis du er træt, har nydt alkohol eller er påvirket af medikamenter eller euforiserende stoffer. Få sekunders uopmærksomhed ved brug af el-værktøjet kan føre til alvorlige personskader.
- b) Brug beskyttelsesudstyr og hav altid beskyttelsesbriller på. Brug af sikkerhedsudstyr som f.eks. støvmaske, skridsikkert fodtøj, beskyttelseshjelm eller høreværn afhængig af maskintype og anvendelse nedsætter risikoen for personskader.
- c) Undgå utilsigtet igangsætning. Kontrollér, at el-værktøjet er slukket, før du tilslutter det til strømtilførslen og/eller akkuen, løfter eller bærer det. Undgå at bære el-værktøjet med fingeren på afbryderen og sørg for, at el-værktøjet ikke er tændt, når det slutes til nettet, da dette øger risikoen for personskader.
- d) Gør det til en vane altid at fjerne indstillingsværktøj eller skruenøgle, før el-værktøjet tændes. Hvis et stykke værktøj eller en nøgle sidder i en roterende maskindel, er der risiko for personskader.

- e) **Undgå en anormal legemsposition. Sørg for at stå sikkert, mens der arbejdes, og kom ikke ud af balance.** Dermed har du bedre muligheder for at kontrollere el-værktøjet, hvis der skulle opstå uventede situationer.
- f) **Brug egnet arbejdstøj. Undgå løse beklædningsgenstande eller smykker. Hold hår, tøj og handsker væk fra dele, der bevæger sig.** Dele, der er i bevægelse, kan gribe fat i løstsiddende tøj, smykker eller langt hår.
- g) **Hvis støvudsugnings- og opsamlingsudstyr kan monteres, er det vigtigt, at dette tilsluttes og benyttes korrekt.** Brug af en støvopsugning kan reducere støvmængden og dermed den fare, der er forbundet støv.
- 4) **Omhyggelig omgang med og brug af el-værktøj**
- a) **Undgå overbelastning af maskinen. Brug altid et el-værktøj, der er beregnet til det stykke arbejde, der skal udføres.** Med det passende el-værktøj arbejder man bedst og mest sikkert inden for det angivne effektområde.
- b) **Brug ikke et el-værktøj, hvis afbryder er defekt.** Et el-værktøj, der ikke kan startes og stoppes, er farlig og skal repareres.
- c) **Træk stikket ud af stikkontakten og/eller fjern akkuen, inden maskinen indstilles, der skiftes tilbehørsdele, eller maskinen lægges fra.** Disse sikkerhedsforanstaltninger forhindrer utilsigtet start af el-værktøjet.
- d) **Opbevar ubenyttet el-værktøj uden for børns rækkevidde. Lad aldrig personer, der ikke er fortrolige med maskinen eller ikke har gennemlæst disse instrukser, benytte maskinen.** El-værktøj er farligt, hvis det benyttes af ukyndige personer.
- e) **El-værktøjet bør vedligeholdes omhyggeligt. Kontroller, om bevægelige maskindelen fungerer korrekt og ikke sidder fast, og om delene er brækket eller beskadiget, således at el-værktøjets funktion påvirkes. Få beskadigede dele repareret, inden maskinen tages i brug.** Mange uheld skyldes dårligt vedligeholdte el-værktøjer.
- f) **Sørg for, at skæreværktøjer er skarpe og rene.** Omhyggeligt vedligeholdte skæreværktøjer med skarpe skærekanter sætter sig ikke så hurtigt fast og er nemmere at føre.
- g) **Brug el-værktøj, tilbehør, indsatsværktøj osv. iht. disse instrukser. Tag hensyn til arbejdsforholdene og det arbejde, der skal udføres.** Anvendelse af el-værktøjet til formål, som ligger uden for det fastsatte anvendelsesområde, kan føre til farlige situationer.
- 5) **Service**
- a) **Sørg for, at el-værktøj kun repareres af kvalificerede fagfolk og at der kun benyttes originale reservedele.** Dermed sikres størst mulig maskinsikkerhed.

Sikkerhedsinstrukser til hamre

- ▶ **Brug høreværn.** Støjpåvirkning kan føre til tab af hørelse.
- ▶ **Brug de ekstra håndgreb, der følger med el-værktøjet.** Tabes kontrollen over el-værktøjet, kan det føre til kvæstelser.
- ▶ **Hold el-værktøjet i de isolerede gribeblader, når du udfører arbejde, hvor indsatsværktøjet kan ramme bøjede strømledninger eller el-værktøjets eget kabel.** Kontakt med en spændingsførende ledning kan også sætte el-værktøjets metaldele under spænding, hvilket kan føre til elektrisk stød.
- ▶ **Anvend egnede søgeinstrumenter til at finde frem til skjulte forsyningsledninger eller kontakt det lokale forsyningselskab.** Kontakt med elektriske ledninger kan føre til brand og elektrisk stød. Beskadigelse af en gasledning kan føre til eksplosion. Brud på et vandrør kan føre til materiel skade eller elektrisk stød.

► **Hold altid maskinen fast med begge hænder og sørg for at stå sikkert under arbejdet.**

El-værktøjet føres sikkert med to hænder.

► **Sikr emnet.** Et emne holdes bedre fast med spændeanordninger eller skruestik end med hånden.

► **Renhold arbejdspladsen.** Blandede materialer er særlig farlige. Letmetalstøv kan brænde eller eksplodere.

► **El-værktøjet må først lægges fra, når det står helt stille.** Indsatsværktøjet kan sætte sig i klemme, hvilket kan medføre, at man taber kontrollen over el-værktøjet.

► **El-værktøjet må ikke benyttes, hvis ledningen er beskadiget. Berør ikke den beskadigede ledning og træk netstikket ud, hvis ledningen beskadiges under arbejdet.** Beskadigede ledninger øger risikoen for elektrisk stød.

Funktionsbeskrivelse

Læs alle advarselshenvisninger og instrukser. I tilfælde af manglende overholdelse af advarselshenvisningerne og instrukserne er der risiko for elektrisk stød, brand og/eller alvorlige kvæstelser.

Klap venligst foldesiden med illustration af produktet ud og lad denne side være foldet ud, mens du læser betjeningsvejledningen.

Beregnet anvendelse

El-værktøjet er beregnet til at hammerbore i beton, tegl og sten samt til let mejselarbejde. Det er også egnet til boring uden slag i træ, metal, keramik og plast. El-værktøj med elektronisk regulering og højre-/venstreløb er også egnet til skruearbejde.

Illustrerede komponenter

Nummereringen af de illustrerede komponenter refererer til illustrationen af el-værktøjet på illustrationssiden.

- 1 Udskiftningsborepatron med lynspændefunktion (GBH 3-28 DFR)
  - 2 SDS-plus-udskiftningsborepatron (GBH 3-28 DFR)
  - 3 Værktøjsholder SDS-plus
  - 4 Støvbeskyttelseskappe
  - 5 Låsekappe
  - 6 Udskiftningsborepatron-låsering (GBH 3-28 DFR)
  - 7 Start-stop-kontakt
  - 8 Sikkerhedstaste til slag-/drejestop-kontakt
  - 9 Slag-/drejestop-kontakt
  - 10 Taste til indstilling af dybdeanslag
  - 11 Dybdeanslag
  - 12 Ekstrahåndtag
  - 13 Retningsomskifter
  - 14 Sikringskrue til tandkransborepatron*
  - 15 Tandkransborepatron*
  - 16 SDS-plus-holdeskæft til borepatron*
  - 17 Borepatronholder (GBH 3-28 DFR)
  - 18 Koderiller
  - 19 Forreste kappe på udskiftningsborepatron med lynspændefunktion (GBH 3-28 DFR)
  - 20 Holdering på udskiftningsborepatron med lynspændefunktion (GBH 3-28 DFR)
  - 21 Opsugningsåbning Sugfix*
  - 22 Klemmeskrue Sugfix*
  - 23 Dybdeanslag Sugfix*
  - 24 Teleskoprør Sugfix*
  - 25 Vingeskrue Sugfix*
  - 26 Føringsrør Sugfix*
  - 27 Universalholder med SDS-plus-holdeskæft*
- *Tilbehør, som er illustreret og beskrevet i betjeningsvejledningen, er ikke indeholdt i leveringen. Det fuldstændige tilbehør findes i vores tilbehørsprogram.**

Tekniske data

Borehammer		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Typenummer		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Hastighedsstyring		●	●
Drejestop		●	●
Højre-/venstreløb		●	●
Udskiftningsborepatron		-	●
Nominel optagen effekt	W	800	800
Slagtal ved nom. omdrejningstal	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Enkelt slagstyrke	J	0-3,5	0-3,5
Nominelt omdrejningstal	min ⁻¹	0-900	0-900
Værktøjsholderen		SDS-plus	SDS-plus
Diameter spindelhals	mm	50	50
tilladt borediameter max.: (se også side 93)			
- Beton*	mm	28	28
- Murværk (med hulborekrone)	mm	82	82
- Stål	mm	13	13
- Træ	mm	30	30
Vægt svarer til EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Beskyttelsesklasse		□/II	□/II

* ikke egnet med hulborekrone

Angivelserne gælder for nominelle spændinger [U] 230/240 V. Disse angivelser kan variere ved lavere spændinger og i landespecifikke udførelser.

Se typenummer på el-værktøjets typeskilt. Handelsbetegnelserne for de enkelte el-værktøjer kan variere.

Støj-/vibrationsinformation

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Måleværdier er beregnet iht. EN 60745.			
Værktøjets A-vurderede lydtrykniveau er typisk			
Lydtrykniveau	dB(A)	91	91
Lydeffektniveau	dB(A)	102	102
Usikkerhed K=	dB	3	3
Brug høreværn!			
Samlede vibrationsværdier (vektorsum for tre retninger) beregnet iht. EN 60745:			
Hammerboring i beton:			
Vibrationseksponering a_h	m/s^2	13	12
Usikkerhed K	m/s^2	1,5	1,5
Mejsling:			
Vibrationseksponering a_h	m/s^2	11	11
Usikkerhed K	m/s^2	1,5	1,5
Boring i metal:			
Vibrationseksponering a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Usikkerhed K	m/s^2	1,5	1,5
Skruning:			
Vibrationseksponering a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Usikkerhed K	m/s^2	1,5	1,5

Det svingningsniveau, der er angivet i nærværende instruktioner, er blevet målt iht. en standardiseret måleproces i EN 60745, og kan bruges til at sammenligne el-værktøjer. Det er også egnet til en foreløbig vurdering af svingningsbelastningen.

Det angivende svingningsniveau repræsenterer de væsentlige anvendelser af el-værktøjet. Hvis el-værktøjet dog anvendes til andre formål, med afvigende indsatsværktøj eller utilstrækkelig vedligeholdelse, kan svingningsniveauet afvige. Dette kan føre til en betydelig forøgelse af svingningsbelastningen i hele arbejdstidsrummet.

Til en nøjagtig vurdering af svingningsbelastningen bør der også tages højde for de tider, i hvilke værktøjet er slukket eller godt nok kører, men rent faktisk ikke anvendes. Dette kan føre til en betydelig reduktion af svingningsbelastningen i hele arbejdstidsrummet.

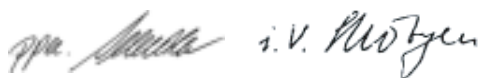
Fastlæg ekstra sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af brugeren mod svingningers virkning som f.eks.: Vedligeholdelse af el-værktøj og indsatsværktøj, holde hænder varme, organisation af arbejdsforløb.

Overensstemmelseserklæring

Vi erklærer under almindeligt ansvar, at det produkt, der er beskrevet under „Tekniske data“, er i overensstemmelse med følgende standarder eller normative dokumenter: EN 60745 iht. bestemmelserne i direktiverne 2004/108/EF, 98/37/EF (indtil 28.12.2009), 2006/42/EF (fra 29.12.2009).

Teknisk dossier hos:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montering

- ▶ Træk stikket ud af stikkontakten, før der udføres arbejde på el-værktøjet.

Ekstrahåndtag

- ▶ Brug altid el-værktøjet med ekstrahåndtaget **12**.

Ekstrahåndtag svinges (se Fig. A)

Du kan svinge ekstrahåndtaget **12** efter ønske for at opnå en sikker arbejdsstilling, hvor du ikke bliver så hurtigt træt.

Drej det nederste grebstykke på ekstrahåndtaget **12** mod venstre (imod uret) og sving ekstrahåndtaget **12** i den ønskede position. Drej herefter det nederste grebstykke på ekstrahåndtaget **12** mod højre (med uret) igen.

Sørg for, at spændebåndet til ekstrahåndtaget ligger i den dertil indrettede not på huset.

Indstil boreddybde (se Fig. B)

Med dybdeanslaget **11** kan den ønskede boreddybde **X** fastlægges.

Tryk på tasten til indstilling af dybdeanslag **10** og sæt dybdeanslaget ind i ekstrahåndtaget **12**. Den riflede side på dybdeanslaget **11** skal pege nedad.

Skub SDS-plus-indsatsværtøjet helt ind i værktøjsholderen SDS-plus **3**. Ellers kan SDS-plus-værktøjets bevægelighed føre til en forkert indstilling af boreddybden.

Træk dybdeanslaget så meget ud, at afstanden mellem borets spids og dybdeanslagets spids svarer til den ønskede boreddybde **X**.

Borepatron og værktøj vælges

Materiale	Funktion		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Murværk 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Stål 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Træ 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Til hammerboring og mejsling har man brug for SDS-plus-værktøj, der kan sættes i SDS-plus-borepatronen.

Til boring uden slag i træ, metal, keramik og plast samt til skrining anvendes værktøj uden SDS-plus (f.eks. bor med cylindrisk skaft). Til sådant værktøj skal der bruges en selvspændende borepatron hhv. en tandkransborepatron.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus-udskiftningsborepatronen **2** kan let erstattes af den medleverede udskiftningsborepatron **1** med lynspændefunktion.

Tandkransborepatron skiftes (GBH 3-28 DRE)

Arbejde med værktøj uden SDS-plus (f.eks. bor med cylindrisk skaft) kræver, at der monteres en egnet borepatron (tandkrans- eller hurtigspændeborepatron, tilbehør).

Tandkransborepatron monteres (se Fig. C)

Skrue SDS-plus-holdeskafte **16** ind i tandkransborepatronen **15**. Sikre tandkransborepatronen **15** med sikringskruen **14**. **Vær opmærksom på, at sikringskruen har et venstregevind.**

Tandkransborepatron sættes i (se Fig. C)

Rengør istikningsenden på holdeskafte og smør et tyndt lag fedt på den.

Sæt tandkransborepatronen med holdeskafte drejende ind i værktøjsholderen, til den fastlåses af sig selv.

Kontrollér at borepatronen sidder rigtigt ved at trække i tandkransborepatronen.

Tandkransborepatron tages ud

Skub låsekappen **5** bagud og tag tandkransborepatronen **15** af.

Udskiftningsborepatron tages ud/sættes i (GBH 3-28 DFR)

Udskiftningsborepatron tages ud (se Fig. D)

Træk låseringen til udskiftningsborepatronen **6** bagud, hold den fast i denne position og træk SDS-plus-udskiftningsborepatronen **2** hhv. hurtigspænde-udskiftningsborepatronen **1** af fortil.

Beskyt udskiftningsborepatronen mod snavs, når den er taget ud.

Udskiftningsborepatron sættes i (se Fig. E)

► **Brug kun modelspecifikt originalt udstyr og kontrollér i denne forbindelse antallet af koderiller 18. Kun skifteborepatroner med to eller tre koderiller er tilladte.** Anvendes en skifteborepatron, der ikke er egnet til el-værktøjet, kan indsatsværktøjet falde ud under arbejdet.

Rengør udskiftningsborepatronen, før den sættes i og smør et tyndt lag fedt på indstikenden.

Grib fat omkring SDS-plus-udskiftningsborepatronen **2** hhv. hurtigspænde-udskiftningsborepatronen **1** med hele hånden. Skub udskiftningsborepatronen drejende på borepatronholderen **17**, til der høres et tydeligt klik.

Udskiftningsborepatronen fastlåses automatisk. Kontrollér at udskiftningsborepatronen sidder rigtigt fast ved at trække i låsen.

Værktøjsskift

Støvbeskyttelseskappen **4** forhindrer i stort omfang, at borestøv trænger ind i værktøjsholderen under brug. Når værktøjet sættes i, skal man være opmærksom på, at støvbeskyttelseskappen **4** ikke beskadiges.

► **En beskadiget støvbeskyttelseskappe skal skiftes med det samme. Det anbefales, at få dette gjort af en servicetekniker.**

SDS-plus-indsatsværktøj sættes i (se Fig. F)

SDS-plus-borepatronen bruges til at skifte indsatsværktøj nemt og hurtigt uden brug af ekstra værktøj.

GBH 3-28 DFR: Sæt SDS-plus-udskiftningsborepatronen **2** i.

Rengør istikningsenden på indsatsværktøjet og smør et tyndt lag fedt på den.

Sæt indsatsværktøjet drejende ind i værktøjsholderen, til det fastlåses af sig selv.

Kontrollér at værktøjet sidder rigtigt fast ved at trække i låsen.

SDS-plus-indsatsværktøjet er systembettinget frit bevægeligt. Derved opstår en rundløbafvigelse i tomgang. Dette påvirker ikke borehullets nøjagtighed, da boret centrerer sig af sig selv under borearbejdet.

SDS-plus-indsatsværktøj tages ud (se Fig. G)

Skub låsekappen **5** bagud og tag indsatsværktøjet ud.

Indsatsværktøj uden SDS-plus sættes i (GBH 3-28 DRE)

Bemærk: Brug ikke værktøjer uden SDS-plus til hammerboring eller mejsling! Værktøj uden SDS-plus og dets borepatron beskadiges under hammerboring og mejsling.

Sæt en tandkransborepatron **15** i (se „Tandkransborepatron skiftes“, side 94).

Åben tandkransborepatronen **15** ved at dreje på den, indtil værktøjet kan sættes i. Sæt værktøjet i.

Stik borepatronnøglen i de pågældende boringer på tandkransborepatronen **15** og spænd værktøjet jævnt.

Drej slag-/drejestop-kontakten **9** i position „Boring“.

Indsatsværktøj uden SDS-plus tages ud (GBH 3-28 DRE)

Drej kappen på tandkransborepatronen **15** til venstre vha. borepatronnøglen, til indsatsværktøjet kan tages ud.

Indsatsværktøj uden SDS-plus sættes i (GBH 3-28 DFR) (se Fig. H)

Bemærk: Brug ikke værktøjer uden SDS-plus til hammerboring eller mejsling! Værktøj uden SDS-plus og dets borepatron beskadiges under hammerboring og mejsling.

Sæt udskiftningsborepatronen med lynspændefunktion **1** i.

Hold fast i holderingen **20** til hurtigspænde-udskiftningsborepatronen. Åben værktøjsholderen ved at dreje den forreste kappe **19** så meget, at værktøjet kan sættes i. Hold fast i holderingen **20** og drej den forreste kappe **19** kraftigt i pilens retning, til man tydeligt kan høre en skraldende lyd. Kontrollér at værktøjet sidder rigtigt fast ved at trække i låsen.

Bemærk: Er værktøjsholderen blevet åbnet helt, kan der evt. høres en skraldende lyd, når værktøjsholderen drejes i, og værktøjsholderen lukker ikke.

Drej i dette tilfælde den forreste kappe **19** en gang imod pilens retning. Herefter kan værktøjsholderen lukkes.

Drej slag-/drejestop-kontakten **9** i position „Boring“.

Indsatsværktøj uden SDS-plus tages ud (GBH 3-28 DFR) (se Fig. I)

Hold fast i holderingen **20** til hurtigspænde-udskiftningsborepatronen. Åben værktøjsholderen ved at dreje den forreste kappe **19** i pilens retning, til værktøjet kan tages ud.

Støvopsugning med suffix (tilbehør)

- ▶ Støv fra materialer som f.eks. blyholdig maling, nogle træsorter, mineraler og metal kan være sundhedsfarlige. Berøring eller indånding af støv kan føre til allergiske reaktioner og/eller åndedrætssygdomme hos brugeren eller personer, der opholder sig i nærheden af arbejdspladsen.
- Bestemt støv som f.eks. ege- eller bøgestøv gælder som kræftfremkaldende, især i forbindelse med ekstra stoffer til træbehandling (chromat, træbeskyttelsesmiddel). Asbestholdigt materiale må kun bearbejdes af fagfolk.
- Anvend helst en støvopsugning.
- Sørg for god udluftning af arbejdspladsen.
- Det anbefales at bære åndeværn med filterklasse P2.

Overhold forskrifterne, der gælder i dit land vedr. de materialer, der skal bearbejdes.

Sugfix monteres (se Fig. J)

Til støvopsugningen benyttes et sugfix (tilbehør). Under borearbejdet fjederer sugfix tilbage, så sugfix-hovedet altid holdes tæt mod undergrunden.

Tryk på tasten til dybdeanslagsindstillingen **10** og tag dybdeanslaget ud **11**. Tryk på tasten **10** igen og sæt sugfix forfra ind i ekstrahåndtaget **12**.

Tilslut en opsugningsslange (diameter 19 mm, tilbehør) til opsugningsåbningen **21** på sugfix.

Støvsugeren skal være egnet til det materiale, som skal opsuges.

Anvend en specialstøvsuger til opsugning af særligt sundhedsfarligt, kræftfremkaldende eller tørt støv.

Boreddybde indstilles på sugfix (se Fig. K)

Den ønskede boreddybde **X** kan også fastlægges, når sugfix er monteret.

Skub SDS-plus-indsatsværktøjet helt ind i værktøjsholderen SDS-plus **3**. Ellers kan SDS-plus-værktøjets bevægelighed føre til en forkert indstilling af boreddybden.

Løsne vingeskruen **25** på sugfix.

Anbring el-værktøjet fast det sted, der skal bores i, uden at tænde for værktøjet. SDS-plus-indsatsværktøjet skal befinde sig på fladen.

Forskyd føringsrøret **26** på sugfix på en sådan måde, at sugfix-hovedet hviler på den flade, der skal bores i. Skub ikke føringsrøret **26** mere end nødvendigt hen over teleskoprøret **24**, så en så stor del af skalaen forbliver synlig på teleskoprøret **24**.

Spænd vingeskruen **25** igen. Løsne klemmeskruen **22** på dybdeanslaget på sugfix.

Forskyd dybdeanslaget **23** på teleskoprøret **24** på en sådan måde, at den afstand **X**, der vises på billedet, er i overensstemmelse med den ønskede boreddybde.

Spænd klemmeskruen **22** i denne position.

Brug

Ibrugtagning

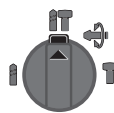
- **Kontrollér netspændingen!** Strømkildens spænding skal stemme overens med angivelserne på el-værktøjets typeskilt.

Indstil funktion

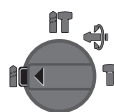
Med slag-/drejestop-kontakten **9** vælges funktionen til el-værktøjet.

Bemærk: Ændre kun funktionen, når el-værktøjet er slukket! Ellers kan el-værktøjet blive beskadiget.

Funktionen ændres ved at trykke på sikkerhedstastenkontakten **8** og dreje slag-/drejestop-kontakten **9** i den ønskede position, til den går hørbart i indgreb.

Position til **hammerboring** i beton eller sten

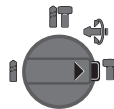

Position til **boring** uden slag i træ, metal og plast samt til skruring

Position **Vario-Lock** til indstilling af mejselpositionen

I denne position går slag-/drejestop-kontakten **9** ikke i indgreb.

Position til **mejsling**

Indstil drejeretning

Med retningsomskifteren **13** kan du ændre el-værktøjets drejeretning.

- **Tryk på retningsomskifteren **13** kun når el-værktøjet står stille.**

🔄 **Højreløb:** Tryk retningsomskifteren **13** helt i position ←.

🔄 **Venstreløb:** Tryk retningsomskifteren **13** helt i position →.

Stil altid drejeretningen til hammerboring, boring og mejsling på højreløb.

Tænd/sluk

El-værktøjet **tændes** ved at trykke på start-stop-kontakten **7**.

Maskinen **slukkes** ved at slippe start-stop-kontakten **7**.

Omdrejningstal/slagtal indstilles

Omdrejningstallet/slagtallet indstilles trinløst til det tændte el-værktøj, afhængigt af hvor meget start-stop-kontakten **7** trykkes ind.

Let tryk på start-stop-kontakten **7** fører til et lavt omdrejningstal/slagtal. Med tiltagende tryk øges omdrejningstallet/slagtallet.

Overbelastningskobling

- ▶ **Sidder indsatsværktøjet i klemme, afbrydes rotationen. I den forbindelse opstår store kræfter. Hold derfor altid el-værktøjet sikkert med begge hænder og sørg for at stå fast under arbejdet.**
- ▶ **Sluk for el-værktøjet og løsne indsatsværktøjet, hvis el-værktøjet blokerer. Der opstår store reaktionsmomenter, hvis maskinen tændes med et blokeret boreværktøj.**

Arbejdsvejledning**Ændring af mejselstilling (Vario-Lock)**

Du kan fastlåse mejslen i 36 stillinger. Dette gør det muligt altid at indtage den optimale arbejdsposition.

Anbring mejslen i værktøjsholderen.

Drej slag-/drejestop-kontakten **9** i position „Vario-Lock“ (se „Indstil funktion“, side 96).

Drej værktøjsholderen i den ønskede mejselstilling.

Drej slag-/drejestop-kontakten **9** i position „mejsling“. Dermed er værktøjsholderen låst fast.

Stil omdrejningsretningen til mejsling på højreløb.

Skruebits sættes i (se Fig. L)

- ▶ **Sæt kun el-værktøjet på møtrikken/skruen i afbrudt tilstand.** Roterende indsatsværktøjer kan skride.

Brug af skruebits kræver en universalholder med **27** med SDS-plus-skaft (tilbehør).

Rengør istikningsenden på holdeskafte og smør et tyndt lag fedt på den.

Sæt universalholderen drejende ind i værktøjsholderen, til den fastlåses af sig selv.

Kontrollér at universalholderen sidder rigtigt ved at trække i låsen.

Sæt en skruebit i universalholderen. Brug kun passende skruebits til skruehovedet.

Drej slag-/drejestop-kontakten **9** i position „Boring“.

Universalholderen tages ud ved at skubbe låsekappen **5** bagud og tage universalholderen **27** ud af værktøjsholderen.

Vedligeholdelse og service**Vedligeholdelse og rengøring**

- ▶ **Træk stikket ud af stikkontakten, før der udføres arbejde på el-værktøjet.**
- ▶ **El-værktøj og el-værktøjets ventilationsåbninger skal altid holdes rene for at sikre et godt og sikkert arbejde.**
- ▶ **En beskadiget støvbeskyttelseskappe skal skiftes med det samme. Det anbefales, at få dette gjort af en servicetekniker.**

Rengør altid værktøjsholderen **3** efter brug.

Skulle el-værktøjet trods omhyggelig fabrikation og kontrol holde op med at fungere, skal reparationen udføres af et autoriseret serviceværksted for Bosch-elektroværktøj.

El-værktøjets 10-cifrede typenummer (se typeskilt) skal altid angives ved forespørgsler og bestilling af reservedele.

Kundeservice og kunderådgivning

Kundeservice besvarer dine spørgsmål vedr. reparation og vedligeholdelse af dit produkt samt reservedele. Reservedelstegninger og informationer om reservedele findes også under:

www.bosch-pt.com

Bosch kundeservice-team vil gerne hjælpe dig med at besvare spørgsmål vedr. køb, anvendelse og indstilling af produkter og tilbehør.

Dansk

Bosch Service Center
Telegrafvej 3
2750 Ballerup
Tel. Service Center: +45 (4489) 8855
Fax: +45 (4489) 87 55
E-Mail: vaerktoej@dk.bosch.com

Bortskaffelse

El-værktøj, tilbehør og emballage skal genbruges på en miljøvenlig måde.

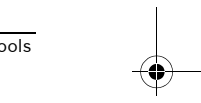
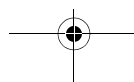
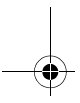
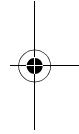
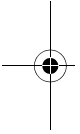
Gælder kun i EU-lande:

Smid ikke el-værktøj ud sammen med det almindelige husholdningsaffald!

Iht. det europæiske direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr skal kasseret elektrisk udstyr indsamles separat og genbruges iht. gældende miljøforskrifter.

Ret til ændringer forbeholdes.

Säkerhetsanvisningar

Allmänna säkerhetsanvisningar för elverktyg

⚠ VARNING Läs noga igenom alla anvisningar. Fel som uppstår till följd av att anvisningarna nedan inte följts kan orsaka elstöt, brand och/eller allvarliga kroppsskador.

Förvara alla varningar och anvisningar för framtida bruk.

Nedan använt begrepp "Elverktyg" hänför sig till nätdrivna elverktyg (med nätsladd) och till batteridrivna elverktyg (sladdlösa).

1) Arbetsplats säkerhet

a) Håll arbetsplatsen ren och välbelyst.

Oordning på arbetsplatsen och dåligt belyst arbetsområde kan leda till olyckor.

b) Använd inte elverktyget i explosionsfarlig omgivning med brännbara vätskor, gaser eller damm. Elverktygen alstrar gnistor som kan antända dammet eller gaserna.

c) Håll under arbetet med elverktyget barn och obehöriga personer på betryggande avstånd. Om du störs av obehöriga personer kan du förlora kontrollen över elverktyget.

2) Elektrisk säkerhet

a) Elverktygets stickpropp måste passa till vägguttaget. Stickproppen får absolut inte förändras. Använd inte adapterkontakter tillsammans med skyddsjordade elverktyg. Oförändrade stickproppar och passande vägguttag reducerar risken för elstöt.

b) Undvik kroppskontakt med jordade ytor som t. ex. rör, värmeelement, spisar och kylskåp. Det finns en större risk för elstöt om din kropp är jordad.

c) Skydda elverktyget mot regn och väta. Tränger vatten in i ett elverktyg ökar risken för elstöt.

d) Missbruka inte nätsladden och använd den inte för att bära eller hänga upp elverktyget och inte heller för att dra stickproppen ur vägguttaget. Håll nätsladden på avstånd från värme, olja, skarpa kanter och rörliga maskindelar. Skadade eller tilltrasslade ledningar ökar risken för elstöt.

e) När du arbetar med ett elverktyg utomhus använd endast förlängningssladdar som är avsedda för utomhusbruk. Om en lämplig förlängningssladd för utomhusbruk används minskar risken för elstöt.

f) Använd ett felströmsskydd om det inte är möjligt att undvika elverktygets användning i fuktig miljö. Felströmsskyddet minskar risken för elstöt.

3) Person säkerhet

a) Var uppmärksam, kontrollera vad du gör och använd elverktyget med förnuft. Använd inte elverktyg när du är trött eller om du är påverkad av droger, alkohol eller mediciner. Under användning av elverktyg kan även en kort uppmärksamhet leda till allvarliga kroppsskador.

b) Bär alltid personlig skyddsutrustning och skyddsglasögon. Användning av personlig skyddsutrustning som t. ex. dammfiltermask, halkfria säkerhetsskor, skyddshjälm och hörselskydd reducerar alltefter elverktygets typ och användning risken för kroppsskada.

c) Undvik oavsiktlig igångsättning. Kontrollera att elverktyget är frånkopplat innan du ansluter stickproppen till vägguttaget och/eller ansluter/tar bort batteriet, tar upp eller bär elverktyget. Om du bär elverktyget med fingret på strömställaren eller ansluter påkopplat elverktyg till nätströmmen kan olycka uppstå.

d) Ta bort alla inställningsverktyg och skruvnycklar innan du kopplar på elverktyget. Ett verktyg eller en nyckel i en roterande komponent kan medföra kroppsskada.

- e) **Undvik onormala kroppsställningar. Se till att du står stadigt och håller balansen.** I detta fall kan du lättare kontrollera elverktyget i oväntade situationer.
- f) **Bär lämpliga arbetskläder. Bär inte löst hängande kläder eller smycken. Håll håret, kläderna och handskarna på avstånd från rörliga delar.** Löst hängande kläder, långt hår och smycken kan dras in av roterande delar.
- g) **Vid elverktyg med dammsugnings- och uppsamlingsutrustning, se till att denna är rätt monterade och används på korrekt sätt.** Användning av dammsugning minskar de risker damm orsakar.
- 4) **Korrekt användning och hantering av elverktyg**
- a) **Överbelasta inte elverktyget. Använd för aktuellt arbete avsett elverktyg.** Med ett lämpligt elverktyg kan du arbeta bättre och säkrare inom angivet effektområde.
- b) **Ett elverktyg med defekt strömställare får inte längre användas.** Ett elverktyg som inte kan kopplas in eller ur är farligt och måste repareras.
- c) **Dra stickproppen ur vägguttaget och/ eller ta bort batteriet innan inställningar utförs, tillbehör delar byts ut eller elverktyget lagras.** Denna skyddsåtgärd förhindrar oavsiktlig inkoppling av elverktyget.
- d) **Förvara elverktygen oåtkomliga för barn. Låt elverktyget inte användas av personer som inte är förtrogna med dess användning eller inte läst denna anvisning.** Elverktygen är farliga om de används av oerfarna personer.
- e) **Sköt elverktyget omsorgsfullt. Kontrollera att rörliga komponenter fungerar felfritt och inte kärvar, att komponenter inte brustit eller skadats; orsaker som kan leda till att elverktygets funktioner påverkas menligt. Låt skadade delar repareras innan elverktyget tas i bruk.** Många olyckor orsakas av dåligt skötta elverktyg.
- f) **Håll skärverktygen skarpa och rena.** Omsorgsfullt skötta skärverktyg med skarpa egg kommer inte så lätt i kläm och går lättare att styra.
- g) **Använd elverktyget, tillbehör, insatsverktyg osv. enligt dessa anvisningar. Ta hänsyn till arbetsvillkoren och arbetsmomenten.** Om elverktyget används på ett sätt som det inte är avsett för kan farliga situationer uppstå.
- 5) **Service**
- a) **Låt endast kvalificerad fackpersonal reparera elverktyget och endast med originalreservdelar.** Detta garanterar att elverktygets säkerhet upprätthålls.

Säkerhetsanvisningar för hammare

- ▶ **Bär hörselskydd.** Risk finns för att buller leder till hörselskada.
- ▶ **Använd elverktyget med medleverade stödhandtag.** Risk finns för personskada om du förlorar kontrollen över elverktyget.
- ▶ **Håll i elverktyget endast vid de isolerade greppytorna när arbeten utförs på ställen där insatsverktyget kan skada dolda elledningar eller egen nätsladd.** Kontakt med en spänningsförande ledning kan sätta maskinens metalldelar under spänning och leda till elstöt.
- ▶ **Använd lämpliga detektorer för att lokalisera dolda försörjningsledningar eller konsultera det lokala eldistributionsbolaget.** Kontakt med elledning kan orsaka brand och elstöt. En skadad gasledning kan leda till explosion. Inträngning i en vattenledning kan orsaka skador på föremål eller elstöt.
- ▶ **Håll i elverktyget med båda händerna under arbetet och se till att du står stadigt.** Elverktyget kan styras säkrare med två händer.
- ▶ **Säkra arbetsstycket.** Ett arbetsstycke som är fastspänt i en uppspanningsanordning eller ett skruvstycke hålls säkrare än med handen.

- ▶ **Håll arbetsplatsen ren.** Materialblandningar är särskilt farliga. Lättmetalldamm kan brinna och explodera.
- ▶ **Vänta tills elverket stannat helt innan du lägger bort det.** Insatsverket kan haka upp sig och leda till att du kan förlora kontrollen över elverket.
- ▶ **Elverket får inte användas med defekt sladd. Berör inte skadad nätsladd, dra sladden ur vägguttaget om den skadats under arbetet.** Skadade nätsladdar ökar risken för elstöt.

Funktionsbeskrivning

Läs noga igenom alla anvisningar.

Fel som uppstår till följd av att anvisningarna nedan inte följts kan orsaka elstöt, brand och/eller allvarliga kroppsskador.

Fäll upp sidan med illustration av elverket och håll sidan uppfälld när du läser bruksanvisningen.

Ändamålsenlig användning

Elverket är avsett för slagborrning i betong, tegel och sten samt för lätt mejsling. Det är även lämpligt för borring utan slag i trä, metall, keramik och plast. Elverktyg med elektronisk reglering och höger-/vänstergång är även lämpliga för skruvdragning.

Illustrerade komponenter

Numreringen av komponenterna hänvisar till illustration av elverket på grafiksida.

- 1 Snabbväxelborrhuck (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus växelborrhuck (GBH 3-28 DFR)
- 3 Verktygsfäste SDS-plus
- 4 Dammskyddskåpa
- 5 Spärrhylsa
- 6 Växelborrhuckens låsring (GBH 3-28 DFR)
- 7 Strömställare Till/Från
- 8 Spärrknapp för slag-/vridstoppssomkopplaren
- 9 Slag-/vridstoppssomkopplaren
- 10 Knapp för djupinställning
- 11 Djupanslag
- 12 Stödhandtag
- 13 Riktningssomkopplare
- 14 Låsskruv för nyckelchucken*
- 15 Kuggkranschuck*
- 16 SDS-plus skaft för borrhuck*
- 17 Borrhuckfäste (GBH 3-28 DFR)
- 18 Kodspår
- 19 Främre hylsan på snabbchucken (GBH 3-28 DFR)
- 20 Hållring för snabbchucken (GBH 3-28 DFR)
- 21 Utsugningsöppning Sugfix*
- 22 Klämskruv för Sugfix*
- 23 Djupanslag för Sugfix*
- 24 Teleskoprör för Sugfix*
- 25 Vingskruv för Sugfix*
- 26 Styrrör för Sugfix*
- 27 Universalhållare med SDS-plus skaft*

*I bruksanvisningen avbildat och beskrivet tillbehör ingår inte i standardleveransen. I vårt tillbehörsprogram beskrivs allt tillbehör som finns.

102 | Svenska

Tekniska data

Borrhammare		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Produktnummer		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Varvtalsreglering		●	●
Vridstopp		●	●
Höger-/vänstergång		●	●
Växelborrchuck		-	●
Upptagen märkeffekt	W	800	800
Slagtal vid märkvarvtal	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Slagstyrka	J	0-3,5	0-3,5
Märkvarvtal	min ⁻¹	0-900	0-900
Verktysfäste		SDS-plus	SDS-plus
Spindelhalsens diameter	mm	50	50
tillåten borrhordiameter max.: (se även sidan 104)			
- Betong*	mm	28	28
- Murverk (med hålborkrona)	mm	82	82
- Stål	mm	13	13
- Trä	mm	30	30
Vikt enligt EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Skyddsklass		□/II	□/II

* inte lämpligt med hålborkrona

Uppgifterna gäller för märkspänningar [U] 230/240 V. Vid låg spänning och utföranden i vissa länder kan uppgifterna variera.

Beakta produktnumret på elverktygets typskylt. Handelsbeteckningarna för enskilda elverktyg kan variera.

Buller-/vibrationsdata

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Mätvärdena har bestämts baserande på EN 60745.			
Verktøjets A-vägda ljudnivå är i typiska fall			
Ljudtrycksnivå	dB(A)	91	91
Ljudeffektnivå	dB(A)	102	102
Onoggrannhet K=	dB	3	3
Använd hörselskydd!			
Totala vibrationsvärden (vektorsumma ur tre riktningar) framtaget enligt EN 60745:			
slagborrning i betong:			
vibrationsemissionsvärde a_h	m/s^2	13	12
onoggrannhet K	m/s^2	1,5	1,5
mejsling:			
vibrationsemissionsvärde a_h	m/s^2	11	11
onoggrannhet K	m/s^2	1,5	1,5
borrning i metall:			
vibrationsemissionsvärde a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
onoggrannhet K	m/s^2	1,5	1,5
skruvdragning:			
vibrationsemissionsvärde a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
onoggrannhet K	m/s^2	1,5	1,5

Mätningen av den vibrationsnivå som anges i denna anvisning har utförts enligt en mätmetod som är standardiserad i EN 60745 och kan användas vid jämförelse av olika elverktyg. Mätmetoden är även lämplig för preliminär bedömning av vibrationsbelastningen.

Den angivna vibrationsnivån representerar den huvudsakliga användningen av elverktyget. Om däremot elverktyget används för andra ändamål och med andra insatsverktyg eller inte underhållits ordentligt kan vibrationsnivån avvika. Härvid kan vibrationsbelastningen under arbetsperioden öka betydligt.

För en exakt bedömning av vibrationsbelastningen bör även de tider beaktas när elverktyget är frånkopplat eller är igång men inte används. Detta reducerar tydligt vibrationsbelastningen för den totala arbetsperioden.

Bestäm extra säkerhetsåtgärder för att skydda operatören mot vibrationernas inverkan t.ex.: underhåll av elverktyget och insatsverktygen, att hålla händerna varma, organisation av arbetsförloppen.

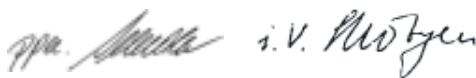
Försäkran om överensstämmelse

Vi försäkrar härmed under exklusivt ansvar att denna produkt som beskrivs i "Tekniska data" överensstämmer med följande normer och normativa dokument: EN 60745 enligt bestämmelserna i direktiven 2004/108/EG, 98/37/EG (till 28.12.2009), 2006/42/EG (from 29.12.2009).

Teknisk tillverkningsdokumentation finns hos: Robert Bosch GmbH, PT/ESC, D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider
Senior Vice President
Engineering

Dr. Eckerhard Strötgen
Head of Product
Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montage

- Dra stickproppen ur nätuttaget innan arbeten utförs på elverktyget.

Stödhandtag

- Använd alltid elverktyget med stödhandtag **12**.

Svängning av stödhandtag (se bild A)

Stödhandtaget **12** kan valfritt svängas för att uppnå en säker och vilsam kroppsställning.

Vrid undre greppdelen på stödhandtaget **12** moturs och sväng stödhandtaget **12** till önskat läge. Dra sedan fast undre greppdelen på stödhandtaget **12** medurs.

Kontrollera att stödhandtagets spännband ligger i härför avsett spår på motorhuset.

Inställning av borrhjup (se bild B)

Med djupanslaget **11** kan önskat borrhjup **X** ställas in.

Tryck in knappen för djupanslagets inställning **10** och sätt in djupanslaget i stödhandtaget **12**. Råfflingen på djupanslaget **11** måste vara riktad nedåt.

Skjut in SDS-plus-insatsverktyget mot anslag i verktygsfästet SDS-plus **3**. SDS-plus-verktygets rörlighet kan i annat fall leda till fel inställning av borrhjupet.

Dra ut djupanslaget så att avståndet mellan borrhjups spets och djupanslagets spets motsvarar önskat borrhjup **X**.

Val av borrhjup och verktyg

Material	Driftsätt		
			
Betong 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Murverk 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Stål 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Trä 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

För slagborrning och mejsling behövs SDS-plus verktyg som kan sättas in i SDS-plus borrhjupen.

För borrning utan slag i trä, metall, keramik och plast samt för skruvdragning används verktyg utan SDS-plus (t.ex. borrar med cylindrisk skaft). Dessa verktyg kräver en snabbchuck eller en kuggkranschuck.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus växelborrchucken **2** kan lätt bytas ut mot medlevererad snabbväxelborrchuck **1**.

Byte av kuggkranschuck (GBH 3-28 DRE)

För arbete med verktyg utan SDS-plus (t.ex. borrar med cylindriskt skaft) måste en lämplig borrhuck monteras (kuggkrans- eller snabbchuck, tillbehör).

Montering av kuggkranschuck (se bild C)

Skruva in SDS-plus skaftet **16** i en kuggkranschuck **15**. Lås kuggkranschucken **15** med säkringsskruven **14**. **Observera att säkringsskruven är vänstergängad.**

Så här sätts kuggkranschucken in (se bild C)

Rengör universalhållarens insticksända och smörj lätt med fett.

Skjut med vridningsrörelse in kuggkranschucken med universalhållaren i verktygsfästet tills den automatiskt låses.

Kontrollera låsningen genom att dra i kuggkranschucken.

Så här tas kuggkranschucken bort

Skjut låshylsan **5** bakåt och ta bort kuggkranschucken **15**.

Ditsättning och borttagning av växelborrchuck (GBH 3-28 DFR)

Så här tas växelborrchucken bort (se bild D)

Dra växelborrchuckens låsring **6** bakåt, håll den i detta läge och dra sedan framåt bort SDS-plus växelborrchucken **2** eller snabbväxelborrchucken **1**.

Skydda borttagen växelborrchuck mot nedsmutsning.

Så här sätts växelborrchucken in (se bild E)

► **Använd endast modellspecifik originalutrustning och beakta antalet kodspår 18. Det finns endast tillåten växelborrchuck med två eller tre kodspår.** Om en växelborrchuck som inte är lämplig för detta elverktyg används kan insatsverktyget falla ur under användningen.

Rengör växelborrchucken innan den sätts in och fätta lätt in insticksändan.

Grip med hela handen om SDS-plus växelborrchucken **2** eller snabbväxelborrchucken **1**. Skjut med vridande rörelse upp växelborrchucken på chuckfästet **17** tills ett tydligt låsningsljud hörs.

Växelborrchucken låser automatiskt. Kontrollera låsningen genom att dra i växelborrchucken.

Verktygsbyte

Dammskyddskåpan **4** hindrar i stor utsträckning borrhålets från att tränga in i verktygsfästet under användningen. Se till att inte dammskyddskåpan **4** skadas vid monteringen av verktyget.

► **Byt omedelbart ut en skadad dammskyddskåpa. Låt en serviceverkstad utföra detta.**

Insättning av SDS-plus verktyg (se bild F)

Med SDS-plus borrhucken kan insatsverktyget lätt och bekvämt bytas utan användning av extra verktyg.

GBH 3-28 DFR: Sätt in SDS-plus växelborrchucken **2**.

Rengör insatsverktygets insticksända och smörj lätt med fett.

Placera insatsverktyget med en vridrörelse i verktyghållaren tills verktyget automatiskt låser.

Kontrollera låsningen genom att dra i verktyget.

SDS-plus insatsverktyget är enligt systemet fritt rörligt. På tomgång uppstår därför en rundgångsavvikelse. Detta har ingen betydelse för borrhålets noggrannhet eftersom borren centreras vid borring.

Så här tas SDS-plus insatsverktyget bort (se bild G)

Skjut spärrhylsan **5** bakåt och ta ut insatsverktyget.

Användning av insatsverktyg utan SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Anvisning: Verktyg utan SDS-plus får inte användas för slagborrning eller mejsling! Verktyg utan SDS-plus och dess borrhuck skadas vid slagborrning och mejsling.

Sätt in en kuggkranschuck **15** (se "Byte av kuggkranschuck", sida 105).

Vrid upp kuggkranschucken **15** tills verktyget kan skjutas in. Skjut in verktyget.

Stick in chucknyckeln i respektive hål på kuggkranschucken **15** och spänn jämnt fast verktyget.

Vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till läget "Borra".

Så här tas insatsverktyget utan SDS-plus bort (GBH 3-28 DRE)

Vrid med chucknyckeln hylsan på kuggkranschucken **15** moturs tills insatsverktyget kan tas bort.

Användning av insatsverktyg utan SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (se bild H)

Anvisning: Verktyg utan SDS-plus får inte användas för slagborrning eller mejsling! Verktyg utan SDS-plus och dess borrhuck skadas vid slagborrning och mejsling.

Sätt in snabbväxelborrchucken **1**.

Håll fast snabbväxelborrchuckens hållring **20**.

Öppna verktygsfästet genom att vrida främre hylsan **19** tills verktyget kan sättas in. Håll fast hållringen **20** och vrid den främre hylsan **19** kraftigt i pilriktningen tills tydliga klickande ljud hörs.

Kontrollera låsningen genom att dra i verktyget.

Anvisning: Om verktygsfästet har öppnats fullständigt mot stopp, kan det hända att friktionsljud uppstår och att verktygsfästet inte stängs ordentligt.

Vrid i detta fall den främre hylsan **19** ett varv motsatt pilriktningen. Därefter kan verktygsfästet stängas.

Vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till läget "Borra".

Så här tas insatsverktyget utan SDS-plus bort (GBH 3-28 DFR) (se bild I)

Håll fast snabbväxelborrchuckens hållring **20**. Öppna verktygsfästet genom att vrida främre hylsan **19** i pilriktningen tills verktyget kan tas bort.

Dammutsugning med Sugfix (tillbehör)

► Dammet från material som t.ex. blyhaltig målning, vissa träslag, mineraler och metall kan vara hälsovådligt. Beröring eller inandning av dammet kan orsaka allergiska reaktioner och/eller andningsbesvär hos användaren eller personer som uppehåller sig i närheten.

Vissa damm från ek eller bok anses vara cancerogena, speciellt då i förbindelse med tillsatssämnen för träbehandling (kromat, träkonserveringsmedel). Endast yrkesmän får bearbeta asbesthaltigt material.

- Använd om möjligt dammutsugning.
- Se till att arbetsplatsen är väl ventilerad.
- Vi rekommenderar ett andningskydd i filterklass P2.

Beakta de föreskrifter som i aktuellt land gäller för bearbetat material.

Montering av Sugfix (se bild J)

För utsugning av damm krävs en Sugfix (tillbehör). Vid borrning fjädrar Sugfix så att dess huvud alltid hålls nära underlaget.

Tryck ned knappen för inställning av djupanslaget **10** och ta bort djupanslaget **11**. Tryck på nytt ned knappen **10** och skjut framifrån in Saugfix i stödhandtaget **12**.

Anslut en utsugningsslang (diameter 19 mm, tillbehör) till Sugfixens utsugningsöppning **21**.

Dammsugaren måste vara lämplig för det material som ska bearbetas.

Använd för utsugning av hälsovådligt och cancerframkallande eller torrt damm en specialdammsugare.

Ställ in borrhjupet på Sugfix (se bild K)

Önskat borrhjup **X** kan ställas in även när Sugfixen är monterad.

Skjut in SDS-plus-insatsverktyget mot anslag i verktygsfästet SDS-plus **3**. SDS-plus-verktygets rörlighet kan i annat fall leda till fel inställning av borrhjupet.

Lossa vingskruven **25** på Sugfix.

Lägg stadigt an avstängt elverktyg mot ytan som ska borras. SDS-plus insatsverktyget måste härvid beröra ytan.

Förskjut styrröret **26** på Sugfixen i dess hållare så att Sugfix-huvudet ligger an mot ytan som ska borras. Skjut inte upp styrröret **26** på teleskopröret **24** mer än vad som behövs, så att möjligast stor del av skalan på teleskopröret **24** förblir synlig.

Dra åter fast vingskruven **25**. Lossa klämskruven **22** på Sugfixens djupanslag.

Förskjut djupanslaget **23** på teleskopröret **24** så att det på bilden visade avståndet **X** motsvarar önskat borrhjup.

Dra fast klämskruven **22** i detta läge.

Drift

Driftstart

- **Beakta nätspänningen!** Kontrollera att strömkällans spänning överensstämmer med uppgifterna på elverktygets typskylt.

Inställning av driftsätt

Välj med slag-/vridstoppssomkopplaren **9** önskat driftsätt för elverktyget.

Anvisning: Ändring av driftsätt får endast ske på fränkopplat elverktyg! I annat fall kan elverktyget skadas.

Tryck för växling av driftsätt upplåsningsskrapen **8** och vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till önskat läge tills den hörbart snäpper fast.

Läge för **Slagborrning** i betong eller sten

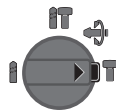

Läge för **Borrning** utan slag i trä, metall, keramik och plast samt för skruvdragning

Läge **Vario-Lock** för inställning av mejselläget

I detta läge snäpper inte slag-/vridstoppssomkopplaren **9** fast.

Läge för **Mejsling**

Inställning av rotationsriktning

Med riktningssomkopplaren **13** kan elverktygets rotationsriktning kopplas om.

- **Påverka riktningssomkopplaren 13 endast på fränkopplat elverktyg.**

🔄 **Högergång:** Tryck riktningssomkopplaren **13** mot stopp till läget ◀.

🔄 **Vänstergång:** Tryck riktningssomkopplaren **13** mot stopp till läget ▶.

Ställ alltid in högergång för slagborrning, borrning och mejsling.

In- och urkoppling

För **inkoppling** av elverktyget tryck på strömställare Till/Från **7**.

För **urkoppling** av elverktyget släpp strömställaren **7**.

Inställning av varvtal/slagtal

Varvtalet/slagtalet på inkopplat elverktyg kan justeras steglöst genom att mer eller mindre trycka ned strömställaren Till/Från **7**.

Ett lätt tryck på strömställaren Till/Från **7** ger ett lågt varvtal/slagtal. Mid tilltagande tryck ökar varvtalet/slagtalet.

Överlastkoppling

- ▶ **Om insatsverktyget kommer i kläm eller hakar fast kopplas borrarspindelns drivning från. Håll stadigt i elverktyget med båda händerna och stå stadigt för att motverka de krafter som uppstår.**
- ▶ **Slå genast ifrån elverktyget och ta loss insatsverktyget om elverktyget fastnar. Om ett elverktyg slås till när borrarverktyget har fastnat uppstår höga reaktionsmoment.**

Arbetsanvisningar

Ändring av mejselläget (Vario-Lock)

Mejseln kan spärras i 36 lägen. Därför är det alltid möjligt att inta en optimal arbetsposition.

Lägg in mejseln i verktygsfästet.

Vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till läget "Vario-Lock" (se "Inställning av driftsätt", sidan 107).

Vrid insatsverktyget till mejselläget.

Vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till läget "Mejsling". Verktygsfästet är nu låst.

Ställ in högergång för mejsling.

Insättning av skruvbits (se bild L)

- ▶ **Elverktyget ska vara fränkopplat när det förs mot muttern/skraven.** Roterande insatsverktyg kan slira bort.

För användning av skruvbits krävs en universalhållare **27** med SDS-plus skaft (tillbehör).

Rengör universalhållarens insticksända och smörj lätt med fett.

Skjut med vridrörelse in universalhållaren i verktygsfästet tills den automatiskt låses.

Kontrollera låsningen genom att dra i universalhållaren.

Sätt in en skruvbits i universalhållaren. Använd endast för skruvhuvudet lämpliga skruvbits.

Vrid slag-/vridstoppssomkopplaren **9** till läget "Borra".

För borttagning av universalhållaren skjut låshylsan **5** bakåt och ta bort universalhållaren **27** ur verktygsfästet.

Underhåll och service

Underhåll och rengöring

- ▶ **Dra stickproppen ur nätuttaget innan arbeten utförs på elverktyget.**
- ▶ **Håll elverktyget och dess ventilationsöppningar rena för bra och säkert arbete.**
- ▶ **Byt omedelbart ut en skadad dammskyddskåpa. Låt en serviceverkstad utföra detta.**

Rengör verktygsfästet efter varje användning **3**.

Om i elverktyget trots exakt tillverkning och sträng kontroll störning skulle uppstå, bör reparation utföras av auktoriserad serviceverkstad för Bosch elverktyg.

Ange alltid vid förfrågningar och reservdelsbeställningar det 10-siffriga produktnumret som finns på elverktygets typskylt.

Kundservice och kundkonsulter

Kundservicen ger svar på frågor beträffande reparation och underhåll av produkter och reservdelar. Sprängskissar och informationer om reservdelar lämnas även på adressen:

www.bosch-pt.com

Bosch kundkonsultgruppen hjälper gärna när det gäller frågor beträffande köp, användning och inställning av produkter och tillbehör.

Svenska

Bosch Service Center
Telegrafvej 3
2750 Ballerup
Danmark
Tel.: +46 (020) 41 44 55
Fax: +46 (011) 18 76 91

Avfallshantering

Elverktyg, tillbehör och förpackning ska omhändertas på miljövänligt sätt för återvinning.

Endast för EU-länder:

Släng inte elverktyg i hushållsavfall!

Enligt europeiska direktivet 2002/96/EG för kasserade elektriska och elektroniska apparater och dess modifiering till nationell

rätt måste obrukbara elverktyg omhändertas separat och på miljövänligt sätt lämnas in för återvinning.

Ändringar förbehålles.

Sikkerhetsinformasjon

Generelle advarsler for elektroverktøy

⚠ ADVARSEL Les gjennom alle advarslene og anvisningene. Feil ved overholdelsen av advarslene og nedenstående anvisninger kan medføre elektriske støt, brann og/eller alvorlige skader.

Ta godt vare på alle advarslene og informasjonene.

Det nedenstående anvendte uttrykket «elektroverktøy» gjelder for strømdrevne elektroverktøy (med ledning) og batteridrevne elektroverktøy (uten ledning).

1) Sikkerhet på arbeidsplassen

a) Hold arbeidsområdet rent og ryddig og sørg for bra belysning. Rotete arbeidsområder eller arbeidsområder uten lys kan føre til ulykker.

b) Ikke arbeid med elektroverktøyet i eksplosjonsutsatte omgivelser – der det befinner seg brennbare væsker, gass eller støv. Elektroverktøy lager gnister som kan antenne støv eller damper.

c) Hold barn og andre personer unna når elektroverktøyet brukes. Hvis du blir forstyrret under arbeidet, kan du miste kontrollen over elektroverktøyet.

2) Elektrisk sikkerhet

a) Støpselet til elektroverktøyet må passe inn i stikkontakten. Støpselet må ikke forandres på noen som helst måte. Ikke bruk adapterstøpsler sammen med jordede elektroverktøy. Bruk av støpsler som ikke er forandret på og passende stikkontakter reduserer risikoen for elektriske støt.

b) Unngå kroppskontakt med jordede overflater slik som rør, ovner, komfyrer og kjøleskap. Det er større fare ved elektriske støt hvis kroppen din er jordet.

c) Hold elektroverktøyet unna regn eller fuktighet. Dersom det kommer vann i et elektroverktøy, øker risikoen for elektriske støt.

d) Ikke bruk ledningen til andre formål, f. eks. til å bære elektroverktøyet, henge det opp eller trekke det ut av stikkontakten. Hold ledningen unna varme, olje, skarpe kanter eller verktøydeler som beveger seg. Med skadede eller opphopede ledninger øker risikoen for elektriske støt.

e) Når du arbeider utendørs med et elektroverktøy, må du kun bruke en skjøteledning som er egnet til utendørs bruk. Når du bruker en skjøteledning som er egnet for utendørs bruk, reduseres risikoen for elektriske støt.

f) Hvis det ikke kan unngås å bruke elektroverktøyet i fuktige omgivelser, må du bruke en jordfeilbryter. Bruk av en jordfeilbryter reduserer risikoen for elektriske støt.

3) Personssikkerhet

a) Vær oppmerksom, pass på hva du gjør, gå fornuftig frem når du arbeider med et elektroverktøy. Ikke bruk elektroverktøy når du er trett eller er påvirket av narkotika, alkohol eller medikamenter. Et øyeblikks uoppmerksomhet ved bruk av elektroverktøyet kan føre til alvorlige skader.

b) Bruk personlig verneutstyr og husk alltid å bruke vernebriller. Bruk av personlig sikkerhetsutstyr som støvmaske, sklifaste arbeidssko, hjelm eller hørselvern – avhengig av type og bruk av elektroverktøyet – reduserer risikoen for skader.

c) Unngå å starte verktøyet ved en feiltagelse. Forviss deg om at elektroverktøyet er slått av før du kobler det til strømmen og/eller batteriet, løfter det opp eller bærer det. Hvis du holder fingeren på bryteren når du bærer elektroverktøyet eller kobler elektroverktøyet til strømmen i innkoblet tilstand, kan dette føre til uhell.

- d) Fjern innstillingsverktøy eller skrunøkler før du slår på elektroverktøyet.** Et verktøy eller en nøkkel som befinner seg i en roterende verktøydeler, kan føre til skader.
- e) Unngå en unormal kroppsholdning. Sørg for å stå stødig og i balanse.** Dermed kan du kontrollere elektroverktøyet bedre i uventede situasjoner.
- f) Bruk alltid egnede klær. Ikke bruk vide klær eller smykker. Hold hår, tøy og hanske unna deler som beveger seg.** Løst-sittende tøy, smykker eller langt hår kan komme inn i deler som beveger seg.
- g) Hvis det kan monteres støvavsug- og oppsamlingsinnretninger, må du forvise deg om at disse er tilkoblet og brukes på korrekt måte.** Bruk av et støvavsug reduserer farer på grunn av støv.
- 4) Omhyggelig bruk og håndtering av elektroverktøy**
- a) Ikke overbelast verktøyet. Bruk et elektroverktøy som er beregnet til den type arbeid du vil utføre.** Med et passende elektroverktøy arbeider du bedre og sikrere i det angitte effektområdet.
- b) Ikke bruk elektroverktøy med defekt på-/av-bryter.** Et elektroverktøy som ikke lenger kan slås av eller på, er farlig og må repareres.
- c) Trekk støpselet ut av stikkkontakten og/eller fjern batteriet før du utfører innstillinger på elektroverktøyet, skifter tilbehørsdeler eller legger maskinen bort.** Disse tiltakene forhindrer en utilsiktet starting av elektroverktøyet.
- d) Elektroverktøy som ikke er i bruk må oppbevares utilgjengelig for barn. Ikke la maskinen brukes av personer som ikke er fortrolig med dette eller ikke har lest disse anvisningene.** Elektroverktøy er farlige når de brukes av uerfarne personer.
- e) Vær nøye med vedlikeholdet av elektroverktøyet. Kontroller om bevegelige verktøydeler fungerer feilfritt og ikke klemmes fast, og om deler er brukt eller skadet, slik at dette innvirker på elektroverktøyets funksjon. La disse skadede delene repareres før elektroverktøyet brukes.** Dårlig vedlikeholdte elektroverktøy er årsaken til mange uhell.
- f) Hold skjæreverktøyene skarpe og rene.** Godt stelte skjæreverktøy med skarpe skjær setter seg ikke så ofte fast og er lettere å føre.
- g) Bruk elektroverktøy, tilbehør, verktøy osv. i henhold til disse anvisningene. Ta hensyn til arbeidsforholdene og arbeidet som skal utføres.** Bruk av elektroverktøy til andre formål enn det som er angitt kan føre til farlige situasjoner.
- 5) Service**
- a) Elektroverktøyet ditt skal alltid kun repareres av kvalifisert fagpersonale og kun med originale reservedeler.** Slik opprettholdes verktøyets sikkerhet.

Sikkerhetsinformasjoner for hammere

- ▶ **Bruk hørselvern.** Innvirkning av støy kan føre til at man mister hørselen.
- ▶ **Bruk ekstrahåndtakene som leveres sammen med elektroverktøyet.** Hvis du mister kontrollen, kan dette føre til skader.
- ▶ **Hold elektroverktøyet på de isolerte gripeflatene, hvis du utfører arbeid der innsatsverktøyet kan treffe på skjulte strømledninger eller den egne strømledningen.** Kontakt med en spenningsførende ledning kan også sette elektroverktøyets metaldeler under spenning og føre til elektriske støt.
- ▶ **Bruk egnede detektorer til å finne skjulte strøm-/gass-/vannledninger, eller spør hos det lokale el-/gass-/vannverket.** Kontakt med elektriske ledninger kan medføre brann og elektrisk støt. Skader på en gassledning kan føre til eksplosjon. Inntrenging i en vannledning forårsaker materielle skader og kan medføre elektriske støt.

- ▶ **Hold elektroverktøyet fast med begge hender under arbeidet og sørg for å stå stødig.** Elektroverktøyet føres sikrere med to hender.
- ▶ **Sikre arbeidsstykket.** Et arbeidsstykke som holdes fast med spenninnetninger eller en skrustikke, holdes sikrere enn med hånden.
- ▶ **Hold arbeidsplassen ren.** Materialblandinger er spesielt farlige. Lettmetallstøv kan brenne eller eksplodere.
- ▶ **Vent til elektroverktøyet er stanset helt før du legger det ned.** Innsatsverktøyet kan kile seg fast og føre til at du mister kontrollen over elektroverktøyet.
- ▶ **Bruk aldri elektroverktøyet med skadet ledning. Ikke berør den skadede ledningen og trekk støpselet ut hvis ledningen skades i løpet av arbeidet.** Med skadet ledning øker risikoen for elektriske støt.

Funksjonsbeskrivelse

Les gjennom alle advarslene og anvisningene. Feil ved overholdelsen av advarslene og nedenstående anvisninger kan medføre elektriske støt, brann og/eller alvorlige skader.

Brett ut utbrettssiden med bildet av maskinen, og la denne siden være utbrettet mens du leser bruksanvisningen.

Formålmessig bruk

Elektroverktøyet er beregnet til hammerboring i betong, murstein og stein og til lette meiselarbeider. Det er også egnet til boring uten slag i tre, metall, keramikk og kunststoff. Elektroverktøy med elektronisk regulering og høyre-/venstre-regang er også egnet til skruing.

Illustrerte komponenter

Nummereringen av de illustrerte komponentene gjelder for bildet av elektroverktøyet på illustrasjonssiden.

- 1 Selvspennende byttechuck (GBH 3-28 DFR)
  - 2 SDS-plus byttechuck (GBH 3-28 DFR)
  - 3 Verktøyfeste SDS-plus
  - 4 Støvkappe
  - 5 Låsehylse
  - 6 Byttechuck-låsering (GBH 3-28 DFR)
  - 7 På-/av-bryter
  - 8 Låsetast for slag-/dreiestopp-bryter
  - 9 Slag-/dreiestopp-bryter
  - 10 Tast for dybdeanleggsinnstilling
  - 11 Dybdeanlegg
  - 12 Ekstrahåndtak
  - 13 Høyre-/venstre bryter
  - 14 Sikringsskrue for nøkkelchuck*
  - 15 Nøkkelchuck*
  - 16 SDS-plus-festeskaft for chuck*
  - 17 Chuckfeste (GBH 3-28 DFR)
  - 18 Riller
  - 19 Fremre hylse til den selvspennende byttechucken (GBH 3-28 DFR)
  - 20 Holdering til den selvspennende byttechucken (GBH 3-28 DFR)
  - 21 Avsugåpning for Sugfix*
  - 22 Klemskrue Sugfix*
  - 23 Dybdeanlegg Sugfix*
  - 24 Teleskoprør Sugfix*
  - 25 Vingskrue Sugfix*
  - 26 Føringsrør Sugfix*
  - 27 Universalholder med SDS-plus-festeskaft*
- *Illustrert eller beskrevet tilbehør inngår ikke i standard-leveransen. Det komplette tilbehøret finner du i vårt tilbehørsprogram.**

Tekniske data

Borhammer		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Produktnummer		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Turtallstyring		●	●
Dreiestopp		●	●
Høyre-/venstregang		●	●
Byttechuck		-	●
Opptatt effekt	W	800	800
Slagfall ved nominelt turtall	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Enkeltslagstyrke	J	0-3,5	0-3,5
Nominelt turtall	min ⁻¹	0-900	0-900
Verktøyfeste		SDS-plus	SDS-plus
Diameter spindelhals	mm	50	50
Godkjent bordiameter max.: (se også side 115)			
- Betong*	mm	28	28
- Murverk (med hullborkrone)	mm	82	82
- Stål	mm	13	13
- Tre	mm	30	30
Vekt tilsvarende EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Beskyttelsesklasse		□/II	□/II

* Ikke egnet med hullborkrone

Informasjonene gjelder for nominell spenning [U] 230/240 V. Ved lavere spenning og på visse nasjonale modeller kan disse informasjonene variere noe.

Legg merke til produktnummeret på typeskiltet til elektroverktøyet ditt. Handelsbetegnelsene for de enkelte elektroverktøyene kan variere.

Støy-/vibrasjonsinformasjon

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Måleverdier funnet i henhold til EN 60745.			
Det typiske A-bedømte støynivået for maskinen er			
Lydtryknivå	dB(A)	91	91
Lydeffektnivå	dB(A)	102	102
Usikkerhet K=	dB	3	3
Bruk hørselvern!			
Totale svingningsverdier (vektorsum fra tre retninger) beregnet jf. EN 60745:			
Hammerboring i betong:			
Svingningsemissjonsverdi a_h	m/s^2	13	12
Usikkerhet K	m/s^2	1,5	1,5
Meisling:			
Svingningsemissjonsverdi a_h	m/s^2	11	11
Usikkerhet K	m/s^2	1,5	1,5
Boring i metall:			
Svingningsemissjonsverdi a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Usikkerhet K	m/s^2	1,5	1,5
Skruing:			
Svingningsemissjonsverdi a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Usikkerhet K	m/s^2	1,5	1,5

Vibrasjonsnivået som er angitt i disse anvisningene er målt iht. en målemetode som er standardisert i EN 60745 og kan brukes til sammenligning av elektroverktøy med hverandre. Den egner seg til en foreløbig vurdering av svingningsbelastningen.

Det angitte svingningsnivået representerer de hovedsakelige anvendelsene til elektroverktøyet. Men hvis elektroverktøyet brukes til andre anvendelser, med avvikende innsatsverktøy eller utilstrekkelig vedlikehold, kan svingningsnivået avvike. Dette kan føre til en tydelig øking av svingningsbelastningen over hele arbeidstidsrommet.

Til en nøyaktig vurdering av svingningsbelastningen skal det også tas hensyn til de tidene maskinen er slått av eller går, men ikke virkelig brukes. Dette kan tydelig redusere svingningsbelastningen over hele arbeidstidsrommet.

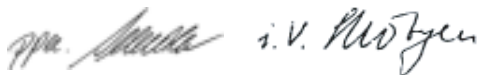
Bestem ekstra sikkerhetstiltak til beskyttelse av brukeren mot svingningenes virkning, som for eksempel: Vedlikehold av elektroverktøy og innsatsverktøy, holde hendene varme, organisere arbeidsforløpene.

Samsvarserklæring

Vi erklærer som eneansvarlig at produktet som beskrives under «Tekniske data» stemmer overens med følgende normer eller normative dokumenter: EN 60745 jf. bestemmelsene i direktivene 2004/108/EF, 98/37/EF (frem til 28.12.2009), 2006/42/EF (fra 29.12.2009).

Tekniske underlag hos:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montering

- Før alle arbeider på elektroverktøyet utføres må støpselet trekkes ut av stikkkontakten.

Ekstrahåndtak

- Bruk elektroverktøyet kun med ekstrahåndtaket **12**.

Svinge ekstrahåndtaket (se bilde A)

Du kan svinge ekstrahåndtaket **12** hvor som helst, for å oppnå en sikker og lite anstrengende arbeidsposisjon.

Drei den nedre delen på ekstrahåndtaket **12** mot urviserne og sving ekstrahåndtaket **12** til ønsket posisjon. Deretter dreier du nedre del av ekstrahåndtaket **12** fast igjen med urviserne.

Pass på at spennbåndet til ekstrahåndtaket befinner seg i det passende sporet på huset.

Innstilling av boreddybden (se bilde B)

Med dybdeanlegget **11** kan ønsket boreddybde **X** bestemmes.

Trykk tasten til innstilling av dybdeanlegget **10** og sett dybdeanlegget inn i ekstrahåndtaket **12**.

Riflingen på dybdeanlegget **11** må peke nedover.

Skyv SDS-plus-innsatsverktøyet helt inn verktøy-festet SDS-plus **3**. Bevegeligheten til SDS-plus-verktøyet kan ellers føre til en gal innstilling av boreddybden.

Trekk dybdeanlegget så langt ut at avstanden mellom spissen på boret og spissen på dybdeanlegget tilsvarer ønsket boreddybde **X**.

Valg av chuck og verktøy

Materiale	Driftstype		
			
Betong 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Murverk 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Stål 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Tre 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Til hammerboring og meisling trenger du SDS-plus-verktøy, som settes inn i en SDS-plus-chuck.

Til boring uten slag i tre, metall, keramikk og kunststoff pluss skruing brukes verktøy uten SDS-plus (f.eks. bor med sylindrisk tange). For disse verktøyene trenger du en selvspennende chuck eller en nøkkelchuck.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus-byttechucken **2** kan ganske enkelt skiftes ut mot medlevert selvspennende byttechuck **1**.

Utskifting av nøkkelchucken (GBH 3-28 DRE)

For å kunne arbeide med verktøy uten SDS-plus (f.eks. bor med sylindrisk tange), må du sette inn en egnet chuck nøkkelchuck eller selvspennende chuck, tilbehør).

Montering av nøkkelchucken (se bilde C)

Skru SDS-plus-festeskaftet **16** inn i en nøkkelchuck **15**. Sikre nøkkelchucken **15** med sikrings-skruen **14**. **Husk at sikrings-skruen er venstre-gjenget.**

Innsetting av nøkkelchucken (se bilde C)

Rengjør innstikksenden til festeskaftet og smør den litt inn.

Sett nøkkelchucken med festeskaftet dreierende inn i verktøyfestet til den låses automatisk.

Kontroller låsen ved å trekke i nøkkelchucken.

Fjerning av nøkkelchucken

Skyv låsehylsen **5** bakover og ta ut nøkkelchucken **15**.

Fjerning/innsetting av byttechucken (GBH 3-28 DFR)

Fjerning av byttechucken (se bilde D)

Trekk byttechuck-låseringen **6** bakover, hold den fast i denne posisjonen og trekk SDS-plus-byttechucken **2** hhv. den selvspennende byttechucken **1** av fremover.

Beskytt byttechucken mot smuss etter demontering.

Innsetting av byttechucken (se bilde E)

- **Bruk kun modellsesifikt originalutstyr og pass på antall riller 18. Det er kun tillatt å bruke byttechucker med to eller tre riller.**

Hvis det brukes en byttechuck som ikke er egnet for dette el-verktøyet, kan innsatsverktøyet falle ut i løpet av bruken.

Rengjør byttechucken før den settes inn og smør innstikksenden litt.

Ta tak med hele hånden rundt SDS-plus-byttechucken **2** hhv. den selvspennende byttechucken **1**. Skyv byttechucken dreierende inn på chuckfestet **17**, til du tydelig hører en låselyd.

Byttechucken låses automatisk. Kontroller låsen ved å trekke i byttechucken.

Verktøyskifte

Støvkappen **4** forhindrer at det trenger borestøv inn i verktøyfestet i løpet av driften. Ved innsetting av verktøy må du passe på at støvkappen **4** ikke tar skade.

- **En skadet støvkappe skal straks skiftes ut. Det anbefales å la en kundeservice utføre dette.**

Innsetting av SDS-plus-innsatsverktøy (se bilde F)

Med SDS-plus-chucken kan du skifte innsatsverktøy på en enkel og behagelig måte uten å bruke ekstra verktøy.

GBH 3-28 DFR: Sett inn SDS-plus-byttechucken **2**. Rengjør innstikksenden og smør den litt inn. Sett innsatsverktøyet dreierende inn i verktøyfestet til det låses automatisk.

Kontroller låsen ved å trekke i verktøyet.

SDS-plus-innsatsverktøy kan av systemgrunner beveges fritt. Slik oppstår et rundløpsavvik i tomgang. Dette kan ingen virkning på borehullets nøyaktighet, for boret sentrerer seg selv ved boringen.

Fjerning av SDS-plus-innsatsverktøy (se bilde G)

Skyv låsehylsen **5** bakover og ta ut innsatsverktøyet.

Innsetting av innsatsverktøy uten SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Merk: Bruk ikke verktøy uten SDS-plus til hammerboring eller meisling! Verktøy uten SDS-plus og deres chucker tar skade ved hammerboring og meisling.

Sett inn nøkkelchucken **15** (se «Utskifting av nøkkelchucken», side 116).

Åpne nøkkelchucken **15** ved å dreie den så langt at verktøyet kan settes inn. Sett inn verktøyet.

Sett chucknøkkelen inn i de tilsvarende boringene på nøkkelchucken **15** og spenn verktøyet jevnt fast.

Drei slag-/driestopp-bryteren **9** inn i posisjon «Boring».

Fjerning av innsatsverktøy uten SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Drei hylsen til nøkkelchucken **15** med chucknøkkelen mot urviserne til innsatsverktøyet kan tas ut.

Innsetting av innsatsverktøy uten SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (se bilde H)

Merk: Bruk ikke verktøy uten SDS-plus til hammerboring eller meisling! Verktøy uten SDS-plus og deres chucker tar skade ved hammerboring og meisling.

Sett inn den selvspennende byttechucken **1**.

Hold holderingen **20** til den selvspennende byttechucken fast. Åpne verktøyfestet ved å dreie den fremre hylsen **19** til verktøyet kan settes inn. Hold holderingen **20** fast og skru den fremre hylsen **19** kraftig i pilretningen, til du tydelig hører slurelyder.

Kontroller om verktøyet sitter godt fast ved å trekke i det.

Merk: Hvis verktøyfestet ble åpnet helt, kan det høres slurelyder når verktøyfestet skrues fast igjen og verktøyfestet lukkes ikke.

Drei da den fremre hylsen **19** en gang mot pilretningen. Deretter kan verktøyfestet lukkes.

Drei slag-/driestopp-bryteren **9** inn i posisjon «Boring».

Fjerning av innsatsverktøy uten SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (se bilde I)

Hold holderingen **20** til den selvspennende byttechucken fast. Åpne verktøyfestet ved å dreie den fremre hylsen **19** i pilretning til verktøyet kan tas ut.

Støvavsug med Sugfix (tilbehør)

► Støv fra materialer som blyholdig maling, noen tresorter, mineraler og metall kan være helsefarlige. Berøring eller innånding av støv kan utløse allergiske reaksjoner og/eller åndedrettssykdommer hos brukeren eller personer som befinner seg i nærheten.

Visse typer støv som eik- eller bøkstøv gjelder som kreftfremkallende, spesielt i kombinasjon med tilsetningsstoffer til trebearbeidelse (kromat, trebeskyttelsesmidler).

Asbestholdig materiale må kun bearbeides av fagfolk.

- Bruk helst et støvavsug.
- Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen.
- Det anbefales å bruke en støvmaske med filterklasse P2.

Følg ditt lands gyldige forskrifter for de materialene som skal bearbeides.

Montering av Sugfix (se bilde J)

Til støvavsugingen trenger man en sugfix (tilbehør). Ved boring fjærer sugfix tilbake, slik at sugfix-hodet alltid holdes tett mot undergrunnen.

Trykk på tasten for dybdeanlegginnstilling **10** og ta dybdeanlegget **11** ut. Trykk på tasten **10** igjen og sett sugfix forfra inn i ekstrahåndtaket **12**.

Du tilkobler en avsugslange (diameter 19 mm, tilbehør) til avsugåpningen **21** på sugfixen.

Støvsugeren må være egnet til materialet som skal bearbeides.

Ved avsuging av spesielt helsefarlig, kreftfremkallende eller tørt støv må du bruke en spesialstøvsuger.

Innstilling av boreddybden på Sugfix (se bilde K)

Du kan bestemme den ønskede borybden **X** også ved montert sugfix.

Skyv SDS-plus-innsatsverktøyet helt inn verktøyfestet SDS-plus **3**. Bevegeligheten til SDS-plus-verktøyet kan ellers føre til en gal innstilling av boreddybden.

Løsne vingeskruen **25** på Sugfix.

Sett elektroverktøyet godt på stedet som skal bores uten å slå det på. SDS-plus-innsatsverktøyet må da ligge mot flaten.

118 | Norsk

Forskyv føringsrøret **26** til Sugfix slik i holderen at Sugfix-hodet ligger på flaten som skal bores. Skyv føringsrøret **26** ikke lenger over teleskoprøret **24** enn nødvendig, slik at en så stor del av skalaen på teleskoprøret **24** som mulig er synlig. Trekk vingeskruen **25** fast igjen. Løsne klemskruen **22** på dybdeanlegget til Sugfix.

Forskyv dybdeanlegget **23** slik på teleskoprøret **24** at avstanden **X** som vises på bildet tilsvarer ønsket boreddybde.

Trekk klemskruen **22** fast i denne posisjonen.

Bruk

Igangsetting

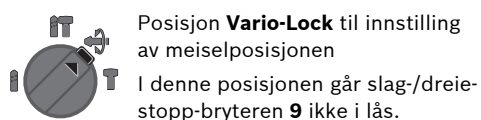
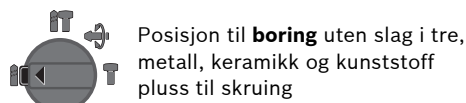
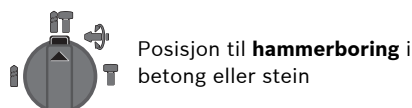
- ▶ **Ta hensyn til strømspenningen!** Spenningen til strømkilden må stemme overens med angivelsene på elektroverktøets typeskilt.

Innstilling av driftstypen

Med slag-/dreiestopp-bryteren **9** velger du driftstypen til elektroverktøyet.

Merk: Du må kun endre driftstypen når elektroverktøyet er slått av! Elektroverktøyet kan ellers ta skade.

Trykk frigjøringsknappen **8** til skifting av driftstypen og drei slag-/dreiestopp-bryteren **9** i ønsket posisjon, til den hørbart går i lås.

Innstilling av rotasjonsretningen

Med høyre-/venstre-bryteren **13** kan du endre dreieretningen til elektroverktøyet.

- ▶ **Bruk høyre-/venstre-bryteren **13** kun når elektroverktøyet står stille.**

🔄 **Høyregang:** Trykk høyre-/venstre-bryteren **13** helt inn i posisjon .

🔄 **Venstregang:** Trykk høyre-/venstre-bryteren **13** helt inn i posisjon .

Sett dreieretningen til hammerboring, boring og meisling alltid på Høyregang.

Inn-/utkobling

Til **innkobling** av elektroverktøyet trykker du på på-/av-bryteren **7**.

Til **utkobling** slipper du på-/av-bryteren **7**.

Innstilling av turtallet/slagtallet

Du kan innstille turtallet/slagtallet på innkoplet elektroverktøy trinnløst, avhengig av hvor langt du trykker på-/av-bryteren **7** inn.

Svakt trykk på på-/av-bryteren **7** fører til et lavt turtall/slagtall. Slag-/turtallet økes med økende trykk.

Overlastkopling

- ▶ **Hvis innsatsverktøyet er fastklemt og har hengt seg opp, avbrytes driften av bore-spindelen. På grunn av de kreftene som da oppstår må du alltid holde elektroverktøyet godt fast med begge hendene og sørge for å stå stødig.**
- ▶ **Slå av elektroverktøyet og løsne innsatsverktøyet hvis elektroverktøyet blokkerer. Ved innkobling med blokkert boreverktøy oppstår det høye reaksjonsmomenter.**

Arbeidshenvisninger

Endring av meiselstillingen (Vario-Lock)

Du kan låse meiselen i 36 stillinger. Slik kan du innta den mest optimale arbeidsposisjonen.

Sett meiselen inn i verktøyfestet.

Drei slag-/driestopp-bryteren **9** inn i posisjon «Vario-Lock» (se «Innstilling av driftstypen», side 118).

Drei verktøyfestet til ønsket meiselstilling.

Drei slag-/driestopp-bryteren **9** inn i posisjon «Meisling». Verktøyfestet er da låst.

Sett dreieretningen til meisling på Høyregang.

Innsetting av skrubits (se bilde L)

- ▶ **Sett elektroverktøyet bare mot mutteren/ skruen når det er slått av.** Innsatsverktøy som dreier seg kan skli.

Til bruk av skrubits trenger du en universalholder **27** med SDS-plus-festeskaft (tilbehør).

Rengjør innstikksenden til festeskaftet og smør den litt inn.

Sett universalholderen dreierende inn i verktøyfestet til den låses automatisk.

Kontroller låsen ved å trekke i universalholderen.

Sett en skrubits inn i universalholderen. Bruk kun skrubits som passer til skruehodet.

Drei slag-/driestopp-bryteren **9** inn i posisjon «Boring».

Til fjerning av universalholderen skyver du låsehylsen **5** bakover og tar universalholderen **27** ut av verktøyfestet.

Service og vedlikehold

Vedlikehold og rengjøring

- ▶ **Før alle arbeider på elektroverktøyet utføres må støpselet trekkes ut av stikkontakten.**
- ▶ **Hold elektroverktøyet og ventilasjonsspaltene alltid rene, for å kunne arbeide bra og sikkert.**
- ▶ **En skadet støvkappe skal straks skiftes ut. Det anbefales å la en kundeservice utføre dette.**

Rengjør verktøyfestet **3** etter hver bruk.

Hvis elektroverktøyet til tross for omhyggelige produksjons- og kontrollmetoder en gang skulle svikte, må reparasjonen utføres av et autorisert serviceverksted for Bosch-elektroverktøy.

Ved alle forespørsler og reservedelsbestillinger må du oppgi det 10-sifrede produktnummeret som er angitt på elektroverktøyets typeskilt.

Kundeservice og kundefrådgivning

Kundeservice hjelper deg ved spørsmål om reparasjon og vedlikehold av produktet ditt og reservedelene. Deltegninger og informasjon om reservedeler finner du også under:

www.bosch-pt.com

Bosch-kundeservice er gjerne til hjelp ved spørsmål om kjøp, bruk og innstilling av produkter og tilbehør.

Norsk

Robert Bosch AS
Postboks 350
1402 Ski
Tel: + 47 (6487) 89 50
Faks: + 47 (6487) 89 55

Deponering

Elektroverktøy, tilbehør og emballasje må leveres inn til miljøvennlig gjenvinning.

Kun for EU-land:

Ikke kast elektroverktøy i vanlig søppel!
Jf. det europeiske direktivet 2002/96/EF vedr. gamle elektriske og elektroniske apparater og tilpassingen til nasjonale lover må gammelt elektroverktøy som ikke lenger kan brukes samles inn og leveres inn til en miljøvennlig resirkulering.

Rett til endringer forbeholdes.

Turvallisuusohjeita

Sähkötyökalujen yleiset turvallisuusohjeet

VAROITUS Lue kaikki turvallisuus- ja muut ohjeet. Turvallisuusohjeiden noudattamisen laiminlyönti saattaa johtaa sähköiskun, tulipaloon ja/tai vakavaan loukkaantumiseen.

Säilytä kaikki turvallisuus- ja muut ohjeet tulevaisuutta varten.

Turvallisuusohjeissa käytetty käsite ”sähkötyökalu” käsittää verkkokäyttöisiä sähkötyökaluja (verkkojohdolla) ja akkukäyttöisiä sähkötyökaluja (ilman verkkojohdtoa).

1) Työpaikan turvallisuus

- a) **Pidä työskentelyalue puhtaana ja hyvin valaistuna.** Työpaikan epäjärjestys tai valaisemattomat työalueet voivat johtaa tapaturmiin.
- b) **Älä työskentele sähkötyökalulla räjähdysalttiissa ympäristössä, jossa on palavaa nestettä, kaasua tai pölyä.** Sähkötyökalu muodostaa kipinöitä, jotka saattavat sytyttää pölyn tai höyryt.
- c) **Pidä lapset ja sivulliset loitolla sähkötyökalua käyttäessäsi.** Voit menettää laitteesi hallinnan, huomiosi suuntautuessa muualle.

2) Sähköturvallisuus

- a) **Sähkötyökalun pistotulpan tulee sopia pistorasiaan.** Pistotulppaa ei saa muuttaa millään tavalla. Älä käytä mitään pistorasia-adaptoreita maadoitettujen sähkötyökalujen kanssa. Alkuperäisessä kunnossa olevat pistotulpat ja sopivat pistorasiat vähentävät sähköiskun vaaraa.
- b) **Vältä koskettamasta maadoitettuja pintoja, kuten putkia, pattereita, liesiä tai jääkaappeja.** Sähköiskun vaara kasvaa, jos kehosi on maadoitettu.
- c) **Älä aseta sähkötyökalua alttiiksi sateelle tai kosteudelle.** Veden tunkeutuminen sähkötyökalun sisään kasvattaa sähköiskun riskiä.

d) **Älä käytä verkkojohdtoa väärin. Älä käytä sitä sähkötyökalun kantamiseen, ripustamiseen tai pistotulpan irrottamiseen pistorasiasta vetämällä. Pidä johto loitolla kuumuudesta, öljystä, terävistä reunoista ja liikkuvista osista.** Vahingoittuneet tai sotkeutuneet johdot kasvattavat sähköiskun vaaraa.

e) **Käyttäessäsi sähkötyökalua ulkona, käytä ainoastaan ulkokäyttöön soveltuvaa jatkojohtoa.** Ulkokäyttöön soveltuvan jatkojohdon käyttö pienentää sähköiskun vaaraa.

f) **Jos sähkötyökalun käyttö kosteassa ympäristössä ei ole vältettävissä, tulee käyttää vikavirtasuojakytkintä.** Vikavirtasuojakytkimen käyttö vähentää sähköiskun vaaraa.

3) Henkilöturvallisuus

- a) **Ole valpas, kiinnitä huomiota työskentelyysi ja noudata tervettä järkeä sähkötyökalua käyttäessäsi. Älä käytä mitään sähkötyökalua, jos olet väsynyt tai huumaiden, alkoholin tahi lääkkeiden vaikutuksen alaisena.** Hetken tarkkaamattomuus sähkötyökalua käytettäessä, saattaa johtaa vakavaan loukkaantumiseen.
- b) **Käytä suojarusteita. Käytä aina suoja-laseja.** Henkilökohtaisen suojarustuksen käyttö, kuten polynaamarin, luistamattomien turvakenkien, suojakypärän tai kuulonsuojaimien, riippuen sähkötyökalun lajista ja käyttötavasta, vähentää loukaantumisen riskiä.
- c) **Vältä tahatonta käynnistämistä. Varmista, että sähkötyökalu on pois kytkettynä, ennen kuin liität sen sähköverkkoon ja/tai liität akun, otat sen käteen tai kannat sitä.** Jos kannat sähkötyökalua sormi käynnistyskytkimellä tai kytket sähkötyökalun pistotulpan pistorasiaan, käynnistyskytkimen ollessa käyntiasennossa, altistat itsesi onnettomuuksille.
- d) **Poista kaikki säätötyökalut ja ruuvitaltat, ennen kuin käynnistät sähkötyökalun.** Työkalu tai avain, joka sijaitsee laitteen pyörivässä osassa, saattaa johtaa loukkaantumiseen.

- e) **Vältä epänormaalia kehon asentoa.**
Huolehdi aina tukevasta seisoma-asenosta ja tasapainosta. Täten voit paremmin hallita sähkötyökalua odottamattomissa tilanteissa.
- f) **Käytä tarkoitukseen soveltuvia vaatteita.**
Älä käytä löysiä työvaatteita tai koruja.
Pidä hiukset, vaatteet ja käsineet loitolla liikkuvista osista. Väljät vaatteet, korut ja pitkät hiukset voivat takertua liikkuviin osiin.
- g) **Jos pölynimu- ja keräilylaitteita voidaan asentaa, tulee sinun tarkistaa, että ne on liitetty ja että ne käytetään oikealla tavalla.** Pölynimulaitteiston käyttö vähentää pölyn aiheuttamia vaaroja.
- 4) **Sähkötyökalujen huolellinen käyttö ja käsittely**
- a) **Älä ylikuormita laitetta. Käytä kyseiseen työhön tarkoitettua sähkötyökalua.** Sopivaa sähkötyökalua käyttäen työskentelet paremmin ja varmemmin tehoalueella, jolle sähkötyökalu on tarkoitettu.
- b) **Älä käytä sähkötyökalua, jota ei voida käynnistää ja pysäyttää käynnistyskytkimestä.** Sähkötyökalu, jota ei enää voida käynnistää ja pysäyttää käynnistyskytkimellä, on vaarallinen ja se täytyy korjata.
- c) **Irrota pistotulppa pistorasiasta, ennen kuin suoritat säätöjä, vaihdat tarvikkeita tai siirrät sähkötyökalun varastoitavaksi.** Nämä turvatoimenpiteet estävät sähkötyökalun tahattoman käynnistyksen.
- d) **Säilytä sähkötyökalut poissa lasten ulottuvilta, kun niitä ei käytetä. Älä anna sellaisten henkilöiden käyttää sähkötyökalua, jotka eivät tunne sitä tai jotka eivät ole lukeneet tätä käyttöohjetta.** Sähkötyökalut ovat vaarallisia, jos niitä käyttävät kokemattomat henkilöt.
- e) **Hoida sähkötyökalusi huolella. Tarkista, että liikkuvat osat toimivat moitteettomasti, eivätkä ole puristuksessa sekä, että siinä ei ole murtuneita tai vahingoituneita osia, jotka saattaisivat vaikuttaa haitallisesti sähkötyökalun toimintaan.**
- Anna korjata nämä voittuneet osat ennen käyttöä.** Momen tapaturman syyt löytyvät huonosti huolletuista laitteista.
- f) **Pidä leikkausterät terävinä ja puhtaina.** Huolellisesti hoidetut leikkaustyökalut, joiden leikkausreunat ovat teräviä, eivät tartu helposti kiinni ja niitä on helpompi hallita.
- g) **Käytä sähkötyökaluja, tarvikkeita, vaihtotyökaluja jne. näiden ohjeiden mukaisesti. Ota tällöin huomioon työolosuhteet ja suoritettava toimenpide.** Sähkötyökalun käyttö muuhun kuin sille määrättyyn käyttöön, saattaa johtaa vaarallisiin tilanteisiin.
- 5) **Huolto**
- a) **Anna ainoastaan koulutettujen ammattihenkilöiden korjata sähkötyökalusi ja hyväksy korjauksiin vain alkuperäisiä varaosia.** Täten varmistat, että sähkötyökalu säilyy turvallisena.

Vasaroiden turvallisuusohjeet

- ▶ **Käytä kuulonsuojainta.** Melu saattaa aiheuttaa kuulon menetystä.
- ▶ **Käytä sähkötyökalun mukana toimitettuja lisäkahvoja.** Hallinnan menettäminen saattaa johtaa loukkaantumisiin.
- ▶ **Tartu sähkötyökaluun ainoastaan eristetyistä pinnoista, tehdessäsi työtä, jossa vaihtotyökalu saattaisi osua piilossa olevaan sähköjohtoon tai sähkötyökalun omaan sähköjohtoon.** Kosketus jännitteeseen johtoon voi saattaa sähkötyökalun metalliosat jännitteiseksi ja johtaa sähköiskuun.
- ▶ **Käytä sopivia etsintälaitteita piilossa olevien syöttöjohtojen paikallistamiseksi, tai käänny paikallisen jakeluyhtiön puoleen.** Kosketus sähköjohtoon saattaa johtaa tulipalloon ja sähköiskuun. Kaasuputken vahingoittaminen saattaa johtaa räjähdykseen. Vesijohtoon tunkeutuminen aiheuttaa aineellista vahinkoa tai saattaa johtaa sähköiskuun.
- ▶ **Pidä työn aikana sähkötyökalua kaksin käsin ja ota tukeva seisoma-asento.** Sähkötyökalua pystyy ohjaamaan varmemmin kahdella kädellä.

- ▶ **Varmista työkappale.** Kiinnityslaitteilla tai ruuvipenkissä kiinnitetty työkappale pysyy tukevammin paikoillaan, kuin kädessä pidettynä.
- ▶ **Pidä työpaikka puhtaana.** Materiaalien sekoitukset ovat erityisen vaarallisia. Kevytmetallipöly saattaa syttyä palamaan tai räjähtää.
- ▶ **Odota, kunnes sähkötyökalu on pysähtynyt, ennen kuin asetat sen pois käsistäsi.** Vaihtotyökalu saattaa juuttua kiinni johtaen sähkötyökalun hallinnan menettämiseen.
- ▶ **Älä koskaan käytä sähkötyökalua, jonka verkkojohto on viallinen. Älä kosketa vaurioitunutta johtoa ja irrota pistotulppa pistorasiasta, jos johto vaurioituu työn aikana.** Vahingoittunut johto kasvattaa sähköiskun vaaraa.

Toimintaselustus

Lue kaikki turvallisuus- ja muut ohjeet. Turvallisuusohjeiden noudattamisen laiminlyönti saattaa johtaa sähköiskuun, tulipaloon ja/tai vakavaan loukkaantumiseen.

Käännä auki taittosivu, jossa on laitteen kuva ja pidä se uloskäännettynä lukiessasi käyttöohjetta.

Määräyksenmukainen käyttö

Sähkötyökalu on tarkoitettu vasaraporaukseen betoniin, tiileen ja kiveen, sekä kevyeseen talttaustyöhön. Se soveltuu myös poraamiseen ilman iskua puuhun, metalliin, keramiikkaan ja muoviiin. Sähkötyökalut, joissa on elektroninen säätö sekä kierto oikealle/vasemmalle, soveltuvat myös ruuvinvääntöön.

Kuvassa olevat osat

Kuvassa olevien osien numerointi viittaa grafiikkasivussa olevaan sähkötyökalun kuvaan.

- 1 Pikavaihtoistukka (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus-vaihtoporanistukka (GBH 3-28 DFR)
- 3 Työkalunpidin, SDS-plus
- 4 Pölynsuojus
- 5 Lukkolehkki
- 6 Vaihtoporanistukan lukkorengas (GBH 3-28 DFR)
- 7 Käynnistyskytkin
- 8 Isku-/kiertopysäytyskytkimen lukkopainike
- 9 Isku-/kiertopysäytyskytkin
- 10 Syvyydenrajoittimen säätöpainike
- 11 Syvyydenrajoitin
- 12 Lisäkahva
- 13 Suunnanvaihtokytkin
- 14 Hammaskehäistukan lukkoruuvi*
- 15 Hammaskehäistukka*
- 16 SDS-plus-liitosvarsi poranistukkaa varten*
- 17 Istukan kiinnitin (GBH 3-28 DFR)
- 18 Koodiurat
- 19 Pikavaihtoistukan etummainen hylsy (GBH 3-28 DFR)
- 20 Pikavaihtoistukan lukkorengas (GBH 3-28 DFR)
- 21 Imuvarren imuaukko*
- 22 Imuvarren kiristysruuvi*
- 23 Imuvarren syvyydenrajoitin*
- 24 Imuvarren teleskooppiputki*
- 25 Imuvarren siipiruuvi*
- 26 Imuvarren johdeputki*
- 27 SDS-plus-kiinnitysvarrella varustettu yleispidin*

*Kuvassa tai selostuksessa esiintyvä lisätarvike ei kuulu vakiotoimitukseen. Löydät täydellisen tarvikeluettelon tarvikeohjelmastamme.

Tekniset tiedot

Poravasara		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Tuotenumero		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Kierrosluvun ohjaus		●	●
Kiertopysäytys		●	●
Kierto oikealle/vasemmalle		●	●
Vaihtoporantukka		-	●
Ottoteho	W	800	800
Iskuluku nimelliskierrosluvulla	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Iskun voimakkuus	J	0-3,5	0-3,5
Nimellinen kierrosluku	min ⁻¹	0-900	0-900
Työkalunpidin		SDS-plus	SDS-plus
Karan kaulan läpimitta	mm	50	50
sallittu poranhalkaisija maks.: (katso myös sivu 125)			
- Betoni*	mm	28	28
- Muuraus (rengasmaisella kairankruunulla)	mm	82	82
- Teräs	mm	13	13
- Puu	mm	30	30
Paino vastaa EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Suojausluokka		□/II	□/II

* ei rengasmaisella kairankruunulla

Tiedot koskevat 230/240 V nimellisjännitettä [U]. Alhaisemmalla jännitteellä ja maakohtaisissa malleissa nämä tiedot voivat vaihdella.

Ota huomioon sähkötyökalusi mallikilvessä oleva tuotenumero. Yksittäisten koneiden kaupanimitys saattaa vaihdella.

Melu-/tärinätiedot

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Mittausarvot määritetty EN 60745 mukaan.			
Laitteen tyyllinen A-painotettu			
Äänenpainetaso	dB(A)	91	91
Äänen tehotaso	dB(A)	102	102
Epävarmuus K=	dB	3	3
Käytä kuulonsuojaimia!			
Värähtelyn yhteisarvot (kolmen suunnan vektorisumma) mitattuna EN 60745 mukaan:			
Vasaraporaus betoniin:			
Värähtelyemissioarvo a_h	m/s^2	13	12
Epävarmuus K	m/s^2	1,5	1,5
Taltaus:			
Värähtelyemissioarvo a_h	m/s^2	11	11
Epävarmuus K	m/s^2	1,5	1,5
Poraus metalliin:			
Värähtelyemissioarvo a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Epävarmuus K	m/s^2	1,5	1,5
Ruuvinvääntö:			
Värähtelyemissioarvo a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Epävarmuus K	m/s^2	1,5	1,5

Näissä ohjeissa mainittu värähtelytaso on mitattu EN 60745 standardoidun mittausmenetelmän mukaisesti ja sitä voidaan käyttää sähkötyökalujen vertailussa. Se soveltuu myös värähtelyrasituksen väliaikaiseen arviointiin.

Ilmoitettu värähtelytaso vastaa sähkötyökalun pääasiallisia käyttötapoja. Jos sähkötyökalua kuitenkin käytetään muissa töissä, poikkeavilla vaihtotyökaluilla tai riittämättömästi huollettuna, saattaa värähtelytaso poiketa. Tämä saattaa kasvattaa koko työaikajakson värähtelyrasitusta huomattavasti. Värähtelyrasituksen tarkkaa arviointia varten määrätyn työaikajakson aikana tulisi ottaa huomioon myös se aika, jolloin laite on sammutettuna tai käy, mutta sitä ei tosiasiaassa käytetä. Tämä voi selvästi pienentää koko työaikajakson värähtelyrasitusta.

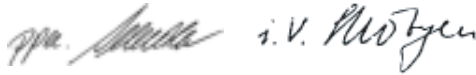
Määrittele lisävarotoimenpiteet käyttäjän suojaksi värähtelyn vaikutukselta, kuten esimerkiksi: Sähkötyökalujen ja vaihtotyökalujen huolto, käsien pitäminen lämpiminä, työnkulun organisointi.

Standardinmukaisuusvakuutus

Vakuutamme yksin vastaavamme siitä, että kohdassa "Tekniset tiedot" selostettu tuote vastaa seuraavia standardeja tai standardoituja asiakirjoja: EN 60745 direktiivien 2004/108/EY, 98/37/EY (28.12.2009 asti), 2006/42/EY (29.12.2009 alkaen) määräysten mukaan.

Tekninen tiedosto kohdasta:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Asennus

- **Irrota pistotulppa pistorasiasta ennen kaikkia sähkötyökaluun kohdistuvia töitä.**

Lisäkahva

- **Käytä supistushylsyä vain lisäkahvan 12 kanssa.**

Lisäkahvan kääntäminen (katso kuva A)

Voit mielivaltaisesti kääntää lisäkahvaa **12**, löytääksesi varman ja vaivattoman työskentely-asennon.

Kierrä lisäkahvan **12** alempi osa vastapäivään ja käännä lisäkahva **12** haluttuun asentoon. Kiristä tämän jälkeen lisäkahva **12** uudelleen, kiertämällä sitä myötäpäivään.

Varmista, että lisäkahvan kiinnitysvanne on sitä varten olevassa kotelon uurteessa.

Poraussyvyyden asetus (katso kuva B)

Syvyysrajoittimella **11** voidaan haluttu poraus­syvyys **X** määrätä.

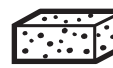

Paina syvyysrajoittimen painiketta **10** ja aseta syvyysrajoitin lisäkahvaan **12**.

Syvyysrajoittimen **11** rihlat tulee osoittaa alaspäin.

Työssä SDS-plus-vaihtotyökalu vasteeseen asti SDS-plus-työkalunpitimeen **3**. SDS-plus-työkalun liikkuminen saattaa muuten johtaa väärän poraus­syvyyden asetukseen.

Vedä syvyysrajoitin niin kauas ulos, että poranterän kärjen ja syvyysrajoittimen kärjen väli vastaa haluttua poraus­syvyyttä **X**.

Istukan ja työkalujen valinta

Materiaali	Käyttömuoto		
			
Betoni 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Muuraus 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Teräs 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Puu 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Vasaraporaukseen ja talttaukseen tarvitet SDS-plus-työkaluja, jotka asennetaan SDS-plus-istukkaan.

Poraamiseen ilman iskua puuhun, metalliin, keramiikkaan ja muoviin sekä ruuvinvääntöön käytetään työkaluja ilman SDS-plus-kiinnitystä (esim. lieriövartiset poranterät). Näitä työkaluja varten tarvitet pikavaihtoistukan tai hammaskehäistukan.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus-vaihtoporantukka **2** voidaan helposti vaihtaa toimitukseen kuuluvaan pikavaihtoporantukkaan **1**.

Hammaskehäistukan vaihto (GBH 3-28 DRE)

Jotta voisit työskennellä työkaluilla, joissa ei ole SDS-plus-kiinnitystä (esim. lieriövartiset poranterät) tulee sinun asentaa sähkötyökaluun sopiva poraistukka (hammaskehä- tai pikaistukka, lisätarvikkeita).

Hammaskehäistukan asennus (katso kuva C)

Kierrä SDS-plus-liitosvarsi **16** hammaskehäistukkaan **15**. Lukitse hammaskehäistukka **15** lukkoruuvilla **14**. **Ota huomioon että lukkoruuuissa on vasen kierre.**

Hammaskehäistukan kiinnitys (katso kuva C)

Puhdista liitosvarren kiinnitysvarsiistukkaan tuleva varsi ennen asennusta ja rasvaa sitä kevyesti.

Aseta hammaskehäistukka liitosvarsineen kiertäen työkalunpitimeen, kunnes se lukkiutuu itsestään.

Tarkista lukkiutuminen hammaskehäistukasta vetämällä.

Hammaskehäistukan irrotus

Työnnä lukkoholkki **5** taaksepäin ja poista hammaskehäistukka **15**.

Vaihtoporantukan irrotus/kiinnitys (GBH 3-28 DFR)

Vaihtoporantukan irrotus (katso kuva D)

Vedä vaihtoporantukan lukkorengas **6** taaksepäin, pidä se siinä ja vedä irti SDS-plus-vaihtoporantukka **2** tai pikavaihtoporantukka **1** eteenpäin.

Suojaa irrotettu vaihtoistukka lialta.

Vaihtoporantukan kiinnitys (katso kuva E)

► Käytä ainoastaan mallikohtaisia alkuperäisvarusteita ja varmista tällöin koodiurien **18** määrä. Vain vaihtoporantukat, joissa on kaksi tai kolme koodiuraa ovat sallittuja.

Jos käytetään tälle sähkötyökalulle sopimattonta vaihtoporantukkaa, vaihtotyökalu saattaa irrota työn aikana.

Puhdista vaihtoistukka ennen asennusta ja rasvaa kiinnitysvarsta kevyesti.

Tartu SDS-vaihtoporantukan **2** tai pikavaihtoporantukan **1** ympäri koko kädellä. Työnnä vaihtoporantukka kiertäen istukan kiinnittimeen **17**, kunnes kuulet selvän lukkiutumisenään.

Vaihtoporantukka lukkiutuu automaattisesti paikoilleen. Tarkista lukkiutuminen vaihtoporantukasta vetämällä.

Työkalunvaihto

Pölynsuojus **4** estää pitkälti poranpölyn tunkeutumisen työkalunpitimeen käytön aikana. Varo työkaluja vaihdettaessa, ettei pölynsuojus **4** vaurioidu.

► Vaurioitunut pölynsuojus on heti vaihdettava. Suosittelemme, että tämä työ jätetään asiakaspalvelun suoritettavaksi.

SDS-plus-vaihtotyökalujen asennus (katso kuva F)

SDS-plus-istukalla voit yksinkertaisesti ja kätevästi vaihtaa vaihtotyökalut ilman lisätyökaluja. GBH 3-28 DFR: Asenna SDS-plus-vaihtoporanistukka **2**.

Puhdista vaihtotyökalun istukkaan tuleva varsi ennen asennusta ja rasvaa sitä kevyesti.

Aseta vaihtotyökalu kiertäen työkalunpitimeen, kunnes se lukkiutuu itesestään.

Tarkista lukkiutuminen työkalusta vetämällä.

SDS-plus-vaihtotyökalu liikkuu järjestelmästä johtuen vapaasti. Täten syntyy tyhjäkäynnillä pyörintäheitto. Tämä ei vaikuta porausreiän tarkkuuteen, koska poranterä keskittää itsensä porauksen aikana.

SDS-plus-vaihtotyökalujen irrotus (katso kuva G)

Työnnä lukkoholkki **5** taaksepäin ja poista vaihtotyökalu.

Vaihtotyökalujen kiinnitys ilman SDS-plus-järjestelmää (GBH 3-28 DRE)

Huomio: Älä käytä työkaluja, joissa ei ole SDS-plus-kiinnitystä vasaraporaukseen tai talttaukseen! Työkalut, ilman SDS-plus-kiinnitystä ja niiden istukat vaurioituvat vasaraporauksessa ja talttauksessa.

Asenna hammaskehäistukka **15** (katso "Hammaskehäistukan vaihto", sivu 126).

Avaa hammaskehäistukka **15** kiertämällä sitä, kunnes työkalu voidaan asettaa siihen. Aseta työkalu.

Työnnä istukka-avain hammaskehäistukan **15** vastaaviin reikiin ja kiristä työkalu tasaisesti kiinni.

Kierrä isku-/kiertopysäytyskytkin **9** asentoon "poraus".

Vaihtotyökalujen irrotus ilman SDS-plus-järjestelmää (GBH 3-28 DRE)

Kierrä hammaskehäistukan **15** rengasta vastapäivään istukka-avaimella, kunnes vaihtotyökalu voidaan poistaa työkalunpitimestä.

Vaihtotyökalujen kiinnitys ilman SDS-plus-järjestelmää (GBH 3-28 DFR) (katso kuva H)

Huomio: Älä käytä työkaluja, joissa ei ole SDS-plus-kiinnitystä vasaraporaukseen tai talttaukseen! Työkalut, ilman SDS-plus-kiinnitystä ja niiden istukat vaurioituvat vasaraporauksessa ja talttauksessa.

Asenna pikavaihtoistukka **1**.

Pidä kiinni pikavaihtoporanistukan lukkorengasta **20**. Avaa työkalunpidin kiertämällä etummaista rengasta **19** niin paljon, että työkalu voidaan asentaa. Pidä kiinni lukkorengasta **20** ja kierrä etummaista hylsyä **19** voimakkaasti nuolen suuntaan, kunnes kuulet selvän lukkiutumisen äänen.

Tarkista, että työkalu on tiukasti kiinni, vetämällä siitä.

Huomio: Jos työkalunpidin avataan vasteeseen asti, saattaa työkalunpidintä suljettaessa kuulua räikkääni, eikä työkalunpidin sulkeudu.

Kierrä siinä tapauksessa etummainen hylsy **19** kerran nuolen suuntaa vasten. Tämän jälkeen voidaan työkalunpidin sulkea.

Kierrä isku-/kiertopysäytyskytkin **9** asentoon "poraus".

Vaihtotyökalujen irrotus ilman SDS-plus-järjestelmää (GBH 3-28 DFR) (katso kuva I)

Pidä kiinni pikavaihtoporanistukan lukkorengasta **20**. Avaa työkalunpidin kiertämällä etummaista hylsyä **19** nuolen suuntaan, kunnes työkalu voidaan poistaa.

Pölyn imu käyttäen imuvartta (Saugfix) (lisätarvike)

- ▶ Materiaalien, kuten lyijypitoisen pinnoitteen, muutamien puulaatujen, kivennäisten ja metallin pölyt voivat olla terveydelle vaarallisia. Pölyn kosketus tai hengitys sattaa aiheuttaa käyttäjälle tai lähellä oleville henkilöille allergisia reaktioita ja/tai hengitystiesairauksia. Määrättyjä pölyjä, kuten tammen- tai pyökinpöly pidettän karsinogeenisena, eritoten yhdessä puukäsittelyssä käytettyjen lisäainesten kanssa (kromaatti, puunsuoja-aine). Asbestipitoisia aineita saavat käsitellä vain ammattilaiset.
    - Käytä pölynimua, jos se on mahdollista.
    - Huolehdi työkohteen hyvästä tuuletuksesta.
    - Suosittelemme käyttämään suodatusluokan P2 hengityssuojanaamaria.
- Ota huomioon maassasi voimassaolevat säännökset, koskien käsiteltäviä materiaaleja.

Imuvarren asennus (katso kuva J)

Pölyn imuun tarvitaan imuvarsi (lisätarvike). Porattaessa imuvarsi joustaa takaisin niin, että imuvarren pää aina pysyy tiiviisti alustaa vasten. Paina syvyydenrajoittimen säätöpainiketta **10** ja poista syvyydenrajoitin **11**. Paina painiketta **10** uudelleen ja aseta imuvarsi edestä lisäkahaan **12**.

Liitä imuletku (halkaisija 19 mm, lisätarvike) imuvarren aukkoon **21**.

Pölynimurin tulee soveltua työstettävälle materiaalille.

Käytä erikoisimuria terveydelle erityisen vaarallisten, karsinogeenisten tai kuivien pölyjen imurointiin.

Poraussyvyyden asetus imuvarteen (katso kuva K)

Voit määritellä halutun poraussyvyyden **X** myös imuvarren ollessa asennettuna.

Työnnä SDS-plus-vaihtotyökalu vasteeseen asti SDS-plus-työkalunpitimeen **3**. SDS-plus-työkalun liikkuminen saattaa muuten johtaa väärän poraussyvyyden asetukseen.

Avaa imuvarressa oleva siipiruuvi **25**.

Aseta sähkötyökalu tiukasti porattavaa kohtaa vasten, käynnistämättä konetta. SDS-plus-vaihtotyökalun tulee tällöin tukea pintaan.

Siirrä imuvarren johdeputki **26** pidikkeeseensä niin, että imuvarren pää tukee porattavaan pintaan. Älä työnnä johdeputkea **26** kauemmas teleskooppiputkeen **24**, kuin on tarvetta, jotta mahdollisimman suuri osa teleskooppiputken **24** asteikosta jää näkyviin.

Kiristä siipiruuvi **25** uudelleen. Avaa imuvarren syvyydenrajoittimessa oleva kiristysruuvi **22**.

Siirrä syvyydenrajoitin **23** teleskooppiputkessa **24** niin, että kuvassa näkyvä etäisyys **X** vastaa haluamasi poraussyvyyttä.

Kiristä kiristysruuvi **22** tässä asennossa.

Käyttö

Käyttöönotto

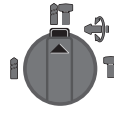
- ▶ **Ota huomioon verkkojännite!** Virtalähteen jännitteen tulee vastata laitteen tyyppikilvessä olevia tietoja.

Käyttömuodon asetus

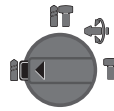
Valitse sähkötyökalun toimintamuoto isku-/kiertopysäytyskytkimellä **9**.

Huomio: Toimintamuodon muutos on sallittu vain sähkötyökalun ollessa pois kytkettynä! Muussa tapauksessa sähkötyökalu saattaa vaurioitua.

Muuta toimintamuoto painamalla lukkopainiketta **8** ja kiertämällä poraus/vasaraporaus vaihtokytkin **9** haluttuun asentoon kuuluvaan lukkiutumiseen asti.

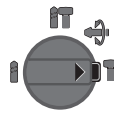
Asento **vasaraporaukseen** betoniin tai kiveen

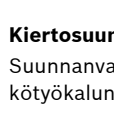
Asento **poraus** ilman iskuja puuhun, metalliin, keramiikkaan ja muoviin sekä ruuvinvääntöön

Asento **Vario-Lock** taltausasennon muuttamiseen

Tässä asennossa poraus/vasaraporaus vaihtokytkin **9** ei lukkiudu.

Asento **taltausta** varten

Kiertosuunnan asetus

Suunnanvaihtokytkimellä **13** voit muuttaa sähkötyökalun kiertosuunnan.

- **Käytä suunnanvaihtokytkintä 13 ainoastaan sähkötyökalun ollessa pysähdyksissä.**

🌀 **Kierto oikealle:** Paina suunnanvaihtokytkin **13** vasteeseen asti asentoon .

🌀 **Kierto vasemmalle:** Paina suunnanvaihtokytkin **13** vasteeseen asti asentoon .

Aseta aina kiertosuunta oikealle vasaraporausta, porausta ja taltausta varten.

Käynnistys ja pysäytys

Käynnistä sähkötyökalu painamalla käynnistyskytkintä **7**.

Pysäytä sähkötyökalu päästämällä käynnistyskytkin **7** vapaaksi.

Kierrosluvun/iskuluvun asetus

Voit säätää käynnissä olevan sähkötyökalun kierroslukua/iskulukua portaattomasti, riippuen siitä miten syvälle painat käynnistyskytkintä **7**.

Kevyt käynnistyskytkimen **7** painallus aikaansaa alhaisen kierrosluvun/iskulukua. Paineen kasvaessa nousee kierrosluku/iskuluku.

Ylikuormituskytkin

- **Jos vaihtotyökalu juuttuu kiinni, katkeaa poraistukan vetovoima. Pidä tällöin syntyvien voimien takia, aina sähkötyökalua kaksin käsin ja huolehdi tukevasta seisoma-asennosta.**
- **Pysäytä sähkötyökalu välittömästi, jos vaihtotyökalu lukkiutuu ja vapauta se. Jos sähkötyökalu käynnistetään poratyökalun ollessa lukkiutunut, syntyy suuria vastavoimia.**

Työskentelyohjeita

Taltausasennon muuttaminen (Vario-Lock)

Voit lukita taltan 36 asentoon. Täten voit aina käyttää parasta mahdollista työskentelyasentoa.

Aseta taltta työkalunpitimeen.

Kierrä isku-/kiertopysäytyskytkin **9** asentoon "Vario-Lock" (katso "Käyttömuodon asetus", sivu 128).

Kierrä työkalunpidin haluttuun taltausasentoon.

Kierrä isku-/kiertopysäytyskytkin **9** asentoon "taltaus". Tällöin työkalunpidin on lukkiutunut.

Aseta aina kiertosuunta oikealle taltausta varten.

Ruuvauskärkien asennus (katso kuva L)

- **Aseta sähkötyökalu mutteriin/ruuviin ainoastaan sen ollessa pysähdyksissä.** Pyörivät vaihtotyökalut voivat luiskahtaa pois.

Ruuvauskärkien käyttöön tarvitset SDS-plus-liitosvarrella varustetun yleispitimen **27** (lisätarvike).

Puhdista liitosvarren kiinnitysvarsistukkaan tuleva varsi ennen asennusta ja rasvaa sitä kevyesti.

Aseta yleispitidin kiertäen työkalunpitimeen, kunnes se lukkiutuu itesestään.

Tarkista lukkiutumisen yleispitimestä vetämällä.

Aseta ruuvauskärki yleispitimeen. Käytä vain ruuvien kantaan sopivia ruuvauskärkiä.

Kierrä isku-/kiertopysäytyskytkin **9** asentoon "poraus".

Poista yleispitidin työntämällä lukkoholkki **5** taaksepäin ja poistamalla yleispitidin **27** työkalunpitimestä.

Hoito ja huolto

Huolto ja puhdistus

- ▶ **Irrota pistotulppa pistorasiasta ennen kaikkia sähkötyökaluun kohdistuvia töitä.**
- ▶ **Pidä aina sähkötyökalua ja sähkötyökalun tuuletusaukkoja puhtaana, jotta voit työskennellä hyvin ja turvallisesti.**
- ▶ **Vaurioitunut pölynsuojus on heti vaihdettava. Suosittelemme, että tämä työ jätetään asiakaspalvelun suoritettavaksi.**

Puhdista työkalunpidin **3** jokaisen käytön jälkeen.

Jos sähkötyökalussa, huolellisesta valmistuksesta ja koestusmenettelystä huolimatta esiintyy vikaa, tulee korjaus antaa Bosch sopimus- huollon tehtäväksi.

Ilmoita kaikissa kyselyissä ja varaosatilauksissa 10-numeroinen tuotenumero, joka löytyy laitteen mallikilvestä.

Asiakaspalvelu ja asiakasneuvonta

Asiakaspalvelu vastaa tuotteesi korjausta ja huoltoa sekä varaosia koskeviin kysymyksiin. Räjähdyspiirustuksia ja tietoja varaosista löydät myös osoitteesta:

www.bosch-pt.com

Bosch-asiakasneuvontatiimi auttaa mielellään sinua tuotteiden ja lisätarvikkeiden ostoa, käyttöä ja säätöä koskevilla kysymyksillä.

Suomi

Robert Bosch Oy
Bosch-keskushuolto
Pakkalantie 21 A
01510 Vantaa
Puh.: +358 (09) 435 991
Faksi: +358 (09) 870 2318
www.bosch.fi

Hävitys

Sähkötyökalu, lisätarvikkeet ja pakkaukset tulee toimittaa ympäristöystävälliseen uusiokäyttöön.

Vain EU-maita varten:

Älä heitä sähkötyökaluja talousjätteisiin!

Eurooppalaisen vanhoja sähkö- ja elektroniikkalaitteita koskevan direktiivin 2002/96/EY ja sen kansallisten lakien muunnosten mukaan, tulee käyttökelvottomat sähkötyökalut kerätä erikseen ja toimittaa ympäristöystävälliseen uusiokäyttöön.

Oikeus teknisiin muutoksiin pidätetään.

Υποδείξεις ασφαλείας

Γενικές προειδοποιητικές υποδείξεις για ηλεκτρικά εργαλεία

⚠ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ Διαβάστε όλες τις προειδοποιητικές υποδείξεις. Αμέλειες κατά την τήρηση των προειδοποιητικών υποδείξεων μπορεί να προκαλέσουν ηλεκτροπληξία, κίνδυνο πυρκαγιάς ή/και σοβαρούς τραυματισμούς.

Φυλάξτε όλες τις προειδοποιητικές υποδείξεις και οδηγίες για κάθε μελλοντική χρήση.

Ο ορισμός «Ηλεκτρικό εργαλείο» που χρησιμοποιείται στις προειδοποιητικές υποδείξεις αναφέρεται σε ηλεκτρικά εργαλεία που τροφοδοτούνται από το ηλεκτρικό δίκτυο (με ηλεκτρικό καλώδιο) καθώς και σε ηλεκτρικά εργαλεία που τροφοδοτούνται από μπαταρία (χωρίς ηλεκτρικό καλώδιο).

1) Ασφάλεια στο χώρο εργασίας

- a) Διατηρείτε τον τομέα που εργάζεστε καθαρό και καλά φωτισμένο. Αταξία ή μη φωτισμένες περιοχές εργασίας μπορεί να οδηγήσουν σε ατυχήματα.
- b) Μην εργάζεσθε με το ηλεκτρικό εργαλείο σε περιβάλλον όπου υπάρχει κίνδυνος έκρηξης, στο οποίο υπάρχουν εύφλεκτα υγρά, αέρια ή σκόνης. Τα ηλεκτρικά εργαλεία δημιουργούν σπινθηρισμό ο οποίος μπορεί να αναφλέξει τη σκόνη ή τις αναθυμιάσεις.
- c) Όταν χρησιμοποιείτε το ηλεκτρικό εργαλείο κρατάτε μακριά απ' αυτό τα παιδιά κι άλλα τυχόν παρευρισκόμενα άτομα. Σε περίπτωση απόσπασης της προσοχής σας μπορεί να χάσετε τον έλεγχο του μηχανήματος.

2) Ηλεκτρική ασφάλεια

- a) Το φως του ηλεκτρικού εργαλείου πρέπει να ταιριάζει στην πρίζα. Δεν επιτρέπεται με κανέναν τρόπο η μετατροπή του φως. Μην χρησιμοποιείτε προσαρμοστικά φως σε συνδυασμό με γειωμένα ηλεκτρικά εργαλεία. Μη μεταποιημένα φως και κατάλληλες πρίζες μειώνουν τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

b) Αποφεύγετε την επαφή του σώματός σας με γειωμένες επιφάνειες όπως σωλήνες, θερμαντικά σώματα (καλοριφέρ), κουζίνες ή ψυγεία. Όταν το σώμα σας είναι γειωμένο αυξάνεται ο κίνδυνος ηλεκτροπληξίας.

c) Μην εκθέτετε τα μηχανήματα στη βροχή ή την υγρασία. Η διείσδυση νερού σ' ένα ηλεκτρικό εργαλείο αυξάνει τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

d) Μην χρησιμοποιείτε το ηλεκτρικό καλώδιο για να μεταφέρετε ή να αναρτήσετε το ηλεκτρικό εργαλείο, ή για να βγάλετε το φως από την πρίζα. Κρατάτε το ηλεκτρικό καλώδιο μακριά από υπερβολικές θερμοκρασίες, κοφτερές ακμές και/ή από κινητά εξαρτήματα. Τυχόν χαλασμένα ή περιπλεγμένα ηλεκτρικά καλώδια αυξάνουν τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

e) Όταν εργάζεσθε μ' ένα ηλεκτρικό εργαλείο στο ύπαιθρο να χρησιμοποιείτε καλώδια επιμήκυνσης (μπαλαντέζες) που είναι κατάλληλα και για χρήση στο ύπαιθρο. Η χρήση καλωδίων επιμήκυνσης κατάλληλων για υπαίθριους χώρους ελαττώνει τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

f) Όταν η χρήση του ηλεκτρικού εργαλείου σε υγρό περιβάλλον είναι αναπόφευκτη, τότε χρησιμοποιήστε έναν προστατευτικό διακόπτη διαρροής (διακόπτη FI). Η χρήση ενός προστατευτικού διακόπτη διαρροής ελαττώνει τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

3) Ασφάλεια προσώπων

- a) Να είστε πάντοτε προσεκτικός/προσεκτική, να δίνετε προσοχή στην εργασία που κάνετε και να χειρίζεστε το μηχάνημα με περίσκεψη. Μην χρησιμοποιήσετε ένα ηλεκτρικό εργαλείο όταν είστε κουρασμένος/κουρασμένη ή όταν βρίσκεστε υπό την επήρροη ναρκωτικών, οινόπνευματος ή φαρμάκων. Μια στιγμιαία απροσεξία κατά το χειρισμό του ηλεκτρικού εργαλείου μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρούς τραυματισμούς.

- b) Φοράτε έναν κατάλληλο για σας προστατευτικό εξοπλισμό και πάντοτε προστατευτικά γυαλιά.** Όταν φοράτε έναν κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό όπως μάσκα προστασίας από σκόνη, αντιολισθητικά υποδήματα ασφαλείας, προστατευτικό κράνος ή ωτασπίδες, ανάλογα με το εκάστοτε εργαλείο και τη χρήση του, ελαττώνεται ο κίνδυνος τραυματισμών.
- c) Αποφεύγετε την αθέλητη εκκίνηση. Βεβαιωθείτε ότι το ηλεκτρικό εργαλείο έχει αποζευχτεί πριν το συνδέσετε με το ηλεκτρικό δίκτυο ή με την μπαταρία καθώς και πριν το παραλάβετε ή το μεταφέρετε.** Όταν μεταφέρετε το ηλεκτρικό εργαλείο έχοντας το δάχτυλό σας στο διακόπτη ή όταν συνδέσετε το μηχάνημα με την πηγή ρεύματος όταν αυτό είναι ακόμη στη θέση ON, τότε δημιουργείται κίνδυνος τραυματισμών.
- d) Αφαιρείτε από τα ηλεκτρικά εργαλεία τυχόν συναρμολογημένα εργαλεία ρύθμισης ή κλειδιά πριν θέσετε το ηλεκτρικό εργαλείο σε λειτουργία.** Ένα εργαλείο ή κλειδί συναρμολογημένο σ' ένα περιστρεφόμενο τμήμα ενός μηχανήματος μπορεί να οδηγήσει σε τραυματισμούς.
- e) Μην υπερεκτιμάτε τον εαυτό σας. Φροντίστε για την ασφαλή στάση του σώματός σας και διατηρείτε πάντοτε την ισορροπία σας.** Έτσι μπορείτε να ελέγξετε καλύτερα το μηχάνημα σε περιπτώσεις απροσδόκητων περιστάσεων.
- f) Φοράτε κατάλληλα ενδύματα. Μη φοράτε φαρδιά ρούχα ή κοσμήματα. Κρατάτε τα μαλλιά σας, τα ρούχα σας και τα γάντια σας μακριά από κινούμενα εξαρτήματα.** Χαλαρή ενδυμασία, κοσμήματα ή μακριά μαλλιά μπορεί να εμπλακούν στα κινούμενα εξαρτήματα.
- g) Όταν υπάρχει η δυνατότητα συναρμολόγησης διατάξεων αναρρόφησης ή συλλογής σκόνης, βεβαιωθείτε ότι αυτές είναι συνδεδεμένες με το μηχάνημα καθώς και ότι χρησιμοποιούνται σωστά.** Η χρήση μιας αναρρόφησης σκόνης μπορεί να ελαττώσει τον κίνδυνο που προκαλείται από τη σκόνη.
- 4) Επιμελής χειρισμός και χρήση ηλεκτρικών εργαλείων**
- a) Μην υπερφορτώνετε το μηχάνημα. Χρησιμοποιείτε για την εκάστοτε εργασία το ηλεκτρικό εργαλείο που προορίζεται γι' αυτήν.** Με το κατάλληλο ηλεκτρικό εργαλείο εργάζεστε καλύτερα και ασφαλέστερα στην αναφερόμενη περιοχή ισχύος.
- b) Μη χρησιμοποιήσετε ποτέ ένα μηχάνημα που έχει χαλασμένο διακόπτη.** Ένα ηλεκτρικό εργαλείο που δεν μπορείτε πλέον να το θέσετε σε λειτουργία και/ή εκτός λειτουργίας είναι επικίνδυνο και πρέπει να επισκευαστεί.
- c) Βγάzte το φως από την πρίζα και/ή αφαιρέστε την μπαταρία πριν διεξάγετε στο μηχάνημα μια οποιαδήποτε εργασία ρύθμισης, πριν αλλάξετε ένα εξάρτημα ή όταν πρόκειται να διαφυλάξετε/να αποθηκεύσετε το μηχάνημα.** Αυτά τα προληπτικά μέτρα ασφαλείας μειώνουν τον κίνδυνο από τυχόν αθέλητη εκκίνηση του ηλεκτρικού εργαλείου.
- d) Διαφυλάγετε τα ηλεκτρικά εργαλεία που δε χρησιμοποιείτε μακριά από παιδιά. Μην επιτρέψετε τη χρήση του μηχανήματος σε άτομα που δεν είναι εξοικειωμένα μ' αυτό ή δεν έχουν διαβάσει τις παρούσες οδηγίες.** Τα ηλεκτρικά εργαλεία είναι επικίνδυνα όταν χρησιμοποιούνται από άπειρα πρόσωπα.
- e) Να περιποισίτε προσεκτικά το ηλεκτρικό εργαλείο. Ελέγχετε, αν τα κινούμενα εξαρτήματα λειτουργούν άψογα, χωρίς να μπλοκάρουν, ή μήπως έχουν σπάσει ή φθαρεί τυχόν εξαρτήματα τα οποία επηρεάζουν τον τρόπο λειτουργίας του ηλεκτρικού εργαλείου. Δώστε αυτά τα χαλασμένα εξαρτήματα για επισκευή πριν τα ξαναχρησιμοποιήσετε.** Η κακή συντήρηση των ηλεκτρικών εργαλείων αποτελεί αιτία πολλών ατυχημάτων.
- f) Διατηρείτε τα εργαλεία κοπής κοφτερά και καθαρά.** Προσεκτικά συντηρημένα κοπτικά εργαλεία σφηνώνουν δυσκολότερα και οδηγούνται ευκολότερα.

g) Χρησιμοποιείτε ηλεκτρικά εργαλεία, εξαρτήματα, παρελκόμενα εργαλεία κτλ. σύμφωνα με τις παρούσες οδηγίες. Λαμβάνετε επίσης υπόψη σας τις εκάστοτε συνθήκες και την υπό εκτέλεση εργασία. Η χρησιμοποίηση των ηλεκτρικών εργαλείων για εργασίες που δεν προβλέπονται γι' αυτά μπορεί να δημιουργήσει επικίνδυνες καταστάσεις.

5) Service

a) Δώστε το ηλεκτρικό σας εργαλείο σας για επισκευή από άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό και με γνήσια ανταλλακτικά. Έτσι εξασφαλίζετε τη διατήρηση της ασφάλειας του μηχανήματος.

Υποδειξεις ασφαλείας για πιστολέτα

- ▶ **Φοράτε ωτασπίδες.** Η επίδραση του θορύβου μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια της ακοής.
  - ▶ **Να χρησιμοποιείτε τις πρόσθετες λαβές που συνοδεύουν το μηχάνημα.** Η απώλεια του ελέγχου μπορεί να οδηγήσει σε τραυματισμούς.
  - ▶ **Να πιάνετε το μηχάνημα από τις μονωμένες επιφάνειες συγκράτησης όταν πρόκειται να διεξάγετε εργασίες κατά τις οποίες υπάρχει κίνδυνος το τοποθετημένο εργαλείο να συναντήσει τυχόν μη ορατές ηλεκτροφόρες γραμμές ή το δικό του ηλεκτρικό καλώδιο.** Η επαφή με μια υπό τάση ευρισκόμενη ηλεκτρική γραμμή μπορεί να θέσει μεταλλικά τμήματα του μηχανήματος επίσης υπό τάση και να οδηγήσει έτσι σε ηλεκτροπληξία.
  - ▶ **Χρησιμοποιείτε κατάλληλες ανιχνευτικές συσκευές για να εντοπίσετε τυχόν μη ορατές τροφοδοτικές γραμμές ή να συμβουλευέστε την τοπική εταιρία παροχής ενέργειας.** Η επαφή με ηλεκτρικές γραμμές μπορεί να οδηγήσει σε πυρκαγιά και ηλεκτροπληξία. Η πρόκληση ζημιάς σ' έναν αγωγό φωταερίου (γκαζιού) μπορεί να οδηγήσει σε έκρηξη. Το τρύπημα ενός σωλήνα νερού προκαλεί ζημιά σε πράγματα ή/και μπορεί να οδηγήσει σε ηλεκτροπληξία.
- ▶ **Όταν εργάζεσθε κρατάτε το ηλεκτρικό εργαλείο καλά και με τα δυο σας χέρια και φροντίζετε για την ασφαλή θέση του σώματός σας.** Το ηλεκτρικό εργαλείο οδηγείται ασφαλέστερα όταν το κρατάτε και με τα δυο σας χέρια.
  - ▶ **Ασφαλιζετε το υπό κατεργασία τεμάχιο.** Ένα υπό κατεργασία τεμάχιο συγκρατείται ασφαλέστερα με μια διάταξη σύσφιγξης ή με μια μέγγενη παρά με το χέρι σας.
  - ▶ **Διατηρείτε πάντα καθαρό το χώρο που εργάζεσθε.** Μίγματα από διάφορα υλικά είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα. Σκόνη από ελαφρά μέταλλα μπορεί να αναφλεχθεί ή να εκραγεί.
  - ▶ **Πριν αποθέσετε το ηλεκτρικό εργαλείο περιμένετε πρώτα να σταματήσει εντελώς να κινείται.** Το τοποθετημένο εργαλείο μπορεί να σφηνώσει και να οδηγήσει στην απώλεια του ελέγχου του μηχανήματος.
  - ▶ **Μη χρησιμοποιήσετε το ηλεκτρικό εργαλείο όταν το ηλεκτρικό καλώδιό του είναι χαλασμένο. Μην αγγίζετε το χαλασμένο καλώδιο και βγάλτε το φως από την πρίζα όταν το καλώδιο υποστεί βλάβη/χαλάσει κατά τη διάρκεια της εργασίας σας.** Τυχόν χαλασμένα καλώδια αυξάνουν τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.

Περιγραφή λειτουργίας

Διαβάστε όλες τις προειδοποιητικές υποδείξεις. Αμέλειες κατά την τήρηση των προειδοποιητικών υποδείξεων μπορεί να προκαλέσουν ηλεκτροπληξία, κίνδυνο πυρκαγιάς ή/και σοβαρούς τραυματισμούς.

Παρακαλούμε ανοίξτε τη διπλωμένη σελίδα με την απεικόνιση της συσκευής κι αφήστε την ανοιχτή όσο θα διαβάζετε τις οδηγίες χειρισμού.

Χρήση σύμφωνα με τον προορισμό

Το ηλεκτρικό εργαλείο προορίζεται για το τρύπημα με κρούση σε μεπτόν, τούβλα και πετρώματα καθώς και για ελαφρές καλεμοδουλειές. Είναι επίσης κατάλληλο για το τρύπημα χωρίς κρούση σε ξύλο, μέταλλα και σε κεραμικά και πλαστικά υλικά. Δεξιοαριστερόστροφα ηλεκτρικά εργαλεία με ηλεκτρονική ρύθμιση είναι επίσης κατάλληλα και για βιδώματα.

Απεικονιζόμενα στοιχεία

Η απαρίθμηση των απεικονιζόμενων στοιχείων αναφέρεται στην απεικόνιση του ηλεκτρικού εργαλείου στη σελίδα γραφικών.

- 1 Ταχυσόκ (GBH 3-28 DFR)
- 2 Τσοκ SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Υποδοχή εργαλείου SDS-plus
- 4 Κάλυμμα προστασίας από σκόνη
- 5 Κέλυφος μανδάλωσης
- 6 Τσοκ-Δακτύλιος μανδάλωσης (GBH 3-28 DFR)

- 7 Διακόπτης ON/OFF
- 8 Πλήκτρο απομανδάλωσης για διακοπή αναστολής κρούσης/περιστροφής
- 9 Διακόπτης αναστολής κρούσης/περιστροφής
- 10 Πλήκτρο για ρύθμιση οδηγού βάθους
- 11 Οδηγός βάθους
- 12 Πρόσθετη λαβή
- 13 Διακόπτης αλλαγής φοράς περιστροφής
- 14 Βίδα ασφαλείας για γριναζωτό τσοκ*
- 15 Γριναζωτό τσοκ*
- 16 Στέλεχος υποδοχής για τσοκ SDS-plus*
- 17 Υποδοχή τσοκ (GBH 3-28 DFR)
- 18 Αυλακώσεις αναγνώρισης
- 19 Μπροστινό κέλυφος του ταχυσόκ (GBH 3-28 DFR)
- 20 Δακτύλιος συγκράτησης του ταχυσόκ (GBH 3-28 DFR)
- 21 Άνοιγμα αναρρόφησης Saugfix*
- 22 Βίδα συγκράτησης Saugfix*
- 23 Οδηγός βάθους Saugfix*
- 24 Τηλεσκοπικός σωλήνας Saugfix*
- 25 Βίδα με μοχλό Saugfix*
- 26 Σωλήνας οδήγησης Saugfix*
- 27 Συγκρατήρας γενικής χρήσης με στέλεχος υποδοχής SDS-plus*

*Εξαρτήματα που απεικονίζονται ή περιγράφονται δεν περιέχονται στη στάνταρ συσκευασία. Για τον πλήρη κατάλογο εξαρτημάτων κοιτά το πρόγραμμα εξαρτημάτων.

Τεχνικά χαρακτηριστικά

Περιστροφικό πιστολέτο		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Αριθμός ευρετηρίου		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Έλεγχος αριθμού στροφών		●	●
Αναστολή περιστροφής		●	●
Δεξιόστροφη/Αριστερόστροφη κίνηση		●	●
Τσοκ		-	●
Ονομαστική ισχύς	W	800	800
Αριθμός κρούσεων υπό ονομαστικό αριθμό στροφών	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Ισχύς κάθε κρούσης	J	0-3,5	0-3,5
Ονομαστικός αριθμός στροφών	min ⁻¹	0-900	0-900
Υποδοχή εργαλείου		SDS-plus	SDS-plus
Διάμετρος λαιμού άξονα	mm	50	50
μέγιστη διάμετρος τρύπας: (βλέπε επίσης σελίδα 137)			
- Μπετόν*	mm	28	28
- Τοιχοδομή (με ποτηροκορόνα)	mm	82	82
- Χάλυβας	mm	13	13
- Ξύλο	mm	30	30
Βάρος σύμφωνα με EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Κατηγορία μόνωσης		□/II	□/II

* ακατάλληλο με ποτηροκορόνα

Τα στοιχεία ισχύουν για ονομαστικές τάσεις [U] 230/240 V. Υπό χαμηλότερες τάσεις και σε εκδόσεις ειδικές για τις διάφορες χώρες τα στοιχεία αυτό μπορεί να διαφέρουν.

Παρακαλούμε να προσέξετε τον αριθμό ευρετηρίου στην πινακίδα κατασκευαστή του ηλεκτρικού εργαλείου σας. Οι εμπορικοί χαρακτηρισμοί ορισμένων ηλεκτρικών εργαλείων μπορεί να διαφέρουν.

Πληροφορίες για θόρυβο και δονήσεις

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Οι τιμές μέτρησης εξακριβώθηκαν σύμφωνα με την προδιαγραφή EN 60745.			
Η χαρακτηριστική στάθμη θορύβου του μηχανήματος εξακριβώθηκε σύμφωνα με την καμπύλη A και ανέρχεται σε			
Στάθμη ακουστικής πίεσης	dB(A)	91	91
Στάθμη ακουστικής ισχύος	dB(A)	102	102
Ανασφάλεια K=	dB	3	3
Φοράτε ωτασπίδες!			
Οι τιμές κραδασμών (άθροισμα ανυσμάτων τριών διευθύνσεων) εξακριβώθηκαν σύμφωνα με την προδιαγραφή EN 60745:			
Τρύπημα με κρούση σε μπετόν:			
Τιμή εκπομπής κραδασμών a_h	m/s ²	13	12
ανασφάλεια K	m/s ²	1,5	1,5
Καλέμισμα:			
Τιμή εκπομπής κραδασμών a_h	m/s ²	11	11
ανασφάλεια K	m/s ²	1,5	1,5
Τρύπημα σε μέταλλο:			
Τιμή εκπομπής κραδασμών a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
ανασφάλεια K	m/s ²	1,5	1,5
Βίδωμα:			
Τιμή εκπομπής κραδασμών a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
ανασφάλεια K	m/s ²	1,5	1,5

Η στάθμη κραδασμών που αναφέρεται σ' αυτές τις οδηγίες έχει μετρηθεί σύμφωνα με μια διαδικασία μέτρησης τυποποιημένη στο πλαίσιο του προτύπου EN 60745 και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη σύγκριση των διάφορων μηχανημάτων. Είναι επίσης κατάλληλη για έναν προσωρινό υπολογισμό της επιβάρυνσης από τους κραδασμούς.

Η στάθμη κραδασμών που αναφέρεται αντιπροσωπεύει τις βασικές χρήσεις του ηλεκτρικού εργαλείου. Σε περίπτωση, όμως, που το ηλεκτρικό εργαλείο θα χρησιμοποιηθεί διαφορετικά, μη προτεινόμενα εργαλεία ή χωρίς επαρκή συντήρηση, τότε η στάθμη κραδασμών μπορεί να είναι κι αυτή διαφορετική. Αυτό μπορεί να αυξήσει σημαντικά την επιβάρυνση από τους κραδασμούς κατά τη συνολική διάρκεια ολόκληρου του χρονικού διαστήματος που εργάζεσθε.

Για την ακριβή εκτίμηση της επιβάρυνσης από τους κραδασμούς θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη και οι χρόνοι κατά τη διάρκεια των οποίων το μηχάνημα βρίσκεται εκτός λειτουργίας ή λειτουργεί, χωρίς όμως στην πραγματικότητα να χρησιμοποιείται. Αυτό μπορεί να μειώσει σημαντικά την επιβάρυνση από τους κραδασμούς κατά τη διάρκεια ολόκληρου του χρονικού διαστήματος που εργάζεσθε.

Γι' αυτό, πριν αρχίσει η δράση των κραδασμών, να καθορίζετε πρόσθετα μέτρα ασφαλείας για την προστασία του χειριστή όπως: συντήρηση του ηλεκτρικού εργαλείου και των εργαλείων που χρησιμοποιείτε, ζέσταμα των χεριών, οργάνωση της εκτέλεσης των διάφορων εργασιών.

Δήλωση συμβατότητας CE

Δηλώνουμε υπευθύνως ότι το προϊόν που περιγράφεται στα «Τεχνικά χαρακτηριστικά» εκπληρώνει τους εξής κανονισμούς ή κατασκευαστικές συστάσεις: EN 60745 σύμφωνα με τις διατάξεις των οδηγιών 2004/108/EK, 98/37/EK (έως 28.12.2009), 2006/42/EK (από 29.12.2009).

Τεχνικός φάκελος από:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Συναρμολόγηση

- ▶ Βγάξτε το φινι από την πρίζα πριν από οποιαδήποτε εργασία στο ηλεκτρικό εργαλείο.

Πρόσθετη λαβή

- ▶ Χρησιμοποιείτε το ηλεκτρικό εργαλείο πάντοτε με συναρμολογημένη την πρόσθετη λαβή **12**.

Μετακίνηση της πρόσθετης λαβής (βλέπε εικόνα A)

Η πρόσθετη λαβή **12** μπορεί να ρυθμιστεί σε οποιαδήποτε θέση επιθυμείτε για να μπορέσετε έτσι να εργαστείτε άνετα και αναπαυτικά.

Γυρίστε το κάτω μέρος της πρόσθετης λαβής **12** με φορά αντίθετη της ωρολογιακής και οδηγήστε την πρόσθετη λαβή **12** στην επιθυμητή θέση. Ακολούθως γυρίστε το κάτω μέρος της πρόσθετης λαβής **12** με ωρολογιακή φορά μέχρι να σφίξει καλά.

Να φροντίζετε, η ταινία σύσφιξης της πρόσθετης λαβής να μπει στην αντίστοιχη προβλεπόμενη αυλάκωση του περιβλήματος.

Ρύθμιση βάθους τρυπήματος (βλέπε εικόνα B)

Με τον οδηγό βάθους **11** μπορείτε να ρυθμίσετε το επιθυμητό βάθος τρυπήματος **X**.

Πατήστε το πλήκτρο ρύθμισης του βάθους τρυπήματος **10** και εισάγετε τον οδηγό βάθους στην πρόσθετη λαβή **12**.

Οι αυλακώσεις στον οδηγό βάθους **11** πρέπει να δείχνουν προς τα κάτω.

Ωθήστε το εργαλείο SDS-plus τέρμα στην υποδοχή εργαλείου SDS-plus **3**. Διαφορετικά η κινητικότητα του εργαλείου SDS-plus μπορεί να οδηγήσει σε λάθος ρύθμιση του βάθους τρυπήματος.

Τραβήξτε τον οδηγό βάθους προς τα έξω, μέχρι η απόσταση ανάμεσα στην αιχμή του τρυπανιού και την αιχμή του οδηγού βάθους να ανταποκρίνεται στο επιθυμητό βάθος τρυπήματος **X**.

Επιλογή τσοκ και εργαλείων

Υλικό	Τρόπος λειτουργίας		
			
Μπετόν 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Τοίχος 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Χάλυβας 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Ξύλο 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

138 | Ελληνικά

Για το τρύπημα με κρούση και για το καλέμισμα χρειάζεστε εργαλεία SDS-plus τα οποία τοποθετούνται στο τσοκ SDS.

Για τρύπημα χωρίς κρούση σε ξύλα, μέταλλα και σε κεραμικά και πλαστικά υλικά καθώς και για βιδώματα πρέπει να χρησιμοποιείτε εργαλεία χωρίς SDS-plus (π.χ. τρυπάνια με κυλινδρικό στέλεχος). Για τα εργαλεία αυτά χρειάζεστε ή ένα ταχυτσόκ ή ένα γριναζωτό τσοκ.

GBH 3-28 DFR: Το τσοκ SDS-plus **2** μπορεί να αντικατασταθεί εύκολα με το ταχυτσόκ **1** που περιέχεται στη συσκευασία.

Αλλαγή γριναζωτού τσοκ (GBH 3-28 DRE)

Για να μπορείτε να εργαστείτε με εργαλεία χωρίς SDS-plus (π.χ. τρυπάνια με κυλινδρικό στέλεχος) πρέπει να συναρμολογήσετε ένα κατάλληλο τσοκ (γριναζωτό τσοκ ή ταχυτσόκ, ειδικά εξαρτήματα).

Συναρμολόγηση του γριναζωτού τσοκ (βλέπε εικόνα C)

Βιδώστε το στέλεχος υποδοχής SDS-plus **16** σε ένα γριναζωτό τσοκ **15**. Ασφαλίστε το γριναζωτό τσοκ **15** με τη βίδα ασφαλείας **14**. **Προσοχή: η βίδα ασφαλείας είναι αριστερόστροφη.**

Τοποθέτηση του γριναζωτού τσοκ (βλέπε εικόνα C)

Να καθαρίζετε και να λιπαίνετε ελαφρά το άκρο του στελέχους υποδοχής που μπαίνει στο γριναζωτό τσοκ.

Εισάγετε το γριναζωτό τσοκ με το στέλεχος υποδοχής με περιστροφή στην υποδοχή εργαλείου μέχρι να μανδαλώσει αυτόματα.

Ελέγξτε τη μανδάλωση τραβώντας το γριναζωτό τσοκ.

Αφαίρεση του γριναζωτού τσοκ

Ωθήστε το κέλυφος μανδάλωσης **5** προς τα πίσω και αφαιρέστε το γριναζωτό τσοκ **15**.

Αφαίρεση/Τοποθέτηση του τσοκ (GBH 3-28 DFR)

Αφαίρεση του τσοκ (βλέπε εικόνα D)

Ωθήστε προς τα πίσω το δακτύλιο μανδάλωσης **6** του τσοκ, συγκρατήστε τον γερά σ' αυτήν τη θέση και αφαιρέστε το τσοκ SDS-plus **2**, ή ανάλογα το ταχυτσόκ **1**, τραβώντας το από μπροστά.

Να προστατεύετε το τσοκ από βρωμιές μετά την αφαίρεσή του.

Τοποθέτηση του τσοκ (βλέπε εικόνα E)

► **Να χρησιμοποιείτε μόνο γνήσια εξαρτήματα, κατάλληλα για το εκάστοτε μοντέλο, και να δίνετε προσοχή στον αριθμό των αυλακώσεων αναγνώρισης 18.**

Επιτρέπεται μόνο η χρήση τσοκ με δυο ή τρεις αυλακώσεις αναγνώρισης.

Σε περίπτωση που στο εργαλείο αυτό θα τοποθετηθεί ένα ακατάλληλο τσοκ, τότε το τοποθετημένο εργαλείο μπορεί, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας, να πεταχτεί έξω.

Να καθαρίζετε το τσοκ πριν το τοποθετήσετε και να λιπαίνετε ελαφρά το στέλεχος του.

Συγκρατήστε καλά με ολόκληρο το χέρι σας το τσοκ SDS-plus **2** ή, ανάλογα, το ταχυτσόκ **1**. Περάστε το τσοκ με περιστροφή επάνω στην υποδοχή του τσοκ **17**, μέχρι να ακούσετε καθαρά ότι μανδάλωσε.

Το τσοκ μανδαλώνει αυτόματα. Ελέγξτε τη μανδάλωση με τράβηγμα του τσοκ.

Αντικατάσταση εξαρτήματος

Το κάλυμμα προστασίας από σκόνη **4** εμποδίζει ικανοποιητικά τη διείδυση σκόνης τρυπήματος στην υποδοχή εργαλείου κατά τη διάρκεια της λειτουργίας. Όταν τοποθετείτε το εργαλείο πρέπει να προσέχετε, να μην υποστεί βλάβη το κάλυμμα προστασίας από σκόνη **4**.

► **Ένα χαλασμένο κάλυμμα προστασίας από σκόνη πρέπει να αντικαθίσταται αμέσως. Σας συμβουλεύουμε, η αντικατάσταση να διεξάγεται από το Service.**

**Τοποθέτηση εργαλείου SDS-plus
(βλέπε εικόνα F)**

Με το τσοκ SDS-plus μπορείτε να αλλάξετε το τοποθετημένο εργαλείο απλά και άνετα, χωρίς να χρησιμοποιήσετε άλλα εργαλεία.

GBH 3-28 DFR: Τοποθετήστε το τσοκ SDS-plus **2**.

Καθαρίζετε και λιπαίνετε ελαφρά το στέλεχος του εργαλείου.

Τοποθετήστε το εργαλείο στην υποδοχή εργαλείου γυρίζοντας το μέχρι να μανδαλώσει από μόνο του.

Τραβήξτε το εργαλείο για να ελέγξετε τη μανδάλωση.

Το εργαλείο SDS-plus ελεύθερα κινητό. Έτσι, στην περιστροφή χωρίς φορτίο, το τρυπάνι δεν περιστρέφεται ακριβώς κυκλικά. Αυτό, όμως, δεν επιδρά στην ακρίβεια τρυπήματος επειδή το τρυπάνι αυτοκεντράρεται.

**Αφαίρεση εργαλείου SDS-plus
(βλέπε εικόνα G)**

Ωθήστε το κέλυφος μανδάλωσης **5** προς τα πίσω και αφαιρέστε το εργαλείο.

**Τοποθέτηση εργαλείου χωρίς SDS-plus
(GBH 3-28 DRE)**

Υπόδειξη: Μη χρησιμοποιήσετε ποτέ εργαλεία χωρίς SDS-plus για τρύπημα με κρούση ή για καλέμισμα! Τα εργαλεία χωρίς SDS-plus και τα αντίστοιχα τσοκ καταστρέφονται όταν χρησιμοποιούνται για τρύπημα με κρούση και για καλέμισμα.

Τοποθετήστε το γριναζωτό τσοκ **15** (βλέπε «Αλλαγή γριναζωτού τσοκ», σελίδα 138).

Ανοίξτε το γριναζωτό τσοκ **15** γυρίζοντας το, μέχρι να μπορέσετε να τοποθετήσετε το εργαλείο. Τοποθετήστε το εργαλείο.

Τοποθετήστε το κλειδί του τσοκ στις αντίστοιχες τρύπες του τσοκ **15** και σφίξτε το εργαλείο γερά και ομοιόμορφα.

Γυρίστε το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** στη θέση «Τρύπημα».

**Αφαίρεση εργαλείου χωρίς SDS-plus
(GBH 3-28 DRE)**

Γυρίστε με το κλειδί του τσοκ το κέλυφος του γριναζωτού τσοκ **15** με φορά αντίθετη της ωρολογιακής, μέχρι να μπορέσετε να αφαιρέσετε το τοποθετημένο εργαλείο.

**Τοποθέτηση εργαλείου χωρίς SDS-plus
(GBH 3-28 DFR) (βλέπε εικόνα H)**

Υπόδειξη: Μη χρησιμοποιήσετε ποτέ εργαλεία χωρίς SDS-plus για τρύπημα με κρούση ή για καλέμισμα! Τα εργαλεία χωρίς SDS-plus και τα αντίστοιχα τσοκ καταστρέφονται όταν χρησιμοποιούνται για τρύπημα με κρούση και για καλέμισμα.

Τοποθετήστε το ταχυτσόκ **1**.

Συγκρατήστε γερά το δακτύλιο συγκράτησης **20** του ταχυτσόκ. Ανοίξτε την υποδοχή εργαλείου γυρίζοντας το μπροστινό δακτύλιο **19** μέχρι να μπορέσετε να τοποθετήσετε το εργαλείο. Συγκρατήστε καλά το δακτύλιο συγκράτησης **20** και γυρίστε γερά το μπροστινό κέλυφος **19** όπως δείχνει το σύμβολο μέχρι να ακούσετε καθαρά ένα θόρυβο καστάνιας.

Ελέγξτε τη μανδάλωση με τράβηγμα του εργαλείου.

Υπόδειξη: Σε περίπτωση που η υποδοχή εργαλείου άνοιξε τέρμα τότε, όταν γυρίζετε την υποδοχή εργαλείου για να κλείσει, ο θόρυβος καστάνιας μπορεί να ακούγεται, χωρίς να κλείνει η υποδοχή εργαλείου.

Σε μια τέτοια περίπτωση γυρίστε μια φορά την υποδοχή εργαλείου **19** με φορά αντίθετη από αυτή που δείχνει το βέλος. Ακολούθως μπορείτε να κλείσετε την υποδοχή εργαλείου.

Γυρίστε το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** στη θέση «Τρύπημα».

**Αφαίρεση εργαλείου χωρίς SDS-plus
(GBH 3-28 DFR) (βλέπε εικόνα I)**

Συγκρατήστε γερά το δακτύλιο συγκράτησης **20** του ταχυτσόκ. Ανοίξτε την υποδοχή εργαλείου γυρίζοντας το μπροστινό κέλυφος **19** με φορά ίδια με αυτή που δείχνει το βέλος, μέχρι να μπορέσετε να αφαιρέσετε το εργαλείο.

Αναρρόφηση με Saugfix (ειδικό εξάρτημα)

- ▶ Η σκόνη από ορισμένα υλικά, π.χ. από μολυβδούχες μογιές, από μερικά είδη ξύλου, από ορυκτά υλικά και από μέταλλα μπορεί να είναι ανθυγιεινή. Η επαφή με τη σκόνη ή/και η εισπνοή της μπορεί να προκαλέσει αλλεργικές αντιδράσεις ή/και ασθένειες των αναπνευστικών οδών του χρήστη ή τυχόν παρευρισκόμενων ατόμων.

Ορισμένα είδη σκόνης, π.χ. σκόνη από ξύλο βελανιδιάς ή οξιάς θεωρούνται σαν καρκινογόνα, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με διάφορα συμπληρωματικά υλικά που χρησιμοποιούνται στην κατεργασία ξύλων (ενώσεις χρωμίου, ξυλοπροστατευτικά μέσα). Η κατεργασία αμιαντούχων υλικών επιτρέπεται μόνο σε ειδικά εκπαιδευμένα άτομα.

- Να χρησιμοποιείτε κατά το δυνατόν αναρρόφηση σκόνης.
- Να φροντίζετε για τον καλό αερισμό του χώρου εργασίας.
- Σας συμβουλεύουμε να φοράτε μάσκες αναπνευστικής προστασίας με φίλτρο κατηγορίας P2.

Να τηρείτε τις διατάξεις που ισχύουν στη χώρα σας για τα διάφορα υπό κατεργασία υλικά.

Συναρμολόγηση του Saugfix (βλέπε εικόνα J)

Για την αναρρόφηση σκόνης χρειάζεστε ένα Saugfix (ειδικό εξάρτημα). Όταν τρυπάτε το Saugfix οπισθοχωρεί, ενώ ταυτόχρονα ένα ενσωματωμένο ελατήριο πιέζει την κεφαλή του Saugfix σφιχτά επάνω στην επιφάνεια.

Πατήστε το πλήκτρο για τη ρύθμιση βάθους **10** και αφαιρέστε τον οδηγό βάθους **11**. Πατήστε πάλι το πλήκτρο **10** και τοποθετήστε το Saugfix από μπροστά στην πρόσθετη λαβή **12**.

Συνδέστε ένα σωλήνα αναρρόφησης (με διάμετρο 19 mm, ειδικό εξάρτημα) στο άνοιγμα αναρρόφησης **21** του Saugfix.

Ο απορροφητήρας σκόνης πρέπει να είναι κατάλληλος για το εκάστοτε υπό κατεργασία υλικό.

Για την αναρρόφηση ιδιαίτερα ανθυγιεινής, καρκινογόνου ή ξηρής σκόνης πρέπει να χρησιμοποιείτε ειδικούς απορροφητήρες σκόνης.

Ρύθμιση του βάθους κοπής στο Saugfix (βλέπε εικόνα K)

Μπορείτε να ρυθμίσετε το επιθυμητό βάθος τρυπήματος **X** επίσης και στο συναρμολογημένο Saugfix.

Ωθήστε το εργαλείο SDS-plus τέρμα στην υποδοχή εργαλείου SDS-plus **3**. Διαφορετικά η κινητικότητα του εργαλείου SDS-plus μπορεί να οδηγήσει σε λάθος ρύθμιση του βάθους τρυπήματος. Λύστε τη βίδα με μοχλό **25** στο Saugfix.

Τοποθετήστε το ηλεκτρικό εργαλείο, χωρίς να το θέσετε προηγουμένως σε λειτουργία, γερά επάνω στη θέση που θέλετε να τρυπήσετε. Το τοποθετημένο εργαλείο SDS-plus πρέπει να ακουμπήσει επάνω στην επιφάνεια.

Μετατοπίστε το σωλήνα οδήγησης **26** του Saugfix μέσα στο συγκρατήρα του, μέχρι η κεφαλή του Saugfix να ακουμπήσει επάνω στην επιφάνεια που πρόκειται να τρυπήσετε. Μην ωθήσετε το σωλήνα οδήγησης **26** παραπάνω από όσο πρέπει έξω από τον τηλεσκοπικό σωλήνα **24**, για να παραμείνει ορατό επάνω στον τηλεσκοπικό σωλήνα **24** ένα όσο το δυνατό πιο μεγαλύτερο κομμάτι της κλίμακας.

Σφίξτε πάλι καλά τη βίδα με μοχλό **25**. Λύστε τη βίδα συγκράτησης **22** στον οδηγό βάθους του Saugfix.

Μετατοπίστε τον οδηγό βάθους **23** επάνω στον τηλεσκοπικό σωλήνα **24**, ώστε η απόσταση **X** που δείχνεται στην εικόνα να αντιστοιχεί στο επιθυμητό βάθος τρυπήματος.

Σφίξτε καλά τη βίδα συγκράτησης **22** σ' αυτήν τη θέση.

Λειτουργία

Εκκίνηση

- ▶ **Προσέξτε την τάση δικτύου!** Τα στοιχεία της τάσης της πηγής ρεύματος πρέπει να ταυτίζονται με τα αντίστοιχα στοιχεία επάνω στην πινακίδα κατασκευαστή του ηλεκτρικού εργαλείου.

Ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας

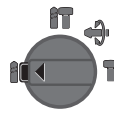
Με το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** επιλέγετε τον τρόπο λειτουργίας του ηλεκτρικού εργαλείου.

Υπόδειξη: Να αλλάζετε τον τρόπο λειτουργίας μόνο όταν το ηλεκτρικό εργαλείο βρίσκεται εκτός λειτουργίας! Διαφορετικά το ηλεκτρικό εργαλείο μπορεί να υποστεί ζημιά.

Για να αλλάξετε τον τρόπο λειτουργίας πατήστε το κουμπί απομανδάλωσης **8** και γυρίστε το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** στην επιθυμητή θέση, μέχρι να ακούσετε ότι μανδάλωσε.

Θέση για **τρύπημα με κρούση** σε μπετόν ή πέτρωμα

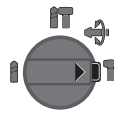

Θέση για **τρύπημα χωρίς κρούση** σε ξύλα, μέταλλα και σε κεραμικά και πλαστικά υλικά καθώς και για βιδώματα

Θέση **Vario-Lock** για ρύθμιση της θέσης καλεμίσματος

Σε αυτήν τη θέση ο διακόπτης αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** δεν μανδάλώνει.

Θέση για **καλέμισμα**

Ρύθμιση φοράς περιστροφής

Με το διακόπτη αλλαγής φοράς περιστροφής **13** μπορείτε να αλλάξετε τη φορά περιστροφής του ηλεκτρικού εργαλείου.

- ▶ **Ο χειρισμός του διακόπτη αλλαγής φοράς περιστροφής 13 επιτρέπεται μόνο όταν το ηλεκτρικό εργαλείο είναι ακινητοποιημένο.**

🔄 **Δεξιόστροφη κίνηση:** Πατήστε το διακόπτη αλλαγής φοράς περιστροφής **13** τέρμα στη θέση .

🔄 **Αριστερόστροφη κίνηση:** Πατήστε το διακόπτη αλλαγής φοράς περιστροφής **13** τέρμα στη θέση .

Για τρύπημα με κρούση, για τρύπημα και για καλέμισμα πρέπει να ρυθμίζετε πάντοτε τη δεξιόστροφη κίνηση.

Θέση σε λειτουργία κι εκτός λειτουργίας

Για να **θέσετε σε λειτουργία** το ηλεκτρικό εργαλείο πατήστε το διακόπτη ON/OFF **7**.

Για να **θέσετε εκτός λειτουργίας** το ηλεκτρικό εργαλείο αφήστε ελεύθερο το διακόπτη ON/OFF **7**.

Ρύθμιση αριθμού στροφών/κρούσεων

Μπορείτε να ρυθμίσετε τον αριθμό στροφών/κρούσεων του ευρισκόμενου σε λειτουργία ηλεκτρικού εργαλείου αδιαβάθμιστα, ανάλογα με την πίεση που ασκείτε στο διακόπτη ON/OFF **7**.

Ελαφριά πίεση του διακόπτη ON/OFF **7** έχει σαν αποτέλεσμα μικρή αύξηση του αριθμού στροφών/κρούσεων. Ο αριθμός στροφών/κρούσεων αυξάνει με αύξηση της πίεσης του διακόπτη.

Συμπλέκτης υπερφόρτισης

- ▶ **Σε περίπτωση που το εξάρτημα σφηνώσει ή προσκρούσει κάπου, διακόπεται η μετάδοση κίνησης στον άξονα. Να κρατάτε, λόγω των εμφανιζόμενων δυνάμεων, το ηλεκτρικό εργαλείο καλά και με τα δυο σας χέρια και να παίρνετε με το σώμα σας σταθερή στάση.**
- ▶ **Όταν μπλοκάρει το ηλεκτρικό εργαλείο θέστε το εκτός λειτουργίας και λύστε το τοποθετημένο εργαλείο. Όταν θέσετε το ηλεκτρικό εργαλείο σε λειτουργία με μπλοκαρισμένο το εργαλείο τρυπήματος δημιουργούνται ισχυρές αντιδραστικές δυνάμεις (κλωσήματα).**

Υποδείξεις εργασίας

Αλλαγή της θέσης καλεμιού (Vario-Lock)

Μπορείτε να μανδαλώσετε το καλέμι σε 36 θέσεις. Έτσι μπορείτε να πάρετε την καλύτερη δυνατή θέση εργασίας.

Τοποθετήστε το καλέμι στην υποδοχή εργαλείου.

Γυρίστε το διακόπτη κρούσης/περιστροφής **9** στη θέση «Vario-Lock» (βλέπε «Ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας», σελίδα 141).

Γυρίστε την υποδοχή εργαλείου στην επιθυμητή θέση καλεμιού.

Γυρίστε το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** στη θέση «Καλέμισμα». Έτσι μανδαλώνει η υποδοχή εργαλείου.

Για το καλέμισμα επιλέξτε δεξιόστροφη κίνηση.

Τοποθέτηση καταβιδολαμών (βλέπε εικόνα L)

- ▶ **Να βάζετε το ηλεκτρικό εργαλείο επάνω στη βίδα/το παξιμάδι μόνο όταν αυτό βρίσκεται εκτός λειτουργίας.** Περιστρεφόμενα εργαλεία μπορεί να γλιστρήσουν.

Για να μπορέσετε να χρησιμοποιήσετε τις καταβιδόλαμες χρειάζεστε ένα συγκρατήρα γενικής χρήσης **27** με στέλεχος υποδοχής SDS-plus (ειδικό εξάρτημα).

Να καθαρίζετε και να λιπαίνετε ελαφρά το άκρο του στελέχους υποδοχής που μπαίνει στο γρανάζωτό τσοκ.

Τοποθετήστε το συγκρατήρα γενικής χρήσης, γυρίζοντάς τον, στην υποδοχή εργαλείου μέχρι να μανδαλώσει από μόνος του.

Ελέγξτε τη μανδάλωση με τράβηγμα του συγκρατήρα γενικής χρήσης.

Τοποθετήστε την καταβιδόλαμα στο συγκρατήρα γενικής χρήσης. Να χρησιμοποιείτε μόνο καταβιδόλαμες που ταιριάζουν στις κεφαλές των αντίστοιχων βιδών.

Γυρίστε το διακόπτη αναστολής κρούσης/περιστροφής **9** στη θέση «Τρύπημα».

Για να αφαιρέσετε το συγκρατήρα γενικής χρήσης ωθήστε το κέλυφος μανδάλωσης **5** προς τα πίσω και αφαιρέστε το συγκρατήρα γενικής χρήσης **27**.

Συντήρηση και Service

Συντήρηση και καθαρισμός

- ▶ **Βγάξτε το φιν από την πρίζα πριν από οποιαδήποτε εργασία στο ηλεκτρικό εργαλείο.**
- ▶ **Διατηρείτε το ηλεκτρικό εργαλείο και τις σχισμές αερισμού καθαρές για να μπορείτε να εργάζεσθε καλά και ασφαλώς.**
- ▶ **Ένα χαλασμένο κάλυμμα προστασίας από σκόνη πρέπει να αντικαθίσταται αμέσως. Σας συμβουλεύουμε, η αντικατάσταση να διεξάγεται από το Service.**

Να καθαρίζετε την υποδοχή εργαλείου **3** μετά από κάθε χρήση της.

Αν παρ' όλες τις επιμελημένες μεθόδους κατασκευής κι ελέγχου το ηλεκτρικό εργαλείο σταματήσει κάποτε να λειτουργεί, τότε η επισκευή του πρέπει να ανατεθεί σ' ένα εξουσιοδοτημένο συνεργείο για ηλεκτρικά εργαλεία της Bosch.

Όταν ζητάτε διασαφητικές πληροφορίες καθώς και όταν παραγγέλνετε ανταλλακτικά πρέπει να αναφέρετε οπωσδήποτε το 10ψήφιο αριθμό ευρετηρίου που αναγράφεται στην πινακίδα κατασκευαστή.

Service και σύμβουλος πελατών

Το Service απαντά στις ερωτήσεις σας σχετικά με την επισκευή και τη συντήρηση του προϊόντος σας καθώς και για τα αντίστοιχα ανταλλακτικά. Λεπτομερή σχέδια και πληροφορίες για τα ανταλλακτικά θα βρείτε στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

www.bosch-pt.com

Η ομάδα συμβούλων της Bosch σας υποστηρίζει με ευχαρίστηση όταν έχετε ερωτήσεις σχετικές με την αγορά, τη χρήση και τη ρύθμιση των προϊόντων και ανταλλακτικών.

Ελλάδα

Robert Bosch A.E.
Κηφισσού 162
12131 Περιστέρι-Αθήνα
Tel.: +30 (0210) 57 01 200 KENTPO
Tel.: +30 (0210) 57 70 081 – 83 KENTPO
Fax: +30 (0210) 57 01 263
Fax: +30 (0210) 57 70 080
www.bosch.gr
ABZ Service A.E.
Tel.: +30 (0210) 57 01 375 – 378 SERVICE
Fax: +30 (0210) 57 73 607

Απόσυρση

Τα ηλεκτρικά εργαλεία, τα εξαρτήματα και οι συσκευασίες πρέπει να ανακυκλώνονται με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον.

Μόνο για χώρες της ΕΕ:

Μην ρίχνετε τα ηλεκτρικά εργαλεία στα απορρίμματα του σπιτιού σας! Σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 2002/96/ΕΚ σχετικά με τις παλιές ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές και τη μεταφορά της οδηγίας αυτής σε εθνικό δίκαιο δεν είναι πλέον υποχρεωτικό τα άχρηστα ηλεκτρικά εργαλεία να συλλέγονται ξεχωριστά για να ανακυκλωθούν με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον.

Τηρούμε το δικαίωμα αλλαγών.

Güvenlik Talimatı

Elektrikli El Aletleri İçin Genel Uyarı Talimatı

UYARI Bütün uyarıları ve talimat hükümlerini okuyun. Açıklanan uyarılara ve talimat hükümlerine uyulmadığı takdirde elektrik çarpmalarına, yangınlara ve/veya ağır yaralanmalara neden olunabilir.

Bütün uyarıları ve talimat hükümlerini ileride kullanmak üzere saklayın.

Uyarı ve talimat hükümlerinde kullanılan "Elektrikli El Aleti" kavramı, akım şebekesine bağlı (şebeke bağlantı kablosu ile) aletlerle akü ile çalışan aletleri (akım şebekesine bağlantısı olmayan aletler) kapsamaktadır.

1) Çalışma yeri güvenliği

- Çalıştığınız yeri temiz tutun ve iyi aydınlatın.** Çalıştığınız yer düzensiz ise ve iyi aydınlatılmamışsa kazalar ortaya çıkabilir.
- Yakınında patlayıcı maddeler, yanıcı sıvı, gaz veya tozların bulunduğu yerlerde elektrikli el aleti ile çalışmayın.** Elektrikli el aletleri, toz veya buharların tutuşmasına neden olabilecek kıvılcımlar çıkarırlar.
- Elektrikli el aleti ile çalışırken çocukları ve başkalarını uzakta tutun.** Dikkatiniz dağılacak olursa aletin kontrolünü kaybedebilirsiniz.

2) Elektrik Güvenliği

- Elektrikli el aletinin bağlantı fişi prize uygundur. Fişi hiçbir zaman değiştirmeyin. Koruyucu topraklanmış elektrikli el aletleri ile birlikte adaptör fiş kullanmayın.** Değiştirilmemiş fiş ve uygun priz elektrik çarpma tehlikesini azaltır.
- Borular, kalorifer petekleri, ısıtıcılar ve buzdolapları gibi topraklanmış yüzeylerle bedensel temasa gelmekten kaçınınız.** Bedeniniz topraklandığı anda büyük bir elektrik çarpma tehlikesi ortaya çıkar.
- Aleti yağmur altında veya nemli ortamlarda bırakmayın.** Suyun elektrikli el aleti içine sızması elektrik çarpma tehlikesini artırır.

d) Elektrikli el aletini kablosundan tutarak taşımayın, kabloyu kullanarak asmayın veya kablodan çekerek fişi çıkarmayın. Kabloyu ısıdan, yağdan, keskin kenarlı cisimlerden veya aletin hareketli parçalarından uzak tutun. Hasarlı veya dolaşmış kablo elektrik çarpma tehlikesini artırır.

e) Bir elektrikli el aleti ile açık havada çalışırken, mutlaka açık havada kullanılmaya uygun uzatma kablosu kullanın. Açık havada kullanılmaya uygun uzatma kablosunun kullanılması elektrik çarpma tehlikesini azaltır.

f) Elektrikli el aletinin nemli ortamlarda çalıştırılması şartsa, mutlaka arıza akımı koruma şalteri kullanın. Arıza akımı koruma şalterinin kullanımı elektrik çarpma tehlikesini azaltır.

3) Kişilerin Güvenliği

- Dikkatli olun, ne yaptığınıza dikkat edin, elektrikli el aleti ile işinizi makul bir tempo ve yöntemle yürütün. Yorgunsanız, aldığınız hapların, ilaçların veya alkolün etkisinde iseniz elektrikli el aletini kullanmayın.** Aleti kullanırken bir anki dikkatsizlik önemli yaralanmalara neden olabilir.
- Daima kişisel koruyucu donanım ve bir koruyucu gözlük kullanın.** Elektrikli el aletinin türü ve kullanımına uygun olarak; toz maskesi, kaymayan iş ayakkabıları, koruyucu kask veya koruyucu kulaklık gibi koruyucu donanım kullanımı yaralanma tehlikesini azaltır.
- Aleti yanlışlıkla çalıştırmaktan kaçınınız. Akım ikmal şebekesine ve/veya aküye bağlamadan, elinize alıp taşımadan önce elektrikli el aletinin kapalı olduğundan emin olun.** Elektrikli el aletini parmağınız şalter üzerinde dururken taşırsanız ve alet açıkken fişi prize sokarsanız kazalara neden olabilirsiniz.
- Elektrikli el aletini çalıştırmadan önce ayar aletlerini veya anahtarları aletten çıkarın.** Aletin dönen parçaları içinde bulunabilecek bir yardımcı alet yaralanmalara neden olabilir.

- e) **Çalışırken bedeniniz anormal durumda olmasın. Çalışırken duruşunuz güvenli olsun ve dengenizi her zaman koruyun.** Bu sayede aleti beklenmedik durumlarda daha iyi kontrol edebilirsiniz.
- f) **Uygun iş elbiseleri giyin. Geniş giysiler giymeyin ve takı takmayın. Saçlarınızı, giysilerinizi ve eldivenlerinizi aletin hareketli parçalarından uzak tutun.** Bol giysiler, uzun saçlar veya takılar aletin hareketli parçaları tarafından tutulabilir.
- g) **Toz emme donanımı veya toz tutma tertibatı kullanırken, bunların bağlı olduğundan ve doğru kullanıldığından emin olun.** Toz emme donanımının kullanımı tozdan kaynaklanabilecek tehlikeleri azaltır.

4) Elektrikli el aletlerinin özenle kullanımı ve bakımı

- a) **Aleti aşırı ölçüde zorlamayın. Yaptığınız işe uygun elektrikli el aletleri kullanın.** Uygun performanslı elektrikli el aleti ile, belirlenen çalışma alanında daha iyi ve güvenli çalışırsınız.
- b) **Şalteri bozuk olan elektrikli el aletini kullanmayın.** Açılıp kapanamayan bir elektrikli el aleti tehlikelidir ve onarılmalıdır.
- c) **Alette bir ayarlama işlemine başlamadan ve/veya aküyü çıkarmadan önce, herhangi bir aksesuarı değiştirirken veya aleti elinizden bırakırken fişi prizden çekin.** Bu önlem, elektrikli el aletinin yanlışlıkla çalışmasını önler.
- d) **Kullanım dışı duran elektrikli el aletlerini çocukların ulaşamayacağı bir yerde saklayın. Aleti kullanmayı bilmeyen veya bu kullanım kılavuzunu okumayan kişilerin aletle çalışmasına izin vermeyin.** Deneysiz kişiler tarafından kullanıldığında elektrikli el aletleri tehlikelidir.
- e) **Elektrikli el aletinizin bakımını özenle yapın. Elektrikli el aletinizin kusursuz olarak işlev görmesini engelleyebilecek bir durumun olup olmadığını, hareketli parçaların kusursuz olarak işlev görüp görmediklerini ve sıkışıp sıkışmadıklarını, parçaların hasarlı olup olmadığını kontrol edin. Aleti kullanmaya başlama-**

dan önce hasarlı parçaları onartın. Birçok iş kazası elektrikli el aletlerinin kötü bakımından kaynaklanır.

- f) **Kesici uçları daima keskin ve temiz tutun.** Özenle bakımı yapılmış keskin kenarlı kesme uçlarının malzeme içinde sıkışma tehlikesi daha azdır ve daha rahat kullanım olanağı sağlarlar.
- g) **Elektrikli el aletini, aksesuarı, uçları ve benzerlerini, bu özel tip alet için öngörülen talimata göre kullanın. Bu sırada çalışma koşullarını ve yaptığınız işi dikkate alın.** Elektrikli el aletlerinin kendileri için öngörülen alanın dışında kullanılması tehlikeli durumlara neden olabilir.

5) Servis

- a) **Elektrikli el aletinizi sadece yetkili personele ve orijinal yedek parça kullanma koşulu ile onartın.** Bu sayede aletin güvenliğini sürekli hale getirirsiniz.

Kırcılar için güvenlik talimatı

- **Koruyucu kulaklık kullanın.** Çalışırken çıkan gürültü kalıcı işitme kayıplarına neden olabilir.
- **Elektrikli el aleti ile birlikte teslim edilen ek tutamağı kullanın.** Aletin kontrolünün kaybı yaralanmalara neden olabilir.
- **Alet ucunun görünmeyen elektrik kablolarına veya aletin kendi şebeke bağlantı kablosuna rastlama olasılığı bulunan işleri yaparken elektrikli el aletini izolasyonlu tutamağından tutun.** Gerilim ileten kablolarla temas elektrikli el aletinin metal parçalarını da elektrik akımına maruz bırakabilir ve elektrik çarpmasına neden olabilir.
- **Görünmeyen ikmal hatlarını tespit etmek üzere uygun tarama cihazları kullanın veya mahalli ikmal şirketlerinden yardım alın.** Elektrik kablolarıyla temas yanıklara ve elektrik çarpmasına neden olabilir. Bir gaz borusuna hasar vermek patlamalar ortaya çıkarabilir. Bir su borusuna girmek maddi hasara veya elektrik çarpmasına neden olabilir.

- ▶ **Çalışırken elektrikli el aletini iki elinizle sıkıca tutun ve duruş pozisyonunuzun güvenli olmasına dikkat edin.** Elektrikli el aleti iki elle daha güvenli kullanılır.
- ▶ **İş parçasını emniyete alın.** Bir germe tertibatı veya mengene ile sabitlenen iş parçası elle tutmaya oranla daha güvenli tutulur.
- ▶ **Çalışma yerinizi daima temiz tutun.** Malzeme karışımları özellikle tehlikelidir. Hafif metal tozları yanabilir veya patlayabilir.
- ▶ **Elinizden bırakmadan önce elektrikli el aletin tam olarak durmasını bekleyin.** Alete takılan uç sıkışabilir ve elektrikli el aletin kontrolünü kaybedebilirsiniz.
- ▶ **Elektrikli el aletinizi hasarlı kablo ile kullanmayın. Çalışma sırasında kablo hasar göreceği olursa, dokunmayın ve kabloyu hemen prizden çekin.** Hasarlı kablolar elektrik çarpmaya tehlikesini artırır.

Fonksiyon tanımı

Bütün uyarıları ve talimat hükümlerini okuyun. Açıklanan uyarılara ve talimat hükümlerine uyulmadığı takdirde elektrik çarpmalarına, yangınlara ve/veya ağır yaralanmalara neden olunabilir.

Lütfen aletin resminin görüldüğü sayfayı açın ve bu kullanım kılavuzunu okuduğunuz sürece bu sayfayı açık tutun.

Usulüne uygun kullanım

Bu elektrikli el aleti; beton, tuğla ve taş malzeme darbeleri delme ile hafif keskilme işleri için geliştirilmiştir. Bu alet aynı zamanda ahşap, metal, seramik ve plastik malzeme darbesez delme işlerine de uygundur. Elektronik ayar sistemli ve sağ/sol dönüşlü elektrikli el aletleri vidalama işlerine de uygundur.

Şekli gösterilen elemanlar

Şekli gösterilen elemanların numaraları grafik sayfasındaki elektrikli el aleti resmindeki numaralarla aynıdır.

- 1 Değiştirilebilir anahtarsız uç takma mandreni (GBH 3-28 DFR)
  - 2 SDS-plus-değiştirilebilir mandren (GBH 3-28 DFR)
  - 3 SDS-plus uç kovani
  - 4 Tozdan koruma kapağı
  - 5 Kilitleme kovani
  - 6 Değiştirilebilir mandren kilitleme halkası (GBH 3-28 DFR)
  - 7 Açma/kapama şalteri
  - 8 Darbe-/dönme stobu boş alma şalteri
  - 9 Darbe-/dönme stobu şalteri
  - 10 Derinlik mesnedi ayar düğmesi
  - 11 Derinlik mesnedi
  - 12 Ek tutamak
  - 13 Dönme yönü değiştirme şalteri
  - 14 Anahtarlı mandren emniyet vidası*
  - 15 Anahtarlı mandren*
  - 16 Mandren için SDS-plus-giriş şaftı*
  - 17 Mandren kovani (GBH 3-28 DFR)
  - 18 Tanıtım yivleri
  - 19 Değiştirilebilir anahtarsız uç takma mandreni ön kovani (GBH 3-28 DFR)
  - 20 Değiştirilebilir anahtarsız uç takma mandreni tutma halkası (GBH 3-28 DFR)
  - 21 Ayarlanabilir emme ünitesi emme deliği*
  - 22 Ayarlanabilir emme ünitesi kısıkaç vidası*
  - 23 Ayarlanabilir emme ünitesi derinlik mesnedi*
  - 24 Ayarlanabilir emme ünitesi teleskop borusu*
  - 25 Ayarlanabilir emme ünitesi kelebek vidası*
  - 26 Ayarlanabilir emme ünitesi kılavuz borusu*
  - 27 SDS-plus giriş kovanlı çok amaçlı adaptör*
- *Şekli gösterilen veya tanımlanan aksesuar standart teslimat kapsamında değildir. Aksesuarın tümünü aksesuar programımızda bulabilirsiniz.

Teknik veriler

Kırıcı-delici		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Ürün kodu		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Devir sayısı kontrolü		●	●
Dönme stobu		●	●
Sağ/sol dönüş		●	●
Değiştirilebilir mandren		-	●
Giriş gücü	W	800	800
Anma devir sayısında darbe sayısı	dev/dak	0-4000	0-4000
Tek darbe kuvveti	J	0-3,5	0-3,5
Devir sayısı	dev/dak	0-900	0-900
Uç kovani		SDS-plus	SDS-plus
Mil boynu çapı	mm	50	50
Müsaade edilen maksimum delme çapı: (Sayfa (149)'e de bakınız)			
- Betonda*	mm	28	28
- Duvar (karot uçlarıyla)	mm	82	82
- Çelikte	mm	13	13
- Ahşapta	mm	30	30
Ağırlığı EPTA-Procedure 01/2003'e göre	kg	3,5	3,6
Koruma sınıfı		□/II	□/II

* Karot uçlarıyla uygun değil

Veriler [U] 230/240 V'luk anma gerilimleri için geçerlidir. Daha düşük gerilimlerde ve ülkelere özgü tiplerde bu veriler değişebilir.

Lütfen elektrikli el aletinizin tip etiketi üzerindeki ürün koduna dikkat edin. Tek tek aletlerin ticari kodları değişik olabilir.

Gürültü/Titreşim bilgisi

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Ölçüm değerleri EN 60745'e göre tespit edilmiştir.			
Aletin A-Değerlendirmeli gürültü seviyesi tipik olarak			
Ses basıncı seviyesi	dB(A)	91	91
Gürültü emisyonu	dB(A)	102	102
Tolerans K=	dB	3	3
Koruyucu kulaklık kullanın!			
Toplam titreşim değeri (üç yönün vektör toplamı) EN 60745'e göre belirlenmektedir:			
Betonda darbeli delme:			
Titreşim emisyon değeri a_h	m/s^2	13	12
Belirsizlik K	m/s^2	1,5	1,5
Kesileme:			
Titreşim emisyon değeri a_h	m/s^2	11	11
Belirsizlik K	m/s^2	1,5	1,5
Metalde delme:			
Titreşim emisyon değeri a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Belirsizlik K	m/s^2	1,5	1,5
Vidalama:			
Titreşim emisyon değeri a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Belirsizlik K	m/s^2	1,5	1,5

Bu talimatta belirtilen titreşim seviyesi EN 60745'e göre normlandırılmış bir ölçme yöntemi ile tespit edilmiştir ve elektrikli el aletlerinin karşılaştırılmasında kullanılabilir. Bu değer geçici olarak titreşim seviyesinin tahmin edilmesine uygundur.

Belirtilen titreşim seviyesi elektrikli el aletinin temel kullanım alanlarını temsil eder. Ancak elektrikli el aleti başka kullanım alanlarında kullanılırken, farklı uçlarla kullanılırken veya yetersiz bakımla kullanılırken, titreşim seviyesi belirtilen değerden farklı olabilir. Bu da toplam çalışma süresi içindeki titreşim yükünü önemli ölçüde artırabilir.

Titreşim yükünü tam olarak tahmin edebilmek için aletin kapalı olduğu veya çalıştığı halde kullanılmadığı süreler de dikkate alınmalıdır. Bu, toplam çalışma süresi içindeki titreşim yükünü önemli ölçüde azaltabilir.

Titreşimin kullanıcıya bindirdiği yük için önceden ek güvenlik önlemleri alın. Örneğin: Elektrikli el aletinin ve uçların bakımı, ellerin sıcak tutulması, iş aşamalarının organize edilmesi.

Uygunluk beyanı

Tek sorumlu olarak "Teknik veriler" bölümünde tanımlanan bu ürünün: 2004/108/AT ile 98/37/AT yönetmelikleri hükümleri uyarınca (28.12.2009 tarihine kadar) ve 2006/42/AT yönetmelikle hükümleri uyarınca da (29.12.2009 tarihinden itibaren) EN 60745 normlarına veya bu normlara ait normatif belgelere uygunluğunu beyan ederiz.

Teknik belgelerin bulunduğu merkez:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Dr. Egbert Schneider *Dr. Eckerhard Strötgen*

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaj

- Elektrikli el aletinin kendinde bir çalışma yapmadan önce her defasında fişi prizden çekin.

Ek tutamak

- Elektrikli el aletinizi her zaman ek tutamakla **12** kullanın.

Ek tutamağın konumunun ayarlanması
(Bakınız: Şekil A)

Güvenli ve yorulmadan çalışabilmek için ek tutamağın **12** konumunu istediğiniz gibi ayarlayabilirsiniz.

Ek tutamağın alt parçasını **12** saat hareket yönünün tersine çevirin ve ek tutamağı **12** istediğiniz pozisyona getirin. Daha sonra tutamağın alt parçasını **12** saat hareket yönünde çevirerek sıkın.

Ek tutamağın germe bandının gövde içinde kendisi için öngörülen oluğa oturmasına dikkat edin.

Delik derinliğinin ayarlanması
(Bakınız: Şekil B)

Derinlik mesnedi **11** ile istenen delik derinliği **X** ayarlanabilir.

Derinlik mesnedi konumu ayar düğmesine **10** basın ve derinlik mesnedini ek tutamak **12** içine yerleştirin.

Derinlik mesnedindeki **11** yivler yukarıyı göstermelidir.

SDS-plus ucu SDS-plus uç kovanına **3** sonuna kadar itin. SDS-plus uç hareket edecek olursa delme derinliği ayarı yanlış olabilir.

Derinlik mesnedini, matkap ucunun sivri tarafı ile derinlik mesnedinin ucu arasındaki mesafe istenen delik derinliğine eşit olacak biçimde **X** dışarı doğru çekin.

Mandrenin ve ucun değiştirilmesi

Malzeme	İşletim türü		
			
Betonda 	Ø 4-28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	-
Duvarda 	Ø 40-82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	-
Çelikte 	-	-	Ø -13 mm SDS-plus
Ahşapta 	-	-	Ø -30 mm SDS-plus

150 | Türkçe

Darbeli delme ve kesileme için SDS-plus mandrene takılabilecek SDS-plus uçlara ihtiyacınız vardır.

Ahşap, metal, seramik ve plastik malzemede darbesiz delme ile vidalama işlerinde SDS-plus'u uçlar (örneğin silindirik şaftlı uçlar) kullanılır. Bu uçlar için hızlı germeli mandrene veya anahtarlı mandrene ihtiyacınız vardır.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus-Değiştirilebilir mandren **2** aletle birlikte teslim edilen hızlı germeli değiştirilebilir mandrenle **1** kolaylıkla değiştirilebilir.

Anahtarlı mandrenin değiştirilmesi (GBH 3-28 DRE)

SDS-plus'u uçlarla çalışabilmek için (örneğin silindirik şaftlı uçlarla) uygun bir mandren kullanmalısınız (anahtarlı mandren veya hızlı germeli anahtarsız uç takma mandreni, aksesuar).

Anahtarlı mandrenin montajı (Bakınız: Şekil C)

SDS-plus giriş şaftını **16** bir anahtarlı mandrene **15** vidalayın. Anahtarlı mandreni **15** emniyet vidası **14** ile emniyete alın. **Emniyet vidasının sol dişi olduğunu unutmayın.**

Anahtarlı mandrenin takılması (Bakınız: Şekil C)

Giriş şaftının ucunu temizleyin ve hafifçe yağlayın.

Anahtarlı mandreni kendiliğinden kilitleme yapınca kadar giriş şaftını döndürerek uç kovanına yerleştirin.

Anahtarlı mandrenden çekerek kilitlemenin tam olarak olup olmadığını kontrol edin.

Anahtarlı mandrenin sökülmesi

Kilitleme kovanını **5** arkaya doğru itin ve anahtarlı mandreni **15** çıkarın.

Değiştirilebilir mandrenin çıkarılması/takılması (GBH 3-28 DFR)

Değiştirilebilir mandrenin çıkarılması (Bakınız: Şekil D)

Değiştirilebilir mandren kilitleme halkasını **6** arkaya çekin, bu pozisyonda tutun ve SDS-plus değiştirilebilir mandreni **2** veya hızlı germeli değiştirilebilir mandreni **1** öne doğru çekerek çıkarın.

Çıkardıktan sonra değiştirilebilir mandreni kırılmaya karşı koruyun.

Değiştirilebilir mandrenin takılması (Bakınız: Şekil E)

► **Sadece modellere özgü orijinal donanım kullanın ve tanıtım yivlerinin 18 sayısına dikkat edin. Sadece iki veya üç tanıtım yivli değiştirilebilir mandrenlerin kullanımına müsaade vardır.** Bu elektrikli el aleti için uygun olmayan değiştirilebilir bir mandren kullanıldığı takdirde çalışma esnasında uç düşebilir.

Takmadan önce değiştirilebilir mandreni temizleyin ve giriş kısmını hafifçe yağlayın.

SDS-plus değiştirilebilir mandreni **2** veya hızlı germeli değiştirilebilir mandreni **1** elinizin bütünüyle kavrayın. Değiştirilebilir mandreni belirgin bir kavrama sesi duyuluncaya kadar mandren kovanına **17** itin.

Değiştirilebilir mandren kendiliğinden kilitletir. Değiştirilebilir mandreni çekerek kilitlemeyi kontrol edin.

Uç değiştirme

Tozdan koruma kapağı **4** çalışma sırasında matkap tozunun uç kovanına girmesini büyük oranda önler. Alete ucu takarken **4** tozdan koruma kapağının hasar görmemesine dikkat edin.

► **Hasar gören tozdan koruma kapağını hemen değiştirin. Bu işlemin bir müşteri servisi tarafından yapılması önemle tavsiye olunur.**

SDS-plus ucun takılması (Bakınız: Şekil F)

SDS-plus mandrenle uçları yardımcı bir anahtar kullanmadan rahatça değiştirebilirsiniz.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus değiştirilebilir mandreni **2** takın.

Ucun alete giren tarafını temizleyin ve hafifçe yağlayın.

Ucu, otomatik olarak kilitleme yapıncaya kadar döndürerek uç kovanına takın.

Ucu çekerek kilitlemenin tam olarak olup olmadığını kontrol edin.

SDS-plus uç sistem gereği hafif boşluklu ve serbest hareket eder. Bu nedenle alet boşta çalışırken uç tam konsantrik olarak dönmez. Ancak bunun matkap deliğinin hassaslığına bir etkisi olmaz, çünkü matkap ucu delme esnasından kendiliğinden merkezleme yapar.

SDS-plus ucun çıkarılması (Bakınız: Şekil G)

Kilitleme kovanını **5** arkaya itin ve ucu çıkarın.

SDS-plus'suz ucun takılması (GBH 3-28 DRE)

Açıklama: SDS-plus'suz uçları darbeli delme ve kesileme işlerinde kullanmayın! SDS-plus'suz uçlar ve mandreniniz darbeli delme ve kesileme işlerinde hasar görür.

Anahtarlı mandreni **15** takın (Bakınız: "Anahtarlı mandrenin değiştirilmesi", sayfa 150).

Uç yerleştirilebilecek ölçüde anahtarlı mandreni **15** çevirmek suretiyle açın. Ucu yerine yerleştirin.

Mandren anahtarını anahtarlı mandrenin **15** deliklerine yerleştirerek mandreni düzenli biçimde sıkın.

Darbe/dönme stobu şalterini **9** "delme" pozisyonuna çevirin.

SDS-plus'suz ucun çıkarılması (GBH 3-28 DRE)

Anahtarlı mandrenin **15** kovanını mandren anahtarı ile uç çıkarılabilecek ölçüde saat hareket yönünün tersine çevirin.

SDS-plus'suz ucun takılması (GBH 3-28 DFR) (Bakınız: Şekil H)

Açıklama: SDS-plus'suz uçları darbeli delme ve kesileme işlerinde kullanmayın! SDS-plus'suz uçlar ve mandreniniz darbeli delme ve kesileme işlerinde hasar görür.

Değiştirilebilir anahtarsız uç takma mandrenini **1** takın.

Hızlı germeli değiştirilebilir mandrenin tutma halkasını **20** sıkıca tutun. Uç kovanını ön kovanı **19** çevirerek, uç takılabilecek ölçüde açın.

Tutma halkasını **20** sıkıca tutun ve ön kovanı **19** kavrama sesi duyuluncaya kadar kuvvetlice ok yönüne çevirin.

Ucu çekerek sağlam oturuş olup olmadığını kontrol edin.

Açıklama: Uç kovanı sonuna kadar açıldığında, kovan kapatılınca kavrama sesi duyulursa kovan kapanmaz.

Bu durumda ön kovanı **19** bir kez ok yönünün tersine çevirin. Bundan sonra uç kovanı kapanır.

Darbe/dönme stobu şalterini **9** "delme" pozisyonuna çevirin.

SDS-plus'suz ucun çıkarılması (GBH 3-28 DFR) (Bakınız: Şekil I)

Hızlı germeli değiştirilebilir mandrenin tutma halkasını **20** sıkıca tutun. Ön kovanı **19** ok yönüne çevirerek uç kovanını uç alınacak ölçüde açın.

Ayarlanabilir emme ünitesi ile toz emme (aksesuar)

► Kurşun içeren boyalar, bazı ahşap türleri, mineraller ve metaller gibi maddeler işlenirken ortaya çıkan toz sağlığa zararlı olabilir. Bu tozlara temas etmek veya bu tozları solunmak allerjik reaksiyonlara ve/veya kullanıcının veya onun yakınındaki kişilerin nefes alma yollarındaki hastalıklara neden olabilir. Kayın veya meşe gibi bazı ağaç tozları kanserojen etkiye sahiptir, özellikle de ahşap işleme sanayiinde kullanılan katkı maddeleri (kromat, ahşap koruyucu maddeler) ile birlikte. Asbest içeren malzemeler sadece uzmanlar tarafından işlenmelidir.

- Eğer mümkünse mutlaka toz emme donanımı kullanın.
- Çalışma yerinizi iyi bir biçimde havalandırın.
- P2 filtre sınıfı filtre takılı soluk alma maskesi kullanmanızı tavsiye ederiz.

İşlenen malzemelere ait ülkenizdeki geçerli yönetmelik hükümlerine uyun.

Ayarlanabilir emme ünitesinin takılması (Bakınız: Şekil J)

Toz emme için bir ayarlanabilir emme ünitesi (aksesuar) gereklidir. Delme işlemi sırasında ayarlanabilir emme ünitesi yaylanır ve bu yolla emme ünitesinin başı daima tabanda tutulur.

Derinlik mesnedi düğmesine **10** basın ve derinlik mesnedini **11** alın. Düğmeye **10** yeniden basın ve ayarlanabilir emme ünitesini ön taraftan ek tutumağa **12** takın.

Bir emme hortumunu (çapı 19 mm, aksesuar) ayarlanabilir emme ünitesinin emme deliğine **21** bağlayın.

Elektrik süpürgesi işlenen malzemeye uygun olmalıdır.

Özellikle sağlığa zararlı, kanserojen veya kuru tozları emdirirken özel elektrik süpürgesi (sanayi tipi elektrik süpürgesi) kullanın.

Ayarlanabilir emme ünitesinde delik derinliğinin ayarlanması (Bakınız: Şekil K)

İstedığınız **X** delme derinliğini ayarlanabilir emme ünitesi takılı iken de belirleyebilirsiniz.

SDS-plus ucu SDS-plus uç kovanına **3** sonuna kadar itin. SDS-plus uç hareket edecek olursa delme derinliği ayarı yanlış olabilir.

Ayarlanabilir emme ünitesinin kelebek vidasını **25** gevşetin.

Elektrikli el aletini çalıştırmadan delinecek noktaya sıkıca yerleştirin. Bu sırada SDS-plus uç yüzeye düz ve tam olarak oturmalıdır.

Ayarlanabilir emme ünitesinin kılavuz borusunu **26** ayarlanabilir emme ünitesi delinecek yüzeye dayanacak biçimde itin. Kılavuz boruyu **26** teleskop borunun **24** üstüne gereğinden fazla itmeyin ve teleskop boru **24** üzerindeki skalanın büyük bir bölümü görünebilsin.

Kelebek vidayı **25** tekrar sıkın. Ayarlanabilir emme ünitesindeki derinlik mesnedinin kısaç vidasını **22** gevşetin.

Derinlik mesnedini **23** teleskop boruya **24** o ölçüde itin ki, şekilde gösterilen mesafe **X** istediğiniz delme derinliğine eşit olsun.

Kısaç vidayı **22** bu pozisyonda sıkın.

İşletim

Çalıştırma

- **Şebeke gerilimine dikkat edin!** Akım kaynağının gerilimi elektrikli el aletinin tip etiketi üzerinde belirtilen değerlere uymalıdır.

İşletim türünün ayarlanması

Darbe/dönme stobu şalteri **9** ile elektrikli el aletinin işletim türünü seçin.

Açıklama: İşletim türünü sadece alet dururken değiştirin! Aksi takdirde elektrikli el aleti hasar görebilir.

İşletim türünü değiştirmek için boşa alma düğmesine **8** basın ve darbe/dönme stobu şalterini **9** duyulacak biçimde kavrama yapmaya kadar istediğiniz pozisyona çevirin.

Beton veya taşa **darbeli delme** pozisyonu

Ahşap, metal, seramik ve plastikte darbesiz **delme** ile vidalama pozisyonu

Keskileme pozisyonunu ayarlamak için **Vario-Lock** pozisyonu
Bu pozisyonda darbe/dönme stobu şalteri **9** kilitleme yapmaz.

Keskileme pozisyonu

Dönme yönünün ayarlanması

Dönme yönü değiştirme şalteri **13** ile elektrikli el aletinin dönme yönünü değiştirebilirsiniz.

- **Dönme yönü değiştirme şalterini 13 sadece elektrikli el aleti dururken kullanın.**

🔄 **Sağa dönüş:** Dönme yönü değiştirme şalterini **13** sonuna kadar **←** pozisyonuna bastırın.

🔄 **Sola dönüş:** Dönme yönü değiştirme şalterini **13** sonuna kadar **→** pozisyonuna bastırın.

Darbeli delme, delme ve keskileme için dönme yönünü daima sağa dönüşe ayarlayın.

Açma/kapama

Elektrikli el aletini **çalıştırmak** için açma/kapama şalterine **7** basın.

Aleti **kapatmak** için açma/kapama şalterini **7** bırakın.

Devir sayısının ve darbe sayısının ayarlanması

Açma/kapama şalteri **7** üzerine uyguladığınız bastırma kuvvetini azaltıp çoğaltarak alet çalışır durumda iken de devir sayısını ve darbe sayısını ayarlayabilirsiniz.

Açma/kapama şalteri **7** üzerine uygulanan düşük bastırma kuvveti düşük bir devir/darbe sayısı sağlar. Uygulanan bastırma kuvveti artırıldıkça devir/darbe sayısı yükselir.

Torklu kavrama

- ▶ **Uç malzeme içinde sıkışırsa veya takılırsa matkap miline giden tahrik kesilir. Bu gibi durumlarda ortaya çıkan kuvvetler nedeniyle, elektrikli el aletini daima iki elinizle sıkıca tutun ve duruş pozisyonunuzun güvenli olmasını sağlayın.**
- ▶ **Elektrikli el aletini kapatın ve elektrikli el aleti bloke olursa ucu gevşetin. Uç blokeli durumda iken elektrikli el aletini tekrar çalıştırmak yüksek reaksiyon momentlerine neden olur.**

Çalışırken dikkat edilecek hususlar**Keskinin pozisyonun değiştirilmesi (Vario-Lock)**

Keskiyi 36 çeşitli çalışma konumlarına getirerek kilitleyebilirsiniz. Bu sayede yaptığınız işe göre optimum pozisyonu sağlayabilirsiniz.

Keskiyi uç kovanına takın.

Darbe/dönme stobu şalterini **9** "Vario-Lock" pozisyonuna çevirin (Bakınız: "İşletim türünün ayarlanması", sayfa 152).

Uç kovanını istediğiniz kesme pozisyonuna çevirin.

Darbe/dönme stobu şalterini **9** "keskileme" pozisyonuna çevirin. Uç kovanı kilitlenir.

Keskileme yapmak için dönme yönünü sağa ayarlayın.

Vidalama bits'lerinin takılması (Bakınız: Şekil L)

- ▶ **Elektrikli el aletini sadece kapalı durumda somun ve vidaların üzerine yerleştirin.**

Dönmekte olan uçlar kayabilir.

Vidalama bits'lerini kullanabilmek için SDS-plus giriş şaftlı çok amaçlı bir adaptöre **27** (aksesuar) ihtiyacınız vardır.

Giriş şaftının ucunu temizleyin ve hafifçe yağlayın.

Çok amaçlı adaptörü otomatik olarak kilitlenmeye kadar çevirerek uç kovanına takın.

Çok amaçlı adaptörü çekerek kilitlemeyi kontrol edin.

Bir vidalama bits'ini çok amaçlı adaptöre takın. Sadece vida başına uygun vidalama bits'i kullanın.

Darbe/dönme stobu şalterini **9** "delme" pozisyonuna çevirin.

Çok amaçlı adaptörü çıkarmak için kilitleme kovanını **5** arkaya itin ve çok amaçlı adaptörü **27** uç kovanından çıkarın.

Bakım ve servis**Bakım ve temizlik**

- ▶ **Elektrikli el aletinin kendinde bir çalışma yapmadan önce her defasında fişi prizden çekin.**
- ▶ **İyi ve güvenli çalışabilmek için elektrikli el aletini ve havalandırma deliklerini daima temiz tutun.**
- ▶ **Hasar gören tozdan koruma kapağını hemen değiştirin. Bu işlemin bir müşteri servisi tarafından yapılması önemle tavsiye olunur.**

Her kullanımdan sonra SDS-plus uç kovanını **3** temizleyin.

Dikkatli biçimde yürütülen üretim ve test yöntemlerine rağmen elektrikli el aleti arıza yapacak olursa, onarım Bosch elektrikli aletleri için yetkili bir serviste yapılmalıdır.

Bütün başvuru ve yedek parça siparişlerinizde mutlaka aletinizin tip etiketindeki 10 haneli ürün kodunu belirtiniz.

154 | Türkçe**Müşteri servisi ve müşteri danışmanlığı**

Müşteri servisleri ürününüzün onarım ve bakımı ile yedek parçalarına ait sorularınızı yanıtladığıdır. Demonte görünüşler ve yedek parçalara ait bilgileri şu adreste de bulabilirsiniz:

www.bosch-pt.com

Bosch müşteri servisi timi satın alacağınız ürünün özellikleri, bu ürünün kullanımı ve ayar işlemleri hakkındaki sorularınız ile yedek parçalarına ait sorularınızı memnuniyetle yanıtladığıdır.

Türkçe

Bosch San. ve Tic. A.S.
Ahi Evran Cad. No:1 Kat:22
Polaris Plaza
80670 Maslak/Istanbul
Müşteri Danışmanı: +90 (0212) 335 06 66
Müşteri Servis Hattı: +90 (0212) 335 07 52

Tasfiye

Elektrikli el aleti, aksesuar ve ambalaj malzemesi çevre dostu bir yöntemle tasfiye edilmek üzere tekrar kazanım merkezine gönderilmelidir.

Sadece AB üyesi ülkeler için:

Elektrikli el aletini evsel çöplerin içine atmayın!
Elektrikli el aletleri ve eski elektronik aletlere ilişkin 2002/96/AT sayılı Avrupa Birliği yönetmeliği ve bunların tek tek ülkelerin hukuklarına uyarlanması uyarınca, kullanım ömrünü

tamamlamış elektrikli el aletleri ayrı ayrı toplamak ve çevre dostu bir yöntemle tasfiye edilmek üzere yeniden kazanım merkezlerine gönderilmek zorundadır.

Değişiklik haklarımız saklıdır.

Wskazówki bezpieczeństwa

Ogólne przepisy bezpieczeństwa dla elektronarzędzi

⚠ OSTRZEŻENIE Należy przeczytać wszystkie wskazówki i przepisy.

Błędy w przestrzeganiu poniższych wskazówek mogą spowodować porażenie prądem, pożar i/lub ciężkie obrażenia ciała.

Należy starannie przechowywać wszystkie przepisy i wskazówki bezpieczeństwa dla dalszego zastosowania.

Użyte w poniższym tekście pojęcie „elektronarzędzie” odnosi się do elektronarzędzi zasilanych energią elektryczną z sieci (z przewodem zasilającym) i do elektronarzędzi zasilanych akumulatorami (bez przewodu zasilającego).

1) Bezpieczeństwo miejsca pracy

- a) **Stanowisko pracy należy utrzymywać w czystości i dobrze oświetlone.** Nieporządek w miejscu pracy lub nieoświetlona przestrzeń robocza mogą być przyczyną wypadków.
- b) **Nie należy pracować tym elektronarzędziem w otoczeniu zagrożonym wybuchem, w którym znajdują się np. łatwopalne ciecze, gazy lub pyły.** Podczas pracy elektronarzędziem wytwarzają się iskry, które mogą spowodować zapłon.
- c) **Podczas użytkowania urządzenia zwrócić uwagę na to, aby dzieci i inne osoby postronne znajdowały się w bezpiecznej odległości.** Odwrócenie uwagi może spowodować utratę kontroli nad narzędziem.

2) Bezpieczeństwo elektryczne

- a) **Wtyczka elektronarzędzia musi pasować do gniazda. Nie wolno zmieniać wtyczki w jakikolwiek sposób. Nie wolno używać wtyków adapterowych w przypadku elektronarzędzi z uziemieniem ochronnym.** Niezmienione wtyczki i pasujące gniazda zmniejszają ryzyko porażenia prądem.

b) **Należy unikać kontaktu z uziemionymi powierzchniami jak rury, grzejniki, piece i lodówki.** Ryzyko porażenia prądem jest większe, gdy ciało użytkownika jest uziemione.

c) **Urządzenie należy zabezpieczyć przed deszczem i wilgocią.** Przedostanie się wody do elektronarzędzia podwyższa ryzyko porażenia prądem.

d) **Nigdy nie należy używać przewodu do innych czynności. Nigdy nie należy nosić elektronarzędzia, trzymając je za przewód, ani używać przewodu do zawieszania urządzenia; nie wolno też wyciągać wtyczki z gniazdka pociągając za przewód. Przewód należy chronić przed wysokimi temperaturami, należy go trzymać z dala od oleju, ostrych krawędzi lub ruchomych części urządzenia.** Uszkodzone lub splątane przewody zwiększają ryzyko porażenia prądem.

e) **W przypadku pracy elektronarzędziem pod gołym niebem, należy używać przewodu przedłużającego, dostosowanego również do zastosowań zewnętrznych.** Użycie właściwego przedłużacza (dostosowanego do pracy na zewnątrz) zmniejsza ryzyko porażenia prądem.

f) **Jeżeli nie da się uniknąć zastosowania elektronarzędzia w wilgotnym otoczeniu, należy użyć wyłącznika ochronnego różnicowo-prądowego.** Zastosowanie wyłącznika ochronnego różnicowo-prądowego zmniejsza ryzyko porażenia prądem.

3) Bezpieczeństwo osób

- a) **Podczas pracy z elektronarzędziem należy zachować ostrożność, każdą czynność wykonywać uważnie i z rozważą. Nie należy używać elektronarzędzia, gdy jest się zmęczonym lub będąc pod wpływem narkotyków, alkoholu lub leków.** Moment nieuwagi przy użyciu elektronarzędzia może stać się przyczyną poważnych urazów ciała.

- b) Należy nosić osobiste wyposażenie ochronne i zawsze okulary ochronne.** Noszenie osobistego wyposażenia ochronnego – maski przeciwpyłowej, obuwia z podeszwami przeciwpoślizgowymi, kasku ochronnego lub środków ochrony słuchu (w zależności od rodzaju i zastosowania elektronarzędzia) – zmniejsza ryzyko obrażeń ciała.
- c) Należy unikać niezamierzonego uruchomienia narzędzia. Przed włożeniem wtyczki do gniazdka i/lub podłączeniem do akumulatora, a także przed podniesieniem lub przeniesieniem elektronarzędzia, należy upewnić się, że elektronarzędzie jest wyłączone.** Trzymanie palca na wyłączniku podczas przenoszenia elektronarzędzia lub podłączenie do prądu włączonego narzędzia, może stać się przyczyną wypadków.
- d) Przed włączeniem elektronarzędzia, należy usunąć narzędzia nastawcze lub klucze.** Narzędzie lub klucz, znajdujący się w ruchomych częściach urządzenia mogą doprowadzić do obrażeń ciała.
- e) Należy unikać nienaturalnych pozycji przy pracy. Należy dbać o stabilną pozycję przy pracy i zachowanie równowagi.** W ten sposób możliwa będzie lepsza kontrola elektronarzędzia w nieprzewidywanych sytuacjach.
- f) Należy nosić odpowiednie ubranie. Nie należy nosić luźnego ubrania ani biżuterii. Włosy, ubranie i rękawice należy trzymać z daleka od ruchomych części.** Luźne ubranie, biżuteria lub długie włosy mogą zostać wciągnięte przez ruchome części.
- g) Jeżeli istnieje możliwość zamontowania urządzeń odsysających i wychwytyjących pył, należy upewnić się, że są one podłączone i będą prawidłowo użyte.** Użycie urządzenia odsysającego pył może zmniejszyć zagrożenie pyłami.
- 4) Prawidłowa obsługa i eksploatacja elektronarzędzi**
- a) Nie należy przeciążać urządzenia. Do pracy używać należy elektronarzędzia, które są do tego przewidziane.** Odpowiednio dobranym elektronarzędziem pracuje się w danym zakresie wydajności lepiej i bezpieczniej.
- b) Nie należy używać elektronarzędzia, którego włącznik/wyłącznik jest uszkodzony.** Elektronarzędzie, którego nie można włączyć lub wyłączyć jest niebezpieczne i musi zostać naprawione.
- c) Przed regulacją urządzenia, wymianą osprzętu lub po zaprzestaniu pracy narzędziem, należy wyciągnąć wtyczkę z gniazda i/lub usunąć akumulator.** Ten środek ostrożności zapobiega niezamierzonemu włączeniu się elektronarzędzia.
- d) Nieużywane elektronarzędzia należy przechowywać w miejscu niedostępnym dla dzieci. Nie należy udostępniać narzędzia osobom, które go nie znają lub nie przeczytały niniejszych przepisów.** Używane przez niedoświadczonych osoby elektronarzędzia są niebezpieczne.
- e) Konieczna jest należyta konserwacja elektronarzędzia. Należy kontrolować, czy ruchome części urządzenia działają bez zarzutu i nie są zablokowane, czy części nie są pęknięte lub uszkodzone w taki sposób, który miałby wpływ na prawidłowe działanie elektronarzędzia. Uszkodzone części należy przed użyciem urządzenia oddać do naprawy.** Wiele wypadków spowodowanych jest przez niewłaściwą konserwację elektronarzędzi.
- f) Należy stale dbać o ostrość i czystość narzędzi tnących.** O wiele rzadziej dochodzi do zakleszczenia się narzędzia tnącego, jeżeli jest ono starannie utrzymane. Zadbane narzędzia łatwiej się też prowadzi.

g) **Elektronarzędzia, osprzęt, narzędzia pomocnicze itd. należy używać zgodnie z niniejszymi zaleceniami. Uwzględnić należy przy tym warunki i rodzaj wykonywanej pracy.** Niezgodne z przeznaczeniem użycie elektronarzędzia może doprowadzić do niebezpiecznych sytuacji.

5) Serwis

a) **Naprawę elektronarzędzia należy zlecić jedynie wykwalifikowanemu fachowcowi i przy użyciu oryginalnych części zamiennych.** To gwarantuje, że bezpieczeństwo urządzenia zostanie zachowane.

Wskazówki dotyczące bezpieczeństwa pracy z młotami

- ▶ **Należy stosować środki ochrony słuchu.** Wpływ hałasu może spowodować utratę słuchu.
- ▶ **Narzędzia używać z dodatkowymi rękojeściami dostarczonymi z narzędziem.** Utrata kontroli może spowodować osobiste obrażenia operatora.
- ▶ **Podczas wykonywania prac, przy których narzędzie robocze mogłoby natrafić na ukryte przewody elektryczne lub na własny przewód zasilający, elektronarzędzie należy trzymać za izolowane powierzchnie rękojeści.** Kontakt z przewodem sieci zasilającej może spowodować przekazanie napięcia na części metalowe elektronarzędzia, co mogłoby spowodować porażenie prądem elektrycznym.
- ▶ **Należy używać odpowiednich przyrządów poszukiwawczych w celu lokalizacji ukrytych przewodów zasilających lub poprosić o pomoc zakłady miejskie.** Kontakt z przewodami znajdującymi się pod napięciem może doprowadzić do powstania pożaru lub porażenia elektrycznego. Uszkodzenie przewodu gazowego może doprowadzić do wybuchu. Wniknięcie do przewodu wodociągowego powoduje szkody rzeczowe lub może spowodować porażenie elektryczne.
- ▶ **Elektronarzędzie należy trzymać podczas pracy mocno w obydwu rękach i zapewnić bezpieczną pozycję pracy.** Elektronarzędzie prowadzone jest bezpieczniej w obydwu rękach.
- ▶ **Należy zabezpieczyć obrabiany przedmiot.** Zamocowanie obrabianego przedmiotu w urządzeniu mocującym lub imadle jest bezpieczniejsze niż trzymanie go w ręku.
- ▶ **Miejsce pracy należy utrzymywać w czystości.** Mieszanki materiałów są szczególnie niebezpieczne. Pył z metalu lekkiego może się zapalić lub wybuchnąć.
- ▶ **Przed odłożeniem elektronarzędzia, należy poczekać, aż znajdzie się ono w bezruchu.** Narzędzie robocze może się zablokować i doprowadzić do utraty kontroli nad elektronarzędziem.
- ▶ **Nie wolno używać elektronarzędzia z uszkodzonym przewodem. Nie należy dotykać uszkodzonego przewodu; w przypadku uszkodzenia przewodu podczas pracy, należy wyciągnąć wtyczkę z gniazda.** Uszkodzone przewody podwyższają ryzyko porażenia prądem.

Opis funkcjonowania

Należy przeczytać wszystkie wskazówki i przepisy. Błędy w przestrzeganiu poniższych wskazówek mogą spowodować porażenie prądem, pożar i/lub ciężkie obrażenia ciała.

Należy otworzyć rozkładaną stronę z rysunkiem urządzenia i pozostawić ją rozłożoną podczas czytania instrukcji obsługi.

Użycie zgodne z przeznaczeniem

Elektronarzędzie jest przeznaczone do wiercenia udarowego w betonie, cegle i kamieniu oraz do lżejszych prac związanych z dłutowaniem. Narzędzie jest również przystosowane do wiercenia bez udaru w drewnie, metalu, ceramice i tworzywach sztucznych. Elektronarzędzia z elektroniczną regulacją oraz z możliwością przełączania na bieg prawoskrętny/lewostronny przystosowane są również do wkręcania śrub.

Przedstawione graficznie komponenty

Numeracja przedstawionych graficznie komponentów odnosi się do schematu elektronarzędzia na stronach graficznych.

- 1 Wymienny szybkoocucujący uchwyt wiertarski (GBH 3-28 DFR)
- 2 Wymienny uchwyt wiertarski SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Uchwyt narzędzia SDS-plus
- 4 Osłona przeciwpyłowa
- 5 Tuleja zaryglowania
- 6 Pierścień blokujący wymienny uchwyt wiertarski (GBH 3-28 DFR)
- 7 Włącznik/wyłącznik
- 8 Przycisk odryglowania dla przełącznika udarów/zatrzymanie obrotów

- 9 Przełącznik udarów/zatrzymanie obrotów
  - 10 Przycisk nastawczy ogranicznika głębokości
  - 11 Ogranicznik głębokości
  - 12 Uchwyt dodatkowy
  - 13 Przełącznik kierunku obrotów
  - 14 Wkręt zabezpieczający uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym*
  - 15 Uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym*
  - 16 Trzpień mocujący SDS-plus dla uchwytu wiertarskiego*
  - 17 Chwyty do uchwytu wiertarskiego (GBH 3-28 DFR)
  - 18 Rowki
  - 19 Przednia tuleja szybkoocucującego wymiennego uchwytu wiertarskiego (GBH 3-28 DFR)
  - 20 Pierścień mocujący szybkoocucującego wymiennego uchwytu wiertarskiego (GBH 3-28 DFR)
  - 21 Otwór do odsysania otwór przystawki do odsysania*
  - 22 Śruba zaciskowa przystawki do odsysania*
  - 23 Ogranicznik głębokości przystawki do odsysania*
  - 24 Rura teleskopowa przystawki do odsysania*
  - 25 Śruba motylkowa przystawki do odsysania*
  - 26 Rura prowadząca przystawki do odsysania*
  - 27 Uchwyt uniwersalny z chwytem-SDS-plus*
- *Osprzęt ukazany na rysunkach lub opisany w instrukcji użytkownika nie wchodzi w standardowy zakres dostawy. Kompletny asortyment osprzętu można znaleźć w naszym katalogu osprzętu.**

Dane techniczne

Wiertarka udarowa		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Numer katalogowy		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Regulacja prędkości obrotowej		●	●
Blokada obrotów		●	●
Bieg w prawo/w lewo		●	●
Wymienny uchwyt wiertarski		-	●
Znamionowa moc pobierania	W	800	800
Liczba uderzeń przy nominalnej prędkości obrotowej	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Energia pojedynczego uderzenia	J	0-3,5	0-3,5
Znamionowa prędkość obrotowa	min ⁻¹	0-900	0-900
Uchwyt narzędziowy		SDS-plus	SDS-plus
Średnica szyjki wrzeciona	mm	50	50
Maks. dopuszczalna średnica wiercenia: (zob. również str. 161)			
- W betonie*	mm	28	28
- Mur (koronka wiertnicza)	mm	82	82
- Stal	mm	13	13
- Drewno	mm	30	30
Ciężar odpowiednio do EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Klasa ochrony		□/II	□/II

* nie nadaje się do pracy z koronką wiertniczą

Dane aktualne są dla napięcia znamionowego [U] 230/240 V. W przypadku niższych napięć, a także modeli specyficznych dla danego kraju, dane te mogą się różnić.

Należy zwracać uwagę na numer katalogowy na tabliczce znamionowej nabytego elektronarzędzia. Nazwy handlowe poszczególnych elektronarzędzi mogą się różnić.

Informacja na temat hałasu i wibracji

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Wartości pomiarowe wyznaczone zgodnie z EN 60745.			
Typowy dla danego urządzenia, określony wg skali A poziom hałasu emitowanego przez to urządzenie wynosi standardowo			
Poziom ciśnienia akustycznego	dB(A)	91	91
Poziom mocy akustycznej	dB(A)	102	102
Błąd pomiaru K=	dB	3	3
Należy stosować środki ochronne słuchu!			
Wartości łączne drgań (suma wektorowa z trzech kierunków) oznaczone zgodnie z EN 60745 wynoszą:			
wiercenie udarowe w betonie:			
poziom emisji drgań a_h	m/s ²	13	12
niepewność K	m/s ²	1,5	1,5
dłutowanie:			
poziom emisji drgań a_h	m/s ²	11	11
niepewność K	m/s ²	1,5	1,5
wiercenie w metalu:			
poziom emisji drgań a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
niepewność K	m/s ²	1,5	1,5
wkręcanie:			
poziom emisji drgań a_h	m/s ²	<2,5	<2,5
niepewność K	m/s ²	1,5	1,5

Podany w niniejszej instrukcji poziom drgań pomierzony został zgodnie z określoną przez normę EN 60745 procedurą pomiarową i może zostać użyty do porównywania elektronarzędzi. Można go też użyć do wstępnej oceny ekspozycji na drgania.

Podany poziom drgań jest reprezentatywny dla podstawowych zastosowań elektronarzędzia.

Jeżeli elektronarzędzie użyte zostanie do innych zastosowań lub z innymi narzędziami roboczymi, a także jeśli nie będzie wystarczająco konserwowane, poziom drgań może odbiegać od podanego. Podane powyżej przyczyny mogą spowodować podwyższenie ekspozycji na drgania podczas całego czasu pracy.

Aby dokładnie ocenić ekspozycję na drgania, trzeba wziąć pod uwagę także okresy, gdy urządzenie jest wyłączone, lub gdy jest wprawdzie włączone, ale nie jest używane do pracy. W ten sposób łączna (obliczana na pełny wymiar czasu pracy) ekspozycja na drgania może okazać się znacznie niższa.

Należy wprowadzić dodatkowe środki bezpieczeństwa, mające na celu ochronę operatora przed skutkami ekspozycji na drgania, np.: Konserwacja elektronarzędzia i narzędzi roboczych, zabezpieczenie odpowiedniej temperatury rąk, ustalenie kolejności operacji roboczych.

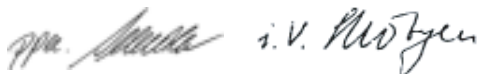
Deklaracja zgodności **CE**

Oświadczamy z pełną odpowiedzialnością, że produkt, przedstawiony w „Dane techniczne”, odpowiada wymaganiom następujących norm i dokumentów normatywnych:

EN 60745 – zgodnie z wymaganiami dyrektyw: 2004/108/WE, 98/37/WE (do 28.12.2009), 2006/42/WE (od 29.12.2009).

Dokumentacja techniczna:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Ustawianie głębokości wiercenia (zob. rys. B)

Ogranicznikiem głębokości **11** można ustalić pożądaną głębokość wiercenia **X**.

Nacisnąć przycisk nastawczy ogranicznika głębokości **10** i wsunąć ogranicznik do uchwyty dodatkowego **12**.

Rowki na ograniczniku głębokości **11** muszą być zwrócone do dołu.

Wsunąć narzędzie robocze SDS-plus do oporu do uchwyty narzędzia SDS-plus **3**. W przeciwnym razie ruchomość narzędzia SDS-plus może spowodować nieprawidłowe ustawienie głębokości wiercenia.

Wyciągnąć ogranicznik głębokości wyciągnąć na tyle, by odległość pomiędzy końcówką wiertła, a końcówką ogranicznika głębokości wynosiła pożądaną głębokość wiercenia **X**.

Montaż

- ▶ **Przed wszystkimi pracami przy elektronarzędziu należy wyciągnąć wtyczkę z gniazda.**

Uchwyt dodatkowy

- ▶ **Urządzenie należy używać jedynie z uchwytem dodatkowym **12**.**

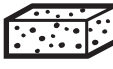

Przechylenie uchwyty dodatkowego (zob. rys. A)

Aby móc zająć stabilną i niemęczącą pozycję pracy, można dowolnie wychylić uchwyt dodatkowy **12**.

Po przekręceniu dolnej części uchwyty dodatkowego **12** w kierunku przeciwnym do kierunku ruchu wskazówek zegara, należy wychylić uchwyt dodatkowy **12** na żądaną pozycję. Następnie ponownie dokręcić dolną część uchwyty dodatkowego **12** w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara.

Zwrócić uwagę na to, aby obejmą rękojeści bocznej umieszczona była w przeznaczonym do tego rowku na obudowie.

Wybór uchwyty wiertarskiego i narzędzi roboczych

Materiał	Rodzaj pracy		
			
W betonie 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Murze 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Stal 	–	–	Ø – 13 mm SDS-plus
Drewno 	–	–	Ø – 30 mm SDS-plus

Do wiercenia udarowego oraz do dłutowania należy używać narzędzi roboczych SDS-plus, umieszczonych w uchwycie wiertarskim SDS-plus.

Do wiercenia bez udaru w drewnie, metalu, ceramice i tworzywach sztucznych, a także do wkręcania śrub używa się narzędzi bez systemu SDS-plus (np. wiertła cylindryczne). Do osadzania tego rodzaju narzędzi potrzebny jest szybkoobrotowy uchwyt wiertarski lub uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym.

GBH 3-28 DFR: Wymienny uchwyt wiertarski SDS-plus **2** można łatwo zastąpić wymiennym szybkoobrotującym uchwytem wiertarskim **1** (zawarty w zestawie z narzędziem).

Wymiana uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym (GBH 3-28 DRE)

Aby możliwe było zastosowanie narzędzi roboczych bez SDS-plus (np. wiertła cylindryczne), należy zamontować odpowiedni uchwyt wiertarski (zębaty lub szybkoobrotowy uchwyt wiertarski, osprzęt).

Montaż uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym (zob. rys. C)

Wkręcić trzpień mocujący SDS-plus **16** do uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym **15**. Zabezpieczyć uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym **15** za pomocą śruby zabezpieczającej **14**. **Należy pamiętać, że śruba zabezpieczająca ma gwint lewoskrętny.**

Wkładanie uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym (zob. rys. C)

Oczyszczyć wtykany koniec trzpienia mocującego i lekko go nasmarować.

Obracając wsunąć uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym z trzpieniem mocującym do uchwytu narzędzia, aż zostanie on automatycznie zaryglowany.

Sprawdzić zaryglowanie przez pociągnięcie za uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym.

Wymywanie uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym

Przesunąć tulejkę ryglującą **5** do tyłu i zdjąć uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym **15**.

Montaż/demontaż wymiennego uchwytu wiertarskiego (GBH 3-28 DFR)

Demontaż wymiennego uchwytu wiertarskiego (zob. rys. D)

Odciągnąć pierścień blokujący wymienny uchwyt wiertarski **6** do tyłu, przytrzymać go w tej pozycji i wyjąć wymienny uchwyt wiertarski SDS-plus **2** lub wymienny szybkoobrotowy uchwyt wiertarski **1**.

Uchwyt wiertarski chronić po wyjęciu przed zanieczyszczeniem.

Montaż wymiennego uchwytu wiertarskiego (zob. rys. E)

- ▶ **Należy stosować wyłącznie oprzyrządowanie przeznaczone dla danego modelu elektro-narzędzia i zwracać przy tym uwagę na ilość rowków 18. Dopuszczalne są tylko wymienne uchwyty wiertarskie z dwoma lub trzema rowkami.** Zastosowanie niewłaściwego uchwytu wiertarskiego może spowodować wypadnięcie narzędzia roboczego podczas pracy elektronarzędzia.

Oczyszczyć koniec montowanego wymiennego uchwytu wiertarskiego i lekko go nasmarować.

Ująć wymienny uchwyt wiertarski SDS-plus **2** lub wymienny szybkoobrotowy uchwyt wiertarski **1** całą ręką. Obracając wsunąć wymienny uchwyt wiertarski do chwytu uchwytu wiertarskiego **17**, aż zaskoczy ze słyszalnym kliknięciem.

Wymienny uchwyt wiertarski blokuje się samoczynnie. Sprawdzić zaryglowanie, pociągając za uchwyt wiertarski.

Wymiana narzędzi

Ostona przeciwpyłowa **4** zapobiega w dalekiej mierze wnukaniu pyłu do uchwytu narzędzi podczas pracy. Należy uważać przy wkładaniu narzędzia na to, by nie uszkodzić ostony przeciwpyłowej **4**.

- ▶ **Uszkodzoną ostonę przeciwpyłową należy natychmiast wymienić. Poleca się zlecić przeprowadzenie wymiany w punkcie serwisu.**

Wkładanie narzędzia roboczego SDS-plus (zob. rys. F)

Za pomocą uchwytu wiertarskiego SDS-plus można wymienić narzędzie robocze w sposób prosty i wygodny bez użycia dodatkowych narzędzi.

GBH 3-28 DFR: Włożyć wymienny uchwyt wiertarski SDS-plus **2**.

Końcówkę montowanego narzędzia należy oczyścić i lekko nasmarować.

Oprzrządowanie należy wkładać do uchwytu narzędziowego kręcąc nim aż do momentu, gdy się ono samodzielnie zarygluje.

Zaryglowanie należy skontrolować przez pociągnięcie narzędzia.

Ze względów systemowych narzędzie robocze SDS-plus ma swobodę poruszania. Dlatego na biegu jałowym występuje bicie. Nie ma to żadnego wpływu na dokładność wierzonego otworu, ponieważ wiertło samoczynnie centruje się podczas wiercenia.

Wycinanie narzędzia roboczego SDS-plus (zob. rys. G)

Przesunąć tuleję zaryglowania **5** do tyłu i wyjąć narzędzie.

Wkładanie narzędzi roboczych bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Wskazówka: Narzędzi roboczych bez SDS-plus nie używać do wiercenia udarowego lub do dłutowania! Narzędzia robocze bez SDS-plus oraz ich uchwyty wiertarskie ulegają zniszczeniu podczas wiercenia udarowego i dłutowania.

Włożyć uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym **15** (zob. „Wymiana uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym“, strona 162).

Otworzyć uchwyt wiertarski z wieńcem zębatym **15** obracając nim, aż możliwe będzie włożenie narzędzia roboczego. Włożyć narzędzie robocze.

Włożyć klucz do uchwytu wiertarskiego w odpowiednie otwory uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym **15** oraz zamocować równomiernie narzędzie robocze.

Ustawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** w pozycji „Wiercenie“.

Wycinanie narzędzi roboczych bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Za pomocą klucza do uchwytu wiertarskiego obracać tulejkę uchwytu wiertarskiego z wieńcem zębatym **15** w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aż będzie możliwe wyjęcie narzędzia roboczego.

Wkładanie narzędzi roboczych bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (zob. rys. H)

Wskazówka: Narzędzi roboczych bez SDS-plus nie używać do wiercenia udarowego lub do dłutowania! Narzędzia robocze bez SDS-plus oraz ich uchwyty wiertarskie ulegają zniszczeniu podczas wiercenia udarowego i dłutowania.

Założyć szybko mocujący wymienny uchwyt wiertarski **1**.

Przytrzymać pierścień **20** wymiennego szybko mocującego uchwytu wiertarskiego. Otworzyć uchwyt narzędziowy obracając przednią tulejkę **19** do momentu, aż będzie możliwe włożenie narzędzia roboczego. Trzymając mocno pierścień **20** przykręcić mocno przednią tulejkę **19** w kierunku wskazanym strzałkami, aż będzie słyszalne charakterystyczne grzechotanie.

Skontrolować prawidłowe osadzenie przez pociągnięcie za narzędzie robocze.

Wskazówka: Jeżeli uchwyt narzędziowy został otwarty do oporu, podczas próby zamykania mogą być słyszalne grzechoczące odgłosy i uchwyt narzędziowy może nie dać się zamknąć. W tym wypadku należy przekręcić przednią tulejkę **19** jeden raz w kierunku przeciwnym do kierunku wskazywanego przez strzałki. Po tym zabiegu możliwe jest zamknięcie uchwytu narzędziowego.

Ustawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** w pozycji „Wiercenie“.

Wycinanie narzędzi roboczych bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (zob. rys. I)

Przytrzymać pierścień **20** wymiennego szybko mocującego uchwytu wiertarskiego. Otworzyć uchwyt narzędziowy obracając przednią tulejkę **19** w kierunku wskazywanym przez strzałki do momentu, aż będzie możliwe wyjęcie narzędzia roboczego.

Odsysanie pyłu za pomocą przystawki do odsysania (osprzęt)

- ▶ Pyły niektórych materiałów, na przykład powłok malarskich z zawartością ołowiu, niektórych gatunków drewna, minerałów lub niektórych rodzajów metalu, mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia. Bezpośredni kontakt fizyczny z pyłami lub przedostanie się ich do płuc może wywołać reakcje alergiczne i/lub choroby układu oddechowego operatora lub osób znajdujących się w pobliżu.

Niektóre rodzaje pyłów, np. dębiny lub buczyny uważane są za rakotwórcze, szczególnie w połączeniu z substancjami do obróbki drewna (chromiany, impregnaty do drewna). Materiały, zawierające azbest mogą być obrabiane jedynie przez odpowiednio przeszkolony personel.

- W razie możliwości należy stosować odsysanie pyłów.
- Należy zawsze dbać o dobrą wentylację stanowiska pracy.
- Zaleca się noszenie maski przeciwpyłowej z pochłaniaczem klasy P2.

Należy stosować się do aktualnie obowiązujących w danym kraju przepisów, regulujących zasady obchodzenia się z materiałami przeznaczonymi do obróbki.

Montaż przystawki do odsysania (zob. rys. J)

Do odsysania pyłu potrzebna będzie przystawka do odsysania (akcesoria). Przystawka ta dociskana jest podczas wiercenia, dzięki czemu jej głowica zawsze szczelnie przylega do podłoża.

Nacisnąć przycisk regulacji głębokości wiercenia **10** i wyjąć ogranicznik głębokości **11**.

Ponownie nacisnąć przycisk **10** i wsunąć przystawkę od przodu do uchwytu dodatkowego **12**.

Podłączyć wąż ssący (średnica 19 mm, akcesoria) do otworu odsysania **21** w przystawce.

Odkurzacz musi być dostosowany do rodzaju obrabianego materiału.

Do odsysania szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia pyłów rakotwórczych należy używać odkurzacza specjalnego.

Ustawianie głębokości wiercenia w przystawce do odsysania (zob. rys. K)

Wymaganą głębokość wiercenia **X** można ustawić również z zamontowaną przystawką do odsysania.

Wsunąć narzędzie robocze SDS-plus do oporu do uchwytu narzędzia SDS-plus **3**. W przeciwnym razie ruchomość narzędzia SDS-plus może spowodować nieprawidłowe ustawienie głębokości wiercenia.

Odkręcić śrubę motylkową **25** na przystawce do odsysania.

Bez dobijania, ale mocno przyłożyć elektronarzędzie w miejscu wiercenia. Narzędzie robocze SDS-plus musi przy tym dotknąć powierzchni.

Tak przesunąć rurę prowadzącą **26** przystawki w uchwycie, aby głowica przystawki przylegała do wierzonej powierzchni. Nie przesuwaj rury prowadzącej **26** na rurze teleskopowej **24** dalej niż jest to konieczne, aby widoczna pozostała możliwie jak największa część skali na rurze teleskopowej **24**.

Ponownie dokręcić śrubę motylkową **25**. Odkręcić śrubę zaciskową **22** na ograniczniku głębokości przystawki.

Przesunąć ogranicznik głębokości **23** na rurze teleskopowej **24**, aby odstęp **X** na rysunku odpowiadał wymaganej głębokości wiercenia.

Dokręcić śrubę zaciskową **22** w tej pozycji.

Praca

Uruchomienie

- ▶ **Należy zwrócić uwagę na napięcie sieciowe!** Napięcie źródła prądu musi zgadzać się z danymi na tabliczce znamionowej elektronarzędzia.

Ustawianie rodzaju pracy

Za pomocą przełącznika wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** wybrać tryb pracy elektronarzędzia.

Wskazówka: Zmiany trybu pracy dokonywać tylko wtedy, gdy elektronarzędzie jest wyłączone! W innym wypadku elektronarzędzie może ulec uszkodzeniu.

Aby zmienić tryb pracy narzędzia, wcisnąć przycisk zwolnienia blokady **8** i przestawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** na żadaną pozycję, aż do słyszalnego zaskoczenia blokady.

Pozycja do **wiercenia z udarem** w betonie lub kamieniu

Pozycja do **wiercenia** bez udaru w drewnie, metalu, ceramice i tworzywie sztuczne, a także do wkręcania śrub

Pozycja **Vario-Lock** do zmiany ustawienia pozycji dłuta
W tej pozycji przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** nie zaryglowuje się.

Pozycja do **dłutowania**

Ustawianie kierunku obrotów

Za pomocą przełącznika obrotów **13** można zmienić kierunek obrotów elektronarzędzia.

- ▶ **Uruchamiać przełącznik obrotów 13 tylko podczas bezruchu elektronarzędzia.**

🌀 **Obroty w prawo:** Wcisnąć przełącznik kierunku obrotów **13** aż do oporu, ustawiając go w pozycji .

🌀 **Obroty w lewo:** Wcisnąć przełącznik kierunku obrotów **13** aż do oporu, ustawiając go w pozycji .

W celu wiercenia udarowego, wiercenia i dłutowania ustawiać kierunek obrotów zawsze na obroty w prawo.

Włączanie/wyłączanie

W celu **włączenia** elektronarzędzia nacisnąć włącznik/wyłącznik **7**.

W celu **wyłączenia** należy puścić włącznik/wyłącznik **7**.

Nastawianie prędkości obrotowej/ilości udarów

Prędkość obrotową i liczbę udarów włączonego elektronarzędzia można bezstopniowo regulować przez głębokość wciśnięcia włącznika/wyłącznika **7**.

Lekki nacisk na włącznik/wyłącznik **7** powoduje małą prędkość obrotową/ilość udarów. Zwiększony nacisk podwyższa prędkość obrotową/ilość udarów.

Sprzęgło przeciążeniowe

- ▶ **W przypadku, gdy używane narzędzie zakleszczyło się lub zablokowało się, to napęd do wrzeciona wiertarki zostaje przerwany. Elektronarzędzie należy trzymać zawsze, ze względu na występujące przy tym siły, mocno w obydwu rękach i zająć pewną pozycję pracy.**
- ▶ **W przypadku zablokowania elektronarzędzia, należy je wyłączyć i zwolnić narzędzie robocze. Podczas włączania zablokowanej wiertarki powstają momenty silnego odrzutu.**

Wskazówki dotyczące pracy

Zmiana pozycji dłuta (Vario-Lock)

Dłuto można ustawić w 36 pozycjach. Przez to możliwe jest każdorazowo zajęcie optymalnej pozycji pracy.

Włożyć dłuto do uchwytu narzędziowego.

Ustawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** w pozycji „Vario-Lock” (zob. „Ustawianie rodzaju pracy”, strona 165).

Uchwyt narzędziowy ustawić w pożądanej pozycji dłuta.

Ustawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** w pozycji „dłutowania”. Uchwyt narzędziowy jest w tej pozycji zablokowany.

Kierunek obrotów przy dłutowaniu należy ustawić na prawostronny.

Wkładanie końcówek wkręcających (zob. rys. L)

- ▶ **Nie należy przykładać włączonego elektronarzędzia do nakrętki/śruby.** Obracające się narzędzia robocze mogą ześlizgnąć się z nakrętki lub z łba śruby.

Do użytkowania końcówek wkręcających niezbędny jest uchwyt uniwersalny **27** z chwytem SDS-plus (osprzęt).

Oczyszczyć wtykany koniec trzpienia mocującego i lekko go nasmarować.

Obracając wsunąć uchwyt uniwersalny do uchwytu narzędzia roboczego, aż zostanie on automatycznie zaryglowany.

Sprawdzić zaryglowanie przez pociągnięcie za uchwyt uniwersalny.

Włożyć końcówkę wkręcającą do uchwytu uniwersalnego. Stosować końcówki wkręcające pasujące do łba wkręta.

Ustawić przełącznik wiercenia udarowego/blokady obrotów **9** w pozycji „Wiercenie”.

W celu wyjęcia uchwytu uniwersalnego przesunąć tulejkę ryglującą **5** do tyłu i wyjąć uchwyt uniwersalny **27** z uchwytu narzędziowego.

Konserwacja i serwis

Konserwacja i czyszczenie

- ▶ **Przed wszystkimi pracami przy elektronarzędziu należy wyciągnąć wtyczkę z gniazda.**
- ▶ **Aby zapewnić bezpieczną i wydajną pracę, elektronarzędzie i szczeliny wentylacyjne należy utrzymywać w czystości.**
- ▶ **Uszkodzoną osłonę przeciwpyłową należy natychmiast wymienić. Poleca się zlecić przeprowadzenie wymiany w punkcie serwisu.**

Oczyszczyć uchwyt narzędziowy **3** po każdym użyciu.

Jeśli urządzenie, mimo dokładnej i wszechstronnej kontroli produkcyjnej ulegnie kiedykolwiek awarii, naprawę powinien przeprowadzić autoryzowany serwis elektronarzędzi firmy Bosch.

Przy wszystkich zgłoszeniach oraz zamówieniach części zamiennych konieczne jest podanie 10-cyfrowego numeru katalogowego elektronarzędzia zgodnie z danymi na tabliczce znamionowej.

Obsługa klienta oraz doradztwo techniczne

Ze wszystkimi pytaniami, dotyczącymi naprawy i konserwacji nabytego produktu oraz dostępu do części zamiennych prosimy zwracać się do punktów obsługi klienta. Rysunki techniczne oraz informacje o częściach zamiennych można znaleźć pod adresem:

www.bosch-pt.com

Zespół doradztwa technicznego firmy Bosch służy pomocą w razie pytań związanych z zakupem produktu, jego zastosowaniem oraz regulacją urządzeń i osprzętu.

Polska

Robert Bosch Sp. z o.o.
Serwis Elektronarzędzi
Ul. Szyszkowa 35/37
02-285 Warszawa
Tel.: +48 (022) 715 44 60
Faks: +48 (022) 715 44 41
E-Mail: bsc@pl.bosch.com
Infolinia Działu Elektronarzędzi:
+48 (801) 100 900
(w cenie połączenia lokalnego)
E-Mail: elektronarzedzia.info@pl.bosch.com
www.bosch.pl

Usuwanie odpadów

Elektronarzędzia, osprzęt i opakowanie należy poddać utylizacji zgodnie z obowiązującymi zasadami ochrony środowiska.

Tylko dla państw należących do UE:

Nie należy wyrzucać elektronarzędzi do odpadów domowych!
Zgodnie z europejską wytyczną 2002/96/WE o starych, zużytych narzędziach elektrycznych i elektronicznych i jej stosowania

w prawie krajowym, wyeliminowane, niezdadne do użycia elektronarzędzia należy zbierać osobno i doprowadzić do ponownego użytkowania zgodnie z zasadami ochrony środowiska.

Zastrzega się prawo dokonywania zmian.

Bezpečnostní předpisy

Všeobecná varovná upozornění pro elektronářadí

VAROVÁNÍ Čtěte všechna varovná upozornění a pokyny. Zanedbání při dodržování varovných upozornění a pokynů mohou mít za následek úder elektrickým proudem, požár a/nebo těžká poranění.

Všechna varovná upozornění a pokyny do budoucna uschovejte.

Ve varovných upozorněních použitý pojem „elektronářadí“ se vztahuje na elektronářadí provozované na el. síti (se síťovým kabelem) a na elektronářadí provozované na akumulátoru (bez síťového kabelu).

1) Bezpečnost pracovního místa

- a) **Udržujte Vaše pracovní místo čisté a dobře osvětlené.** Nepořádek nebo neosvětlené pracovní oblasti mohou vést k úrazům.
- b) **S elektronářadím nepracujte v prostředí ohroženém explozí, kde se nacházejí hořlavé kapaliny, plyny nebo prach.** Elektronářadí vytváří jiskry, které mohou prach nebo páry zapálit.
- c) **Děti a jiné osoby udržujte při použití elektronářadí daleko od Vašeho pracovního místa.** Při rozptýlení můžete ztratit kontrolu nad strojem.

2) Elektrická bezpečnost

- a) **Přípojovací zástrčka elektronářadí musí lícovat se zásuvkou. Zástrčka nesmí být žádným způsobem upravena. Společně s elektronářadím s ochranným uzemněním nepoužívejte žádné adaptérové zástrčky.** Neupravené zástrčky a vhodné zásuvky snižují riziko úderu elektrickým proudem.
- b) **Zabraňte kontaktu těla s uzemněnými povrchy, jako např. potrubí, topení, sporáky a chladničky.** Je-li Vaše tělo uzemněno, existuje zvýšené riziko úderu elektrickým proudem.

c) **Chraňte stroj před deštěm a vlhkem.**

Vniknutí vody do elektronářadí zvyšuje nebezpečí úderu elektrickým proudem.

d) **Dbejte na účel kabelu, nepoužívejte jej k nošení či zavěšení elektronářadí nebo k vytažení zástrčky ze zásuvky. Udržujte kabel daleko od tepla, oleje, ostrých hran nebo pohyblivých dílů stroje.**

Poškozené nebo spletené kabely zvyšují riziko úderu elektrickým proudem.

e) **Pokud pracujete s elektronářadím venku, použijte pouze takové prodlužovací kabely, které jsou způsobilé i pro venkovní použití.** Použití prodlužovacího kabelu, jež je vhodný pro použití venku, snižuje riziko úderu elektrickým proudem.

f) **Pokud se nelze vyhnout provozu elektronářadí ve vlhkém prostředí, použijte proudový chránič.** Nasazení proudového chrániče snižuje riziko úderu elektrickým proudem.

3) Bezpečnost osob

- a) **Buďte pozorní, dávejte pozor na to, co děláte a přistupujte k práci s elektronářadím rozumně. Nepoužívejte žádné elektronářadí pokud jste unavení nebo pod vlivem drog, alkoholu nebo léků.** Moment nepozornosti při použití elektronářadí může vést k vážným poraněním.
- b) **Noste osobní ochranné pomůcky a vždy ochranné brýle.** Nošení osobních ochranných pomůcek jako maska proti prachu, bezpečnostní obuv s protiskluzovou podrážkou, ochranná přilba nebo sluchátka, podle druhu nasazení elektronářadí, snižují riziko poranění.
- c) **Zabraňte neúmyslnému uvedení do provozu. Přesvědčte se, že je elektronářadí vypnuté dříve než jej uchopíte, poneseťe či připojíte na zdroj proudu a/nebo akumulátor.** Máte-li při nošení elektronářadí prst na spínači nebo pokud stroj připojíte ke zdroji proudu zapnutý, pak to může vést k úrazům.

- d) Než elektronářadí zapnete, odstraňte seřizovací nástroje nebo šroubováky.** Nástroj nebo klíč, který se nachází v otáčivém dílu stroje, může vést k poranění.
- e) Vyvarujte se abnormálního držení těla. Zajistěte si bezpečný postoj a udržujte vždy rovnováhu.** Tím můžete elektronářadí v neočekávaných situacích lépe kontrolovat.
- f) Noste vhodný oděv. Nenoste žádný volný oděv nebo šperky. Vlasy, oděv a rukavice udržujte daleko od pohybujících se dílů.** Volný oděv, šperky nebo dlouhé vlasy mohou být zachyceny pohybujícími se díly.
- g) Lze-li namontovat odsávací či zachycující přípravky, přesvědčte se, že jsou připojeny a správně použity.** Použití odsávání prachu může snížit ohrožení prachem.
- 4) Svědomitě zacházení a používání elektronářadí**
- a) Stroj nepřetěžujte. Pro svou práci použijte k tomu určené elektronářadí.** S vhodným elektronářadím budete pracovat v udané oblasti výkonu lépe a bezpečněji.
- b) Nepoužívejte žádné elektronářadí, jehož spínač je vadný.** Elektronářadí, které nelze zapnout či vypnout je nebezpečné a musí se opravit.
- c) Než provedete seřízení stroje, výměnu dílů příslušenství nebo stroj odložíte, vytáhněte zástrčku ze zásuvky a/nebo odstraňte akumulátor.** Toto preventivní opatření zabrání neúmyslnému zapnutí elektronářadí.
- d) Uchovávejte nepoužívané elektronářadí mimo dosah dětí. Nenechte stroj používat osobám, které se strojem nejsou seznámeny nebo nečetly tyto pokyny.** Elektronářadí je nebezpečné, je-li používáno nezkušenými osobami.
- e) Pečujte o elektronářadí svědomitě. Zkontrolujte, zda pohyblivé díly stroje bezvadně fungují a nevzpříčují se, zda díly nejsou zlomené nebo poškozené tak, že je omezena funkce elektronářadí. Poškozené díly nechte před nasazením stroje opravit.** Mnoho úrazů má příčinu ve špatně udržovaném elektronářadí.
- f) Řezné nástroje udržujte ostré a čisté.** Pečlivě ošetřované řezné nástroje s ostrými řeznými hranami se méně vzpříčují a dají se lehčeji vést.
- g) Používejte elektronářadí, příslušenství, nasazovací nástroje apod. podle těchto pokynů. Respektujte přítom pracovní podmínky a prováděnou činnost.** Použití elektronářadí pro jiné než určující použití může vést k nebezpečným situacím.
- 5) Servis**
- a) Nenechte Vaše elektronářadí opravit pouze kvalifikovaným odborným personálem a pouze s originálními náhradními díly.** Tím bude zajištěno, že bezpečnost stroje zůstane zachována.

Bezpečnostní upozornění pro kladiva

- ▶ **Noste ochranu sluchu.** Působení hluku může způsobit ztrátu sluchu.
- ▶ **Používejte přídavné rukojeti dodávané s elektronářadím.** Ztráta kontroly může vést ke zraněním.
- ▶ **Pokud provádíte práce, při kterých může nasazovací nástroj zasáhnout skrytá elektrická vedení nebo vlastní síťový kabel, pak držte elektronářadí na izolovaných plochách rukojeti.** Kontakt s vedením pod napětím může přivést napětí i na kovové díly elektronářadí a vést k úderu elektrickým proudem.

- ▶ **Použijte vhodné detekční přístroje na vyhledání skrytých rozvodných vedení nebo kontaktujte místní dodavatelskou společnost.** Kontakt s elektrickým vedením může vést k požáru a úderu elektrickým proudem. Poškození vedení plynu může vést k výbuchu. Proniknutí do vodovodního potrubí způsobí věčné škody nebo může způsobit úder elektrickým proudem.
- ▶ **Elektronářadí držte při práci pevně oběma rukama a zajistěte si bezpečný postoj.** Oběma rukama je elektronářadí vedeno bezpečněji.
- ▶ **Zajistěte obrobek.** Obrobek pevně uchycený upínacím přípravkem nebo svěrákem je držen bezpečněji než Vaší rukou.
- ▶ **Udržujte své pracovní místo čisté.** Směsi materiálů jsou obzvláště škodlivé. Prach lehkých kovů může hořet nebo explodovat.
- ▶ **Než jej odložíte, počkejte až se elektronářadí zastaví.** Nasazovací nástroj se může vzpříčit a vést ke ztrátě kontroly nad elektronářadím.
- ▶ **Nepoužívejte elektronářadí s poškozeným kabelem. Pokud se kabel během práce poškodí, pak se jej nedotýkejte a vytáhněte síťovou zástrčku.** Poškozené kabely zvyšují riziko elektrického úderu.

Funkční popis

Čtěte všechna varovná upozornění a pokyny. Zanedbání při dodržování varovných upozornění a pokynů mohou mít za následek úraz elektrickým proudem, požár a/nebo těžká poranění.

Vyklopte prosím odklápěcí stranu se zobrazením stroje a nechte tuto stranu během čtení návodu k obsluze otevřenou.

Určující použití

Elektronářadí je určeno k příklepovému vrtání do betonu, cihel a kamene a též pro lehké sekací práce. Je rovněž vhodné pro vrtání bez příklepu do dřeva, kovu, keramiky a umělé hmoty. Elektronářadí s elektronickou regulací a chodem vpravo/vlevo je vhodné i k šroubování.

Zobrazené komponenty

Číslování zobrazených komponent se vztahuje na zobrazení elektronářadí na grafické straně.

- 1 Rychloupínací výměnné sklíčidlo (GBH 3-28 DFR)
- 2 Výmenné sklíčidlo SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Nástrojový držák SDS-plus
- 4 Ochranná protiprachová krytka
- 5 Uzamykací pouzdro
- 6 Uzamykací kroužek výměnného sklíčidla (GBH 3-28 DFR)
- 7 Spínač
- 8 Odjišťovací tlačítko přepínače úderů/zastavené otáčky
- 9 Přepínač úderů/zastavené otáčky
- 10 Tlačítko pro nastavení hloubkového dorazu
- 11 Hloubkový doraz
- 12 Přídavná rukojeť
- 13 Přepínač směru otáčení
- 14 Pojistný šroub pro ozubené sklíčidlo*
- 15 Ozubené sklíčidlo*
- 16 Upínací stopka SDS-plus pro sklíčidlo*
- 17 Upnutí sklíčidla (GBH 3-28 DFR)
- 18 Identifikační drážky
- 19 Přední pouzdro rychloupínacího výměnného sklíčidla (GBH 3-28 DFR)
- 20 Přidržovací kroužek rychloupínacího výměnného sklíčidla (GBH 3-28 DFR)
- 21 Odsávací otvor Saugfix*
- 22 Svěrný šroub Saugfix*
- 23 Hloubkový doraz Saugfix*
- 24 Teleskopická trubka Saugfix*
- 25 Křídlový šroub Saugfix*
- 26 Vodící trubka Saugfix*
- 27 Univerzální držák se stopkou SDS-plus*

*Zobrazené nebo popsané příslušenství nepatří k standardnímu obsahu dodávky. Kompletní příslušenství naleznete v našem programu příslušenství.

Technická data

Vrtací kladivo		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Objednací číslo		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Řízení počtu otáček		●	●
Zastavení otáček		●	●
Chod vpravo/vlevo		●	●
Výměnné vrtací sklíčidlo		-	●
Jmenovitý příkon	W	800	800
Počet úderů při jmenovitých otáčkách	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Energie jednotlivých úderů	J	0-3,5	0-3,5
Jmenovité otáčky	min ⁻¹	0-900	0-900
Nástrojový držák		SDS-plus	SDS-plus
Průměr krku včetně	mm	50	50
Přípustný průměr vrtání max.: (viz též strana 173)			
- Beton*	mm	28	28
- Zdivo (s dutou vrtací korunkou)	mm	82	82
- Ocel	mm	13	13
- Dřevo	mm	30	30
Hmotnost podle EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Třída ochrany		□/II	□/II

* nevhodné s dutou vrtací korunkou

Údaje platí pro jmenovité napětí [U] 230/240 V. Při nižších napětích a provedení specifických pro jednotlivé země se tyto údaje mohou lišit.

Dbejte prosím objednáčích čísla na typovém štítku Vašeho elektronářadí. Obchodní označení jednotlivých elektro-
nářadí se mohou měnit.

Informace o hluku a vibracích

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Měřené hodnoty byly zjištěny podle EN 60745.			
Hodnocená hladina hluku A stroje činí typicky			
Hladina akustického tlaku	dB(A)	91	91
Hladina akustického výkonu	dB(A)	102	102
Nepřesnost K=	dB	3	3
Noste ochranu sluchu!			
Celkové hodnoty vibrací (vektorový součet tří os) zjištěny podle EN 60745:			
příklepové vrtání do betonu:			
hodnota emise vibrací a_h	m/s^2	13	12
nepřesnost K	m/s^2	1,5	1,5
sekání:			
hodnota emise vibrací a_h	m/s^2	11	11
nepřesnost K	m/s^2	1,5	1,5
vrtání do kovu:			
hodnota emise vibrací a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
nepřesnost K	m/s^2	1,5	1,5
šroubování:			
hodnota emise vibrací a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
nepřesnost K	m/s^2	1,5	1,5

V těchto pokynech uvedená úroveň vibrací byla změřena podle měřících metod normovaných v EN 60745 a může být použita pro vzájemné porovnání elektronářadí. Hodí se i pro předběžný odhad zatížení vibracemi.

Uvedená úroveň vibrací reprezentuje hlavní použití elektronářadí. Pokud ovšem bude elektronářadí nasazeno pro jiná použití, s odlišnými nasazovacími nástroji nebo s nedostatečnou údržbou, může se úroveň vibrací lišit. To může zatížení vibracemi po celou pracovní dobu zřetelně zvýšit.

Pro přesný odhad zatížení vibracemi by měly být zohledněny i doby, v nichž je stroj vypnutý nebo sice běží, ale fakticky není nasazen. To může zatížení vibracemi po celou pracovní dobu zřetelně zredukovat.

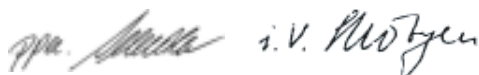
Stanovte dodatečná bezpečnostní opatření k ochraně obsluhy před účinky vibrací jako např.: údržba elektronářadí a nasazovacích nástrojů, udržování teplých rukou, organizace pracovních procesů.

Prohlášení o shodě

Prohlašujeme v plné naší zodpovědnosti, že v odstavci „Technická data“ popsaný výrobek je v souladu s následujícími normami nebo normativními dokumenty: EN 60745 podle ustanovení směrnic 2004/108/ES, 98/37/ES (do 28.12.2009), 2006/42/ES (od 29.12.2009).

Technická dokumentace u:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montáž

- **Před každou prací na elektronářadí vytáhněte zástrčku ze zásuvky.**

Přídavná rukojeť

- **Používejte Vaše elektronářadí pouze s přídavnou rukojetí 12.**

Natočení přídavné rukojeti (viz obr. A)

Abyste dosáhli bezpečné a bezúnavové pracovní držení, můžete přídavné držadlo **12** libovolně natočit.

Otáčejte spodní částí přídavné rukojeti **12** proti směru hodinových ručiček a přídavnou rukojeť **12** natočte do požadované polohy. Poté otáčecím spodní částí přídavné rukojeti **12** ve směru hodinových ručiček ji opět upevněte.

Dávejte pozor na to, aby upínací pásek přídavné rukojeti ležel v k tomu určené drážce na tělese.

Nastavení hloubky vrtání (viz obr. B)

Pomocí hloubkového dorazu **11** lze stanovit požadovanou hloubku vrtání **X**.

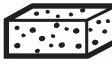

Stlačte tlačítko pro nastavení hloubky dorazu **10** a nasadte hloubkový doraz do přídavné rukojeti **12**.

Rýhování na hloubkovém dorazu **11** musí ukazovat nahoru.

Vsuňte nasazovací nástroj SDS-plus až na doraz do nástrojového držáku SDS-plus **3**. Pohyblivost nástroje SDS-plus jinak může vést k chybnému nastavení hloubky vrtání.

Hloubkový doraz vytáhněte natolik ven, aby vzdálenost mezi špičkou vrtáku a špičkou hloubkového dorazu odpovídala požadované hloubce vrtání **X**.

Volba sklíčidla a nástrojů

Materiál	Druh provozu		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Zdivo 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Ocel 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Dřevo 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Pro příklepové vrtání a sekání potřebujete nástroje SDS-plus, jež se nasazují do sklíčidla SDS-plus.

Pro vrtání bez příklepu do dřeva, kovu, keramiky a umělé hmoty a též pro šroubování se používají nástroje bez SDS-plus (např. vrták s válcovou stopkou). Pro tyto nástroje potřebujete rychloupínací sklíčidlo resp. ozubené sklíčidlo.

GBH 3-28 DFR: Výměnné sklíčidlo SDS-plus **2** může být lehce zaměněno za dodávané rychloupínací výměnné sklíčidlo **1**.

Výměna ozubeného sklíčidla (GBH 3-28 DRE)

Abyste mohli pracovat s nástroji bez SDS-plus (např. vrták s válcovou stopkou), musíte namontovat vhodné sklíčidlo (ozubené nebo rychloupínací sklíčidlo, příslušenství).

Montáž ozubeného sklíčidla (viz obr. C)

Našroubujte upínací stopku SDS-plus **16** do ozubeného sklíčidla **15**. Ozubené sklíčidlo **15** zajistěte pojistným šroubem **14**. **Dbejte na to, že pojistný šroub má levý závit.**

Nasazení ozubeného sklíčidla (viz obr. C)

Nástrčný konec upínací stopky očistěte a lehce namažte.

Ozubené sklíčidlo s upínací stopkou nasadte otáčivě do nástrojového držáku až se automaticky zajistí.

Zajištění prověřte tahem za ozubené sklíčidlo.

Odejmutí ozubeného sklíčidla

Posuňte uzamykací pouzdro **5** dozadu a ozubené sklíčidlo **15** odejměte.

Odejmutí/nasazení výměnného sklíčidla (GBH 3-28 DFR)

Odejmutí výměnného sklíčidla (viz obr. D)

Uzamykací kroužek výměnného sklíčidla **6** stáhněte dozadu, podržte jej pevně v této poloze a výměnné sklíčidlo SDS-plus **2** příp. rychloupínací výměnné sklíčidlo **1** stáhněte dopředu.

Výměnné sklíčidlo chraňte po odejmutí před znečištěním.

Nasazení výměnného sklíčidla (viz obr. E)

► **Používejte pouze podle modelu specifické originální vybavení a dbejte přitom na počet identifikačních drážek 18. Přípustná jsou pouze výměnná sklíčidla se dvěma nebo třemi identifikačními drážkami.** Použije-li se výměnné sklíčidlo nevhodné pro toto elektronářadí, pak může nasazovací nástroj během provozu vypadnout.

Výměnné sklíčidlo před nasazením očistěte a nástrčný konec lehce namažte.

Výměnné sklíčidlo SDS-plus **2** příp. rychloupínací výměnné sklíčidlo **1** uchopte celou rukou. Výměnné sklíčidlo otáčivě nasuňte na upnuté sklíčidla **17**, až uslyšíte zřetelný zvuk zapadnutí.

Výměnné sklíčidlo se automaticky zajistí. Zkontrolujte zajištění zatažením za výměnné sklíčidlo.

Výměna nástroje

Ochranná protiprachová krytka **4** zabraňuje dalekosáhlému vniknutí prachu z vrtání do nástrojového držáku během provozu. Dbejte při nasazování nástroje na to, aby ochranná protiprachová krytka **4** nebyla poškozena.

► **Poškozenou protiprachovou krytku ihned nahraďte. Doporučuje se nechat to provést odborným servisem.**

Nasazení nástroje SDS-plus (viz obr. F)

S vrtacím sklíčidlem SDS-plus můžete nástroj jednoduše a pohodlně vyměnit bez použití dalších nástrojů.

GBH 3-28 DFR: Nasadte výměnné sklíčidlo SDS-plus **2**.

Zasouvací konec nasazovacího nástroje očistěte a lehce namažte.

Nasazovací nástroj vsadte s otočením do nástrojového držáku až se automaticky zajistí.

Zajištění prověřte tahem za nástroj.

Nástroj SDS-plus je systémově volně pohyblivý. Tím vzniká při běhu naprázdno obvodová házivost. To nemá žádné důsledky na přesnost vrtacího otvoru, poněvadž vrták se při vrtání automaticky vystředí.

Odejmutí nástroje SDS-plus (viz obr. G)

Přesuňte uzamykací pouzdro **5** vzad a nasazovací nástroj odejměte.

Nasazení nástrojů bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Upozornění: Nástroje bez SDS-plus nepoužívejte k příklepovému vrtání nebo sekání! Nástroje bez SDS-plus a jejich sklíčidlo se při příklepovém vrtání a sekání poškodí.

Nasadte ozubené sklíčidlo **15** (viz „Výměna ozubeného sklíčidla“, strana 174).

Otáčením otevřte ozubené sklíčidlo **15** až lze vložit nástroj. Nasadte nástroj.

Nastrčte klíčku ozubeného sklíčidla do příslušných otvorů ozubeného sklíčidla **15** a nástroj rovnoměrně upněte.

Přepínač údery/zastavené otáčky **9** otočte do polohy „vrtání“.

Odejmutí nástrojů bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Otáčejte pouzdro ozubeného sklíčidla **15** pomocí klíčky proti směru hodinových ručiček až lze nástroj odejmout.

Nasazení nástrojů bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (viz obr. H)

Upozornění: Nástroje bez SDS-plus nepoužívejte k příklepovému vrtání nebo sekání! Nástroje bez SDS-plus a jejich sklíčidlo se při příklepovém vrtání a sekání poškodí.

Nasadte rychloupínací výměnné sklíčidlo **1**.

Pevně podržte přídržovací kroužek **20** rychloupínacího výměnného sklíčidla. Otevřete nástrojový držák otáčením předního pouzdra **19** natolik, až lze nasadit nástroj. Pevně podržte přídržovací kroužek **20** a otáčejte přední pouzdro **19** silou ve směru šipky, až je slyšet zřetelný zvuk přeskakování.

Pevně usazení zkontrolujte tahem za nástroj.

Upozornění: Byl-li nástrojový držák otevřen až na doraz, může být při upínání slyšet zvuk přeskakování a nástrojový držák se neuzavře. V tom případě otočte přední pouzdro **19** jednou proti směru šipky. Poté lze nástrojový držák uzavřít.

Přepínač údery/zastavené otáčky **9** otočte do polohy „vrtání“.

Odejmutí nástrojů bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (viz obr. I)

Pevně podržte přídržovací kroužek **20** rychloupínacího výměnného sklíčidla. Otevřete nástrojový držák otáčením předního pouzdra **19** ve směru šipky, až lze odejmout nástroj.

Odsávání prachu pomocí přípravku Saugfix (příslušenství)

► Prach materiálů jako olovoobsahující nátěry, některé druhy dřeva, minerálů a kovu mohou být zdraví škodlivé. Kontakt s prachem nebo vdechnutí mohou vyvolat alergické reakce a/nebo onemocnění dýchacích cest obsluhy nebo v blízkosti se nacházejících osob. Určitý prach jako dubový nebo bukový prach je pokládán za karcinogenní, zvláště ve spojení s přídavnými látkami pro ošetření dřeva (chromát, ochranné prostředky na dřevo). Materiál obsahující azbest směji opracovávat pouze specialisté.

- Pokud možno používejte odsávání prachu.
- Pečujte o dobré větrání pracovního prostoru.
- Je doporučeno nosit ochrannou dýchací masku s třídou filtru P2.

Dbejte ve Vaší zemi platných předpisů pro opracovávané materiály.

Montáž nástavce Saugfix (viz obr. J)

Pro odsávání prachu je potřeba nástavec Saugfix (příslušenství). Při vrtání pruží Saugfix zpět tak, aby hlava nástavce Saugfix vždy těsně držela na podkladu.

Stlačte tlačítko pro nastavení hloubkového dorazu **10** a odejměte hloubkový doraz **11**.

Stlačte tlačítko **10** znovu a nasadte nástavec Saugfix zepředu do přídatné rukojeti **12**.

Připojte odsávací hadici (průměr 19 mm, příslušenství) na odsávací otvor **21** nástavce Saugfix.

Vysavač musí být vhodný pro opracovávaný materiál.

Při odsávání obzvláště zdraví škodlivého, karcinogenního nebo suchého prachu použijte speciální vysavač.

Nastavení hloubky vrtání na nástavci Saugfix (viz obr. K)

Požadovanou hloubku vrtání **X** můžete stanovit i při namontovaném nástavci Saugfix.

Vsuňte nasazovací nástroj SDS-plus až na doraz do nástrojového držáku SDS-plus **3**. Pohyblivost nástroje SDS-plus jinak může vést k chybnému nastavení hloubky vrtání.

Povolte křídlový šroub **25** na nástavci Saugfix.

Nasadte nezapnuté elektronářadí pevně na vrtané místo. Nástroj SDS-plus přitom musí dosednout na plochu.

Vodící trubku **26** nástavce Saugfix přesuňte v jeho uchycení tak, aby hlava nástavce Saugfix přilehla na vrtanou plochu. Neposuňte vodící trubku **26** přes teleskopickou trubku **24** dále než je nezbytné tak, aby pokud možno co největší díl stupnice na teleskopické trubce **24** zůstal viditelný.

Křídlový šroub **25** opět utáhněte. Povolte svěrný šroub **22** na hloubkovém dorazu nástavce Saugfix.

Přesuňte hloubkový doraz **23** na teleskopické trubce **24** tak, aby v obrázku zobrazená vzdálenost **X** odpovídala Vaší požadované hloubce vrtání.

Svěrný šroub **22** v této poloze utáhněte.

Provoz

Uvedení do provozu

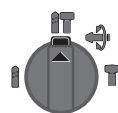
- **Dbejte síťového napětí!** Napětí zdroje proudu musí souhlasit s údaji na typovém štítku elektronářadí.

Nastavení druhu provozu

Pomocí přepínače úder/zastavené otáčky **9** zvolte druh provozu elektronářadí.

Upozornění: Druh provozu změňte pouze při vypnutém elektronářadí! Elektronářadí se jinak může poškodit.

Pro změnu druhu provozu stlačte odjišťovací tlačítko **8** a přepínač úder/zastavené otáčky **9** otočte do požadované polohy, až slyšitelně zaskočí.

Poloha pro **příklepové vrtání** do betonu nebo kamene

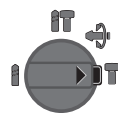

Poloha pro **vrtání** bez příklepu do dřeva, kovu, keramiky a umělé hmoty a též pro šroubování

Poloha **Vario-Lock** pro přestavení polohy sekáče

V této poloze přepínač úder/zastavené otáčky **9** nezaskočí.

Poloha pro **sekání**

Nastavení směru otáčení

Pomocí přepínače směru otáčení **13** můžete změnit směr otáčení elektronářadí.

- ▶ **Přepínač směru otáčení 13 ovládejte jen za stavu klidu elektronářadí.**

🔄 **Chod vpravo:** zatlačte přepínač směru otáčení **13** až na doraz do polohy .

🔄 **Chod vlevo:** zatlačte přepínač směru otáčení **13** až na doraz do polohy .

Pro přiklepové vrtání, vrtání a sekání nastavte směr otáčení vždy na běh vpravo.

Zapnutí – vypnutí

K **zapnutí** elektronářadí stlačte spínač **7**.

Pro **vypnutí** spínač **7** uvolněte.

Nastavení počtu otáček/úderů

Počet otáček/úderů zapnutého elektronářadí můžete plynule regulovat podle toho, jak dalece stlačíte spínač **7**.

Lehký tlak na spínač **7** vyvolá nízký počet otáček/příklepů. S přibývajícím tlakem se otáčky/příklepy zvyšují.

Spojka při přetížení

- ▶ **Pokud se nasazovací nástroj vzpříčí nebo zasekne, přeruší se pohon k vrtacímu vřetenu. Držte, kvůli přítom se vyskytujícím silám, elektronářadí vždy pevně oběma rukama a zaujměte pevný postoj.**
- ▶ **Elektronářadí vypněte a nasazovací nástroj uvolněte, je-li elektronářadí zablokované. Při zapnutí se zablokovaným vrtacím nástrojem vznikají vysoké reakční momenty.**

Pracovní pokyny

Změna sekací polohy (Vario-Lock)

Sekáč můžete zaaretovat ve 36 polohách. Tím můžete zaujmout vždy optimální pracovní polohu. Nasadte sekáč do nástrojového držáku.

Přepínač údery/zastavené otáčky **9** otočte do polohy „Vario-Lock“ (viz „Nastavení druhu provozu“, strana 176).

Otočte nástrojový držák do požadované polohy sekání.

Přepínač údery/zastavené otáčky **9** otočte do polohy „sekání“. Nástrojový držák se tím zaaretuje. Směr otáčení nastavte při sekání na běh vpravo.

Nasazení šroubovacích bitů (viz obr. L)

- ▶ **Na matici/šroub nasadte jen vypnuté elektronářadí.** Otáčející se nástroje mohou sklouznout.

Pro použití šroubovacích bitů potřebujete univerzální držák **27** s upínací stopkou SDS-plus (příslušenství).

Nástrčný konec upínací stopky očistěte a lehce namažte.

Univerzální držák nasadte otáčivě do nástrojového držáku až se automaticky zajistí.

Zkontrolujte zajištění tahem za univerzální držák. Nasadte šroubovací bit do univerzálního držáku. Použijte pouze šroubovací bity lícující k hlavě šroubu.

Přepínač údery/zastavené otáčky **9** otočte do polohy „vrtání“.

Pro odejmutí univerzálního držáku posuňte uzamykací pouzdro **5** dozadu a univerzální držák **27** odejměte z nástrojového držáku.

Údržba a servis

Údržba a čištění

- ▶ **Před každou prací na elektronářadí vytáhněte zástrčku ze zásuvky.**
- ▶ **Udržujte elektronářadí a větrací otvory čisté, abyste pracovali dobře a bezpečně.**
- ▶ **Poškozenou protiprachovou krytku ihned nahraďte. Doporučuje se nechat to provést odborným servisem.**

Po každém použití očistěte nástrojový držák **3**.

Pokud dojde i přes pečlivou výrobu a náročné kontroly k poruše stroje, svěřte provedení opravy autorizovanému servisnímu středisku pro elektronářadí firmy Bosch.

Při všech dotazech a objednávkách náhradních dílů nezbytně prosím uvádějte 10-místné objednací číslo podle typového štítku elektronářadí.

Zákaznická a poradenská služba

Zákaznická služba zodpoví Vaše dotazy k opravě a údržbě Vašeho výrobku a též k náhradním dílům. Technické výkresy a informace k náhradním dílům naleznete i na:

www.bosch-pt.com

Tým poradenské služby Bosch Vám rád pomůže při otázkách ke koupi, používání a nastavení výrobků a příslušenství.

Czech Republic

Robert Bosch odbytová s.r.o.
 Bosch Service Center PT
 K Vápence 1621/16
 692 01 Mikulov
 Tel.: +420 (519) 305 700
 Fax: +420 (519) 305 705
 E-Mail: servis.naradi@cz.bosch.com
www.bosch.cz

Zpracování odpadů

Elektronářadí, příslušenství a obaly by měly být dodány k opětovnému zhodnocení nepoškozujícím životní prostředí.

Pouze pro země EU:

Nevyhazujte elektronářadí do domovního odpadu! Podle evropské směrnice 2002/96/ES o starých elektrických a elektronických zařízeních a jejím prosazení v národních zákonech musí být neupotřebitelné elektronářadí rozebrané shromážděno a dodáno k opětovnému zhodnocení nepoškozujícím životní prostředí.

Změny vyhrazeny.

Bezpečnostné pokyny

Všeobecné výstražné upozornenia a bezpečnostné pokyny

⚠ POZOR Prečítajte si všetky Výstražné upozornenia a bezpečnostné pokyny. Zanedbanie dodržiavania Výstražných upozornení a pokynov uvedených v nasledujúcom texte môže mať za následok zásah elektrickým prúdom, spôsobiť požiar a/alebo ťažké poranenie.

Tieto Výstražné upozornenia a bezpečnostné pokyny starostlivo uschovajte na budúce použitie.

Pojem „ručné elektrické náradie“ používaný v nasledujúcom texte sa vzťahuje na ručné elektrické náradie napájané zo siete (s prírodnou šnúrou) a na ručné elektrické náradie napájané akumulátorovou batériou (bez prírodnej šnúry).

1) Bezpečnosť na pracovisku

- a) **Pracovisko vždy udržiavajte čisté a dobre osvetlené.** Neporiadok a neosvetlené priestory pracoviska môžu mať za následok pracovné úrazy.
- b) **Týmto náradím nepracujte v prostredí ohrozenom výbuchom, v ktorom sa nachádzajú horľavé kvapaliny, plyny alebo horľavý prach.** Ručné elektrické náradie vytvára iskry, ktoré by mohli prach alebo pary zapáliť.
- c) **Nedovoľte deťom a iným nepovolánym osobám, aby sa počas používania ručného elektrického náradia zdržiavali v blízkosti pracoviska.** Pri odpútaní pozornosti zo strany inej osoby môžete stratiť kontrolu nad náradím.

2) Elektrická bezpečnosť

- a) **Zástrčka prírodnej šnúry ručného elektrického náradia musí pasovať do použitej zásuvky. Zástrčku v žiadnom prípade nijako nemeňte. S uzemneným elektrickým náradím nepoužívajte ani žiadne zástrčkové adaptéry.** Nezmenené zástrčky a vhodné zásuvky znižujú riziko zásahu elektrickým prúdom.

b) **Vyhýbajte sa telesnému kontaktu s uzemnenými povrchovými plochami, ako sú napr. rúry, vykurovacie telesá, sporáky a chladničky.** Keby by bolo Vaše telo uzemnené, hrozí zvýšené riziko zásahu elektrickým prúdom.

c) **Chráňte elektrické náradie pred účinkami dažďa a vlhkosti.** Vniknutie vody do ručného elektrického náradia zvyšuje riziko zásahu elektrickým prúdom.

d) **Nepoužívajte prírodnú šnúru mimo určený účel na nosenie ručného elektrického náradia, ani na jeho zavesenie a zástrčku nevyberajte zo zásuvky ťahaním za prírodnú šnúru. Zabezpečte, aby sa sieťová šnúra nedostala do blízkosti horúceho telesa, ani do kontaktu s olejom, s ostrými hranami alebo pohybujúcimi sa súčiastkami ručného elektrického náradia.** Poškodené alebo zauzlené prírodné šnúry zvyšujú riziko zásahu elektrickým prúdom.

e) **Keď pracujete s ručným elektrickým náradím vonku, používajte len také predlžovacie káble, ktoré sú schválené aj na používanie vo vonkajších priestoroch.** Použitie predlžovacieho kábla, ktorý je vhodný na používanie vo vonkajšom prostredí, znižuje riziko zásahu elektrickým prúdom.

f) **Ak sa nedá vyhnúť použitiu ručného elektrického náradia vo vlhkom prostredí, použite ochranný spínač pri poruchových prúdoch.** Použitie ochranného spínača pri poruchových prúdoch znižuje riziko zásahu elektrickým prúdom.

3) Bezpečnosť osôb

- a) **Buďte ostražitý, sústreďte sa na to, čo robíte a k práci s ručným elektrickým náradím prístupujte s rozumom. Nepracujte s ručným elektrickým náradím nikdy vtedy, keď ste unavený, alebo keď ste pod vplyvom drog, alkoholu alebo liekov.** Malý okamih nepozornosti môže mať pri používaní náradia za následok vážne poranenia.

b) Noste osobné ochranné pomôcky a používajte vždy ochranné okuliare.

Nosenie osobných ochranných pomôcok, ako je ochranná dýchacia maska, bezpečnostná pracovná obuv, ochranná prilba alebo chrániče sluchu, podľa druhu ručného elektrického náradia a spôsobu jeho použitia znižujú riziko poranenia.

c) Vyhýbajte sa neúmyselnému uvedeniu ručného elektrického náradia do činnosti. Pred zasunutím zástrčky do zásuvky a/alebo pred pripojením akumulátora, pred chytením alebo prenášaním ručného elektrického náradia sa vždy presvedčte sa, či je ručné elektrické náradie vypnuté.

Ak budete mať pri prenášaní ručného elektrického náradia prst na vypínači, alebo ak ručné elektrické náradie pripojíte na elektrickú sieť zapnuté, môže to mať za následok nehodu.

d) Skôr ako náradie zapnete, odstráňte z neho nastavovacie náradie alebo kľúče na skrutky.

Nastavovací nástroj alebo kľúč, ktorý sa nachádza v rotujúcej časti ručného elektrického náradia, môže spôsobiť vážne poranenia osôb.

e) Vyhýbajte sa abnormálnym polohám tela.

Zabezpečte si pevný postoj, a neprestajne udržiavajte rovnováhu. Takto budete môcť ručné elektrické náradie v neočakávaných situáciách lepšie kontrolovať.

f) Pri práci noste vhodný pracovný odev. Nenoste široké odevy a nemajte na sebe šperky. Vyvarujte sa toho, aby so Vaše vlasy, odev a rukavice dostali do blízkosti rotujúcich súčiastok náradia.

Voľný odev, dlhé vlasy alebo šperky môžu byť zachytené rotujúcimi časťami ručného elektrického náradia.

g) Ak sa dá na ručné elektrické náradie namontovať odsávacie zariadenie a zariadenie na zachytávanie prachu, presvedčte sa, či sú dobre pripojené a správne používané.

Používanie odsávacieho zariadenia a zariadenia na zachytávanie prachu znižuje riziko ohrozenia zdravia prachom.

4) Starostlivé používanie ručného elektrického náradia a manipulácia s ním

a) Ručné elektrické náradie nikdy nepretáčajte. Používajte také elektrické náradie, ktoré je určené pre daný druh práce.

Pomocou vhodného ručného elektrického náradia budete pracovať lepšie a bezpečnejšie v uvedenom rozsahu výkonu náradia.

b) Nepoužívajte nikdy také ručné elektrické náradie, ktoré má pokazený vypínač.

Náradie, ktoré sa už nedá zapnúť alebo vypnúť, je nebezpečné a treba ho zveriť do opravy odborníkovi.

c) Skôr ako začnete náradie nastavovať alebo prestavovať, vymieňať príslušenstvo alebo skôr, ako odložíte náradie, vždy vytiahnite zástrčku sieťovej šnúry zo zásuvky.

Toto preventívne opatrenie zabraňuje neúmyselnému spusteniu ručného elektrického náradia.

d) Nepoužívané ručné elektrické náradie uschovávajte tak, aby bolo mimo dosahu detí. Nedovoľte používať pneumatikové náradie osobám, ktoré s ním nie sú dôverne oboznámené, alebo ktoré si neprečítali tieto Pokyny.

Ručné elektrické náradie je nebezpečné vtedy, keď ho používajú neskúsené osoby.

e) Ručné elektrické náradie starostlivo ošetrujte. Kontrolujte, či pohyblivé súčiastky bezchybne fungujú alebo či neblokujú, či nie sú zlomené alebo poškodené niektoré súčiastky, ktoré by mohli negatívne ovplyvňovať správne fungovanie ručného elektrického náradia. Pred použitím náradia dajte poškodené súčiastky vymeniť.

Veľa nehôd bolo spôsobených nedostatočnou údržbou elektrického náradia.

f) Rezné nástroje udržiavajte ostré a čisté.

Starostlivo ošetrované rezné nástroje s ostrými reznými hranami majú menšiu tendenciu k zablokovaniu a ľahšie sa dajú viesť.

g) Používajte ručné elektrické náradie, príslušenstvo, nastavovacie nástroje a pod. podľa týchto výstražných upozornení a bezpečnostných pokynov. Pri práci zohľadnite konkrétne pracovné podmienky a činnosť, ktorú budete vykonávať.

Používanie ručného elektrického náradia na iný účel ako na predpísané použitie môže viesť k nebezpečným situáciám.

5) Servisné práce

a) Ručné elektrické náradie dávajte opravovať len kvalifikovanému personálu, ktorý používa originálne náhradné súčiastky. Tým sa zabezpečí, že bezpečnosť náradia zostane zachovaná.

Bezpečnostné pokyny pre kladivá

- ▶ **Používajte chrániče sluchu.** Pôsobenie hluku môže mať za následok stratu sluchu.
- ▶ **Používajte prídavné rukoväte, ktoré Vám boli dodané s náradím.** Strata kontroly nad náradím môže mať za následok poranenie.
- ▶ **Pri vykonávaní takej práce, pri ktorej by mohol nástroj natrafiť na skryté elektrické vedenie alebo zasiahnuť vlastnú prívodnú šnúru náradia, držte náradie len za izolované plochy rukovätí.** Kontakt s elektrickým vedením, ktoré je pod napätím, môže dostať pod napätie aj kovové súčiastky náradia a spôsobiť zásah elektrickým prúdom.
- ▶ **Používajte vhodné prístroje na vyhľadávanie skrytých elektrických vedení a potrubí, aby ste ich nenavrtali, alebo sa obráťte na miestne energetické podniky.** Kontakt s elektrickým vodičom pod napätím môže spôsobiť požiar alebo mať za následok zásah elektrickým prúdom. Poškodenie plynového potrubia môže mať za následok explóziu. Preniknutie do vodovodného potrubia spôsobí vecné škody alebo môže mať za následok zásah elektrickým prúdom.

- ▶ **Pri práci držte ručné elektrické náradie pevne oboma rukami a zabezpečte si stabilný postoj.** Pomocou dvoch rúk sa ručné elektrické náradie ovláda bezpečnejšie.
- ▶ **Zabezpečte obrobok.** Obrobok upnutý pomocou upínacieho zariadenia alebo zveráka je bezpečnejší ako obrobok pridržovaný rukou.
- ▶ **Udržiavajte svoje pracovisko v čistote.** Mimoriadne nebezpečné sú zmesi rôznych materiálov. Prach z ľahkých kovov sa môže ľahko zapáliť alebo explodovať.
- ▶ **Počkajte na úplné zastavenie ručného elektrického náradia, až potom ho odložte.** Pracovný nástroj sa môže zaseknúť a môže zapríčiniť stratu kontroly nad ručným elektrickým náradím.
- ▶ **Nepoužívajte ručné elektrické náradie, ktoré má poškodenú prívodnú šnúru. Ne-dotýkajte sa poškodenej prívodnej šnúry a v prípade, že sa kábel počas práce s náradím poškodí, ihneď vyťahnite zástrčku zo zásuvky.** Poškodené prívodné šnúry zvyšujú riziko zásahu elektrickým prúdom.

Popis fungovania

Prečítajte si všetky Výstražné upozornenia a bezpečnostné pokyny.

Zanedbanie dodržiavania Výstražných upozornení a pokynov uvedených v nasledujúcom texte môže mať za následok zásah elektrickým prúdom, spôsobiť požiar a/alebo ťažké poranenie.

Vyklopte si láskavo vyklápaciu stranu s obrázkami produktu a nechajte si ju vyklopenú po celý čas, keď čítate tento Návod na používanie.

Používanie podľa určenia

Toto ručné elektrické náradie je určené na vŕtanie s pneumatickým príklepom do betónu, tehly a prírodného kameňa, ako aj na ľahké sekacie práce. Je tiež vhodné na vŕtanie bez príklepu do dreva, kovu, keramiky a plastov. Ručné elektrické náradie, ktoré je vybavené elektronickou reguláciou a prepínaním chodu doprava/doľava, je vhodné aj na skrútkovanie.

Vyobrazené komponenty

Číslovanie jednotlivých komponentov sa vzťahuje na vyobrazenie elektrického náradia na grafickej strane tohto Návodu na používanie.

- 1 Rýchloupínacie výmenné skľučovadlo (GBH 3-28 DFR)
- 2 Výmenné skľučovadlo SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Upínacia hlava SDS-plus
- 4 Ochranná manžeta
- 5 Zaisťovacia objímka
- 6 Zaisťovací krúžok výmenného skľučovadla (GBH 3-28 DFR)
- 7 Vypínač
- 8 Uvoľňovacie tlačidlo pre prepínač pracovných režimov
- 9 Prepínač pracovných režimov
- 10 Tlačidlo na nastavenie hĺbkového dorazu
- 11 Hĺbkový doraz
- 12 Prídavná rukoväť
- 13 Prepínač smeru otáčania
- 14 Poistná skrutka pre skľučovadlo s ozubeným vencom*

- 15 Skľučovadlo s ozubeným vencom*
- 16 Upínacia stopka SDS-plus pre skľučovadlo*
- 17 Upevňovací mechanizmus skľučovadla (GBH 3-28 DFR)
- 18 Identifikačné drážky
- 19 Predná objímka rýchloupínacieho výmenného skľučovadla (GBH 3-28 DFR)
- 20 Pridržiavací krúžok rýchloupínacieho výmenného skľučovadla (GBH 3-28 DFR)
- 21 Odsávací nátrubok Saugfix*
- 22 Aretačná skrutka Saugfix*
- 23 Hĺbkový doraz Saugfix*
- 24 Teleskopická rúrka Saugfix*
- 25 Kridlová skrutka Saugfix*
- 26 Vodiaca rúrka Saugfix*
- 27 Univerzálny držiak s upínacou stopkou SDS-plus*

*Zobrazené alebo popísané príslušenstvo nepatrí celé do základnej výbavy produktu. Kompletné príslušenstvo nájdete v našom programe príslušenstva.

Technické údaje

Vrtacie kladivo		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Vecné číslo		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Regulácia počtu obrátok		●	●
Zastavenie otáčania		●	●
Pravobežný/ľavobežný chod		●	●
Výmenné skľučovadlo		-	●
Menovitý príkon	W	800	800
Frekvencia príklepu pri menovitom počte obrátok	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Intenzita jednotlivých príklepov	J	0-3,5	0-3,5
Menovitý počet obrátok	min ⁻¹	0-900	0-900
Skľučovadlo		SDS-plus	SDS-plus
Priemer kľčka vretena	mm	50	50
dovolený vrtací priemer max.: (pozri aj strana 185)			
- Betón*	mm	28	28
- Murivo (dutou vrtacou korunkou)	mm	82	82
- Oceľ	mm	13	13
- Drevo	mm	30	30
Hmotnosť podľa EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Trieda ochrany		□/II	□/II

* dutou vrtacou korunkou nevhodné

Údaje platia pre menovité napätie [U] 230/240 V. V prípade nižšieho napätia a pri vyhotoveniach špecifických pre niektorú krajinu sa môžu tieto údaje odlišovať.

Všimnite si láskavo vecné číslo na typovom štítku svojho ručného elektrického náradia. Obchodné názvy jednotlivých produktov sa môžu odlišovať.

Informácia o hlučnosti/vibráciách

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Namerané hodnoty zisťované na základe normy EN 60745.			
Vyhodnotená hodnota hladiny hluku A výrobku je typicky			
Hladina zvukového tlaku	dB(A)	91	91
Hladina akustického tlaku	dB(A)	102	102
Nepresnosť merania K=	dB	3	3
Používajte chrániče sluchu!			
Celkové hodnoty vibrácií (súčet vektorov troch smerov) zisťované podľa normy EN 60745:			
Vrtanie s príklepom do betónu:			
Hodnota emisie vibrácií a_h	m/s^2	13	12
Nepresnosť merania K	m/s^2	1,5	1,5
Sekanie:			
Hodnota emisie vibrácií a_h	m/s^2	11	11
Nepresnosť merania K	m/s^2	1,5	1,5
Vrtanie do kovu:			
Hodnota emisie vibrácií a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Nepresnosť merania K	m/s^2	1,5	1,5
Skrutkovanie:			
Hodnota emisie vibrácií a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Nepresnosť merania K	m/s^2	1,5	1,5

Úroveň kmitov uvedená v týchto pokynoch bola nameraná podľa meracieho postupu uvedeného v norme EN 60745 a možno ju používať na vzájomné porovnávanie rôznych typov ručného elektrického náradia medzi sebou. Hodí sa aj na predbežný odhad zaťaženia vibráciami.

Uvedená hladina vibrácií reprezentuje hlavné druhy používania tohto ručného elektrického náradia. Avšak v takých prípadoch, keď sa toto ručné elektrické náradie použije na iné druhy použitia, s odlišnými pracovnými nástrojmi alebo sa podrobuje nedostatočnej údržbe, môže sa hladina zaťaženia vibráciami od týchto hodnôt odlišovať. To môže výrazne zvýšiť zaťaženie vibráciami počas celej pracovnej doby.

Na presný odhad zaťaženia vibráciami počas určitého časového úseku práce s náradím treba zohľadniť doby, počas ktorých je ručné elektrické náradie vypnuté alebo doby, keď náradie síce beží, ale v skutočnosti sa nepoužíva. To môže výrazne redukovať zaťaženie vibráciami počas celej pracovnej doby.

Na ochranu osoby pracujúcej s náradím pre účinkami zaťaženia vibráciami vykonajte ďalšie bezpečnostné opatrenia, ako sú napríklad: údržba ručného elektrického náradia a používaných pracovných nástrojov, zabezpečenie zachovania teploty rúk, organizácia jednotlivých pracovných úkonov.

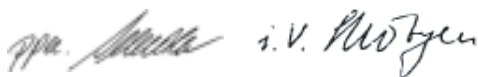
Vyhlasenie o konformite

Na vlastnú zodpovednosť vyhlasujeme, že dole popísaný výrobok „Technické údaje“ sa zhoduje s nasledujúcimi normami alebo normatívnymi dokumentami: EN 60745 podľa ustanovení smerníc 2004/108/ES, 98/37/ES (do 28.12.2009), 2006/42/ES (od 29.12.2009).

Súbory technickej dokumentácie sa nachádzajú na adrese:

Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montáž

- **Pred každou prácou na ručnom elektrickom náradí vyťahnite zástrčku náradia zo zásuvky.**

Prídavná rukoväť

- **Používajte ručné elektrické náradie iba s prídavnou rukoväťou 12.**

Pootočenie prídavnej rukoväte (pozri obrázok A)

Prídavnú rukoväť **12** môžete ľubovoľne otočiť, aby ste dosiahli bezpečnú a minimálne unavujúcu pracovnú polohu.

Otočte dolný držiak prídavnej rukoväte **12** proti smeru pohybu hodinových ručičiek a nastavte prídavnú rukoväť **12** do požadovanej polohy. Otáčaním v smere pohybu hodinových ručičiek potom prídavnú rukoväť **12** znova utiahnite.

Dajte pozor na to, aby sa upínacia páska prídavnej rukoväte nachádzala v príslušnej drážke telesa náradia.

Nastavenie hĺbky vrtu (pozri obrázok B)

Pomocou hĺbkového dorazu **11** sa dá nastaviť požadovaná hĺbka vrtu **X**.

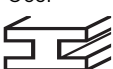

Stlačte tlačidlo na nastavenie hĺbkového dorazu **10** a vložte hĺbkový doraz do prídavnej rukoväte **12**.

Drážkovanie na hĺbkovom doraze **11** musí smerovať dole.

Zasuňte pracovný nástroj so stopkou SDS-plus až na doraz do upínacej hlavy SDS-plus **3**. Pohyblivosť pracovného nástroja so stopkou SDS-plus by mohla inak spôsobiť nepresné nastavenie hĺbky vrtu.

Vytiahnite hĺbkový doraz natoľko, aby vzdialenosť medzi hrotom vrtáka a hrotom hĺbkového dorazu zodpovedala požadovanej hĺbke vrtu **X**.

Výber skľučovadla a pracovných nástrojov

Materiál	Režim prevádzky		
			
Betón 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Murivo 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Oceľ 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Drevo 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Na vrtanie s príklepom a na sekacie potrebujete pracovné nástroje so stopkou SDS-plus, ktoré sa dajú vložiť do skľučovadla (upínacej hlavy) SDS-plus.

Na vrtanie do dreva, kovu, do keramiky a plastov, ako aj na skrútkovanie sa používajú nástroje bez stopky SDS-plus (napr. vrtáky s valcovitou stopkou). Na upínanie týchto nástrojov potrebujete rýchlopínacie skľučovadlo, resp. skľučovadlo s ozubeným vencom.

GBH 3-28 DFR: Výmenné skľučovadlo SDS-plus **2** sa dá ľahko vymeniť za rýchlopínacie skľučovadlo **1**, ktoré je tiež súčasťou základnej výbavy náradia.

Výmena skľučovadla s ozubeným vencom (GBH 3-28 DRE)

Aby ste mohli pracovať aj s nástrojmi bez stopky SDS-plus (napr. s vrtákmi s valcovitou stopkou), musíte namontovať vhodné skľučovadlo (napríklad skľučovadlo s ozubeným vencom alebo rýchlopínacie skľučovadlo, obe sú súčasťou príslušenstva).

Montáž skľučovadla s ozubeným vencom (pozri obrázok C)

Naskrutkujte upínaciu stopku SDS-plus **16** do skľučovadla s ozubeným vencom **15**. Skľučovadlo s ozubeným vencom **15** zaistíte pomocou poistnej skrutky **14**. **Nezabudnite na to, že poistná skrutka má ľavý závit.**

Montáž skľučovadla s ozubeným vencom (pozri obrázok C)

Vyčistite zasúvací koniec stopky a jemne ho potrite tukom.

Zasuňte skľučovadlo otáčajúc ho so stopkou SDS-plus do upínacej hlavy tak, aby sa samočinne zaistilo.

Skontrolujte zaistenie potiahnutím za skľučovadlo s ozubeným vencom.

Demontáž skľučovadla s ozubeným vencom

Posuňte zaistovaciu objímku **5** smerom dozadu a skľučovadlo s ozubeným vencom **15** vyberte.

Demontáž/montáž výmenného skľučovadla (GBH 3-28 DFR)

Demontáž výmenného skľučovadla (pozri obrázok D)

Potiahnite zaistovací krúžok výmenného skľučovadla **6** smerom dozadu, podržte ho v tejto polohe a výmenné skľučovadlo SDS-plus **2** resp. rýchlopínacie výmenné skľučovadlo **1** demontujte odtiahnutím smerom dopredu.

Po demontáži chráňte výmenné skľučovadlo pred znečistením.

Montáž výmenného skľučovadla (pozri obrázok E)

► **Používajte len výbavu špecifickú pre daný model výrobku a všimajte si pritom počet identifikačných drážok 18. Je dovolené používať len výmenné skľučovadlá s dvoma alebo s tromi identifikačnými drážkami.** Keď sa s týmto ručným elektrickým náradím používa nevhodné výmenné skľučovadlo, môže pracovný nástroj počas používania vypadnúť.

Pred montážou výmenné skľučovadlo vyčistite a zasúvací koniec jemne potrite tukom.

Výmenné skľučovadlo SDS-plus **2** resp. rýchlopínacie výmenné skľučovadlo **1** držte celou rukou. Za súčasného otáčania nasúvajte výmenné skľučovadlo na upevňovací mechanizmus skľučovadla **17**, až kým počujete zreteľný zvuk zaskočenia.

Výmenné skľučovadlo sa samočinne zaistí. Skontrolujte zaistenie potiahnutím za výmenné skľučovadlo.

Výmena nástroja

Ochranná manžeta **4** zabraňuje v širokej miere vnikaniu prachu z vrtania do skľučovadla počas prevádzky náradia. Pri vkladaní pracovných nástrojov dávajte pozor na to, aby ste ochrannú manžetu **4** nepoškodili.

► **Poškodenú ochrannú manžetu ihneď nahradte novou manžetou. Odporúčame, aby ste si to dali urobiť v autorizovanom servisnom stredisku.**

Vloženie pracovného nástroja so stopkou SDS-plus (pozri obrázok F)

Pomocou skľučovadla SDS-plus môžete rýchlo a pohodlne vymieňať pracovné nástroje bez toho, aby ste museli používať nejaké prídavné nástroje.

GBH 3-28 DFR: Vložte výmenné skľučovadlo SDS-plus **2**.

Vyčistite zasúvací koniec pracovného nástroja a jemne ho potrite tukom.

Pracovný nástroj vkladajte do skľučovadla tak, že ním otáčate, kým samočinne zaskočí.

Skontrolujte zaistenie potiahnutím za pracovný nástroj.

Pracovný nástroj so stopkou SDS-plus je voľne pohyblivý, čo je podmienené systémovo. Pri behu naprázdno tým vzniká odchýlka od presného kruhového pohybu. Na presnosť vrtu to však nemá vplyv, pretože vrták sa pri vrtaní sám automaticky vycentruje.

Vybratie pracovného nástroja so stopkou SDS-plus (pozri obrázok G)

Posuňte zaistovaciu objímku **5** smerom dozadu a pracovný nástroj vyberte.

Vkladanie pracovných nástrojov bez stopky SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Upozornenie: Nástroje bez stopky SDS-plus nepoužívajte na vrtanie s príklepom ani na sekание! Nástroje bez stopky SDS-plus aj skľučovadlo narádia by sa pri vrtaní s príklepom a pri sekání poškodili.

Nasadte skľučovadlo s ozubeným vencom **15** (pozri „Výmena skľučovadla s ozubeným vencom“, strana 186).

Otvorte skľučovadlo s ozubeným vencom **15** otáčaním tak, aby sa dal doň vložiť pracovný nástroj. Vložte pracovný nástroj.

Dotáhovacia kľúč skľučovadla vložte do príslušných otvorov skľučovadla s ozubeným vencom **15** a pracovný nástroj rovnomerne upnite (utiahnutím vo všetkých troch otvoroch).

Otočte prepínač pracovných režimov **9** do polohy „Vrtanie“.

Vyberanie pracovných nástrojov bez stopky SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Otáčajte objímku skľučovadla s ozubeným vencom **15** pomocou uťahovacieho kľúča proti smeru pohybu hodinových ručičiek, až sa dá pracovný nástroj so skľučovadla vybrať.

Vkladanie pracovných nástrojov bez stopky SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (pozri obrázok H)

Upozornenie: Nástroje bez stopky SDS-plus nepoužívajte na vrtanie s príklepom ani na sekание! Nástroje bez stopky SDS-plus aj skľučovadlo narádia by sa pri vrtaní s príklepom a pri sekání poškodili.

Vložte rýchlopínacie výmenné skľučovadlo **1**.

Pridržte zadnú objímku **20** rýchlopínacieho výmenného skľučovadla. Otáčaním prednej objímky **19** otvorte upínací mechanizmus do takej miery, aby sa dal do skľučovadla vložiť pracovný nástroj. Pridržte zadnú objímku **20** a prednú objímku **19** energicky otočte v smere šípky, až sa ozve dobre počuteľné rapkáčové preskakovanie.

Skontrolujte správne upevnenie potiahnutím za pracovný nástroj.

Upozornenie: Keď bol upínací mechanizmus otvorený až na doraz, môže byť počut' pri zatváraní upínacieho mechanizmu rapkáčové preskakovanie a upínací mechanizmus sa nezatvára. V takomto prípade jedenkrát otočte prednú objímku **19** proti smeru šípky. Potom sa bude dať upínací mechanizmus zavrieť.

Otočte prepínač pracovných režimov **9** do polohy „Vrtanie“.

Vyberanie pracovných nástrojov bez stopky SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (pozri obrázok I)

Pridržte zadnú objímku **20** rýchlopínacieho výmenného skľučovadla. Otáčaním prednej objímky **19** v smere šípky otvorte upínací mechanizmus do takej miery, aby sa dal pracovný nástroj zo skľučovadla vybrať.

Odsávanie prachu pomocou mechanizmu Saugfix (Príslušenstvo)

- ▶ Prach z niektorých materiálov, napr. z náterov obsahujúcich olovo, z niektorých druhov tvrdého dreva, minerálov a kovov môže byť zdraviu škodlivý. Kontakt s takýmto prachom alebo jeho vdychovanie môže vyvolávať alergické reakcie a/alebo spôsobiť ochorenie dýchacích ciest pracovníka, prípadne osôb, ktoré sa nachádzajú v blízkosti pracoviska. Určité druhy prachu, napr. prach z dubového alebo z bukoveho dreva, sa považujú za rakovinotvorné, a to predovšetkým spolu s ďalšími materiálmi, ktoré sa používajú pri spracovávaní dreva (chromitan, chemické prostriedky na ochranu dreva). Materiál, ktorý obsahuje azbest, smú opracovávať len špeciálne vyškolení pracovníci.

- Používajte podľa možnosti zariadenie na odsávanie prachu.
- Postarajte sa o dobré vetranie svojho pracoviska.
- Odporúčame Vám používať ochrannú dýchaciu masku s filtrom triedy P2.

Dodržiavajte aj predpisy vlastnej krajiny týkajúce sa konkrétneho obrábaného materiálu.

Montáž mechanizmu Saugfix (pozri obrázok J)

Na odsávanie prachu je potrebné použiť odsávací mechanizmus Saugfix (príslušenstvo). Pri vŕtaní pruží odsávací mechanizmus Saugfix proti smeru vŕtania, takže odsávací mechanizmus Saugfix je pridržiavaný stále tesne k podkladu.

Stlačte tlačidlo na nastavenie hĺbkového dorazu **10** a demontujte hĺbkový doraz **11**. Stlačte znova tlačidlo na nastavenie hĺbkového dorazu **10** a odsávací mechanizmus založte spredu do prídavnej rukoväte **12**.

Prípojte odsávaciu hadicu (priemer 19 mm, príslušenstvo) na odsávací nátrubok **21** odsávacieho mechanizmu Saugfix.

Vysávač musí byť vhodný pre daný druh opracovávaného materiálu.

Pri odsávaní materiálov mimoriadne ohrozujúcich zdravie, rakovinotvorných alebo suchých prachov používajte špeciálny vysávač.

Nastavenie hĺbkky vrtu na mechanizme Saugfix (pozri obrázok K)

Požadovanú hĺbkku vrtu **X** môžete nastavovať aj vtedy, keď je odsávací mechanizmus Saugfix namontovaný.

Zasuňte pracovný nástroj so stopkou SDS-plus až na doraz do upínacej hlavy SDS-plus **3**. Pohyblivosť pracovného nástroja so stopkou SDS-plus by mohla inak spôsobiť nepresné nastavenie hĺbkky vrtu.

Uvoľnite na tento účel krídlovú skrutku **25** na odsávacom mechanizme Saugfix.

Pritlačte ručné elektrické náradie bez zapnutia pevne k vŕtanej ploche na miesto vrtu. Pracovný nástroj so stopkou SDS-plus musí pritom doliehať na plochu.

Posuňte vodiacu rúrku **26** odsávacieho mechanizmu Saugfix v jej držiaku tak, aby hlava odsávacieho mechanizmu Saugfix priliehala na vŕtanú plochu. Neuposúvajte vodiacu rúrku **26** nad teleskopickú rúrku **24** ďalej, ako je potrebné, aby zostala podľa možnosti čo najväčšia časť stupnice na teleskopickú rúrku **24** viditeľná.

Krídlovú skrutku **25** opäť utiahnite. Uvoľnite aretačnú skrutku **22** na hĺbkovom doraze odsávacieho mechanizmu Saugfix.

Posuňte hĺbkový doraz **23** na teleskopickú rúrku **24**, tak, aby zobrazená vzdialenosť **X** zodpovedala Vašej požadovanej hĺbke vrtu.

Aretačnú skrutku **22** v tejto polohe utiahnite.

Prevádzka

Uvedenie do prevádzky

- ▶ **Prekontrolujte napätie siete!** Napätie zdroja elektrického prúdu sa musí zhodovať s údajmi na typovom štítku ručného elektrického náradia.

Nastavenie pracovného režimu

Pomocou prepínača pracovných režimov **9** zvolte požadovaný druh prevádzky ručného elektrického náradia.

Upozornenie: Pracovný režim meňte len vtedy, keď je ručné elektrické náradie vypnuté! Inak by sa mohlo ručné elektrické náradie poškodiť.

Ak chcete zmeniť druh prevádzky, stlačte uvoľňovacie tlačidlo **8** a otočte prepínač pracovných režimov **9** do požadovanej polohy tak, aby počuteľne zaskočil.

Poloha na **vrtanie s príklepom** do betónu alebo do kameňa

Poloha na **vrtanie** bez príklepu do dreva, kovu, keramiky a plastov, ako aj na skrútkovanie

Poloha **Vario-Lock** na prestavovanie sekacej polohy
V tejto polohe prepínač voľby pracovných režimov **9** nezaskakuje.

Poloha na **sekanie**

Nastavenie smeru otáčania

Pomocou prepínača smeru otáčania **13** môžete prepínať smer otáčania ručného elektrického náradia.

- ▶ **S prepínačom smeru otáčania 13 manipulujte len vtedy, keď je náradie vypnuté.**

⚙ **Pravobežný chod:** Zatlačte prepínač smeru otáčania **13** až na doraz do polohy .

⚙ **Ľavobežný chod:** Zatlačte prepínač smeru otáčania **13** až na doraz do polohy .

Na vrtanie s príklepom, na vrtanie a na sekacie nastavte vždy pravobežný chod.

Zapínanie/vypínanie

Na **zapnutie** ručného elektrického náradia stlačte vypínač **7**.

Na **vypnutie** ručného elektrického náradia uvoľníte vypínač **7**.

Nastavenie počtu obrátok/frekvencie príklepu

Počet obrátok/frekvenciu príklepov zapnutého ručného elektrického náradia môžete plynulo regulovať podľa toho, do akej miery stláčate vypínač **7**.

Mierny tlak na vypínač **7** spôsobí nízky počet obrátok/nízku frekvenciu príklepu. So zvyšováním tlaku sa počet obrátok/frekvencia príklepu zvyšujú.

Ochranná spojka proti preťaženiu

- ▶ **Keď sa pracovný nástroj vzpriechi alebo zablokuje, pohon vrtacieho vretena sa preruší. Držte počas práce, so zreteľom na možné vznikajúce sily, ručné elektrické náradie vždy oboma rukami a zaujmite stabilný postoj.**
- ▶ **Keď sa ručné elektrické náradie zablokuje, vypnite náradie a pracovný nástroj uvoľníte. Pri zapnutí so zablokovým vrtacím nástrojom vznikajú vysoké reakčné momenty.**

Pokyny na používanie

Zmena polohy sekáča (Vario-Lock)

Sekáč sa dá aretovať v 36 rôznych polohách. Vďaka tomu budete môcť zaujať vždy optimálnu pracovnú polohu.

Vložte sekáč do skľučovadla.

Prepínač pracovných režimov **9** otočte do polohy „Vario-Lock“ (pozri „Nastavenie pracovného režimu“, strana 188).

Otáčajte skľučovadlom tak, aby sa sekáč dostal do požadovanej polohy.

Prepínač pracovných režimov **9** otočte do polohy „Sekanie“. Upínací mechanizmus je takýmto spôsobom zaaretovaný.

Na sekacie nastavte smer otáčania vždy na pravobežný chod.

Vkladanie skrutkovacích hrotov (pozri obrázok L)

- ▶ **Na skrutku/maticu prikladajte ručné elektrické náradie iba vo vypnutom stave.** Otáčajúce sa pracovné nástroje by sa mohli zošmyknúť.

Ak chcete pracovať so skrutkovacími hrotmi, potrebujete univerzálny držiak skrutkovacích hrotov **27** so stopkou SDS-plus (príslušenstvo).

Vyčistite zasúvací koniec stopky a jemne ho potrite tukom.

Za súčasného otáčania zasúvajte univerzálny držiak skrutkovacích hrotov do upínacej hlavy tak, aby sa samočinne zaistil.

Skontrolujte zaistenie potiahnutím za univerzálny držiak skrutkovacích hrotov.

Do univerzálneho držiaka skrutkovacích hrotov vložte skrutkovací hrot. Na skrutkovanie vždy používajte len také skrutkovacie hroty, ktoré sa hodia k hlave skrutky.

Otočte prepínač pracovných režimov **9** do polohy „Vŕtanie“.

Ak chcete vybrať univerzálny držiak skrutkovacích hrotov, posuňte zaist'ovacuú objímku **5** smerom dozadu a univerzálny držiak skrutkovacích hrotov **27** z upínacej hlavy vyberte.

Údržba a servis

Údržba a čistenie

- ▶ **Pred každou prácou na ručnom elektrickom náradí vytiahnite zástrčku náradia zo zásuvky.**
- ▶ **Ručné elektrické náradie a jeho vetracie štrbiny udržiavajte vždy v čistote, aby ste mohli pracovať kvalitne a bezpečne.**
- ▶ **Poškodenú ochrannú manžetu ihneď nahradte novou manžetou. Odporúčame, aby ste si to dali urobiť v autorizovanom servisnom stredisku.**

Skľučovadlo pravidelne čistite **3** po každom použití.

Ak by prístroj napriek starostlivej výrobe a kontrole predsa len prestal niekedy fungovať, treba dať opravu vykonať autorizovanej servisnej opravovni elektrického náradia Bosch.

Pri všetkých dopytoch a objednávkach náhradných súčiastok uvádzajte bezpodmienečne 10-miestne vecné číslo uvedené na typovom štítku výrobku.

Servisné stredisko a poradenská služba pre zákazníkov

Servisné stredisko Vám odpovie na otázky týkajúce sa opravy a údržby Vášho produktu ako aj náhradných súčiastok. Rozložené obrázky a informácie k náhradným súčiastkam nájdete aj na web-stránke:

www.bosch-pt.com

Tím poradenskej služby pre zákazníkov Bosch Vám rád pomôže aj pri problémoch týkajúcich sa kúpy a nastavenia produktov a príslušenstva.

Slovenska

Tel.: +421 (02) 48 703 800

Fax: +421 (02) 48 703 801

E-Mail: servis.naradia@sk.bosch.com

www.bosch.sk

Likvidácia

Ručné elektrické náradie, príslušenstvo a obal treba dať na recykláciu šetriacu životné prostredie.

Len pre krajiny EÚ:

Neodhadzujte ručné elektrické náradie do komunálneho odpadu! Podľa Európskej smernice 2002/96/ES o starých elektrických a elektronických výrobkoch a podľa jej aplikácií v národnom

práve sa musia už nepoužiteľné elektrické produkty zbierať separovane a dať na recykláciu zodpovedajúcu ochrane životného prostredia.

Zmeny vyhradené.

Biztonsági előírások

Általános biztonsági előírások az elektromos kéziszerszámokhoz

⚠ FIGYELMEZTETÉS Olvassa el az összes biztonsági figyelmeztetést és előírást. A következőkben leírt előírások betartásának elmulasztása áramütésekhez, tűzhez és/vagy súlyos testi sérülésekhez vezethet.

Kérjük a későbbi használatra gondosan őrizze meg ezeket az előírásokat.

Az alább alkalmazott „elektromos kéziszerszám” fogalom a hálózati elektromos kéziszerszámokat (hálózati csatlakozó kábellel) és az akkumulátoros elektromos kéziszerszámokat (hálózati csatlakozó kábel nélkül) foglalja magában.

1) Munkahelyi biztonság

- a) **Tartsa tisztán és jól megvilágított állapotban a munkahelyét.** A rendetlenség és a megvilágítatlan munkaterület balesetekhez vezethet.
- b) **Ne dolgozzon a berendezéssel olyan robbanásveszélyes környezetben, ahol éghető folyadékok, gázok vagy porok vannak.** Az elektromos kéziszerszámok szikrákat keltenek, amelyek a port vagy a gőzöket meggyújthatják.
- c) **Tartsa távol a gyerekeket és az idegen személyeket a munkahelytől, ha az elektromos kéziszerszámot használja.** Ha elvonják a figyelmét, elvesztheti az uralmát a berendezés felett.

2) Elektromos biztonsági előírások

- a) **A készülék csatlakozó dugójának bele kell illeszkednie a dugaszolóaljzatba. A csatlakozó dugót semmilyen módon sem szabad megváltoztatni. Védőföldeléssel ellátott készülékekkel kapcsolatban ne használjon csatlakozó adaptert.** A változtatás nélküli csatlakozó dugók és a megfelelő dugaszoló aljzatok csökkentik az áramütés kockázatát.

- b) **Kerülje el a földelt felületek, mint például csövek, fűtőtestek, kályhák és hűtőgépek megérintését.** Az áramütési veszély megnövekszik, ha a teste le van földelve.

- c) **Tartsa távol az elektromos kéziszerszámot az esőtől vagy nedvességtől.** Ha víz hatol be egy elektromos kéziszerszámba, ez megnöveli az áramütés veszélyét.

- d) **Ne használja a kábelt a rendeltetésétől eltérő célokra, vagyis a szerszámot soha ne hordozza vagy akassza fel a kábelnél fogva, és sohase húzza ki a hálózati csatlakozó dugót a kábelnél fogva. Tartsa távol a kábelt hőforrásoktól, olajtól, éles élektől és sarkaktól és mozgó gépalkatrészekről.** Egy megrongálódott vagy csomókkal teli kábel megnöveli az áramütés veszélyét.

- e) **Ha egy elektromos kéziszerszámmal a szabad ég alatt dolgozik, csak szabadban való használatra engedélyezett hosszabbítót használjon.** A szabadban való használatra engedélyezett hosszabbító használata csökkenti az áramütés veszélyét.

- f) **Ha nem lehet elkerülni az elektromos kéziszerszám nedves környezetben való használatát, alkalmazzon egy hibaáram-védőkapcsolót.** Egy hibaáram-védőkapcsoló alkalmazása csökkenti az áramütés kockázatát.

3) Személyi biztonság

- a) **Munka közben mindig figyeljen, ügyeljen arra, amit csinál és meggondoltan dolgozon az elektromos kéziszerszámmal. Ha fáradt, ha kábítószerek vagy alkohol hatása alatt áll, vagy orvosságokat vett be, ne használja a berendezést.** Egy pillanatnyi figyelmetlenség a szerszám használata közben komoly sérülésekhez vezethet.
- b) **Viseljen személyi védőfelszerelést és mindig viseljen védőszemüveget.** A személyi védőfelszerelések, mint porvédő álarc, csúszásbiztos védőcipő, védősapka és fülvédő használata az elektromos kéziszerszám használata jellegének megfelelően csökkenti a személyi sérülések kockázatát.

- c) Kerülje el a készülék akaratlan üzembe helyezését. Győződjön meg arról, hogy az elektromos kéziszerszám ki van kapcsolva, mielőtt bedugná a csatlakozó dugót a dugaszolóaljzatba, csatlakoztatná az akkumulátor-csomagot, és mielőtt felvenné és vinni kezdené az elektromos kéziszerszámot.** Ha az elektromos kéziszerszám felemelése közben az ujját a kapcsolón tartja, vagy ha a készüléket bekapcsolt állapotban csatlakoztatja az áramforráshoz, ez balesetekhez vezethet.
- d) Az elektromos kéziszerszám bekapcsolása előtt okvetlenül távolítsa el a beállítószerszámokat vagy csavarkulcsokat.** Az elektromos kéziszerszám forgó részeiben felejtett beállítószerszám vagy csavarkulcs sérüléseket okozhat.
- e) Ne becslje túl önmagát. Kerülje el a normálistól eltérő testtartást, ügyeljen arra, hogy mindig biztosan álljon és az egyensúlyát megtartsa.** Így az elektromos kéziszerszám felett váratlan helyzetekben is jobban tud uralkodni.
- f) Viseljen megfelelő ruhát. Ne viseljen bő ruhát vagy ékszereket. Tartsa távol a haját, a ruháját és a kesztyűjét a mozgó részekről.** A bő ruhát, az ékszereket és a hosszú haját a mozgó alkatrészek magukkal rántathatják.
- g) Ha az elektromos kéziszerszámra fel lehet szerelni a por elszíváshoz és összegyűjtéséhez szükséges berendezéseket, ellenőrizze, hogy azok megfelelő módon hozzá vannak kapcsolva a készülékhez és rendeltetésüknek megfelelően működnek.** A porgyűjtő berendezések használata csökkenti a munka során keletkező por veszélyes hatását.
- 4) Az elektromos kéziszerszámok gondos kezelése és használata**
- a) Ne terhelje túl a berendezést. A munkájához csak az arra szolgáló elektromos kéziszerszámot használja.** Egy alkalmas elektromos kéziszerszámmal a megadott teljesítménytartományon belül jobban és biztonságosabban lehet dolgozni.
- b) Ne használjon olyan elektromos kéziszerszámot, amelynek a kapcsolója elromlott.** Egy olyan elektromos kéziszerszám, amelyet nem lehet sem be-, sem kikapcsolni, veszélyes és meg kell javíttatni.
- c) Húzza ki a csatlakozó dugót a dugaszolóaljzataból és/vagy az akkumulátor-csomagot az elektromos kéziszerszámból, mielőtt az elektromos kéziszerszámon beállítási munkákat végez, tartozékokat cserél vagy a szerszámot tárolásra elteszi.** Ez az elővigyázatossági intézkedés meggátolja a szerszám akaratlan üzembe helyezését.
- d) A használaton kívüli elektromos kéziszerszámokat olyan helyen tárolja, ahol azokhoz gyerekek nem férhetnek hozzá. Ne hagyja, hogy olyan személyek használják az elektromos kéziszerszámot, akik nem ismerik a szerszámot, vagy nem olvasták el ezt az útmutatót.** Az elektromos kéziszerszámok veszélyesek, ha azokat gyakorlatlan személyek használják.
- e) A készüléket gondosan ápolja. Ellenőrizze, hogy a mozgó alkatrészek kifogástalanul működnek-e, nincsenek-e beszorulva, és nincsenek-e eltörve vagy megrongálódva olyan alkatrészek, amelyek hatással lehetnek az elektromos kéziszerszám működésére. A berendezés megrongálódott részeit a készülék használata előtt javíttassa meg.** Sok olyan baleset történik, amelyet az elektromos kéziszerszám nem kielégítő karbantartására lehet visszavezetni.
- f) Tartsa tisztán és éles állapotban a vágószerszámokat.** Az éles vágóélekkel rendelkező és gondosan ápolott vágószerszámok ritkábban ékelődnek be és azokat könnyebben lehet vezetni és irányítani.
- g) Az elektromos kéziszerszámokat, tartozékokat, betétszerszámokat stb. csak ezen előírásoknak és az adott készülék-típusra vonatkozó kezelési utasításoknak megfelelően használja. Vegye figyelembe a munkafeltételeket és a kivitelezendő munka sajátosságait.** Az elektromos kéziszerszám eredeti rendeltetésétől eltérő célokra való alkalmazása veszélyes helyzetekhez vezethet.

5) Szerviz-ellenőrzés

- a) **Az elektromos kéziszerszámot csak szakképzett személyzet csak eredeti pótalkatrészek felhasználásával javíthatja.** Ez biztosítja, hogy az elektromos kéziszerszám biztonságos szerszám maradjon.

Biztonsági előírások a kalapácsok számára

- ▶ **Viseljen fülvédőt.** Ennek elmulasztása esetén a zaj hatása a hallóképesség elvesztéséhez vezethet.
- ▶ **Használja az elektromos kéziszerszámmal együtt szállított pótfogantyúkat.** Ha elveszti az uralmát a berendezés felett, ez sérülésekhez vezethet.
- ▶ **Az elektromos kéziszerszámot csak a szigetelt fogantyúfelületeknél fogva tartsa, ha olyan munkát végez, amelynek során a betétszerszám feszültség alatt álló, kívülről nem látható vezetékhez, vagy a készülék saját hálózati csatlakozó kábeljéhez érhet.** Ha a berendezés egy feszültség alatt álló vezetékhez ér, az elektromos kéziszerszám fémrészei szintén feszültség alá kerülhetnek és áramütéshez vezethetnek.
- ▶ **A rejtett vezeték felkutatásához használjon alkalmas fémkereső készüléket, vagy kérje ki a helyi energiaellátó vállalat tanácsát.** Ha egy elektromos vezetékkel a berendezéssel megérint, ez tűzhez és áramütéshez vezethet. Egy gázvezeték megrongálása robbanást eredményezhet. Ha egy vízvezeték szakít meg, anyagi károk keletkeznek, vagy villamos áramütést kaphat.
- ▶ **A munka során mindig mindkét kezével tartsa az elektromos kéziszerszámot és gondoskodjon arról, hogy szilárd, biztos alapon álljon.** Az elektromos kéziszerszámot két kézzel biztosabban lehet vezetni.
- ▶ **A megmunkálásra kerülő munkadarabot megfelelően rögzítse.** Egy befogó szerkezettel vagy satuval rögzített munkadarab biztonságosabban van rögzítve, mintha csak a kezével tartaná.
- ▶ **Tartsa tisztán a munkahelyét.** Az anyagkeverékek különösen veszélyesek. A könnyű fémek pora éghető és robbanásveszélyes.

- ▶ **Várja meg, amíg az elektromos kéziszerszám teljesen leáll, mielőtt letenné.** A betétszerszám beékelődhet, és a kezelő elvesztheti az uralmát az elektromos kéziszerszám felett.
- ▶ **Sohase használja az elektromos kéziszerszámot, ha a kábel megrongálódott. Ha a hálózati csatlakozó kábel a munka során megsérül, ne érintse meg a kábelt, hanem azonnal húzza ki a csatlakozó dugót a dugaszoló aljzatból.** Egy megrongálódott kábel megnöveli az áramütés veszélyét.

A működés leírása

Olvassa el az összes biztonsági figyelmeztetést és előírást.

A következőkben leírt előírások betartásának elmulasztása áramütésekhez, tűzhez és/vagy súlyos testi sérülésekhez vezethet.

Kérjük hajtja ki a kihajtható ábrás oldalt, és hagyja így kihajtván, miközben ezt a kezelési útmutatót olvassa.

Rendeltetésszerű használat

Az elektromos kéziszerszám betonban, téglában és terméskőben végzett ütvefúrásra, valamint könnyebb vésési munkákra szolgál. A berendezést fában, fémekben, kerámiákban és műanyagokban ütés nélküli fúrásra is lehet használni. Az elektronikus szabályozóval ellátott és a jobbra-/balraforgás között átkapcsolható elektromos kéziszerszámok csavarozásra is alkalmasak.

Az ábrázolásra kerülő komponensek

A készülék ábrázolásra kerülő komponenseinek sorszámozása az elektromos kéziszerszámnak az ábra-oldalon található képére vonatkozik.

- 1 Cserélhető gyorsbefogó fúrótokmány (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus cserélhető fúrótokmány (GBH 3-28 DFR)
- 3 SDS-plus szerszámbefogó egység
- 4 Porvédő sapka
- 5 Reteszelő hüvely
- 6 Cserélhető fúrótokmány reteszelő gyűrű (GBH 3-28 DFR)

194 | Magyar

- 7 Be-/kikapcsoló
 8 Ütés-/forgásleállító gomb reteszelés feloldó gombja
 9 Ütés-/forgásleállító gomb
 10 Mélységi ütköző beállító gomb
 11 Mélységi ütköző
 12 Pótfogantyú
 13 Forgásirány-átkapcsoló
 14 Fogaskoszorús fúrótokmány biztosítócsavar*
 15 Fogaskoszorús fúrótokmány*
 16 SDS-plus befogószár fúrótokmányokhoz*
 17 Fúrótokmánybefogó egység (GBH 3-28 DFR)
 18 Jelzőhornyok
- 19 Cserélhető gyorsbefogó fúrótokmány első hüvelye (GBH 3-28 DFR)
 20 Cserélhető gyorsbefogó fúrótokmány szorítóhüvelye (GBH 3-28 DFR)
 21 Saugfix-berendezés elszívó nyílása*
 22 Saugfix-berendezés szorítócsavarja*
 23 Saugfix-berendezés mélységi ütközője*
 24 Saugfix-berendezés teleszkópos csöve*
 25 Saugfix-berendezés szárnyascavarja*
 26 Saugfix-berendezés vezetőcsöve*
 27 Univerzális tartó SDS-plus befogószárral*

*A képeken látható vagy a szövegben leírt tartozékok részben nem tartoznak a standard szállítmányhoz. Tartozékprogramunkban valamennyi tartozék megtalálható.

Műszaki adatok

Fúrókalapács		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Cikkszám		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Fordulatszám szabályozás		●	●
Forgásleállítás		●	●
Jobbra forgás/balra forgás		●	●
Cserélhető fúrótokmány		-	●
Névleges felvett teljesítmény	W	800	800
Ütésszám névleges fordulatszám esetén	perc ⁻¹	0–4000	0–4000
Különálló ütések ereje	J	0–3,5	0–3,5
Névleges fordulatszám	perc ⁻¹	0–900	0–900
Szerszámbefogó egység		SDS-plus	SDS-plus
Orsónyák átmérő	mm	50	50
max. megengedett fúróátmérő: (lásd a 196. oldalon is)			
– Betonban*	mm	28	28
– Téglafal (koronás fúróval)	mm	82	82
– Acélban	mm	13	13
– Fában	mm	30	30
Súly az „EPTA-Procedure 01/2003” (2003/01 EPTA-eljárás) szerint	kg	3,5	3,6
Érintésvédelmi osztály		□/II	□/II

* koronás fúróval nem használható

Az adatok [U] = 230/240 V névleges feszültségre vonatkoznak. Alacsonyabb feszültségek esetén és az egyes országok számára készült különleges kivitelekben ezek az adatok változhatnak.

Kérjük vegye figyelembe az elektromos kéziszerszáma típusátlóján található cikkszámot. Egyes elektromos kéziszerszámoknak több különböző kereskedelmi megnevezése is lehet.

Zaj és vibráció értékek

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
A mérési eredmények az EN 60745 szabványnak megfelelően kerültek meghatározásra.			
A készülék A-értékelésű zajszintjének tipikus értékei:			
Zajnyomásszint	dB(A)	91	91
Hangteljesítményszint	dB(A)	102	102
Szórás, K=	dB	3	3
Viseljen fülvédőt!			
A rezgési összérték (a három irányban mért rezgés vektorösszege) az EN 60745 szabványnak megfelelően került kiértékelésre:			
Útvefűrés betonban:			
Rezgéskibocsátási érték a_h	m/s^2	13	12
Szórás K	m/s^2	1,5	1,5
Vésés:			
Rezgéskibocsátási érték a_h	m/s^2	11	11
Szórás K	m/s^2	1,5	1,5
Fűrés fémben:			
Rezgéskibocsátási érték a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Szórás K	m/s^2	1,5	1,5
Csavarozás:			
Rezgéskibocsátási érték a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Szórás K	m/s^2	1,5	1,5

Az ezen előírásokban megadott rezgésszint az EN 60745 szabványban rögzített mérési módszerrel került meghatározásra és az elektromos kéziszerszámok összehasonlítására ez az érték felhasználható. Ez az érték a rezgési terhelés ideiglenes becslésére is alkalmas.

A megadott rezgésszint az elektromos kéziszerszám fő alkalmazási területein való használat során fellépő érték. Ha az elektromos kéziszerszámot más alkalmazásokra, eltérő betétszerszámokkal vagy nem kielégítő karbantartás mellett használják, a rezgésszint a fenti értéktől eltérhet. Ez az egész munkaidőre vonatkozó rezgési terhelést lényegesen megnövelheti.

A rezgési terhelés pontos megbecsüléséhez figyelembe kell venni azokat az időszakokat is, amikor a berendezés kikapcsolt állapotban van, vagy amikor be van ugyan kapcsolva, de nem kerül ténylegesen használatra. Ez az egész munkaidőre vonatkozó rezgési terhelést lényegesen csökkentheti.

Hozzon kiegészítő biztonsági intézkedéseket a kezelőnek a rezgések hatása elleni védelmére, például: Az elektromos kéziszerszám és a betétszerszámok karbantartása, a kezek melegen tartása, a munkamenetek megszervezése.

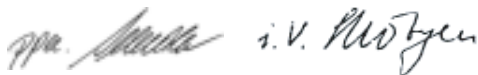
Megfelelőségi nyilatkozat

Egyedüli felelőséggel kijelentjük, hogy a „Műszaki adatok” alatt leírt termék megfelel a következő szabványoknak, illetve irányadó dokumentumoknak: EN 60745 a 2004/108/EK, 98/37/EK (2009.12.28-ig), 2006/42/EK (2009.12.29-től kezdve) irányelveknek megfelelően.

A műszaki dokumentáció a következő helyen található:

Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Összeszerelés

- ▶ Az elektromos kéziszerszámon végzendő bármely munka megkezdése előtt húzza ki a csatlakozó dugót a dugaszoló aljzatból.

Pótfogantyú

- ▶ Az elektromos kéziszerszámot csak az arra felszerelt 12 pótfogantyúval együtt szabad használni.

A pótfogantyú elforgatása (lásd az „A” ábrát)

A 12 pótfogantyút tetszőleges helyzetbe el lehet forgatni, hogy így a munkát a lehető leginkább fáradtságmentes módon lehessen végezni.

Forgassa el a 12 pótfogantyú alsó részét az óramutató járásával ellenkező irányba és forgassa el a 12 pótfogantyút a kívánt helyzetbe. Ezután forgassa el ismét az óramutató járásával megegyező irányba a 12 pótfogantyú alsó részét, és így rögzítse azt.

Ügyeljen arra, hogy a pótfogantyú feszítőszalagja befeküdjön a házon erre a célra szolgáló horonyba.

A furatmélység beállítása (lásd a „B” ábrát)

A 11 mélységi ütköző a kívánt X furatmélység beállítására szolgál.

Nyomja be a 10 mélységi ütköző beállító gombot és helyezze be a mélységi ütközőt a 12 pótfogantyúba.

A 11 mélységi ütköző recézett részének lefelé kell mutatnia.

Tolja be ütközésig az SDS-plus betétszerszámot a 3 SDS-plus szerszámbefogó egységbe. Ellenkező esetben az SDS-plus szerszám mozoghat és ez hibás furatmélység beállításához vezethet.

Húzza ki annyira a mélységi ütközőt, hogy a fúró csúcsa és a mélységi ütköző csúcsa közötti távolság megfeleljen a kívánt X furatmélységnek.

A fúrótokmány és a szerszámok kiválasztása

Anyag	Üzem mód		
			
Betonban 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Tégla falban 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Acélban 	–	–	Ø – 13 mm SDS-plus
Fában 	–	–	Ø – 30 mm SDS-plus

Ütvefúráshoz és véséshez SDS-plus szerszámokat kell használni, amelyeket az SDS-plus-fúrótokmányba kell befogni.

Fában, fémekben, kerámikus anyagokban és műanyagban ütés nélküli fúrásra, valamint csavarozásra SDS-plus nélküli szerszámokat (például hengeres szárú fúrót) kell használni. Ezekhez a szerszámokhoz egy gyorsbefogó vagy egy fogaskoszorús fúrótokmányt kell használni. GBH 3-28 DFR: A **2** SDS-plus cserélhető fúrótokmányt könnyen ki lehet cserélni a készülékkel szállított **1** cserélhető gyorsbefogó fúrótokmányra.

A fogaskoszorús fúrótokmány kicserélése (GBH 3-28 DRE)

Az SDS-plus nélküli szerszámokkal (például hengeres szárú fúrókkal) végzett munkákhoz az elektromos kéziszerszámra fel kell szerelni egy megfelelő fúrótokmányt (fogaskoszorús vagy gyorsbefogó fúrótokmány, külön tartozék).

A fogaskoszorús fúrótokmány felszerelése (lásd a „C” ábrát)

Csavarja be a **16** SDS-plus-befogószárat egy **15** fogaskoszorús fúrótokmányba. Biztosítsa a **14** biztosítócsavarral a **15** fogaskoszorús fúrótokmányt. **Vegye tekintetbe, hogy a biztosítócsavar balmenetes.**

A fogaskoszorús fúrótokmány behelyezése (lásd a „C” ábrát)

A behelyezés előtt tisztítsa meg és kissé zsírozza be a befogószár behelyezésre kerülő végét.

Forgatva tolja be a fogaskoszorús fúrótokmányt a tokmányszárral az szerszám-befogó egységbe, amíg az magától elreteszelésre kerül.

A fogaskoszorús fúrótokmány meghúzásával ellenőrizze annak reteszelését.

A fogaskoszorús fúrótokmány kivétele

Tolja hátra a **5** reteszelő hüvelyt és vegye ki a **15** fogaskoszorús fúrótokmányt.

A cserélhető fúrótokmány kivétele/behelyezése (GBH 3-28 DFR)

A cserélhető fúrótokmány kivétele (lásd a „D” ábrát)

Húzza hátra a **6** cserélhető fúrótokmány reteszelő gyűrűt, tartsa fogva ebben a helyzetben és húzza le előrefelé a **2** SDS-plus cserélhető fúrótokmányt, illetve a **1** gyorsbefogó cserélhető fúrótokmányt.

A leszerelés után óvja meg a cserélhető fúrótokmányt az elszennyeződéstől.

A cserélhető fúrótokmány behelyezése (lásd az „E” ábrát)

► **Csak az adott modellhez tartozó eredeti felszerelést használja és ügyeljen a jelzőhornyok számára 18. Csak két vagy három jelzőhoronnyal ellátott cseretokmányokat szabad használni.** Ha egy elektromos kéziszerszámot alkalmatlan cseretokmánnyal használnak, a betétszerszám használat közben kieshet.

A behelyezés előtt tisztítsa meg a cserélhető fúrótokmányt és a behelyezésre kerülő véget zsírozza kissé be.

Fogja át az egész kezével a **2** SDS-plus cserélhető fúrótokmányt, illetve a **1** cserélhető gyorsbefogó fúrótokmányt. Ezután tolja be forgatva a cserélhető fúrótokmányt a **17** fúrótokmánybefogó egységbe, amíg az jól hallhatóan bepattan a helyére.

A cserélhető fúrótokmány magától elreteszelődik. A cserélhető fúrótokmány meghúzásával ellenőrizze annak reteszelését.

Szerszámcsere

A **4** porvédősapka a munka során messzemenően meggátolja a fúrás során keletkező por behatolását a szerszám-befogó egységbe. A szerszám behelyezésekor ügyeljen arra, hogy ne rongálja meg a **4** porvédő sapkát.

► **Ha egy porvédő sapka megsérült, azt azonnal ki kell cserélni. Ezzel a munkával célszerű egy Vevőszolgálatot megbízni.**

Az SDS-plus betétszerszám behelyezése (lásd az „F” ábrát)

Az SDS-plus fúrótokmánnal a betétszerszámot további eszközök vagy szerszámok alkalmazása nélkül is egyszerűen ki lehet cserélni.

GBH 3-28 DFR: Tegye be a **2** SDS-plus cserélhető fúrótokmányt.

Tisztítsa meg és zsírozza kissé be a betétszerszám behelyezésre kerülő végét.

Helyezze be forgatva a betétszerszámot a szerszámbefogó egységbe, amíg az magától nem reteszeli.

Húzza meg a szerszámot, és ellenőrizze így a megfelelő reteszelt állapotát.

Az SDS-plus betétszerszám a rendszer koncepciójának megfelelően szabadon mozoghat. Így üresjáratnál a szerszám eltér a körkörös futástól. Ez nincs kihatással a furat pontosságára, mivel a fúró a fúrás során saját magát központosítja.

Az SDS-plus betétszerszám kivétele (lásd a „G” ábrát)

Tolja hátra a **5** reteszelő hüvelyt és vegye ki a betétszerszámot.

Betétszerszámok behelyezése SDS-plus nélkül (GBH 3-28 DRE)

Megjegyzés: Sohase használja az SDS-plus nélküli szerszámokat ütvefúráshoz vagy véséshez! Az SDS-plus és a megfelelő fúrótokmány nélküli szerszámok az ütvefúrás és vésés során megrongálódnak.

Tegyen be egy **15** fogaskoszorús fúrótokmányt (lásd „A fogaskoszorús fúrótokmány kicserélése”, 197. oldal).

Forgatással nyissa szét a **15** fogaskoszorús fúrótokmányt, amíg a szerszámot be nem lehet helyezni. Tegye be a szerszámot a tokmányba.

Dugja be a tokmánykulcsot a **15** fogaskoszorús fúrótokmány megfelelő furataiba és egyenletesen beszorítva rögzítse a szerszámot.

Forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a „Fúrás” helyzetbe.

A betétszerszámok kivétele SDS-plus nélkül (GBH 3-28 DRE)

Forgassa el a **15** fogaskoszorús fúrótokmány hüvelyét a tokmánykulccsal az óramutató járásával ellenkező irányba, amíg ki nem lehet venni a betétszerszámot.

Betétszerszámok behelyezése SDS-plus nélkül (GBH 3-28 DFR) (lásd a „H” ábrát)

Megjegyzés: Sohase használja az SDS-plus nélküli szerszámokat ütvefúráshoz vagy véséshez! Az SDS-plus és a megfelelő fúrótokmány nélküli szerszámok az ütvefúrás és vésés során megrongálódnak.

Tegye be a **1** cserélhető gyorsbefogó fúrótokmányt.

Tartsa fogva a cserélhető gyorsbefogó fúrótokmány **20** szorítógyűrűjét. A **19** első hüvely elforgatásával nyissa annyira szét a szerszámbefogó egységet, hogy be lehessen helyezni a szerszámot. Tartsa fogva a **20** szorítógyűrűt és forgassa el a **19** első hüvelyt erőteljesen a nyíl által jelzett irányba, amíg jól hallható kattogás nem lép fel.

A szerszám meghúzásával ellenőrizze a reteszelt állapotát.

Megjegyzés: Ha ütközésig szétnyitja a szerszámbefogó egységet, akkor az ezután következő összezárásnál előfordulhat, hogy a funkcióval kapcsolatos kattogás hallható ugyan, de a szerszámbefogó egység mégsem zár össze.

Ebben az esetben forgassa el egyszer a **19** első hüvelyt a nyíl által jelzett iránnyal ellentétes irányba. Ezután már össze lehet zárni a szerszámbefogó egységet.

Forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a „Fúrás” helyzetbe.

A betétszerszámok kivétele SDS-plus nélkül (GBH 3-28 DFR) (lásd az „I” ábrát)

Tartsa fogva a cserélhető gyorsbefogó fúrótokmány **20** szorítógyűrűjét. A **19** első hüvelynek a nyíl által jelzett irányba való elforgatásával nyissa annyira szét a szerszámbefogó egységet, hogy ki lehessen venni a szerszámot.

Porelszívás a Saugfix-berendezéssel (külön tartozék)

- ▶ Az ólomtartalmú festékrétegek, egyes fafajták, ásványok és fémek pora egészségkárosító hatású lehet. A poroknak a kezelő vagy a közelben tartózkodó személyek által történő megérintése vagy belégzése allergikus reakciókhoz és/vagy a légutak megbetegedését vonhatja maga után.

Egyes faporok, például tölgy- és bükkfaporok rákkeltő hatásúak, főleg ha a faanyag kezeléséhez más anyagok is vannak bennük (kromát, favédő vegyszerek). A készülékkel azbesztet tartalmazó anyagokat csak szakembereknek szabad megmunkálniuk.

- A lehetőségek szerint használjon porelszívást.
- Gondoskodjon a munkahely jó szellőztetéséről.
- Ehhez a munkához célszerű egy P2 szűrőosztályú porvédő álarcot használni.

A feldolgozásra kerülő anyagokkal kapcsolatban tartsa be az adott országban érvényes előírásokat.

A Saugfix-berendezés felszerelése (lásd a „J” ábrát)

A porelszíváshoz egy Saugfix-berendezésre (külön tartozék) van szükség. Fúrás közben a Saugfix-berendezés visszarugózik, így a Saugfix-fej mindig rátapad a megmunkálásra kerülő felületre.

Nyomja meg a **10** mélységi ütköző beállító gombot és vegye ki a **11** mélységi ütközőt. Nyomja meg még egyszer a **10** gombot és helyezze be előlről a Saugfix-berendezést a **12** pótfogantyúba.

Csatlakoztasson egy elszívó tömlőt (19 mm átmérő, külön tartozék) a Saugfix-berendezés **21** elszívó nyílásához.

A porszívónak alkalmasnak kell lennie a megmunkálásra kerülő anyagból keletkező por elszívására.

Az egészségre különösen ártalmas, rákkeltő hatású vagy száraz porok elszívásához egy speciálisan erre a célra gyártott porszívót kell használni.

A furatmélység beállítása felszerelt Saugfix-berendezés esetén (lásd a „K” ábrát)

A kívánt **X** furatmélységet felszerelt Saugfix-berendezés mellett is be lehet állítani.

Tolja be ütközésig az SDS-plus betétszerszámot a **3** SDS-plus szerszámbefogó egységbe. Ellenkező esetben az SDS-plus szerszám mozoghat és ez hibás furatmélység beállításához vezethet.

Oldja ki a **25** szárnyascsavart a Saugfix-berendezésen.

Anélkül hogy bekapcsolná, nyomja rá erőteljesen az elektromos kéziszerszámot a kifúrássra kerülő felületre. Az SDS-plus betétszerszámnak fel kell ülnie a felületre.

Tolja el annyira a tartójában a Saugfix-berendezés **26** vezetőcsövét, hogy a Saugfix-fej fel-feküdjön a furásra kerülő felületre. Ne tolja el jobban a **26** vezetőcsövet a **24** teleszkópos csövön, mint amennyire szükséges, hogy a **24** teleszkópos cső skálájának minél nagyobb része látható maradjon.

Húzza meg ismét szorosra a **25** szárnyascsavart. Lazítsa ki a Saugfix-berendezés mélységi ütközőjének **22** szorítócsavarját.

Tolja el úgy a **23** mélységi ütközőt a **24** teleszkópos csövön, hogy az ábrán látható **X** távolság megfeleljen a kívánt furatmélységnek.

Húzza meg ebben a helyzetben szorosra a **22** szorítócsavart.

Üzemeltetés

Üzembe helyezés

- ▶ **Ügyeljen a helyes hálózati feszültségre!** Az áramforrás feszültségének meg kell egyeznie az elektromos kéziszerszám típustábláján található adatokkal.

Az üzemmód beállítása

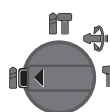
A **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolóval az elektromos kéziszerszám üzemmódját lehet kiválasztani.

Megjegyzés: Az üzemmódot csak kikapcsolt elektromos kéziszerszámon szabad átkapcsolni! Ellenkező esetben az elektromos kéziszerszám megrongálódhat.

Az üzemmód átkapcsolásához nyomja be a **8** reteszelfeloldó gombot és forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a kívánt helyzetbe, amíg az ott hallhatóan bepattan a helyére.

Betonban vagy kőben végzett
Ütvefúrásra szolgáló helyzet

A fában, fémegekben, kerámiában és műanyagokban ütés nélkül végzett
Fúráshoz, valamint csavarozáshoz szükséges helyzet

Vario-Lock helyzet a véső helyzetének beállítására

A **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsoló ebben a helyzetben nem áll be reteszelt helyzetbe.

Vésésre szolgáló helyzet

Forgásirány beállítása

Az elektromos kéziszerszám forgásirányát a **13** forgásirány átkapcsolóval lehet átkapcsolni.

► **A 13 forgásirányváltó kapcsolót csak álló elektromos kéziszerszám mellett szabad átkapcsolni.**

⤿ **Jobbra forgás:** Forgassa el ütközésig a **13** forgásirány-átkapcsolót az **↶** helyzetbe.

⤿ **Balra forgás:** Forgassa el ütközésig a **13** forgásirány-átkapcsolót az **↷** helyzetbe.

A forgásirányt ütvefúráshoz, fúráshoz és véséshez mindig jobbra kell beállítani.

Be- és kikapcsolás

Az elektromos kéziszerszám **bekapcsolásához** nyomja be a **7** be-/kikapcsolót.

A **kikapcsoláshoz** engedje el a **7** be-/kikapcsolót.

A fordulatszám/ütésszám beállítása

A bekapcsolt elektromos kéziszerszám fordulatszámát/ütésszámát a **7** be-/kikapcsoló különböző mértékű benyomásával fokozatmentesen lehet szabályozni.

A **7** be-/kikapcsolóra gyakorolt enyhébb nyomás egy alacsonyabb fordulatszámhoz/ütésszámhoz vezet. A nyomás növelésekor a fordulatszám/ütésszám is megnövekszik.

Biztonsági tengelykapcsoló

► **Ha a betétszerszám beszorul, vagy beakad, a fúróorsó meghajtása megszakad. Tartsa ezért, az ekkor fellépő erők felvételére, az elektromos kéziszerszámot mindkét kezével, és ügyeljen arra, hogy szilárd talajon, biztosan álljon.**

► **Kapcsolja ki az elektromos kéziszerszámot és oldja ki a betétszerszámot, ha az elektromos kéziszerszám leblokkolt. Ha leblokkolt fúrószerszám mellett kapcsolja be a kézi szerszámot, igen magas reakciós nyomatok lépnek fel.**

Munkavégzési tanácsok

A véső helyzetének megváltoztatása (Vario-Lock)

A vésőt összesen 36 különböző helyzetben lehet reteszelni. Ezzel mindig beállíthatja a mindenkori legkényelmesebb munkavégzési helyzetet.

Helyezze be a vésőt a szerszámbefogó egységbe.

Forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a „Vario-Lock” helyzetbe (lásd „Az üzemmód beállítása”, a 199 oldalon).

Forgassa el a szerszámbefogó egységet a kívánt vésőhelyzetbe.

Forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a „Vésés” helyzetbe. A szerszámbefogó egység ezzel reteszelésre került.

Állítsa be a véséshez a forgásirányt jobbraforgásra.

A csavarhúzó bitek behelyezése (lásd az „L” ábrát)

- ▶ **Az elektromos kéziszerszámot csak kikapcsolt készülék mellett tegye fel az anyacsavarra/a csavarra.** A forgó betétszerszámok lecsúszhatnak.

A csavarozóbetétek használatához egy SDS-plus befogószárral (külön tartozék) felszerelt **27** univerzális tartóra van szükség.

A behelyezés előtt tisztítsa meg és kissé zsírozza be a befogószár behelyezésre kerülő végét.

Forgatva tolja be a univerzális tartót az szerzőszámefogó egységbe, amíg az saját maga elreteszeli.

Az univerzális tartó meghúzásával ellenőrizze annak reteszelését.

Tegyen be egy csavarozóbetétet az univerzális tartóba. Csak a csavarfejhez megfelelő csavarhúzó biteket használjon.

Forgassa el a **9** Ütésleállítás/Forgásleállítás átkapcsolót a „Fúrás” helyzetbe.

Az univerzális tartó kivételéhez húzza hátra a **5** reteszelő hüvelyt, majd vegye ki a **27** univerzális tartót a szerzőszámefogó egységből.

Karbantartás és szerviz

Karbantartás és tisztítás

- ▶ **Az elektromos kéziszerszámon végzendő bármely munka megkezdése előtt húzza ki a csatlakozó dugót a dugaszoló aljzatból.**
- ▶ **Tartsa mindig tisztán az elektromos kéziszerszámot és annak szellőzőnyílásait, hogy jól és biztonságosan dolgozhasson.**
- ▶ **Ha egy porvédő sapka megsérült, azt azonnal ki kell cserélni. Ezzel a munkával célszerű egy Vevőszolgálatot megbízni.**

Minden használat után tisztítsa meg a **3** szerzőszámefogó egységet.

Ha az elektromos kéziszerszám a gondos gyártási és ellenőrzési eljárás ellenére egyszer mégis meghibásodna, akkor a javítással csak Bosch elektromos kéziszerszám-műhely ügyfélszolgálatát szabad megbízni.

Ha kérdései vannak, vagy pótalkatrészeket akar megrendelni, okvetlenül adja meg az elektromos kéziszerszám típustábláján található 10-jegyű cikkszámot.

Vevőszolgálat és tanácsadás

A vevőszolgálat a terméke javításával és karbantartásával, valamint a pótalkatrészekkel kapcsolatos kérdésekre szívesen válaszol. A tartalékalalkatrészekkel kapcsolatos robbantott ábrák és egyéb információ a következő címen található: **www.bosch-pt.com**

A Bosch Vevőtanácsadó Csoport szívesen segít Önnek, ha a termékek és tartozékok vásárlásával, alkalmazásával és beállításával kapcsolatos kérdései vannak.

Magyar

Robert Bosch Kft
1103 Budapest
Gyömrői út. 120
Tel.: +36 (01) 431-3835
Fax: +36 (01) 431-3888

Eltávolítás

Az elektromos kéziszerszámokat, a tartozékokat és a csomagolást a környezetvédelmi szempontoknak megfelelően kell újrafelhasználásra előkészíteni.

Csak az EU-tagországok számára:

Ne dobja ki az elektromos kéziszerszámokat a háztartási szemétkébe!

A használt villamos és elektronikus berendezésekre vonatkozó 2002/96/EK sz. Európai

Irányelvnek és ennek a megfelelő országok jogharmonizációjának megfelelően a már használhatatlan elektromos kéziszerszámokat külön össze kell gyűjteni és a környezetvédelmi szempontból megfelelő újra felhasználásra le kell adni.

A változtatások joga fenntartva.

Указания по безопасности

Общие указания по технике безопасности для электроинструментов

⚠ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ Прочтите все указания и инструкции по технике безопасности. Упущения, допущенные при соблюдении указаний и инструкций по технике безопасности, могут стать причиной поражения электрическим током, пожара и тяжелых травм.

Сохраняйте эти инструкции и указания для будущего использования.

Использованное в настоящих инструкциях и указаниях понятие «электроинструмент» распространяется на электроинструмент с питанием от сети (с сетевым шнуром) и на аккумуляторный электроинструмент (без сетевого шнура).

1) Безопасность рабочего места

- а) **Содержите рабочее место в чистоте и хорошо освещенным.** Беспорядок или неосвещенные участки рабочего места могут привести к несчастным случаям.
- б) **Не работайте с этим электроинструментом во взрывоопасном помещении, в котором находятся горючие жидкости, воспламеняющиеся газы или пыль.** Электроинструменты искрят, что может привести к воспламенению пыли или паров.
- в) **Во время работы с электроинструментом не допускайте близко к Вашему рабочему месту детей и посторонних лиц.** Отвлечшись, Вы можете потерять контроль над электроинструментом.

2) Электробезопасность

- а) **Штепсельная вилка электроинструмента должна подходить к штепсельной розетке. Ни в коем случае не изменяйте штепсельную вилку. Не применяйте переходные штекеры для электроинструментов с защитным заземлением.** Неизмененные штепсельные вилки и подходящие штепсельные розетки снижают риск поражения электротоком.

б) **Предотвращайте телесный контакт с заземленными поверхностями, как то: с трубами, элементами отопления, кухонными плитами и холодильниками.** При заземлении Вашего тела повышается риск поражения электротоком.

в) **Защищайте электроинструмент от дождя и сырости.** Проникновение воды в электроинструмент повышает риск поражения электротоком.

г) **Не допускается использовать шнур не по назначению, например, для транспортировки или подвески электроинструмента, или для вытягивания вилки из штепсельной розетки. Защищайте шнур от воздействия высоких температур, масла, острых кромок или подвижных частей электроинструмента.** Поврежденный или спутанный шнур повышает риск поражения электротоком.

д) **При работе с электроинструментом под открытым небом применяйте пригодные для этого кабели-удлинители.** Применение пригодного для работы под открытым небом кабеля-удлинителя снижает риск поражения электротоком.

е) **Если невозможно избежать применения электроинструмента в сыром помещении, то подключайте электроинструмент через УЗО.** Применение УЗО снижает риск электрического поражения.

3) Безопасность людей

- а) **Будьте внимательными, следите за тем, что Вы делаете, и продуманно начинайте работу с электроинструментом. Не пользуйтесь электроинструментом в усталом состоянии или если Вы находитесь в состоянии наркотического или алкогольного опьянения или под воздействием лекарств.** Один момент невнимательности при работе с электроинструментом может привести к серьезным травмам.

- б) Применяйте средства индивидуальной защиты и всегда защитные очки.**
Использование средств индивидуальной защиты, как то: защитной маски, обуви на нескользящей подошве, защитного шлема или средств защиты органов слуха, – в зависимости от вида работы электроинструмента снижает риск получения травм.
- в) Предотвращайте непреднамеренное включение электроинструмента. Перед подключением электроинструмента к электропитанию и/или к аккумулятору убедитесь в выключенном состоянии электроинструмента.** Если Вы при транспортировке электроинструмента держите палец на выключателе или включенный электроинструмент подключаете к сети питания, то это может привести к несчастному случаю.
- г) Убирайте установочный инструмент или гаечные ключи до включения электроинструмента.** Инструмент или ключ, находящийся во вращающейся части электроинструмента, может привести к травмам.
- д) Не принимайте неестественное положение корпуса тела. Всегда занимайте устойчивое положение и сохраняйте равновесие.** Благодаря этому Вы можете лучше контролировать электроинструмент в неожиданных ситуациях.
- е) Носите подходящую рабочую одежду. Не носите широкую одежду и украшения. Держите волосы, одежду и рукавицы вдали от движущихся частей.** Широкая одежда, украшения или длинные волосы могут быть затянuty вращающимися частями.
- ж) При наличии возможности установки пылеотсасывающих и пылесборных устройств проверяйте их присоединение и правильное использование.** Применение пылесоса может снизить опасность, создаваемую пылью.
- 4) Применение электроинструмента и обращение с ним**
- а) Не перегружайте электроинструмент. Используйте для Вашей работы предназначенный для этого электроинструмент.** С подходящим электроинструментом Вы работаете лучше и надежнее в указанном диапазоне мощности.
- б) Не работайте с электроинструментом при неисправном выключателе.** Электроинструмент, который не поддается включению или выключению, опасен и должен быть отремонтирован.
- в) До начала наладки электроинструмента, перед заменой принадлежностей и прекращением работы отключайте штепсельную вилку от розетки сети и/или выньте аккумулятор.** Эта мера предосторожности предотвращает непреднамеренное включение электроинструмента.
- г) Храните электроинструменты в недоступном для детей месте. Не разрешайте пользоваться электроинструментом лицам, которые не знакомы с ним или не читали настоящих инструкций.** Электроинструменты опасны в руках неопытных лиц.
- д) Тщательно ухаживайте за электроинструментом. Проверяйте безупречную функцию и ход движущихся частей электроинструмента, отсутствие поломок или повреждений, отрицательно влияющих на функцию электроинструмента. Поврежденные части должны быть отремонтированы до использования электроинструмента.** Плохое обслуживание электроинструментов является причиной большого числа несчастных случаев.
- е) Держите режущий инструмент в заточенном и чистом состоянии.** Заботливо ухоженные режущие инструменты с острыми режущими кромками режут легче.

ж) Применяйте электроинструмент, принадлежности, рабочие инструменты и т.п. в соответствии с настоящими инструкциями. Учитывайте при этом рабочие условия и выполняемую работу.

Использование электроинструментов для непредусмотренных работ может привести к опасным ситуациям.

5) Сервис

а) Ремонт Вашего электроинструмента поручайте только квалифицированному персоналу и только с применением оригинальных запасных частей. Этим обеспечивается сохранность безопасности электроинструмента.

Указания по технике безопасности для молотков

- ▶ **Применяйте средства защиты органов слуха.** Воздействие шума может привести к потере слуха.
- ▶ **Используйте прилагающиеся к электроинструменту дополнительные рукоятки.** Потеря контроля может иметь своим следствием телесные повреждения.
- ▶ **При выполнении работ, при которых рабочий инструмент может задеть скрытую электропроводку или собственный сетевой кабель, держите электроинструмент за изолированные ручки.** Контакт с находящейся под напряжением проводкой может заряжать металлические части электроинструмента и приводить к удару электрическим током.
- ▶ **Используйте соответствующие металлоискатели для нахождения спрятанных в стене труб или проводки или обращайтесь за справкой в местное коммунальное предприятие.** Контакт с электропроводкой может привести к пожару и поражению электротоком. Повреждение газопровода может привести к взрыву. Повреждение водопровода ведет к нанесению материального ущерба или может вызвать поражение электротоком.
- ▶ **Всегда держите электроинструмент во время работы обеими руками, заняв предварительно устойчивое положение.** Двумя руками Вы работаете более надежно с электроинструментом.
- ▶ **Крепление заготовки.** Заготовка, установленная в зажимное приспособление или в тиски, удерживается более надежно, чем в Вашей руке.
- ▶ **Держите Ваше рабочее место в чистоте.** Смеси материалов особенно опасны. Пыль цветных металлов может воспламениться или взорваться.
- ▶ **Выждите полную остановку электроинструмента и только после этого выпускайте его из рук.** Рабочий инструмент может заесть, и это может привести к потере контроля над электроинструментом.
- ▶ **Не работайте с электроинструментом с поврежденным шнуром питания. Не касайтесь поврежденного шнура, отсоедините вилку от штепсельной розетки, если шнур был поврежден во время работы.** Поврежденный шнур повышает риск поражения электротоком.

Описание функции

Прочтите все указания и инструкции по технике безопасности.

Упущения, допущенные при соблюдении указаний и инструкций по технике безопасности, могут стать причиной поражения электрическим током, пожара и тяжелых травм.

Пожалуйста, откройте раскладную страницу с иллюстрациями электроинструмента и оставьте ее открытой, пока Вы изучаете руководство по эксплуатации.

Применение по назначению

Электроинструмент предназначен для ударного сверления отверстий в бетоне, кирпичах и природном камне, а также для легких долбежных работ. Он также пригоден для сверления отверстий без ударного действия в древесине, металле, керамике и синтетических материалах. Электроинструменты с электронным регулированием и реверсом направления вращения пригодны также для завинчивания винтов.

Изображенные составные части

Нумерация представленных компонентов выполнена по изображению на странице с иллюстрациями.

- 1 Быстрозажимной сменный сверлильный патрон (GBH 3-28 DFR)
- 2 Сменный патрон SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Патрон SDS-plus
- 4 Колпачок для защиты от пыли
- 5 Фиксирующая гильза
- 6 Растровое кольцо сменного патрона (GBH 3-28 DFR)
- 7 Выключатель
- 8 Кнопка разблокировки выключателя удара/останова вращения
- 9 Выключатель удара/останова вращения
- 10 Кнопка ограничителя глубины
- 11 Упор глубины
- 12 Дополнительная рукоятка

- 13 Переключатель направления вращения
- 14 Предохранительный винт сверлильного патрона с зубчатым венцом*
- 15 Сверлильный патрон с зубчатым венцом*
- 16 Посадочный хвостовик SDS-plus сверлильного патрона*
- 17 Посадочное гнездо сверлильного патрона (GBH 3-28 DFR)
- 18 Распознавательные бороздки
- 19 Передняя гильза быстрозажимного сменного сверлильного патрона (GBH 3-28 DFR)
- 20 Стопорное кольцо быстрозажимного сменного сверлильного патрона (GBH 3-28 DFR)
- 21 Отверстие отсасывания Saugfix*
- 22 Зажимной винт Saugfix*
- 23 Ограничитель глубины Saugfix*
- 24 Телескопическая труба Saugfix*
- 25 Барашковый винт Saugfix*
- 26 Направляющая труба Saugfix*
- 27 Универсальный держатель с хвостовиком крепления SDS-plus*

*Изображенные или описанные принадлежности не входят в стандартный объем поставки. Полный ассортимент принадлежностей Вы найдете в нашей программе принадлежностей.

Технические данные

Перфоратор		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Товарный №		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Регулирование числа оборотов		●	●
Блокировка вращения		●	●
Правое/левое направление вращения		●	●
Сменный сверлильный патрон		–	●
Потребляемая мощность, номинальная	Вт	800	800
Число ударов при номинальном числе оборотов	мин ⁻¹	0–4000	0–4000
Сила удара	Дж	0–3,5	0–3,5
Номинальное число оборотов	мин ⁻¹	0–900	0–900
Патрон		SDS-plus	SDS-plus
Диаметр шейки шпинделя	мм	50	50
Допустимый диаметр сверления, макс.: (см. также стр. 208)			
– бетон*	мм	28	28
– каменная кладка (кольцевая сверлильная фреза)	мм	82	82
– сталь	мм	13	13
– древесина	мм	30	30
Вес согласно ЕРТА-Procedure 01/2003	кг	3,5	3,6
Класс защиты		□/II	□/II

* не для кольцевой сверлильной фрезы

Параметры указаны для номинального напряжения 230/240 В. Для более низких напряжений и специальных видов исполнения для отдельных стран эти параметры могут изменяться.

Пожалуйста, учитывайте товарный номер на заводской табличке Вашего электроинструмента. Торговые названия отдельных электроинструментов могут различаться.

Данные по шуму и вибрации

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Измерения выполнены согласно стандарту EN 60745.			
А-взвешенный уровень шума инструмента составляет типично			
уровень звукового давления	дБ(А)	91	91
уровень звуковой мощности	дБ(А)	102	102
недостоверность К=	дБ	3	3
Применяйте средства защиты органов слуха!			
Общая вибрация (векторная сумма трех направлений), определенная в соответствии с EN 60745:			
перфорация в бетоне:			
вибрация a_h	м/с ²	13	12
погрешность К	м/с ²	1,5	1,5
долбление:			
вибрация a_h	м/с ²	11	11
погрешность К	м/с ²	1,5	1,5
сверление металла:			
вибрация a_h	м/с ²	<2,5	<2,5
погрешность К	м/с ²	1,5	1,5
закручивание/откручивание винтов:			
вибрация a_h	м/с ²	<2,5	<2,5
погрешность К	м/с ²	1,5	1,5

Указанный в настоящих инструкциях уровень вибрации измерен по методике измерения, прописанной в стандарте EN 60745, и может быть использован для сравнения инструментов. Он также пригоден для временной оценки нагрузки от вибрации.

Уровень вибрации указан для основных видов работы с электроинструментом. Однако если электроинструмент будет использован для выполнения других работ с применением рабочих инструментов, не предусмотренных изготовителем, или техническое обслуживание не будет отвечать предписаниям, то уровень вибрации может быть иным. Это может значительно повысить нагрузку от вибрации в течение всего рабочего периода.

Для точной оценки нагрузки от вибрации должны быть учтены также отрезки времени, в которые электроинструмент выключен или вращается, но действительно не выполняет работы. Это может значительно сократить нагрузку от вибрации в расчете на полное рабочее время. Предусмотрите дополнительные меры безопасности для защиты оператора от воздействия вибрации, например: техническое обслуживание электроинструмента и рабочих инструментов, меры по поддержанию рук в тепле, организация технологических процессов.

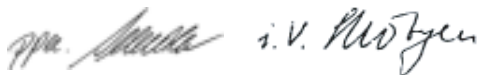
Заявление о соответствии

С полной ответственностью мы заявляем, что описанный в разделе «Технические данные» продукт соответствует нижеследующим стандартам или нормативным документам: EN 60745 согласно положениям Директив 2004/108/ЕС, 98/37/ЕС (до 28.12.2009), 2006/42/ЕС (начиная с 29.12.2009).

Техническая документация:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider
Senior Vice President
Engineering

Dr. Eckerhard Strötgen
Head of Product
Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Сборка

- ▶ До начала работ по обслуживанию и настройке электроинструмента отсоедините вилку шнура сети от штепсельной розетки.

Дополнительная рукоятка

- ▶ Пользуйтесь электроинструментом только с дополнительной рукояткой **12**.

Поворот дополнительной рукоятки (см. рис. А)

Дополнительную рукоятку **12** можно повернуть в любое положение, чтобы обеспечить возможность безопасной и не утомляющей работы с инструментом.

Поверните нижнюю часть ручки дополнительной рукоятки **12** против часовой стрелки и поставьте дополнительную рукоятку **12** в желаемое положение. После этого поверните нижнюю часть ручки дополнительной рукоятки **12** в направлении часовой стрелки.

Следите за тем, чтобы стягивающая лента дополнительной рукоятки находилась в предусмотренном пазу корпуса.

Установка глубины сверления (см. рис. В)

Упором глубины **11** можно установить желаемую глубину сверления **X**.

Нажмите на кнопку установки упора глубины **10** и вставьте упор в дополнительную рукоятку **12**.

Рифление на ограничителе глубины **11** должно быть обращено наверх.

Вставьте рабочий инструмент SDS-plus до упора в патрон SDS-plus **3**. Смещение инструмента SDS-plus может привести к неправильной установке глубины сверления.

Вытяните упор глубины так, чтобы расстояние от вершины сверла до конца упора глубины соответствовало желаемой глубине сверления **X**.

Выбор сверлильного патрона и инструмента

Материал	Режим работы		
			
бетон 	Ø 4–28 мм SDS-plus 	SDS-plus 	–
кирпичная кладка 	Ø 40–82 мм SDS-plus 	SDS-plus 	–
сталь 	–	–	Ø – 13 мм SDS-plus
древесина 	–	–	Ø – 30 мм SDS-plus

Для ударного сверления и долбления требуются инструменты SDS-plus, которые крепят в сверлильном патроне SDS-plus.

Для сверления без удара в древесине, металле, керамике и синтетическом материале, а также для заворачивания применяют инструменты без SDS-plus (например, сверла с цилиндрическим хвостовиком). Для этих инструментов требуется быстросажимной, патрон или патрон с зубчатым венцом.

GBH 3-28 DFR: Сменный сверлильный патрон SDS-plus **2** может быть легко замерен на поставляемый быстросажимной сверлильный патрон **1**.

Смена патрона с зубчатым венцом (GBH 3-28 DRE)

Для работ с инструментом без SDS-plus (например, для сверл с цилиндрическим хвостовиком) следует устанавливать подходящий сверлильный патрон (напр. патрон с зубчатым венцом или быстросажимной патрон, принадлежности).

Установка сверлильного патрона с зубчатым венцом (см. рис. С)

Ввинтите посадочный хвостовик SDS-plus **16** в сверлильный патрон с зубчатым венцом **15**. Предохраните сверлильный патрон с зубчатым венцом **15** предохранительным винтом **14**.

Учтите, что предохранительный винт имеет левую резьбу.

Установка патрона с зубчатым венцом (см. рис. С)

Очищайте и слегка смазывайте вставляемый конец посадочного хвостовика.

Вставляйте сверлильный патрон с зубчатым венцом с вращением в посадочное гнездо до автоматической блокировки.

Проверьте блокирование попыткой вытянуть сверлильный патрон с зубчатым венцом.

Снятие патрона с зубчатым венцом

Сдвиньте фиксирующую гильзу **5** назад и выньте сверлильный патрон с зубчатым венцом **15**.

Снятие и установка сменного сверлильного патрона (GBH 3-28 DFR)

Снятие сменного сверлильного патрона (см. рис. D)

Оттяните растровое кольцо сменного патрона **6** назад, придержите его в этом положении и выньте сменный патрон SDS-plus **2** или быстросажимной сверлильный патрон **1** вперед из гнезда.

Предохраняйте сменный сверлильный патрон от загрязнения после снятия.

Установка сменного сверлильного патрона (см. рис. E)

- **Используйте только оригинальное оборудование, предусмотренное для соответствующей модели, и обратите при этом внимание на количество распознавательных бороздок **18**. Разрешается использовать только сменные сверлильные патроны с двумя и более бороздками.** Использование с этим электроинструментом непригодного сменного сверлильного патрона чревато выпадением рабочего инструмента во время работы.

Перед установкой очистить сменный сверлильный патрон и слегка смазать вставляемый хвостовик.

Охватите патрон SDS-plus **2** или быстросажимной сменный патрон **1** всей рукой. Вращая вставить его в посадочное гнездо патрона **17** до ясно слышимого щелчка фиксирования.

Сменный патрон фиксируется автоматически. Проверьте фиксирование попыткой вытянуть инструмент.

Замена рабочего инструмента

Защитный колпачок **4** предотвращает в значительной степени проникновение пыли от сверления в патрон. При замене рабочего инструмента следите за тем, чтобы колпачок **4** не был поврежден.

- **Немедленно замените поврежденный защитный колпачок. Это рекомендуется выполнять силами сервисной мастерской.**

Установка рабочего инструмента SDS-plus (см. рис. F)

С помощью патрона SDS-plus Вы можете просто и удобно сменить рабочий инструмент без применения дополнительного инструмента.

GBH 3-28 DFR: Установите сменный патрон SDS-plus **2**.

Очистите и слегка смажьте вставляемый конец рабочего инструмента.

Поворачивая, вставьте рабочий инструмент в патрон до автоматического фиксирования.

Проверьте фиксирование попыткой вытянуть инструмент.

Рабочий инструмент SDS-plus имеет свободу движения, которая обусловлена системой. В результате этого на холостом ходу возникает радиальное биение. Это не имеет влияния на точность сверления, так как сверло центрируется автоматически.

Снятие рабочего инструмента SDS-plus (см. рис. G)

Сдвиньте фиксирующую гильзу **5** назад и выньте рабочий инструмент из патрона.

Установка рабочих инструментов без SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Указание: Не применяйте инструменты без SDS-plus для ударного сверления или долбления! Инструменты без SDS-plus и сверлильный патрон будут повреждены при ударном сверлении и долблении.

Установите патрон с зубчатым венцом **15** (см. «Смена патрона с зубчатым венцом», стр. 209).

Поверните патрон с зубчатым венцом **15** настолько, чтобы можно было вставить инструмент. Вставьте инструмент.

Вставьте ключ от патрона в соответствующие отверстия патрона с зубчатым венцом **15** и равномерно зажмите инструмент.

Поверните переключатель режимов **9** в положение «Сверление».

Снятие рабочих инструментов без SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Поверните гильзу сверлильного патрона с зубчатым венцом **15** с помощью ключа для патрона против часовой стрелки настолько, чтобы можно было вынуть рабочий инструмент.

Установка рабочих инструментов без SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (см. рис. H)

Указание: Не применяйте инструменты без SDS-plus для ударного сверления или долбления! Инструменты без SDS-plus и сверлильный патрон будут повреждены при ударном сверлении и долблении.

Установите быстрозажимной сменный сверлильный патрон **1**.

Крепко держите стопорное кольцо быстрозажимного сменного патрона **20**. Вращением передней гильзы **19** откройте посадочное гнездо и вставьте инструмент. Крепко удерживая стопорное кольцо **20**, поверните с усилием переднюю гильзу **19** в направлении стрелки до ясно слышимого звука трещотки.

Проверьте прочное крепление инструмента, потянув его из патрона.

Указание: Если посадочное гнездо было раскрыто до упора, то при закрытии гнезда может возникнуть шум трещотки и гнездо не закрывается.

В таком случае поверните переднюю гильзу **19** против направления стрелки. После этого посадочное гнездо может быть закрыто.

Поверните переключатель режимов **9** в положение «Сверление».

Снятие рабочих инструментов без SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (см. рис. I)

Крепко держите стопорное кольцо быстрозажимного сменного патрона **20**. Вращая переднюю гильзу **19** в направлении стрелки, откройте посадочное гнездо и выньте инструмент.

Отсос пыли с Saugfix (принадлежности)

- ▶ Пыль материалов, как то, краски с содержанием свинца, некоторых сортов древесины, минералов и металла, может быть вредной для здоровья. Прикосновение к пыли и попадание пыли в дыхательные пути может вызвать аллергические реакции и/или заболевания дыхательных путей оператора или находящегося вблизи персонала. Определенные виды пыли, как то, дуба и бука, считаются канцерогенными, особенно совместно с присадками для обработки древесины (хромат, средство для защиты древесины). Материал с содержанием асбеста разрешается обрабатывать только специалистам.
  - По возможности применяйте отсос пыли.
  - Следите за хорошей вентиляцией.
  - Рекомендуется пользоваться респираторной маской с фильтром класса P2.

Соблюдайте действующие в Вашей стране предписания для обрабатываемых материалов.

Установка устройства Saugfix (см. рис. J)

Для отсасывания пыли требуется устройство Saugfix (принадлежности). При сверлении устройство отпружинивает назад так, что головка устройства Saugfix постоянно плотно прижимается к поверхности сверления.

Нажмите кнопку настройки упора глубины **10** и выньте упор глубины **11**. Снова нажмите кнопку **10** и вставьте устройство Saugfix спереди в дополнительную рукоятку **12**.

Подключить к отверстию отсасывания **21** устройства Saugfix шланг (Ø 19 мм, принадлежности).

Пылесос должен быть пригоден для обрабатываемого материала.

Применяйте специальный пылесос для отсасывания особо вредных для здоровья видов пыли – возбудителей рака или сухой пыли.

Установка глубины сверления на устройстве Saugfix (см. рис. K)

Желаемую глубину сверления **X** Вы можете настроить и на установленном устройстве Saugfix.

Вставьте рабочий инструмент SDS-plus до упора в патрон SDS-plus **3**. Смещение инструмента SDS-plus может привести к неправильной установке глубины сверления.

Отвинтите барашковый винт **25** на устройстве Saugfix.

Прижмите электроинструмент, не включая, сверлом к подлежащей сверлению поверхности. При этом инструмент SDS-plus должен стоять на поверхности.

Сдвиньте направляющую трубу **26** устройства Saugfix в ее креплении так, чтобы головка устройства Saugfix прилегала к поверхности сверления. Не передвигайте направляющую трубу **26** по телескопической трубе **24** дальше, чем это необходимо, чтобы большая часть телескопической трубы оставалась открытой **24**.

Крепко затяните барашковый винт **25**. Отпустите зажимной винт **22** на упоре глубины устройства Saugfix.

Сдвиньте упор глубины **23** на телескопической трубе **24** так, чтобы показанное на рисунке расстояние **X** соответствовало желаемой Вами глубине сверления.

Затяните в этом положении зажимной винт **22**.

Работа с инструментом

Включение электроинструмента

► **Примите во внимание напряжение в сети!**

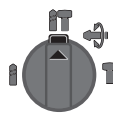
Напряжение источника питания должно соответствовать данным на заводской табличке электроинструмента.

Установка режима работы

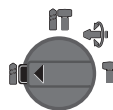
Переключателем режимов **9** выберите режим работы электроинструмента.

Указание: Изменяйте режим работы только при выключенном электроинструменте! В противном случае электроинструмент может быть поврежден.

Для смены режима работы нажмите кнопку фиксирования **8** и поверните переключатель **9** в желаемое положение, в котором он слышимо фиксируется.

Положение для **Ударного сверления** в бетоне или природном камне

Позиция **Сверление** без удара в древесине, металле, керамике и синтетических материалах и также для заворачивания

Положение **Vario-Lock** для изменения положения зубила
В этом положении переключатель режимов **9** не фиксируется.

Положения для **Долбления**

Установка направления вращения

Переключатель направления вращения **13** служит для изменения направление вращения электроинструмента.

► **Переключатель направления вращения 13 допускается переключать только в состоянии покоя электроинструмента.**

⚙ **Правое вращение:** поверните переключатель направления вращения **13** до упора в положение .

⚙ **Левое вращение:** поверните переключатель направления вращения **13** до упора в положение .

Для ударного сверления и для долбления всегда устанавливайте правое направление вращения.

Включение/выключение

Для **включения** электроинструмента нажмите на выключатель **7**.

Для **выключения** отпустите выключатель **7**.

Установка числа оборотов и ударов

Вы можете плавно регулировать число оборотов и ударов включенного электроинструмента, сильнее или слабее нажимая на выключатель **7**.

Легким нажатием на выключатель **7** инструмент включается на низкое число оборотов и низкое число ударов. С увеличением силы нажатия число оборотов и ударов увеличивается.

Предохранительная муфта

► **При заедании или заклинивании рабочего инструмента привод патрона отключается. В целях предосторожности всегда держите электроинструмент из-за возникающих при этом сил крепко и надежно обеими руками и займите устойчивое положение.**

► **При блокировке электроинструмента выключите его и выньте рабочий инструмент из обрабатываемого материала. При включении с заклинившим инструментом возникают высокие реактивные моменты.**

Указания по применению

Изменение положения зубила (Vario-Lock)

Вы можете зафиксировать зубило в 36 положениях. Благодаря этому Вы можете занять соответственно оптимальное положение.

Вставьте зубило в патрон.

Поверните переключатель режимов **9** в положение «Vario-Lock» (см. «Установка режима работы», стр. 212).

Поверните патрон в желаемое положение зубила.

Поверните переключатель режимов **9** в положение «Долбление». Этим фиксируется посадочное гнездо.

Для долбления устанавливайте правое направление вращения.

Установка битов (см. рис. L)

- ▶ **Устанавливайте электроинструмент на винт или гайку только в выключенном состоянии.** Вращающиеся рабочие инструменты могут соскользнуть.

Для использования битов для заворачивания Вам требуется универсальный битодержатель **27** с хвостовиком закрепления SDS-plus (принадлежность).

Очищайте и слегка смазывайте вставляемый конец посадочного хвостовика.

Вставьте рабочий инструмент с вращением в патрон до автоматического фиксирования.

Проверьте фиксирование попыткой вытянуть держатель.

Вставьте бит в универсальный держатель. Применяйте только насадки с размерами головки винта.

Поверните переключатель режимов **9** в положение «Сверление».

Для снятия универсального держателя сдвиньте гильзу блокировки **5** назад и выньте универсальный держатель **27** из патрона.

Техобслуживание и сервис

Техобслуживание и очистка

- ▶ **До начала работ по обслуживанию и настройке электроинструмента отсоединяйте вилку шнура сети от штепсельной розетки.**
- ▶ **Для обеспечения качественной и безопасной работы следует постоянно содержать электроинструмент и вентиляционные прорези в чистоте.**
- ▶ **Немедленно замените поврежденный защитный колпачок. Это рекомендуется выполнять силами сервисной мастерской.**

Очищайте патрон **3** каждый раз после использования.

Если электроинструмент, несмотря на тщательные методы изготовления и испытания, выйдет из строя, то ремонт следует производить силами авторизованной сервисной мастерской для электроинструментов фирмы Bosch.

Пожалуйста, во всех запросах и заказах запчастей обязательно указывайте 10-значный товарный номер по заводской табличке электроинструмента.

Сервисное обслуживание и консультация покупателей

Сервисный отдел ответит на все Ваши вопросы по ремонту и обслуживанию Вашего продукта и также по запчастям. Монтажные чертежи и информацию по запчастям Вы найдете также по адресу:

www.bosch-pt.ru

Коллектив консультантов Bosch охотно поможет Вам в вопросах покупки, применения и настройки продуктов и принадлежностей.

214 | Русский**Россия**

ООО «Роберт Бош»
Сервисный центр по обслуживанию
электроинструмента
ул. Академика Королева 13, строение 5
129515, Москва
Тел.: +7 (495) 9 35 88 06
Факс: +7 (495) 9 35 88 07
E-Mail: rbru_pt_asa_mk@ru.bosch.com

ООО «Роберт Бош»
Сервисный центр по обслуживанию
электроинструмента
ул. Швецова, 41
198095, Санкт-Петербург
Тел.: +7 (812) 4 49 97 11
Факс: +7 (812) 4 49 97 11
E-Mail: rbru_pt_asa_spb@ru.bosch.com

ООО «Роберт Бош»
Сервисный центр по обслуживанию
электроинструмента
Горский микрорайон, 53
630032, Новосибирск
Тел.: +7 (383) 3 59 94 40
Факс: +7 (383) 3 59 94 65
E-Mail: rbru_pt_asa_nob@ru.bosch.com

ООО «Роберт Бош»
Сервисный центр по обслуживанию
электроинструмента
Ул. Фронтовых бригад, 14
620017, Екатеринбург
Тел.: +7 (343) 3 65 86 74
Тел.: +7 (343) 3 78 77 56
Факс: +7 (343) 3 78 79 28

Беларусь

ИП «Роберт Бош» ООО
220035, г.Минск
ул. Тимирязева, 65А-020
Тел.: +375 (17) 2 54 78 71
Тел.: +375 (17) 2 54 79 15
Тел.: +375 (17) 2 54 79 16
Факс: +375 (17) 2 54 78 75
E-Mail: bsc@by.bosch.com

Утилизация

Отслужившие свой срок электроинструменты, принадлежности и упаковку следует сдавать на экологически чистую рекуперацию отходов.

Только для стран-членов ЕС:

Не выбрасывайте электроинструменты в бытовые отходы! Согласно Европейской Директиве 2002/96/ЕС о старых электрических и электронных инструментах и приборах и адекватному предписанию национального права, отслужившие свой срок электроинструменты должны отдельно собираться и сдаваться на экологически чистую утилизацию.

Возможны изменения.**ME77**

Вказівки з техніки безпеки

Загальні застереження для електроприладів

⚠ ПОПЕРЕДЖЕННЯ Прочитайте всі застереження і вказівки.

Недотримання застережень і вказівок може призвести до удару електричним струмом, пожежі та/або серйозних травм.

Добре зберігайте на майбутнє ці попередження і вказівки.

Під поняттям «електроприлад» в цих застереженнях мається на увазі електроприлад, що працює від мережі (з електрокабелем) або від акумуляторної батареї (без електрокабелю).

1) Безпека на робочому місці

а) Тримайте своє робоче місце в чистоті і забезпечте добре освітлення робочого місця. Безлад або погане освітлення на робочому місці можуть призвести до нещасних випадків.

б) Не працюйте з електроприладом у середовищі, де існує небезпека вибуху внаслідок присутності горючих рідин, газів або пилу. Електроприлади можуть породжувати іскри, від яких може займатися пил або пари.

в) Під час праці з електроприладом не підпускайте до робочого місця дітей та інших людей. Ви можете втратити контроль над приладом, якщо Ваша увага буде відвернута.

2) Електрична безпека

а) Штепсель електроприладу повинен пасувати до розетки. Не дозволяється що-небудь міняти в штепселі. Для роботи з електроприладами, що мають захисне заземлення, не використовуйте адаптери. Використання оригінального штепселя та належної розетки зменшує ризик удару електричним струмом.

б) Уникайте контакту частин тіла із заземленими поверхнями, як напр., трубами, батареями опалення, плитами та холодильниками. Коли Ваше тіло заземлене, існує збільшена небезпека удару електричним струмом.

в) Захищайте прилад від дощу і вологи. Попадання води в електроприлад збільшує ризик удару електричним струмом.

г) Не використовуйте кабель для перенесення електроприладу, підвішування або витягування штепселя з розетки. Захищайте кабель від спеки, олії, гострих країв та деталей приладу, що рухаються. Пошкоджений або закручений кабель збільшує ризик удару електричним струмом.

д) Для зовнішніх робіт обов'язково використовуйте лише такий подовжувач, що придатний для зовнішніх робіт. Використання подовжувача, що розрахований на зовнішні роботи, зменшує ризик удару електричним струмом.

е) Якщо не можна запобігти використанню електроприладу у вологому середовищі, використовуйте пристрій захисного вимкнення. Використання пристрою захисного вимкнення зменшує ризик удару електричним струмом.

3) Безпека людей

а) Будьте уважними, слідкуйте за тим, що Ви робите, та розсудливо поведіться під час роботи з електроприладом. Не користуйтеся електроприладом, якщо Ви стомлені або знаходитесь під дією наркотиків, спиртних напоїв або ліків. Мить неуважності при користуванні електроприладом може призвести до серйозних травм.

б) Вдягайте особисте захисне спорядження та обов'язково вдягайте захисні окуляри. Вдягання особистого захисного спорядження, як напр., – в залежності від виду робіт – захисної маски, спецвзуття, що не ковзається, каски та навушників, зменшує ризик травм.

- в) Уникайте ненавмисного вмикання.** Перш ніж увімкнути електроприлад в електромережу або під'єднати акумуляторну батарею, брати його в руки або переносити, впевніться в тому, що електроприлад вимкнений. Тримання пальця на вимикачі під час перенесення електроприладу або підключення в розетку увімкнутого приладу може призвести до травм.
- г) Перед тим, як вмикати електроприлад, приберіть налагоджувальні інструменти та гайковий ключ.** Перебування налагоджувального інструмента або ключа в частині приладу, що обертається, може призвести до травм.
- д) Уникайте неприродного положення тіла.** Зберігайте стійке положення та завжди зберігайте рівновагу. Це дозволить Вам краще зберігати контроль над електроприладом у несподіваних ситуаціях.
- е) Вдягайте придатний одяг. Не вдягайте просторий одяг та прикраси. Не підставляйте волосся, одяг та рукавиці до деталей приладу, що рухаються.** Просторий одяг, довге волосся та прикраси можуть потрапити в деталі, що рухаються.
- ж) Якщо існує можливість монтувати пиловідсмоктувальні або пилоуловлюючі пристрої, переконайтеся, щоб вони були добре під'єднані та правильно використовувалися.** Використання пиловідсмоктувального пристрою може зменшити небезпеки, зумовлені пилом.
- 4) Правильне поводження та користування електроприладами**
- а) Не перевантажуйте прилад. Використовуйте такий прилад, що спеціально призначений для відповідної роботи.** З придатним приладом Ви з меншим ризиком отримаєте кращі результати роботи, якщо будете працювати в зазначеному діапазоні потужності.
- б) Не користуйтеся електроприладом з пошкодженим вимикачем.** Електроприлад, який не можна увімкнути або вимкнути, є небезпечним і його треба відремонтувати.
- в) Перед тим, як регулювати що-небудь на приладі, міняти приладдя або ховати прилад, витягніть штепсель із розетки та/або витягніть акумуляторну батарею.** Ці попереджувальні заходи з техніки безпеки зменшують ризик ненавмисного запуску приладу.
- г) Ховайте електроприлади, якими Ви саме не користуєтесь, від дітей. Не дозволяйте користуватися електроприводом особам, що не знайомі з його роботою або не читали ці вказівки.** У разі застосування недосвідченими особами прилади несуть в собі небезпеку.
- д) Старанно доглядайте за електроприладом. Перевіряйте, щоб рухомі деталі приладу бездоганно працювали та не заїдали, не були пошкодженими або настільки пошкодженими, щоб це могло вплинути на функціонування електроприладу. Пошкоджені деталі треба відремонтувати, перш ніж користуватися ними знову.** Велика кількість нещасних випадків спричиняється поганим доглядом за електроприладами.
- е) Тримайте різальні інструменти нагостреними та в чистоті.** Старанно доглянуті різальні інструменти з гострим різальним краєм менше застряють та легші в експлуатації.
- ж) Використовуйте електроприлад, приладдя до нього, робочі інструменти т.і. відповідно до цих вказівок. Беріть до уваги при цьому умови роботи та специфіку виконуваної роботи.** Використання електроприладів для робіт, для яких вони не передбачені, може призвести до небезпечних ситуацій.
- 5) Сервіс**
- а) Віддавайте свій прилад на ремонт лише кваліфікованим фахівцям та лише з використанням оригінальних запчастин.** Це забезпечить безпечність приладу на довгий час.

Вказівки з техніки безпеки для молотків

- ▶ **Вдягайте навушники.** Шум може пошкодити слух.
- ▶ **Використовуйте додані до електроінструменту додаткові рукоятки.** Втрата контролю над електроінструментом може призводити до тілесних ушкоджень.
- ▶ **При роботах, коли робочий інструмент може зачепити заховану електропроводку або власний шнур живлення, тримайте електроінструмент за ізольовані рукоятки.** Зачеплення проводки, що знаходиться під напругою, може заряджувати також і металеві частини електроінструмента та призводити до удару електричним струмом.
- ▶ **Для знаходження захованих в стіні труб або електропроводки користуйтеся придатними приладами або зверніться в місцеве підприємство електро-, газо- і водопостачання.** Зачеплення електропроводки може призводити до пожежі та удару електричним струмом. Зачеплення газової труби може призводити до вибуху. Зачеплення водопроводної труби може завдати шкоду матеріальним цінностям або призвести до удару електричним струмом.
- ▶ **Під час роботи міцно тримайте прилад двома руками і зберігайте стійке положення.** Двома руками Ви зможете надійніше тримати електроприлад.
- ▶ **Закріплюйте оброблюваний матеріал.** За допомогою затискного пристрою або лещат оброблюваний матеріал фіксується надійніше ніж при триманні його в руці.
- ▶ **Тримайте робоче місце в чистоті.** Особливу небезпеку являють собою суміші матеріалів. Пил легких металів може спалахувати або вибухати.
- ▶ **Перед тим, як покласти електроприлад, зачекайте, поки він не зупиниться.** Адже робочий інструмент може зачепитися за що-небудь, що призведе до втрати контролю над електроприладом.

- ▶ **Не користуйтеся електроприладом з пошкодженим електрошнуром. Якщо під час роботи електрошнур буде пошкоджено, не торкайтеся пошкодженого електрошнура і витягніть штепсель з розетки.** Пошкоджений електрошнур збільшує небезпеку удару електричним струмом.

Описання принципу роботи

Прочитайте всі застереження і вказівки. Недотримання застережень і вказівок може призвести до удару електричним струмом, пожежі та/або серйозних травм.

Будь ласка, розгорніть сторінку із зображенням приладу і тримайте її перед собою увесь час, коли будете читати інструкцію.

Призначення приладу

Електроприлад призначений для перфорації в бетоні, цеглі та камені, а також для легкого довбання. Він також придатний для свердлення без удару в деревині, металі, кераміці та пластмасі. Прилади з електронною системою регулювання і обертанням робочого інструмента праворуч і ліворуч придатні також і для закручування гвинтів/шурупів.

Зображені компоненти

Нумерація зображених компонентів позначається на зображення електроприладу на сторінці з малюнком.

- 1 Швидкозатискний змінний свердильний патрон (GBH 3-28 DFR)
- 2 Змінний свердильний патрон SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Патрон SDS-plus
- 4 Пилозахисний ковпачок
- 5 Фіксуєча втулка
- 6 Фіксуєча кільце змінного свердильного патрона (GBH 3-28 DFR)
- 7 Вимикач
- 8 Кнопка розблокування перемикача режиму ударів/обертання
- 9 Перемикач режиму свердлення/довбання

218 | Українська

10 Кнопка для регулювання обмежувача глибини 11 Обмежувач глибини 12 Додаткова рукоятка 13 Перемикач напрямку обертання 14 Фіксує гвинт зубчастого свердильного патрона* 15 Зубчастий свердильний патрон* 16 Хвостовик з SDS-plus для свердильного патрона* 17 Гніздо під свердильний патрон (GBH 3-28 DFR) 18 Розпізнавальні борозенки	19 Передня втулка швидкозатискного змінного свердильного патрона (GBH 3-28 DFR) 20 Кільце швидкозатискного змінного свердильного патрона (GBH 3-28 DFR) 21 Відсмоктувальний отвір Saugfix* 22 Затискний гвинт Saugfix* 23 Обмежувач глибини Saugfix* 24 Телескопічна трубка Saugfix* 25 Гвинт-баранчик Saugfix* 26 Напрямна трубка Saugfix* 27 Універсальна державка з хвостовиком SDS-plus*

*Зображене або описане приладдя не входить в стандартний обсяг поставки. Повний асортимент приладдя Ви знайдете в нашій програмі приладдя.

Технічні дані

Перфоратор		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Товарний номер		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Регулювання кількості обертів		●	●
Вимкнення обертання		●	●
Обертання праворуч/ліворуч		●	●
Змінний свердильний патрон		–	●
Ном. споживана потужність	Вт	800	800
Кількість ударів при номінальній кількості обертів	хвил. ⁻¹	0–4000	0–4000
Сила одиночного удару	Дж	0–3,5	0–3,5
Номінальна кількість обертів	хвил. ⁻¹	0–900	0–900
Патрон		SDS-plus	SDS-plus
Діаметр шийки шпинделя	мм	50	50
Допустимий діаметр свердлення, макс.: (див. також стор. 220)			
– бетон*	мм	28	28
– каменна кладка (кольцева бурова коронка)	мм	82	82
– Сталь	мм	13	13
– Деревина	мм	30	30
Вага відповідно до EPTA-Procedure 01/2003	кг	3,5	3,6
Клас захисту		□/II	□/II

* не для свердильної коронки

Дані зазначені для номінальної напруги [U] 230/240 В. При меншій напрузі і в спеціальних конструкціях для певних країн ці дані можуть відрізнятися.

Будь ласка, зважайте на товарний номер, зазначений на заводській табличці Вашого електроприладу. Торговельна назва деяких приладів може відрізнятися.

Інформація щодо шуму і вібрації

	GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Результати вимірювання визначені відповідно до EN 60745.		
Оцінений як А рівень звукового тиску від приладу, як правило, становить		
звукове навантаження	дБ(А)	91
звукова потужність	дБ(А)	102
похибка К =	дБ	3
Вдягайте навушники!		
Загальна вібрація (векторна сума трьох напрямків), визначена відповідно до EN 60745:		
перфорація в бетоні:		
вібрація a_h	м/с ²	13
похибка К	м/с ²	1,5
довбання:		
вібрація a_h	м/с ²	11
похибка К	м/с ²	1,5
свердлення металу:		
вібрація a_h	м/с ²	<2,5
похибка К	м/с ²	1,5
закручування/розкручування шурупів:		
вібрація a_h	м/с ²	<2,5
похибка К	м/с ²	1,5

Зазначений в цих вказівках рівень вібрації вимірювався за процедурою, визначеною в EN 60745; нею можна користуватися для порівняння приладів. Він придатний також і для попередньої оцінки вібраційного навантаження.

Зазначений рівень вібрації стосується головних робіт, для яких застосовується електроприлад. Однак при застосуванні електроприладу для інших робіт, роботі з іншими робочими інструментами або при недостатньому технічному обслуговуванні рівень вібрації може бути іншим. В результаті вібраційне навантаження протягом всього інтервалу використання приладу може значно зростати.

Для точної оцінки вібраційного навантаження треба враховувати також і інтервали часу, коли прилад вимкнута або, хоч і увімкнута, але саме не в роботі. Це може значно зменшити вібраційне навантаження протягом всього інтервалу використання приладу.

Визначте додаткові заходи безпеки для захисту від вібрації працюючого з приладом, як напр.: технічне обслуговування електроприладу і робочих інструментів, нагрівання рук, організація робочих процесів.

220 | Українська

Заява про відповідність

Ми заявляємо під нашу виключну відповідальність, що описаний в «Технічні дані» продукт відповідає таким нормам або нормативним документам: EN 60745 у відповідності до положень директив 2004/108/EC, 98/37/EC (до 28.12.2009 р.), 2006/42/EC (після 29.12.2009 р.).

Технічні документи в:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Монтаж

- ▶ Перед будь-якими маніпуляціями з електроприладом витягніть штепсель з розетки.

Додаткова рукоятка

- ▶ Користуйтеся приладом лише з додатковою рукояткою **12**.

Повертання додаткової рукоятки (див. мал. А)

Додаткову рукоятку **12** можна повертати в будь-яке положення, що забезпечує зручну роботу без втоми рук.

Поверніть ручку додаткової рукоятки **12** проти стрілки годинника і встановіть додаткову рукоятку **12** в необхідне положення. Після цього знову туго затягніть ручку додаткової рукоятки **12** повертанням за стрілкою годинника.

Слідкуйте за тим, щоб затискний пояснок додаткової рукоятки знаходився в передбаченому для цього пазі на корпусі.

Встановлення глибини свердлення (див. мал. В)

За допомогою обмежувача глибини **11** можна встановлювати необхідну глибину свердлення **X**.

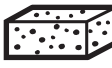

Натисніть на кнопку для регулювання обмежувача глибини **10** і встроміть обмежувач глибини в додаткову рукоятку **12**.

Рифлення на обмежувачі глибини **11** повинне дивитися донизу.

Встроміть робочий інструмент з SDS-plus до упору в патрон SDS-plus **3**. Інакше рухомість робочого інструмента з SDS-plus може призводити до неправильного встановлення глибини свердлення.

Витягніть обмежувач глибини настільки, щоб відстань між кінчиком свердла і кінчиком обмежувача глибини відповідала бажаній глибині свердлення **X**.

Вибір свердильного патрона і робочих інструментів

Матеріал	Режим роботи		
			
бетон 	Ø 4–28 мм SDS-plus 	SDS-plus 	–
каменная кладка 	Ø 40–82 мм SDS-plus 	SDS-plus 	–
Сталь 	–	–	Ø –13 мм SDS-plus
Деревина 	–	–	Ø –30 мм SDS-plus

Для перфорації і довбання Вам потрібні робочі інструменти з SDS-plus, які можна встромити в свердильний патрон з SDS-plus.

Для свердлення без удару в деревині, металі, кераміці і пластмасі, а також закручування гвинтів використовуються робочі інструменти без SDS-plus (напр., свердла з циліндричним хвостовиком). Для таких робочих інструментів потрібний швидкозатискний свердильний патрон або зубчастий свердильний патрон.

GBH 3-28 DFR: Змінний свердильний патрон SDS-plus **2** можна легко замінити на доданий швидкозатискний змінний свердильний патрон **1**.

Заміна зубчастого свердильного патрона (GBH 3-28 DRE)

Щоб працювати з робочими інструментами без SDS-plus (напр., із свердлом з циліндричним хвостовиком), треба монтувати придатний свердильний патрон (зубчастий або швидкозатискний свердильний патрон, приладдя).

Монтаж зубчастого свердильного патрона (див. мал. С)

Закрутіть хвостовик з SDS-plus **16** в зубчастий свердильний патрон **15**. Зафіксуйте зубчастий свердильний патрон **15** за допомогою фіксуючого гвинта **14**. **Зважайте на те, що фіксуючий гвинт має ліву різь.**

Встромляння зубчастого свердильного патрона (див. мал. С)

Прочистіть кінчик хвостовика і трохи змастіть його.

Повертаючи, встроміть зубчастий свердильний патрон хвостовиком в затискач, щоб він увійшов у зачеплення.

Перевірте фіксацію, потягнувши за зубчастий свердильний патрон.

Виймання зубчастого свердильного патрона

Потягніть фіксуючу втулку **5** назад і зніміть зубчастий свердильний патрон **15**.

Виймання/встромляння змінного свердильного патрона (GBH 3-28 DFR)

Виймання змінного свердильного патрона (див. мал. D)

Потягніть назад фіксуюче кільце змінного свердильного патрона **6**, притримайте його в цьому положенні і, потягнувши вперед, зніміть змінний свердильний патрон SDS-plus **2** або швидкозатискний свердильний патрон **1**.

Захищайте витягнутий змінний свердильний патрон від забруднень.

Встромляння змінного свердильного патрона (див. мал. E)

- Використовуйте лише оригінальне обладнання і звертайте при цьому увагу на кількість розпізнавальних борозенок **18**. Дозволяється використовувати лише змінні свердильні патрони з двома або більше борозенками. При використанні з цим електроприладом непридатного змінного свердильного патрона робочий інструмент може під час роботи вискочити.

Перед встромлянням прочищайте змінний свердильний патрон і злегка змащуйте встромлюваний кінчик.

Обхватіть змінний свердильний патрон SDS-plus **2**/швидкозатискний змінний свердильний патрон **1** всією долонею. Встроміть змінний свердильний патрон в гніздо **17**, одночасно повертаючи його, щоб почулося відчутне клацання.

Змінний свердильний патрон стопориться автоматично. Потягнувши за змінний свердильний патрон, перевірте його фіксацію.

Заміна робочого інструмента

Пилозахисний ковпачок **4** запобігає потраплянню в патрон пилу від свердлення під час роботи. Під час встромляння робочого інструмента слідкуйте за тим, щоб не пошкодити пилозахисний ковпачок **4**.

- У разі пошкодження пилозахисного ковпачка його треба негайно замінити. Рекомендується робити це в сервісній майстерні.

Встромляння робочих інструментів з SDS-plus (див. мал. F)

Завдяки свердильному патрону з SDS-plus робочий інструмент можна просто і зручно міняти без використання додаткових інструментів.

GBH 3-28 DFR: Встроміть змінний свердильний патрон SDS-plus **2**.

Прочистіть кінчик робочого інструмента, яким він встромляється в патрон, і трохи змастіть його.

Повертаючи, встроміть робочий інструмент в патрон, щоб він увійшов у зачеплення.

Потягнувши за робочий інструмент, перевірте його фіксацію.

Робочий інструмент із SDS-plus сконструйований так, щоб він міг вільно рухатися. В результаті при роботі на холостому ході виникає радіальне биття. Це не впливає на точність просвердленого отвору, оскільки при свердленні свердло самоцентрується.

Виймання робочих інструментів з SDS-plus (див. мал. G)

Потягніть фіксуючу втулку **5** назад і витягніть робочий інструмент.

Встромляння робочих інструментів без SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Вказівка: Не використовуйте робочі інструменти без SDS-plus для перфорації і довбання! Робочі інструменти без SDS-plus і їх свердильний патрон пошкоджуються при перфорації і довбанні.

Встроміть зубчастий свердильний патрон **15** (див. «Заміна зубчастого свердильного патрона», стор. 221).

Повертаючи, відкрийте зубчастий свердильний патрон **15**, щоб в нього можна було встромити робочий інструмент. Встроміть робочий інструмент.

Встроміть ключ до свердильного патрона у відповідні отвори в зубчастому свердильному патроні **15** і рівномірно затягніть робочий інструмент.

Поверніть перемикач режиму ударів/обертання **9** в положення «свердлення».

Виймання робочих інструментів без SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

За допомогою ключа до свердильного патрона поверніть втулку зубчастого свердильного патрона **15** проти стрілки годинника, щоб можна було вийняти робочий інструмент.

Встромляння робочих інструментів без SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (див. мал. H)

Вказівка: Не використовуйте робочі інструменти без SDS-plus для перфорації і довбання! Робочі інструменти без SDS-plus і їх свердильний патрон пошкоджуються при перфорації і довбанні.

Встроміть швидкозатискний змінний свердильний патрон **1**.

Добре тримайте фіксуюче кільце швидкозатискного змінного свердильного патрона **20**. Повертанням передньої втулки **19** відкрийте затискач робочого інструмента настільки, щоб можна було встромити робочий інструмент. Притримайте фіксуюче кільце **20** і з силою повертайте передню втулку **19** в напрямку, показаному стрілкою, поки не почується відчутне клацання.

Потягнувши за робочий інструмент, перевірте міцність посадки.

Вказівка: Якщо патрон відкритий до упору, при закручуванні патрона може чути клацання і патрон не буде закриватися. В такому випадку поверніть передню втулку **19** один раз проти напрямку, показаного стрілкою. Після цього патрон можна буде закрити. Поверніть перемикач режиму ударів/обертання **9** в положення «свердлення».

Виймання робочих інструментів без SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (див. мал. I)

Добре тримайте фіксуюче кільце швидкозатискного змінного свердильного патрона **20**. Повертанням передньої втулки **19** в напрямку, показаному стрілкою, відкрийте затискач робочого інструмента, щоб можна було витягнути робочий інструмент.

Відсмоктування пилу за допомогою Saugfix (приладдя)

- ▶ Пил таких матеріалів, як напр., лакофарбових покриттів, що містять свинець, деяких видів деревини, мінералів і металу, може бути небезпечним для здоров'я. Торкання або вдихання пилу може викликати у Вас або у осіб, що знаходяться поблизу, алергічні реакції та/або захворювання дихальних шляхів.

Певні види пилу, як напр., дубовий або буковий пил, вважаються канцерогенними, особливо в сполученні з добавками для обробки деревини (хромат, засоби для захисту деревини). Матеріали, що містять азбест, дозволяється обробляти лише спеціалістам.

- За можливість використовуйте відсмоктувальний пристрій.
- Слідкуйте за доброю вентиляцією на робочому місці.
- Рекомендується вдягати респіраторну маску з фільтром класу P2.

Додержуйтеся приписів щодо оброблюваних матеріалів, що діють у Вашій країні.

Монтаж Saugfix (див. мал. J)

Для відсмоктування пилу потрібний Saugfix (приладдя). Під час свердлення Saugfix відпружинює назад, завдяки чому головка Saugfix завжди щільно прилягає до робочої поверхні.

Натисніть на кнопку для регулювання обмежувача глибини **10** і вийміть обмежувач глибини **11**. Ще раз натисніть на кнопку **10** і встроміть Saugfix спереду в додаткову рукоятку **12**.

Під'єднайте відсмоктувальний шланг (діаметр 19 мм, приладдя) до всмоктувального отвору **21** Saugfix.

Пиловідсмоктувач повинен бути придатним для роботи з оброблюваним матеріалом.

Для відсмоктування особливо шкідливого для здоров'я, канцерогенного або сухого пилу потрібний спеціальний пиловідсмоктувач.

Встановлення глибини свердлення на Saugfix (див. мал. K)

Необхідну глибину свердлення **X** можна встановлювати також і при монтованому Saugfix. Встроміть робочий інструмент з SDS-plus до упору в патрон SDS-plus **3**. Інакше рухомість робочого інструмента з SDS-plus може призводити до неправильного встановлення глибини свердлення.

Відпустіть гвинт-баранчик **25** на Saugfix.

Не вмикаючи прилад, міцно приставте його до розсвердлюваного місця. Робочий інструмент з SDS-plus повинен при цьому торкатися поверхні.

Пересуньте напрямну трубку **26** Saugfix в кріпленні так, щоб головка Saugfix прилягала до поверхні, де буде свердлитися отвір. Не насувайте напрямну трубку **26** на телескопічну трубку **24** більше потрібного, щоб на телескопічній трубці **24** було видно якомога більше шкали.

Знову затягніть гвинт-баранчик **25**. Відпустіть затискний гвинт **22** на обмежувачі глибини Saugfix.

Пересуньте обмежувач глибини **23** на телескопічній трубці **24** настільки, щоб показана на малюнку відстань **X** відповідала бажаній глибині свердлення.

В цьому положенні затягніть затискний гвинт **22**.

Робота

Початок роботи

- ▶ **Зважайте на напругу у мережі!** Напруга в джерелі струму повинна відповідати даним на заводській табличці електроприладу.

Встановлення режиму роботи

За допомогою перемикача режиму ударів/обертання **9** виберіть режим роботи електроприладу.

Вказівка: Міняйте режим роботи лише на вимкненому електроприладі! В протилежному разі електроприлад може пошкодитися.

224 | Українська

Щоб змінити режим роботи, натисніть кнопку розблокування **8** і поверніть перемикач режиму свердлення/довбання **9** в бажане положення, щоб він відчутно зайшов у зачеплення.

Положення для **перфорації** в бетоні або камені

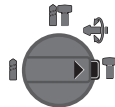

Положення для **свердлення** без удару в деревині, металі, кераміці і пластмасі, а також для закручування гвинтів

Положення **Vario-Lock** для регулювання положення робочого інструмента при довбанні

В цьому положенні перемикач режиму свердлення/довбання **9** не фіксується.

Положення для **довбання**

Встановлення напрямку обертання

За допомогою перемикача напрямку обертання **13** можна міняти напрямок обертання робочого інструмента.

- ▶ **Перемикайте перемикач швидкості 13, лише коли електроприлад зупинено.**

🔄 **Обертання праворуч:** Поверніть перемикач напрямку обертання **13** до упору в положення **←**.

🔄 **Обертання ліворуч:** Поверніть перемикач напрямку обертання **13** до упору в положення **→**.

Для перфорації в бетоні, свердлення і довбання завжди встановлюйте правий напрямок обертання.

Вмикання/вимикання

Щоб **увімкнути** електроприлад, натисніть на вимикач **7**.

Щоб **вимкнути** електроприлад, відпустіть вимикач **7**.

Настроювання кількості обертів/кількості ударів

Кількість обертів увімкнутого електроприладу можна плавно регулювати більшим чи меншим натисканням на вимикач **7**.

При несильному натискуванні на вимикач **7** кількість обертів/кількість ударів невелика. При збільшенні сили натискування кількість обертів/кількість ударів зростає.

Запобіжна муфта

- ▶ **При заклинненні або сіпанні електроприладу привод свердлильного шпинделя вимикається. Зважаючи на сили, що виникають при цьому, завжди добре тримайте електроприлад двома руками і зберігайте стійке положення.**
- ▶ **У разі застрягання вимкніть електроприлад і звільніть робочий інструмент. При вмиканні електроприладу із застрягим робочим інструментом виникають великі реакційні моменти.**

Вказівки щодо роботи

Змінення положення різця (Vario-Lock)

Ви можете зафіксувати різець у 36 положеннях. Це дасть Вам змогу працювати в оптимальному положенні тіла.

Встроміть різець в патрон.

Поверніть перемикач режиму свердлення/довбання **9** в положення «Vario-Lock» (див. «Встановлення режиму роботи», стор. 223).

Поверніть затискач робочого інструмента відповідно до бажаного положення різця.

Поверніть перемикач режиму свердлення/довбання **9** в положення «довбання». Патрон тепер зафіксований.

Для довбання потрібний правий напрямок обертання.

Встромлення біт (див. мал. L)**▶ Приставляйте електроприлад до гайки/гвинта лише у вимкненому стані.**

Робочі інструменти, що обертаються, можуть зісковзувати.

Для біт Вам потрібна універсальна державка **27** з хвостовиком SDS-plus (приладдя).

Прочистіть кінчик хвостовика і трохи змастіть його.

Повертаючи, встроміть універсальну державку в патрон, щоб вона увійшла у зачеплення.

Перевірте фіксацію, потягнувши за універсальну державку.

Встроміть біту в універсальну державку. Використовуйте лише біти, що пасують до головки гвинтів.

Поверніть перемикач режиму ударів/обертання **9** в положення «свердлення».

Щоб вийняти універсальну державку, потягніть фіксуючу втулку **5** назад і вийміть універсальну державку **27** з патрона.

Технічне обслуговування і сервіс**Технічне обслуговування і очищення**

- ▶ **Перед будь-якими маніпуляціями з електроприладом витягніть штепсель з розетки.**
- ▶ **Щоб електроприлад працював якісно і надійно, тримайте прилад і вентиляційні отвори в чистоті.**
- ▶ **У разі пошкодження пилозахисного ковпачка його треба негайно замінити. Рекомендується робити це в сервісній майстерні.**

Кожний раз після закінчення роботи прочищайте затискач робочого інструмента **3**.

Якщо незважаючи на ретельну технологію виготовлення і перевірки прилад все-таки вийде з ладу, його ремонт дозволяється виконувати лише в авторизованій сервісній майстерні для електроприладів Bosch.

При всіх запитаннях і при замовленні запчастин, будь ласка, обов'язково зазначайте 10-значний товарний номер, що знаходиться на заводській табличці електроприладу.

Сервісна майстерня і обслуговування клієнтів

В сервісній майстерні Ви отримаєте відповідь на Ваші запитання стосовно ремонту і технічного обслуговування Вашого продукту. Малюнки в деталях і інформацію щодо запчастин можна знайти за адресою:

www.bosch-pt.com

Консультанти Bosch з радістю допоможуть Вам при запитаннях стосовно купівлі, застосування і налагодження продуктів і приладдя до них.

Україна

Бош Сервіс Центр Електроінструментів

вул. Крайня, 1, 02660, Київ-60

Тел.: +38 (044) 5 12 03 75

Тел.: +38 (044) 5 12 04 46

Тел.: +38 (044) 5 12 05 91

Факс: +38 (044) 5 12 04 46

E-Mail: service@bosch.com.ua

Адреса Регіональних гарантійних сервісних майстерень зазначена в Національному гарантійному талоні.

Утилізація

Електроприлади, приладдя і упаковку треба здавати на екологічно чисту повторну переробку.

Лише для країн ЄС:

Не викидайте електроприлади в побутове сміття!

Відповідно до європейської директиви 2002/96/ЕС про відпрацьовані електро- і електронні прилади і її перетворення в національному законодавстві електроприлади, що вийшли з вживання, повинні здаватися окремо і утилізуватися екологічно чистим способом.

Можливі зміни.

Instrucțiuni privind siguranța și protecția muncii

Indicații generale de avertizare pentru scule electrice

⚠️ AVERTISMENT Citiți toate indicațiile de avertizare și instrucțiunile.

Nerespectarea indicațiilor de avertizare și a instrucțiunilor poate provoca electrocutare, incendii și/sau răniri grave.

Păstrați toate indicațiile de avertizare și instrucțiunile în vederea utilizărilor viitoare.

Termenul de „sculă electrică“ folosit în indicațiile de avertizare se referă la sculele electrice alimentate de la rețea (cu cablu de alimentare) și la sculele electrice cu acumulator (fără cablu de alimentare).

1) Siguranța la locul de muncă

- a) **Mențineți-vă sectorul de lucru curat și bine iluminat.** Dezordinea sau sectoarele de lucru neluminate pot duce la accidente.
- b) **Nu lucrați cu scula electrică în mediu cu pericol de explozie, în care există lichide, gaze sau pulberi inflamabile.** Sculele electrice generează scântei care pot aprinde praful sau vaporii.
- c) **Nu permiteți accesul copiilor și al altor persoane în timpul utilizării sculei electrice.** Dacă vă este distrasă atenția puteți pierde controlul asupra mașinii.

2) Siguranță electrică

- a) **Ștecherul sculei electrice trebuie să fie potrivit prizei electrice. Nu este în nici un caz permisă modificarea ștecherului. Nu folosiți fișe adaptoare la sculele electrice legate la pământ de protecție.** Ștecherele nemodificate și prizele corespunzătoare diminuează riscul de electrocutare.

b) **Evitați contactul corporal cu suprafețe legate la pământ ca țevi, instalații de încălzire, sobe și frigider.** Există un risc crescut de electrocutare atunci când corpul vă este legat la pământ.

c) **Feriți mașina de ploaie sau umezeală.**

Pătrunderea apei într-o sculă electrică mărește riscul de electrocutare.

d) **Nu schimbați destinația cablului folosindu-l pentru transportarea sau suspendarea sculei electrice ori pentru a trage ștecherul afară din priză. Feriți cablul de căldură, ulei, muchii ascuțite sau componente aflate în mișcare.** Cablurile deteriorate sau încurcate măresc riscul de electrocutare.

e) **Atunci când lucrați cu o sculă electrică în aer liber, folosiți numai cabluri prelungitoare adecvate și pentru mediul exterior.** Folosirea unui cablu prelungitor adecvat pentru mediul exterior diminuează riscul de electrocutare.

f) **Atunci când nu poate fi evitată utilizarea sculei electrice în mediu umed, folosiți un întrerupător automat de protecție împotriva tensiunilor periculoase.** Întrebuițarea unui întrerupător automat de protecție împotriva tensiunilor periculoase reduce riscul de electrocutare.

3) Siguranța persoanelor

- a) **Fiți atenți, aveți grijă de ceea ce faceți și procedați rațional atunci când lucrați cu o sculă electrică. Nu folosiți scula electrică atunci când sunteți obosiți sau vă aflați sub influența drogurilor, a alcoolului sau a medicamentelor.** Un moment de neatenție în timpul utilizării mașinii poate duce la răniri grave.
- b) **Purtați echipament personal de protecție și întotdeauna ochelari de protecție.** Purtarea echipamentului personal de protecție, ca masca pentru praf, încălțăminte de siguranță antiderapantă, cască de protecție sau protecția auditivă, în funcție de tipul și utilizarea sculei electrice, diminuează riscul rănilor.

- c) Evitați o punere în funcțiune involuntară. Înainte de a introduce ștecherul în priză și/sau de a introduce acumulatorul în scula electrică, de a o ridica sau de a o transporta, asigurați-vă că aceasta este oprită.** Dacă atunci când transportați scula electrică țineți degetul pe întrerupător sau dacă porniți scula electrică înainte de a o racorda la rețeaua de curent, puteți provoca accidente.
- d) Înainte de pornirea sculei electrice îndepărtați dispozitivele de reglare sau cheile fixe din aceasta.** Un dispozitiv sau o cheie lăsată într-o componentă de mașină care se rotește poate duce la răniri.
- e) Evitați o ținută corporală nefirească. Adoptați o poziție stabilă și mențineți-vă întotdeauna echilibrul.** Astfel veți putea controla mai bine mașina în situații neașteptate.
- f) Purtați îmbrăcăminte adecvată. Nu purtați îmbrăcăminte largă sau podoabe. Feriți părul, îmbrăcăminte și mânușile de piesele aflate în mișcare.** Îmbrăcăminte largă, părul lung sau podoabele pot fi prinse în piesele aflate în mișcare.
- g) Dacă pot fi montate echipamente de aspirare și colectare a prafului, asigurați-vă că acestea sunt racordate și folosite în mod corect.** Folosirea unei instalații de aspirare a prafului poate duce la reducerea poluării cu praf.
- 4) Utilizarea și manevrarea atentă a sculelor electrice**
- a) Nu suprasolicitați mașina. Folosiți pentru executarea lucrării dv. scula electrică destinată aceluia scop.** Cu scula electrică potrivită lucrați mai bine și mai sigur în domeniul de putere indicat.
- b) Nu folosiți scula electrică dacă aceasta are întrerupătorul defect.** O sculă electrică, care nu mai poate fi pornită sau oprită, este periculoasă și trebuie reparată.
- c) Scoateți ștecherul afară din priză și/sau îndepărtați acumulatorul, înainte de a executa reglaje, a schimba accesoriul sau de a pune mașina la o parte.** Această măsură de prevedere împiedică pornirea involuntară a sculei electrice.
- d) Păstrați sculele electrice nefolosite la loc inaccesibil copiilor. Nu lăsați să lucreze cu mașina persoane care nu sunt familiarizate cu aceasta sau care nu au citit aceste instrucțiuni.** Sculele electrice devin periculoase atunci când sunt folosite de persoane lipsite de experiență.
- e) Întrețineți-vă scula electrică cu grijă. Controlați dacă componentele mobile ale sculei electrice funcționează impecabil și dacă nu se blochează, sau dacă există piese rupte sau deteriorate astfel încât să afecteze funcționarea sculei electrice. Înainte de utilizare dați la reparat piesele deteriorate.** Cauza multor accidente a fost întreținerea necorespunzătoare a sculelor electrice.
- f) Mențineți bine ascuțite și curate dispozitivele de tăiere.** Dispozitivele de tăiere întreținute cu grijă, cu tășuri ascuțite se înțepenesesc în mai mică măsură și pot fi conduse mai ușor.
- g) Folosiți scula electrică, accesoriile, dispozitivele de lucru etc. conform prezentelor instrucțiuni. Țineți cont de condițiile de lucru și de activitatea care trebuie desfășurată.** Folosirea sculelor electrice în alt scop decât pentru utilizările prevăzute, poate duce la situații periculoase.
- 5) Service**
- a) Încredințați scula electrică pentru reparare numai personalului de specialitate, calificat în acest scop, repararea făcându-se numai cu piese de schimb originale.** Astfel veți fi siguri că este menținută siguranța mașinii.

Instrucțiuni privind siguranța și protecția muncii pentru ciocane

- ▶ **Purtați aparat de protecție auditivă.**
Zgomotul poate provoca pierderea auzului.
- ▶ **Folosiți mânerele suplimentare din setul de livrare.** Pierderea controlului poate duce la vătămări corporale.
- ▶ **Prindeți scula electrică de mânerele izolate atunci când executați operații în cursul cărora accesoriul poate atinge conductori ascunși sau propriul cordon de alimentare.** Contactul dintre accesoriu și un conductor electric aflat sub tensiune poate electrocuta utilizatorul.
- ▶ **Folosiți detectoare adecvate pentru a localiza conducte de alimentare ascunse sau adresați-vă în acest scop regiei locale furnizoare de utilități.** Contactul cu conductorii electrici poate duce la incendiu și electrocutare. Deteriorarea unei conducte de gaz poate provoca explozii. Spargerea unei conducte de apă cauzează pagube materiale sau poate duce la electrocutare.
- ▶ **Apucați strâns mașina în timpul lucrului și adoptați o poziție stabilă.** Scula electrică se conduce mai bine cu ambele mâini.
- ▶ **Asigurați piesa de lucru.** O piesă de lucru fixată cu dispozitive de prindere sau într-o menghină este ținută mai sigur decât cu mâna dumneavoastră.
- ▶ **Păstrați curățenia la locul de muncă.** Amestecurile de materiale sunt foarte periculoase. Pulberea de metal ușor poate arde sau exploda.
- ▶ **Înainte de a pune jos scula electrică așteptați ca aceasta să se oprească complet.** Dispozitivul de lucru se poate agăța și duce la pierderea controlului asupra sculei electrice.
- ▶ **Nu folosiți scula electrică dacă are cablul deteriorat. Nu atingeți cablul deteriorat și trageți ștecherul de alimentare afară din priză dacă cablul se deteriorează în timpul lucrului.** Cablurile deteriorate măresc riscul de electrocutare.

Descrierea funcționării

Citiți toate indicațiile de avertizare și instrucțiunile. Nerespectarea indicațiilor de avertizare și a instrucțiunilor poate provoca electrocutare, incendii și/sau răniri grave.

Vă rugăm să desfășurați pagina pliantă cu redarea mașinii și să o lăsați desfășurată cât timp citiți instrucțiunile de folosire.

Utilizare conform destinației

Scula electrică este destinată găuririi cu percuție în beton, cărămidă și piatră cât și pentru lucrări ușoare de dăltuire. Este de asemenea adecvată pentru găurirea fără percuție în lemn, metal, ceramică și material plastic. Sculele electrice prevăzute cu reglare electronică a turației și funcționare spre dreapta/stânga sunt adecvate și pentru înșurubare.

Elemente componente

Numerotarea elementelor componente se referă la schița sculei electrice de pe pagina grafică.

- 1 Mandrină rapidă interschimbabilă (GBH 3-28 DFR)
- 2 Mandrină interschimbabilă cu sistem SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Sistem de prindere accesoriu SDS-plus
- 4 Capac de protecție împotriva prafului
- 5 Dispozitiv de blocare
- 6 Inel de blocare mandrină interschimbabilă (GBH 3-28 DFR)
- 7 Întrerupător pornit/oprit
- 8 Tastă de deblocare comutator stop percuție/stop rotație
- 9 Comutator stop percuție/stop rotație
- 10 Tastă de reglare a limitatorului de adâncime
- 11 Limitator de reglare a adâncimii
- 12 Mâner suplimentar
- 13 Comutator de schimbare a direcției de rotație

- 14 Șurub de siguranță pentru mandrina cu coroană dințată*
- 15 Mandrină cu coroană dințată*
- 16 Tijă de prindere SDS-plus pentru mandrină*
- 17 Sistem de prindere mandrină (GBH 3-28 DFR)
- 18 Caneluri de marcare
- 19 Bucșa anterioară a mandrinei rapide interschimbabile (GBH 3-28 DFR)
- 20 Inel de susținere a mandrinei rapide interschimbabile (GBH 3-28 DFR)
- 21 Orificiu de aspirare dispozitiv de aspirare*
- 22 Șurub de blocare dispozitiv de aspirare*
- 23 Limitator de reglare a adâncimii la dispozitivul de aspirare*
- 24 Tub telescopic al dispozitivului de aspirare*
- 25 Șurub-fluture al dispozitivului de aspirare*
- 26 Tub de ghidare pentru dispozitivul de aspirare*
- 27 Suport universal cu tijă de prindere SDS-plus*

*Accesorii ilustrate sau descrise nu sunt cuprinse în setul de livrare standard. Puteți găsi accesoriile complete în programul nostru de accesorii.

Date tehnice

Ciocan rotopercutor		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Număr de identificare		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Reglarea turației		●	●
Stop rotație		●	●
Funcționare dreapta/stânga		●	●
Mandrină interschimbabilă		–	●
Putere nominală	W	800	800
Număr percuții la turația nominală	min ⁻¹	0–4000	0–4000
Energie de percuție	J	0–3,5	0–3,5
Turație nominală	rot./min	0–900	0–900
Sistem de prindere accesorii		SDS-plus	SDS-plus
Diametru guler ax	mm	50	50
Diametru maxim de găurire admis: (vezi și pagina 231)			
– Beton*	mm	28	28
– Zidărie (cu carotă)	mm	82	82
– Oțel	mm	13	13
– Lemn	mm	30	30
Greutate conform EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Clasa de protecție		□/II	□/II

* nu este adecvat cu carotă

Datele sunt valabile pentru tensiuni nominale [U] de 230/240 V. În caz de tensiuni mai joase și la execuțiile specifice anumitor țări, aceste date pot varia.

Vă rugăm să rețineți numărul de identificare de pe plăcuța indicatoare a tipului sculei dumneavoastră electrice. Denumirile comerciale ale sculelor electrice pot varia.

Informație privind zgomotul/vibrațiile

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Valorile măsurate au fost determinate conform EN 60745.			
Nivelul de zgomot evaluat A al mașinii este în mod normal de			
Nivel presiune sonoră	dB(A)	91	91
Nivel putere sonoră	dB(A)	102	102
Incertitudine K=	dB	3	3
Purtați protecție auditivă!			
Valorile totale ale vibrațiilor (suma vectorială a trei direcții) a fost determinată conform EN 60745:			
Găurire cu percuție în beton:			
valoarea vibrațiilor emise a_h	m/s^2	13	12
incertitudine K	m/s^2	1,5	1,5
Dăltuire:			
valoarea vibrațiilor emise a_h	m/s^2	11	11
incertitudine K	m/s^2	1,5	1,5
Găurire în metal:			
valoarea vibrațiilor emise a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
incertitudine K	m/s^2	1,5	1,5
Înșurubare:			
valoarea vibrațiilor emise a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
incertitudine K	m/s^2	1,5	1,5

Nivelul vibrațiilor specificat în prezentele instrucțiuni a fost măsurat conform unei proceduri de măsurare standardizate în EN 60745 și poate fi utilizat la compararea diferitelor scule electrice. El poate fi folosit și pentru evaluarea provizorie a solicitării vibratorii.

Nivelul specificat al vibrațiilor se referă la cele mai frecvente utilizări ale sculei electrice. În eventualitatea în care scula electrică este utilizată pentru alte aplicații, împreună cu alte accesorii decât cele indicate sau nu beneficiază de o întreținere satisfăcătoare, nivelul vibrațiilor se poate abate de la valoarea specificată. Aceasta poate amplifica considerabil solicitarea vibratorie de-a lungul întregului interval de lucru.

Pentru o evaluare exactă a solicitării vibratorii ar trebui luate în calcul și intervalele de timp în care scula electrică este deconectată sau funcționează, dar nu este utilizată efectiv. Această metodă de calcul ar putea duce la reducerea considerabilă a valorii solicitării vibratorii pe întreg intervalul de lucru.

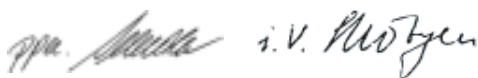
Stabiliți măsuri de siguranță suplimentare pentru protejarea utilizatorului împotriva efectului vibrațiilor, ca de exemplu: întreținerea sculei electrice și a accesoriilor, menținerea căldurii mâinilor, organizarea proceselor de muncă.

Declarație de conformitate

Declarăm pe proprie răspundere că produsul descris la paragraful „Date tehnice” este în conformitate cu următoarele standarde și documente normative: EN 60745 conform prevederilor Directivelor 2004/108/CE, 98/37/CE (până la 28.12.2009), 2006/42/CE (începând cu 29.12.2009).

Documentație tehnică la:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montare

- ▶ **Înainte oricărei intervenții asupra sculei electrice scoateți cablul de alimentare afară din priză.**

Mâner suplimentar

- ▶ **Folosiți scula electrică numai împreună cu mânerul suplimentar 12.**

Întoarcerea mânerului suplimentar (vezi figura A)

Puteți întoarce mânerul suplimentar **12** cum vreți, pentru a ajunge într-o poziție de lucru sigură și comodă.

Învărțiți partea inferioară a mânerului suplimentar **12** în sens contrar mișcării acelor de ceasornic și întoarceți mânerul suplimentar **12** aducându-l în poziția dorită. Apoi strângeți la loc partea inferioară a mânerului suplimentar **12** învârtind-o în sensul mișcării acelor de ceasornic.

Aveți grijă ca banda de strângere a mânerului suplimentar să fie prinsă în canelura prevăzută în acest scop pe carcasă.

Reglarea adâncimii de găurire (vezi figura B)

Cu limitatorul de adâncime **11** poate fi reglată adâncimea de găurire **X** dorită.

Apăsați tasta de reglare a adâncimii de găurire **10** și introduceți limitatorul de adâncime în mânerul suplimentar **12**.

Porțiunea striată de pe limitatorul de reglare a adâncimii **11** trebuie să fie îndreptată în jos.

Împingeți accesoriul SDS-plus până la punctul de oprire în sistemul de prindere SDS-plus **3**. Altfel, mobilitatea accesoriului SDS-plus ar putea duce la un reglaj greșit al adâncimii de găurire.

Trageți afară limitatorul de adâncime într-atât încât distanța dintre vârful burghiului și vârful limitatorului de adâncime să fie egală cu adâncimea de găurire **X** dorită.

Alegerea mandrinei și a accesoriilor

Material	Mod de funcționare		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Zidărie 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Oțel 	–	–	Ø – 13 mm SDS-plus
Lemn 	–	–	Ø – 30 mm SDS-plus

Pentru găurirea cu percuție aveți nevoie de accesorii SDS-plus care să poată fi introduse în mandrina SDS-plus.

Pentru găurirea fără percuție în lemn, metal, ceramică sau material plastic cât și pentru înșurubare se folosesc accesorii fără sistem de prindere SDS-plus (de exemplu burghie cu tijă cilindrică). Pentru aceste accesorii aveți nevoie de o mandrină rapidă respectiv de o mandrină cu coroană dințată.

GBH 3-28 DFR: Mandrina interschimbabilă cu sistem SDS-plus **2** poate fi schimbată ușor cu mandrina rapidă interschimbabilă **1** din setul de livrare.

Schimbarea mandrinei cu coroană dințată (GBH 3-28 DRE)

Pentru a putea lucra cu accesorii fără sistem de prindere SDS-plus (de exemplu burghie cu tijă cilindrică), trebuie să montați o mandrină corespunzătoare (mandrină cu coroană dințată sau mandrină rapidă, accesorii).

Montarea mandrinei cu coroană dințată (vezi figura C)

Înșurubați tija de prindere SDS-plus **16** într-o mandrină cu coroană dințată **15**. Asigurați mandrina cu coroană dințată **15** cu un șurub de siguranță **14**. **Aveți în vedere faptul că șurubul de siguranță are filet spre stânga.**

Introducerea mandrinei cu coroană dințată (vezi figura C)

Curățați capătul de introducere al tijei de prindere și gresați-l ușor.

Introduceți mandrina cu coroană dințată prin rotirea tijei în sistemul de prindere până când se blochează automat.

Verificați blocajul trăgând de mandrina cu coroană dințată.

Extragerea mandrinei cu coroană dințată

Împingeți spre spate manșonul de blocare **5** și demontați mandrina cu coroană dințată **15**.

Extragerea/introducerea mandrinei interschimbabile (GBH 3-28 DFR)

Extragerea mandrinei interschimbabile (vezi figura D)

Trageți spre spate inelul de blocare al mandrinei interschimbabile **6**, fixați-l în această poziție și demontați trăgând înainte mandrina interschimbabilă cu sistem SDS-plus **2** respectiv mandrina rapidă interschimbabilă **1**.

După demontare protejați mandrina interschimbabilă împotriva murdării.

Introducerea mandrinei interschimbabile (vezi figura E)

- **Folosiți dotarea originală specifică fiecărui model și țineți seama de numărul de caneluri de marcare 18. Sunt admise numai mandrine interschimbabile cu două sau trei caneluri de marcare.** În cazul în care se utilizează o mandrină interschimbabilă neadecvată pentru această sculă electrică, în timpul funcționării sale accesoriul poate cădea afară din aceasta.

Înainte de a o introduce, curățați mandrina interschimbabilă și gresați ușor capătul de introducere al acesteia.

Cuprindeți în întregime cu mâna mandrina interschimbabilă cu sistem SDS-plus **2** respectiv mandrina rapidă interschimbabilă **1**. Împingeți prin rotire mandrina interschimbabilă pe sistemul de prindere al mandrinei **17**, până când auziți un zgomot clar de înclichetare.

Mandrina interschimbabilă se zăvorăște automat. Verificați zăvorărea trăgând de mandrina interschimbabilă.

Schimbarea accesoriilor

Capacul de protecție împotriva prafului **4** împiedică în mare măsură pătrunderea prafului de găurire în sistemul de prindere a accesoriilor, în timpul funcționării mașinii. Atunci când introduceți accesoriul aveți grijă să nu deteriorați capacul de protecție împotriva prafului **4**.

- **Un capac de protecție împotriva prafului deteriorat trebuie înlocuit imediat. Se recomandă ca această operație să fie executată la un centru de service post-vânzări.**

Montarea accesoriilor cu sistem de prindere SDS-plus (vezi figura F)

Cu mandrina SDS-plus puteți schimba accesoriul, simplu și comod, fără a utiliza unelte suplimentare.

GBH 3-28 DFR: Montați mandrina interschimbabilă cu sistem SDS-plus **2**.

Curățați regulat capătul de introducere al accesoriului și gresați-l ușor.

Introduceți accesoriul prin rotire în sistemul de prindere a accesoriilor până când se blochează automat.

Verificați blocajul trăgând de accesoriu.

Accesoriul cu sistem de prindere SDS-plus este proiectat a fi mobil. Din această cauză, la mersul în gol el se rotește excentric. Acest fapt nu afectează în niciun fel precizia de găurire, deoarece burghiul se autocentreză în timpul găuririi.

Demontarea accesoriului cu sistem de prindere SDS-plus (vezi figura G)

Împingeți spre spate manșonul de blocare **5** și extrageți accesoriul.

Montarea accesoriilor fără sistem de prindere SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Indicație: Nu folosiți accesoriile fără sistem de prindere SDS-plus pentru găurirea cu percuție sau pentru dăltuire! Accesoriile fără sistem de prindere SDS-plus și mandrina acestora se deteriorează dacă sunt folosite la găurirea cu percuție și la dăltuire.

Introduceți o mandrină cu coroană dințată **15** (vezi „Schimbarea mandrinei cu coroană dințată”, pagina 232).

Deschideți prin rotire mandrina cu coroană dințată **15** astfel încât să poată fi introdus accesoriul. Introduceți accesoriul.

Introduceți cheia de mandrine în orificiile corespunzătoare ale mandrinei cu coroană dințată **15** și fixați accesoriul prin strângere uniformă.

Rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** aducându-l în poziția „găurire”.

Extragerea accesoriilor fără sistem de prindere SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Rotiți manșonul mandrinei cu coroană dințată **15** în sens contrar mișcării acelor de ceasornic cu ajutorul cheii de mandrine, până când accesoriul poate fi scos.

Montarea accesoriilor fără sistem de prindere SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vezi figura H)

Indicație: Nu folosiți accesoriile fără sistem de prindere SDS-plus pentru găurirea cu percuție sau pentru dăltuire! Accesoriile fără sistem de prindere SDS-plus și mandrina acestora se deteriorează dacă sunt folosite la găurirea cu percuție și la dăltuire.

Montați mandrina rapidă interschimbabilă **1**.

Fixați inelul de susținere **20** al mandrinei rapide interschimbabile. Deschideți sistemul de prindere a accesoriilor rotind bușca anterioară **19** până când poate fi introdus accesoriul. Fixați inelul de susținere **20** și rotiți puternic bușca anterioară **19** în direcția săgeții, până când se aud zgomote clare de înclichetare.

Verificați fixarea sigură trăgând de accesoriu.

Indicație: Dacă sistemul de prindere a accesoriilor a fost deschis până la punctul de oprire, este posibil ca, în momentul răsucirii acestuia în vederea închiderii, să se audă zgomotul de înclchetare, însă sistemul de prindere a accesoriilor totuși să nu se închidă.

În acest caz rotiți bușa anterioară **19** o singură dată în sens opus direcției săgeții. După aceasta sistemul de prindere a accesoriilor se va putea închide.

Rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** aducându-l în poziția „găurire”.

Extragerea accesoriilor fără sistem de prindere SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vezi figura I)

Fixați inelul de susținere **20** al mandrinei rapide interschimbabile. Deschideți sistemul de prindere a accesoriilor rotind bușa anterioară **19** în direcția săgeții, până când accesoriul poate fi extras.

Aspirarea prafului cu dispozitiv de aspirare (accesoriu)

► Pulberile rezultate din prelucrarea de materiale cum sunt vopselele pe bază de plumb, anumite tipuri de lemn, minerale și metal pot fi dăunătoare sănătății. Atingerea sau inspirarea acestor pulberi poate provoca reacții alergice și/sau îmbolnăvirile căilor respiratorii ale utilizatorului sau a le persoanelor aflate în apropiere.

Anumite pulberi cum sunt pulberea de lemn de stejar sau de fag sunt considerate a fi cancerigene, mai ales în combinație cu materiale de adaos utilizate la prelucrarea lemnului (cromat, substanțe de protecție a lemnului). Materialele care conțin azbest nu pot fi prelucrate decât de către specialiști.

- Folosiți pe cât posibil o instalație de aspirare a prafului.
- Asigurați buna ventilație a locului de muncă.
- Este recomandabil să se utilizeze o mască de protecție a respirației având clasa de filtrare P2.

Respectați prescripțiile din țara dumneavoastră referitoare la materialele de prelucrat.

Montarea dispozitivului de aspirare (vezi figura J)

Pentru aspirarea prafului este necesar un dispozitiv de aspirare (accesoriu special). În timpul găuririi, dispozitivul de aspirare se retractează prin forța elastică a resortului, astfel încât capul de aspirare să fie ținut permanent strâns lipit de substrat.

Apăsăți tasta de reglare a limitatorului de adâncime **10** și extrageți limitatorul de reglare a adâncimii **11**. Apăsăți din nou tasta **10** și introduceți dispozitivul de aspirare din partea din față în mânerul suplimentar **12**.

Racordați un furtun de aspirare (diametru 19 mm, accesoriu) la orificiul de aspirare **21** al dispozitivului de aspirare.

Aspiratorul de praf trebuie să fie adecvat pentru materialul de prelucrat.

Pentru aspirarea pulberilor extrem de nocive, cancerigene sau uscate, folosiți un aspirator special.

Reglarea adâncimii de găurire la dispozitivul de aspirare (vezi figura K)

Puteți fixa adâncimea de găurire dorită **X** și cu dispozitivul de aspirare deja montat.

Împingeți accesoriul SDS-plus până la punctul de oprire în sistemul de prindere SDS-plus **3**. Altfel, mobilitatea accesoriului SDS-plus ar putea duce la un reglaj greșit al adâncimii de găurire.

Slăbiți șurubul-fluture **25** de pe dispozitivul de aspirare.

Fixați scula electrică, fără a o porni, pe locul unde urmează să găuriți. Accesoriul cu sistem de prindere SDS-plus trebuie să se sprijine pe această suprafață.

Deplasați astfel tubul de ghidare **26** al dispozitivului de aspirare în suportul său, încât capul de aspirare să se sprijine pe suprafața de găurire. Nu împingeți tubul de ghidare **26** peste tubul telescopic **24** mai mult decât este necesar, pentru ca să rămână vizibilă o parte cât mai mare a scalei tubului telescopic **24**.

Strângeți din nou bine șurubul-fluture **25**. Slăbiți șurubul de blocare **22** de pe limitatorul de reglare a adâncimii al dispozitivului de aspirare.

Deplasați astfel limitatorul de reglare a adâncimii **23** pe tubul telescopic **24**, încât distanța **X** din figură să corespundă adâncimii de găurire dorite de dumneavoastră.

Strângeți șurubul de blocare **22** în această poziție.

Funcționare

Punere în funcțiune

- ▶ **Țineți seama de tensiunea rețelei de alimentare!** Tensiunea sursei de curent trebuie să coincidă cu datele de pe plăcuța indicatoare a tipului sculei electrice.

Reglarea modului de funcționare

Selectați modul de funcționare al sculei electrice cu ajutorul comutatorului stop percuție/stop rotație **9**.

Indicație: Nu modificați modul de funcționare decât cu scula electrică oprită! În caz contrar scula electrică se poate deteriora.

Pentru schimbarea modului de funcționare apăsați tasta de deblocare **8** și rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** pentru a-l aduce în poziția dorită, până când se înclichetează perceptibil.

Poziție pentru **găurire cu percuție** în beton sau piatră

Poziție pentru **găurire** fără percuție în lemn, metal, ceramică și material plastic cât și pentru înșurubare

Poziție **Vario-Lock** pentru reglarea poziției dălții

În această poziție comutatorul stop percuție/stop rotație **9** nu se înclichetează.

Poziție pentru **dălțuire**

Reglarea direcției de rotație

Cu ajutorul comutatorului de schimbare a direcției de rotație **13** puteți schimba direcția de rotație a sculei electrice.

- ▶ **Acționați comutatorul de schimbare a direcției de rotație **13** numai când scula electrică este oprită.**

🔄 **Funcționare spre dreapta:** Apăsați comutatorul de schimbare a direcției de rotație **13** până la punctul de oprire, aducându-l în poziția .

🔄 **Funcționare spre stânga:** Apăsați comutatorul de schimbare a direcției de rotație **13** până la punctul de oprire aducându-l în poziția .

Reglați întotdeauna direcția de rotație pentru găurire cu percuție, găurire și dălțuire pe funcționare spre dreapta.

Pornire/oprire

Pentru **pornirea** sculei electrice apăsați întrerupătorul pornit/oprit **7**.

Pentru **oprirea** sculei electrice eliberați întrerupătorul pornit/oprit **7**.

Reglarea turației/numărului de percuții

Puteți regla fără trepte turația/numărul de percuții al sculei electrice deja pornite prin varierea forței de apăsare exercitate asupra întrerupătorului pornit/oprit **7**.

O apăsare ușoară a întrerupătorului pornit/oprit **7** are drept efect o turație/număr de percuții scăzut. O dată cu creșterea apăsării se mărește și turația/numărul de percuții.

Cuplaj de suprasarcină

- ▶ **Dacă accesoriul se blochează sau se agață, se întrerupe antrenarea la arborele portburghiu. Din cauza forțelor care apar, trebuie să țineți întotdeauna bine scula electrică cu ambele mâini și să adoptați o poziție stabilă.**
- ▶ **Opriiți scula electrică și slăbiți accesoriul dacă scula electrică se blochează. Pornirea mașinii în timp ce dispozitivul de găurit este blocat generează recul.**

Instrucțiuni de lucru

Modificarea poziției dălții (Vario-Lock)

Puteți bloca dalta în 36 poziții. În acest mod puteți adopta poziția de lucru optimă în orice situație.

Introduceți dalta în sistemul de prindere a accesoriilor.

Rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** aducându-l în poziția „Vario-Lock” (vezi „Reglarea modului de funcționare”, pagina 235).

Rotiți sistemul de prindere a accesoriilor în poziția dorită a dălții.

Rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** aducându-l în poziția „dălțuire”. Prin aceasta, sistemul de prindere a accesoriilor se va bloca.

Reglați direcția de rotație pentru dălțuire pe funcționare spre dreapta.

Montarea capetelor de șurubelniță (vezi figura L)

► **Puneți scula electrică pe piuliță/șurub numai în stare oprită.** Accesoriile aflate în mișcare de rotație pot altfel aluneca.

Pentru a putea folosi capete de șurubelniță aveți nevoie de un suport universal **27** cu tijă de prindere SDS-plus (accesoriu).

Curățați capătul de introducere al tijei de prindere și gresați-l ușor.

Introduceți suportul universal în sistemul de prindere a accesoriilor rotindu-l până se blochează automat în acesta.

Verificați blocajul trăgând de suportul universal.

Introduceți un cap de șurubelniță în suportul universal. Folosiți numai capete de șurubelniță potrivite pentru capul de șurub respectiv.

Rotiți comutatorul stop percuție/stop rotație **9** aducându-l în poziția „găurire”.

Pentru extragerea suportului universal împingeți spre spate dispozitivul de blocare **5** și extrageți suportul universal **27** din sistemul de prindere a accesoriilor.

Întreținere și service

Întreținere și curățare

- **Înainte oricăror intervenții asupra sculei electrice scoateți cablul de alimentare afară din priză.**
- **Pentru a lucra bine și sigur păstrați curate scula electrică și fantele de aerisire.**
- **Un capac de protecție împotriva prafului deteriorat trebuie înlocuit imediat. Se recomandă ca această operație să fie executată la un centru de service post-vânzări.**

După fiecare utilizare curățați sistemul de prindere a accesoriilor **3**.

Dacă în ciuda procedurilor de fabricație și control riguroase mașina are totuși o pană, repararea acesteia se va face numai la un atelier de asistență service autorizat pentru scule electrice Bosch.

În caz de reclamații și comenzi de piese de schimb vă rugăm să indicați neapărat numărul de identificare compus din 10 cifre, conform plăcuței indicatoare a tipului sculei electrice.

Serviciu de asistență tehnică post-vânzări și consultanță clienți

Serviciul nostru de asistență tehnică post-vânzări răspunde întrebărilor dumneavoastră privind întreținerea și repararea produsului dumneavoastră cât și privitor la piesele de schimb. Desene descompuse ale ansamblelor cât și informații privind piesele de schimb găsiți și la: **www.bosch-pt.com**

Echipa de consultanță clienți Bosch răspunde cu plăcere la întrebările privind cumpărarea, utilizarea și reglarea produselor și accesoriilor lor.

România

Robert Bosch SRL
Bosch Service Center
Str. Horia Măcelariu Nr. 30-34,
013937 București
Tel. Service scule electrice: +40 (021) 4 05 75 40
Fax: +40 (021) 4 05 75 66
E-Mail: infoBSC@ro.bosch.com
Tel. Consultanță tehnică: +40 (021) 4 05 75 39
Fax: +40 (021) 4 05 75 66
E-Mail: infoBSC@ro.bosch.com
www.bosch-romania.ro

Eliminare

Sculele electrice, accesoriile și ambalajele trebuie direcționate către o stație de revalorificare ecologică.

Numai pentru țările UE:

Nu aruncați sculele electrice în gunoiul menajer!
Conform Directivei Europene 2002/96/CE privind mașinile și aparatele electrice și electronice uzate și transpunerea acesteia în legislația națională, sculele electrice scoase din uz trebuie colectate separat și direcționate către o stație de revalorificare ecologică.

Sub rezerva modificărilor.

Указания за безопасна работа

Общи указания за безопасна работа

⚠ ВНИМАНИЕ Прочетете внимателно всички указания. Неспазването на приведените по-долу указания може да доведе до токов удар, пожар и/или тежки травми.

Съхранявайте тези указания на сигурно място.

Използваният по-долу термин «електроинструмент» се отнася до захранвани от електрическата мрежа електроинструменти (със захранващ кабел) и до захранвани от акумулаторна батерия електроинструменти (без захранващ кабел).

1) Безопасност на работното място

- а) **Поддържайте работното си място чисто и добре осветено.** Безпорядъкът и недостатъчното осветление могат да спомогнат за възникването на трудова злополука.
- б) **Не работете с електроинструмента в среда с повишена опасност от възникване на експлозия, в близост до леснозапалими течности, газове или прахообразни материали.** По време на работа в електроинструментите се отделят искри, които могат да възпламенят прахообразни материали или пари.
- в) **Дръжте деца и странични лица на безопасно разстояние, докато работите с електроинструмента.** Ако вниманието Ви бъде отклонено, може да загубите контрола над електроинструмента.

2) Безопасност при работа с електрически ток

- а) **Щепселът на електроинструмента трябва да е подходящ за ползвания контакт. В никакъв случай не се допуска изменение на конструкцията на щепсела. Когато работите със занулени електроуреди, не използвайте адаптери за щепсела.** Ползването на оригинални щепсели и контакти намалява риска от възникване на токов удар.

б) **Избягвайте допира на тялото Ви до заземени тела, напр. тръби, отоплителни уреди, пещи и хладилници.** Когато тялото Ви е заземено, рискът от възникване на токов удар е по-голям.

в) **Предпазвайте електроинструмента си от дъжд и влага.** Проникването на вода в електроинструмента повишава опасността от токов удар.

г) **Не използвайте захранващия кабел за цели, за които той не е предвиден, напр. за да носите електроинструмента за кабела или да извадите щепсела от контакта. Предпазвайте кабела от нагряване, омасляване, допир до остри ръбове или до подвижни звена на машини.** Повредени или усукани кабели увеличават риска от възникване на токов удар.

д) **Когато работите с електроинструмент навън, използвайте само удължителни кабели, подходящи за работа на открито.** Използването на удължител, предназначен за работа на открито, намалява риска от възникване на токов удар.

е) **Ако се налага използването на електроинструмента във влажна среда, използвайте предпазен прекъсвач за утечни токове.** Използването на предпазен прекъсвач за утечни токове намалява опасността от възникване на токов удар.

3) Безопасен начин на работа

- а) **Бъдете концентрирани, следете внимателно действията си и постъпвайте предпазливо и разумно. Не използвайте електроинструмента, когато сте уморени или под влиянието на наркотични вещества, алкохол или упойващи лекарства.** Един миг разсеяност при работа с електроинструмент може да има за последствие изключително тежки наранявания.

- б) Работете с предпазващо работно облекло и винаги с предпазни очила.** Носенето на подходящи за ползвания електроинструмент и извършваната дейност лични предпазни средства, като дихателна маска, здрави плътнотатворени обувки със стабилен грайфер, защитна каска или шумозаглушители (антифони), намалява риска от възникване на трудова злополука.
- в) Избягвайте опасността от включване на електроинструмента по невнимание. Преди да включите щепсела в захранващата мрежа или да поставите акумулаторната батерия, се уверявайте, че пусковият прекъсвач е в положение «изключено».** Ако, когато носите електроинструмента, държите пръста си върху пусковия прекъсвач, или ако подавате захранващо напрежение на електроинструмента, когато е включен, съществува опасност от възникване на трудова злополука.
- г) Преди да включите електроинструмента, се уверявайте, че сте отстранили от него всички помощни инструменти и гаечни ключове.** Помощен инструмент, забравен на въртящо се звено, може да причини травми.
- д) Избягвайте неестествените положения на тялото. Работете в стабилно положение на тялото и във всеки момент поддържайте равновесие.** Така ще можете да контролирате електроинструмента по-добре и по-безопасно, ако възникне неочаквана ситуация.
- е) Работете с подходящо облекло. Не работете с широки дрехи или украшения. Дръжте косата си, дрехите и ръкавици на безопасно разстояние от въртящи се звена на електроинструментите.** Широките дрехи, украшенията, дългите коси могат да бъдат захванати и увлечени от въртящи се звена.
- ж) Ако е възможно използването на външна аспирационна система, се уверявайте, че тя е включена и функционира изправно.** Използването на аспирационна система намалява рисковете, дължащи се на отделящата се при работа прах.
- 4) Грижливо отношение към електроинструментите**
- а) Не претоварвайте електроинструмента. Използвайте електроинструментите само съобразно тяхното предназначение.** Ще работите по-добре и по-безопасно, когато използвате подходящия електроинструмент в зададения от производителя диапазон на натоварване.
- б) Не използвайте електроинструмент, чиито пусков прекъсвач е повреден.** Електроинструмент, който не може да бъде изключван и включван по предвидения от производителя начин, е опасен и трябва да бъде ремонтиран.
- в) Преди да промените настройките на електроинструмента, да замените работни инструменти и допълнителни приспособления, както и когато продължително време няма да използвате електроинструмента, изключвайте щепсела от захранващата мрежа и/или изваждайте акумулаторната батерия.** Тази мярка премахва опасността от задействане на електроинструмента по невнимание.
- г) Съхранявайте електроинструментите на места, където не могат да бъдат достигнати от деца. Не допускате те да бъдат използвани от лица, които не са запознати с начина на работа с тях и не са прочели тези инструкции.** Когато са в ръцете на неопитни потребители, електроинструментите могат да бъдат изключително опасни.

- д) Поддържайте електроинструментите си грижливо. Проверявайте дали подвижните звена функционират безукорно, дали не заклинват, дали има счупени или повредени детайли, които нарушават или изменят функциите на електроинструмента. Преди да използвате електроинструмента, се погрижете повредените детайли да бъдат ремонтирани.** Много от трудовите злополуки се дължат на недобре поддържани електроинструменти и уреди.
- е) Поддържайте режещите инструменти винаги добре заточени и чисти.** Добре поддържаните режещи инструменти с остри ръбове оказват по-малко съпротивление и се водят по-леко.
- ж) Използвайте електроинструментите, допълнителните приспособления, работните инструменти и т.н., съобразно инструкциите на производителя. При това се съобразявайте и с конкретните работни условия и операции, които трябва да изпълните.** Използването на електроинструменти за различни от предвидените от производителя приложения повишава опасността от възникване на трудови злополуки.
- 5) Поддържане**
- а) Допускайте ремонтът на електроинструментите Ви да се извършва само от квалифицирани специалисти и само с използването на оригинални резервни части.** По този начин се гарантира съхраняване на безопасността на електроинструмента.

Указания за безопасна работа с къртачи

- ▶ **Работете с шумозаглушители.** Въздействието на шум може да предизвика загуба на слух.
- ▶ **Използвайте включените в окомплектовката спомагателни ръкохватки.** При загуба на контрол над електроинструмента може да се стигне до травми.
- ▶ **Когато съществува опасност по време на работа работният инструмент да засегне скрити под повърхността проводници под напрежение или захранващия кабел, допирайте електроинструмента само до изолираните ръкохватки.** При контакт с проводник под напрежение то се предава на металните детайли на електроинструмента и това може да предизвика токов удар.
- ▶ **Използвайте подходящи прибори, за да откриете евентуално скрити под повърхността тръбопроводи, или се обърнете към съответното местно снабдително дружество.** Влизането в съприкосновение с проводници под напрежение може да предизвика пожар и токов удар. Увреждането на газопровод може да доведе до експлозия. Повреждането на водопровод има за последици големи материални щети и може да предизвика токов удар.
- ▶ **По време на работа дръжте електроинструмента здраво с двете ръце и заемайте стабилно положение на тялото.** С двете ръце електроинструментът се води по-сигурно.
- ▶ **Осигурявайте обработвания детайл.** Детайл, захванат с подходящи приспособления или скоби, е застопорен по-здраво и сигурно, отколкото, ако го държите с ръка.
- ▶ **Поддържайте работното си място чисто.** Смесите от различни материали са особено опасни. Фини стружки от леки метали могат да се самовъзпламенят или да експлодират.
- ▶ **Преди да оставите електроинструмента, изчаквайте въртенето да спре напълно.** В противен случай използваният работен инструмент може да допре друг предмет и да предизвика неконтролирано преместване на електроинструмента.
- ▶ **Не използвайте електроинструмента, когато захранващият кабел е повреден. Ако по време на работа кабелът бъде повреден, не го допирайте; незабавно изключете щепсела от контакта.** Повредени захранващи кабели увеличават риска от токов удар.

Функционално описание

Прочетете внимателно всички указания. Неспазването на приведените по-долу указания може да доведе до токов удар, пожар и/или тежки травми.

Моля, отворете разгъващата се корица с фигурите и, докато четете ръководството за експлоатация, я оставете отворена.

Предназначение на електроинструмента

Електроинструмент е предназначен за ударно пробиване в бетон, зидария и каменни материали, както и за леко къртене. Той също така е подходящ за безударно пробиване в дървесни материали, метали, керамични материали и пластмаси. Електроинструменти с електронно управление и дясна и лява посока на въртене са подходящи също така и за завиване/развиване.

Изобразени елементи

Номерирането на елементите на електроинструмента се отнася до изображенията на страниците с фигурите.

- 1 Патронник за бързо захващане (GBH 3-28 DFR)
- 2 Сменяем патронник SDS-plus (GBH 3-28 DFR)
- 3 Патронник SDS-plus
- 4 Противопрахова капачка
- 5 Застопоряваща втулка
- 6 Застопоряване на сменяемия патронник (GBH 3-28 DFR)
- 7 Пусков прекъсвач

- 8 Бутон за освобождаване на превключвателя «Удари/Спиране на въртенето»
- 9 Превключвател «Удари/Спиране на въртенето»
- 10 Бутон за регулиране на дълбочинния ограничител
- 11 Дълбочинен ограничител
- 12 Спомагателна ръкохватка
- 13 Превключвател за посоката на въртене
- 14 Осигурителен винт за патронник със зъбен венец*
- 15 Патронник със зъбен венец*
- 16 Опашка SDS-plus за патронника*
- 17 Гнездо за патронника (GBH 3-28 DFR)
- 18 Маркиращи надрези
- 19 Предна втулка на патронника за бързо захващане (GBH 3-28 DFR)
- 20 Неподвижна втулка на патронника за бързо захващане (GBH 3-28 DFR)
- 21 Прахоуловителен отвор на приставката за прахоулавяне*
- 22 Застопоряващ винт на приставката за прахоулавяне*
- 23 Дълбочинен ограничител на приставката за прахоулавяне*
- 24 Телескопична тръба на приставката за прахоулавяне*
- 25 Винт с крилчата глава на приставката за прахоулавяне*
- 26 Направляваща тръба на приставката за прахоулавяне*
- 27 Универсално гнездо с опашка SDS-plus*

*Изобразените на фигурите и описаните допълнителни приспособления не са включени в стандартната окомплектовка на уреда. Изчерпателен списък на допълнителните приспособления можете да намерите съответно в каталога ни за допълнителни приспособления.

242 | Български

Технически данни

Перфоратор		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Каталожен номер		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Регулиране на скоростта на въртене		●	●
Спиране на въртенето		●	●
Въртене надясно/наляво		●	●
Сменяем патронник		–	●
Номинална консумирана мощност	W	800	800
Честота на ударите при номинална скорост на въртене	min ⁻¹	0–4000	0–4000
Енергия на единичен удар	J	0–3,5	0–3,5
Номинална скорост на въртене	min ⁻¹	0–900	0–900
Гнездо за работен инструмент		SDS-plus	SDS-plus
Диаметър на шийката на вала	mm	50	50
допустим макс. диаметър на пробивания отвор: (вижте също страница 245)			
– в бетон*	mm	28	28
– Зидария (с куха боркорона)	mm	82	82
– в стомана	mm	13	13
– в дърво	mm	30	30
Маса съгласно ЕРТА-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Клас на защита		□/II	□/II

* неподходящо за кухи боркорони

Приведените данни се отнасят за номинално напрежение на захранващата мрежа [U] 230/240 V. При по-ниски напрежения, както и при специфични изпълнения за някои страни те могат да се различават.

Моля, обърнете внимание на каталожния номер на Вашия електроинструмент, написан на табелката му. Търговските наименования на някои електроинструменти могат да бъдат променени.

Информация за излъчван шум и вибрации

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Стойностите са измерени съгласно EN 60745.			
Равнището A на излъчвания шум обикновено е			
Равнище на звуковото налягане	dB(A)	91	91
Мощност на звука	dB(A)	102	102
Неопределеност K =	dB	3	3
Работете с шумозаглушители!			
Пълната стойност на вибрациите (векторната сума по трите направления) е определена съгласно EN 60745:			
Ударно пробиване в бетон:			
генерирани вибрации a_h	m/s^2	13	12
неопределеност K	m/s^2	1,5	1,5
Къртене:			
генерирани вибрации a_h	m/s^2	11	11
неопределеност K	m/s^2	1,5	1,5
Пробиване в метал:			
генерирани вибрации a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
неопределеност K	m/s^2	1,5	1,5
Завиване/развиване:			
генерирани вибрации a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
неопределеност K	m/s^2	1,5	1,5

Равнището на генерираните вибрации, посочено в това Ръководство за експлоатация, е определено съгласно процедурата, дефинирана в EN 60745, и може да бъде използвано за сравняване с други електроинструменти. То е подходящо също и за предварителна ориентировъчна преценка на натоварването от вибрации.

Посоченото ниво на генерираните вибрации е представително за най-често срещаните приложения на електроинструмента. Все пак, ако електроинструментът се използва за други дейности, с други работни инструменти или ако не бъде поддържан, както е предписано, равнището на генерираните вибрации може да се промени. Това би могло да увеличи значително сумарното натоварване от вибрации в процеса на работа.

За точната преценка на натоварването от вибрации трябва да бъдат взимани предвид и периодите, в които електроинструментът е изключен или работи, но не се ползва. Това би могло значително да намали сумарното натоварване от вибрации.

Предписвайте допълнителни мерки за предпазване на работещия с електроинструмента от въздействието на вибрациите, например: техническо обслужване на електроинструмента и работните инструменти, поддържане на ръцете топли, целесъобразна организация на работните стъпки.

Декларация за съответствие

С пълна отговорност ние декларираме, че описаният в «Технически данни» продукт съответства на следните стандарти или нормативни документи: EN 60745 съгласно изискванията на Директиви 2004/108/ЕО, 98/37/ЕО (до 28.12.2009), 2006/42/ЕО (от 29.12.2009).

Подробни технически описания при:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering	Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification
--	--

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Монтиране

- ▶ **Преди извършване на каквито и да е дейности по електроинструмента изключвайте щепсела от захранващата мрежа.**

Спомагателна ръкохватка

- ▶ **Използвайте електроинструмента си само с монтирана спомагателна ръкохватка 12.**

Накланяне на спомагателната ръкохватка (вижте фиг. А)

Можете да поставите спомагателната ръкохватка **12** практически в произволна позиция, за да си осигурите удобна и безопасна позиция на работа.

Завъртете долната ръкохватка на спомагателната ръкохватка **12** в посока, обратна на часовниковата стрелка и наклонете спомагателната ръкохватка **12** в желаната позиция. След това затегнете отново долната ръкохватка на спомагателната ръкохватка **12**, като я завъртите по посока на часовниковата стрелка.

Внимавайте захващащата лента на спомагателната ръкохватка да попадне в предвидения за целта канал в корпуса.

Настройване на дълбочината на пробиване (вижте фиг. В)

С помощта на дълбочинния ограничител **11** предварително може да бъде установена дълбочината на пробиване **X**.

Натиснете бутона за дълбочинния ограничител **10** и поставете ограничителя в гнездото в спомагателната ръкохватка **12**.

Награпената повърхност на дълбочинния ограничител **11** трябва да е обърната надолу.

Вкарайте работния инструмент с опашка SDS-plus до упор в патронника SDS-plus **3**. В противен случай възможността за изместване на работния инструмент с опашка SDS-plus може да доведе до неправилно настройване на дълбочината на пробиване.

Издърпайте дълбочинния ограничител толкова, че разстоянието по направление на оста между върха на свредлото и на дълбочинния ограничител да е равно на желаната дълбочина на пробивания отвор **X**.

Избор на патронника и работните инструменти

Материал	Режим на работа		
			
в бетон 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
в зидария 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
в стомана 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
в дърво 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

При ударно пробиване и къртене се нуждаете от инструменти с опашка SDS-plus, които се поставят в патронника SDS-plus.

За безударно пробиване в дървесни материали, метали, керамични материали и пластмаси, както и при завиване/развиване се използват инструменти, чиято опашка не е SDS-plus (напр. свредла с цилиндрична опашка). За тези инструменти се нуждаете от патронник за бързо захващане, респ. патронник със зъбен венец. GBH 3-28 DFR: Патронникът SDS-plus **2** може лесно да бъде заменен с включения в окомплектовката патронник за бърза замяна **1**.

Смяна на патронника със зъбен венец (GBH 3-28 DRE)

За да можете да работите с инструменти без опашка SDS-plus (напр. свредла с цилиндрична опашка), трябва да монтирате подходящ патронник (патронник със зъбен венец, респ. патронник за бързо захващане, не са включени в окомплектовката).

Монтиране на патронника със зъбен венец (вижте фиг. С)

Навийте опашката SDS-plus **16** в патронник със зъбен венец **15**. Застопорете патронника със зъбен венец **15** с винта **14**. **Внимавайте, осигурителният винт е с лява резба.**

Монтиране на патронник със зъбен венец (вижте фиг. С)

Почистете края на опашката и го смажете леко. Вкарайте патронника със зъбен венец с поставена опашка със завъртане в гнездото, докато се захване автоматично.

Уверете се, че патронникът със зъбен венец е захванат здраво, като го издърпате.

Демонтиране на патронник със зъбен венец

Преместете застопоряващата втулка **5** назад и извадете патронника със зъбен венец **15**.

Демонтиране/монтиране на сменяемия патронник (GBH 3-28 DFR)

Демонтиране на сменяемия патронник (вижте фиг. D)

Издърпайте застопоряващия пръстен **6** на сменяемия патронник назад, задръжте го в тази позиция и издърпайте патронника SDS-plus **2**, респ. патронника за бърза замяна **1** напред.

След демониране пазете сменяемия патронник от замърсяване.

Монтиране на сменяемия патронник (вижте фиг. Е)

- ▶ **Използвайте само приспособления, предназначени за Вашия модел електроинструмент и същевременно внимавайте за броя на маркиращите надрези 18. Допустимо е използването само на сменяеми патронници с два или три маркиращи надреза.** Ако с този електроинструмент се използва неподходящ сменяем патронник, работният инструмент може да падне по време на работа.

Преди да поставите сменяемия патронник, го почистете и смажете леко опашката му.

Захванете патронника SDS-plus **2**, респ. патронника за бърза замяна **1** с цялата ръка. Вкарайте сменяемия патронник със завъртане на гнездото **17**, докато усетите отчетливо прещракване.

Сменяемият патронник се застопорява автоматично. Уверете се, че патронникът е захванат здраво, като го издърпате.

Смяна на работния инструмент

Противопраховата капачка **4** ограничава силно проникването на отделящия се при къртене прах в патронника. При поставяне на работния инструмент внимавайте да не повредите противопраховата капачка **4**.

- ▶ **Повредена противопрахова капачка трябва да се замени веднага. Препоръчва се това да бъде извършено в оторизиран сервис за електроинструменти.**

Поставяне на работен инструмент с опашка SDS-plus (вижте фигура F)

С патронник SDS-plus можете да замените работния инструмент лесно и удобно без използване на спомагателни инструменти.

GBH 3-28 DFR: Поставете патронника SDS-plus **2**.

Почистете опашката на работния инструмент и я смажете леко.

Вкарайте работния инструмент в патронника със завъртане, докато бъде захванат автоматично.

Уверете се чрез издърпване, че е захванат здраво.

Съгласно принципа си на действие работният инструмент с опашка SDS-plus е свободен. Поради това при въртене на празен ход възниква радиално отклонение. То обаче не се отразява на точността на пробивания отвор, тъй като при пробиване свредлото се самоцентрира.

Изваждане на работен инструмент с опашка SDS-plus (вижте фигура G)

Дръпнете застопоряващата втулка **5** назад и извадете работния инструмент.

Поставяне на работни инструменти без опашка SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Упътване: Не използвайте инструменти без опашка SDS-plus за ударно пробиване или къртене! При ударно пробиване и къртене инструменти без опашка SDS-plus и патронникът се повреждат.

Поставете патронник със зъбен венец **15** (вижте «Смяна на патронника със зъбен венец», страница 245).

Чрез завъртане наляво отворете патронника със зъбен венец **15**, толкова, че работният инструмент да може да бъде поставен.

Вкарайте ключа на патронника в предназначения за целта отвори на патронника със зъбен венец **15** и затегнете инструмента равномерно, като използвате и трите отвора.

Завъртете превключвателя за ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в позицията «пробиване».

Изваждане на работни инструменти без опашка SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Завъртете втулката на патронника със зъбен венец **15** обратно на часовниковата стрелка с помощта на специализирания ключ, докато работният инструмент може да бъде изваден.

Поставяне на работни инструменти без опашка SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (вижте фигура H)

Упътване: Не използвайте инструменти без опашка SDS-plus за ударно пробиване или къртене! При ударно пробиване и къртене инструменти без опашка SDS-plus и патронникът се повреждат.

Поставете патронника за бързо захващане **1**. Захванете втулката **20** на патронника за бърза замяна. Отворете патронника, като въртите предната втулка **19**, докато инструментът може да бъде поставен. Задръжте втулката **20** и завъртете предната втулка **19** силно в посоката, указана със стрелка, докато чуete отчетливо прещракване.

Уверете се, че инструментът е захванат здраво, като се опитате да го издърпате.

Упътване: Ако патронникът е бил отворен докрай, при затягането му може да се чуе прещракване, без инструментът да бъде застопорен.

В такъв случай завъртете предната втулка **19** еднократно обратно на посоката, указана със стрелка. След това патронникът може да се затваря отново.

Завъртете превключвателя за ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в позицията «пробиване».

Изваждане на работни инструменти без опашка SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (вижте фиг. I)

Захванете втулката **20** на патронника за бързо захващане. Отворете патронника чрез завъртане на предната втулка **19** в посоката, указана със стрелка, докато инструментът може да бъде изваден.

Прахоулавяне с приставката за прахоулавяне (допълнително приспособление)

- ▶ Прахове, отделящи се при обработването на материали като съдържащи олово бои, някои видове дървесина, минерали и метали могат да бъдат опасни за здравето. Контактът до кожата или вдишването на такива прахове могат да предизвикат алергични реакции и/или заболявания на дихателните пътища на работещия с електроинструмента или намиращи се наблизо лица.

Определени прахове, напр. отделящите се при обработване на бук и дъб, се считат за канцерогенни, особено в комбинация с химикали за третиране на дървесина (хромат, консерванти и др.). Допуска се обработването на съдържащи азбест материали само от съответно обучени квалифицирани лица.

- По възможност използвайте система за прахоулавяне.
- Осигурявайте добро проветряване на работното място.
- Препоръчва се използването на дихателна маска с филтър от клас P2.

Спазвайте валидните във Вашата страна законови разпоредби, валидни при обработване на съответните материали.

Монтиране на приставката за прахоулавяне (вижте фиг. J)

За прахоулавяне е необходимо да поставите специалната приставка за прахоулавяне (не е включена в окомплектовката). При пробиване тя се отдръпва назад, така че главата на приставката допира постоянно плътно до основата.

Натиснете бутона за дълбочинния ограничител **10** и демонтирайте дълбочинния ограничител **11**. Натиснете отново бутона **10** и поставете приставката за прахоулавяне отпред в спомогателната ръкохватка **12**.

Включете шланг на прахосмукачка (диаметър 19 mm, не е включен в окомплектовката) към отвора за прахоулавяне **21** на приставката.

Използваната прахосмукачка трябва да е пригодна за работа с обработвания материал.

Ако при работа се отделя особено вреден за здравето прах или канцерогенен прах, използвайте специализирана прахосмукачка.

Настройване на дълбочината на пробиване с приставка за прахоулавяне (вижте фиг. К)

Можете да фиксирате желаната дълбочина на пробиване **X** също и с монтирана приставка за прахоулавяне.

Вкарайте работния инструмент с опашка SDS-plus до упор в патронника SDS-plus **3**. В противен случай възможността за изместване на работния инструмент с опашка SDS-plus може да доведе до неправилно настройване на дълбочината на пробиване.

Развийте винта с крилчата глава **25** на приставката за прахоулавяне.

Без да включвате електроинструмента, го поставете на мястото, където ще пробивате. При това работният инструмент с опашка SDS-plus трябва да се допира до повърхността.

Изместете направляващата тръба **26** на приставката за прахоулавяне в държача ѝ така, че главата на приставката да допира до повърхността, която ще пробивате. Не премествайте направляващата тръба **26** към телескопичната тръба **24** повече, отколкото е необходимо, така че да остане видима възможно по-голяма част от скалата на телескопичната тръба **24**.

Затегнете отново винта с крилчата глава **25**. Развийте застопоряващия винт **22** на дълбочинния ограничител на приставката за прахоулавяне.

Изместете дълбочинния ограничител **23** на телескопичната тръба **24**, така, че показаното на фигурата разстояние **X** да отговаря на желаната от Вас дълбочина на пробиване.

Затегнете застопоряващия винт **22** в тази позиция.

Избор на режима на работа

Изберете режима на работа на електроинструмента с помощта на превключвателя ударно пробиване/спиране на въртенето **9**.

Упътване: Сменяйте режима на работа само при изключен електроинструмент! В противен случай електроинструментът може да бъде повреден.

За смяна на режима на работа натиснете освобождаващия бутон **8** и завъртете превключвателя ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в желаната позиция, докато усетите попадането му в позиция с отчетливо прещракване.

Позиция за **ударно пробиване** в бетон или каменни материали

Позиция за **безударно пробиване** в дървесни материали, метали, керамични материали и пластмаси, както и за завиване/развиване

Позиция **Vario-Lock** за фиксиране на позицията за къртене

Превключвателят ударно пробиване/спиране на въртенето **9** не се фиксира в тази позиция.

Позиция за **къртене**

Работа с електроинструмента

Пускане в експлоатация

- **Съобразявайте се с напрежението в захранващата мрежа!** Напрежението на захранващата мрежа трябва да съответства на данните, изписани на табелката на електроинструмента.

Избор на посоката на въртене

С помощта на превключвателя **13** можете да смените посоката на въртене на електроинструмента.

- ▶ **Задействайте превключвателя за посоката на въртене **13** само когато електроинструментът е в покой.**

🔄 **Въртене надясно:** натиснете превключвателя за посоката на въртене **13** до упор в позиция ◀.

🔄 **Въртене наляво:** натиснете превключвателя за посоката на въртене **13** до упор в позиция ▶.

При ударно пробиване, пробиване и къртене установявайте винаги дясна посока на въртене.

Включване и изключване

За **включване** на електроинструмента натиснете пусковия прекъсвач **7**.

За **изключване** отпуснете пусковия прекъсвач **7**.

Регулиране на скоростта на въртене/ честотата на ударите

В зависимост от силата на натискане на пусковия прекъсвач **7** можете безстепенно да регулирате скоростта на въртене/честотата на ударите на работещия електроинструмент.

Лекият натиск върху пусковия прекъсвач **7** предизвиква малка скорост на въртене/ниска честота на ударите. С увеличаване на натиска се увеличава и скоростта на въртене, респ. честотата на ударите.

Предпазен съединител

- ▶ **Ако работният инструмент се заклинн, задвижването към вала на електроинструмента се прекъсва. Поради възникващите при това сили на реакцията дръжте електроинструмента винаги здраво с двете ръце и заемайте стабилно положение на тялото.**
- ▶ **Ако работният инструмент се заклинн, изключете електроинструмента и освободете работния инструмент. При включване на електроинструмента, докато работният инструмент е блокиран, възникват големи реакционни моменти.**

Указания за работа

Промяна на позицията на секача (Vario-Lock)

Можете да застопорите секача в 36 различни позиции. По този начин можете винаги да работите в оптималната работна позиция.

Поставете в патронника секач.

Завъртете превключвателя ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в позицията «Vario-Lock» (вижте «Избор на режима на работа», страница 248).

Завъртете патронника в желаната позиция.

Завъртете превключвателя ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в позицията «къртене». С това патронникът се фиксира в текущата си позиция.

При къртене установете дясна посока на въртене.

Поставяне на крайници за завиване (битове) (вижте фиг. L)

- ▶ **Поставяйте електроинструмента на главата на винта/гайката само когато е изключен.** Въртящият се работен инструмент може да се изметне.

За използване на крайници за завиване (битове) се нуждаете от универсално гнездо **27** с опашка SDS-plus (не е включено в окомплектовката).

Почистете края на опашката и го смажете леко.

Вкарайте универсалното гнездо в патронника със завъртане, докато бъде захванато автоматично.

Уверете се, че гнездото е захванато правилно, като опитате да го издърпате.

Поставете крайник за завиване (бит) в универсалното гнездо. Използвайте само крайници, подходящи за главите на съответните винтове.

Завъртете превключвателя за ударно пробиване/спиране на въртенето **9** в позицията «пробиване».

За демонтиране на универсалното гнездо **5** преместете застопоряващата втулка назад и извадете гнездото **27** от патронника.

Поддържане и сервиз

Поддържане и почистване

- ▶ **Преди извършване на каквито и да е дейности по електроинструмента изключвайте щепсела от захранващата мрежа.**
- ▶ **За да работите качествено и безопасно, поддържайте електроинструмента и вентилационните отвори чисти.**
- ▶ **Повредена противпрахова капачка трябва да се замени веднага. Препоръчва се това да бъде извършено в оторизиран сервиз за електроинструменти.**

Почиствайте патронника **3** след всяко ползване.

Ако въпреки прецизното производство и внимателно изпитване възникне повреда, електроинструментът трябва да се занесе за ремонт в оторизиран сервиз за електроинструменти на Бош.

Когато се обръщате с Въпроси към представителите, моля, непременно посочвайте 10-цифрения каталожен номер, означен на табелката на електроинструмента.

Сервиз и консултации

Сервизът ще отговори на въпросите Ви относно ремонти и поддръжка на закупения от Вас продукт, както и относно резервни части. Монтажни чертежи и информация за резервни части можете да намерите също и на **www.bosch-pt.com**

Екипът от консултанти на Бош ще Ви помогне с удоволствие при въпроси относно закупуване, приложение и възможности за настройване на различни продукти от производствената гама на Бош и допълнителни приспособления за тях.

Роберт Бош ЕООД – България

Бош Сервиз Център
Гаранционни и извънгаранционни ремонти
ул. Сребърна № 3–9
1907 София
Тел.: +359 (02) 962 5302
Тел.: +359 (02) 962 5427
Тел.: +359 (02) 962 5295
Факс: +359 (02) 62 46 49

Бракуване

С оглед опазване на околната среда електроинструментът, допълнителните приспособления и опаковката трябва да бъдат подложени на подходяща преработка за повторното използване на съдържащите се в тях суровини.

Само за страни от ЕС:

Не изхвърляйте електроинструменти при битовите отпадъци! Съгласно Директивата на ЕС 2002/96/ЕО относно бракувани електрически и електронни устройства и утвърждаването ѝ като национален закон електроинструментите, които не могат да се използват повече, трябва да се събират отделно и да бъдат подлагани на подходяща преработка за оползотворяване на съдържащите се в тях вторични суровини.

Правата за изменения запазени.

Uputstva o sigurnosti

Opšta upozorenja za električne alate

⚠ UPOZORENJE Čitajte sva upozorenja i uputstva. Propusti kod pridržavanja upozorenja i uputstava mogu imati za posledicu električni udar, požar i/ili teške povrede.

Čuvajte sva upozorenja i uputstva za budućnost.

Pojam upotrebljen u upozorenjima „električni alat“ odnosi se na električne alate sa radom na mreži (sa mrežnim kablom) i na električne alate sa radom na akumulator (bez mrežnog kabla).

1) Sigurnost na radnom mestu

- a) **Držite Vaše radno područje čisto i dobro osvetljeno.** Nered ili neosvetljena radna područja mogu voditi nesrećama.
- b) **Ne radite sa električnim alatom u okolini ugroženoj eksplozijom, u kojoj se nalaze zapaljive tečnosti, gasovi ili prašine.** Električni alati prave varnice koje mogu zapaliti prašinu ili isparenja.
- c) **Držite podalje decu i druge osobe za vreme korišćenja električnog alata.** Prilikom rada možete izgubiti kontrolu nad aparatom.

2) Električna sigurnost

- a) **Priključni utikač električnog alata mora odgovarati utičnici. Utikač nesme nikako da se menja. Ne upotrebljavajte adaptere utikača zajedno sa električnim alatima zaštićenim uzemljenjem.** Ne promenjeni utikači i odgovarajuće utičnice smanjuju rizik električnog udara.
- b) **Izbegavajte kontakt telom sa uzemljenim površinama kao cevi, grejanja, šporet i rashladni ormani.** Postoji povećani rizik od električnog udara ako je Vaše telo uzemljeno.
- c) **Držite aparat što dalje od kiše ili vlage.** Prodor vode u električni alat povećava rizik od električnog udara.

- d) **Ne nosite električni alat za kabl, ne vešajte ga ili ne izvlačite ga iz utičnice. Držite kabl dalje od vreline, ulja, oštih ivica ili delova aparata koji se pokreću.** Oštećeni ili uvrnuti kablovi povećavaju rizik električnog udara.
- e) **Ako sa električnim alatom radite u prirodi, upotrebljavajte samo produžne kablove koji su pogodni za spoljnu upotrebu.** Upotreba produžnog kabla uzemljenog za spoljnu upotrebu smanjuje rizik od električnog udara.
- f) **Ako rad električnog alata ne može da se izbegne u vlažnoj okolini, koristite prekidač strujne zaštite pri kvaru.** Upotreba prekidača strujne zaštite pri kvaru smanjuje rizik od električnog udara.

3) Sigurnost osoblja

- a) **Budite pažljivi, pazite na to, šta radite i idite razumno na posao sa Vašim električnim alatom. Ne koristite električni alat ako ste umorni ili pod uticajem droge, alkohola ili lekova.** Momenat nepažnje kod upotrebe električnog alata može voditi ozbiljnim povredama.
- b) **Nosite ličnu zaštitnu opremu i uvek zaštitne naočare.** Nošenje lične zaštitne opreme, kao maske za prašinu, sigurnosne cipele koje ne kližu, zaštitni šlem ili zaštitu za sluh, zavisno od vrste i upotrebe električnog alata, smanjuju rizik od povreda.
- c) **Izbegavajte nenamerno puštanje u rad. Uverite se da je električni alat isključen, pre nego što ga priključite na struju i/ili na akumulator, uzmete ga ili nosite.** Ako prilikom nošenja električnog alata držite prst na prekidaču ili aparat uključen priključujete na struju, može ovo voditi nesrećama.
- d) **Uklonite alate za podešavanje ili ključeve za zavrtnje, pre nego što uključite električni alat.** Neki alat ili ključ koji se nalazi u rotirajućem delu aparata, može voditi nesrećama.

252 | Srpski

e) Izbegavajte nenormalno držanje tela.

Pobrinite se uvek da stabilno stojite i održavajte u svako doba ravnotežu. Na taj način možete bolje kontrolisati električni alat u neočekivanim situacijama.

f) Nosite pogodnu odeću. Ne nosite široku odeću ili nakit. Držite kosu, odeću i rukavice dalje od pokretnih delova. Opušteno odelo, dugu kosu ili nakit mogu zahvatiti rotirajući delovi.**g) Ako mogu da se montiraju uređaji za usisavanje i skupljanje prašine, uverite se da li su priključeni i upotrebljeni kako treba.** Upotreba usisavanja prašine može smanjiti opasnosti od prašine.**4) Brižljiva upotreba i ophodjenje sa električnim alatima****a) Ne preopterećujte aparat. Upotrebljavajte za Vaš posao električni alat odredjen za to.** Sa odgovarajućim električnim alatom radite bolje i sigurnije u navedenom području rada.**b) Ne koristite nikakav električni alat čiji je prekidač u kvaru.** Električni alat koji se ne može više uključiti ili isključiti, je opasan i mora se popraviti.**c) Izvucite utikač iz utičnice i/ili uklonite akumulator pre nego što preduzmete podešavanja na aparatu, promenu delova pribora ili ostavite aparat.** Ova mera opreza sprečava nenameran start električnog alata.**d) Čuvajte nekorišćene električne alate izvan dometa dece. Ne dozvoljavajte korišćenje aparata osobama koje ne poznaju aparat ili nisu pročitale ova uputstva.** Električni alati su opasni, kada ih koriste neiskusne osobe.**e) Održavajte brižljivo električni alat. Kontrolišite da li pokretni delovi aparata besprekorno funkcionišu i ne „lepe“, da li su delovi polomljeni ili su tako oštećeni da je oštećena funkcija električnog alata. Popravite ove oštećene delove pre upotrebe.** Mnoge nesreće imaju svoje uzroke u loše održanim električnim alatima.**f) Održavajte alate za sečenja oštre i čiste.**

Brižljivo održavani alati za sečenja sa oštrim ivicama manje „slepljuju“ i lakše se vode.

g) Upotrebljavajte električni alat, pribor, alate koji se umeću itd. prema ovim uputstvima. Obratite pažnju pritom na uslove rada i posao koji morate obaviti.

Upotreba električnih alata za druge namene koje nisu predviđene, može voditi opasnim situacijama.

5) Servisi**a) Neka Vam Vaš električni alat popravlja samo kvalifikovano osoblje i samo sa originalnim rezervnim delovima.** Tako se obezbeđuje, da ostane sačuvana sigurnost aparata.**Uputstva za bezbednost za čekiče**

- ▶ **Nosite zaštitu za sluh.** Uticaj galame može uticati na gubitak sluha.
- ▶ **Koristite sa uređajem isporučene dodatne ručke.** Gubitak kontrole može uticati na povrede.
- ▶ **Držite uređaj za izolovane hvataljke, ako izvodite radove pri kojima upotrebljeni alat može sresti skrivene vodove struje ili sopstveni mrežni kabel.** Kontakt sa vodom koji provodi napon može staviti pod napon i metalne delove uređaja i uticati na električni udar.
- ▶ **Upotrebljavajte pogodne aparate za postragu, da bi našli skrivene vodove snabdevanja, ili pozovite mesno društvo za snabdevanje.** Kontakt sa električnim vodovima može voditi požaru i električnom udaru. Oštećenja gasovoda mogu voditi eksploziji. Prodiranje u vod sa vodom prouzrokuje oštećenja predmeta ili može prouzrokovati električni udar.
- ▶ **Držite čvrsto električni alat prilikom rada sa obe ruke i pobrinite se da sigurno stojite.** Električni alat se sigurnije vodi sa obe ruke.
- ▶ **Obezbedite radni komad.** Radni komad kojeg čvrsto drže zatezni uređaji ili stega sigurnije se drži nego sa Vašom rukom.

- ▶ **Držite Vaše radno mesto čisto.** Mešavine materijala su posebno opasne. Prašina od lakog metala može goreti ili eksplodirati.
- ▶ **Sačekajte da se električni alat umiri, pre nego što ga ostavite.** Upotrebljeni alat se može zakačiti i gubitkom kontrole voditi preko električnog alata.
- ▶ **Ne koristite električni alat sa oštećenim kablom. Ne dodirujte oštećeni kabl i izvučite mrežni utikač ako je kabl za vreme rada oštećen.** Oštećeni kabl povećava rizik od električnog udara.

Opis funkcija

Čitajte sva upozorenja i uputstva.

Propusti kod pridržavanja upozorenja i uputstava mogu imati za posledicu električni udar, požar i/ili teške povrede.

Molimo da otvorite preklopljenu stranicu sa prikazom aparata i ostavite ovu stranicu otvorenu, dok čitate uputstvo za rad.

Upotreba prema svrsi

Električni alat je odredjen za bušenje sa čekićem u betonu, opeci i kamenu kao i za lake radove štemovanja. Isto tako je pogodan za bušenje bez udaraca u drvetu, metalu, keramici i plastici. Električni alati sa elektronskom regulacijom i desnim i levim smerom su takodje pogodni za uvrtnja.

Komponente sa slike

Označavanje brojevima komponenti sa slika odnosi se na prikaz električnog alata na grafičkoj strani.

- 1 Promenljiva glava sa brzim stezanjem (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus-promenljiva stezna glava (GBH 3-28 DFR)
- 3 Prihvat za alat SDS-plus
- 4 Zaštitni poklopac od prašine
- 5 Čaura za blokadu

- 6 Promenljiva stezna glava – prsten za blokadu (GBH 3-28 DFR)
- 7 Prekidač za uključivanje-isključivanje
- 8 Dirka za deblokadu za prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja
- 9 Prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja
- 10 Dugme za podešavanje dubinskog graničnika
- 11 Dubinski graničnik
- 12 Dodatna drška
- 13 Preklopnik smera okretanja
- 14 Sigurnosni zavrtnaj za nazubljenu steznu glavu*
- 15 Nazubljena stezna glava*
- 16 SDS-plus-prihvat za steznu glavu*
- 17 Prihvat stezne glave (GBH 3-28 DFR)
- 18 Karakteristični žljebovi
- 19 Prednja čaura promenljive glave sa brzim stezanjem (GBH 3-28 DFR)
- 20 Prsten držač promenljive glave sa brzim stezanjem (GBH 3-28 DFR)
- 21 Otvor za usisavanje Saugfix-a*
- 22 Zavrtnaj za stezanje Saugfix-a*
- 23 Graničnik za dubinu Saugfix-a*
- 24 Teleskopska cev Saugfix-a*
- 25 Leptir zavrtnaj Saugfix-a*
- 26 Cev vodjice Saugfix-a*
- 27 Univerzalni držač sa SDS-plus-rukavcem za prihvat*

*Prikazani ili opisani pribor ne spada u standardno pakovanje. Kompletni pribor možete da nađete u našem programu pribora.

254 | Srpski

Tehnički podaci

Bušilica čekić		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Broj predmeta		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Kontrola broja obrtaja		●	●
Zaustavljenje okretanja		●	●
Desni-levi smer		●	●
Promenljiva stezna glava		-	●
Nominalna primljena snaga	W	800	800
Broj udaraca pri nominalnom broju obrtaja	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Jačina pojedinačnog udarca	J	0-3,5	0-3,5
Nominalni broj obrtaja	min ⁻¹	0-900	0-900
Prihvatač za alat		SDS-plus	SDS-plus
Presek vrata vretena	mm	50	50
Dozvoljeni presek bušenja maks.: (pogledajte i stranicu 256)			
- Beton*	mm	28	28
- Ožid (sa šupljom krunicom)	mm	82	82
- Čelik	mm	13	13
- Drvo	mm	30	30
Težina prema EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Klasa zaštite		□/II	□/II

* nije pogodno sa šupljom krunicom za bušenje.

Podaci važe za nominalne napone [U] 230/240 V. Kod nižih napona i konstrukcija specifičnih za zemlje mogu ovi podaci varirati.

Molimo da obratite pažnju na broj predmeta na tipskoj tablici Vašeg električnog alata. Trgovačke oznake pojedinih električnih alata mogu varirati.

Informacije o šumovima/vibracijama

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Merne vrednosti su dobijene prema EN 60745.			
A-vrednovan nivo šumova uređaja iznosi tipično			
Nivo zbučnog pritiska	dB(A)	91	91
Nivo snage zvuka	dB(A)	102	102
Nesigurnost K=	dB	3	3
Nosite zaštitu za sluh!			
Ukupne vrednosti vibracija (zbir vektora tri pravca) su dobijeni prema EN 60745:			
Bušenje sa čekićem u betonu:			
Emisiona vrednost vibracija a_h	m/s^2	13	12
Nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Štemovanje:			
Emisiona vrednost vibracija a_h	m/s^2	11	11
Nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Bušenje u metalu:			
Emisiona vrednost vibracija a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Uvrtnje zavrtnja:			
Emisiona vrednost vibracija a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
Nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5

Nivo vibracija naveden u ovim uputstvima je izmeren prema mernom postupku koji je standardizovan u EN 60745 i može da se koristi za poredjenje električnih alata jedan sa drugim. Pogodan je i za privremenu procenu opterećenja vibracijama.

Navedeni nivo vibracija predstavlja prvenstveno primenu električnog alata. Ako se svakako električni alat upotrebljava za druge namene sa drugim upotrebljenim alatima ili nedovoljno održavanja, može doći do odstupanja nivoa vibracija. Ovo može u značajnoj meri povećati opterećenje vibracijama preko celog radnog vremena.

Za tačnu procenu opterećenja vibracijama trebalo bi uzeti u obzir i vreme, u kojem je uređaj uključen ili radi, međutim nije stvarno u upotrebi. Ovo može značajno redukovati opterećenje vibracijama preko celog radnog vremena.

Utvrđite dodatne mere sigurnosti radi zaštite radnika pre delovanja vibracija kao na primer: Održavanje električnog alata i upotrebljeni alati, održavanje toplih ruku, organizacija odvijanja posla.

256 | Srpski

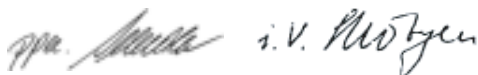
Izjava o usaglašenosti

Izjavljujemo na vlastitu odgovornost da je dole „Tehnički podaci“ opisani proizvod usaglašen sa sledećim standardima ili normativnim aktima:

EN 60745 prema odredbama smernica 2004/108/EG, 98/37/EG (do 28.12.2009), 2006/42/EG (od 29.12.2009).

Tehnička dokumentacija kod:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaža

- ▶ Izvucite pre svih radova na električnom alatu mrežni utikač iz utičnice.

Dodatna drška

- ▶ Upotrebljavajte Vaš električni alat samo sa dodatnom drškom **12**.

Iskretanje dodatne drške (pogledajte sliku A)

Vi možete dodatnu dršku **12** po želji iskrenuti, da bi postigli sigurno i za ruku nezamarajuće držanje u radu.

Okrenite donji komad dodatne drške **12** nasuprot kazaljke na satu i iskrenite dodatnu dršku **12** u željenu poziciju. Potom ponovo stegnite donji komad dodatne drške **12** u pravcu kazaljke na satu.

Pazite na to, da zatezna traka dodatne drške bude u žljebu na kućištu predviđenom za to.

Podešavanje dubine bušenja (pogledajte sliku B)

Sa dubinskim graničnikom **11** može da se utvrdi željena dubina bušenja **X**.

Pritisnite dugme za podešavanje graničnika za dubinu **10** i stavite dubinski graničnik u dodatnu dršku **12**.

Izbrazdanje na dubinskom graničniku **11** mora pokazivati na dole.

Pomerite SDS-plus-upotrebljeni alat do graničnika u prihvat za alat SDS-plus-a. Pokretljivost SDS-plus-alata **3** može uticati inače na pogrešno podešavanje dubine bušenja.

Izvucite dubinski graničnik toliko napolje, da rastojanje između vrha burgije i vrha dubinskog graničnika odgovara željenoj dubini bušenja **X**.

Biranje stezne glave i alata

Materijal	Vrsta rada		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Zid 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Čelik 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Drvo 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Za bušenje sa čekićem i štemovanje potreban Vam je SDS-plus-alat, koji se ubaci u SDS-plus-steznu glavu.

Za bušenje bez udaraca u drvetu, metalu, keramici i plastici kao i za uvrtnje koriste se alati bez SDS-plus (na primer bušenje sa cilindričnim rukavcom). Za ove alate potrebna Vam je brza stezna glava odnosno stezna glava sa nazubljenim vencem.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus-promenljiva stezna glava **2** se lako može zameniti sa isporučenom promenljivom brzom steznom glavom **1**.

Promena nazubljene stezne glave (GBH 3-28 DRE)

Da bi sa alatima bez SDS-plus (na primer: Bur-gije sa cilindričnim rukavcem) mogli da radite, morate montirati pogodnu steznu glavu (nazubljenu steznu glavu ili brzu steznu glavu, pribor).

Montiranje nazubljene stezne glave (pogledajte sliku C)

Zavrnite SDS-plus rukavac za prihvat **16** u nazubljenu steznu glavu **15**. Osigurajte nazubljenu steznu glavu **15** sa sigurnosnim zavrtnjem **14**. **Obratite pažnju, da sigurnosni zavrtnj ima levi navoj.**

Montaža nazubljene stezne glave (pogledajte sliku C)

Očistite kraj rukavca za prihvat koji se utiče i malo ga namastite.

Ubacite nazubljenu steznu glavu sa rukavcom za prihvat u prihvat alata okrećući sve dok se automatski ne blokira.

Prekontrolišite blokadu povlačeći nazubljenu steznu glavu.

Skidanje nazubljene stezne glave

Pomerite čauru za blokadu **5** unazad i skinite nazubljenu steznu glavu **15**.

Vadjenje promenljive stezne glave/montaža (GBH 3-28 DFR)

Vadjenje promenljive stezne glave (pogledajte sliku D)

Povucite prsten za blokadu promenljive stezne glave **6** unazad, čvrsto ga držite u ovoj poziciji i svucite SDS-plus-promenljivu steznu glavu **2** odnosno promenljivu brzu steznu glavu **1** napred.

Zaštite promenljivu steznu glavu posle skidanja od prljanja.

Montaža promenljive stezne glave (pogledajte sliku E)

- ▶ **Upotrebljavajte samo originalnu opremu specifičnu za model i pazite pritom na broj karakterističnih žljebova 18. Dozvoljene su samo promenljive stezne glave sa dva ili tri karakteristična žljeba.** Ako se koristi jedna promenljiva stezna glava koja je nepogodna za ovaj električni alat, može upotrebljeni električni alat za vreme rada ispasti.

Očistite promenljivu steznu glavu pre montaže i namastite lako utični kraj.

Obuhvatite SDS-plus-promenljivu steznu glavu **2** odnosno promenljivu brzu steznu glavu **1** sa celom rukom. Navucite promenljivu steznu glavu okrećući na prihvat stezne glave **17**, da se čuje jasni zvuk blokade.

Promenljiva stezna glava se blokira automatski. Prekontrolišite blokadu vukući za promenljivu steznu glavu.

Promena alata

Zaštitni poklopac za prašinu **4** uveliko sprečava prodiranje prašine od bušenja u prihvat za alat za vreme rada. Pazite kod ubacivanja alata na to, da se zaštitni poklopac za prašinu **4** ne ošteti.

► **Oštećeni zaštitni poklopac se mora odmah zameniti. Preporučuje se da ovo uradi servis.**

Korišćenje SDS-plus-upotrebljenog alata (pogledajte sliku F)

Sa SDS-plus steznom glavom možete električni alat jednostavno i udobno menjati bez upotrebe dodatnih alata.

GBH 3-28 DFR: Ubacite SDS-plus-promenljivu steznu glavu **2**.

Čistite utični kraj upotrebljenog alata i lako ga namastite.

Ubacite alat za upotrebu u prihvat za alat okrećući ga tako da automatski bude blokiran. Prokontrolišite blokadu vukući alat.

SDS-plus-upotrebljeni alat je slobodno pokretljiv uslovljeno sistemom. Usled toga ne pojavljuje se u praznom hodu odstupanje u okretanju. Ovo nema nikakvog uticaja na tačnost otvora za bušenje, pošto se burgija pri bušenju automatski centrira.

Vadjenje SDS-plus-upotrebljenog alata (pogledajte sliku G)

Gurnite čauru za blokadu **5** unazad i izvadite upotrebljeni alat.

Korišćenje upotrebljenog alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Pažnja: Ne upotrebljavajte alate bez SDS-plus za bušenje sa čekićem ili dletom! Alati bez SDS-plus i Vaša stezna glava se oštećuju pri bušenju sa čekićem i dletom.

Ubacite nazubljenu steznu glavu **15** (pogledajte „Promena nazubljene stezne glave“, stranicu 257).

Otvorite nazubljenu steznu glavu **15** okretanjem, sve dok se ne može ubaciti alat. Ubacite alat.

Utaknite ključ stezne glave u odgovarajuće otvore nazubljene stezne glave **15** i čvrsto i ravnomerno zategnite alat.

Okrenite prekidač za udarce/okretni stop **9** u poziciju „bušenje“.

Skidanje upotrebljenih alata bez SDS-plus-a (GBH 3-28 DRE)

Okrećite čauru nazubljene stezne glave **15** pomoću ključa stezne glave suprotno od kazaljke na satu, sve dok upotrebljeni alat ne bude mogao da se izvadi.

Korišćenje upotrebljenog alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (pogledajte sliku H)

Pažnja: Ne upotrebljavajte alate bez SDS-plus za bušenje sa čekićem ili dletom! Alati bez SDS-plus i Vaša stezna glava se oštećuju pri bušenju sa čekićem i dletom.

Ubacite promenljivu glavu sa brzim stezanjem **1**.

Držite čvrsto prsten držač **20** promenljive brze stezne glave. Otvorite prihvat za alat okretanjem prednje čaure **19** toliko, da se alat može ubaciti unutra. Čvrsto držite prsten držač **20** i okrećite prednju čauru **19** snažno u pravcu strelice, dok ne čujete jasan zvuk čegrtanja.

Prekontrolišite čvrsto naleganje povlačeći za alat.

Pažnja: Ako je prihvat za alat otvoren do graničnika, može se pri zavrtnju prihвата za alat čuti preskakanje i prihvat za alat se neće zatvoriti.

Okrenite u ovom slučaju prednju čauru **19** jednom suprotno od smera strelice. Potom se može prihvat za alat zatvoriti.

Okrenite prekidač za udarce/okretni stop **9** u poziciju „bušenje“.

Skidanje upotrebljenih alata bez SDS-plus-a (GBH 3-28 DFR) (pogledajte sliku I)

Držite čvrsto prsten držač **20** promenljive brze stezne glave. Otvorite prihvat za alat okrećući prednju čauru **19** u pravcu strelice, da bi se alat mogao izvaditi.

Usisavanje prašine sa Saugfix-om (pribor)

► Prašine od materijala kao što je premaz koji sadrži olovo, neke vrste drveta, minerali i metal mogu biti štetni po zdravlje. Dodir ili udisanje prašine mogu izazvati alergijske reakcije i/ili oboljenja disajnih puteva radnika ili osoba koje se nalaze u blizini.

Neke prašine kao od hrasta i bukve važe kao izazivači raka, posebno u vezi sa dodatnim materijama za obradu drveta (hromati, zaštitna sredstva za drvo). Materijal koji sadrži azbest smeju raditi samo stručnjaci.

- Koristite po mogućnosti neki usisivač za prašinu.
- Pobrinite se za dobro provetranje radnog mesta.
- Preporučuje se, da se nosi zaštitna maska za disanje sa klasom filtera P2.

Obratite pažnju na propise za materijale koje treba obradivati u Vašoj zemlji.

Montiranje Saugfix-a (pogledajte sliku J)

Za usisavanje prašine potreban je Saugfix (pribor). Pri bušenju deluje Saugfix kao opruga, tako da je glava Saugfix-a uvek zaptivena na podlozi.

Pritisnite taster za podešavanje dubinskog graničnika **10** i izvadite dubinski graničnik **11**. Ponovo pritisnite taster **10** i ubacite Saugfix spreda u dodatnu dršku **12**.

Priključite usisno crevo (preseka 19 mm, pribor) na usisni otvor **21** Saugfix-a.

Usisivač mora biti pogodan za materijal koji treba obradivati.

Upotrebljavajte prilikom usisavanja posebno po zdravlje štetnih prašina, prašine koje izazivaju rak ili suvih prašina specijalan usisivač.

Podešavanje dubine bušenja na Saugfix-u (pogledajte sliku K)

Možete utvrditi željenu dubinu bušenja **X** i pri montiranom Saugfix-u.

Pomerite SDS-plus-upotrebljeni alat do graničnika u prihvat za alat SDS-plus-a. Pokretljivost SDS-plus-alata **3** može uticati inače na pogrešno podešavanje dubine bušenja.

Odvrnite leptir zavrtnaj **25** na Saugfix-u.

Stavite električni alat ne uključujući ga, čvrsto na mesto koje treba bušiti. SDS-plus-upotrebljeni alat mora pritom nalegati na površinu.

Pomerite cev vodjicu **26** Saugfix-a tako u njegovom držaču, da glava Saugfix-a naleže na površinu za bušenje. Ne pomerajte cev vodjicu **26** dalje preko teleskopske cevi **24** nego što je potrebno, tako da što je moguće veći deo skale ostane na teleskopskoj cevi **24** vidljiv.

Ponovo čvrsto stegnite leptir zavrtnaj **25**. Odvrnite zavrtnaj za stezanje **22** na dubinskom graničniku Saugfix-a.

Pomerajte dubinski graničnik **23** tako na teleskopskoj cevi **24**, da rastojanje **X** prikazano na slici odgovara Vašoj željenoj dubini bušenja.

Čvrsto stegnite zavrtnaj za stezanje **22** u ovoj poziciji.

Rad

Puštanje u rad

- ▶ **Obratite pažnju na napon mreže!** Napon strujnog izvora mora biti usaglašen sa podacima na tipskoj tablici električnog alata.

Podešavanje vrste rada

Sa prekidačem za udarce/zaustavljanje okretanja **9** birajte vrstu rada električnog alata.

Pažnja: Menjajte vrstu rada samo pri isključenom električnom alatu. Električni alat može inače da se ošteti.

Pritisnite za promenu vrste rada taster za deblokadu **8** i okrenite prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja **9** u željenu poziciju, da čujno uskoči.

Pozicija za **bušenje sa čekićem** u betonu ili kamenu

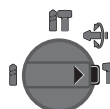

Pozicija za **bušenje** bez udaraca u drvetu, metalu, keramici i plastici kao i za uvrtanje.

Pozicija **Vario-Lock** za podešavanje pozicije za štemovanje

U ovoj poziciji neće blokirati prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja **9**.

Pozicija za **štemovanje**

Podešavanje smera okretanja

Sa preklapnikom za pravac okretanja **13** možete promeniti pravac okretanja električnog alata.

- ▶ **Aktivirajte preklapnik za pravac okretanja 13 samo u stanju mirovanja električnog alata.**

↻ **Desni smer:** Pritisnite preklapnik za smer okretanja **13** do graničnika u poziciju ◀.

↻ **Levi smer:** Pritisnite preklapnik za smer okretanja **13** do graničnika u poziciju ▶.

Stavite pravac okretanja za bušenje sa čekićem, bušenje i štemovanje uvek na desni smer.

Uključivanje-isključivanje

Za **uključivanje** električnog alata pritisnite prekidač za uključivanje-isključivanje **7**.

Za **isključivanje** pustite prekidač za uključivanje/isključivanje **7**.

Podešavanje broja obrtaja/udaraca

Možete kontinuirano podešavati broj obrtaja/broj udaraca upotrebljenog električnog alata, zavisno od toga koliko pritisnete prekidač za uključivanje-isključivanje **7**.

Laki pritisak na prekidač za uključivanje-isključivanje **7** utiče na niže obrtaje/broj udaraca. Sa jačim pritiskom povećava se broj obrtaja/broj udaraca.

Spojnica preopterećenja

- ▶ **Ako „slepljuje“ ili kači upotrebljeni alat, prekida se pogon vretena bušilice. Držite, zbog pritom nastalih sila, električni alat sa obe ruke dobro i čvrsto i zauzmite dobru poziciju u stajanju.**

- ▶ **Isključite električni alat i odvrnite upotrebljeni alat kada isti bude blokiran. Kod uključivanja sa blokiranim alatom za bušenje nastaju veliki reakcioni momenti.**

Uputstva za rad

Promena pozicije dleta (Vario-Lock)

Možete poziciju dleta 36 blokirati. Na taj način možete uvek postići optimalnu radnu poziciju.

Ubacite dleto u prihvat za alat.

Okrenite prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja **9** u poziciju „Vario-Lock“ (pogledajte „Podešavanje vrste rada“, stranicu 260).

Okrenite prihvat za alat u željenu poziciju dleta.

Okrenite prekidač za udarce/zaustavljanje okretanja **9** u poziciju „štemovanje“. Prihvat za alat je time blokiran.

Postavite pravac okretanja za štemovanje na desni smer.

Ubacivanje umetka za zavrtnje (pogledajte sliku L)

- ▶ **Samo isključen električni alat stavljajte na navrtku/zavrtnj.** Električni alati koji se okreću mogu proklizati.

Za upotrebu umetka za zavrtnje potreban Vam je univerzalan držač **27** sa SDS-plus rukavcem za prihvat (pribor).

Očistite kraj rukavca za prihvat koji se utiče i malo ga namastite.

Ubacite univerzalan držač okrećući u prihvat alata, da se on automatski blokira.

Prekontrolišite blokadu vukući za univerzalan držač.

Stavite umetak za zavrtnj u univerzalni držač. Koristite samo za glavu zavrtnja odgovarajuće umetke.

Okrenite prekidač za udarce/okretni stop **9** u poziciju „bušenje“.

Za skidanje univerzalnog držača gurnite čauru za blokadu **5** unazad i skinite univerzalan držač **27** sa prihvaća za alat.

Održavanje i servis

Održavanje i čišćenje

- ▶ **Izvučite pre svih radova na električnom alatu mrežni utikač iz utičnice.**
- ▶ **Držite električni alat i proreze za ventilaciju čiste, da bi dobro i sigurno radili.**
- ▶ **Oštećeni zaštitni poklopac se mora odmah zameniti. Preporučuje se da ovo uradi servis.**

Očistite prihvat za alat **3** posle svake upotrebe.

Ako bi električni alat i pored brižljivog postupka izrade i kontrole nekada otkazao, popravku mora vršiti neki autorizovani servis za Bosch-električne alate.

Molimo navedite neizostavno kod svih pitanja i naručivanja rezervnih delova broj predmeta sa 10 brojevanih mesta prema tipskoj tablici električnog alata.

Servis i savetovanja kupaca

Servis odgovara na Vaša pitanja u vezi popravke i održavanja Vašeg proizvoda kao i u vezi rezervnih delova. Šematske prikaze i informacije u vezi rezervnih delova naći ćete i pod:

www.bosch-pt.com

Bosch-ov tim savetnika će Vam pomoći kod pitanja u vezi kupovine, primene i podešavanja proizvoda i pribora.

Srpski

Bosch-Service
Dimitrija Tucovića 59
11000 Beograd
Tel.: +381 (011) 244 85 46
Fax: +381 (011) 241 62 93
E-Mail: asbosch@EUnet.yu

Uklanjanje djubreta

Električni pribori, pribor i pakovanja treba da se odvoze regeneraciji koja odgovara zaštiti čovekove sredine.

Samo za EU-zemlje:

Ne bacajte električni pribor u kućno djubre!

Prema evropskim smernicama 2002/96/EG o starim električnim i elektronskim uređajima i njihovim pretvaranju u nacionalno dobro ne moraju više upotrebljivi električni pribori da se odvojeno sakupljaju i odvoze nekoj regeneraciji koja odgovara zaštiti čovekove okoline.

Zadržavamo pravo na promene.

Varnostna navodila

Splošna varnostna navodila za električna orodja

⚠ OPOZORILO Preberite vsa opozorila in napotila. Napake zaradi neupoštevanja spodaj navedenih opozoril in napotil lahko povzročijo električni udar, požar in/ali težke telesne poškodbe.

Vsa opozorila in napotila shranite, ker jih boste v prihodnje še potrebovali.

Pojem „električno orodje“, ki se pojavlja v nadaljnjem besedilu, se nanaša na električna orodja z električnim pogonom (z električnim kablom) in na akumulatorska električna orodja (brez električnega kabla).

1) Varnost na delovnem mestu

- a) **Delovno področje naj bo vedno čisto in dobro osvetljeno.** Nered in neosvetljena delovna področja lahko povzročijo nezgode.
- b) **Ne uporabljajte električnega orodja v okolju, kjer lahko pride do eksplozij oziroma tam, kjer se nahajajo vnetljive tekočine, plini ali prah.** Električna orodja povzročajo iskrenje, zaradi katerega se lahko prah ali para vnameta.
- c) **Prosimo, da med uporabo električnega orodja ne dovolite otrokom ali drugim osebam, da bi se Vam približali.**
Odvračanje Vaše pozornosti drugam lahko povzroči izgubo kontrole nad napravo.

2) Električna varnost

- a) **Priključni vtikač električnega orodja se mora prilegati vtičnici. Spreminjanje vtičača na kakršenkoli način ni dovoljeno. Pri ozemljenih električnih orodjih ne uporabljajte vtikačev z adapterji.** Nespremenjeni vtikači in ustrezne vtičnice zmanjšujejo tveganje električnega udara.
- b) **Izogibajte se telesnemu stiku z ozemljenimi površinami kot so na primer cevi, grelci, štedilniki in hladilniki.** Tveganje električnega udara je večje, če je Vaše telo ozemljeno.

c) **Prosimo, da napravo zavarujete pred dežjem ali vlago.** Vdor vode v električno orodje povečuje tveganje električnega udara.

d) **Ne uporabljajte kabla za nošenje ali obešanje električnega orodja in ne vlecite za kabel, če želite vtikač izvleči iz vtičnice. Kabel zavarujte pred vročino, oljem, ostrimi robovi ali premikajočimi se deli naprave.** Poškodovani ali zapleteni kabli povečujejo tveganje električnega udara.

e) **Kadar uporabljate električno orodje zunaj, uporabljajte samo kableske podaljške, ki so primerni za delo na prostem.** Uporaba kableskega podaljška, ki je primeren za delo na prostem, zmanjšuje tveganje električnega udara.

f) **Če je uporaba električnega orodja v vlažnem okolju neizogibna, uporabljajte stikalo za zaščito pred kvarnim tokom.** Uporaba zaščitnega stikala zmanjšuje tveganje električnega udara.

3) Osebna varnost

- a) **Bodite pozorni, pazite kaj delate ter se dela z električnim orodjem lotite z razumom. Ne uporabljajte električnega orodja, če ste utrujeni oziroma če ste pod vplivom mamil, alkohola ali zdravil.** Trenutek nepazljivosti med uporabo električnega orodja je lahko vzrok za resne telesne poškodbe.
- b) **Uporabljajte osebno zaščitno opremo in vedno nosite zaščitna očala.** Nošenje osebne zaščitne opreme, na primer maske proti prahu, nedrsečih zaščitnih čevljev, varnostne čelade ali zaščitnih glušnikov, kar je odvisno od vrste in načina uporabe električnega orodja, zmanjšuje tveganje telesnih poškodb.
- c) **Izogibajte se nenamernemu zagonu. Pred priključitvijo električnega orodja na električno omrežje in/ali na akumulator in pred dviganjem ali nošenjem se prepričajte, če je električno orodje izklopljeno.** Prenašanje naprave s prstom na stikalu ali priključitev vklopljenega električnega orodja na električno omrežje je lahko vzrok za nezgodo.

- d) **Pred vklapljanjem električnega orodja odstranite nastavitvena orodja ali izvijače.** Orodje ali ključ, ki se nahaja v vrtečem se delu naprave, lahko povzroči telesne poškodbe.
- e) **Izogibajte se nenormalni telesni drži. Poskrbite za trdno stojišče in za stalno ravnotežje.** Tako boste v nepričakovanih situacijah električno orodje lahko bolje nadzorovali.
- f) **Nosite primerna oblačila. Ne nosite ohlapnih oblačil in nakita. Lase, oblačila in rokavice ne približujte premikajočim se delom naprave.** Premikajoči se deli naprave lahko zgrabijo ohlapno oblačilo, dolge lase ali nakit.
- g) **Če je na napravo možno montirati priprave za odsesavanje ali prestrezanje prahu, se prepričajte, če so le-te priključene in če se pravilno uporabljajo.** Uporaba priprave za odsesavanje prahu zmanjšuje zdravstveno ogroženost zaradi prahu.
- 4) Skrbna uporaba in ravnanje z električnimi orodji**
- a) **Ne preobremenjujte naprave. Pri delu uporabljajte električna orodja, ki so za to delo namenjena.** Z ustreznim električnim orodjem boste v navedenem zmogljivostnem področju delali bolje in varneje.
- b) **Ne uporabljajte električnega orodja s pokvarjenim stikalom.** Električno orodje, ki se ne da več vklopiti ali izklopiti, je nevarno in ga je potrebno popraviti.
- c) **Pred nastavljanjem naprave, zamenjavo delov pribora ali odlaganjem naprave izvlecite vtičač iz električne vtičnice in/ali odstranite akumulator.** Ta previdnostni ukrep preprečuje nenamerni zagon električnega orodja.
- d) **Električna orodja, katerih ne uporabljate, shranjujte izven dosega otrok. Osebam, ki naprave ne poznajo ali niso prebrale teh navodil za uporabo, naprave ne dovolite uporabljati.** Električna orodja so nevarna, če jih uporabljajo neizkušene osebe.
- e) **Skrbno negujte električno orodje. Kontrolirajte brezhibno delovanje premičnih delov naprave, ki se ne smejo zatikati. Če so ti deli zlomljeni ali poškodovani do te mere, da ovirajo delovanje električnega orodja, jih je potrebno pred uporabo naprave popraviti.** Slabo vzdrževana električna orodja so vzrok za mnoge nezgode.
- f) **Rezalna orodja vzdržujte tako, da bodo vedno ostra in čista.** Skrbno negovana rezalna orodja z ostrimi robovi se manj zatikajo in so lažje vodljiva.
- g) **Električna orodja, pribor, vsadna orodja in podobno uporabljajte ustrezno tem navodilom. Pri tem upoštevajte delovne pogoje in dejavnost, ki jo boste opravljali.** Uporaba električnih orodij v namene, ki so drugačni od predpisanih, lahko privede do nevarnih situacij.
- 5) Servisiranje**
- a) **Vaše električno orodje naj popravlja samo kvalificirano strokovno osebje ob obvezni uporabi originalnih rezervnih delov.** Tako bo zagotovljena ohranitev varnosti naprave.

Varnostna opozorila za kladiva

- ▶ **Nosite zaščitne glušnike.** Vpliv hrupa lahko povzroči izgubo sluha.
- ▶ **Uporabljajte dodatne ročaje, ki so priložene električnemu orodju.** Izguba nadzora nad napravo lahko povzroči poškodbe.
- ▶ **Če izvajate dela, pri katerih lahko vstavno orodje pride v stik s skritimi omrežnimi napeljavami ali z lastnim omrežnim kablom, morate električno orodje držati na izoliranem ročaju.** Stik z napeljavo, ki je pod napetostjo, lahko povzroči, da so tudi kovinski deli naprave pod napetostjo, kar lahko povzroči električni udar.
- ▶ **Za iskanje skritih oskrbovalnih vodov uporabljajte ustrezne iskalne naprave ali se o tem pozanimajte pri lokalnem podjetju za oskrbo z vodo, elektriko ali plinom.** Stik z električnim vodom lahko povzroči požar ali

električni udar. Poškodbe na plinovodu so lahko vzrok za eksplozijo, vdor v vodovodno omrežje pa lahko povzroči materialno škodo ali električni udar.

- ▶ **Medtem ko delate, trdno držite električno orodje z obema rokama in poskrbite za varno stojišče.** Električno orodje bo bolj vodljivo, če ga boste držali z obema rokama.
- ▶ **Zavarujte obdelovanec.** Obdelovanec bo proti premikanju bolje zavarovan z vpenjalnimi pripravami ali s primežem, kot če bi ga držali z roko.
- ▶ **Delovno mesto naj bo vedno čisto.** Posebno nevarne so mešanice materialov. Prah lahkih kovin se lahko vname ali eksplodira.
- ▶ **Pred odlaganjem električnega orodja počakajte, da se orodje popolnoma ustavi.** Električno orodje se lahko zatakne, zaradi česar lahko izgubite nadzor nad njim.
- ▶ **Ne uporabljajte električnega orodja s poškodovanim kablom. Ne dotikajte se poškodovanega električnega kabla. Če se kabel poškoduje med delom, izvlecite omrežni vtičnik iz vtičnice.** Poškodovani kabli povečujejo tveganje električnega udara.

Opis delovanja

Preberite vsa opozorila in napotila.

Napake zaradi neupoštevanja spodaj navedenih opozoril in napotil lahko povzročijo električni udar, požar in/ali težke telesne poškodbe.

Razprite stran s sliko naprave in pustite to stran med branjem navodil za uporabo odprto.

Uporaba v skladu z namenom

Električno orodje je namenjeno za udarno vrtnje v beton, opeko in kamnine ter za enostavno klesanje. Prav tako je primerno za vrtnje brez udarjanja – v les, kovino, keramiko in umetno maso. Električna orodja z elektronsko regulacijo in desnim-/levim tekom so primerne za privijanje.

Komponente na sliki

Oštevilčenje komponent, ki so prikazane na sliki, se nanaša na prikaz električnega orodja na strani z grafiko.

- 1 Hitro zamenljiva vpenjalna glava (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus-zamenljiva vpenjalna glava (GBH 3-28 DFR)
- 3 Prijemalo orodja SDS-plus
- 4 Zaščitni pokrov proti prahu
- 5 Blokirni tulec
- 6 Blokirni obroč zamenljive vpenjalne glave (GBH 3-28 DFR)
- 7 Vklonno/izklonno stikalo
- 8 Tipka za deblokiranje stikala za izklon udarcev/vrtenja
- 9 Stikalo za izklon udarcev/vrtenja
- 10 Tipka za nastavitev globinskega omejila
- 11 Globinsko omejilo
- 12 Dodatni ročaj
- 13 Preklopno stikalo smeri vrtenja
- 14 Varnostni vijak za vpenjalno glavo z zobatim vencem*
- 15 Vpenjalna glava z zobatim vencem*
- 16 Prijemalni ročaj SDS-plus za vpenjalno*
- 17 Prijemalo vpenjalne glave (GBH 3-28 DFR)
- 18 Razpoznavni žlebovi
- 19 Sprednji tulec hitro zamenljive vpenjalne glave (GBH 3-28 DFR)
- 20 Držalni prstan hitro zamenljive vpenjalne glave (GBH 3-28 DFR)
- 21 Odsesovalna odprtina Saugfix*
- 22 Privojni vijak Saugfix*
- 23 Globinsko omejilo Saugfix*
- 24 Teleskopska cev Saugfix*
- 25 Krilni vijak Saugfix*
- 26 Vodilna cev Saugfix*
- 27 Univerzalno držalo s prijemalom orodja SDS-plus*

*Prikazan ali opisan pribor ni del standardnega obsega dobave. Celoten pribor je del našega programa pribora.

Tehnični podatki

Vrtalno kladivo		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Številka artikla		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Krmiljenje števila vrtljajev		●	●
Izklop vrtenja		●	●
Vrtenje v desno/levo		●	●
Zamenljiva vpenjalna glava		-	●
Nazivna odjemna moč	W	800	800
Število udarcev pri nazivnem številu vrtljajev	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Moč posameznega udarca	J	0-3,5	0-3,5
Nazivno število vrtljajev	min ⁻¹	0-900	0-900
Prijemalo za orodje		SDS-plus	SDS-plus
Premer vratu vretena	mm	50	50
Dovoljen vrtalni premer maks.: (glejte tudi stran 267)			
- beton*	mm	28	28
- zid (z votlo vrtalno krono)	mm	82	82
- jeklo	mm	13	13
- les	mm	30	30
Teža po EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Zaščitni razred		□/II	□/II

* ni primerno z votlo vrtalno krono

Podatki veljajo za nazivne napetosti [U] 230/240 V. Pri nižjih napetostih in pri specifičnih izvedbah za posamezne države lahko ti podatki med seboj odstopajo.

Prosimo, da upoštevate številko artikla na tipski ploščici Vašega električnega orodja. Trgovske oznake posameznih električnih orodij so lahko drugačne.

Podatki o hrupu/vibracijah

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Merske vrednosti so bile izračunane v skladu z EN 60745.			
Nivo hrupa naprave po vrednotenju A znaša tipično			
Nivo zvočnega tlaka	dB(A)	91	91
Nivo jakosti zvoka	dB(A)	102	102
Netočnost K=	dB	3	3
Nosite zaščitne glušnike!			
Skupne vrednosti vibracij (vektorska vsota treh smeri) se izračunajo v skladu z EN 60745:			
udarno vrtanje v beton:			
emisijska vrednost vibracij a_h	m/s^2	13	12
negotovost K	m/s^2	1,5	1,5
klesanje:			
emisijska vrednost vibracij a_h	m/s^2	11	11
negotovost K	m/s^2	1,5	1,5
vrtanje v kovino:			
emisijska vrednost vibracij a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
negotovost K	m/s^2	1,5	1,5
vijačenje:			
emisijska vrednost vibracij a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
negotovost K	m/s^2	1,5	1,5

Podane vrednosti nivoja vibracij v teh navodilih so se izmerile v skladu s standardiziranim merilnim postopkom po EN 60745 in se lahko uporabljajo za primerjavo električnih orodij med seboj.

Primeren je tudi za začasno oceno obremenjenosti z vibracijami.

Naveden nivo vibracij predstavlja glavne uporabe električnega orodja. Če pa se električno orodje uporablja še v druge namene, z odstopajočimi vstavnimi orodji ali pri nezadostnem vzdrževanju, lahko nivo vibracij odstopa. To lahko obremenjenosti z vibracijami med določenim obdobjem uporabe občutno poveča.

Za natančnejšo oceno obremenjenosti z vibracijami morate upoštevati tudi tisti čas, ko je naprava izklopljena in teče, vendar dejansko ni v uporabi. To lahko obremenjenost z vibracijami preko celotnega obdobja dela občutno zmanjša.

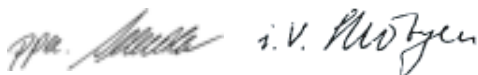
Določite dodatne varnostne ukrepe za zaščito upravljalca pred vpljivi vibracij, npr. Vzdrževanje električnega orodja in vstavnih orodij, zregovanje rok, organizacija delovnih postopkov.

Izjava o skladnosti

Izjavljamo pod izključno odgovornostjo, da proizvod pod „Tehnični podatki“ ustreza naslednjim standardom oz. standardiziranim dokumentom: EN 60745 v skladu z določili Direktiv 2004/108/ES, 98/37/ES (do 28.12.2009), 2006/42/ES (od 29.12.2009).

Tehnična dokumentacija se nahaja pri:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaža

- **Pred začetkom kakršnih koli del na električnem orodju izvalcite omrežni vtičnik iz vtičnice.**

Dodatni ročaj

- **Električno orodja uporabljajte samo skupaj z dodatnim ročajem 12.**

Obračanje dodatnega ročaja (glejte sliko A)

Dodatni ročaj lahko **12** poljubno obračate in si tako zagotovite varno in neutrudljivo držo pri delu.

Spodnji del dodatnega ročaja **12** obračajte v protiurni smeri in zasukajte dodatni ročaj **12** v zeleni položaj. Spodnji del dodatnega ročaja **12** nato v urni smeri ponovno trdno privijte.

Pazite na to, da bo napenjalni trak dodatnega ročaja ležal v zato predvideni zarezi na ohišju.

Nastavitev globine vrtanja (glejte sliko B)

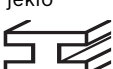

Z globinskim omejitlom **11** lahko določite zeleno globino vrtanja **X**.

Pritisnite tipko za nastavitev globinskega omejila **10** in namestite globinsko omejilo v dodatni ročaj **12**.

Narebrenje na globinskem omejitlu **11** mora kazati v smeri navzdol.

Vstavno orodje SDS-plus do konca potisnite v prijemalo orodja SDS-plus **3**. V nasprotnem primeru ima lahko premičnost orodja SDS-plus za posledico napačno nastavitev globine vrtanja. Izvalcite globinsko omejilo, tako da bo razmak med konico vrtnika in konico globinskega omejila ustrežal zeleni globini vrtanja **X**.

Izbor vpenjalne glave in orodij

Material	Vrsta delovanja		
			
beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
zid 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
jeklo 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
les 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Za udarno vrtnanje in klesanje potrebujete orodja SDS-plus, v katera vstavite vpenjalne glave SDS-plus.

Za vrtnanje brez udarjanja v les, kovino, keramiko in umetno maso ter za vijačenje uporabite orodja brez SDS-plus (npr. sveder s cilindričnim prijemalom). Za ta orodja potrebujete hitrovpenjalno glavo oz. vpenjalno glavo z zobatim vencem.

GBH 3-28 DFR: Zamenljiva vpenjalna glava SDS-plus **2** se lahko hitro zamenja s priloženo hitro zamenljivo vpenjalno glavo **1**.

Zamenjava vpenjalne glave z zobatim vencem (GBH 3-28 DRE)

Da bi lahko delali z orodji brez SDS-plus (npr. sveder s cilindričnim prijemalom), morate montirati ustrezno vpenjalno glavo (vpenjalno glavo z zobatim vencem ali hitrovpenjalno glavo, pribor).

Montaža vpenjalne glave z zobatim vencem (glejte sliko C)

Steblo prijemala SDS-plus **16** privijte v vpenjalno glavo z zobatim vencem **15**. Z varnostnim vijakom zavarujte vpenjalno glavo **14** z zobatim vencem **15**. **Upoštevajte, da ima varnostni vijak levi navoj.**

Namestitev vpenjalne glave z zobatim vencem (glejte sliko C)

Očistite vtični konec stebela prijemala in ga rahlo namastite.

Z obračanjem namestite prijemalno steblo vpenjalne glave z zobatim vencem v prijemalo za orodje in počakajte, da samodejno zaskoči.

Povlecite za vpenjalno glavo z zobatim vencem in preverite blokiranje.

Odstranitev vpenjalne glave z zobatim vencem

Potisnite blokirni tulec **5** nazaj in odstranite vpenjalno glavo z zobatim vencem **15**.

Odstranitev/namestitev zamenljive vpenjalne glave (GBH 3-28 DFR)

Odstranitev zamenljive vpenjalne glave (glejte sliko D)

Potegnite blokirni obroč zamenljive vpenjalne glave **6** v smeri nazaj ter ga zadržite v tej poziciji in potegnite zamenljivo vpenjalno glavo SDS-plus **2** oz. hitro zamenljivo vpenjalno glavo **1** v smeri naprej in ga snemite.

Po snetju zaščitite zamenljivo vpenjalno glavo pred nečistočami.

Namestitev zamenljive vpenjalne glave (glejte sliko E)

- ▶ **Uporabljajte originalni pribor, ki je specifičen za vsak posamezen model in pri tem vedno pazite na število razpoznavnih žlebov 18. Dovoljene so samo zamenljive vpenjalne glave z dvema ali tremi vpenjalnimi glavami.** Če za to električno orodje uporabljate neprimerno zamenljivo vpenjalno glavo, lahko vstavno orodje med obratovanjem pade ven.

Pred namestitvijo očistite vpenjalno glavo ter rahlo namastite vstavni kos.

S celotno roko zaobjemite zamenljivo vpenjalno glavo SDS-plus **2** oz. hitro zamenljivo vpenjalno glavo **1**. Potisnite zamenljivo vpenjalno glavo na prijemalo vpenjalne glave **17** dokler ne zaslišite, da zaskoči.

Zamenljiva vpenjalna glava se avtomatsko zablokira. Povlecite zamenljivo vpenjalno glavo in s tem preverite, ali je pravilno zablokirana.

Zamenjava orodja

Zaščitni pokrov proti prahu **4** v veliki meri preprečuje vdor prahu, nastaja pri vrtnanju, v primeru za orodje. Pri vstavljanju orodja pazite, da se zaščitni pokrov proti prahu **4** ne poškoduje.

- ▶ **Poškodovan zaščitni pokrov takoj zamenjajte z novim. Priporočamo, da zamenjavo opravi servisna delavnica.**

Namestitev vstavnega orodja SDS-plus (glejte sliko F)

Vstavno orodje lahko zamenjate s vpenjalno glavo SDS-plus enostavno in udobno brez uporabe dodatnih orodij.

GBH 3-28 DFR: Vstavite zamenljivo vpenjalno glavo SDS-plus **2**.

Vstavitveni konec orodja najprej očistite in ga nato rahlo namastite.

Vstavno orodje z obračanjem namestite v prijemalo za orodje, dokler samodejno ne blokira.

Povlecite za orodje in preverite, če je dobro blokirano.

Vstavno orodje SDS-plus se sistemsko pogojeno prosto premika. V prostem teku zato nastane odklon krožnega teka. Vendar to ne vpliva na točnost izvrtine, ker se sveder pri vrtnanju sam centrira.

Odstranitev vstavnega orodja SDS-plus (glejte sliko G)

Blokirni tulec **5** pomaknite nazaj in odstranite vstavno orodje.

Namestitev vstavnih orodij brez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Opozorilo: Orodja brez SDS-plus ne smete uporabljati za udarjanje ali klesanje! Pri udarjanju in klesanju se orodja brez SDS-plus in njihova vpenjalna glava poškodujejo.

Vstavite vpenjalno glavo z zobatim vencem **15** (glejte „Zamenjava vpenjalne glave z zobatim vencem“, stran 268).

Z obračanjem odpirajte vpenjalno glavo z zobatim vencem **15** dokler ni toliko odprta, da lahko vanjo vstavite orodje. Vstavite orodje.

Vstavite ključ v ustrezne odprtine vpenjalne glave z zobatim vencem **15** in enakomerno zategnite orodje.

Zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v pozicijo „vrtnanje“.

Odstranjevanje vstavnih orodij brez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

S pomočjo ključa za vpenjalne glave obračajte tulec vpenjalne glave z zobatim vencem **15** v protinurni smeri, dokler vstavnega orodja ni možno odstraniti.

Namestitev vstavnih orodij brez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (glejte sliko H)

Opozorilo: Orodja brez SDS-plus ne smete uporabljati za udarjanje ali klesanje! Pri udarjanju in klesanju se orodja brez SDS-plus in njihova vpenjalna glava poškodujejo.

Vstavite hitro zamenljivo vpenjalno glavo **1**.

Pridržite držalni prstan **20** hitro zamenljive vpenjalne glave. Odprite prijemalo orodja z vrtenjem sprednjega tulca **19** tako daleč, dokler se orodje lahko vstavi. Pridržite držalni prstan **20** in zavrtite sprednjo tulko **19** močno v smeri puščice, dokler se ne zasliši glasno ragljanje.

Povlecite orodje in s tem preverite, ali je pravilno nasledlo.

Opozorilo: Če ste odprli prijemalo orodja do naslona, je možno, da pri privijanju prijemala slišite ragljanje, vendar se prijemalo ne zapre. V tem primeru enkrat zavrtite sprednjo tulko **19** v smeri proti urnemu kazalcu. Nato se lahko prijemalo orodja zapre.

Zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v pozicijo „vrtnanje“.

Odstranjevanje vstavnih orodij brez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (glejte sliko I)

Pridržite držalni prstan **20** hitro zamenljive vpenjalne glave. Odprite prijemalo orodja z vrtenjem sprednjega tulca **19** v smeri kazalca tako daleč, dokler se orodje lahko sname.

Odsesavanje prahu z Saugfix-om (pribor)

- ▶ Prah nekaterih materialov kot npr. svinčena premaza, nekaterih vrst lesa, mineralov in kovin je lahko zdravju škodljiv. Dotik ali vdihavanje tega prahu lahko povzroči alergične reakcije in/ali obolenja dihal uporabnika ali oseb, ki se nahajajo v bližini. Določene vrste prahu kot npr. prah hrastovine ali bukova veljajo kot kancerogene, še posebej v povezavi z dodatnimi snovmi za obdelavo lesa (kromat, zaščitno sredstvo za les). Material z vsebnostjo azbesta smejo obdelovati le strokovnjaki.
  - Po možnosti uporabljajte odsesavanje prahu.
  - Poskrbite za dobro zračenje delovnega mesta.
  - Priporočamo, da nosite zaščitno masko za prah s filtrirnim razredom P2.

Upoštevajte veljavne nacionalne predpise za obdelovalne materiale.

Montaža Saugfixa (glejte sliko J)

Za odsesavanje prahu potrebujete Saugfix (pribor). Saugfix se pri vrtnanju odmika nazaj, tako da se njegova glava vedno nahaja tesno na podlagi. Pritisnite tipko za nastavev globine vrtnanja **10** in odstranite globinsko omejilo **11**. Znova pritisnite tipko **10** in s sprednje strani namestite Saugfix v dodatni ročaj **12**.

Odsesovalno cev (premer 19 mm, pribor) priključite na odsesovalno odprtino **21** Saugfix-a. Odsesovalnik za prah mora ustrezati obdelovancu, ki ga boste brusili.

Za odsesovanje izredno zdravju nevarnih, kancerogenih ali suhih vrst prahu uporabljajte specialni sesalnik za prah.

Nastavev globine vrtnanja na Saugfix-u (glejte sliko K)

Želena globino vrtnanja **X** lahko določite tudi pri že montiranem Saugfix-u.

Vstavno orodje SDS-plus do konca potisnite v prijemalo orodja SDS-plus **3**. V nasprotnem primeru ima lahko premečnost orodja SDS-plus za posledico napačno nastavev globine vrtnanja. Odvijte krilni vijak **25** na Saugfix-u.

Nevključeno električno orodje trdno namestite na mesto vrtnanja. Vstavno orodje SDS-plus mora pri tem nasesti na ploskev.

Vodilno cev **26** Saugfix-a premaknite v držalu tako, da bo glava Saugfix-a nalegala na ploskev, kjer boste vrtali. Vodilne cevi **26** ne potiskajte čez teleskopsko cev **24** dlje kot je potrebno, tako da ostane na teleskopski cevi **24** viden čim večji del skale.

Ponovno zategnite krilni vijak **25**. Odvijte privojni vijak **22** na globinskem omejlilu Saugfix-a.

Premaknite globinsko omejilo **23** na teleskopski cevi **24** tako, da bo razmak **X**, prikazan na sliki, ustrezal željeni globini vrtnanja.

V tem položaju znova trdno privijte privojni vijak **22**.

Delovanje

Zagon

- ▶ **Upoštevajte napetost omrežja!** Napetost vira električne energije se mora ujemati s podatki na tipski tablici električnega orodja.

Nastavev vrste delovanja

S stikalom za izklop udarcev/vrtenja **9** izberite način delovanja električnega orodja.

Opozorilo: Vrsto delovanja spreminjajte samo pri izklopljenem električnem orodju! V nasprotnem primeru lahko poškodujete električno orodje.

Za zamenjavo vrste delovanja pritisnite deblokirno tipko **8** in zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v željeno pozicijo, dokler slišno zaskoči.

Pozicija za **udarno vrtnje** v beton ali kamnine

Pozicija za **vrtnje** brez udarjanja – v les, kovino, keramiko in umetno maso ter za privijanje

Pozicija **Vario-Lock** za nastavitev pozicije dleta

V tej poziciji stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** ne zaskoči.

Pozicija za **klesanje**

Nastavitev smeri vrtenja

S preklopnim stikalom smeri vrtenja **13** lahko spremenite smer vrtenja električnega orodja.

- ▶ **Preklopno stikalo za spreminjanje smeri vrtenja 13 pritiskajte samo pri mirujočem električnem orodju.**

🔄 **Vrtnje v desno:** Pritisnite stikalo za preklop smeri vrtenja **13** do omejevala v položaj .

🔄 **Vrtnje v levo:** Pritisnite stikalo za preklop smeri vrtenja **13** do omejevala v položaj .

Za udarno vrtnje, vrtnje in klesanje nastavite smer vrtenja v desno.

Vklop/izklop

Vklop električnega orodja: pritisnite vklopno/izklopno stikalo **7**.

Za **izklop delovanja** izključite vklopno/izklopno stikalo **7**.

Nastavitev števila vrtljajev/števila udarcev

Število vrtljajev/število udarcev vklopljenega električnega orodja lahko brezstopenjsko regulirate in sicer tako, da na vklopno/izklopno stikalo **7** pritiskate bolj ali manj močno.

Rahel pritisk vklopno/izklopnega stikala **7** ima za posledico nizko število vrtljajev/število udarcev. Z vse močnejšim pritiskanjem stikala pa se število vrtljajev/število udarcev zvišuje.

Preobremenitvena sklopka

▶ **Pri zatikanju ali zagozditvi vstavnega orodja se pogon na vrtno vreteno prekine. Zaradi sil, ki nastanejo pri tem, vedno močno držite električno orodje z obema rokama in trdno stojte na stabilni podlagi.**

▶ **V primeru blokiranja električno orodje izklopite in sprostite vstavno orodje. Pri vklopu naprave z blokiranim vrtnim orodjem nastanejo visoki reakcijski momenti.**

Navodila za delo

Spreminjanje položaja dleta (Vario-Lock)

Dleto lahko aretirate v 36 položajih. S tem lahko vsakokrat zavzamete optimalni delovni položaj. Namestite dleto v prijemalo za orodje.

Zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v pozicijo „Vario-Lock“ (glejte „Nastavitev vrste delovanja“, stran 270).

Obrnite prijemalo za orodje v zeleni položaj za klesanje.

Zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v pozicijo „klesanje“. S tem je prijemalo orodja zablokirano.

Za klesanje nastavite smer vrtenja v desno.

Namestitev vijačnih nastavkov (glejte sliko L)

▶ **Električno orodje lahko postavite na matico/vijak samo v izklopljenem stanju.**

Vrteče se električno orodje lahko zdrsne.

Za uporabo vijačnih nastavkov potrebujete univerzalno držalo **27** s prijemalom orodja SDS-plus (pribor).

Očistite vtični konec stebra prijemala in ga rahlo namastite.

Vstavite univerzalno držalo v prijemalo orodja, dokler se samostojno zablokira.

Povlecite univerzalno držalo in s tem preverite, ali je pravilno zablokirano.

Vstavite vijačni nastavek v univerzalno držalo. Uporabite samo tiste vijačne nastavke, ki se ujemajo z glavo svedra.

Zavrtite stikalo za izklop udarcev/vrtenja **9** v pozicijo „vrtnje“.

Za odstranitev univerzalnega držala potisnite blokirni tulec **5** v smeri nazaj in odstranite univerzalno držalo **27** iz prijemala orodja.

Vzdrževanje in servisiranje

Vzdrževanje in čiščenje

- ▶ **Pred začetkom kakršnih koli del na električnem orodju izvilcete omrežni vtičač iz vtičnice.**
- ▶ **Električno orodje in prezračevalne reže naj bodo vedno čisti, kar bo zagotovilo dobro in varno delo.**
- ▶ **Poškodovan zaščitni pokrov takoj zamenjajte z novim. Priporočamo, da zamenjavo opravi servisna delavnica.**

Po vsaki uporabi očistite prijemalo orodja **3**.

Če bi kljub skrbnim postopkom izdelave in preizkušanja prišlo do izpada delovanja električnega orodja, naj popravilo opravi servisna delavnica, pooblaščenca za popravila Boschevih električnih orodij.

V primeru dodatnih vprašanj in pri naročanju nadomestnih delov brezpogojno navedite 10-mestno številko artikla, ki je navedena na tipski ploščici naprave.

Servis in svetovanje

Servis vam bo dal odgovore na vaša vprašanja glede popravila in vzdrževanja izdelka ter nadomestnih delov. Prikaze razstavljenega stanja in informacije glede nadomestnih delov se nahajajo tudi na internetnem naslovu:

www.bosch-pt.com

Skupina svetovalcev podjetja Bosch vam bo z veseljem na voljo pri vprašanjih glede nakupa, uporabe in nastavitve izdelka in pribora.

Slovensko

Top Service d.o.o.
Celovška 172
1000 Ljubljana
Tel.: +386 (01) 5194 225
Tel.: +386 (01) 5194 205
Fax: +386 (01) 5193 407

Odlaganje

Električno orodje, pribor in embalažo je treba dostaviti v okolju prijazno ponovno predelavo.

Samo za države EU:

Električnih orodij ne odlagajte med hišne odpadke!
V skladu z Direktivo 2002/96/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) in njeni uresničitvi

v nacionalnem pravu se morajo električna orodja, ki niso več v uporabi, ločeno zbirati ter okolju prijazno reciklirati.

Pridrujemo si pravico do sprememb.

Upute za sigurnost

Opće upute za sigurnost za električne alate

⚠ UPOZORENJE Treba pročitati sve napomene o sigurnosti i upute.

Ako se ne bi poštivale napomene o sigurnosti i upute to bi moglo uzrokovati strujni udar, požar i/ili teške ozljede.

Sačuvajte sve napomene o sigurnosti i upute za buduću primjenu.

U daljnjem tekstu korišten pojam „Električni alat“ odnosi se na električne alate s priključkom na električnu mrežu (s mrežnim kabelom) i na električne alate s napajanjem iz aku baterije (bez mrežnog kabela).

1) Sigurnost na radnom mjestu

a) Održavajte vaše radno mjesto čistim i dobro osvijetljenim. Nered ili neosvijetljeno radno mjesto mogu uzrokovati nezgode.

b) Ne radite s električnim alatom u okolini ugroženoj eksplozijom, u kojoj se nalaze zapaljive tekućine, plinovi ili prašina. Električni alati proizvode iskre koje mogu zapaliti prašinu ili pare.

c) Tijekom uporabe električnog alata djecu i ostale osobe držite dalje od mjesta rada. U slučaju skretanja pozornosti mogli bi izgubiti kontrolu nad uređajem.

2) Električna sigurnost

a) Priključni utikač električnog alata mora odgovarati utičnici. Na utikaču se ni na koji način ne smiju izvoditi izmjene. Ne koristite adapterski utikač zajedno sa zaštitno uzemljenim električnim alatom. Utikač na kojem nisu vršene izmjene i odgovarajuća utičnica smanjuju opasnost od strujnog udara.

b) Izbjegavajte dodir tijela s uzemljenim površinama, kao što su cijevi, radijatori, štednjaci i hladnjaci. Postoji povećana opasnost od električnog udara ako bi vaše tijelo bilo uzemljeno.

c) Uređaj držite dalje od kiše ili vlage. Prodiranje vode u električni alat povećava opasnost od strujnog udara.

d) Ne zloupotrebjavajte priključni kabel za nošenje, vješanje električnog alata ili za izvlačenje utikača iz mrežne utičnice. Priključni kabel držite dalje od izvora topline, ulja, oštih rubova ili pomičnih dijelova uređaja. Oštećen ili usukan priključni kabel povećava opasnost od strujnog udara.

e) Ako sa električnim alatom radite na otvorenom, koristite samo produžni kabel koji je prikladan za uporabu na otvorenom. Primjena produžnog kabela prikladnog za rad na otvorenom smanjuje opasnost od strujnog udara.

f) Ako se ne može izbjeći uporaba električnog alata u vlažnoj okolini, koristite zaštitnu sklopku struje kvara. Primjenom zaštitne sklopke struje kvara izbjegava se opasnost od električnog udara.

3) Sigurnost ljudi

a) Budite pažljivi, pazite što činite i postupajte oprezno kod rada s električnim alatom. Ne koristite električni alat ako ste umorni ili pod utjecajem droga, alkohola ili lijekova. Trenutak nepažnje kod uporabe električnog alata može uzrokovati teške ozljede.

b) Nosite osobnu zaštitnu opremu i uvijek nosite zaštitne naočale. Nošenje osobne zaštitne opreme, kao što je maska za prašinu, sigurnosna obuća koja ne kliže, zaštitna kaciga ili štitnik za sluh, ovisno od vrste i primjene električnog alata, smanjuje opasnost od ozljeda.

c) Izbjegavajte nehотиčno puštanje u rad. Prije nego što ćete utaknuti utikač u utičnicu i/ili staviti aku-bateriju, provjerite je li električni alat isključen. Ako kod nošenja električnog alata imate prst na prekidaču ili se uključen uređaj priključi na električno napajanje, to može dovesti do nezgoda.

d) Prije uključivanja električnog alata uklonite alate za podešavanje ili vijčani ključ. Alat ili ključ koji se nalazi u rotirajućem dijelu uređaja može dovesti do nezgoda.

- e) Izbjegavajte neobičajene položaje tijela. Zauzmite siguran i stabilan položaj tijela i u svakom trenutku održavajte ravnotežu.** Na taj način možete električni alat bolje kontrolirati u neočekivanim situacijama.
- f) Nosite prikladnu odjeću. Ne nosite široku odjeću ili nakit. Kosu, odjeću i rukavice držite dalje od pomičnih dijelova.** Nepričvršćenu odjeću, dugu kosu ili nakit mogu zahvatiti pomični dijelovi.
- g) Ako se mogu montirati naprave za usisavanje i hvatanje prašine, provjerite da li su iste priključene i da li se mogu ispravno koristiti.** Primjena naprave za usisavanje može smanjiti ugroženost od prašine.
- 4) Brižljiva uporaba i ophođenje s električnim alatima**
- a) Ne preopterećujte uređaj. Za vaš rad koristite za to predviđen električni alat.** S odgovarajućim električnim alatom radit ćete bolje i sigurnije u navedenom području učinka.
- b) Ne koristite električni alat čiji je prekidač neispravan.** Električni alat koji se više ne može uključivati i isključivati opasan je i mora se popraviti.
- c) Izvucite utikač iz mrežne utičnice i/ili izvadite aku-bateriju prije podešavanja uređaja, zamjene pribora ili odlaganja uređaja.** Ovim mjerama opreza izbjeći će se nehотиčno pokretanje električnog alata.
- d) Električni alat koji ne koristite spremite izvan dosega djece. Ne dopustite rad s uređajem osobama koje nisu s njim upoznate ili koje nisu pročitale ove upute.** Električni alati su opasni ako s njima rade neiskusne osobe.
- e) Održavajte električni alat s pažnjom. Kontrolirajte da li pomični dijelovi uređaja besprijekorno rade i da nisu zaglavljani, da li su dijelovi polomljeni ili tako oštećeni da se ne može osigurati funkcija električnog alata. Prije primjene ove oštećene dijelove treba popraviti.** Mnoge nezgode imaju svoj uzrok u slabo održavanim električnim alatima.
- f) Rezne alate održavajte oštrim i čistim.** Pažljivo održavani rezni alati s oštrim oštricama manje će se zaglaviti i lakše se s njima radi.
- g) Električni alat, pribor, radne alate, itd. koristite prema ovim uputama i na način kako je to propisano za poseban tip uređaja. Kod toga uzmite u obzir radne uvjete i izvođene radove.** Uporaba električnih alata za druge primjene nego što je to predviđeno, može dovesti do opasnih situacija.
- 5) Servisiranje**
- a) Popravak vašeg električnog alata prepustite samo kvalificiranom stručnom osoblju ovlaštenog servisa i samo s originalnim rezervnim dijelovima.** Na taj će se način osigurati da oстане sačuvana sigurnost uređaja.

Upute za sigurnost za čekiče

- ▶ **Nosite štitnike za sluh.** Djelovanje buke može dovesti do gubitka sluha.
- ▶ **Koristite pomoćne ručke isporučene sa električnim alatom.** Gubitak kontrole nad električnim alatom može uzrokovati ozljede.
- ▶ **Kada radite na mjestima gdje bi svrdlo moglo oštetiti skrivene električne kablove ili vlastiti priključni kabel, električni alat držite na izoliranim površinama zahvata.** Kontakt svrdla sa golom žicom kabela pod naponom može dovesti pod napon metalne dijelove električnog alata i može uzrokovati strujni udar.
- ▶ **Primijenite prikladan uređaj za traženje kako bi se pronašli skriveni opskrbni vodovi ili za tražite pomoć lokalnog distributera.** Kontakt s električnim vodovima može dovesti do požara i električnog udara. Oštećenje plinske cijevi može dovesti do eksplozije. Probijanje vodovodne cijevi uzrokuje materijalne štete ili može prouzročiti električni udar.

- ▶ **Električni alat kod rada držite čvrsto s obje ruke i zauzmite siguran i stabilan položaj tijela.** Električni alat će se sigurno voditi s dvije ruke.
- ▶ **Osigurajte izradak.** Izradak stegnut pomoću stezne naprave ili škripca sigurnije će se držati nego s vašom rukom.
- ▶ **Održavajte vaše radno mjesto čistim.** Posebno su opasne mješavine materijala. Prašina od lakog metala može se zapaliti ili eksplodirati.
- ▶ **Prije njegovog odlaganja pričekajte da se električni alat zaustavi do stanja mirovanja.** Električni alat se može zaglaviti, što može dovesti gubitka kontrole nad električnim alatom.
- ▶ **Električni alat ne koristite sa oštećenim kablom. Oštećeni kabl ne dodirujte i izvucite mrežni utikač ako bi se kabl tijekom rada oštetio.** Oštećeni kabl povećava opasnost od električnog udara.

Opis djelovanja

Treba pročitati sve napomene o sigurnosti i upute. Ako se ne bi poštivala napomene o sigurnosti i upute to bi moglo uzrokovati strujni udar, požar i/ili teške ozljede.

Molimo otvorite preklopnu stranicu sa prikazom uređaja i držite ovu stranicu otvorenom dok čitate upute za uporabu.

Uporaba za određenu namjenu

Električni alat je predviđen za bušenje čekićem betona, opeke i kamena, kao i za lakše radove sa dljetom. Isto je tako prikladan za bušenje bez udara u drvo, metal, keramiku i plastiku. Električni alati sa elektroničkom regulacijom i rotacijom desno/lijevo isto su tako prikladni za uvijanje vijaka.

Prikazani dijelovi uređaja

Numeriranje prikazanih dijelova odnosi se na prikaz električnog alata na stranici sa slikama.

- 1 Brzostežuća zamjenjiva stezna glava (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus izmjenjiva stezna glava (GBH 3-28 DFR)
- 3 Stezač alata SDS-plus
- 4 Kapa za zaštitu od prašine
- 5 Čahura za završavanje
- 6 Prsten za blokiranje izmjenjive stezne glave (GBH 3-28 DFR)
- 7 Prekidač za uključivanje/isključivanje
- 8 Tipka za deblokiranje prekidača za zaustavljanje udaraca/rotacije
- 9 Prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije
- 10 Tipka za namještanje graničnika dubine
- 11 Graničnik dubine
- 12 Dodatna ručka
- 13 Preklopka smjera rotacije
- 14 Sigurnosni vijak za steznu glavu sa zupčastim vijencem*
- 15 Stezna glava sa zupčastim vijencem*
- 16 SDS-plus stezna drška za steznu glavu*
- 17 Stezač stezne glave (GBH 3-28 DFR)
- 18 Žljebovi za obilježavanje
- 19 Prednja čahura brzostežuće zamjenjive stezne glave (GBH 3-28 DFR)
- 20 Prsten za držanje brzostežuće zamjenjive stezne glave (GBH 3-28 DFR)
- 21 Uisni otvor Saugfix*
- 22 Stezni vijak Saugfix*
- 23 Graničnik dubine Saugfix*
- 24 Teleskopska cijev Saugfix*
- 25 Leptirasti vijak Saugfix*
- 26 Vodeća cijev Saugfix*
- 27 Univerzalni držač sa SDS-plus steznom drškom*

*Prikazan ili opisan pribor ne pripada standardnom opsegu isporuke. Potpuni pribor možete naći u našem programu pribora.

276 | Hrvatski

Tehnički podaci

Udarna bušilica		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Kataloški br.		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Upravljanje brojem okretaja		●	●
Zaustavljač rotacije		●	●
Rotacija desno/lijevo		●	●
Izmjenjiva stezna glava		-	●
Nazivna primljena snaga	W	800	800
Broj udaraca kod nazivnog broja okretaja	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Jačina pojedinačnog udarca	J	0-3,5	0-3,5
Nazivni broj okretaja	min ⁻¹	0-900	0-900
Stezač alata		SDS-plus	SDS-plus
Promjer rukavca vretena	mm	50	50
Dopušteni promjer bušenja max.: (vidjeti i stranicu 278)			
- Beton*	mm	28	28
- Zide (sa šupljim krunastim svrdlom)	mm	82	82
- Čelik	mm	13	13
- Drvo	mm	30	30
Težina odgovara EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Klasa zaštite		□/II	□/II

* nije prikladno sa šupljim krunastim svrdlom

Podaci vrijede za nazivne napone [U] 230/240 V. Kod nižih napona i specifičnih izvedbi za određene zemlje, ovi podaci mogu varirati.

Molimo pridržavajte se kataloškog broja sa tipske pločice vašeg električnog alata. Trgovačke oznake pojedinih električnih alata mogu varirati.

Informacije o buci i vibracijama

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Izmjerene vrijednosti određene su prema EN 60745.			
Prag buke uređaja vrednovan sa A obično iznosi			
Prag zvučnog tlaka	dB(A)	91	91
Prag učinka buke	dB(A)	102	102
Nesigurnost K=	dB	3	3
Nositi štitnike za sluh!			
Ukupne vrijednosti vibracija (vektorski zbroj tri smjera) određene su prema EN 60745:			
Bušenje betona čekićem:			
vrijednost emisija vibracija a_h	m/s^2	13	12
nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Rad sa dlijetom:			
vrijednost emisija vibracija a_h	m/s^2	11	11
nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Bušenje metala:			
vrijednost emisija vibracija a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5
Uvijanje vijaka:			
vrijednost emisija vibracija a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
nesigurnost K	m/s^2	1,5	1,5

Prag vibracija naveden u ovim uputama izmjeren je postupkom mjerenja propisanom u EN 60745 i može se primijeniti za međusobnu usporedbu električnih alata. Prikladan je i za privremenu procjenu opterećenja od vibracija.

Navedeni prag vibracija predstavlja glavne primjene električnog alata. Ako se ustvari električni alat koristi za druge primjene sa radnim alatima koji odstupaju od navedenih ili se nedovoljno održavaju, prag vibracija može odstupati. Na taj se način može osjetno povećati opterećenje od vibracija tijekom čitavog vremenskog perioda rada.

Za točnu procjenu opterećenja od vibracija trebaju se uzeti u obzir i vremena u kojima je uređaj isključen, ili doduše radi ali stvarno nije u primjeni. Na taj se način može osjetno smanjiti opterećenje od vibracija tijekom čitavog vremenskog perioda rada.

Prije djelovanja vibracija utvrdite dodatne mjere sigurnosti za zaštitu korisnika, kao npr.: održavanje električnog alata i radnih alata, kao i organiziranje radnih operacija.

278 | Hrvatski

Izjava o usklađenosti

Izjavljujemo uz punu odgovornost da je ovaj proizvod opisan u „Tehnički podaci“ usklađen sa slijedećim normama ili normativnim dokumentima: EN 60745, prema odredbama smjernica 2004/108/EG, 98/37/EG (do 28.12.2009), 2006/42/EG (od 29.12.2009).

Tehnička dokumentacija se može dobiti kod:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaža

- ▶ **Prije svih radova na električnom alatu izvucite mrežni utikač iz utičnice.**

Dodatna ručka

- ▶ **Vaš električni alat koristite samo s dodatnom ručkom 12.**

Zakretanje dodatne ručke (vidjeti sliku A)

Dodatnu ručku **12** možete proizvoljno okrenuti, kako bi se postigao siguran položaj tijela i bez zamora.

Okrenite donji zahvatni element dodatne ručke **12** suprotno smjeru kazaljke na satu i zakrenite dodatnu ručku **12** u željeni položaj. Nakon toga ponovno stegnite donji zahvatni element dodatne ručke **12** u smjeru kazaljke na satu.

Pazite na to da stezna traka dodatne ručke legne u za to predviđen utor na kućištu.

Namještanje dubine bušenja (vidjeti sliku B)

S graničnikom dubine **11** može se utvrditi željena dubina bušenja **X**.

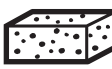

Pritisnite tipku za namještanje graničnika dubine **10** i umetnite graničnik dubine u dodatnu ručku **12**.

Nareckani dio na graničniku dubine **11** mora biti okrenut prema dolje.

Uvucite SDS-plus radni alat do graničnika u stezač alata SDS-plus **3**. Mogućnost pomicanja SDS-plus alata mogla bi inače dovesti do pogrešnog namještanja dubine bušenja.

Graničnik dubine izvucite toliko da razmak između vrha svrdla i vrha graničnika dubine odgovara željenoj dubini bušenja **X**.

Biranje stezne glave i alata

Materijal	Način rada		
			
Beton 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Zidovi 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
Čelik 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
Drvo 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Za bušenje čekićem i rad sa dlijetom potreban je SDS-plus alat koji se steže u SDS-plus steznoj glavi.

Za bušenje bez udaraca u drvo, metal, keramiku i plastiku, kao i za uvijanje vijaka, koriste se alati bez SDS-plus (npr. svrdla sa cilindričnom drškom). Za ove vam je alate potrebna brzostežuća stezna glava, odnosno stezna glava sa zupčastim vijencem.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus izmjenjiva stezna glava **2** može se lako zamijeniti sa isporučenom brzostežućom izmjenjivom steznom glavom **1**.

Zamjena stezne glave sa zupčastim vijencem (GBH 3-28 DRE)

Kako bi mogli raditi sa alatima bez SDS-plus (npr. svrdla sa cilindričnom drškom), morate ugraditi prikladnu steznu glavu (steznu glavu sa zupčastim vijencem ili brzostežuću steznu glavu, pribor).

Montaža stezne glave sa zupčastim vijencem (vidjeti sliku C)

Uvijte SDS-plus steznu dršku **16** u steznu glavu sa zupčastim vijencem **15**. Osigurajte steznu glavu sa zupčastim vijencem **15** sa sigurnosnim vijkom **14**. **Obratite pozornost da sigurnosni vijak ima lijevi navoj.**

Stavljanje stezne glave sa zupčastim vijencem (vidjeti sliku C)

Očistite usadni kraj stezne drške i malo ga namažite mašću.

Steznu glavu sa zupčastim vijencem, sa steznom drškom, stavite uz okretanje u stezač alata, dok se sama ne zabravi.

Provjerite završavanje potezanjem na steznoj glavi sa zupčastim vijencem.

Vađenje stezne glave sa zupčastim vijencem

Pomaknite čahuru za završavanje **5** prema natrag i skinite steznu glavu sa zupčastim vijencem **15**.

Vađenje/stavljanje izmjenjive stezne glave (GBH 3-28 DFR)

Vađenje izmjenjive stezne glave (vidjeti sliku D)

Povucite prsten za blokiranje **6** izmjenjive stezne glave prema natrag, čvrsto ga držite u ovom položaju i povucite prema naprijed SDS-plus izmjenjivu steznu glavu **2** odnosno brzostežuću izmjenjivu steznu glavu **1**.

Nakon skidanja zaštitite izmjenjivu steznu glavu od zaprljanja.

Stavljanje izmjenjive stezne glave (vidjeti sliku E)

- **Koristite samo originalnu opremu specifičnu za model uređaja i kod toga pazite na broj žljebova za obilježavanje 18. Dopuslene su samo izmjenjive stezne glave sa dva ili tri označna žljeba.** Ako bi se za ovaj električni alat koristila neprikladna izmjenjiva stezna glava, tijekom rada bi iz nje mogla ispasti radni alat.

Očistite izmjenjivu steznu glavu prije stavljanja i malo namažite mašću usadne krajeve.

Obuhvatite čitavom rukom SDS-plus izmjenjivu steznu glavu **2**, odnosno brzostežuću izmjenjivu steznu glavu **1**. Navucite izmjenjivu steznu glavu uz okretanje na stezač stezne glave **17**, sve dok se ne čuju osjetni šumovi preskakanja.

Izmjenjiva stezna glava će se automatski blokirati. Provjerite završavanje potezanjem na izmjenjivoj steznoj glavi.

Zamjena alata

Kapa za zaštitu od prašine **4** sprječava u znatnoj mjeri prodiranje prašine od bušenja u stezač alata tijekom bušenja. Kod umetanja alata pazite da se ne ošteti kapa za zaštitu od prašine **4**.

- ▶ **Oštećenu kapu za zaštitu od prašine treba odmah zamijeniti. Preporučuje se da taj posao obavi servis.**

Umetanje SDS-plus radnog alata (vidjeti sliku F)

Sa SDS-plus steznom glavom možete radni alat jednostavno i udobno zamijeniti bez primjene dodatnog alata.

GBH 3-28 DFR: Umetnite SDS-plus izmjenjivu steznu glavu **2**.

Očistite usadni kraj radnog alata i malo ga namažite mašću.

Umetnite radni alat uz okretanje u stezač alata, sve dok se automatski zabravi.

Zabavljanje kontrolirajte potezanjem za alat.

SDS-plus radni alat je slobodno pomičan uvjetovan sustavom. Zbog toga pri praznom hodu nastaje odstupanje od okruglosti. To nema nikakav učinak na točnost izbušene rupe, jer se svrdlo kod bušenja samo centrira.

Vađenje SDS-plus radnog alata (vidjeti sliku G)

Čahuru za zabavljanje **5** pomaknite prema natrag i izvadite radni alat.

Umetanje radnih alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Napomena: Alate bez SDS-plus ne koristite za bušenje čekićem ili rad sa dlijetom! Alati bez SDS-plus i vaša stezna glava oštetit će se kod bušenja čekićem i rada sa dlijetom.

Stavite steznu glavu sa zupčastim vijencem **15** (vidjeti „Zamjena stezne glave sa zupčastim vijencem“, stranica 279).

Steznu glavu sa zupčastim vijencem **15** otvorite okretanjem, sve dok se ne može umetnuti alat. Umetnite alat.

Utaknite ključ stezne glave u odgovarajuće otvore stezne glave sa zupčastim vijencem **15** i podjednako stegnite alat.

Okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u položaj „bušenje“.

Vađenje radnog alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DRE)

Okrenite čahuru stezne glave sa zupčastim vijencem **15** pomoću ključa stezne glave, u smjeru suprotnom od kazaljke na satu, sve dok se radni alat ne može izvaditi van.

Umetanje radnih alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vidjeti sliku H)

Napomena: Alate bez SDS-plus ne koristite za bušenje čekićem ili rad sa dlijetom! Alati bez SDS-plus i vaša stezna glava oštetit će se kod bušenja čekićem i rada sa dlijetom.

Umetnite brzostežuću zamjenjivu steznu glavu **1**.

Čvrsto primite prsten za držanje **20** brzostežuće izmjenjive stezne glave. Otvorite stezač alata okretanjem prednje čahure **19**, toliko da se radni alat može umetnuti. Čvrsto primite prsten za držanje **20** i snažno okrenite prednju čahuru **19** u smjeru strelice, sve dok se ne čuju osjetni šumovi preskakanja.

Čvrsto dosjedanje provjerite potezanjem na alatu.

Napomena: Ako bi se stezač alata otvorio do graničnika, kod okretanja stezača alata mogu se čuti šumovi preskakanja i stezač alata se ne zatvara.

U ovom slučaju prednju čahuru okrenite **19** jedan puta u smjeru suprotnom od smjera strelice. Nakon toga se stezač alata može zatvoriti.

Okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u položaj „bušenje“.

Vađenje radnog alata bez SDS-plus (GBH 3-28 DFR) (vidjeti sliku I)

Čvrsto primite prsten za držanje **20** brzostežuće izmjenjive stezne glave. Otvorite stezač alata okretanjem prednje čahure **19** u smjeru strelice, sve dok se alat može izvući.

Usisavanje prašine sa Saugfix (pribor)

- ▶ Prašina od materijala kao što su premazi sa sadržajem olova, neke vrste drva, mineralnih materijala i metala, može biti štetna za zdravlje. Dodirivanje ili udisanje prašine može uzrokovati alergijske reakcije i/ili oboljenja dišnih putova korisnika električnog alata ili osoba koje se nalaze u blizini. Određena vrsta prašine, kao što je npr. prašina od hrastovine ili bukve smatra se kancerogenom, posebno u kombinaciji sa dodatnim tvarima za obradu drva (kromat, zaštitna sredstva za drvo). Materijal koji sadrži azbest smiju obrađivati samo stručne osobe.
  - Po mogućnosti koristite usisavanje prašine.
  - Osigurajte dobru ventilaciju radnog mjesta.
  - Preporučuje se uporaba zaštitne maske sa filterom klase P2.

Pridržavajte se važećih propisa za obrađivane materijale.

Montaža Saugfix (vidjeti sliku J)

Za usisavanje prašine potreban je Saugfix (pribor). Kod bušenja će Saugfix odskočiti natrag, tako da će se glava Saugfix uvijek neposredno držati na podlozi.

Pritisnite tipku za namještanje graničnika dubine **10** i uklonite graničnik dubine **11**. Ponovno pritisnite tipku **10** i umetnite Saugfix sa prednje strane u dodatnu ručku **12**.

Priključite usisno crijevo (promjera 19 mm, pribor) na usisni otvor **21** Saugfixa.

Usisavač mora biti prikladan za obrađivani materijal.

Kod usisavanja suhe prašine ili prašine koja je posebno opasna za zdravlje, treba koristiti specijalni usisavač.

Namještanje dubine bušenja na Saugfix (vidjeti sliku K)

Željenu dubinu bušenja **X** možete utvrditi i kod montiranog Saugfix.

Uvucite SDS-plus radni alat do graničnika u stezač alata SDS-plus **3**. Mogućnost pomicanja SDS-plus alata mogla bi inače dovesti do pogrešnog namještanja dubine bušenja.

Otpustite leptirasti vijak **25** na Saugfix.

Stavite električni alat bez uključivanja čvrsto na bušeno mjesto. SDS-plus radni alat mora se kod toga osloniti na bušeno mjesto.

Pomaknite vodeću cijev **26** Saugfix-a u njegovom držaču, tako da Saugfix glava naliježe na bušenu površinu. Vodeću cijev **26** ne pomičite preko teleskopske cijevi **24** dalje nego što je potrebno, tako da na teleskopskoj cijevi **24** ostane vidljiv po mogućnosti veliki dio skale.

Ponovno stegnite leptirasti vijak **25**. Otpustite stezni vijak **22** na graničniku dubine Saugfix.

Pomaknite graničnik dubine **23** tako na teleskopskoj cijevi **24**, da razmak **X** prikazan na slici odgovara vašoj željenoj dubini bušenja.

Stegnite stezni vijak **22** u ovom položaju.

Rad

Puštanje u rad

- ▶ **Pridržavajte se mrežnog napona!** Napon izvora struje mora se podudarati s podacima na tipskoj pločici električnog alata.

Namještanje vrste rada

Sa prekidačem za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** odaberite način rada električnog alata.

Napomena: Vrstu rada promijenite samo kod isključenog električnog alata! Električni alat bi se inače mogao oštetiti.

Za promjenu načina rada pritisnite tipku za deblokiranje **8** i okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u željeni položaj, dok se ne čuje osjetno preskakanje.

Položaj za **bušenje čekićem** u beton ili kamen

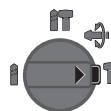

Položaj za **bušenje** bez čekića u drvo, metal, keramiku i plastiku, kao i za uvijanje vijaka

Položaj **Vario-Lock** za reguliranje položaja rada sa dlijetom

U ovom položaju još neće uskočiti prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9**.

Položaj za **rad sa dlijetom**

Namještanje smjera rotacije

Sa preklopkom smjera rotacije **13** možete mijenjati smjer rotacije električnog alata.

► **Preklopkom smjera rotacije 13 pritisnite samo u stanju mirovanja električnog alata.**

⚙️ **Rotacija u desno:** Pritisnite preklopkom smjera rotacije **13** do graničnika u položaj .

⚙️ **Rotacija u lijevo:** Pritisnite preklopkom smjera rotacije **13** do graničnika u položaj .

Smjer rotacije za bušenje čekićem, bušenje i rad sa dlijetom namjestite uvijek na rotaciju u desno.

Uključivanje/isključivanje

Za **uključivanje** električnog alata pritisnite prekidač za uključivanje/isključivanje **7**.

Za **isključivanje** otpustite prekidač za uključivanje/isključivanje **7**.

Namještanje broja okretaja/broja udaraca

Broj okretaja/broj udaraca uključenog električnog alata možete bestupnjevito regulirati, ovisno od toga koliko se daleko utisne prekidač za uključivanje/isključivanje **7**.

Manjim pritiskom na prekidač za uključivanje/isključivanje **7** smanjuje se broj okretaja/broj udaraca. Povećanjem pritiska povećava se broj okretaja/broj udaraca.

Spojka protiv preopterećenja

► **Ako bi se radni alat uklještio ili zaglavio, prekinut će se pogon do bušnog vretena. Uvijek čvrsto držite električni alat s obje ruke, zbog sila koje kod toga nastaju, i zauzmite stabilan položaj tijela.**

► **Isključite električni alat i oslobodite radni alat ako je električni alat blokiran. Kod uključivanja sa blokiranim alatom za bušenje nastaju veliki momenti reakcije.**

Upute za rad

Promjena položaja dlijeta (Vario-Lock)

Dlijeto možete aretirati u 36 položaja. Na taj način možete zauzeti optimalni radni položaj. Umetnite dlijeto u stezač alata.

Okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u položaj „Vario-Lock“ (vidjeti „Namještanje vrste rada“, stranica 281).

Okrenite stezač alata u željeni položaj dlijeta.

Okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u položaj „rad sa dlijetom“. Stezač alata je time blokiran.

Namjestite smjer rotacije za rad dlijetom u desno.

Stavljanje nastavaka odvijača (vidjeti sliku L)

► **Električni alat stavljajte na maticu/vijak samo u isključenom stanju.** Radni alati koji se okreću mogu kliznuti.

Za primjenu nastavaka odvijača potreban vam je univerzalni držač **27** sa SDS-plus steznom drškom (pribor).

Očistite usadni kraj stezne drške i malo ga namažite mašću.

Univerzalni držač uz okretanje stavite u stezač alata dok se sam ne zabravi.

Provjerite zabavljanje potezanjem za univerzalni držač.

Stavite nastavak odvijača u univerzalni držač. Koristite samo nastavke odvijača koji odgovaraju glavi vijka.

Okrenite prekidač za zaustavljanje udaraca/rotacije **9** u položaj „bušenje“.

Za vađenje univerzalnog držača pomaknite čahuru za zabavljanje **5** prema natrag i izvadite univerzalni držač **27** iz stezača alata.

Održavanje i servisiranje

Održavanje i čišćenje

- ▶ **Prije svih radova na električnom alatu izvucite mrežni utikač iz utičnice.**
- ▶ **Električni alat i otvore za hlađenje održavajte čistim kako bi se moglo dobro i sigurno raditi.**
- ▶ **Oštećenu kapu za zaštitu od prašine treba odmah zamijeniti. Preporučuje se da taj posao obavi servis.**

Nakon svake uporabe očistite stezač alata 3.

Ako bi električni alat unatoč brižljivih postupaka izrade i ispitivanja ipak prestao raditi, popravak treba prepustiti ovlaštenom servisu za Bosch električne alate.

Za slučaj povratnih upita ili naručivanja rezervnih dijelova, molimo vas neizostavno navedite 10-znamenkasti kataloški broj sa tipske pločice električnog alata.

Servis za kupce i savjetovanje kupaca

Naš servis će odgovoriti na vaša pitanja o popravku i održavanju vašeg proizvoda, kao i o rezervnim dijelovima. Crteže u rastavljenom obliku i informacije o rezervnim dijelovima možete naći i na našoj adresi:

www.bosch-pt.com

Tim Bosch savjetnika za kupce rado će odgovoriti na vaša pitanja o kupnji, primjeni i podešavanju proizvoda i pribora.

Hrvatski

Robert Bosch d.o.o
Kneza Branimira 22
10040 Zagreb
Tel.: +385 (01) 295 80 51
Fax: +386 (01) 5193 407

Zbrinjavanje

Električni alat, pribor i ambalažu treba dovesti na ekološki prihvatljivu ponovnu primjenu.

Samo za zemlje EU:

Ne bacajte električni alat u kućni otpad!

Prema Europskim smjericama 2002/96/EG za električne i elektroničke stare uređaje, električni alati koji više nisu uporabivi moraju se odvojeno sakupiti i dovesti na ekološki prihvatljivu ponovnu primjenu.

Zadržavamo pravo na promjene.

Ohutusnõuded

Üldised ohutusjuhised

⚠ TÄHELEPANU Kõik ohutusnõuded ja juhised tuleb läbi lugeda.

Ohutusnõuete ja juhiste eiramise tagajärjeks võib olla elektrilöök, tulekahju ja/või rasked vigastused.

Hoidke kõik ohutusnõuded ja juhised edasiseks kasutamiseks hoolikalt alles.

Allpool kasutatud mõiste „Elektriline tööriist“ käib võrgutoitega (toitejuhtmega) elektriliste tööriistade ja akutoitega (ilma toitejuhtmeta) elektriliste tööriistade kohta.

1) Ohutusnõuded tööpiirkonnas

a) Töökoht peab olema puhas ja hästi valgustatud. Töökohas valitsev segadus ja hämarus võib põhjustada õnnetusi.

b) Ärge kasutage elektrilist tööriista plahvatusohtlikus keskkonnas, kus leidub tuleohtlikke vedelikke, gaase või tolmu. Elektrilistest tööriistadest lööb sädemeid, mis võivad tolmu või aurud süüdata.

c) Elektrilise tööriista kasutamise ajal hoidke lapsed ja teised isikud töökohast eema. Kui Teie tähelepanu kõrvale juhitakse, võib seade Teie kontrolli alt väljuda.

2) Elektriohutus

a) Elektrilise tööriista pistik peab pistikupessa sobima. Pistiku kallal ei tohi teha mingeid muudatusi. Ärge kasutage kaitsemaandusega elektriliste tööriistade puhul adapterpistikuid. Muutmata pistikud ja sobivad pistikupesad vähendavad elektrilöögi saamise riski.

b) Vältige kehakontakti maandatud pindadega, nagu torud, radiaatorid, pliivid ja külmikud. Kui Teie keha on maandatud, on elektrilöögi oht suurem.

c) Hoidke seadet vihma ja niiskuse eest. Kui elektrilisse tööriista on sattunud vett, on elektrilöögi oht suurem.

d) Ärge kasutage toitejuhet otstarvetel, milleks see ei ole ette nähtud, näiteks elektrilise tööriista kandmiseks, ülesriputamiseks või pistiku pistikupesast väljatõmbamiseks. Hoidke toitejuhet kuumuse, õli, teravate servade ja seadme liikuvate osade eest. Kahjustatud või keerduläinud toitejuhtmed suurendavad elektrilöögi ohtu.

e) Kui töötate elektrilise tööriistaga vabas õhus, kasutage ainult selliseid pikendusjuhtmeid, mida on lubatud kasutada ka välistingimustes. Välistingimustes kasutamiseks sobiva pikendusjuhtme kasutamine vähendab elektrilöögi ohtu.

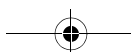
f) Kui elektrilise tööriista kasutamine niiskes keskkonnas on vältimatu, kasutage rikkevoolukaitselülitit. Rikkevoolukaitselülitit kasutamine vähendab elektrilöögi ohtu.

3) Inimeste turvalisus

a) Olge tähelepanelik, jälgige, mida Te teete, ning toimige elektrilise tööriistaga töötades kaalutletult. Ärge kasutage elektrilist tööriista, kui olete väsinud või uimastite, alkoholi või ravimite mõju all. Hetkeline tähelepanematus seadme kasutamisel võib põhjustada tõsiseid vigastusi.

b) Kandke isikukaitsevahendeid ja alati kaitseprille. Isikukaitsevahendite, näiteks tolmu maski, libisemiskindlate turvajalatsite, kaitsekiivri või kuulmiskaitsevahendite kandmine – sõltuvalt elektrilise tööriista tüübist ja kasutusalaast – vähendab vigastuste ohtu.

c) Vältige seadme tahtmatut käivitamist. Enne pistiku ühendamist pistikupesas, aku ühendamist seadme külge, seadme ülestõstmist ja kandmist veenduge, et elektriline tööriist on välja lülitatud. Kui hoiate elektrilise tööriista kandmisel sõrme lülitil või ühendate vooluvõrku sisselülitatud seadme, võivad tagajärjeks olla õnnetused.

- d) Enne elektrilise tööriista sisselülitamist eemaldage selle küljest reguleerimis- ja mutrivõtmed.** Seadme pöörleva osa küljes olev reguleerimis- või mutrivõti võib põhjustada vigastusi.
- e) Vältige ebataivalist kehaasendit. Võtke stabiilne tööasend ja hoidke kogu aeg tasakaalu.** Nii saate elektrilist tööriista ootamatutes olukordades paremini kontrollida.
- f) Kandke sobivat rõivastust. Ärge kandke laiu riideid ega ehteid. Hoidke juuksed, rõivad ja kindad seadme liikuvatest osadest eemal.** Lotendavad riided, ehted või pikad juuksed võivad sattuda seadme liikuvate osade vahele.
- g) Kui on võimalik paigaldada tolmueemaldus- ja tolmu kogumisseadiseid, veenduge, et need on seadmega ühendatud ja et neid kasutatakse õigesti.** Tolmueemaldusseadise kasutamine vähendab tolmust põhjustatud ohte.
- 4) Elektriliste tööriistade hoolikas käsitsemine ja kasutamine**
- a) Ärge koormake seadet üle. Kasutage töö tegemiseks selleks ettenähtud elektrilist tööriista.** Sobiva elektrilise tööriistaga töötate ettenähtud jõudluspiirides efektiivsemalt ja ohutumalt.
- b) Ärge kasutage elektrilist tööriista, mille lüliti on rikkis.** Elektriline tööriist, mida ei ole enam võimalik lülitist sisse ja välja lülitada, on ohtlik ning tuleb parandada.
- c) Tõmmake pistik pistikupesast välja ja/või eemaldage seadmest aku enne seadme reguleerimist, tarvikute vahetamist ja seadme ärapanekut.** See ettevaatusabinõu väldib elektrilise tööriista soovimatut käivitamist.
- d) Kasutusvälisel ajal hoidke elektrilisi tööriistu lastele kättesaamatus kohas. Ärge laske seadet kasutada isikutel, kes seadet ei tunne või pole siintoodud juhiseid lugenud.** Asjatundmatute isikute käes on elektrilised tööriistad ohtlikud.
- e) Hoolitsege seadme eest korralikult. Kontrollige, kas seadme liikuvad osad töötavad veatult ega kiildu kiini. Veenduge, et seadme detailid ei ole murdunud või kahjustatud määral, mis mõjutab seadme töökindlust. Laske kahjustatud detailid enne seadme kasutamist parandada.** Paljude õnnetuste põhjuseks on halvasti hooldatud elektrilised tööriistad.
- f) Hoidke löiketarvikud teravad ja puhtad.** Hoolikalt hooldatud, teravate löikeservadega löiketarvikud kiiduvad harvemini kinni ja neid on lihtsam juhtida.
- g) Kasutage elektrilist tööriista, lisavarustust, tarvikuid jne vastavalt siintoodud juhisele ning nii, nagu konkreetse seadmetüübi jaoks ette nähtud. Arvestage seejuures töötingimuste ja teostatava töö iseloomuga.** Elektriliste tööriistade nõuetevastane kasutamine võib põhjustada ohtlikke olukordi.
- 5) Teenindus**
- a) Laske elektrilist tööriista parandada ainult kvalifitseeritud spetsialistidel, kes kasutavad originaalvaruosi.** Nii tagate püsivalt seadme ohutu töö.

Ohutusnõuded puurvasarate kasutamisel

- ▶ **Kandke kuulmiskaitsevahendeid.** Müra võib kahjustada kuulmist.
- ▶ **Kasutage seadme tarnekomplekti kuuluvaid lisakäepidemeid.** Kontrolli kaotus seadme üle võib põhjustada vigastusi.
- ▶ **Kui teostate töid, mille puhul võib tarvik tabada varjatud elektrijuhtmeid või seadme enda toitejuhet, hoidke seadet ainult isoleeritud käepidemetest.** Kontakt pinges all oleva elektrijuhtmega võib pingestada seadme metallosad ja põhjustada elektrilöögi.

- ▶ **Varjatult paiknevate elektrijuhtmete, gaasi- või veetorude avastamiseks kasutage sobivaid otsimisseadmeid või pöörduge kohaliku elektri-, gaasi- või veevarustusfirma poole.** Kokkupuutel elektrijuhtmetega tekib tulekahju- ja elektrilöögioht. Gaasitorustiku vigastamisel tekib plahvatusoht. Veetorustiku vigastamine põhjustab materiaalse kahju ja võib tekitada elektrilöögi.
- ▶ **Hoidke elektrilist tööriista töötades mõlema käega ja säilitage stabiilne asend.** Elektriline tööriist püsib kahe käega hoides kindlamini käes.
- ▶ **Kinnitage töödeldav toorik.** Kinnitusseadmete või kruustangidega kinnitatud toorik püsib kindlamalt kui käega hoides.
- ▶ **Hoidke oma töökoht puhas.** Materjalisegud on eriti ohtlikud. Kergmetallide tolmu võib süttida või plahvatada.
- ▶ **Enne käestpanekut oodake, kuni elektriline tööriist on seiskunud.** Kasutatav tarvik võib kinni kiilduda ja põhjustada kontrolli kaotuse seadme üle.
- ▶ **Ärge kasutage elektrilist tööriista, mille toitejuhe on vigastatud. Ärge puudutage vigastatud toitejuhet; kui toitejuhe saab töötamise ajal vigastada, tõmmake pistik kohe pistikupesast välja.** Vigastatud toitejuhe suurendab elektrilöögi ohtu.

Tööpõhimõtte kirjeldus

Kõik ohutusnõuded ja juhised tuleb läbi lugeda. Ohutusnõuete ja juhiste eiramise tagajärjeks võib olla elektrilöökk, tulekahju ja/või rasked vigastused.

Avage kokkuvolditud lehekülj, millel on toodud joonised seadme kohta, ja jätkke see kasutusjuhendi lugemise ajaks lahti.

Nõuetekohane kasutamine

Seade on ette nähtud betooni, tellise ja kivi lõõkpuurimiseks ning kergemateks meisel-dustöödeks. Samuti sobib see puidu, metalli, keraamiliste plaatide ja plastmaterjalide lõõgita puurimiseks. Elektrooniliselt reguleeritavad ja parema/vasaku käiguga varustatud seadmed sobivad ka kruvide keeramiseks.

Seadme osad

Seadme osade numeratsiooni aluseks on jooniste leheküljel toodud numbrid.

- 1 Kiirkinnituspadrun (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus vahetatav padrun (GBH 3-28 DFR)
- 3 SDS-plus-padrun
- 4 Tolmukaitse
- 5 Lukustushülss
- 6 Vahetatava padruni lukustusrõngas (GBH 3-28 DFR)
- 7 Lülitit (sisse/välja)
- 8 Töörežiimilüliti vabastusnupp
- 9 Töörežiimilüliti
- 10 Nupp sügavuspiiriku reguleerimiseks
- 11 Sügavuspiirik
- 12 Lisakäepide
- 13 Reverslüliti
- 14 Hammasvööpadruni kinnituskrugi*
- 15 Hammasvööpadrun*
- 16 SDS-plus-adaptter padrunile*
- 17 Padruni kinnituskoht (GBH 3-28 DFR)
- 18 Identifitseerimissooned
- 19 Kiirkinnituspadruni eesmine hülss (GBH 3-28 DFR)
- 20 Kiirkinnituspadruni rõngas (GBH 3-28 DFR)
- 21 Saugfixi tolmueemaldusava*
- 22 Saugfixi klemmkruvi*
- 23 Saugfixi sügavuspiirik*
- 24 Saugfixi teleskooptoru*
- 25 Saugfixi tiibkruvi*
- 26 Saugfixi juhttoru*
- 27 SDS-plus-kinnitusega universaaladaptter*

*Tarnekomplekt ei sisalda kõiki kasutusjuhendis olevatel joonistel kujutatud või kasutusjuhendis nimetatud lisatarvikuid. Lisatarvikute täieliku loetelu leiata meie lisatarvikute kataloogist.

Tehnilised andmed

Puurvasar		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Tootenumber		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Pöörete arvu juhtimine		●	●
Pöörlemise seiskamine		●	●
Parem/vasak käik		●	●
Vahetataav padrun		-	●
Nimivõimsus	W	800	800
Löökide arv nimipööretel	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Löögijõud	J	0-3,5	0-3,5
Nimipöörded	min ⁻¹	0-900	0-900
Padrun		SDS-plus	SDS-plus
Spindlikaela läbimõõt	mm	50	50
Puuri lubatud läbimõõt: (vt ka lk 289)			
- betoonis*	mm	28	28
- müüritis (õoneskroonpuuriga)	mm	82	82
- teras	mm	13	13
- puit	mm	30	30
Kaal EPTA-Procedure 01/2003 järgi	kg	3,5	3,6
Kaitseaste		□/II	□/II

* ei sobi õoneskroonpuuriga

Andmed kehtivad nimipingetel [U] 230/240 V. Madalamatel pingetel ja kasutusriigis spetsiifiliste mudelite puhul võivad toodud andmed varieeruda.

Pöörake palun tähelepanu oma tööriista andmesildil toodud tootenumbriks. Seadmete kaubanduslik tähistus võib olla erinev.

Andmed müra/vibratsiooni kohta

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Mõõtmised teostatud vastavalt standardile EN 60745.			
Seadme A-karakteristikuga mõõdetud müratase on üldjuhul			
Helirõhu tase	dB(A)	91	91
Müravõimsuse tase	dB(A)	102	102
Mõõtemääramatus K=	dB	3	3
Kandke kuulmiskaitsevahendeid!			
Vibratsiooni koguväärtus (kolme suuna vektorsumma), kindlaks tehtud vastavalt standardile EN 60745:			
betooni löökpuurimisel:			
vibratsioon a_h	m/s^2	13	12
mõõtemääramatus K	m/s^2	1,5	1,5
meiseldamisel:			
vibratsioon a_h	m/s^2	11	11
mõõtemääramatus K	m/s^2	1,5	1,5
metalli puurimisel:			
vibratsioon a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
mõõtemääramatus K	m/s^2	1,5	1,5
kruvide keeramisel:			
vibratsioon a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
mõõtemääramatus K	m/s^2	1,5	1,5

Käesolevas juhendis toodud vibratsioon on mõõdetud standardi EN 60745 kohase mõõtemetodi järgi ja seda saab kasutada elektriliste tööriistade omavaheliseks võrdlemiseks. See sobib ka vibratsiooni esialgseks hindamiseks.

Toodud vibratsioonitase on tüüpiline elektrilise tööriista kasutamisel ettenähtud töödeks. Kui aga elektrilist tööriista kasutatakse muudeks töödeks, rakendatakse teisi tarvikuid või kui tööriista hooldus pole piisav, võib vibratsioonitase kõikuda. See võib vibratsiooni tööperioodi jooksul tunduvalt suurendada.

Vibratsiooni täpseks hindamiseks tuleb arvesse võtta ka aega, mil seade oli välja lülitatud või küll sisse lülitatud, kuid tegelikult tööle rakendamata. See võib vibratsiooni tööperioodi jooksul tunduvalt vähendada.

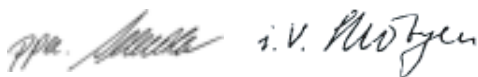
Rakendage tööriista kasutaja kaitsmiseks vibratsiooni mõju eest täiendavaid kaitsemeetmeid, näiteks: hooldage tööriista ja tarvikuid piisavalt, hoidke käed soojas, tagage sujuv töökorraldus.

Vastavus normidele

Kinnitame ainuvastutajana, et punktis „Tehnilised andmed“ kirjeldatud toode vastab järgmistele standarditele või normdokumentidele: EN 60745 vastavalt direktiivide 2004/108/EÜ, 98/37/EÜ (kuni 28.12.2009), 2006/42/EÜ (alates 29.12.2009).

Tehniline toimik saadaval aadressil:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering
Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montaaž

- ▶ Enne mistahes tööde teostamist elektrilise tööriista kallal tõmmake pistik pistikupesast välja.

Lisakäepide

- ▶ Kasutage seadet alati koos lisakäepide-mega **12**.

Lisakäepideme reguleerimine (vt joonist A)

Lisakäepidet **12** võite vastavalt oma soovile pöörata asendisse, mis võimaldab turvalise ja mugava töö.

Keerake lisakäepidet **12** vastupäeva ja seadke lisakäepide **12** soovitud asendisse. Seejärel keerake lisakäepide **12** päripäeva kinni.

Veenduge, et lisakäepideme kinnitusriba on korpuse vastavas soones.

Puurimissügavuse reguleerimine (vt joonist B)

Sügavuspiirikuga **11** saab kindlaks määrata soovitud puurimissügavuse **X**.

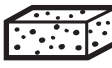

Vajutage sügavuspiiriku reguleerimise nupule **10** ja paigaldage sügavuspiirik lisakäepidemesse **12**.

Sügavuspiiriku **11** rihveldatud pool peab olema suunatud alla.

Lükake SDS-plus-tarvik lõpuni SDS-plus-padrusse **3**. Vastasel korral võib SDS-plus-tarviku liikuvus puurimissügavuse valeks muuta.

Tõmmake sügavuspiirik nii kaugele välja, et puuri otsa ja sügavuspiiriku otsa vaheline vahe-maa vastaks soovitud puurimissügavusele **X**.

Padruni ja tarvikute valik

Materjal	Töörežiim		
			
betoonis 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
müüritises 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
teras 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
puit 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Löökpuurimiseks ja meiseldamiseks läheb vaja SDS-plus-tarvikuid, mis paigaldatakse SDS-plus-padrunisse.

Puidu, metalli, keraamiliste plaatide ja plastmaterjalide löögita puurimiseks, samuti kruvide keeramiseks kasutatakse ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikuid (nt silindrilise sabaga puure). Nende tarvikute jaoks läheb vaja kiirkinnitus-padrunit või hammasvööpadrunit.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus vahetatava padruni **2** saab kergesti asendada tarnekomplekti kuuluva kiirkinnituspadruniga **1**.

Hammasvööpadruni vahetamine (GBH 3-28 DRE)

Et töötada SDS-plus-kinnitusega tarvikutega (nt silindrilise sabaga puuriga), tuleb seadme külge kinnitada sobiv padrun (hammasvöö- või kiirkinnituspadrun, lisatarvik).

Hammasvööpadruni paigaldamine (vt joonist C)

Keerake SDS-plus-adapter **16** hammasvööpadrunisse **15**. Kinnitage hammasvööpadrun **15** kinnituskraviga **14**. **Pange tähele, et kinnituskruvi on vasakkeermega.**

Hammasvööpadruni paigaldamine (vt joonist C)

Puhastage adapteri padrunisse kinnituvat osa ja määrige seda kergelt.

Lükake hammasvööpadrun koos adapteriga pöördliigutusega padrunisse, kuni see automaatselt lukustub.

Lukustuse kontrollimiseks tõmmake hammasvööpadrunit.

Hammasvööpadruni eemaldamine

Lükake lukustushülss **5** taha ja võtke hammasvööpadrun **15** maha.

Vahetatava padruni eemaldamine/ paigaldamine (GBH 3-28 DFR)

Vahetatava padruni eemaldamine (vt joonist D)

Tõmmake vahetatava padruni lukustusrõngas **6** taha, hoidke seda selles asendis ja tõmmake SDS-plus vahetatav padrun **2** või kiirkinnituspadrun **1** suunaga ette maha.

Pärast eemaldamist kaitske vahetatavat padrunit määrumise eest.

Vahetatava padruni paigaldamine (vt joonist E)

- **Kasutage üksnes konkreetsele mudelile ette nähtud originaaldetaile ja veenduge, et identifitseerimissoonte 18 arv on õige. Kasutada tohib vaid kahe või kolme identifitseerimissoonega vahetatavat padrunit.** Kui elektrilises tööriistas kasutatakse ebasobivat vahetatavat padrunit, võib tarvik tööriista kasutamise ajal välja kukkuda.

Enne paigaldamist puhastage vahetatav padrun ja määrige selle sisseasetavat osa kergelt.

Võtke SDS-plus vahetatavast padrunist **2** või kiirkinnituspadrunist **1** terve käega ümbert kinni.

Lükake vahetatav padrun pöördliigutusega padruni kinnituskohta **17**, kuni kuulete fikseerumisest märku andvat heli.

Vahetatav padrun lukustub automaatselt. Lukustuse kontrollimiseks tõmmake vahetatavat padrunit.

Tarviku vahetus

Tolmukaitse **4** kaitseb seadet töötamise ajal puurimistolmu sissetungimise eest. Tarviku paigaldamisel jälgige, et tolmukaitse **4** ei saa vigastada.

- ▶ **Vigastatud tolmukaitse tuleb kohe välja vahetada. Tolmukaitse väljavahetamiseks tuleks seade toimetada remonditöökotta.**

SDS-plus-tarviku paigaldamine (vt joonist F)

SDS-plus-padrun võimaldab tarvikut tööriista abita lihtsalt ja kiiresti vahetada.

GBH 3-28 DFR: Paigaldage SDS-plus vahetatav padrun **2**.

Puhastage tarviku padrunis kinnituv osa ja määrige seda kergelt.

Lükake tarvik pöördliigutusega padrunis, kuni tarvik automaatselt lukustub.

Lukustuse kontrollimiseks tõmmake tarvikut.

SDS-plus-tarvik on süsteemist tingituna vabalt liikuv. Seetõttu tekib tühikäigul kerge kõrvalekalle. See ei mõjuta puurimistäpsust, sest puur tsentreerub puurimisel automaatselt.

SDS-plus-tarviku eemaldamine (vt joonist G)

Lükake lukustushülss **5** taha ja võtke tarvik välja.

Ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikute paigaldamine (GBH 3-28 DRE)

Märkus: Ärge kasutage ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikuid löökpuurimiseks ega meiseldamiseks! Löökpuurimine ja meiseldamine kahjustab SDS-plus-kinnitusega tarvikuid ja padrunit.

Paigaldage hammasvööpadrun **15** (vt „Hammasvööpadruni vahetamine“, lk 290).

Tarviku paigaldamiseks keerake hammasvööpadrun **15** lahti. Paigaldage tarvik.

Asetage padrunvõti hammasvööpadruni **15** vastavatesse avadesse ja pingutage tarvik ühtlaselt kinni.

Keerake töörežiimilüliti **9** asendisse „Puurimine“.

Ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikute eemaldamine (GBH 3-28 DRE)

Keerake hammasvööpadruni **15** hülssi padrunvõtme abil vastupäeva, kuni tarvikut on võimalik eemaldada.

Ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikute paigaldamine (GBH 3-28 DFR) (vt joonist H)

Märkus: Ärge kasutage ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikuid löökpuurimiseks ega meiseldamiseks! Löökpuurimine ja meiseldamine kahjustab SDS-plus-kinnitusega tarvikuid ja padrunit.

Paigaldage kiirkinnituspadrun **1**.

Hoidke kinni kiirkinnituspadruni rõngast **20**.

Avage padrun, keerates eesmist hülssi **19** lahti nii palju, et tarvikut on võimalik kohale asetada. Hoidke rõngast **20** ja keerake eesmist hülssi **19** tugevasti noole suunas, kuni on kuulda fikseerumisest märku andvat heli.

Kinnitumise kontrollimiseks tõmmake tarvikust.

Märkus: Kui padrun on lõpuni avatud, võib padruni kinnikeeramisel kostuda fikseerumisest märku andev heli, kuid padrun ei sulgu.

Sel juhul keerake eesmist hülssi **19** korraks noolele vastupidises suunas. Seejärel on võimalik padrunit sulgeda.

Keerake töörežiimilüliti **9** asendisse „Puurimine“.

Ilma SDS-plus-kinnitusega tarvikute eemaldamine (GBH 3-28 DFR) (vt joonist I)

Hoidke kiirkinnituspadruni rõngast **20** kinni.

Avage padrun, keerates eesmist hülssi **19** noole suunas lahti nii palju, et tarvikut on võimalik kohale asetada.

Tolmueemaldus Saugfix abil (lisatarvik)

- ▶ Pliisisaldusega värvide, teatud puiduliikide, mineraalide ja metalli tolmu võib kahjustada tervist. Tolmuga kokkupuude ja tolmu sissehingamine võib põhjustada seadme kasutajal või läheduses viibivatel inimestel allergilisi reaktsioone ja/või hingamisteede haigusi. Teatud tolmu näiteks tamme- ja pöögitolmu, on vähkitekita toimega, iseäranis kombinatsioonil puidutöötlemisel kasutatavate lisaainetega (kromaadid, puidukaitsevahendid). Asbesti sisaldavat materjali tohivad töödelda üksnes vastava ala asjatundjad.
  - Võimaluse korral kasutage tolmuimejat.
  - Tagage töökohas hea ventilatsioon.
  - Soovitatav on kasutada hingamisteede kaitsemaski filtriga P2.

Pidage kinni töödeldavate materjalide suhtes Teie riigis kehtivatest eeskirjadest.

Saugfixi paigaldamine (vt joonist J)

Tolmueemalduseks läheb vaja Saugfixi (lisatarvik). Puurimisel vetrub Saugfix tagasi, nii et Saugfixi pea on alati tihedalt vastu aluspinda.

Vajutage sügavuspiiriku reguleerimise nupule **10** ja võtke sügavuspiirik maha **11**. Vajutage nupule **10** uuesti ja paigaldage Saugfix eestpoolt lisakäepidemesse **12**.

Ühendage Saugfixi avaga **21** imivoolik (läbimõõt 19 mm, lisatarvik).

Tolmuimeja peab töödeldava materjali tolmu imemiseks sobima.

Tervistkahjustava, kantserogeense ja kuiva tolmu eemaldamiseks kasutage spetsiaal tolmuimejat.

Puurimissügavuse reguleerimine Saugfixil (vt joonist K)

Soovitud puurimissügavust **X** saate välja reguleerida ka siis, kui Saugfix on külge monteeritud.

Lükake SDS-plus-tarvik lõpuni SDS-plus-padrunisse **3**. Vastasel korral võib SDS-plus-tarviku liikuvus puurimissügavuse valemiks muuta.

Keerake lahti Saugfixi tiibkrui **25**.

Asetage seade sisse lülitamata tugevasti puuritavale kohale. SDS-plus-tarvik peab seejuures pinnale toetuma.

Nihutage Saugfixi juhttoru **26** nii, et Saugfixi pea toetub puuritavale pinnale. Ärge lükake juhttoru **26** üle teleskoopitoru **24** kaugemale kui vajalik, nii et skaalast jääb võimalikult suur osa teleskoopitorul **24** näha.

Keerake tiibkrui **25** uuesti kinni. Keerake lahti Saugfixi tiibkrui **22**.

Nihutage sügavuspiirikut **23** teleskoopitorul **24** nii, et joonisel näidatud vahemaa **X** vastab soovitud puurimissügavusele.

Keerake klemmkrui **22** selles asendis kinni.

Kasutus

Seadme kasutuselevõtt

▶ Pöörake tähelepanu võrgupingele!

Võrgupinge peab ühtima elektrilise tööriista andmesildil märgitud pingega.

Töörežiimi valik

Töörežiimilülitiga **9** valite seadme töörežiimi.

Märkus: Töörežiimi tohib muuta üksnes siis, kui seade on välja lülitatud! Vastasel korral võib seade kahjustuda.

Töörežiimi vahetamiseks vajutage vabastusnupule **8** ja keerake töörežiimilüliti **9** soovitud asendisse, kuni see kuuldavalt kohale fikseerub.

Asend **löökpuurimiseks** betoonis või kivis

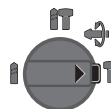

Asend puidu, metalli, keraamiliste plaatide ja plastmaterjalide **puurimiseks** ning kruvide keeramiseks

Asend **Vario-Lock** meisli asendi reguleerimiseks

Selles asendis ei fikseeru töörežiimilüliti **9** kohale.

Asend **meiseldamiseks**

Pöörlemissuuna ümberlülitamine

Reverslülitiga **13** saate muuta seadme pöörlemissuunda.

- ▶ **Reverslülitit 13 käsitsege ainult siis, kui seadme spindel ei pöörle.**

🔄 **Parem käik:** Suruge reverslülitit **13** lõpuni asendisse .

🔄 **Vasak käik:** Suruge reverslülitit **13** lõpuni asendisse .

Löökpuurimiseks, puurimiseks ja meiseldamiseks lülitage seade alati paremale käigule.

Sisse-/väljalülitus

Tööriista **sisselülitamiseks** vajutage lülitile (sisse/välja) **7**.

Seadme **väljalülitamiseks** vabastage lüliti (sisse/välja) **7**.

Pöörete arvu/löökide arvu reguleerimine

Sisselülitatud seadme pöörete/löökide arvu saab sujuvalt reguleerida vastavalt sellele, kui palju lülitit (sisse/välja) **7** sisse vajutada.

Kerge surve lülitile (sisse/välja) **7** annab madala pöörete arvu/löökide arvu. Surve suurendamine suurendab ka pöörete arvu/löökide arvu.

Ülekoormuskaitse

- ▶ **Puurimistarviku kinnikiildumisel või haakumisel seadme spindel seiskub. Sellega kaasnevate jõudude tasakaalustamiseks tuleb seadet hoida alati kahe käega ja võtta stabiilne tööasend.**

- ▶ **Seadme kinnikiildumise korral lülitage seade välja ja eemaldage tarvik. Kinnikiildunud tarvikuga seadme sisselülitamisel tekivad suured reaktsioonimomendid.**

Tööjuhised

Meisli asendi muutmine (Vario-Lock)

Meislit saab lukustada 36 asendisse. Nii on võimalik valida optimaalset tööasendit.

Asetage meisel padrunisse.

Keerake töörežiimilüliti **9** asendisse „Vario-Lock“ (vt „Töörežiimi valik“, lk 292).

Pöörake padrun soovitud asendisse.

Keerake töörežiimilüliti **9** asendisse „Meiseldamine“. Padrun on sellega lukustatud.

Meiseldamiseks reguleerige seade paremale käigule.

Kruvikeeramistarvikute kinnitamine (vt joonist L)

- ▶ **Mutrile/kruvile asetamisel peab seade olema välja lülitatud.** Pöörlevad tarvikud võivad kohalt libiseda.

Kruvikeeramistarvikute kasutamiseks läheb vaja SDS-plus-kinnitusega universaaladapterit **27** (lisatarvik).

Puhastage adapteri padrunisse kinnituvat osa ja määrige seda kergelt.

Lükake universaaladapter pöördliigutusega padrunisse, kuni see automaatselt lukustub.

Lukustuse kontrollimiseks tõmmake universaaladapterit.

Kinnitage universaaladapterisse kruvikeeramistarvik. Kasutage ainult kruvi peaga sobivaid kruvikeeramistarvikuid.

Keerake töörežiimilüliti **9** asendisse „Puurimine“.

Universaaladapteri eemaldamiseks lükake lukustushülssi **5** taha ja võtke universaaladapter **27** padrunist välja.

Hooldus ja teenindus

Hooldus ja puhastus

- ▶ **Enne mistahes tööde teostamist elektrilise tööriista kallal tõmmake pistik pistikupesast välja.**
- ▶ **Seadme laitmatu ja ohutu töö tagamiseks hoidke seade ja selle ventilatsioonivad puhtad.**
- ▶ **Vigastatud tolmukaitse tuleb kohe välja vahetada. Tolmukaitse väljavahetamiseks tuleks seade toimetada remonditöökotta.**

Puhastage padrunit **3** iga kord pärast kasutamist.

Antud seade on hoolikalt valmistatud ja testitud. Kui seade sellest hoolimata rikki läheb, tuleb see lasta parandada Boschi elektriliste käsitööriistade volitatud remonditökojas.

Järelepärimiste esitamisel ja tagavaraosade tellimisel näidake kindlasti ära seadme andmesildil olev 10-kohaline tootenumber.

Müügijärgne teenindus ja nõustamine

Müügiesindajad annavad vastused toote paranduse ja hooldusega ning varuosadega seotud küsimustele. Joonised ja lisateabe varuosade kohta leiate ka veebiaadressilt:

www.bosch-pt.com

Boschi müügiesindajad nõustavad Teid toodete ja lisatarvikute ostmise, kasutamise ja seadistamisega seotud küsimustes.

Eesti Vabariik

Mercantile Group AS
 Boschi elektriliste käsitööriistade remont ja hooldus
 Pärnu mnt. 549
 76401 Saue vald, Laagri
 Tel.: + 372 (0679) 1122
 Fax: + 372 (0679) 1129

Kasutuskõlbmatuks muutunud seadmete käitlus

Elektriseadmed, lisatarvikud ja pakendid tuleks keskkonnasäästlikult ringlusse võtta.

Üksnes EL liikmesriikidele:

Ärge käideldge kasutuskõlbmatuks muutunud elektrilisi tööriistu koos olmejäätmetega! Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta ning direktiivi kohaldamisele liikmesriikides tuleb kasutuskõlbmatuks muutunud elektrilised tööriistad eraldi kokku koguda ja keskkonnasäästlikult korduskasutada või ringlusse võtta.

Tootja jätab endale õiguse muudatuste tegemiseks.

Drošības noteikumi

Vispārējie drošības noteikumi darbam ar elektroinstrumentiem

⚠ BRĪDINĀJUMS Rūpīgi izlasiet visus drošības noteikumus. Šeit sniegto drošības noteikumu un norādījumu neievērošana var izraisīt aizdegšanos un būt par cēloni elektriskajam triecienam vai nopietnam savainojumam.

Pēc izlasīšanas uzglabājiet šos noteikumus turpmākai izmantošanai.

Turpmākajā izklāstā lietotais apzīmējums „elektroinstrumenti” attiecas gan uz tīkla elektroinstrumentiem (ar elektrokabeļi), gan arī uz akumulatora elektroinstrumentiem (bez elektrokabeļa).

1) Drošība darba vietā

a) Sekojiet, lai darba vieta būtu tīra un sakārtota. Nekārtīgā darba vietā un sliktā apgaismojumā var viegli notikt nelaimes gadījums.

b) Nelietojiet elektroinstrumentu eksplozīvu vai ugunsnedrošu vielu tuvumā un vietās ar paaugstinātu gāzes vai putekļu saturu gaisā. Darba laikā elektroinstrumenti nedaudz dzirksteļo, un tas var izsaukt viegli degošu putekļu vai tvaiku aizdegšanos.

c) Lietojot elektroinstrumentu, neļaujiet nepiederošām personām un jo īpaši bērniem tuvoties darba vietai. Citu personu klātbūtne var novērst uzmanību, kā rezultātā jūs varat zaudēt kontroli pār elektroinstrumentu.

2) Elektrodrošība

a) Elektroinstrumenta kontaktdakšai jābūt piemērotai elektrotīkla kontaktligzdai. Kontaktdakšas konstrukciju nedrīkst nekādā veidā mainīt. Nelietojiet kontaktdakšas salāgotājus, ja elektroinstrumenti caur kabeli tiek savienoti ar aizsargzemējuma ķēdi. Neizmainītas konstrukcijas kontaktdakša, kas piemērota kontaktligzdai, ļauj samazināt elektriskā trieciena saņemšanas risku.

b) Darba laikā nepieskarieties sazemētiem priekšmetiem, piemēram, caurulēm, radiatoriem, plītiem vai ledusskapjiem. Pieskaroties sazemētām virsmām, pieaug risks saņemt elektrisko triecienu.

c) Nelietojiet elektroinstrumentu lietus laikā, neturiet to mitrumā. Mitrumam iekļūstot elektroinstrumentā, pieaug risks saņemt elektrisko triecienu.

d) Nenesiet un nepiekariet elektroinstrumentu aiz elektrokabeļa. Neraujiet aiz kabeļa, ja vēlaties atvienot instrumentu no elektrotīkla kontaktligzdas. Sargājiet elektrokabeļi no karstuma, eļļas, asām šķautnēm un elektroinstrumenta kustīgajām daļām. Bojāts vai samezģlojies elektrokabeļis var būt par cēloni elektriskajam triecienam.

e) Darbinot elektroinstrumentu ārpus telpām, izmantojiet tā pievienošanai vienīgi tādus pagarinātājkabeļus, kuru lietošana ārpus telpām ir atļauta. Lietojot elektrokabeļi, kas piemēroti darbam ārpus telpām, samazinās risks saņemt elektrisko triecienu.

f) Ja elektroinstrumentu tomēr nepieciešams lietot vietās ar paaugstinātu mitrumu, izmantojiet tā pievienošanai noplūdes strāvas aizsargreleju. Lietojot noplūdes strāvas aizsargreleju, samazinās risks saņemt elektrisko triecienu.

3) Personiskā drošība

a) Darba laikā saglabājiet paškontroli un rīkojieties saskaņā ar veselo saprātu. Pārtrauciet darbu, ja jūtaties noguris vai atrodaties alkohola, narkotiku vai medikamentu izraisītā reibumā. Strādājot ar elektroinstrumentu, pat viens neuzmanības mirklis var būt par cēloni nopietnam savainojumam.

b) Izmantojiet individuālos darba aizsardzības līdzekļus. Darba laikā nēsājiet aizsargbrilles. Individuālo darba aizsardzības līdzekļu (putekļu maskas, neslidošu apavu un aizsargķiveres vai ausu aizsargu) pielietošana atbilstoši elektroinstrumenta tipam un veicamā darba raksturam ļauj izvairīties no savainojumiem.

- c) Nepieļaujiet elektroinstrumenta patvaļīgu ieslēgšanos. Pirms elektroinstrumenta pievienošanas elektrotīklam, akumulatora ievietošanas vai izņemšanas, kā arī pirms elektroinstrumenta pārņemšanas pārliecinieties, ka tas ir izslēgts.** Pārņemot elektroinstrumentu, ja pirksts atrodas uz ieslēdzēja, kā arī pievienojot to elektrobarošanas avotam laikā, kad elektroinstrumenti ir ieslēgti, var viegli notikt nelaimes gadījums.
- d) Pirms elektroinstrumenta ieslēgšanas neaizmirstiet izņemt no tā regulējošos instrumentus vai atslēgas.** Regulējošais instruments vai atslēga, kas ieslēgšanas brīdī atrodas elektroinstrumenta kustīgajās daļās, var radīt savainojumu.
- e) Darba laikā izvairieties ieņemt neērtu vai nedabisku ķermeņa stāvokli. Vienmēr ieturiet stingru stāju un centieties saglabāt līdzsvaru.** Tas atvieglo elektroinstrumenta vadību neparedzētās situācijās.
- f) Izvēlieties darbam piemērotu apģērbu. Darba laikā nenēsājiet brīvi plandošas drēbes un rotaslietas. Netuviniet matus, apģērbu un aizsargcimdus elektroinstrumenta kustīgajām daļām.** Elektroinstrumenta kustīgajās daļās var ieķerties vaļīgas drēbes, rotaslietas un gari mati.
- g) Ja elektroinstrumenta konstrukcija ļauj tam pievienot ārējo putekļu uzsūkšanas vai savākšanas/uzkrāšanas ierīci, sekojiet, lai tā būtu pievienota un pareizi darbotos.** Pielietojot putekļu uzsūkšanu vai savākšanu/uzkrāšanu, samazinās to kaitīgā ietekme uz strādājošās personas veselību.
- 4) Saudzējoša apiešanās un darbs ar elektroinstrumentiem**
- a) Nepārslodojiet elektroinstrumentu. Katram darbam izvēlieties piemērotu elektroinstrumentu.** Elektroinstrumenti darbojas labāk un drošāk pie nominālās slodzes.
- b) Nelietojiet elektroinstrumentu, ja ir bojāts tā ieslēdzējs.** Elektroinstrumenti, ko nevar ieslēgt un izslēgt, ir bīstami lietošanai un to nepieciešams remontēt.
- c) Pirms elektroinstrumenta apkopes, regulēšanas vai darbinstrumenta nomainīšanas atvienojiet tā kontaktdakšu no barojošā elektrotīkla vai izņemiet no tā akumulatoru.** Šādi iespējams novērst elektroinstrumenta nejaušu ieslēgšanos.
- d) Ja elektroinstrumenti netiek lietoti, uzglabājiet to piemērotā vietā, kur elektroinstrumenti nav sasniedzami bērniem un personām, kuras neprot ar to rīkoties vai nav iepazinušās ar šiem noteikumiem.** Ja elektroinstrumentu lieto nekompetentas personas, tas var apdraudēt cilvēku veselību.
- e) Rūpīgi veiciet elektroinstrumenta apkalpošanu. Pārbaudiet, vai kustīgās daļas darbojas bez traucējumiem un nav iespiestas, vai kāda no daļām nav salauzta vai bojāta, vai katra no tām pareizi funkcionē un pilda tai paredzēto uzdevumu. Nodrošiniet, lai bojātās daļas tiktu savlaicīgi nomainītas vai remontētas pilnvarotā remonta darbnīcā.** Daudzi nelaimes gadījumi notiek tāpēc, ka elektroinstrumenti pirms lietošanas nav pienācīgi apkalpoti.
- f) Savlaicīgi notīriet un uzasiniet griezošos darbinstrumentus.** Rūpīgi kopti elektroinstrumenti, kas apgādāti ar asiem griezējinstrumentiem, ļauj strādāt daudz ražīgāk un ir vieglāk vadāmi.
- g) Lietojiet vienīgi tādus elektroinstrumentus, papildpiederumus, darbinstrumentus utt., kas atbilst šeit sniegtajiem norādījumiem, ņemot vērā arī konkrētos darba apstākļus un pielietojuma īpatnības.** Elektroinstrumentu lietošana citiem mērķiem, nekā tiem, kuriem to ir paredzējusi ražotājfirma, ir bīstama un var novest pie neparedzamām sekām.
- 5) Apkalpošana**
- a) Nodrošiniet, lai elektroinstrumenta remontu veiktu kvalificēts personāls, nomainīti izmantojot oriģinālās rezerves daļas un piederumus.** Tikai tā iespējams panākt un saglabāt vajadzīgo darba drošības līmeni.

Drošības noteikumi perforatoriem

- ▶ **Lietojiet līdzekļus dzirdes orgānu aizsardzībai.** Trokšņa iedarbība var radīt paliekošus dzirdes traucējumus.
- ▶ **Lietojiet kopā ar elektroinstrumentu piegādāto(s) papildrokturi(us).** Kontroles zaudēšana pār instrumentu var būt par cēloni savainojumiem.
- ▶ **Veicot darbu, kura laikā darbinstruments var skart slēptus elektriskos vadus vai paša instrumenta elektrokabeļi, turiet instrumentu tikai aiz izolētajām virsmām.** Darbinstrumentam skarot spriegumnesošus vadus, spriegums nonāk arī uz instrumenta metāla daļām un var būt par cēloni elektriskajam triecienam.
- ▶ **Lietojot piemērotu metālmeklētāju, pārbaudiet, vai apstrādes vietu nešķērso slēptas komunālapgādes līnijas, vai arī griezieties pēc konsultācijas vietējā komunālās saimniecības iestādē.** Darbinstrumenta saskarsnās ar elektropārvades līniju var izraisīt aizdegšanos vai būt par cēloni elektriskajam triecienam. Bojājums gāzes pārvades līnijā var izraisīt sprādzienu. Darbinstrumentam skarot ūdensvada cauruli, var tikt bojātas materiālās vērtības, kā arī strādājošā persona var saņemt elektrisko triecienu.
- ▶ **Darba laikā stingri turiet elektroinstrumentu ar abām rokām un centieties ieturēt drošu stāju.** Elektroinstrumentu ir drošāk vadīt ar abām rokām.
- ▶ **Nostipriniet apstrādājamo priekšmetu.** Iestiprinot apstrādājamo priekšmetu skrūvspīlēs vai citā stiprinājuma ierīcē, strādāt ir drošāk, nekā tad, ja tas tiek turēts ar rokām.
- ▶ **Uzturiet darba vietu tīru.** Īpaši bīstams ir dažādu materiālu putekļu sajaukums. Vieglo metālu putekļi ir ļoti ugunsdroši un sprādzienbīstami.
- ▶ **Pirms elektroinstrumenta novietošanas nogaidiet, līdz tas pilnīgi apstājas.** Kustībā esošs darbinstruments var iestrēgt, izsaucot kontroles zaudēšanu pār elektroinstrumentu.

- ▶ **Nelietojiet elektroinstrumentu, ja ir bojāts tā elektrokabeļis. Ja elektrokabeļis tiek bojāts darba laikā, nepieskarieties tam, bet izvelciet kabeļa kontaktdakšu no elektrotīkla kontaktligzdas.** Strādājot ar instrumentu, kuram ir bojāts elektrokabeļis, pieaug risks saņemt elektrisko triecienu.

Funkciju apraksts

Rūpīgi izlasiet visus drošības noteikumus. Šeit sniegto drošības noteikumu un norādījumu neievērošana var izraisīt aizdegšanos un būt par cēloni elektriskajam triecienam vai nopietnam savainojumam.

Lūdzam atvērt atlokāmo lappusi ar elektroinstrumenta attēlu un turēt to atvērtu visu laiku, kamēr tiek lasīta lietošanas pamācība.

Pielietojums

Elektroinstrumenti ir paredzēti betona, ķieģeļu un akmens triecienuurbšanai, kā arī viegliem atskaldīšanas darbiem ar keltu. Tas ir piemērots arī koka, metāla, keramikas un plastmasas beztriecienu urbšanai. Elektroinstrumenti ar elektronisko gaitas regulēšanu un griešanas virziena pārslēgšanu ir lietojami arī skrūvēšanai.

Attēlotās sastāvdaļas

Attēloto sastāvdaļu numerācija atbilst numuriem elektroinstrumenta attēlā, kas sniegts ilustratīvajā lappusē.

- 1 Nomaināmā bezatslēgas urbpatrona (GBH 3-28 DFR)
- 2 Nomaināmā SDS-plus urbpatrona (GBH 3-28 DFR)
- 3 SDS-plus turētājaptvere
- 4 Putekļu aizsargs
- 5 Turētājaptveres spīļuzmava
- 6 Nomaināmās urbpatronas fiksējošais gredzens (GBH 3-28 DFR)
- 7 Ieslēdzējs
- 8 Taustiņš darba režīma pārslēdzēja defiksēšanai
- 9 Darba režīma pārslēdzējs

298 | Latviešu

- 10 Taustiņš dziļuma ierobežotāja atbrīvošanai
 11 Dziļuma ierobežotājs
 12 Papildrokturis
 13 Griešanās virziena pārslēdzējs
 14 Zobaploces urbpatronas noturskrūve*
 15 Zobaploces urbpatrona*
 16 SDS-plus kāts urbpatronas stiprināšanai*
 17 Urbpatronas stiprinājums (GBH 3-28 DFR)
 18 Identifikācijas rievās
 19 Bezatslēgas urbpatronas priekšējā aploce (GBH 3-28 DFR)
 20 Bezatslēgas urbpatronas noturgredzens (GBH 3-28 DFR)
 21 Uzsūkšanas ierīces Saugfix uzsūkšanas atvere*
 22 Uzsūkšanas ierīces Saugfix dziļuma ierobežotāja spārnskrūve*
 23 Uzsūkšanas ierīces Saugfix dziļuma ierobežotājs*
 24 Uzsūkšanas ierīces Saugfix teleskopiskā vadotne*
 25 Uzsūkšanas ierīces Saugfix spārnskrūve*
 26 Uzsūkšanas ierīces Saugfix vadotnes aptvere*
 27 Universālais turētājs ar SDS-plus stiprinājuma kātu*
- *Šeit attēlotie vai aprakstītie piederumi neietilpst standarta piegādes komplektā. Pilns pārskats par izstrādājuma piederumiem ir sniegts mūsu piederumu katalogā.

Tehniskie parametri

Perforators		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Izstrādājuma numurs		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Griešanās ātruma regulēšana		●	●
Griešanās izslēgšana		●	●
Griešanās virziena pārslēgšana		●	●
Nomaināma urbpatrona		–	●
Nominālā patērējamā jauda	W	800	800
Triecienu biežums pie nominālā griešanās ātruma	min. ¹	0–4000	0–4000
Trieciena enerģija	J	0–3,5	0–3,5
Nominālais griešanās ātrums	min. ¹	0–900	0–900
Darbinstrumenta turētājs		SDS-plus	SDS-plus
Darbvārpstas aptveres diametrs	mm	50	50
Maks. pieļaujamais urbumu diametrs: (skatīt arī lappusē 301)			
– betonā*	mm	28	28
– mūrī (ar kroņurbjiem)	mm	82	82
– tēraudā	mm	13	13
– kokā	mm	30	30
Svars atbilstoši EPTA-Procedure 01/2003	kg	3,5	3,6
Elektroizsardzības klase		□/II	□/II

* nav piemērots urbšanai ar kroņurbjiem

Šādi parametri tiek nodrošināti pie nominālā elektrobarošanas sprieguma [U] 230/240 V. Instrumentiem, kas paredzēti zemākam spriegumam vai ir modificēti atbilstoši nacionālajiem standartiem, šie parametri var atšķirties.

Lūdzam vadīties pēc elektroinstrumenta izstrādājuma numura. Atsevišķiem izstrādājumiem tirdzniecības apzīmējumi var mainīties.

Informācija par troksni un vibrāciju

	GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Mērījumi ir veikti atbilstoši standartam EN 60745.		
Pēc raksturlienes A izsvērtās instrumenta radītā trokšņa parametru tipiskās vērtības ir šādas:		
skaņas spiediena līmenis	91	91
skaņas jaudas līmenis	102	102
mērījumu izkliede K=	3	3
Nēsājiet ausu aizsargus!		
Kopējā vibrācijas paātrinājuma vērtība (vektoru summa trijos virzienos) ir noteikta atbilstoši standartam EN 60745.		
Trieceņurbšana betonā:		
vibrācijas paātrinājuma vērtība a_h	13	12
mērījumu izkliede K	1,5	1,5
Atskaldīšana:		
vibrācijas paātrinājuma vērtība a_h	11	11
mērījumu izkliede K	1,5	1,5
Urbšana metālā:		
vibrācijas paātrinājuma vērtība a_h	<2,5	<2,5
mērījumu izkliede K	1,5	1,5
Skrūvēšana:		
vibrācijas paātrinājuma vērtība a_h	<2,5	<2,5
mērījumu izkliede K	1,5	1,5

Šajā pamācībā sniegtais vibrācijas līmenis ir izmērīts atbilstoši standartā EN 60745 noteiktajai procedūrai un var tikt lietots instrumentu salīdzināšanai. To var izmantot arī vibrācijas radītās papildu slodzes iepriekšējai novērtēšanai.

Šeit sniegtais vibrācijas līmenis ir attiecināms uz elektroinstrumenta galvenajiem pielietojuma veidiem. Ja elektroinstrumenti tiek lietoti netipiskiem mērķiem, kopā ar netipiskiem darbinstrumentiem vai nav vajadzīgajā veidā apkalpots, tā vibrācijas līmenis var atšķirties no šeit sniegtās vērtības. Tas var ievērojami palielināt vibrācijas radīto papildu slodzi zināmam darba laika posmam.

Lai precīzi izvērtētu vibrācijas radīto papildu slodzi zināmam darba laika posmam, jāņem vērā arī laiks, kad elektroinstrumenti ir izslēgti vai arī darbojas, taču reāli netiek izmantoti paredzētā darba veikšanai. Tas var ievērojami samazināt vibrācijas radīto papildu slodzi zināmam darba laika posmam.

Veiciet papildu pasākumus, lai pasargātu strādājošo personu no vibrācijas kaitīgās iedarbības, piemēram, savlaicīgi veiciet elektroinstrumenta un darbinstrumentu apkalpošanu, novērsiet roku atdzišanu un pareizi plānojiet darbu.

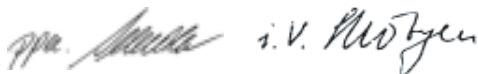

Atbilstības deklarācija

Mēs ar pilnu atbildību paziņojam, ka sadaļā „Tehniskie parametri“ aprakstītais izstrādājums atbilst šādiem standartiem vai normatīvajiem dokumentiem: EN 60745, kā arī direktīvām 2004/108/EK, 98/37/EK (līdz 28.12.2009) un 2006/42/EK (no 29.12.2009).

Tehniskais pamatojums no:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider Senior Vice President Engineering	Dr. Eckerhard Strötgen Head of Product Certification
--	--

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montāža

- ▶ **Pirms elektroinstrumenta apkopes vai apkalpošanas izvelciet tā elektrokabeļa kontaktdakšu no barojošā elektrotīkla kontaktligzdas.**

Papildrokturis

- ▶ **Lietojiet elektroinstrumentu tikai tad, ja uz tā ir uzstādīts papildrokturis 12.**

Papildroktura pagriešana (skatīt attēlu A)

Papildrokturi **12** var pagriezt tādā stāvoklī, kas darba laikā ļauj droši stāvēt un strādāt bez piepūles.

Atskrūvējiet papildroktura **12** apakšējo daļu, griežot to pretēji pulksteņa rādītāju kustības virzienam, un pagriežiet papildrokturi **12** vēlamajā stāvoklī. Tad stingri pieskrūvējiet papildroktura **12** apakšējo daļu, griežot to pulksteņa rādītāju kustības virzienā.

Sekoņiet, lai, papildroktura spīļaploce ievietotos šim nolūkam paredzētajā korpusa gropē.

Urbšanas dziļuma iestādīšana (skatīt attēlu B)

Izmantojot urbšanas dziļuma ierobežotāju **11**, var iestādīt vēlamo urbšanas dziļumu **X**.

Šim nolūkam nospiediet urbšanas dziļuma ierobežotāja atbrīvošanas taustiņu **10** un pārvirotiet urbšanas dziļuma ierobežotāju papildroktura **12** turētājā.

Rievojumam uz dziļuma ierobežotāja **11** jābūt vērstam augšup.

Līdz galam iebīdiet darbinstrumentu ar SDS-plus stiprinājumu SDS-plus turētājaptverē **3**. Pretējā gadījumā darbinstruments turētājaptverē kustas, kas var traucēt pareiza urbšanas dziļuma iestādīšanu.

Izvelciet urbšanas dziļuma ierobežotāju tādā garumā, lai attālums starp urbja smaili un urbšanas dziļuma ierobežotāja galu būtu vienāds ar vēlamo urbšanas dziļumu **X**.

Urbjpatronas un darbinstrumenta izvēle

Materiāls	Darba režīms		
			
betonā 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
mūri 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
tēraudā 	–	–	Ø –13 mm SDS-plus
kokā 	–	–	Ø –30 mm SDS-plus

Zum Hammerbohren und Meißeln benötigen Sie SDS-plus-Werkzeuge, die in das SDS-plus-Bohrfutter eingesetzt werden.

Zum Bohren ohne Schlag in Holz, Metall, Keramik und Kunststoff sowie zum Schrauben werden Werkzeuge ohne SDS-plus (z.B. Bohrer mit zylindrischem Schaft) verwendet. Für diese Werkzeuge benötigen Sie ein Schnellspannbohrfutter bzw. Zahnkranzbohrfutter.

GBH 3-28 DFR: Das SDS-plus-Wechselbohrfutter **2** kann leicht gegen das mitgelieferte Schnellspann-Wechselbohrfutter **1** ausgetauscht werden.

Veicot triecienurbšanu un apstrādi ar kaltu, jālieto SDS-plus darbinstrumenti, kas derīgi iestiprināšanai SDS-plus urbjpatronā.

Urbšanai bez triecieniem kokā, metālā, keramikajos materiālos un plastmasā, kā arī skrūvēšanai jālieto darbinstrumenti bez SDS-plus stiprinājuma (piemēram, urbji ar cilindrisku kātu). Šo darbinstrumentu iestiprināšanai nepieciešama bezatslēgas vai zobaploces urbjpatrona.

GBH 3-28 DFR: nomaināmo SDS-plus-urbjpatronu **2** var viegli nomainīt pret kopā ar instrumentu piegādāto bezatslēgas urbjpatronu **1**.

Zobaploces urbjpatronas nomaiņa (GBH 3-28 DRE)

Lai varētu izmantot darbinstrumentus bez SDS-plus stiprinājuma (piemēram, urbjus ar cilindrisku kātu), elektroinstrumentā jāiestiprina piemērota urbjpatrona (zobaploces vai bezatslēgas urbjpatrona; tās abas ir papildpiederumi).

Zobaploces urbjpatronas salikšana (skatīt attēlu C)

Ieskrūvējiet SDS-plus kātu **16** zobaploces urbjpatronā **15**. Nostipriniet zobaploces urbjpatronu **15** ar noturskrūvi **14**. **Atcerieties, ka noturskrūvei ir kreisā vītne.**

Zobaploces urbjpatronas iestiprināšana (skatīt attēlu C)

Notīriet kāta iestiprināmo daļu un pārklājiet to ar nelielu smērvielas daudzumu.

Nedaudz pagrozot, ievirziet zobaploces urbjpatronas kātu turētājaptverē, līdz tas tur automātiski fiksējas.

Pārbaudiet fiksēšanos, pavelkot zobaploces urbjpatronu ārā no turētājaptveres.

Zobaploces urbjpatronas izņemšana

Pavirziet spīluzmavu **5** instrumenta korpusa virzienā un izvelciet zobaploces urbjpatronu **15**.

Nomaināmās urbpatronas izņemšana un iestiprināšana (GBH 3-28 DFR)

Nomaināmās urbpatronas izņemšana (skatīt attēlu D)

Pabīdīet atpakaļ nomaināmās urbpatronas fiksējošo gredzenu **6** un, stingri turot to šādā stāvoklī, izvelciet nomaināmo SDS-plus urbpatronu **2** vai nomaināmo bezatslēgas urbpatronu **1** virzienā uz priekšu.

Pēc nomaināmās urbpatronas izņemšanas veiciet pasākumus, lai pasargātu to no netūrumiem.

Nomaināmās urbpatronas iestiprināšana (skatīt attēlu E)

- ▶ **Izmantojiet vienīgi oriģinālo izstrādājumu, kas paredzēts attiecīgajam elektroinstrumenta modelim, un ņemiet vērā identifikācijas rievu 18 skaitu. Ir atļauts izmantot vienīgi nomaināmo urbpatronu ar divām vai trim identifikācijas rievām.**

Izmantojot nomaināmo urbpatronu, kas nav piemērota šim elektroinstrumentam, tajā iestiprinātais darbinstruments darba laikā var izkrist.

Pirms iestiprināšanas notīriet nomaināmo urbpatronu un pārklājiet tās iestiprināmo daļu ar nelielu daudzumu smērvielas.

Satveriet plaukstā nomaināmo SDS-plus urbpatronu **2** vai nomaināmo bezatslēgas urbpatronu **1**. Nedaudz pagrozot, iebīdīet nomaināmo urbpatronu stiprinājumā **17**, līdz skaidri sadzirdat fiksatora klikšķi.

Nomaināmā urbpatrona automātiski fiksējas stiprinājumā. Pārbaudiet urbpatronas fiksāciju, nedaudz pavelkot to ārā no stiprinājuma.

Darbinstrumenta nomaīņa

Putekļu aizsargs **4** novērš urbšanas procesā radušos putekļu iekļūšanu turētājaptverē. Iestiprinot darbinstrumentu, sekojiet, lai putekļu aizsargs **4** netiktu bojāts.

- ▶ **Ja putekļu aizsargs ir bojāts, tas nekavējoties jānomaina. Nomaīņu ieteicams veikt pilnvarotā klientu apkalpošanas iestādē.**

SDS-plus darbinstrumentu iestiprināšana (skatīt attēlu F)

SDS-plus urbpatronā var vienkārši un ērti iestiprināt nomaināmos darbinstrumentus, nelietojot palīgriekus.

GBH 3-28 DFR: iestipriniet nomaināmo SDS-plus urbpatronu **2**.

Pirms iestiprināšanas notīriet darbinstrumenta kātu un pārklājiet tā iestiprināmo daļu ar nelielu daudzumu smērvielas.

Nedaudz pagrozot, ievirziet darbinstrumenta kātu urbpatronas turētājaptverē, līdz tas tur automātiski fiksējas.

Pārbaudiet urbpatronas fiksāciju, nedaudz pavelkot to ārā no stiprinājuma.

SDS-plus stiprinājuma sistēmai piemīt īpatnība, ka turētājaptverē iestiprinātais darbinstruments brīvi kustas. Tāpēc, instrumentam darbojoties tukšgaitā, darbinstruments rotē ar zināmu radiālu ekscentritāti. Taču tas neietekmē urbumu precizitāti, jo urbšanas laikā darbinstruments automātiski centrējas.

SDS-plus darbinstrumenta izņemšana (skatīt attēlu G)

Pavirziet spīļuzmavu **5** instrumenta korpusa virzienā un izvelciet darbinstrumentu no turētājaptveres.

Kā iestiprināt darbinstrumentu bez SDS-plus stiprinājuma (GBH 3-28 DRE)

Piezīme. Nelietojiet darbinstrumentus bez SDS-plus stiprinājuma, veicot triecienurbšanu un izciršanu ar kalnu! Triecienurbšanas un izciršanas laikā darbinstrumenti bez SDS-plus stiprinājuma un to iestiprināšanai paredzētās urbpatronas var tikt bojātas.

Iestipriniet zobaploces urbpatronu **15** (skatīt sadaļu „Zobaploces urbpatronas nomaīņa”, lappusē 301).

Griežot zobaploces urbpatronas **15** aploci, atveriet urbpatronu tik tālu, lai tajā varētu ievietot darbinstrumentu. Ievietojiet darbinstrumentu urbpatronā.

Pēc kārtas ievietojiet urbpatronas atslēgu atbilstošajos zobaploces urbpatronas **15** atvērumos un iespīlējiet darbinstrumentu urbpatronā. Pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** stāvoklī „Urbšana”.

Kā izņemt darbinstrumentu bez SDS-plus stiprinājuma (GBH 3-28 DRE)

Ar urbpatronas atslēgas palīdzību grieziet zobaploces urbpatronas **15** aploci pretēji pulksteņa rādītāju kustības virzienam, līdz darbinstrumentu kļūst iespējams izņemt.

Kā iestiprināt darbinstrumentu bez SDS-plus stiprinājuma (GBH 3-28 DFR) (skatīt attēlu H)

Piezīme. Nelietojiet darbinstrumentus bez SDS-plus stiprinājuma, veicot triecienuurbšanu un izciršanu ar kalnu! Triecienuurbšanas un izciršanas laikā darbinstrumenti bez SDS-plus stiprinājuma un to iestiprināšanai paredzētās urbpatronas var tikt bojātas.

Iestipriniet bezatslēgas urbpatronu **1**.

Stingri satveriet bezatslēgas urbpatronas noturgredzenu **20**. Griežot bezatslēgas urbpatronas priekšējo aploci **19**, atveriet tās turētājaptveri tik tālu, lai tajā varētu ievietot darbinstrumenta kātu. Stingri turiet noturgredzenu **20** un spēcīgi grieziet priekšējo aploci **19** bultas virzienā, līdz kļūst skaidri sadzirdami sprūda mehānisma klikšķi.

Pārbaudiet darbinstrumenta fiksāciju, nedaudz pavelkot to ārā no turētājaptveres.

Piezīme. Ja turētājaptvere ir atvērta līdz galam, tad var notikt tā, ka pie mēģinājuma to aizvērt kļūst dzirdami sprūda mehānisma klikšķi un turētājaptvere neaizveras.

Šādā gadījumā pagrieziet bezatslēgas urbpatronas priekšējo aploci **19** pretēji bultas virzienam. Pēc tam turētājaptveri kļūst iespējams aizvērt.

Pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** stāvoklī „Urbšana“.

Kā izņemt darbinstrumentu bez SDS-plus stiprinājuma (GBH 3-28 DFR) (skatīt attēlu I)

Stingri satveriet bezatslēgas urbpatronas noturgredzenu **20**. Griežot bezatslēgas urbpatronas priekšējo aploci **19** bultas virzienā, atveriet tās turētājaptveri, līdz kļūst iespējams izņemt darbinstrumentu.

Putekļu uzsūkšana ar ierīci Saugfix (papildpiederums)

► Dažu materiālu, piemēram, svinu saturošu krāsu, dažu koksnes šķirņu, minerālu un metālu putekļi var būt kaitīgi veselībai. Pieskaršanās šādiem putekļiem vai to ieelpošana var izraisīt alerģiskas reakcijas vai elpošanas ceļu saslimšanu elektroinstrumenta lietotājam vai darba vietai tuvumā esošajām personām. Atsevišķu materiālu putekļi, piemēram, putekļi, kas rodas, zāģējot ozola vai dižskābarža koksni, var izraisīt vēzi, īpaši tad, ja koksne iepriekš ir tikusi ķīmiski apstrādāta (ar hromātu vai koksnes aizsardzības līdzekļiem). Azbestu saturošus materiālus drīkst apstrādāt vienīgi personas ar īpašām profesionālām iemaņām.

- Ja iespējams, pielietojiet putekļu uzsūkšanu.
- Darba vietai jābūt labi ventilējama.
- Darba laikā ieteicams izmantot masku elpošanas ceļu aizsardzībai ar filtrēšanas klasi P2.

Ievērojiet jūsu valstī spēkā esošos priekšrakstus, kas attiecas uz apstrādājamo materiālu.

Ierīces Saugfix nostiprināšana (skatīt attēlu J)

Lai urbšanas laikā nodrošinātu putekļu uzsūkšanu, jālieto uzsūkšanas ierīce Saugfix (papildpiederums). Veidojot urbumu, ar atsperi nospriegotā uzsūkšanas ierīce Saugfix virzās atpakaļ, tāpēc tās uzsūkšanas galva pastāvīgi saglabā ciešu kontaktu ar urbjamo virsmu.

Nospiediet taustiņu urbšanas dziļuma ierobežotāja defiksēšanai **10** un izņemiet urbšanas dziļuma ierobežotāju **11**. Tad no jauna nospiediet taustiņu **10** un no priekšpusē ievietojiet uzsūkšanas ierīci Saugfix papildroktura **12** stiprinājumā.

Pievienojiet putekļsūcēja šļūteni (ar diametru 19 mm, papildpiederums) ierīces Saugfix uzsūkšanas atverei **21**.

Putekļsūcējam jābūt piemērotam apstrādājamā materiāla putekļu uzsūkšanai.

Veselībai īpaši kaitīgu, kancerogēnu vai sausu putekļu uzsūkšanai lietojiet speciālus putekļsūcējus.

Urbšanas dziļuma iestādīšana uzsūkšanas ierīcei Saugfix (skatīt attēlu K)

Vēlamo urbšanas dziļumu **X** var iestādīt arī tad, ja uz instrumenta ir nostiprināta uzsūkšanas ierīce Saugfix.

Līdz galam iebīdīet darbinstrumentu ar SDS-plus stiprinājumu SDS-plus turētājaptverē **3**. Pretējā gadījumā darbinstruments turētājaptverē kustas, kas var traucēt pareiza urbšanas dziļuma iestādīšanu.

Atskrūvējiet uzsūkšanas ierīces Saugfix spārnskrūvi **25**.

Neieslēdzot elektroinstrumentu, cieši piespiediet to pie apstrādājamā priekšmeta. SDS-plus darbinstrumentam jāatbalstās pret apstrādājamā priekšmeta virsmu.

Pārbīdīet uzsūkšanas ierīces Saugfix vadotnes aptveri **26** tās turētājā tā, lai ierīces Saugfix uzsūkšanas galva piespiestos apstrādājamā priekšmeta virsmai. Neuzbīdīet vadotnes aptveri **26** uz teleskopiskās vadotnes **24** vairāk, nekā nepieciešams, nodrošinot, lai paliktu redzama iespējami lielāka teleskopiskās vadotnes **24** skalas daļa.

Stingri pieskrūvējiet spārnskrūvi **25**. Tad atskrūvējiet uzsūkšanas ierīces Saugfix dziļuma ierobežotāja spārnskrūvi **22**.

Pārbīdīet dziļuma ierobežotāju **23** pa teleskopisko cauruli **24** tā, lai attēlā parādītais attālums **X** atbilstu vēlamajam urbšanas dziļumam.

Dziļuma ierobežotājam atrodies šajā stāvoklī, stingri pieskrūvējiet fiksējošo skrūvi **22**.

Lietošana

Uzsākot lietošanu

► Pievadiet instrumentam pareizu spriegumu!

Elektrobarošanas avota spriegumam jāatbilst vērtībai, kas norādīta uz elektroinstrumenta marķējuma plāksnītes.

Darba režīma izvēle

Ar darba režīma pārslēdzēja **9** palīdzību izvēlieties elektroinstrumenta darba režīmu.

Piezīme. Pārslēdziet elektroinstrumenta darba režīmu tikai laikā, kad tas ir izslēgts! Pretējā gadījumā elektroinstrumenta var tikt bojāts.

Lai izmainītu darba režīmu, nospiediet defiksēšanas taustiņu **8** un pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** vēlamajā stāvoklī, līdz tas fiksējas ar skaidri sadzirdamu klikšķi.

Pārslēdzēja stāvoklis, veicot **triecienurbšanu** betonā vai akmenī

Pārslēdzēja stāvoklis, veicot **urbšanu** bez triecieniem kokā, metālā, keramiskajos materiālos un plastmasā, kā arī skrūvēšanu

Pārslēdzēja stāvoklis **Vario-Lock**, kas ļauj regulēt kalta stāvokli

Šajā stāvoklī darba režīma pārslēdzējs **9** nefiksējas.

Pārslēdzēja stāvoklis, **veicot izciršanu**

Griešanās virziena izvēle

Ar griešanās virziena pārslēdzēju **13** var izmainīt elektroinstrumenta griešanās virzienu.

- ▶ **Pārvietojiet griešanās virziena pārslēdzēju 13 tikai laikā, kad elektroinstrumenta nedarbojas.**

🔄 **Griešanās virziens pa labi.** Pārvietojiet griešanās virziena pārslēdzēju **13** līdz galam stāvoklī .

🔄 **Griešanās virziens pa kreisi.** Pārvietojiet griešanās virziena pārslēdzēju **13** līdz galam stāvoklī .

Veicot triecienurbšanu, urbšanu un izciršanu ar kalnu, vienmēr izvēlieties griešanās virzienu pa labi.

Ieslēgšana un izslēgšana

Lai **ieslēgtu** elektroinstrumentu, nospiediet ieslēdzēju **7**.

Lai **izslēgtu** elektroinstrumentu, atlaidiet ieslēdzēju **7**.

Griešanās ātruma/triecienu biežuma regulēšana

Ieslēgta elektroinstrumenta griešanās ātrumu/triecienu biežumu var bezpakāpju veidā regulēt, mainot spiedienu uz ieslēdzēju **7**.

Viegls spiediens uz ieslēdzēju **7** atbilst nelielam griešanās ātrumam/triecienu biežumam. Palielinot spiedienu, pieaug arī griešanās ātrums/triecienu biežums.

Pārslodzes sajūgs

- ▶ **Ja darbinstruments iestrēgst urbumā, instrumenta darbvārpstas piedziņa tiek automātiski pārtraukta. Šādā situācijā var rasties ievērojams pretspēks, tāpēc darba laikā stingri turiet elektroinstrumentu ar abām rokām, nodrošinot zem kājām stabilu pamatu.**
- ▶ **Izslēdziet elektroinstrumentu un izbrīvējiet iestrēgušo darbinstrumentu. Ieslēdzot elektroinstrumentu, kura urbis ir iestrēdzis urbumā, uz strādājošās personas rokām iedarbojas liels reaktīvais griezes moments.**

Norādījumi darbam

Kalta stāvokļa iestādīšana (Vario-Lock)

Instrumentā iestiprināto kalnu var pagriezt un fiksēt vienā no 36 iespējamajiem stāvokļiem. Tas ļauj izvēlēties tādu kalna stāvokli, kas vislabāk atbilst veicamā darba raksturam.

Iestipriniet kalnu darbinstrumenta turētājaptverē.

Pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** stāvoklī „Vario-Lock“ (skatīt sadaļu „Darba režīma izvēle“ lappusē 304).

Pagrieziet turētājaptveri kopā ar kalnu vēlamajā stāvoklī.

Pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** stāvoklī „Izciršana“. Līdz ar to turētājaptvere tiek fiksēta nekustīgi.

Veicot apstrādi ar kalnu, izvēlieties griešanās virzienu pa labi.

Skrūvgrieža uzgaļu iestiprināšana (skatīt attēlu L)

- ▶ **Kontaktējiet darbinstrumentu ar uzgriezni vai skrūvi tikai laikā, kad elektroinstrumenta ir izslēgts.** Rotējošs darbinstruments var noslīdēt no skrūves galvas.

Lietojot skrūvgrieža uzgaļus, nepieciešams universālais turētājs **27** ar SDS-plus stiprinājuma kātu (papildpiederums).

Notīriet kāta iestiprināmo daļu un pārklājiet to ar nelielu smērvielas daudzumu.

Nedaudz pagrozot, ievirziet universālā turētāja kātu darbinstrumenta turētājaptverē, līdz tas tur automātiski fiksējas.

Pārbaudiet fiksēšanos, pavelkot universālo turētāju ārā no turētājaptveres.

Ievietojiet universālajā turētājā skrūvgrieža uzgali. Izvēlieties tikai tādu skrūvgrieža uzgaļu, kas ir piemēroti ieskrūvējamo skrūvju galvām.

Pagrieziet darba režīma pārslēdzēju **9** stāvoklī „Urbšana“.

Lai izņemtu universālo turētāju, pavirziet spīluzmavu **5** instrumenta korpusa virzienā un izvelciet turētāju **27** no darbinstrumenta turētājaptveres.

Apkalpošana un apkope

Apkalpošana un tīrīšana

- ▶ **Pirms elektroinstrumenta apkopes vai apkalpošanas izvelciet tā elektrokabeļa kontaktdakšu no barojošā elektrotīkla kontaktligzdas.**
- ▶ **Lai nodrošinātu elektroinstrumenta ilgstošu un nevainojamu darbību, uzturiet tīru tā korpusu un ventilācijas atveres.**
- ▶ **Ja putekļu aizsargs ir bojāts, tas nekavējoties jānomaina. Nomaīņu ieteicams veikt pilnvarotā klientu apkalpošanas iestādē.**

Ik reizi pēc lietošanas notīriet darbinstrumenta turētājaptveri 3.

Ja, neraugoties uz augsto izgatavošanas kvalitāti un rūpīgo pēcražošanas pārbaudi, elektroinstrumenti tomēr sabojājas, tas nogādājams remontam firmas Bosch pilnvarotā elektroinstrumentu remonta darbnīcā.

Pieprasot konsultācijas un pasūtot rezerves daļas, noteikti paziņojiet 10 zīmju izstrādājuma numuru, kas atrodams uz elektroinstrumenta marķējuma plāksnītes.

Tehniskā apkalpošana un konsultācijas klientiem

Klientu apkalpošanas dienests atbildēs uz Jūsu jautājumiem par izstrādājumu remontu un apkalpošanu, kā arī par to rezerves daļām. Kopsalikuma attēlus un informāciju par rezerves daļām var atrast arī interneta vietnē:

www.bosch-pt.com

Bosch klientu konsultāciju grupa centīsies Jums palīdzēt vislabākajā veidā, atbildot uz jautājumiem par izstrādājumu un to piederumu iegādi, lietošanu un regulēšanu.

Latvijas Republika

Robert Bosch SIA
Bosch elektroinstrumentu servisa centrs
Dzelzavas ielā 120 S
LV-1021 Rīga
Tālr.: + 371 67 14 62 62
Telefakss: + 371 67 14 62 63
E-pasts: service-pt@lv.bosch.com

Atbrīvošanās no nolietotajiem izstrādājumiem

Nolietotie elektroinstrumenti, to piederumi un iesaiņojuma materiāli jānodod otrreizējai pārstrādei apkārtējai videi nekaitīgā veidā.

Tikai ES valstīm

Neizmetiet nolietotos elektroinstrumentus sadzīves atkritumu tvertnē!

Saskaņā ar Eiropas Savienības direktīvu 2002/96/EK par nolietotajām elektriskajām un elektroniskajām ierīcēm un šīs direktīvas atspoguļojumiem nacionālajā likumdošanā, lietošanai nederīgie elektroinstrumenti jāsavāc, jāizjauc un jānodod otrreizējai pārstrādei apkārtējai videi nekaitīgā veidā.

Tiesības uz izmaiņām tiek saglabātas.

Saugos nuorodos

Bendrosios darbo su elektriniais įrankiais saugos nuorodos

⚠️ ĮSPĖJIMAS Perskaitykite visas šias saugos nuorodas ir reikalavimus.

Jei nepaisysite žemiau pateiktų saugos nuorodų ir reikalavimų, gali trenkti elektros smūgis, kilti gaisras ir galite sunkiai susižaloti arba sužaloti kitus asmenis.

Išsaugokite šias saugos nuorodas ir reikalavimus, kad ir ateityje galėtumėte jais pasinaudoti.

Toliau pateiktame tekste vartojama sąvoka „Elektrinis įrankis“ apibūdina įrankius, maitinamus iš elektros tinklo (su maitinimo laidu), ir akumuliatorinius įrankius (be maitinimo laido).

1) Darbo vietos saugumas

a) Darbo vieta turi būti švari ir gerai apšviesta. Netvarkinga arba blogai apšviesta darbo vieta gali tapti nelaimingų atsitikimų priežastimi.

b) Nedirbkite su elektriniu įrankiu aplinkoje, kurioje yra degių skysčių, dujų ar dulkių. Elektriniai įrankiai gali kibirkščiuoti, o nuo kibirkščių dulkės arba susikaupę garai gali užsidegti.

c) Dirbdami su elektriniu įrankiu neleiskite šalia būti žiūrovams, vaikams ir lankytojams. Nukreipę dėmesį į kitus asmenis galite nebesuvaldyti prietaiso.

2) Elektrosauga

a) Elektrinio įrankio maitinimo laido kištukas turi atitikti tinklo kištukinio lizdo tipą. Kištuko jokių būdų negalima modifikuoti. Nenaudokite kištuko adapterių su įžemintais elektriniais įrankiais. Originalūs kištukai, tiksliai tinkantys elektros tinklo kištukiniam lizdui, sumažina elektros smūgio pavojų.

b) Saugokitės, kad neprisiliestumėte prie įžemintų paviršių, pvz., vamzdžių, šildytuvų, viryklių ar šaldytuvų. Kai jūsų kūnas yra įžemintas, padidėja elektros smūgio rizika.

c) Saugokite elektrinį įrankį nuo lietaus ir drėgmės. Jei į elektrinį įrankį patenka vandens, padidėja elektros smūgio rizika.

d) Nenaudokite maitinimo laido ne pagal paskirtį, t.y. neneškite elektrinio įrankio paėmę už laido, nekabinkite ant laido, netraukite už jo, jei norite iš kištukinio lizdo ištraukti kištuką. Laidą patieskite taip, kad jo neveiktų karštis, jis neišsilytų alyva ir jo nepažeistų aštrios detalės ar judančios prietaiso dalys. Pažeisti arba susipynę laidai gali tapti elektros smūgio priežastimi.

e) Jei su elektriniu įrankiu dirbate lauke, naudokite tik tokius ilginamuosius laidus, kurie tinka ir lauko darbams. Naudojant lauko darbams pritaikytus ilginamuosius laidus, sumažėja elektros smūgio pavojus.

f) Jei su elektriniu įrankiu neišvengiamai reikia dirbti drėgnoje aplinkoje, naudokite nuotėkio srovės saugiklį. Dirbant su nuotėkio srovės saugikliu sumažėja elektros smūgio pavojus.

3) Žmonių sauga

a) Būkite atidūs, sutelkite dėmesį į tai, ką jūs darote ir, dirbdami su elektriniu įrankiu, vadovaukitės sveiku protu. Nedirbkite su elektriniu įrankiu, jei esate pavargę arba vartojote narkotikų, alkoholio ar medikamentų. Akimirksnio neatidumas dirbant su elektriniu įrankiu gali tapti sunkių sužalojimų priežastimi.

b) Visada dirbkite su asmens apsaugos priemonėmis ir apsauginiais akiniais. Naudojant asmens apsaugos priemones, pvz., respiratorių ar apsauginę kaukę, neslystančius batus, apsauginį šalną, klausos apsaugos priemones ir kt., rekomenduojamas atitinkamai pagal naudojamą elektrinį įrankį, sumažėja rizika susižeisti.

- c) Saugokitės, kad elektrinio įrankio neįjungtumėte atsitiktinai. Prieš prijungdami elektrinį įrankį prie elektros tinklo ir/arba akumulatoriaus, prieš pakeldami ar nešdami įsitikinkite, kad jis yra išjungtas.** Jeigu nešdami elektrinį įrankį pirštą laikysite ant jungiklio arba prietaisą įjungsite į elektros tinklą, kai jungiklis yra įjungtas, gali įvykti nelaimingas atsitikimas.
- d) Prieš įjungdami elektrinį įrankį pašalinkite reguliavimo įrankius arba veržlinius raktus.** Prietaiso besisukančioje dalyje esantis įrankis ar raktas gali sužaloti.
- e) Stenkitės, kad kūnas visada būtų normalioje padėtyje. Dirbdami stovėkite saugiai ir visada išlaikykite pusiausvyrą.** Tvirtai stovėdami ir gerai išlaikydami pusiausvyrą galėsite geriau kontroliuoti elektrinį įrankį netikėtose situacijose.
- f) Dėvėkite tinkamą aprangą. Nedėvėkite plačių drabužių ir papuošalų. Saugokite plaukus, drabužius ir pirštines nuo besisukančių elektrinio įrankio dalių.** Laisvus drabužius, papuošalus bei ilgus plaukus gali įtraukti besisukančios dalys.
- g) Jei yra numatyta galimybė prijungti dulkių nusiurbimo ar surinkimo įrenginius, visada įsitikinkite, ar jie yra prijungti ir ar tinkamai naudojami.** Naudojant dulkių nusiurbimo įrenginius sumažėja kenksmingas dulkių poveikis.
- 4) Rūpestinga elektrinių įrankių priežiūra ir naudojimas**
- a) Neperkraukite prietaiso. Naudokite Jūsų darbui tinkamą elektrinį įrankį.** Su tinkamu elektriniu įrankiu jūs dirbsite geriau ir saugiau, jei neviršysite nurodyto galingumo.
- b) Nenaudokite elektrinio įrankio su sugedusiu jungikliu.** Elektrinis įrankis, kurio nebegalima įjungti ar išjungti, yra pavojingas ir jį reikia remontuoti.
- c) Prieš reguliuodami prietaisą, keisdami darbo įrankius ar prieš valydami prietaisą, iš elektros tinklo lizdo ištraukite kištuką ir/arba išimkite akumulatorių.** Ši atsargumo priemonė apsaugos jus nuo netikėto elektrinio įrankio įsijungimo.
- d) Nenaudojamą elektrinį įrankį sandėliuokite vaikams ir nemokantiems juo naudotis asmenims neprieinamoje vietoje.** Elektriniai įrankiai yra pavojingi, kai juos naudoja nepatyrę asmenys.
- e) Rūpestingai prižiūrėkite elektrinį įrankį. Patikrinkite, ar besisukančios prietaiso dalys tinkamai veikia ir niekur nestringa, ar nėra sulūžusių ar pažeistų dalių, kurios trikdytų elektrinio įrankio veikimą. Prieš vėl naudojant prietaisą, pažeistos prietaiso dalys turi būti sutaisytos.** Daugelio nelaimingų atsitikimų priežastis yra blogai prižiūrimi elektriniai įrankiai.
- f) Pjovimo įrankiai turi būti aštrūs ir švarūs.** Rūpestingai prižiūrėti pjovimo įrankiai su aštriomis pjaunamosiomis briaunomis mažiau stringa ir juos yra lengviau valdyti.
- g) Elektrinį įrankį, papildomą įrangą, darbo įrankius ir t. t. naudokite taip, kaip nurodyta šioje instrukcijoje, ir atsižvelkite į darbo sąlygas ir atliekamą darbą.** Naudojant elektrinius įrankius ne pagal paskirtį, gali susidaryti pavojingos situacijos.
- 5) Aptarnavimas**
- a) Elektrinį įrankį turi remontuoti tik kvalifikuoti specialistai ir naudoti tik originalias atsargines dalis.** Taip galima garantuoti, jog elektrinis įrankis išliks saugus naudoti.

Saugos nuorodos dirbantiems su smūginiais įrankiais

- ▶ **Naudokite klausos apsaugos priemones.**
Dėl triukšmo poveikio galima prarasti klausą.
- ▶ **Naudokite su elektriniu įrankiu pateiktas papildomas rankenas.** Nesuvaldžius elektrinio įrankio, galima susižeisti.
- ▶ **Jei atliekate darbus, kurių metu darbo įrankis gali kliudyti paslėptus elektros laidus arba paties elektrinio įrankio maitinimo laidą, tai elektrinį įrankį laikykite už izoliuotų rankenų.** Palietus laidą, kuriuo teka elektros srovė, metalinėse elektrinio įrankio dalyse gali atsirasti įtampa ir trenkti elektros smūgis.
- ▶ **Prieš pradėdami darbą, tinkamais ieškikliais patikrinkite, ar po norimais apdirbti paviršiais nėra pravestų elektros laidų, dujų ar vandentiekio vamzdžių. Jei abejojate, galite pasikviesti į pagalbą vietinius komunalinių paslaugų teikėjus.** Kontaktas su elektros laidais gali sukelti gaisro bei elektros smūgio pavojų. Pažeidus dujotiekio vamzdį, gali įvykti sprogimas. Pažeidus vandentiekio vamzdį, galima padaryti daugybę nuostolių.
- ▶ **Darbo metu elektrinį įrankį visuomet būtina laikyti abiem rankomis ir patikimai stovėti.** Elektrinis įrankis yra saugiau valdomas, kai laikomas dviem rankomis.
- ▶ **Įtvirtinkite ruošinį.** Veržimo įranga arba spaustuvais įtvirtintas ruošinys yra užfiksuojamas žymiai patikimiau nei laikant ruošinį ranka.
- ▶ **Visuomet valykite darbo vietą.** Medžiagų mišiniai yra ypač pavojingi. Spalvotųjų metalų dulksės gali užsidegti arba sprogti.
- ▶ **Prieš padėdami elektrinį įrankį būtinai jį išjunkite ir palaukite, kol jo besisukančios dalys visiškai sustos.** Darbo įrankis gali užstrigti, tuomet kyla pavojus nesuvaldyti prietaiso.

- ▶ **Niekuomet nedirbkite su elektriniu įrankiu, jeigu maitinimo laidas yra pažeistas. Jeigu darbo metu bus pažeistas ar nutrūks maitinimo laidas, jo nelieskite, bet tuojau pat ištraukite kištuką iš elektros tinklo lizdo.** Pažeisti laidai padidina elektros smūgio riziką.

Funkcijų aprašymas

Perskaitykite visas šias saugos nuorodas ir reikalavimus. Jei nepaisysite žemiau pateiktų saugos nuorodų ir reikalavimų, gali trenkti elektros smūgis, kilti gaisras ir galite sunkiai susižaloti arba sužaloti kitus asmenis.

Atverskite lapą su elektrinio įrankio schema ir, skaitydami instrukciją, palikite šį lapą atverstą.

Elektrinio įrankio paskirtis

Elektrinis įrankis skirtas plytomis, betonui ir natūraliam akmeniui su smūgiu gręžti bei lengviems kirtimo darbams atlikti. Jis taip pat tinka medienai, plastikui ir metalui gręžti be smūgio. Įrankiai su elektroniniu sūkių reguliatoriumi ir dešininio bei kairinio sukimosi taip pat skirti varžtams sukėti.

Pavaizduoti prietaiso elementai

Numeriais pažymėtus elektrinio įrankio elementus rasite šios instrukcijos puslapiuose pateiktuose paveikslėliuose.

- 1 Greitojo užveržimo keičiamasis griebtuvas (GBH 3-28 DFR)
- 2 SDS-plus keičiamasis griebtuvas (GBH 3-28 DFR)
- 3 Įrankių įtvaras SDS-plus
- 4 Apsaugantis nuo dulkių gaubtelis
- 5 Užraktinė mova
- 6 Keičiamojo griebtuvo fiksuojamasis žiedas (GBH 3-28 DFR)
- 7 Įjungimo-išjungimo jungiklis
- 8 Gręžimo-kirtimo režimų perjungiklio užrakto mygtukas

310 | Lietuviškai

- 9** Gręžimo-kirtimo režimų perjungiklis
10 Gylio ribotuvo reguliatoriaus klavišas
11 Gylio ribotuvus
12 Papildoma rankena
13 Sukimosi krypties perjungiklis
14 Vainikinio griebtuvo apsauginis varžtas*
15 Vainikinis griebtuvas*
16 SDS-plus kotelis griebtuvui*
17 Griebtuvo laikiklis (GBH 3-28 DFR)
18 Identifikaciniai grioveliai
19 Greitojo užveržimo keičiamojo griebtuvo priekinė įvorė (GBH 3-28 DFR)
20 Greitojo užveržimo keičiamojo griebtuvo fiksuojamasis žiedas (GBH 3-28 DFR)
21 Nusiurbimo anga „Saugfix“*
22 Užveržiamasis varžtas „Saugfix“*
23 Gylio ribotuvus „Saugfix“*
24 Ištraukiamasis vamzdis „Saugfix“*
25 Sparnuotasis varžtas „Saugfix“*
26 Kreipiamasis vamzdis „Saugfix“*
27 Universalus laikiklis su SDS-plus koteliu*
- *Pavaizduoti ar aprašyti priedai į tiekiamą standartinį komplektą neįeina. Visą papildomą įrangą rasite mūsų papildomos įrangos programoje.**

Techniniai duomenys

Perforatorius		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Gaminio numeris		3 611 B3A 0..	3 611 B4A 0..
Sūkių skaičiaus reguliavimas		●	●
Sukimosi sustabdymas		●	●
Reversas		●	●
Keičiamasis griebtuvas		-	●
Nominali naudojamoji galia	W	800	800
Smūgių skaičius esant nominaliam sūkių skaičiui	min ⁻¹	0-4000	0-4000
Smūgio energija	J	0-3,5	0-3,5
Nominalus sūkių skaičius	min ⁻¹	0-900	0-900
Įrankių įtvaras		SDS-plus	SDS-plus
Suklio kakliuko skersmuo	mm	50	50
leidžiamasis maks. gręžinio skersmuo: (taip pat žr. 312 psl.)			
- betone*	mm	28	28
- mūro sienoje (grąžtas su karūna)	mm	82	82
- pliene	mm	13	13
- medienoje	mm	30	30
Svoris pagal „EPTA-Procedure 01/2003“	kg	3,5	3,6
Apsaugos klasė		□/II	□/II

* netinka gręžti grąžtu su karūna

Pateikti duomenys galioja tuo atveju, kai nominali įtampa [U] yra lygi 230/240 V. Esant mažesnei įtampai, o taip pat priklausomai nuo elektrinio įrankio modifikacijos šie duomenys gali skirtis nuo aukščiau pateiktųjų.

Atkreipkite dėmesį į jūsų elektrinio įrankio gaminio numerį, nes kai kurių elektrinių įrankių modelių pavadinimai gali skirtis.

Informacija apie triukšmą ir vibraciją

		GBH 3-28 DRE Professional	GBH 3-28 DFR Professional
Matavimų duomenys gauti pagal EN 60745.			
Pagal A skalę išmatuotas prietaiso triukšmo lygis tipiniu atveju siekia			
Garso slėgio lygis	dB(A)	91	91
Garso galios lygis	dB(A)	102	102
Paklaida K=	dB	3	3
Dirbkite su klausos apsaugos priemonėmis!			
Vibracijos bendroji vertė (trijų krypčių atstojamasis vektorius) nustatyta pagal EN 60745:			
Betono gręžimas su smūgiu:			
vibracijos emisijos vertė a_h	m/s^2	13	12
paklaida K	m/s^2	1,5	1,5
Kirtimas:			
vibracijos emisijos vertė a_h	m/s^2	11	11
paklaida K	m/s^2	1,5	1,5
Metalų gręžimas:			
vibracijos emisijos vertė a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
paklaida K	m/s^2	1,5	1,5
Varžtų sukimas:			
vibracijos emisijos vertė a_h	m/s^2	<2,5	<2,5
paklaida K	m/s^2	1,5	1,5

Šioje instrukcijoje pateiktas vibracijos lygis buvo išmatuotas pagal EN 60745 normoje standartizuotą matavimo metodą, ir lyginant elektrinius įrankius jį galima naudoti. Jis skirtas vibracijos poveikiui laikinai įvertinti.

Nurodytas vibracijos lygis atspindi pagrindinius elektrinio įrankio naudojimo atvejus. Tačiau jeigu elektrinis įrankis naudojamas kitokiai paskirčiai, su kitokiais darbo įrankiais arba jeigu jis nepakankamai techniškai prižiūrimas, vibracijos lygis gali kisti. Tokiu atveju vibracijos poveikis per visą darbo laikotarpį gali žymiai padidėti.

Norint tiksliai įvertinti vibracijos poveikį, reikia atsižvelgti ir į laiką, per kurį prietaisas buvo išjungtas arba, nors ir veikė, bet nebuvo naudojamas. Tai įvertinus, vibracijos poveikis per visą darbo laiką žymiai sumažės.

Dirbančiam nuo vibracijos poveikio apsaugoti paskirkite papildomas apsaugos priemones, pvz.: elektrinių ir darbo įrankių techninę priežiūrą, rankų šildymą, darbo eigos organizavimą.

Atitikties deklaracija

Atsakingai pareiškiame, kad skyriuje „Techniniai duomenys“ aprašytas gaminys atitinka žemiau pateiktas normas arba norminius dokumentus: EN 60745 pagal direktyvų 2004/108/EB, 98/37/EB (iki 2009-12-28), 2006/42/EB (nuo 2009-12-29) reikalavimus.

Techninė byla laikoma:
Robert Bosch GmbH, PT/ESC,
D-70745 Leinfelden-Echterdingen

Dr. Egbert Schneider   Dr. Eckerhard Strötgen
Senior Vice President   Head of Product
Engineering   Certification

Robert Bosch GmbH, Power Tools Division
D-70745 Leinfelden-Echterdingen
Leinfelden, 10.10.2008

Montavimas

- **Prieš atliekant bet kokius elektrinio įrankio reguliavimo ar priežiūros darbus reikia ištraukti kištuką iš elektros tinklo lizdo.**

Papildoma rankena

- **Elektrinį įrankį leidžiama naudoti tik su papildoma rankena 12.**

Papildomos rankenos pasukimas (žiūr. pav. A)

Papildomą rankeną **12** galite pasukti į norimą padėtį, kad būtų patogiau dirbti.

Pasukite apatinę papildomos rankenos **12** dalį prieš laikrodžio rodyklę ir perstatykite papildomą rankeną **12** į norimą padėtį. Paskui vėl tvirtai priveržkite papildomą rankeną **12**, sukdami jos apatinę dalį pagal laikrodžio rodyklę.

Atkreipkite dėmesį, kad papildomos rankenos užveržiamoji juosta būtų specialiaame, korpuse esančiame griovelyje.

Gręžimo gylio nustatymas (žiūr. pav. B)

Gręžimo gylio ribotuvu **11** galima nustatyti gręžimo gylį **X**.

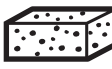

Paspauskite gylio ribotuvo fiksatoriaus klavišą **10** ir įstatykite gylio ribotuvą į papildomą rankeną **12**.

Ant gylio ribotuvo esantys grioveliai **11** turi būti nukreipti žemyn.

Stumkite SDS-plus darbo įrankį iki atramos į įrankių įtvarą SDS-plus **3**. Priešingu atveju dėl judančio SDS-plus įrankio gali būti nustatomas netinkamas gręžimo gylis.

Ištraukite gylio ribotuvą tiek, kad atstumas tarp grąžto viršūnės ir gylio ribotuvo galo būtų lygus norimam gręžimo gyliui **X**.

Griebtuvo ir įrankio parinkimas

Medžiaga	Veikimo režimas		
			
betone 	Ø 4–28 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
mūro sienoje 	Ø 40–82 mm SDS-plus 	SDS-plus 	–
pliene 	–	–	Ø – 13 mm SDS-plus
medienoje 	–	–	Ø – 30 mm SDS-plus

Norint gręžti su smūgiu ir kirsti, reikia SDS-plus įrankių, kuriuos būtų galima įstatyti į SDS-plus griebtuvą.

Norint gręžti be smūgio medienoje, metale, keramikoje ir plastike bei norint sukti varžtus, reikia naudoti ne SDS-plus sistemos įrankius (pvz., gražtus su cilindrinio kotu). Šiems įrankiams reikės greitojo užveržimo griebtuvo arba vainikinio griebtuvo.

GBH 3-28 DFR: SDS-plus keičiamąjį griebtuvą **2** galima lengvai pakeisti kartu tiekiamu greitojo užveržimo keičiamuoju griebtuvu **1**.

Vainikinio griebtuvo keitimas (GBH 3-28 DRE)

Norėdami dirbti su įrankiais be SDS-plus (pvz., gražtu su cilindrinio kotu), turite uždėti specialų griebtuvą (vainikinį arba greitojo užveržimo griebtuvą – papildoma įranga).

Vainikinio griebtuvo montavimas (žiūr. pav. C)

Įsukite SDS-plus kotelį **16** į vainikinį griebtuvą **15**. Pritvirtinkite vainikinį griebtuvą **15** apsauginiu varžtu **14**. **Atkreipkite dėmesį, kad apsauginis varžtas yra su kairiniu sriegiu.**

Vainikinio griebtuvo uždėjimas (žiūr. pav. C)

Nuvalykite kotelio įstatomąjį galą ir jį truputį patepkite.

Vainikinį griebtuvą su koteliu sukite į įrankių įtvarą, kol jis savaime užsifiksuos.

Patikrinkite, ar užsifiksavo, t. y. vainikinį griebtuvą patraukite.

Vainikinio griebtuvo nuėmimas

Stumkite užraktinę movą **5** atgal ir nuimkite vainikinį griebtuvą **15**.

Keičiamojo griebtuvo nuėmimas/ uždėjimas (GBH 3-28 DFR)

Keičiamojo griebtuvo nuėmimas (žiūr. pav. D)

Keičiamojo griebtuvo fiksuojamąjį žiedą **6** patraukite atgal, tvirtai laikykite jį šioje padėtyje ir SDS-plus keičiamąjį griebtuvą **2** arba greitojo užveržimo keičiamąjį griebtuvą **1** traukdami į priekį nuimkite.

Nuimtą keičiamąjį griebtuvą saugokite nuo nesavarumų.

Keičiamojo griebtuvo uždėjimas (žiūr. pav. E)

► **Naudokite tik modeliui skirtą originalią įrangą ir atkreipkite dėmesį į identifikacinių griovelių skaičių 18. Leidžiama naudoti tik keičiamuosius griebtuvus su dviem arba trimis identifikaciniais grioveliais.**

Naudojant šiam elektriniam įrankiui netinkamą keičiamąjį griebtuvą, darbo metu gali iškristi darbo įrankis.

Keičiamąjį griebtuvą prieš įstatydami nuvalykite ir šiek tiek patepkite įstatomąjį galą.

SDS-plus keičiamąjį griebtuvą **2** arba greitojo užveržimo keičiamąjį griebtuvą **1** apimkite visa ranka. Keičiamąjį griebtuvą sukdami stumkite ant griebtuvo laikiklio **17**, kol aiškiai išgirsite, kad užsifiksavo.

Keičiamasis griebtuvas užsifiksuoja automatiškai. Patikrinkite, ar užsifiksavo, t. y. keičiamąjį griebtuvą patraukite.

Įrankių keitimas

Dirbant apsauginis gaubtelis **4** neleidžia dul-
kėms patekti į įtvaro vidų. Įstatant darbo įrankį,
reikia saugoti, kad šis gaubtelis **4** nebūtų
pažeistas.

- ▶ **Pažeistą apsauginį gaubtelį būtina nedel-
siant pakeisti. Tai atlikti rekomenduojame
remonto tarnyboje.**

SDS-plus darbo įrankio įstatymas (žiūr. pav. F)

Su SDS-plus griebtuvu nenaudodami papildomų
įrankių galite lengvai ir patogiai pakeisti darbo
įrankį.

GBH 3-28 DFR: įstatykite greitojo SDS-plus kei-
čiamąjį griebtuvą **2**.

Darbo įrankį nuvalykite ir jo įstatomąjį galą šiek
tik patepkite.

Sukdami įstatykite darbo įrankį į įtvarą ir
įstumkite iki galo, kol jis savaime užsifiksuos.

Patraukę įrankį atgal, patikrinkite, ar jis tinkamai
užsifiksavo.

SDS-plus darbo įrankis turi turėti laisvumo. Todėl
sukdamasis tuščiaja eiga, jis gali šiek tiek klibėti.
Tai neturi jokios įtakos gręžiamos kiaurymės tiks-
lumui, nes gręžiant grąžtas centruojasi savaime.

SDS-plus darbo įrankio išėmimas (žr. pav. G)

Patraukite užraktinę movą **5** atgal ir išimkite
darbo įrankį.

Darbo įrankių be SDS-plus įstatymas (GBH 3-28 DRE)

Nuoroda: nenaudokite įrankių be SDS-plus
gręžti su smūgiu arba kirsti! Įrankiai be SDS-plus
ir griebtuvus gręžiant su smūgiu ir kertant bus
pažeidžiami.

Įstatykite vainikinį griebtuvą **15** (žr. „Vainikinio
griebtuvo keitimas“, 313 psl.).

Sukdami atverkite griebtuvą **15** tiek, kad galė-
tumėte įstatyti įrankį. Įstatykite įrankį.

Griebtuvo raktą įstatykite į vainikinio griebtuvo
15 atitinkamas angas ir tolygiai veržkite įrankį.
Pasukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** į
padėtį „Gręžimas“.

Darbo įrankių be SDS-plus išėmimas (GBH 3-28 DRE)

Sukite vainikinio griebtuvo **15** movą griebtuvo
raktu prieš laikrodžio rodyklę, kol darbo įrankį
bus galima išimti.

Darbo įrankių be SDS-plus įstatymas (GBH 3-28 DFR) (žr. pav. H)

Nuoroda: nenaudokite įrankių be SDS-plus gręžti
su smūgiu arba kirsti! Įrankiai be SDS-plus ir
griebtuvus gręžiant su smūgiu ir kertant bus
pažeidžiami.

Įstatykite greitojo užveržimo keičiamąjį grieb-
tuvą **1**.

Tvirtai laikykite greitojo užveržimo keičiamojo
griebtuvo fiksuojamąjį žiedą **20**. Sukdami
priekinę įvorę **19** atidarykite įrankių įtvarą tiek,
kad būtų galima įstatyti įrankį. Tvirtai laikykite
fiksuojamąjį žiedą **20** ir stipriai sukite priekinę
įvorę **19** rodyklės kryptimi, kol aiškiai išgirsite
trakstelėjimą.

Patikrinkite, ar įrankis tvirtai įsistatė, t.y. jį
patraukite.

Nuoroda: jei įrankių įtvaras buvo atidarytas iki
atramos, užsukant įrankių įtvarą gali būti, kad
trakstelėjimas girdėsies, bet įtvaras neužsidarys.
Tokių atvejų priekinę įvorę **19** vieną kartą pasu-
kite priešinga rodyklei kryptimi. Tada įrankių
įtvarą galima uždaryti.

Pasukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** į
padėtį „Gręžimas“.

Darbo įrankių be SDS-plus išėmimas (GBH 3-28 DFR) (žiūr. pav. I)

Tvirtai laikykite greitojo užveržimo keičiamojo
griebtuvo fiksuojamąjį žiedą **20**. Sukdami
priekinę įvorę **19** rodyklės kryptimi atidarykite
įrankių įtvarą tiek, kad būtų galima išimti įrankį.

Dulkių nusiurbimas su „Saugfix“ (pap. įranga)

- ▶ Medžiagų, kurių sudėtyje yra švino, kai kurių rūšių medienos, mineralų ir metalų dulkės gali būti kenksmingos sveikatai. Dirbančiam arba netoli esantiems asmenims nuo sąlyčio su dulėmis arba jų įkvėpus gali kilti alerginės reakcijos, taip pat jie gali susirgti kvėpavimo takų ligomis.

Kai kurios dulkės, pvz., ąžuolo ir buko, yra vėžį sukeliančios, o ypač, kai mediena yra apdorota specialiomis medienos priežiūros priemonėmis (chromatu, medienos apsaugos priemonėmis). Medžiagas, kuriose yra asbesto, leidžiama apdoroti tik specialistams.

- Jei yra galimybė, naudokite dulkių nusiurbimo įrangą.
- Pasirūpinkite geru darbo vietos vėdinimu.
- Rekomenduojama dėvėti kvėpavimo takų apsauginę kaukę su P2 klasės filtru.

Laikykitės jūsų šalyje galiojančių apdorojamoms medžiagoms taikomų taisyklių.

„Saugfix“ montavimas (žiūr. pav. J)

Dulkėms nusiurbti reikia „Saugfix“ (papildoma įranga). Gręžiant „Saugfix“ spaudžia atgal, todėl „Saugfix“ galvutė visada yra sandariai prispausta prie pagrindo.

Paspauskite gylio ribotuvo reguliatoriaus klavišą **10** ir išimkite gylio ribotuvą **11**. Dar kartą paspauskite klavišą **10** ir įstatykite „Saugfix“ iš priekio į papildomą rankeną **12**.

Prie „Saugfix“ nusiurbimo angos **21** prijunkite nusiurbimo žarną (skersmuo 19 mm, papildoma įranga).

Dulkių siurblys turi būti pritaikytas apdirbamo ruošinio pjuvenoms, drožlėms ir dulkiams nusiurbti.

Sveikatai ypač pavojingoms, vėžį sukeliančioms, sausoms dulkiams nusiurbti būtina naudoti specialų dulkių siurblij.

Gręžimo gylio ant „Saugfix“ nustatymas (žiūr. pav. K)

Norimą gręžimo gylį **X** galite nustatyti ir montuodami „Saugfix“.

Stumkite SDS-plus darbo įrankį iki atramos į įrankių įtvarą SDS-plus **3**. Priešingu atveju dėl judančio SDS-plus įrankio gali būti nustatomas netinkamas gręžimo gylis.

Atlaisvinkite sparnuotąjį varžtą **25** ant „Saugfix“.

Tvirtai įremkite nejungtą prietaisą į gręžiamą vietą. SDS-plus darbo įrankis turi priglusti paviršiumi.

Pastumkite „Saugfix“ kreipiamąjį vamzdį **26** laikiklyje tiek, kad „Saugfix“ galvutė priglustų prie gręžiamo paviršiaus. Stumkite kreipiamąjį vamzdį **26** ištraukiamuoju vamzdžiu **24** ne daugiau nei reikia, kad liktų matoma kaip galima didesnė skalės dalis ant ištraukiamojo vamzdžio **24**.

Tvirtai užveržkite sparnuotąjį varžtą **25**. Atlaisvinkite užveržiamąjį varžtą **22** ant „Saugfix“ gylio ribotuvo.

Pastumkite gylio ribotuvą **23** ant ištraukiamojo vamzdžio **24** tiek, kad paveikslėlyje nurodytas atstumas **X** atitiktų norimą gręžimo gylį.

Šioje padėtyje tvirtai užveržkite užveržiamąjį varžtą **22**.

Naudojimas

Paruošimas naudoti

- ▶ **Atkreipkite dėmesį į tinklo įtampą!** Maitinimo šaltinio įtampa turi sutapti su elektrinio įrankio firminėje lentelėje nurodytais duomenimis.

Veikimo režimo pasirinkimas

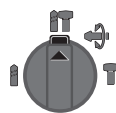
Gręžimo-kirtimo režimų perjungikliu **9** pasirinkite elektrinio prietaiso veikimo režimą.

Nuoroda: veikimo režimą keiskite tik tada, kai elektrinis prietaisas išjungtas! Priešingu atveju galite pažeisti elektrinį prietaisą.

Norėdami pakeisti veikimo režimą, paspauskite atblokavimo klavišą **8** ir sukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** į norimą padėtį, kol išgirsite, kad jis užsifiksavo.

316 | Lietuviškai

Padėtis, norint **gręžti su smūgiu** betoną arba akmenį.

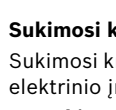
Padėtis, norint **gręžti** be smūgio medieną, metalą, keramiką ir plastiką bei sukti varžtus.

Padėtis **Vario-Lock**, norint pakeisti kalto padėtį.

Šioje padėtyje gręžimo-kirtimo režimų perjungiklis **9** užsifiksuoja.

Padėtis, norint **kirsti**

Sukimosi krypties keitimas

Sukimosi krypties perjungikliu **13** galite pakeisti elektrinio įrankio sukimosi kryptį.

- ▶ **Sukimosi krypties perjungiklį 13 stumkite tik tada, kai prietaiso besisukančios dalys yra visiškai sustojusios.**

🔄 **Dešininis sukimasis:** Sukite sukimosi krypties perjungiklį **13** iki atramos į padėtį .

🔄 **Kairinis sukimasis:** Sukite sukimosi krypties perjungiklį **13** iki atramos į padėtį .

Norėdami gręžti su smūgiu, gręžti ir kirsti, visada nustatykite dešininę sukimosi kryptį.

Ijungimas ir išjungimas

Norėdami **įjungti** prietaisą, nuspauskite įjungimo-išjungimo jungiklį **7**.

Norėdami **išjungti**, įjungimo-išjungimo jungiklį **7** atleiskite.

Sūkių skaičiaus ir smūgių skaičiaus nustatymas

Ijungto elektrinio prietaiso sūkių/smūgių skaičių tolygiai galite reguliuoti atitinkamai spausdami įjungimo-išjungimo jungiklį **7**.

Lengvai spaudžiant įjungimo-išjungimo jungiklį **7** sūkių (smūgių) skaičius bus nedidelis, įsibėgėjimas – švelnus, kontroliuojamas. Daugiau spaudžiant jungiklį, sūkių skaičius didėja.

Apsauginė sankaba

- ▶ **Istrigus ar užsikabinus grąžtui, įsijungia apsauginė sankaba, kuri išjungia jėgos perdavimą į suklį. Kadangi tuo metu prietaisą veikia reakcijos momentą sukeliančios jėgos, jį būtina patikimai laikyti abiem rankomis ir tvirtai stovėti.**

- ▶ **Jei grąžtas įstrigo, būtina išjungti prietaisą ir išlaisvinti grąžtą. Įjungiant prietaisą su užblokuotu grąžtu atsiranda didelis reakcijos jėgų momentas.**

Darbo patarimai

Kalto padėties keitimas (Vario-Lock)

Kaltas gali būti perstatomas ir užfiksuojamas 36 padėčių. Pasukus įrankį į norimą padėtį, su prietaisu galima dirbti patogiausioje ir mažiausia varginančioje dirbančiojo kūną padėtyje.

Kaltą įstatykite į įrankių įtvarą.

Pasukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** į padėtį „Vario-Lock“ (žr. „Veikimo režimo pasirinkimas“, 315 psl.).

Kaltą su įtvaru pasukite į norimą padėtį.

Pasukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** į padėtį „Kirtimas“. Tada įrankių įtvaras užsifiksuoja.

Norėdami kirsti, nustatykite dešininį sukimąsi.

Suktuvo antgalio įstatymas (žiūr. pav. L)

- ▶ **Ant veržlės uždėkite ar į varžtą įremkite tik išjungtą prietaisą.** Besisukantys darbo įrankiai gali nuslysti.

Norint naudoti suktuvo antgalį, reikia universalus antgalių laikiklio **27** su SDS-plus koteliu (papildoma įranga).

Nuvalykite kotelio įstatomąjį galą ir jį truputį patepkite.

Universalų antgalių laikiklį sukdami stumkite į įrankių įtvarą, kol jis savaime užsifiksuos.

Patikrinkite, ar užsifiksavo, t.y. universalų antgalių laikiklį patraukite.

Į universalų antgalių laikiklį įstatykite antgalį. Naudokite tik varžto galvutei tinkamą suktuvo antgalį.

Pasukite gręžimo-kirtimo režimų perjungiklį **9** padėtį „Gręžimas“.

Norėdami išimti universalų antgalių laikiklį, pastumkite užraktinę movą **5** žemyn ir išimkite universalų antgalių laikiklį **27** iš įrankių įtvaro.

Priežiūra ir servisas**Priežiūra ir valymas**

- ▶ **Prieš atliekant bet kokius elektrinio įrankio reguliavimo ar priežiūros darbus reikia ištraukti kištuką iš elektros tinklo lizdo.**
- ▶ **Reguliariai valykite elektrinį įrankį ir ventiliacines angas jo korpuse, tuomet galėsite dirbti kokybiškai ir saugiai.**
- ▶ **Pažeistą apsauginį gaubtelį būtina nedelsiant pakeisti. Tai atlikti rekomenduojame remonto tarnyboje.**

Įrankių įtvarą **3** išvalykite po kiekvieno naudojimo.

Jeigu elektrinis įrankis, nepaisant gamykloje atliekamo kruopštaus gamybos ir kontrolės proceso, vis dėlto sugestų, jo remontas turi būti atliekamas įgaliojame Bosch elektrinių įrankių klientų aptarnavimo skyriuje.

Ieškant informacijos ir užsakant atsargines dalis būtina nurodyti dešimtženklį gaminio užsakymo numerį.

Klientų aptarnavimo skyrius ir klientų konsultavimo tarnyba

Klientų aptarnavimo skyriuje gausite atsakymus į klausimus, susijusius su jūsų gaminio remontu, technine priežiūra bei atsarginėmis dalimis.

Detalius brėžinius ir informaciją apie atsargines dalis rasite čia:

www.bosch-pt.com

Bosch klientų konsultavimo tarnybos specialistai mielai jums patars gaminių ir papildomos įrangos pirkimo, naudojimo bei nustatymo klausimais.

Lietuva

Bosch įrankių servisas

Informacijos tarnyba: +370 (037) 713350

Įrankių remontas: +370 (037) 713352

Faksas: +370 (037) 713354

El. paštas: service-pt@lv.bosch.com

Šalinimas

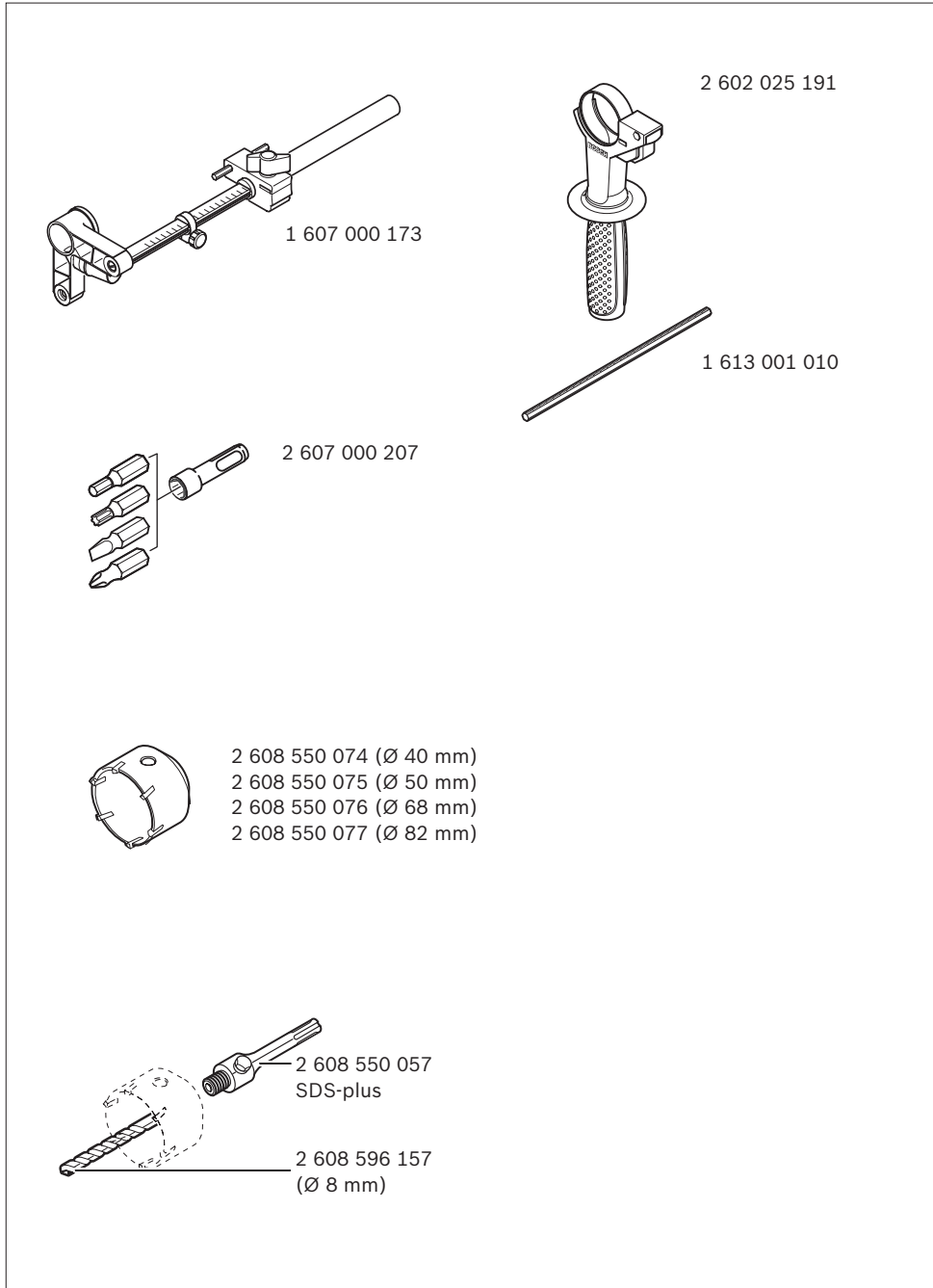
Elektrinis įrankis, papildoma įranga ir pakuotė yra pagaminti iš medžiagų, tinkančių antriniam perdirbimui, ir vėliau privalo būti atitinkamai perdirbti.

Tik ES šalims:

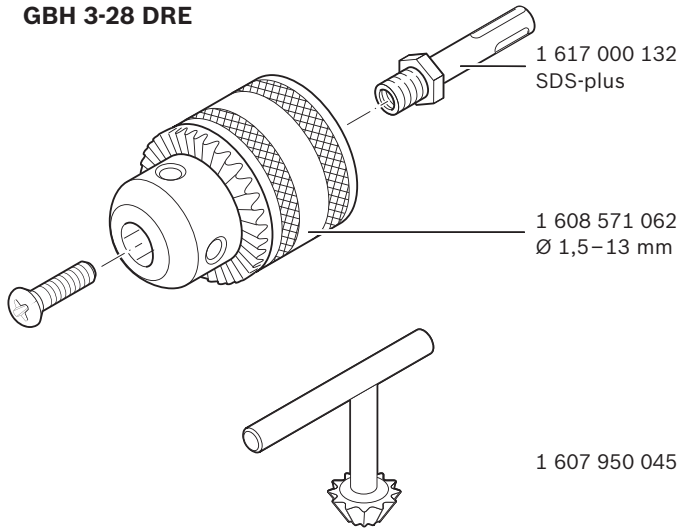
Nemeskite elektrinių įrankių į buitinių atliekų kontenerius! Pagal Europos direktyvą 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę

teisę aktus, naudoti nebetinkami elektriniai įrankiai turi būti surenkami atskirai ir perdirbami aplinkai nekenksmingu būdu.

Galimi pakeitimai.

GBH 3-28 DRE

GBH 3-28 DFR

